

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: «Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό: Τυπική, Άτυπη και Από Απόσταση Εκπαίδευση (Συμβατικές και e-Μορφές)»

Τίτλος: *«Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Αρκαδίας»*

Επιβλέπων Καθηγητής: κ. Αθανάσιος Κατσής

Μεταπτυχιακός Φοιτητής: κ. Αρίσταρχος Κολλιντζογιαννάκης

1. Περίληψη

Ο στόχος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με τίτλο «*Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Αρκαδίας.*», του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «*Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό, Τυπική, Άτυπη και από Απόσταση Εκπαίδευση (Συμβατικές και e-μορφές)*» του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, αφορά την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας. Για τους σκοπούς της έρευνας πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης και στο Επιμελητήριο Αρκαδίας. Το τελικό συμπέρασμα οδηγεί τον αναγνώστη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, στην διαπίστωση ότι αφενός μεν είναι αμφίβολη η ύπαρξη πραγματικής ποιοτικής σχέσης ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας αφετέρου δε η απορρόφηση των καταρτιζόμενων ως προσλαμβανόμενων, μέσω της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην τοπική αγορά εργασίας είναι άμεση, ειδικότερα σε ότι αφορά τα τεχνικά επαγγέλματα.

Δεδομένης της οικονομικής συγκυρίας την οποία βιώνει η χώρα μας, ο συγγραφέας της συγκεκριμένης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, θεωρεί ότι η συμβολή της συγκεκριμένης εργασίας είναι τουλάχιστον αξιοπρόσεκτη. Το τελευταίο οφείλεται στο γεγονός ότι με τις παρούσες πολιτικές μεταβολές καθ' όλη την διάρκεια της ακαδημαϊκής σεζόν, ο χώρος της Εκπαίδευσης δεν έμεινε τελικά ανεπηρέαστος από τις εκάστοτε πολιτικές ανατροπές.

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τις κυριότερες τοπικές δομές Επαγγελματικής Κατάρτισης και η προσπάθεια σύγκρισης του θεσμικού πλαισίου με όσα συμβαίνουν στους κανόνες της καθημερινότητας αποτελούν συμβολή στην επιστημονική γνώση καθώς σκιαγραφήθηκε το επίπεδο της επαγγελματικής κατάρτισης και η αποτελεσματικότητά της, όσον αφορά την επαγγελματική δραστηριότητα των καταρτιζόμενων με την τοπική αγορά εργασίας.

Παράλληλα μία ακόμα συμβολή της συγκεκριμένης εργασίας σχετίζεται με την χαρτογράφηση των τοπικών δομών Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Αρκαδία. Ο συγγραφέας θεωρεί ότι η συγκεκριμένη εργασία συμβάλλει στον τοπικό χώρο της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης και ελπίζει η συγκεκριμένη εργασία να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο σε όσους την διαβάσουν.

2. Περιεχόμενα

1. Περίληψη	σελ.2
2. Περιεχόμενα	σελ.3
3. Εισαγωγή	σελ.5
4. Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας	σελ.7

Α' Θεωρητικό Μέρος

5. Ιστορικό-Θεσμικό-Νομοθετικό Πλαίσιο	σελ.16
5.1 Τα πρώτα δείγματα	σελ.16
5.2 Ο 19 ^{ος} αιώνας	σελ.18
5.3. Ο 20 ^{ος} αιώνας	σελ.22
5.3.α Η περίοδος μέχρι και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο	σελ.22
5.3.β. Η περίοδος μέχρι την εποχή της στρατιωτικής δικτατορίας	σελ.25
5.3.γ Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην εποχή της στρατιωτικής δικτατορίας	σελ.32
5.3.δ Η δεκαετία του 1980	σελ.36
5.3.ε. Η δεκαετία του 1990	σελ. 42
5.3.στ. Η δεκαετία του 2000	σελ. 60
6. Η διάρθρωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος	σελ.133
7. Εννοιολογικά Χαρακτηριστικά-Η σύγχρονη πραγματικότητα στην Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ελλάδα	σελ. 139
8. Οι επίσημοι φορείς διοίκησης της Δια Βίου Μάθησης στην Ελλάδα	σελ.149
8.1 Η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης	σελ.150
8.2 Υπηρεσιακές μονάδες των Περιφερειών, που ασκούν αρμοδιότητες σε θέματα Δια Βίου Μάθησης	σελ.153
8.3 Οι υπηρεσιακές μονάδες των Δήμων, που ασκούν αρμοδιότητες σε θέματα δια βίου μάθησης	σελ.161
8.4 Το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Δια Βίου Μάθησης	σελ.164
8.5 Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.)	σελ.166
8.6 Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)	σελ.184

8.7 Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.)
σελ. 195

Β' Γέφυρα-Διασύνδεση με ερευνητικό μέρος

9. Στοιχεία για την Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας **σελ.196**
10. Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας -
Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων **σελ.219**
11. Η Δια Βίου Μάθηση στην Αρκαδία **σελ.233**

Γ' Ερευνητικό μέρος

12. Σχεδιασμός της Έρευνας **σελ.240**
13. Ερευνητική Διαδικασία **σελ.241**
14. Δείγμα **σελ.242**
15. Περιγραφή των μέσων **σελ.243**
16. Παρουσίαση Αποτελεσμάτων **σελ.245**
- 17.a. Παρουσίαση θεματικών ενοτήτων **σελ.246**
17. Ανάλυση-Συζήτηση **σελ.274**
18. Συμπεράσματα-Επίλογος **σελ.349**
19. Βιβλιογραφία **σελ.364**
20. Παραρτήματα **σελ.375**

3. Εισαγωγή

Ο σκοπός της συγκεκριμένης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με τίτλο «*Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Αρκαδίας.*», του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «*Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό, Τυπική, Άτυπη και από Απόσταση Εκπαίδευση (Συμβατικές και e-μορφές)*» του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, έγκειται στην παρουσίαση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που υλοποιήθηκαν στις αντίστοιχες δομές Εκπαίδευσης Ενηλίκων του νομού Αρκαδίας όπως εκείνος εκφράζεται μέχρι σήμερα.

Οι λόγοι που οδήγησαν τον συγγραφέα της παρούσας ακαδημαϊκής εργασίας απέναντι στα ερευνητικά πεδία της Δια βίου Μάθησης, Δια βίου Εκπαίδευσης, Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης και της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, έγκεινται κυρίως στην αγάπη του προς το επιστημονικό πεδίο της Δια Βίου Μάθησης, στην καταγωγή του από την Αρκαδία αλλά και στην συναίσθηση ότι οι σύγχρονες εξελίξεις στην σημερινή εποχή της κοινωνικής, οικονομικής και κατ' επέκταση πολιτικής κρίσης που βιώνει σήμερα η χώρα μας, καθιστούν επιτακτική την ανάγκη να παρουσιαστεί αναλυτικά, το προφίλ των αντίστοιχων Δομών Εκπαίδευσης Ενηλίκων, στην Περιφερειακή Ενότητα της Αρκαδίας, στον κεντρικό νομό της ευρύτερης Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ωστόσο πρέπει να τονιστεί ότι καταλυτικό ρόλο έπαιξε και η μικρή επαγγελματική προϋπηρεσία που είχε, στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ της Περιφέρειας Πελοποννήσου, στην Τρίπολη. Παράλληλα οφείλει να κατατεθεί ότι στο πλαίσιο μιας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας που ασχολείται με το ευρύ επιστημονικό πεδίο της Δια Βίου Μάθησης, ότι μια σύντομη ματιά απέναντι στην βιβλιογραφία που εξετάζει τα πεδία της Δια βίου Μάθησης, Δια βίου Εκπαίδευσης, Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης και της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης θα οδηγούσε οποιονδήποτε στην διαπίστωση ότι τα ζητήματα της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, έχουν απασχολήσει πάρα πολλούς θεωρητικούς αλλά και αρκετούς ακαδημαϊκούς, οι οποίοι έχουν συγγράψει πολλά επιστημονικά εγχειρίδια. Στην διεθνή βιβλιογραφία, συναντά κάποιος σημαντικά ονόματα όπως οι Paulo Freire, ο Peter Jarvis, ο Jack Mezirow, ο Alan Rogers κλπ. Στην ελληνική βιβλιογραφία, ξεχωρίζουν τα ονόματα των κ.κ. Δημήτρη Βεργίδη, Θανάση Καραλή, Αχιλλέα Καψάλη, Αλέξη Κόκκου, Δημήτρη Χασάπη, Άννας Κοντονή, Ελένης Πρόκου¹. Οι ορισμοί που θα χρησιμοποιηθούν στο υπόλοιπο σώμα της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, αφορούν τις έννοιες-κλειδιά όπως Δια βίου Μάθηση, Δια βίου Εκπαίδευση, Εκπαίδευση Ενηλίκων, αρχική επαγγελματική κατάρτιση, συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση. Θα πρέπει να σημειωθεί ακόμα ότι οι αναφερόμενοι όροι θα διερευνούνται διαχρονικά στις επόμενες σελίδες, με την νομοθετική εξιστόρηση της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, όπως η τελευταία αποκαλείται στις μέρες μας. Αναφορικά με την διενεργούμενη έρευνα, η τελευταία αφορά την χαρτογράφηση θεσμών που ασχολούνται με την Εκπαίδευση Ενηλίκων στον νομό Αρκαδίας. Αρχικά προηγείται μια σχετική ταξινόμηση της ερευνητικής παραγωγής στα επιστημονικά πεδία της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και της Δια Βίου Μάθησης, ενώ στην συνέχεια διερευνάται ολόκληρο το ιστορικό πλαίσιο της Δια Βίου Μάθησης, από το πως συνελήφθη η πρώτη ιδέα για την εφαρμογή της στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέχρι το πως

---

¹ Η παράθεση των ονομάτων είναι εντελώς ενδεικτική...

υλοποιείται τις μέρες μας στην χώρα μας. Ακριβέστερα επιχειρείται η ακριβής χρονολόγηση στο πέρασμα των αιώνων των κυριότερων ιστορικών και νομοθετικών παρεμβάσεων τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην συνέχεια περιγράφονται οι έννοιες που θεμελιώνουν το όραμα της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και της Δια Βίου Μάθησης, ενώ ακολουθεί σχετική αναφορά για τον νομό Αρκαδίας. Στο δεύτερο μέρος της εργασίας, χαρτογραφούνται τοπικά στον Νομό Αρκαδίας οι κυριότεροι φορείς που ασχολούνται με την Εκπαίδευση Ενηλίκων.

4. Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας

Η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας στις επιστημονικές περιοχές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και της Δια Βίου Μάθησης, πραγματοποιείται για τον προσδιορισμό κενών στην έρευνα του γνωστικού αντικειμένου, τον εντοπισμό νέων τάσεων στην έρευνα του γνωστικού αντικειμένου, την αποφυγή άκαρπων ερευνητικών προσεγγίσεων, τον εντοπισμό νέων ερευνητικών προτάσεων και καλών μεθοδολογικών προσεγγίσεων σε άλλες εργασίες αλλά και τον προσδιορισμό θεωρητικών πλαισίων.

Σε ότι αφορά την ταξινόμηση της διεθνούς ερευνητικής παραγωγής, παρατηρούμε ότι υπάρχει πλούσια βιβλιογραφική επισκόπηση σε διεθνές και εγχώριο επίπεδο, σύμφωνα με όσα βιβλία προτείνει ο πρόεδρος της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων και καθηγητής στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, κ. Αλέξης Κόκκος².

Πιο συγκεκριμένα σε διεθνές επίπεδο παρατηρούμε ότι στον εκδοτικό οίκο «**Taylor & Francis Group**», σε ότι αφορά την Εκπαίδευση Ενηλίκων και την Δια Βίου Μάθηση συμπεριλαμβάνονται έξι επιστημονικά περιοδικά: το Educational Gerontology, International Journal of Lifelong Education, Research in Post(Compulsory Education, Studies in Continuing Education, The Journal of Continuing Higher Education και το Journal of Education and Work .

Το πρώτο περιοδικό «**Educational Gerontology**³» περιέχει 38 περιοδικά από το 1976 μέχρι τον Ιανουάριο του 2012. Σε κάθε έτος εκδίδονται δώδεκα διαφορετικά τεύχη. Συνολικά δηλαδή έχουν εκδοθεί 456 τεύχη. Το συγκεκριμένο περιοδικό, στοχεύει στην προσφορά μέχρι και τις ημέρες μας, μιας πρωτότυπης έρευνας στους τομείς της Γεροντολογίας, της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, καθώς και στις κοινωνικές επιστήμες. Οι ερευνητές από όλο τον κόσμο θα επωφεληθούν από την ανταλλαγή απόψεων τόσο για την μελέτη και την πρακτική της εκπαιδευτικής Γεροντολογίας. Οι εργασίες που δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό θα χρησιμεύσουν στην έγκυρη συμβολή στην αυξανόμενη βιβλιογραφία σε αυτό το φλέγον τομέα. Η Εκπαιδευτική Γεροντολογία είναι το μόνο διεθνές περιοδικό του είδους, όπου δημοσιεύονται ετησίως δώδεκα τεύχη. Το δεύτερο περιοδικό «**International Journal of Lifelong Education**⁴», περιέχει 30 περιοδικά από το 1982 μέχρι τον Ιανουάριο του 2012. Σε

² Ο δικτυακός τόπος <http://www.24grammata.com/?p=4015> ανακτήθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2011 στις 13:00.

³ Η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού, αποτελείται από την κα. Nieli Langer, (Κολέγιο του New Rochelle, στην Ανωτάτη Σχολή Γεροντολογίας, στην Νέα Υόρκη), ενώ τα μέλη της συντακτικής επιτροπής τα αποτελούν οι Allan B. de Guzman (Πανεπιστήμιο του Santo Tomas), η Chandra M. Mehrotra (Κολέγιο St. Scholastica), ο Jason L. Powell (Πανεπιστήμιο του Αίβερπουλ), ο Robert A. Strom (Πανεπιστήμιο της Arizona), ο Ian Stuart (Hamilton) (Πανεπιστήμιο του Glamorgan), ο Terry Tirrito (Πανεπιστήμιο της Capella) και η Janice G. Wells (Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας). Ο επιμελητής της βιβλιοκριτικής είναι η κα. Mary Alice Wolf (Τμήμα Γεροντολογίας του Κολλεγίου του Saint Joseph), ενώ ο ιδρυτής της έκδοσης είναι ο κ. D. Barry Lumsden. Ο δικτυακός τόπος <http://www.tandfonline.com/toc/uedg20/current> ανακτήθηκε την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2012 στις 16:03.

⁴ Οι συντάκτες του περιοδικού είναι ο **Peter Jarvis** (Τμήμα Πολιτικής, Διεθνών και Πολιτικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο του Σέρεϊ, Γκίλφορντ, Ηνωμένο Βασίλειο), ο **John Holford** (Σχολή Επιστημών Αγωγής, το κτίριο Dearing, πανεπιστημιούπολη του, Πανεπιστήμιο του Νότινγχαμ, Ηνωμένο Βασίλειο), η **Patricia Gouthro** (Όρος Άγιος Βικέντιος Πανεπιστήμιο, Σέτον Ακαδημαϊκό Κέντρο Αίθουσα 401, 166 Μπέντφορντ σε εθνική οδό, Χάλιφαξ, Νέα Σκωτία, Καναδάς). Ο συντάκτης της επισκόπησης είναι ο κ. Δρ. **Richard Waller** (Σχολή Επιστημών Αγωγής (S Block), του Πανεπιστημίου της Δυτικής Αγγλίας, πανεπιστημιούπολη του Frenchay, Coldharbour Lane, Μπρίστολ, Ηνωμένο Βασίλειο). Οι ιδρυτές της έκδοσης είναι οι κ.κ. P. Jarvis (Πανεπιστήμιο του Σέρεϊ, Ηνωμένο Βασίλειο) και ο J. E. Thomas (Πανεπιστήμιο του Νότινγχαμ, Ηνωμένο Βασίλειο). Οι ανταποκριτές της έκδοσης είναι οι κ.κ. Helene Ahl (Πανεπιστήμιο Jönköping, Σουηδία), ο Richard. G. Bagnall (Πανεπιστήμιο Γκρίφιθ Κούνισλαντ, Αυστραλία), ο Stephen Billett (Griffith Πανεπιστήμιο Γκρίφιθ Κούνισλαντ, Αυστραλία), η Perka Boyadjieva (Ινστιτούτο της Κοινωνιολογίας, Βουλγάρικη Ακαδημία των Επιστημών), ο Mark Bray (Πανεπιστήμιο του Χονγκ

κάθε έτος εκδίδονται τέσσερα διαφορετικά τεύχη. Επίσης το περιοδικό παρέχει ένα πλαίσιο συζήτησης σχετικά με τις αρχές και την πρακτική της δια βίου μάθησης, της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, της συνεχιζόμενης, επαναλαμβανόμενης και της αρχικής εκπαίδευσης και της μάθησης, είτε σε επίσημα, θεσμικά ή άτυπα περιβάλλοντα. Τα κοινά θέματα που συμπεριλαμβάνονται στον κοινωνικό σκοπό της Δια Βίου Εκπαίδευσης, αφορούν τις κοινωνιολογικές και πολιτικές, μελέτες της Δια Βίου Εκπαίδευσης. Το περιοδικό αναγνωρίζει ότι η έρευνα για τη δια βίου μάθηση είναι απαραίτητο να εστιάσει στις σχέσεις μεταξύ της σχολικής εκπαίδευσης, μετέπειτα στην μάθηση, στην ενεργό ιδιότητα του πολίτη και στην προσωπική ολοκλήρωση, αλλά και στην σχέση μεταξύ της σχολικής εκπαίδευσης, της απασχολησιμότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. Με αυτό κατά νου, το περιοδικό παρέχει το πλαίσιο για μία εμπειριστατομένη συζήτηση σχετικά με την θεωρία και την πρακτική της δια βίου εκπαίδευσης σε διάφορες χώρες και τις ρυθμίσεις. Όλες οι εργασίες αξιολογούνται από ομότιμους. Κάθε τεύχος φέρει ένα ζωντανό τμήμα κριτικών. Το τρίτο περιοδικό «*Research in Post(Compulsory Education)*⁵» περιέχει 16 περιοδικά από το 1996 μέχρι τον Ιανουάριο του 2012. Σε κάθε έτος εκδίδονται δώδεκα διαφορετικά τεύχη. Συνολικά δηλαδή έχουν εκδοθεί 192 τεύχη. Η στοχοθεσία του διεθνούς και ολόκληρων αναφορών περιοδικού, αναφέρεται στην έρευνα του ολοένα και πιο σημαντικού πεδίου της μετά-υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Σε όλο τον κόσμο υπάρχει μια αναπτυσσόμενη συνείδηση της σημασίας της επαγγελματικής και μετά-

---

Κονγκ), ο Brad Courtenay (Πανεπιστήμιο της Γεωργίας, ΗΠΑ), ο Chris DHνωμένο Βασίλειο (MIT Πανεπιστήμιο, Μελβούρνη Αυστραλία), ο Martin Dyke (Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Stephen Gorard (Πανεπιστήμιο του Μπέρμινγχαμ, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Shibao Guo (Πανεπιστήμιο του Calgary, Καναδάς), ο Talmadge C Guy (Πανεπιστήμιο της Γεωργίας, ΗΠΑ), ο Soonghee Han (Εθνικό Πανεπιστήμιο της Σεούλ), η Sue Jackson (Μπίρκμπεκ Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Kyung Hi Kim (Πανεπιστήμιο του Kyungnam, Κορέα), ο Derek Legge (πρώην Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Tonic L.Mariuatopa (Πανεπιστήμιο της Μποτσουάνα, Μποτσουάνα), ο Peter Mayo (Παιδαγωγική Σχολή, Πανεπιστήμιο της Μάλτας), ο Shahrzad Mojab (OISE, Πανεπιστήμιο του Τορόντο, Καναδάς), ο Henning Salling Olsen (Roskilde Πανεπιστήμιο, Δανία), ο Mark Olssen (Πανεπιστήμιο του Σέρεϊ, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Michael Omolewa (UNESCO, Παρίσι, Γαλλία), η Stella Parker (Πανεπιστήμιο του Νότινγχαμ, Ηνωμένο Βασίλειο), η Julia Preece (Πανεπιστήμιο Κωαζιούλ(Νατάλ, Νότια Αφρική), η Jennifer A. Sandlin (Πανεπιστήμιο Αριζόνα, ΗΠΑ), ο D. Schugurensky (Πανεπιστήμιο Αριζόνα, ΗΠΑ), ο J. E. Thomas (Πανεπιστήμιο του Νότινγχαμ, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Carlos Alberto Torres (Ινστιτούτο Paulo Freire Institute, Πανεπιστήμιο Καλιφόρνια, ΗΠΑ), ο Ruud van den Veen (Παιδαγωγική Ακαδημία, Πανεπιστήμιο Κολούμπια, ΗΠΑ), ο Shirley Walters (Πανεπιστήμιο Αττικού Cape, Νότια Αφρική), ο Yoko Wantanabe (Πανεπιστήμιο Kyoto, Ιαπωνία), ο Danny Wildemeersch (Πανεπιστήμιο Λέβεν, Βέλγιο), ο A. L. Wilson (Πανεπιστήμιο Cornell ΗΠΑ) και ο Weiyuan Zhang (Πανεπιστήμιο του Χονγκ Κονγκ). Ο δικτυακός τόπος <http://www.tandfonline.com/toc/uedg20/current> ανακτήθηκε την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2012 στις 16:03.

⁵ Ο εκδότης του περιοδικού είναι ο κ. Elliott Geoffrey (του Πανεπιστημίου του Γουόρτσεστερ, του Ηνωμένου Βασιλείου), ενώ τα μέλη της συντακτικής επιτροπής είναι οι κ.κ.: ο Ian Finlay (Πανεπιστήμιο του Strathclyde, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Chahid Fournali (Ινστιτούτο Μάρκετινγκ Ηνωμένο Βασίλειο), η Sally Issler (Σύμβουλος της Εκπαίδευσης, Ηνωμένο Βασίλειο), η Paula Jones (Μαθαίνοντας Νοτιοδυτικά, Ηνωμένο Βασίλειο), η Linda Miller (Ινστιτούτο Εργασιακών Ερευνών, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Christopher Parkin (Διεθνής Εταιρεία για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Nick Stratton (Η Κοινωνία που μαθαίνει, Ηνωμένο Βασίλειο), η Christine Ward (Σύμβουλος της Εκπαίδευσης, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Philip Whitehead (Πανεπιστήμιο του Staffordshire, Ηνωμένο Βασίλειο). Τα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου είναι οι κ.κ.: ο Mohammed Abdul(Dayem (Zagazig Πανεπιστήμιο, Αίγυπτος), η Miriam Conway (FAS –Αρχή Κατάρτισης και Απασχόλησης, Δουβλίνο, Ιρλανδία), ο Michael Crossley (Πανεπιστήμιο του Μπρίστολ, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Thomas Flint (Συμβούλιο για την Ενήλικη και Εμπειρική Μάθηση, Σικάγο, ΗΠΑ), ο George Holmes (Πανεπιστήμιο του Μπόλτον, Ηνωμένο Βασίλειο), ο Gary Jones (Κολλέγιο Highlands, Τζέρσεϊ, Νησιά της Μάγχης), ο Ann Jordan (Ινστιτούτο Τεχνολογίας του Γουότερφορντ, Ιρλανδία), η Helena Lopes (Dinamía, Λισαβόνα, Πορτογαλία), ο Dennis Ridley (Virginia Wesleyan Κολλέγιο Βιρτζίνια, ΗΠΑ), ο Tone Skinningsrud (Πανεπιστήμιο Τρόμσο, Νορβηγία), η Erica Smith (Πανεπιστήμιο Ballarat, Αυστραλία) και ο Νίκος Τερζής (Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελλάδα). Ο δικτυακός τόπος <http://www.tandfonline.com/toc/uedg20/current> ανακτήθηκε την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2012 στις 17:25).

υποχρεωτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η πλειονότητα των σκληρά εργαζόμενων χωρών για την ανάπτυξη των παροχών τους, αναγνωρίζουν την σημασία της μετα-υποχρεωτικής εκπαίδευσης στην παροχή εκπαίδευσης και δεξιοτήτων στα άτομα, με επαρκείς αριθμούς και ικανοποιητικά επίπεδα στην συνδρομή της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Η έρευνα στην μετα-υποχρεωτική εκπαίδευση, υπό την χορηγία της Συνεχιζόμενης Εκπαιδευτικής Έρευνας του Ηνωμένου Βασιλείου (FERA), αναγνωρίζει την ανάγκη για μεγαλύτερη διεθνή έρευνα και την ανάλυση και την παραγωγή της σχετικής θεωρίας, προκειμένου να εντοπιστούν πολιτικές ανάγκες και τάσεις καθώς και τις προτεραιότητες στην αυξανόμενη περιοχή. Το περιοδικό επίσης ενθαρρύνει ενεργά την ανάπτυξη της έρευνας για την μετα-υποχρεωτική εκπαίδευση. Η έρευνα για την μετα-υποχρεωτική εκπαίδευση είναι ένα απαραίτητο εργαλείο για τους υπεύθυνους άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής, τους ερευνητές, τους επαγγελματίες, σε όλους τους διαφορετικούς τομείς της μετα-υποχρεωτικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβάνοντας την επαγγελματική/τεχνική εκπαίδευση, την ενήλικη και συνεχιζόμενη εκπαίδευση, την εκπαιδευτική κοινότητα, τα σχολεία, την ευρύτερη και την Ανώτατη Εκπαίδευση. Τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής και του Διοικητικού Συμβουλίου προέρχονται από πολλές χώρες για να ληφθεί υπόψη η ευρεία εκπροσώπηση και η εμπειρία της σύνταξης. Το τέταρτο περιοδικό «*Studies in Continuing Education*⁶», περιέχει 16 περιοδικά από το 1978 μέχρι και το 2011. Σε κάθε έτος εκδίδονται τρία διαφορετικά τεύχη. Συνολικά δηλαδή έχουν εκδοθεί 48 τεύχη. Το περιοδικό «*Studies in Continuing Education*», είναι ένα επιστημονικό περιοδικό, που ασχολείται με όλες τις πτυχές της συνεχιζόμενης, επαγγελματικής και Δια Βίου Μάθησης. Το ειδικό ενδιαφέρον του περιοδικού στρέφεται στην συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση, στην μάθηση των ενηλίκων, στην ανάπτυξη του προσωπικού, στην κατάρτιση και ανάπτυξη και στην ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων. Το περιοδικό δημοσιεύει υλικό, το οποίο θα συμβάλει στη βελτίωση της πρακτικής στον τομέα της συνεχούς εκπαίδευσης και να φέρει τη θεωρία και την πρακτική σε στενότερη σύνδεση και συνεισφέρει σε όλες τις πτυχές του τομέα. Τα τελευταία περιλαμβάνουν: λογαριασμούς νέες πρωτοβουλίες, τις συζητήσεις των βασικών θεμάτων, άρθρα ανασκόπησης, οι εκθέσεις της έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και σκέψεις σχετικά με τη θεωρία και την πρακτική. Οι εργασίες

---

⁶ Ο επιμελητής της βιβλιοκριτικής είναι η κα. Δρ. Donna Rooney (Σχολή Τεχνών και Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Νότιας Αυστραλίας, Αυστραλία). Τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής είναι οι καθηγητές David Boud (της Σχολής Τεχνών και Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Τεχνολογίας του Σίδνεϊ, Αυστραλία) και η Nicky Solomon (Πρύτανης του Πανεπιστημίου Σχολής Αποφοίτων, Πανεπιστήμιο Τεχνολογίας, Σύδνεϊ, Αυστραλία). Η Συντακτική Επιτροπή αποτελείται από τους κ.κ.: **Stephen Brookfield** (Πανεπιστήμιο του St Thomas, ΗΠΑ), ο **Philip Candy** (Πανεπιστήμιο του Νότιου Queensland, Αυστραλία), ο **Ronald M Cervero** (Πανεπιστήμιο της Γεωργίας, ΗΠΑ), ο **Chris DHνωμένο Βασίλειο** (Πανεπιστήμιο RMIT, Αυστραλία και Εθνικό Ινστιτούτο για την Ενήλικη και Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση, Ηνωμένο Βασίλειο), η **Tara Fenwick** (Πανεπιστήμιο Στέρλινγκ, Σκωτία), ο **Salvaram Gopinathan** (Εθνικό Ινστιτούτο για την Εκπαίδευση, Σιγκαπούρη), ο **Mechthild Hart** (Πανεπιστήμιο DePaul ΗΠΑ), ο **Joy Higgs** (Πανεπιστήμιο Σύδνεϊ, Αυστραλία), η **Annikki Järvinen** (Πανεπιστήμιο Τάμπερε, Φινλανδία), ο **Christopher Knapper** (Πανεπιστήμιο του Queens, Καναδάς), η **Victoria Marsick** (Πανεπιστήμιο της Κολούμπια, ΗΠΑ), ο **Nod Miller** (Πανεπιστήμιο του Ανατολικού Λονδίνου, Ηνωμένο Βασίλειο), η **Sharan Merriam** (Πανεπιστήμιο της Γεωργίας, ΗΠΑ) , ο **Michael Newman** (Πανεπιστήμιο της Τεχνολογίας Σύδνεϊ, Αυστραλία), ο **Kjell Rubenson** (Βρετανικό Πανεπιστήμιο της Κολούμπια, του Καναδά και Πανεπιστήμιο του Λίνκεπινγκ, Σουηδία), η **Sue M Scott** (Πανεπιστήμιο of Alberta, Καναδάς (Συνταξιοδοτούμενος), ο **John Stephenson** (Πανεπιστήμιο του Μίντλεξ, Ηνωμένο Βασίλειο), η **Elizabeth Tisdell** (Penn State Harrisburg, ΗΠΑ) **Alan Tuckett** – (Εθνικό Ινστιτούτο για την Ενήλικη και Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση, Ηνωμένο Βασίλειο), η **Robin Usher** (Πανεπιστήμιο RMIT, Αυστραλία), η **Shirley Walters** (Πανεπιστήμιο του Δυτικού Cape, Νότια Αφρική), η **Danny Wildemeersch** (Πανεπιστήμιο του Ναϊμέγκεν, Ολλανδία) , η **Miriam ZHνωμένο Βασίλειο** (Κολλέγιο του Μπίρκμπεκ, Πανεπιστήμιο Λονδίνου, Ηνωμένο Βασίλειο). Ο δικτυακός τόπος <http://www.tandfonline.com/loi/csce20> ανακτήθηκε την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2012 στις 18:19.

που αξιοποιούν μία ή περισσότερες προοπτικές στον τομέα είναι ευπρόσδεκτες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι συνεισφορές από επαγγελματίες σε κάθε τομέα που μπορεί να επιθυμούν να συμμετάσχουν στην κριτική σκέψη σχετικά με τις πρακτικές τους. περιλαμβάνονται επίσης και κριτικές βιβλίων και δημοσιευμένο υλικό άλλων.

Το πέμπτο περιοδικό «*The Journal of Continuing Higher Education*⁷», περιέχει 59 τεύχη από το 1979 μέχρι και το 2011. Σε κάθε έτος εκδίδονται τρία διαφορετικά τεύχη. Συνολικά δηλαδή έχουν εκδοθεί 177 τεύχη. Το περιοδικό «The Journal of Continuing Higher Education» προσπαθεί να υποστηρίξει την συνεχιζόμενη Ανώτατη Εκπαίδευση, παρέχοντας ένα φόρουμ για την υποβολή εκθέσεων και ανταλλαγή πληροφοριών με βάση την έρευνα, τις παρατηρήσεις και την εμπειρία σχετικά με το πεδίο. Το έκτο περιοδικό «*Journal of Education and Work*», περιέχει 24 τεύχη από το 1987 μέχρι και το 2011. Σε κάθε έτος εκδίδονται πέντε διαφορετικά τεύχη. Συνολικά δηλαδή έχουν εκδοθεί 120 τεύχη. Το περιοδικό είναι ένα διεθνές φόρουμ για την ακαδημαϊκή έρευνα και την πολιτική ανάλυση που εστιάζει στην αλληλεπίδραση της εκπαίδευσης με τα οικονομικά συστήματα. Το περιοδικό εξετάζει πώς οι γνώσεις, δεξιότητες, αξίες και συμπεριφορές, σχετίζονται με την εργασία και την απασχόληση που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος. Το περιοδικό διερευνά επίσης τις διάφορες μορφές της βιομηχανικής κατάρτισης και πιστοποίησης του οικονομικού συστήματος, συμπεριλαμβάνοντας τις μεταβολές στην οικονομική και βιομηχανική υποδομή που επηρεάζουν το είδος των απαιτούμενων εργαζομένων. Περιλαμβάνει επίσης τις εργασίες στην άτυπη οικονομία. Το περιοδικό έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για συγκριτικές μελέτες του τη δημιουργία δεξιοτήτων και κυρίως τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην απασχόληση, πώς δομείται και διαχειρίζεται η διαδικασία, τα αποτελέσματά της στους νέους ανθρώπους, σχολεία, κολέγια, πανεπιστήμια και εργοδότες. Στο περιοδικό δημοσιεύονται διεπιστημονικά έγγραφα τα οποία αντανακλούν την πολύπλευρη φύση των θεμάτων του περιοδικού. Τα άρθρα είναι ευπρόσδεκτα από τους οικονομολόγους, ψυχολόγους, κοινωνιολόγους, εκπαιδευτικούς, και αναλυτές της πολιτικής. Το περιοδικό δημοσιεύει μελέτες περιπτώσεων από επαγγελματίες που παρουσιάζουν την καινοτομία και στηρίζεται σε σχετική βιβλιογραφία και συζήτηση.

---

⁷ Τα θέματα που δημοσιεύονται στο χειμώνα, άνοιξη και φθινόπωρο, ενώ τα χειρόγραφα (τέσσερα αντίγραφα) πρέπει να υποβάλλονται στον Συντάκτη James Broomall στη διεύθυνση: Δρ Τζέιμς Κ. Broomall, Εκδότης, Η Εφημερίδα της Συνεχιζόμενης Ανώτατης Εκπαίδευσης, Επαγγελματικών & Συνεχιζόμενων Ερευνών, John M. Clayton Hall, Πανεπιστήμιο of Delaware, Newark, DE 19716. Ph: (302) 831(2795, Fax: (302) 831(1077, e(mail: jbroom@udel.edu). Σχετικά με την Εταιρεία για την Συνεχιζόμενη Ανώτατη Εκπαίδευση, ο Tish Szymurski, είναι Πρόεδρος (Πανεπιστήμιο Νιούμωαν), ο Charles Hickox, εκλεγέντας Πρόεδρος (Πανεπιστήμιο Ανατολικού Κεντάκι), ο Dave Grebel, ο Αντιπρόεδρος (Πανεπιστήμιο Κρίστιαν Τέξας), ο James Pappas, Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος (Πανεπιστήμιο Οκλαχόμα) και ο Roxanne Gonzales τέως Πρόεδρος (Πανεπιστήμιο Παρκ . Ο εκδότης του περιοδικού είναι ο κ. James K. Broomall (Πανεπιστήμιο του Ντέλαγουερ), ο βοηθός σύνταξης είναι ο κ. Margrit Hadden (Πανεπιστήμιο του Ντέλαγουερ), ενώ την Επιτροπή του Περιοδικού αποτελούσαν οι κ.κ John F. Azzaretto (Πανεπιστήμιο της Λυτικής Φλόριδας), Debra Dagavarian (Κολλέγιο Richard Stockton του Νιου Τζέρσεϊ), Joe F. Donaldson (Πανεπιστήμιο του Μιζούρι(Κολούμπια), Stephen Gambescia (Πανεπιστήμιο Ντρέξελ), Will Hine (Πανεπιστήμιο Ανατολικού Γινόις), Scott Howell (Πανεπιστήμιο Νέων Μπρίγκχαμ), Carol Kasworm (Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας), Don Olcott, Jr. (Παρατηρητήριο για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση χωρίς σύνορα), Viktoria Popova Gonci (Κολλέγιο Empire State), Jovita M. Ross(Gordon (Πανεπιστήμιο Τέξας(Σαν Μάρκο), Marsha Rossiter (Πανεπιστήμιο του Γουϊσκόνσιν (Οσκος) και Wayne D. Smutz (Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια). Ο δικτυακός τόπος <http://www.tandfonline.com/action/pricing?journalCode=ujch> ανακτήθηκε την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2012 στις 18:55.

Στην διαδικτυακή βιβλιοθήκη «*Wiley Online Library*», σε ότι αφορά την Εκπαίδευση Ενηλίκων και την Δια Βίου Μάθηση συμπεριλαμβάνονται 3 περιοδικά: *New Directions for Adult and Continuing Education*, *Non traditional Students Report*, *Recruiting & Retaining Adult Learners*. Το πρώτο περιοδικό είναι τριμηνιαίο και φέρει τον τίτλο «*New Directions for Adult and Continuing Education*⁸», περιέχει 22 τεύχη από το 1979 μέχρι και το 2011. Σε κάθε έτος εκδίδονται τέσσερα διαφορετικά τεύχη. Συνολικά δηλαδή έχουν εκδοθεί 88 τεύχη. Το περιοδικό είναι πλήρες από πηγές που μεγιστοποιούν την αποτελεσματικότητα κάθε πτυχής της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Κάθε τεύχος της σειράς είναι πλήρως αυτόνομο και αποτελεί ένα πλήρως επιμελημένο ευρετήριο που χαρακτηρίζει τη συλλογή συνεισφορών μερικών εκ των κορυφαίων διανοητών του πεδίου. Το περιοδικό αποτελεί μια απαραίτητη σειρά, που εξερευνά θέματα κοινού ενδιαφέροντος για εκπαιδευτές, διαχειριστές, σύμβουλους, καθώς και για τη χάραξη πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα των ενηλίκων και τη συνεχή εκπαίδευση των ρυθμίσεων, όπως κολέγια και πανεπιστήμια, προγράμματα επέκτασης, επιχειρήσεις, βιβλιοθήκες και μουσεία.

Το δεύτερο περιοδικό φέρει τον τίτλο «*Nontraditional Students Report*⁹», περιέχει 12 τεύχη, από το 2008 μέχρι και το 2011. Σε κάθε έτος εκδίδονται δώδεκα διαφορετικά τεύχη. Συνολικά δηλαδή έχουν εκδοθεί 216 τεύχη. Το περιοδικό αποτελεί μέρος της ενημερωτικής σειράς δελτίων της Ανώτατης Εκπαίδευσης, που χαρακτηρίζεται από τις πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις και καινοτόμες πρακτικές για κάθε πτυχή της διοίκησης πανεπιστημιούπολης και της ζωής. Το περιοδικό αντιμετωπίζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται σχετικά με την πρόσληψη, τη διατήρηση και την εκπαίδευση των ενηλίκων μαθητών. Ο αναγνώστης μπορεί να βρει αποδεδειγμένες στρατηγικές με στόχο τον προσανατολισμό του σε ενήλικες μαθητές, να ενθαρρύνει ενήλικες με φιλικά συστήματα υποστήριξης, να επωφεληθεί από τις νέες τεχνολογίες, και πολλά άλλα. Οι προτεινόμενες στήλες περιλαμβάνουν: **Συνεντεύξεις μαθητών**- Οι συνεντεύξεις με ενήλικα μαθητή δίνουν συμβουλές σχετικά με το γιατί οι ενήλικοι επιλέγουν ορισμένα προγράμματα και διορατικότητα την οποία υποστηρίζει βρίσκει πολύτιμη. **Προφίλ Προγράμματος**-Οι λεπτομέρειες από άλλα επιτυχημένα προγράμματα άλλων θεσμικών οργάνων, όπως το πρόγραμμα ερευνητών της Ada Comstock, στο Κολλέγιο Σμιθ, σημείωσε ένα ποσοστό αποφοίτησης 92% για τους μη παραδοσιακούς τους μαθητές του. **Δίκες και Νομικές Αποφάσεις**-Η ενημέρωση για τις τελευταίες δικαστικές αποφάσεις που αφορούν συμπλήρωμα ΔΕΠ, των διακρίσεων και περισσότερο - έτσι μπορείτε να βεβαιωθείτε ότι τα προγράμματά σας είναι νομικά ορθά. **Οι ηγέτες και καινοτόμοι** - Χαρακτηριστικά εξειδικευμένων συμβουλών και καινοτόμων διορατικοτήτων από τους ηγέτες στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων- ώστε να μπορέσετε να αντιγράψετε τις επιτυχίες τους.

⁸ Η Συντακτική Επιτροπή αποτελείται από την συνεργάτρια εκδότρια κα. Susan Imel (είναι διευθύντρια του *Eric Clearinghouse* για την Εκπαίδευση Ενηλίκων, Εκπαίδευση Καριέρας, και την Επαγγελματική Εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο του Οχάιο) και την κα Jovita M. Ross-Gordon, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Κολλέγιο της Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου του Νοτιοδυτικού Τέξας, Σαν Μάρκος. Ο δικτυακός τόπος <http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1002/%28ISSN%291536-0717/homepage/ProductInformation.html> ανακτήθηκε την Παρασκευή 13 Ιανουαρίου 2012 στις 20:25

⁹ Η Εκδότρια είναι η κα Sue Lewis, ο εκτελεστικός αρχισυντάκτης είναι ο κ. Robert Rosenberg, Ph.D., η Διευθύντρια Σύνταξης είναι η κα Paula P. Willits, Ed.D., η συντάκτρια-εκδότρια είναι η κα Caroline Ryan και η νομική συντάκτρια είναι η κα. Aileen Gelpi, Esq. Ο δικτυακός τόπος <http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1002/%28ISSN%291943-7501> ανακτήθηκε το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 10:25)

Το τρίτο περιοδικό φέρει τον τίτλο «*Recruiting & Retaining Adult Learners*¹⁰» περιέχει 14 τεύχη, από το 2010 μέχρι και τις αρχές του 2012. Σε κάθε έτος εκδίδονται δώδεκα διαφορετικά τεύχη. Το περιοδικό αποτελεί μέρος της ενημερωτικής σειράς δελτίων της Ανώτατης Εκπαίδευσης, που χαρακτηρίζεται από τις πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις και καινοτόμες πρακτικές για κάθε πτυχή της διοίκησης πανεπιστημιούπολης και της ζωής. Το περιοδικό αντιμετωπίζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται σχετικά με την πρόσληψη, τη διατήρηση και την εκπαίδευση των ενηλίκων μαθητών. Ο αναγνώστης μπορεί να βρει αποδεδειγμένες στρατηγικές με στόχο τον προσανατολισμό του σε ενήλικες μαθητές να ενθαρρύνει ενήλικες με φιλικά συστήματα υποστήριξης, να επωφεληθεί από τις νέες τεχνολογίες, και πολλά άλλα. Οι προτεινόμενες στήλες περιλαμβάνουν: **Συνεντεύξεις μαθητών**- Οι συνεντεύξεις με ενήλικα μαθητή δίνουν συμβουλές σχετικά με το γιατί οι ενήλικοι επιλέγουν ορισμένα προγράμματα και διορατικότητα την οποία υποστηρίζει βρίσκει πολύτιμη. **Προφίλ Προγράμματος**-Οι λεπτομέρειες από άλλα επιτυχημένα προγράμματα άλλων θεσμικών οργάνων, όπως το πρόγραμμα ερευνητών της Ada Comstock, στο Κολλέγιο Σμιθ, σημείωσε ένα ποσοστό αποφοίτησης 92% για τους μη παραδοσιακούς τους μαθητές του. **Δίκες και Νομικές Αποφάσεις**-Η ενημέρωση για τις τελευταίες δικαστικές αποφάσεις που αφορούν συμπλήρωμα ΔΕΠ, των διακρίσεων και περισσότερο - έτσι μπορείτε να βεβαιωθείτε ότι τα προγράμματά σας είναι νομικά ορθά. **Οι ηγέτες και καινοτόμοι** - Χαρακτηριστικά εξειδικευμένων συμβουλών και καινοτόμων διορατικοτήτων από τους ηγέτες στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων- ώστε να μπορέσετε να αντιγράψετε τις επιτυχίες τους.

Το περιοδικό «*Adult Education Quarterly*¹¹» είναι ένα τριμηνιαίο επιστημονικό περιοδικό που δεσμεύεται να προωθήσει την κατανόηση και την πρακτική των ενηλίκων και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση. Το περιοδικό αποσκοπεί στην ενθάρρυνση των επιμέρους προβλημάτων, την κριτική προσέγγιση της έρευνας και της πρακτικής, δίνοντας αυξανόμενη έμφαση στις διεπιστημονικές και διεθνείς προοπτικές. Παράλληλα ενημερώνει και ενθαρρύνει τις διαφορετικές κατευθύνσεις και μεθοδολογίες για τις καινοτόμες υποτροφίες. Το περιοδικό περιέχει 62 τεύχη από τον Οκτώβριο του 1950 μέχρι και τις αρχές του 2012. Σε κάθε έτος εκδίδονται έξι διαφορετικά τεύχη. Συνολικά δηλαδή έχουν εκδοθεί 372 τεύχη.

Το περιοδικό «*Adult Education and Development*¹²» κυκλοφορεί δύο φορές το χρόνο, δωρεάν στην Αγγλική, Γαλλική, Ισπανική Γλώσσα και έχει εκτυπώσει 24.500 αντίγραφα, ενώ διανέμεται σε 150 χώρες (εξαιρούμενης της Ελλάδας). Το περιεχόμενο του σχετίζεται με την πρακτική, στα νέα ερευνητικά δεδομένα σχετικά με την εκπαίδευση των ενηλίκων και τεκμηριώσεις όπως: ο γραμματισμός και η βασική εκπαίδευση, η Εκπαίδευση Ενηλίκων και η συμμετοχή, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τα υλικά, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και η Γεωργία, η καταπολέμηση της φτώχειας και η ανάπτυξη στρατηγικών για την επιβίωση, η επαγγελματική κατάρτιση και η συνεχιζόμενη εκπαίδευση, η Αγωγή Υγείας και το Aids, η εκπαιδευτική πολιτική για τους ενήλικες και η χρηματοδότηση της, η Μετανάστευση και η κοινωνική ένταξη, η εκπαίδευση που προορίζεται αποκλειστικά

¹⁰ Η Εκδότρια είναι η κα Sue Lewis, ο εκτελεστικός αρχισυντάκτης είναι ο κ. Robert Rosenberg, Ph.D., η Διευθύντρια Σύνταξης είναι η κα Paula P. Willis, Ed.D., η συντάκτρια-εκδότρια είναι η κα Caroline Ryan και η νομική συντάκτρια είναι η κα. Aileen Gelpi, Esq. Ο δικτυακός τόπος <http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1002/%28ISSN%292155-6458> ανακτήθηκε το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 10:58).

¹¹ Ο δικτυακός τόπος <http://aeq.sagepub.com/> ανακτήθηκε το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 11:13.

¹² Ο δικτυακός τόπος http://www.iiz-dv.de/index.php?article_id=121&clang=1 ανακτήθηκε το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 11:34

για τους Άνδρες ή για τις Γυναίκες. Η ομάδα-στόχος που απευθύνεται το περιοδικό, είναι το μέσο επίπεδο των εκπαιδευτών ενηλίκων στην Αφρική, την Ασία και τη Λατινική Αμερική που ασχολούνται με τη διδασκαλία, οργάνωση και διοίκηση. Επίσης, ερευνητές και ειδικοί σε συγγενείς τομείς όπως η υγεία παιδείας, τη γεωργία και την ανάπτυξη της κοινότητας. Μέχρις στιγμής υπάρχουν 77 εκδόσεις, αρχής χρονολογούμενης από το 1973. Ο υπεύθυνος έκδοσης είναι ο κ. Prof.(H) Dr. Heribert Hinzen, ενώ η βοηθός έκδοσης είναι η κα. Gisela Waschek.

Η αποστολή του τριμηνιαίου ηλεκτρονικού περιοδικού «*New Horizons in Adult Education and Human Resource Development*» είναι να προωθήσει όλες τις πτυχές της πρακτικής και της έρευνας που διερευνούν ζητήματα του ατόμου, της ομάδας, και της οργανωτικής μάθησης, οπουδήποτε και αν βρίσκονται και εστιάζει στην τρέχουσα έρευνα και τις ιδέες στην εκπαίδευση ενηλίκων, ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων, καθώς και σε σχετικά πεδία. Στο περιοδικό ενδιαφέρονται στην αποτίμηση του έργου των αστικών, ημιαστικών, αγροτικών, και υπερεθνικών πλαισίων. Το περιοδικό ιδρύθηκε το 1987 και αποτελεί ένα ηλεκτρονικό περιοδικό, που δημοσιεύεται κάθε τρίμηνο. Το περιοδικό δίνει βήμα σε πανεπιστημιακούς, ερευνητές, μεταπτυχιακούς φοιτητές και επαγγελματίες για να δημοσιεύσουν την τρέχουσα σκέψη και την έρευνα τους στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων, ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων, καθώς και σε συναφείς τομείς. Επίσης το περιοδικό, δημοσιεύει επιστημονικά άρθρα, δοκίμια, Προοπτικές –δοκίμια (σε ανθρώπους, της πρακτικής, της έρευνας και της διδασκαλίας), Επισκόπηση βιβλίων και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Νέα και σημειώσεις. Το περιοδικό μεταδίδεται στους συνδρομητές σε όλο τον κόσμο χωρίς χρέωση, μέσω του ηλεκτρονικού δικτύου, aehrdnet@fiu.edu. Ακόμα το περιοδικό, δημοσιεύθηκε από τη Σχολή Εκπαίδευσης Ενηλίκων και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑΕ & Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού) Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Κολέγιο της Παιδείας στο Διεθνές Πανεπιστήμιο της Φλόριντα, Μαϊάμι, Φλόριντα. Το Πρόγραμμα ΑΕ & Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού προσφέρει ένα Δόκτωρ της εκπαίδευσης (Ed.D.) με πτυχίο στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και στην Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού, και δύο μεταπτυχιακούς τίτλους (MS), στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, και στην Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα, πηγαίνετε στο <http://www.fiu.edu/%7Eeelps/aehrd.htm> Το τριμηνιαίο ηλεκτρονικό περιοδικό «*New Horizons in Adult Education and Human Resource Development*¹³» ιδρύθηκε το 1987 και μετρά 23 τεύχη μέχρι και το καλοκαίρι του 2009. Οι συντάκτες του περιοδικού είναι Δρ. Tonette S. Rocco, Δρ. Douglas H. Smith, Δρ. Thomas G. Reio, Jr., και ο Δρ. Marc Weinstein. Ο συντάκτης των «Προοπτικών στην Εκπαίδευση Ενηλίκων» η Δρ. κα. Maria S. Plakhotnik, ο συντάκτης των «Προοπτικών στην Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» είναι ο κ. Δρ. Rod P. Githens. ο συντάκτης της Επισκόπησης βιβλίων και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης είναι η Δρ. κα Linda Hite, ενώ ο αρχισυντάκτης είναι η κα. Chaundra L. Whitehead. Σχετικά με την Συντακτική Επιτροπή, οι ρόλοι και οι ευθύνες της αφορούν την κατάθεση προτάσεων που έχουν σχέση με την μετάβαση του ιστορικού ρόλου του περιοδικού που εστιάζει στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και των ΗΠΑ που περιλαμβάνει την Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού και άλλους συναφείς τομείς με διεθνή εμβέλεια, να επανεξετάζουν τις ειδικές προτάσεις για το θέμα και τα Δοκίμια, να συγγράφουν τα κύρια άρθρα και τα Δοκίμια, να υποβάλλουν στοιχεία για τις ειδήσεις και τις σημειώσεις ανά ενότητα, να προωθούν τα θέματα των ανακοινώσεων σε λίστες

¹³ Ο δικτυακός τόπος <http://education.fiu.edu/newhorizons/> ανακτήθηκε το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 12:03

επικοινωνίας, οργανώσεις και ιδιώτες και να ενημερώνουν τον αρχισυντάκτη για τις συνεργασίες που αφορούν τον συνεταιρισμό. Επίσης να μοιράζουν την διεύθυνση του Ίντερνετ (<http://education.fiu.edu/newhorizons/>) με πρόσκληση για χειρόγραφα σε λίστες επικοινωνίας, οργανώσεις και ιδιώτες, να διαμοιράζουν φυλλάδια του περιοδικού σε συνέδρια και συναντήσεις, να τοποθετούν τα άρθρα του περιοδικού σε χειρόγραφα που υποβάλλονται σε άλλα περιοδικά, όταν κρίνεται σκόπιμο και να ασκούν την απαιτούμενη κριτική στα χειρόγραφα όταν είναι αναγκαίο. Για τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής, ο αναγνώστης μπορεί να ενημερωθεί από http://education.fiu.edu/newhorizons/editorial_board.html.

Αναφορικά με το Περιοδικό «*Εκπαίδευση Ενηλίκων*» της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων¹⁴, την Επιστημονική Επιτροπή, αποτελούν οι κ.κ Βεργίδης Δημήτρης, Πανεπιστήμιο, Πατρών, Κόκκος Αλέξης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Σύμβουλοι έκδοσης του Περιοδικού αποτελούν οι Brown Sally, Institute of Learning and Teaching in Higher Education, Griffin Colin, University of Surrey, Jarvis Peter, University of Surrey, Race Phil, University of Leeds, Rogers Alan, University of East Anglia και η Fay Richard, University of Manchester. Την Συντακτική Επιτροπή αποτελούν οι κ.κ Γιώργος Κουλαουζίδης, Πιέρα Λευθεριώτου, Μαρία Καγιαβή, Δήμητρα Ανδριτσάκου. Υπεύθυνος Σύνταξης του επιστημονικού περιοδικού είναι ο κ. Κόκκος Αλέξης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Ακόμα την Επιτροπή Κριτών Επιστημονικών Κειμένων αποτελούν οι κ.κ: Αρβανίτη Ευγενία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Αρμάος Ρέμος, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Βαλκάνος Ευθύμιος, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Βασσάλα Παρασκευή, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Βεργίδης Δημήτρης, Πανεπιστήμιο Πατρών, Γκιάστας Γιάννης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Γραβάνη Μαρία, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Γιαννακοπούλου Ελένη, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Δακοπούλου Αθανασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Δημητρόπουλος Ανδρέας, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Ευστράτογλου Άγγελος, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Καλογρίδη Σοφία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Καραλής Θανάσης, Πανεπιστήμιο Πατρών, Κεδράκα Αικατερίνη, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Κόκκος Αλέξης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Κορωναίου Αλεξάνδρα, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Κουλαουζίδης Γιώργος, Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Κουτρούκης Θεόδωρος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μάγος Κώστας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Μαυρογιώργος Γιώργος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Μέγα Γεωργία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Παληός Ζαχαρίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παναγιωτόπουλος Γιώργος, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάντα Δήμητρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Παπαβασιλείου Ιωάννα, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Παπαγεωργίου Ήρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Παπαστεφανάκη Σοφία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πατρώνας Δημήτρης, Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Πρόκου Ελένη, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τσιμπουκλή Άννα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Φίλλιπς Νίκη, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Φραγκούλης Ιωσήφ, ΑΣΠΑΙΤΕ, Χασάπης Δημήτρης, Πανεπιστήμιο Αθηνών και η κα. Χατζηνικήτα Βάσω, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Το επιστημονικό περιοδικό της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων, με τίτλο «*Εκπαίδευση Ενηλίκων*» κυκλοφορεί 3 φορές το χρόνο (μέσα Φεβρουαρίου, μέσα Ιουνίου, μέσα Οκτωβρίου) και στις 48 σελίδες του περιλαμβάνει

¹⁴

τις ακόλουθες μόνιμες στήλες ¹⁵ «*Σημείωμα της Σύνταξης*», «*Επιστημονικά κείμενα*»: άρθρα, θεωρητικά κείμενα, πορίσματα ερευνών κλπ., «*Σας παρουσιάζουμε...*»: παρουσιάσεις βιβλίων ή βιβλιογραφικών ενοτήτων, σειρών, οργανισμών κλπ., «*Πηγές*»: Μεταφρασμένα αποσπάσματα σημαντικών κειμένων της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, «*Κείμενα που αγαπήσαμε*»: Αναδημοσιεύσεις μεταφρασμένων ή ελληνικών κειμένων και «*Συνέβησαν - Θα συμβούν*»: πληροφορίες για προγράμματα, δραστηριότητες, συνέδρια, σπουδές, υπουργικές αποφάσεις, νομοθετικές ρυθμίσεις, διαγωνισμούς, κλπ. Επίσης χρήζει αναφοράς η σταδιακή προσωπική συλλογή των περιοδικών της ΑΔΕΔΥ¹⁶ της «*Ενημέρωσης*¹⁷» και των αντίστοιχων τετραδίων που εκδίδει το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ¹⁸, των συνολικά 30 περιοδικών που εξέδιδε ο φορέας με την ονομασία «*ΕΚΕΠΙΣ*», των τευχών του περιοδικού που εκδίδει το Επιμελητήριο Αρκαδίας με την ονομασία «*ΕΠΙ*», από τον Ιανουάριο 2008 μέχρι και τον Αύγουστο του 2011¹⁹ έδωσαν στον συγγραφέα της συγκεκριμένης ακαδημαϊκής εργασίας τεράστιο όγκο χρήσιμων πληροφοριών για τα κρίσιμα ζητήματα της ανεργίας, της απασχόλησης, της Δια Βίου Μάθησης και της Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

---

¹⁵ Οι οδηγίες προς τους συγγραφείς αναφέρουν τα εξής **Προδιαγραφές άρθρων**: Το περιοδικό εκδίδεται στα ελληνικά. Τα άρθρα πρέπει να είναι γραμμένα σε γλώσσα κατανοητή ακόμα και από αναγνώστες έξω από το πεδίο ειδικότητας του συγγραφέα. Η υποβολή ενός άρθρου συνεπάγεται δέσμευση του συγγραφέα για δημοσίευση σε αυτό το περιοδικό. Δεκτά γίνονται μόνο τα άρθρα που δεν έχουν δημοσιευτεί στο παρελθόν και δεν έχουν υποβληθεί για δημοσίευση σε άλλο περιοδικό. Εξαιρέσεις μπορούν να γίνουν για άρθρα που έχουν περιληφθεί σε πρακτικά συνεδρίων ή για άρθρα που έχουν μεταφραστεί από άλλη γλώσσα. Τα κείμενα πρέπει να αποστέλλονται στο e-mail adulteduc@adulteduc.gr με μορφή αρχείου Ms Word, με διπλό διάστιχο και μεγάλα περιθώρια. Τα κείμενα δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις 4.000 λέξεις (χωρίς τη βιβλιογραφία), **Όνομα και Ιδιότητα του συγγραφέα**: Στο άρθρο πρέπει να επισυνάπτεται μία ξεχωριστή σελίδα στην οποία θα δίνεται η ιδιότητα και ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα του συγγραφέα με πλήρη στοιχεία επικοινωνίας: διεύθυνση, τηλέφωνο, φαξ και e-mail, **Περίληψη**: Το άρθρο πρέπει να συνοδεύεται από περίληψη 100 λέξεων στα ελληνικά και στα αγγλικά, στην οποία θα περιγράφονται οι στόχοι, η μέθοδος και τα συμπεράσματα του άρθρου, **Πίνακες και Σχήματα**: Οι πίνακες και τα σχήματα πρέπει να επεξεργάζονται στο Ms Word σε μια ξεχωριστή σελίδα στην οποία θα αναφέρονται ο τίτλος και η πηγή. Η χρήση φωτογραφιών καλό είναι να αποφεύγεται. Είναι απαραίτητο να δηλώνεται η θέση των πινάκων και των σχημάτων μέσα στο κείμενο, **Ενότητες άρθρων**: Τα άρθρα πρέπει να είναι χωρισμένα σε ενότητες: εισαγωγή, συμπέρασμα, άλλες επιμέρους ενότητες. Χρησιμοποιείτε **bold** χαρακτήρες για να δηλώσετε τους τίτλους των ενοτήτων και πλάγιους για τους τίτλους των υποενοτήτων. Περισσότερες υποδιαιρέσεις καλό είναι να αποφεύγονται, **Βιβλιογραφία**: Στη βιβλιογραφία πρέπει να δηλώνεται το όνομα του συγγραφέα και χρόνος έκδοσης σε παρένθεση. Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι τίτλοι που αντιστοιχούν σε ένα συγγραφέα, σε ένα χρόνο έκδοσης, θα πρέπει να δηλώνονται με δείκτες: α, β, γ. Η βιβλιογραφία πρέπει να παρατίθεται στο τέλος του άρθρου σύμφωνα με τα παρακάτω πρότυπα: **Για βιβλία**: Rogers, A. (1999) *Η Εκπαίδευση Ενηλίκων*, Αθήνα: Μεταίχμο, **Για άρθρα ή κεφάλαια βιβλίων**: Μαυρογιώργος, Γ. (1996), «*Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: Οι μορφές της και το κοινωνικοπολιτικό τους πλαίσιο*» στο Γκότοβος, Α. Μαυρογιώργος, Γ και Παπακωνσταντίνου, Π. *Κριτική παιδαγωγική και εκπαιδευτική πράξη*, Αθήνα: Gutenberg, σ. 85-101, **Παραπομπή στο Διαδίκτυο**: Δίνετε τα πλήρη στοιχεία της ηλεκτρονικής πηγής: <http://www.aged.tamu.edu/aiagee/jiaee/archive/Vol-10.1.pdf>, οι τίτλοι των περιοδικών δεν πρέπει να συντομογραφούνται, **Υποσημειώσεις**: Καλό είναι να αποφεύγονται οι υποσημειώσεις στα κείμενα, **Δοκίμια**: Τα δοκίμια δεν στέλνονται στους συγγραφείς εκτός αν υπάρχει αρκετός χρόνος. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να διορθώνονται και να επιστρέφονται στη Συντακτική Επιτροπή μέσα σε επτά ημέρες. Εκτεταμένες αλλαγές δεν μπορούν να γίνουν δεκτές

¹⁶ Τα υπ' αριθμόν φύλλα 161, 162, 164, 165, 166, 167, 169, 170, 171 και 175.

¹⁷ Όλα τα τεύχη μέχρι σήμερα, εκτός από τα υπ' αριθμόν 8, 92, 101, 108, 111 και 144.

¹⁸ Τα υπ' αριθμόν τεύχη 26-32

¹⁹ Η συλλογή πραγματοποιήθηκε από την επίσημη ιστοσελίδα του Επιμελητηρίου Αρκαδίας <http://www.arcadianet.gr/>

5. Ιστορικό-Θεσμικό-Νομοθετικό Πλαίσιο

5.1. Τα πρώτα δείγματα

Η πρώτη ιστορική αναφορά που παραπέμπει στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, προέρχεται από τον Πλάτωνα και στην πολιτική θέσμιση της αρχαίας ελληνικής πόλης²⁰, όπου στο έβδομο βιβλίο του έργου «Πολιτεία» εξηγείται ότι ο δάσκαλος δεν είναι εκείνος που γνωρίζει και ο μαθητής εκείνος που δεν γνωρίζει, αντίθετα «μέσα στην ψυχή του ο καθένας κατέχει την δύναμη της γνώσης, καθώς και το όργανο μέσω του οποίου αποκτά την μόρφωση. Εξάλλου οι γνώσεις της γραφής και της ανάγνωσης την εποχή του Μεσαίωνα αποτελούσαν πνευματικές δεξιότητες, αφού η χρήση τους ασκούσαν αποκλειστικά από τον καθολικό κλήρο και την πολιτική ελίτ της εποχής. Τόσο η γραφή όσο και η ανάγνωση προσέφεραν την απαραίτητη πρόσβαση στα νομικά κείμενα που καθόριζαν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις απέναντι στα κοινωνικά στρώματα. Από την άλλη πλευρά η χρήση της γνώσης της λατινικής γλώσσας των θρησκευτικών κειμένων της Καθολικής Εκκλησίας από τους κληρικούς, εγγυούνταν στους θρησκευόμενους την σωτηρία της ψυχής τους. Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι τα χαμηλά ποσοστά του αλφαριθμητισμού, δηλαδή των γνώσεων γραφής και ανάγνωσης, στα τέλη του Μεσαίωνα²¹, αποτελούσαν προνόμιο της πολιτικής και θρησκευτικής ελίτ. Ο ιδρυτής της Ευαγγελικής Εκκλησίας Μάρτινος Λούθηρος, προώθησε την Ευαγγελική Μεταρρύθμιση όπου εισήχθη και προωθήθηκε ενεργητικά ο μαζικός αλφαριθμητισμός στις χώρες της Βόρειας Ευρώπης. Το τελευταίο σε συνδυασμό με την συγκρότηση εθνικών κρατών, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι θρησκευτικοί και οι πολιτικοί παράγοντες καθόρισαν την εκπαιδευτική εξέλιξη²². Η δημιουργία του εθνικού κράτους στις αρχές του 17^{ου} αιώνα καθόρισε την θεσμοθέτηση τόσο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης όσο και την εγκαθίδρυση του σχολικού δικτύου σε όλη την επικράτεια. Το τελευταίο είχε έμμεσες συνέπειες στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, αφού η συγκρότηση της εθνικής ταυτότητας απευθυνόταν σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, κυρίως λόγω του ανταγωνισμού των εθνικών κρατών.²³ Πριν την περίοδο του Διαφωτισμού, η ανάγκη ίδρυσης εκπαιδευτικών ιδρυμάτων επαφίενταν στο κράτος, τις δημόσιες αρχές και την Εκκλησία. Η εκπαίδευση ανέλαβε τον εθνικό ρόλο να προετοιμάζει την επόμενη γενιά για τον κόσμο της εργασίας και της μετέδιδε την-κατά τους ενήλικους- αξιολογη γνώση. Συνεπώς ο Διαφωτισμός υπήρξε προϊόν κοινωνικών συνθηκών, που διαμορφώθηκαν ως συνέπεια της Μεταρρύθμισης και της Βιομηχανικής Επανάστασης, ωστόσο η πρόοδος της επιστημονικής γνώσης, οι αλλαγές στην φύση της εργασίας και η ανάπτυξη του εθνικού κράτους, τόνισαν την ανάγκη ενός ευρύτερου εκπαιδευτικού συστήματος. Η περίοδος του Διαφωτισμού κάλυψε μια μακρά περίοδο κατά την διάρκεια του 18^{ου} αιώνα και περιλάμβανε σειρά γενεών στοχαστών που έδιναν έμφαση σε ζητήματα που αφορούσαν την χρήση του ορθού λόγου, τον εμπειρισμό, την επιστήμη, την καθολικότητα, την πρόοδο, τον ατομικισμό, την ανεκτικότητα, την ελευθερία, την κοινή ανθρώπινη φύση και την εκκοσμίκευση. Παρά το γεγονός ότι ο Διαφωτισμός αφορούσε εν μέρει την αντικατάσταση της αλήθειας, που προέρχονταν από τους

²⁰ σελ. 17 στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

²¹ Το σχετικό ποσοστό υπολογίζεται ότι ήταν μικρότερο του 5%. σελ.76: «Δια Βίου Μάθηση Κοινωνικές Προϋποθέσεις και Λειτουργίες-Δεδομένα και Διαπιστώσεις», των Μιχάλη Χ. Κελλανίδη, Καλλιόπης Π. Βρυνιώτη

²² ο.π.3, σελ.81

²³ ο.π.4, σελ.82

χώρους της επιστήμης, αρκετοί φιλολογικοί, φιλοσοφικοί σύλλογοι γνώσης κάθε είδους στην Ευρώπη και στην Αμερική επιχείρησαν να διαδώσουν την επιστημονική γνώση στους ενήλικες. Το τελευταίο είχε ως αποτέλεσμα να αναπτυχθεί η Εκπαίδευση Ενηλίκων ως κοινωνικό κίνημα, το οποίο συνυπήρχε εκτός εκπαιδευτικού πλαισίου, το οποίο ήταν προσανατολισμένο στις αξίες και στις νόρμες. Παράλληλα ο Διαφωτισμός του 18^{ου} αιώνα, όπου συνδέθηκε στενά με την διαμόρφωση της αστικής κοινωνίας, αλλά και το εργατικό κίνημα του 19^{ου} αιώνα, αποτέλεσαν δύο ακόμα ιστορικούς παράγοντες που καθόρισαν την εξέλιξη της εκπαίδευσης ενηλίκων. Συνεπώς το κίνημα του μαζικού αλφαριθμητισμού της Ευαγγελικής Εκκλησίας, η συγκρότηση του εθνικού κράτους, ο επιστημονικός ορθολογισμός που διέδωσε ο Διαφωτισμός στην αστική κοινωνία και το κίνημα για την μόρφωση των εργατών αποτέλεσαν τις ιστορικές ρίζες της εκπαίδευσης ενηλίκων.²⁴ Μετά την Γαλλική Επανάσταση, την άνοδο της αστικής τάξης στην εξουσία τον 18^ο αιώνα, την διάλυση των συντεχνιών και την συνεπακόλουθη αποδιοργάνωση του συστήματος της μαθητείας προέκυψε η ανάγκη οργάνωσης της εκπαίδευσης των ενηλίκων²⁵.

---

²⁴ σελ. 90 «*Δια Βίου Μάθηση Κοινωνικές Προϋποθέσεις και Λειτουργίες-Δεδομένα και Διαπιστώσεις*», των Μιχάλη Χ. Κελεπιδή, Καλλιόπης Π. Βρυνιώτη

²⁵ σελ. 17 στο βιβλίο με τίτλο «*Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου*», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «*Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων*», του Προγράμματος «*Εκπαίδευση Ενηλίκων*», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

5.2. Ο 19^{ος} αιώνας

Η ιδέα της Εκπαίδευσης Ενηλίκων αναπτύχθηκε τον 19^ο αιώνα, στην Δυτική Ευρώπη, παράλληλα με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και της βιομηχανίας, στον βαθμό που ο ανερχόμενος καπιταλισμός ανέτρεπε τις παραδοσιακές παραγωγικές σχέσεις, διέλυσε τις συντεχνίες και δημιούργησε τεράστιες ανάγκες για ειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Παράλληλα τον 19^ο αιώνα αναπτύχθηκαν δραστηριότητες εκπαίδευσης ενηλίκων στην Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη και δημιουργήθηκαν θεσμοί που τις οργάνωσαν συστηματικά, δημιουργώντας παράλληλα και την κατάλληλη υποδομή. Ουσιαστικός προς αυτή την κατεύθυνση είναι ο ρόλος του εργατικού κινήματος. Η Εκπαίδευση Ενηλίκων συνδέεται με τις εκάστοτε συγκεκριμένες ιστορικές συνθήκες. Οι φορείς Εκπαίδευσης Ενηλίκων και οι δραστηριότητες τους αναπτύχθηκαν στα πλαίσια των κοινωνικό-οικονομικών, πολιτισμικών και πολιτικών συνθηκών, που δημιουργούν ιστορικές δυνατότητες και περιορισμούς στην διαμόρφωση και στην εφαρμογή εκπαιδευτικών πολιτικών²⁶.

Στα μέσα της δεκαετίας του 19ου αιώνα, η Εκπαίδευση Ενηλίκων ξεκίνησε να εμφανίζεται ως πεδίο δραστηριοτήτων στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και στην Ευρώπη, έχοντας ως στόχο την βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των αδικημένων κοινωνικών τάξεων, οι οποίες συνδέθηκαν με τα λαϊκά κινήματα²⁷. Ο κυριότερος στόχος της Εκπαίδευσης Ενηλίκων ήταν η εξάλειψη της μορφωτικής υστέρησης και της πολιτιστικής περιθωριοποίησης των βιομηχανικών εργατών, των φτωχών αγροτών λόγω της μαζικής εγκατάλειψης της υπαίθρου στο όνομα της εκβιομηχάνισης²⁸. Έως τότε: Τις απαραίτητες γνώσεις για την άσκηση ενός βιοτεχνικού-εμπορικού επαγγέλματος, τόσο κατά την αρχαιότητα όσο και κατά τον Μεσαίωνα και τη νεότερη εποχή, αποκτούσε κανείς με τη μακροχρόνια θητεία κοντά στον μάστορη-τεχνίτη, μέσα ή έξω από την επαγγελματική οργάνωση, και όχι σε ειδική επαγγελματική σχολή. Με το σύστημα μαθητείας, το οποίο επιβίωνε σε μερικά επαγγέλματα ως τις μέρες μας, διαιωνιζόταν η αποθησαυρισμένη επαγγελματική πείρα από γενιά σε γενιά. Παράλληλα με την επαγγελματική κατάρτιση ενηλίκων και τις προσπάθειες του συνασπισμού εξουσίας για την ηθική και πολιτική χειραγώγηση των λαϊκών στρωμάτων, το εργατικό κίνημα οργάνωσε και ανέπτυξε μορφωτικούς θεσμούς, με σκοπό την χειραφέτηση και την εκπαίδευση των εργαζομένων. Στην Σουηδία το εργατικό κίνημα ίδρυσε το 1912 την Εργατική Μορφωτική Ομοσπονδία (A.B.F) που δημιούργησε ομάδες μελέτης και λαϊκές βιβλιοθήκες για την μόρφωση των εργατών. Στην Αγγλία οι εργατικές ενώσεις στη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα οργάνωσαν σε μαζική κλίμακα δραστηριότητες για τον αλφαριθμητισμό των εργατών. Επίσης στις αγροτικές χώρες της Ευρώπης, όπως η Δανία, τον 19^ο αιώνα οργανώθηκαν λαϊκά σχολεία για νέους αγρότες, με στόχο την καλλιέργεια της εθνικής γλώσσας, τη λαϊκή παιδεία και την οικονομική ανάπτυξη (Βεργίδης Δ. 1995, σελ. 33-35)²⁹. Στην Ελλάδα οι δραστηριότητες Εκπαίδευσης Ενηλίκων συνδέθηκαν

²⁶ σελ. 17 στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

²⁷ Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.30

²⁸ σελ.90 «Δια Βίου Μάθηση Κοινωνικές Προϋποθέσεις και Λειτουργίες-Δεδομένα και Διαπιστώσεις», των Μιχάλη Χ. Κελλανίδη, Καλλιόπης Π. Βρυνιώτη

²⁹ σελ. 17 στην ενότητα 1.1 «Ιστορική Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα ως την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης

κυρίως με την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού όπου , άρχισαν να οργανώνονται προς τα τέλη του 19^{ου} αιώνα από διάφορους μορφωτικούς συλλόγους κυρίως μαθήματα αλφαβητισμού³⁰, όπου τα ανερχόμενα αστικά στρώματα έδειξαν έμπρακτα ενδιαφέρον για την κατάρτιση των εργαζόμενων. Από το 1831, ξεκίνησαν τα πρώτα σχολεία για την εκπαίδευση των νεαρών κορασίδων. Το 1831 ξεκίνησε την λειτουργία του το σχολείο της Χίλλ και ακόμη το Ζάππειο, το Αρσάκειο και μερικά άλλα. Από τα σχολεία αυτά αρχίζουν να βγαίνουν όλο και περισσότερες «διανοούμενες», όπως τις αποκαλούσαν τότε. Στη συνέχεια εμφανίζονται τα πρώτα σχολεία χωριστά για γυναίκες, τα λεγόμενα "Παρθεναγωγεία". Ήδη είχαν κάνει την εμφάνιση τους διάφορες μορφωτικές οργανώσεις, οι οποίες είχαν ως κύριο στόχο τον αλφαβητισμό και γενικότερα την μόρφωση και την ηθική διαπαιδαγώγηση του λαού, που ήταν στην πλειοψηφία αγράμματος. Το 1860 ιδρύθηκε ο «Φιλολογικός Σύνδεσμος Παρνασσός», που συνετέλεσε στην ίδρυση και την λειτουργία των νυκτερινών σχολών στις κυριότερες πόλεις της χώρας³¹. Στην εδραίωση του Συλλόγου συνέβαλλαν, ήδη από πολύ νωρίς, με την οικονομική τους ενίσχυση Νομικά Πρόσωπα, και εξέχουσες Προσωπικότητες. Ο Φιλολογικός Σύλλογος Παρνασσός αποφάσισε το έτος 1872 να ιδρύσει Νυκτερινή Σχολή Απόρων Παιδών, «με σκοπό να βοηθήσει στην επίλυση ενός από τα σοβαρότερα κοινωνικά προβλήματα της εποχής εκείνης... να θέσει τέλος στην αθλιότητα στρατιάς ρακένδυτων παιδιών και εφήβων, παιδιών χωρίς γονείς και εφήβων χωρίς προστάτες, πλήθους ορφανών όπως και εγκαταλειμμένων παιδιών...». ο Φιλολογικός Σύλλογος Παρνασσός θέλησε δηλαδή να θερμάνει με τη στοργή του τα τραγικά θύματα της κοινωνίας και της μοίρας, να τους καταστήσει εγγράμματους, να τα διαπλάσει σε δημιουργικούς ανθρώπους. Χάρη στη μεγάλη υλική βοήθεια των ευεργετών και δωρητών η Σχολή, σε νέο ιδιόκτητο κτίριο (1932), παρήγαγε τεράστιο εκπαιδευτικό έργο και βοήθησε χιλιάδες μαθητές. Κατά την πρώτη περίοδο λειτουργίας μέχρι και το 1930 οι φοιτήσαντες μαθητές στη Σχολή ξεπέρασαν τις 100.000. Η Σχολή εξακολουθεί να λειτουργεί χωρίς να αλλοιώσει τα ιδεώδη και τις βασικές αξίες τις οποίες οραματίστηκαν οι ιδρυτές της και προσφέρει παιδεία σε ομογενείς και σε αλλοδαπούς μαθητές από τις πέντε ηπείρους που διαβιούν στην Ελλάδα και επιθυμούν να μετέχουν της ελληνικής παιδείας. Τα ιδρυτικά μέλη του Παρνασσού αποφάσισαν πολύ γρήγορα την έκδοση περιοδικού, όπου φιλοξενούνταν κυρίως μελετήματα φιλολογικού, ιστορικού και αρχαιολογικού χαρακτήρα, χωρίς να λείπουν και φυσιογνωστικά, θεολογικά ή νομικά κείμενα ή ακόμη και λογοτεχνικά. Το περιοδικό Παρνασσός κυκλοφόρησε το 1877, και μέχρι το 1895 είχαν εκδοθεί 17 τόμοι. Στη συνέχεια διακόπηκε η κυκλοφορία του και αντικαταστάθηκε από την Επετηρίδα που, από το 1896 έως το 1939, αριθμεί 17 τόμους. Για μια εικοσαετία, ο Σύλλογος δεν εκδίδει περιοδικό. Ωστόσο, το 1959, ύστερα από εισήγηση του Γεωργίου Ζώρα, επανεκδίδεται ο Παρνασσός, που λαμβάνει πλέον τη σημερινή μορφή του, σε ετήσια βάση. Η αδιάλειπτη μέχρι σήμερα κυκλοφορία του καθιστά το περιοδικό αυτό ένα από τα σημαντικότερα της φιλολογικής επιστήμης στον διεθνή χώρο. Ο Σύλλογος έγινε γνωστός στην χώρα μας και στο εξωτερικό, όχι μόνον εξαιτίας του περιοδικού,

---

Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

³⁰ σελ. 17 στην ενότητα 1.1 «Ιστορική Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα ως την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

³¹ Στο σημείο αυτό οφείλουμε να αναφέρουμε ότι η επίσημη ιστοσελίδα του Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσού <http://www.lsparnas.gr/>, ανακτήθηκε το Σάββατο 05 Νοεμβρίου 2011 στις 12:10, αναφέρει ως έτος ίδρυσης του Συλλόγου, το έτος 1865 και όχι το 1860.

αλλά και άλλων εκδόσεών του, κυρίως φιλολογικών και ιστορικών μονογραφιών. Ο τελευταίος τόμος του Συλλόγου είναι ο ΝΑ΄ (2009). Ο Παρνασσός αριθμεί ήδη περισσότερα από 300 μέλη, τα οποία με τη συμπλήρωση της 25ετηρίδας, το 1890, ανέρχονται σε 818. Στα μέσα του εικοστού αιώνα, το 1951, τα ενεργά μέλη φθάνουν τα 1010 (37 επίτιμα, 909 τακτικά, 64 αντεπιστέλλοντα), ενώ τα μέχρι τότε θανόντα είναι 1273. Σήμερα τα τακτικά μέλη του Παρνασσού είναι 480. Ανάμεσα στα παλαιότερα μέλη του Συλλόγου ξεχωρίζουν διάφορες ιστορικές μορφές της χώρας μας, αλλά και της Ευρώπης γενικότερα. Επίτιμα ή τακτικά μέλη και Ευεργέτες του Παρνασσού υπήρξαν όλα τα μέλη της Βασιλικής οικογένειας, Πρόεδροι της Ελληνικής Δημοκρατίας, Πρωθυπουργοί όπως Επίτιμα μέλη ανακηρύχθηκαν και ξένοι ηγέτες. Εξάλλου, εξαιτίας της κοινωνικής και εθνοφελούς δράσεως του Παρνασσού, επεδίωξαν την είσοδό τους σε αυτόν και μεγάλοι εθνικοί ευεργέτες, Από τα πιο δραστήρια μέλη του Παρνασσού ήταν οι λογοτέχνες, οι οποίοι και καθόρισαν εν πολλοίς το στίγμα του Συλλόγου, κατά τον πρώτο αιώνα της ζωής του. Επίσης οι φιλόλογοι και πανεπιστημιακοί διδάσκαλοι που έγιναν μέλη του Συλλόγου είχαν ενεργό δράση μέσα σε αυτόν. Από τους ιστορικούς και αρχαιολόγους αναφέρουμε Ανάμεσα στα μέλη του Παρνασσού ξεχωρίζουν πανεπιστημιακοί και άλλων ειδικοτήτων, όπως οι φιλόσοφοι, παιδαγωγοί, νομικοί, θεολόγοι, ιατροί, θετικοί επιστήμονες, μουσικοί, γλύπτες, άνθρωποι του θεάτρου κ.α.

Το 1865 ο Αριστείδης Οικονόμου ίδρυσε στην Αθήνα την «*Εταιρεία Φίλων του Λαού*», με στόχο την μόρφωση των εργαζόμενων. Παράλληλα ιδρύθηκε στην Αθήνα ο «*Σύλλογος προς διάδοσιν των ελληνικών γραμμάτων*» με το κύριο έργο του να προσανατολίζεται στην ίδρυση και λειτουργία νυκτερινών σχολών και λαϊκών βιβλιοθηκών. Αξίζει να σημειωθεί ότι την ίδια εποχή δημιουργήθηκαν διάφορες γυναικείες οργανώσεις, αφού από το τέλος της κυριαρχίας των Βαυαρών τα πρώτα ιστορικά σημαντικά γυναικεία ονόματα έχουν αρχίσει ήδη να κάνουν την εμφάνισή τους. Οι πρώτοι Σύλλογοι και τα περιοδικά, όπως η «*Εφημερίδα των Κυριών*», τα πρώτα γυναικεία περιοδικά, των οποίων συγγραφείς και εκδότες είναι γυναίκες, όπως : η «*Οικογένεια*» που εκδόθηκε από το 1897 έως το 1898, η «*Θάλεια*» που εκδόθηκε το 1867 και η «*Ευρυδίκη*» που εκδιδόταν στην Κωνσταντινούπολη από το 1870 έως το 1873 με εκδότρια την Αιμιλία Κτενά, στόχευαν κυρίως σε πολιτιστικές εκδηλώσεις διαφύλαξης της εθνικής κληρονομιάς και τέχνης και σε φιλανθρωπικό έργο κοινωνικής πρόνοιας. Όμως, όσες δραστηριοποιούνται σ' αυτές τις Οργανώσεις συνειδητοποίησαν τις ικανότητες του φύλου τους. Στο μεταξύ στην Ευρώπη η βιομηχανική επανάσταση κάνει τις γυναίκες, που πληρώνονται στα εργοστάσια με το μισό σχεδόν μεροκάματο του άνδρα, να συνειδητοποιούν την εκμετάλλευση του φύλου τους. Η αδικία σε βάρος τους στο χώρο της δουλειάς τους τις κάνει να δουν τη γενικότερη αδικία που τους γίνεται. Γεννιέται ο φεμινισμός που επιδρά - όπως είναι φυσικό - και στην Ελλάδα. Η αρχαιότερη γυναικεία οργάνωση φέρει τον τίτλο «*Σύλλογος κυριών υπέρ της γυναικείας παιδείσεως*» και ιδρύθηκε το 1872 στην Αθήνα. Στις συναντήσεις του Συλλόγου οι γυναίκες μιλάνε για την καταπίεσή τους και για το δικαίωμα της ψήφου που πρέπει να αποκτήσουν³²

Το 1892 το Εμπορικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο της Αθήνας, ίδρυσε νυκτερινά τεχνικά σχολεία για τους εργαζόμενους νέους. Δύο χρόνια αργότερα το αντίστοιχο Επιμελητήριο του Πειραιά ίδρυσε νυκτερινό σχολείο, στον βαθμό βέβαια που η κρατική εκπαίδευση ήταν μονοδιάστατα προσανατολισμένη στις κλασικές σπουδές, διάφοροι φορείς προσπαθούσαν να καλύψουν την έλλειψη τεχνικής εκπαίδευσης.

³² Ο δικτυακός τόπος <http://www.juntadeandalucia.es/averroes/vertie/motivadores/womrigr.htm> ανακτήθηκε το Σάββατο 05/11/2011 στις 01:25 πμ.

Ακόμα θα πρέπει να αναφερθεί ότι όπως αναφέρει ο Γ. Παπαγεωργίου³³ «μόνο στις αρχές του 20^{ου} αιώνα κατάφεραν οι μαθητευόμενοι ύστερα από πολλές προσπάθειες να παρακολουθούν στοιχειώδη μαθήματα σε νυκτερινές σχολές», ενώ σταδιακά οι συντεχνίες επέτρεψαν στους μαθητευόμενους να φοιτούν σε νυκτερινά σχολεία³⁴. Παράλληλα τα ανερχόμενα αστικά στρώματα ίδρυσαν συλλογικούς φορείς που οργάνωναν μαθήματα κατάρτισης για τους εργαζόμενους.

---

³³ 1986, σελ. 22-23

³⁴ σελ. 20 στην ενότητα 1.1 «Ιστορική Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα ως την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

5.3. Ο 20^{ος} αιώνας

-5.3.α. Η περίοδος μέχρι και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο

Από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα το εργατικό κίνημα πήρε πρωτοβουλίες για την μόρφωση των εργατών, ενώ τα Επιμελητήρια της Αθήνας και του Πειραιά ίδρυσαν νυκτερινά τεχνικά σχολεία. Το 1909 η Σοσιαλιστική Ομοσπονδία της Θεσσαλονίκης άρχισε να οργανώνει βραδινά μαθήματα για τους εργάτες. Το 1910 η ίδια Ομοσπονδία ίδρυσε τον Σύνδεσμο «Σοσιαλιστική Νεολαία» που συμπεριέλαβε στους στόχους του την εκπαίδευση των μελών του «δια μαθημάτων, επιστημονικών, φιλολογικών και σοσιαλιστικών». Το 1911, ιδρύθηκε το Λύκειο Ελληνίδων, ενώ το Εργατικό Κέντρο ίδρυσε «Κυριακό Σχολείον Εργατριών» με πρωταρχικό σκοπό τον αλφαριθμητισμό τους. Επίσης οργάνωσε βραδινά μαθήματα για τους εργάτες με στόχο την άνοδο του μορφωτικού τους επιπέδου. Το πρόγραμμα διδασκαλίας περιελάμβανε μαθήματα όπως η Κοινωνιολογία του Εργάτη, η Κοινωνική Οικονομία, η Θρησκεία, η Εργατική Ιστορία, η Υγιεινή και η Φυσική. Παράλληλα να σημειωθεί ότι σε ευρωπαϊκό πολιτικό επίπεδο, την χρονική περίοδο 1922-23, αναλήφθηκαν οι πρώτες πρωτοβουλίες για την ίδρυση ενός σύγχρονου υπερεθνικού οικοδομήματος χωρίς επιτυχία, που ουσιαστικά αποτελούσε τον πρόδρομο της σημερινής Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αρχικά τόσο ο Αυστριακός κόμης Coundenhove-Kalergi, ο οποίος ανέλαβε την πρωτοβουλία να δημοσιεύσει συγκεκριμένο σχέδιο για την δημιουργία της Πανευρώπης όσο και στην συνέχεια ο Γάλλος Πρωθυπουργός και Υπουργός Εξωτερικών Herriot, παρουσίασε στην Γαλλική Εθνοσυνέλευση την πρώτη επίσημη πρόσκληση για την δημιουργία μιας Ενωμένης Ευρώπης, προσπάθησαν να θέσουν τα θεμέλια για την δημιουργία ενός υπερεθνικού οικοδομήματος, όμως οι προσπάθειες τους στέφθηκαν με αποτυχία. Ωστόσο το 1927 ιδρύθηκε η «Πανευρωπαϊκή Ένωση» με πρόεδρο τον Aristide Briand, που επιδίωξε την προώθηση πλάνου που αφορούσε την «Ομοσπονδιακή Ένωση της Ευρώπης»³⁵. Στην Ελλάδα, το πρώτο νομοθέτημα που αφορούσε την εκπαίδευση των γεωργών συναντάται στο Νομοθετικό Διάταγμα με τίτλο «Περί στοιχειώδους γεωργικής εκπαίδευσης».³⁶ Το συγκεκριμένο Νομοθετικό Διάταγμα υπεγράφη στην Ύδρα στις 07 Οκτωβρίου του 1927 από τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας Παύλο Κουντουριώτη και από τον τότε Πρόεδρο του Υπουργικού Συμβουλίου Αλέξανδρο Ζαΐμη. Το Νομοθετικό Διάταγμα περιλαμβάνει 17 άρθρα. Πριν το πρώτο άρθρο αναφέρεται σχετικά ότι για την έκδοση του Νομοθετικού Διατάγματος, λήφθηκαν υπόψη: το άρθρο 77 του Συντάγματος, σχετική εξουσιοδότηση της Βουλής, η σύμφωνη γνωμοδότηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής επί της Γεωργίας στις 9 Σεπτεμβρίου και η σχετική πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου. Στο πρώτο άρθρο αναφέρονταν ότι δεν υπήρχε η δυνατότητα ανέγερσης κανενός σχολικού κτιρίου, χωρίς να εξασφαλιστεί ο κατάλληλος και επαρκής χώρος για την δημιουργία σχολικού κήπου, ανεξάρτητα από το Γυμναστήριο και την απαραίτητη αυλή. Το πρώτο ενδιαφέρον του επίσημου κράτους για την Εκπαίδευση Ενηλίκων, τοποθετείται το 1929 με τον σχετικό Νόμο 4397 με τίτλο «Περί στοιχειώδους εκπαίδευσως»³⁷. Ο συγκεκριμένος Νόμος περιλάμβανε 50 άρθρα, με συνολικά 15 Κεφάλαια (Α'-ΙΖ') και υπογράφηκε στις 16

³⁵ σελ.2, 41, 2^η σημείωση στο Γιώργος Σταμέλος, Ανδρέας Βασιλόπουλος «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση».

³⁶ Για την αναζήτηση του σχετικού Νομοθετικού Διατάγματος «Περί στοιχειώδους γεωργικής εκπαίδευσης», ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Παρασκευή 11 Νοεμβρίου 2011, στις 12:10.

³⁷ σελ. 21 στην ενότητα 1.1 «Ιστορική Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα ως την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

Αυγούστου του 1929 από τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας Παύλο Κουντουριώτη στην Ύδρα³⁸. Στις 20 Αυγούστου του 1929 στην Αθήνα, την υπέγραψαν ο τότε Υπουργός Οικονομικών κ. Γ. Μαρής, ο τότε Υπουργός Παιδείας κ. Κ. Γόντικας και ο τότε Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Δ. Δίγκας. Να σημειωθεί ότι το προβλεπόμενο θεσμικό πλαίσιο, που περιγράφεται στις επόμενες σελίδες, σε συνδυασμό με την έλλειψη πιστώσεων στις τοπικές κοινωνίες, δεν συνέβαλλαν στην ομαλή ανάπτυξη του θεσμού των νυκτερινών σχολών. Πιο συγκεκριμένα οι δήμοι και οι κοινότητες, ενώ δεν διέθεταν τους αναγκαίους πόρους, υποχρεώνονταν να αναλάβουν τις δαπάνες λειτουργίας των νυκτερινών σχολών. Το τελευταίο είχε ως αποτέλεσμα να λειτουργήσουν 51 νυκτερινές σχολές και κατά συνέπεια ο αναλφαβητισμός των ενήλικων να παραμείνει στο αρχικό στάδιο της εκπαιδευτικής παρέμβασης. Στο 1^ο Άρθρο του Α' Κεφαλαίου με τίτλο «*Διαίρεσις των Σχολείων*» του σχετικού Νόμου, αναφέρεται ότι η βασική εκπαίδευση συμπεριλαμβάνει τα σχολεία όπου παρέχεται η γενική μόρφωση, τα νηπιαγωγεία, τα δημοτικά σχολεία και οι νυκτερινές σχολές, ενώ η επαγγελματική εκπαίδευση περιλαμβάνει τις αντίστοιχες γεωργικές, εμπορικές, ναυτικές, βιοτεχνικές και για το ασθενές φύλο τις οικοκυρικές σχολές.

Οι ανάγκες της ένταξης και της αφομοίωσης του προσφυγικού πληθυσμού, ανάγκασαν το Υπουργείο Παιδείας να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια μέσω της εξωσχολικής εκπαίδευσης ώστε επιτύχει τους στόχους³⁹. Στην διάρκεια του Μεσοπολέμου, το ελληνικό κράτος ίδρυσε νυκτερινές σχολές για τον αλφαβητισμό ενηλίκων, στα πλαίσια μιας ευρύτερης προσπάθειας για την αφομοίωση των ξενόφωνων και κυρίως των μειονοτήτων που παρέμειναν στην Ελλάδα μετά τις ανταλλαγές πληθυσμών. Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε ότι στις 8 Ιουνίου του 1931, ο τότε Πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου, Πρόεδρος κ. Ελευθέριος και ο τότε Υπουργός Παιδείας κ. Γεώργιος Παπανδρέου, στο όνομα του Προέδρου της Δημοκρατίας και έχοντας υπόψη το άρθρο 75 του Συντάγματος, εξέδωσαν τον Νόμο 5019, ΦΕΚ Α 160/1931⁴⁰, ο οποίος ψηφίστηκε από την Βουλή και την Γερουσία, με τίτλο «*Περί Ιδρύσεως Σχολικών Ταμείων και Σχολικών Εφορειών*». Ο Νόμος περιλάμβανε 26 άρθρα και 8 Κεφάλαια (Α-Θ).

Οι εκπαιδευτικές πολιτικές προς την κατεύθυνση της αφομοίωσης των προσφύγων εντάθηκαν μέχρι την περίοδο της δικτατορίας της 4^{ης} Αυγούστου 1936, με την ίδρυση νυκτερινών σχολών για τους ξενόφωνους κυρίως στην Δυτική Μακεδονία. Το τελευταίο είχε ως αποτέλεσμα το κυριότερο χαρακτηριστικό της περιόδου πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο να είναι η προσπάθεια επέκτασης του ελληνισμού και η υποστήριξη των προσπαθειών αφομοίωσης των ξενόφωνων στο πλαίσιο της αστικής εθνικής ολοκλήρωσης. Τα μαθήματα που διδάσκονταν αφορούσαν κυρίως την διάδοση της ελληνικής γλώσσας και την προσπάθεια καταπολέμησης του αναλφαβητισμού. Στην διάρκεια του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και του Εμφυλίου, άρχισε η προσπάθεια δημιουργίας ενός δικτύου επιμόρφωσης ενηλίκων, κυρίως με πολιτικούς και ιδεολογικούς στόχους⁴¹. Έντονη ήταν η δράση της Αριστεράς στην διάρκεια της

³⁸ Για την αναζήτηση του Ν. 4397/1929 με τίτλο «Περί στοιχειώδους εκπαίδευσως», ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Τετάρτη 02 Νοεμβρίου 2011, στις 13:14.

³⁹ σελ. 17, 22, στην ενότητα 1.1 «Ιστορική Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα ως την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

⁴⁰ Για την αναζήτηση του Νόμου 5019, ΦΕΚ Α 160/1931 «Περί Ιδρύσεως Σχολικών Ταμείων και Σχολικών Εφορειών», ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Παρασκευή 04 Νοεμβρίου 2011 στις 12:15 μ.μ.

⁴¹ σελ. 17 στην ενότητα 1.1 «Ιστορική Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα ως την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού

Εθνικής Αντίστασης και του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όπου στις απελευθερωμένες περιοχές το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ) και κυρίως η οργανωμένη νεολαία στην Ενιαία Πατριωτική Οργάνωση Νέων (ΕΠΟΝ) ίδρυσαν γεωργικές σχολές για την επαγγελματική κατάρτιση των αγροτών και νυκτερινά σχολεία για τον αλφαριθμητισμό των ενηλίκων⁴². Ειδικότερα το 1943 κατά την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ο τότε Πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου Ιωάννης Δ. Ράλλης εξέδωσε στην Αθήνα στις 21 Οκτωβρίου 1943, τον Νόμο 837/1943 (Αριθμός ΦΕΚ 363), με τίτλο «Περί Συστάσεως Διευθύνσεως Λαϊκής Επιμορφώσεως». Ο Νόμος, περιλάμβανε 8 άρθρα και στο 1^ο άρθρο του ανακοίνωνε, την Διεύθυνση Λαϊκής Επιμόρφωσης, με σκοπό την ανάπτυξη και εξύψωση του μορφωτικού επιπέδου του Ελληνικού Λαού, στο πλαίσιο των πολιτιστικών σκοπών, που επιδίωκε η Πολιτεία. Στις 25 Μαΐου του 1944, ο τότε Πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου Ιωάννης Δ. Ράλλης, έχοντας υπόψη του το Διάγγελμα του Προέδρου της Κυβέρνησης στις 7 Απριλίου 1943, προς τον Ελληνικό Λαό, εξέδωσε στην Αθήνα τον υπ' αριθμόν Νόμο 1583/1944, με τίτλο «Περί αντικαταστάσεως άρθρου τινός του Νόμου 1287/1944, "περί τροποποιήσεως των περί εκπαιδευτικών τελών διατάξεων κλπ". Ο Νόμος 1583/1944, ο οποίος κυρώθηκε από την υπ' αριθμόν 296 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, στις 30 Μαΐου 1946, περιείχε ένα άρθρο, που ανέφερε ότι «όλες οι ετήσιες πραγματοποιούμενες εισπράξεις από τα εκπαιδευτικά τέλη, διατίθενται κατά ποσοστό 70%, για ανέγερση, αποπεράτωση, επισκευή, διαρρύθμιση και μετασκευή σχολικών κτιρίων, την επίπλωση τους και την προμήθεια εποπτικών μέσων διδασκαλίας, κατά ποσοστό 40%, για ανάγκες των υπηρεσιών της Σχολικής Υγιεινής και κατά ποσοστό 22%, για τις υπόλοιπες ανάγκες της εκπαίδευσης, κάθε άλλη αντίθετη διάταξη, καταργήθηκε από την 1^η Απριλίου 1944.»

Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

⁴² σελ.21, στην ενότητα 1.1 «Ιστορική Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα ως την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

πληθυσμών Βορείου Ελλάδος υπό την επωνυμία “Πρόνοια Βορείου Ελλάδος”⁴⁶. Να σημειωθεί επίσης ότι το Βασιλικό Διάταγμα υπεγράφη στην Αθήνα στις 10 Ιουλίου 1947 από τον τότε Υπουργό Πρόνοιας κ. Μιχάλη Κότσιανο⁴⁷. Στο πρώτο άρθρο του Βασιλικού Διατάγματος γινόταν γνωστή η έγκριση σε ολόκληρη την Επικράτεια και για χρονικό διάστημα 6 μηνών από την δημοσίευση του Βασιλικού Διατάγματος, η διενέργεια εράνου με σκοπό την βοήθεια των πληθυσμών που είχαν πληχθεί στην Βόρειο Ελλάδα από τα τότε διαδραματιζόμενα γεγονότα.⁴⁸ Ο έρανος έφερε την επωνυμία «Πρόνοια Βόρειων Επαρχιών Ελλάδος», τελούσε υπό την υψηλή προστασία της Α.Μ. της Βασίλισσας. Όπως αναφέρουν οι Ανδρέου, Ηλιάδου-Τάχου και Μπέτσα⁴⁹, η ερανική επιτροπή «απόκτησε τακτικούς πόρους από ειδικούς φόρους (εγκωρίων σιγαρέτων, δημοσίων θεαμάτων, εισαγομένων ειδών), που διατέθηκαν στους φορείς αυτούς έως και το 1970, πράγμα που ήταν ασύμβατο με τον υποτιθέμενο ερανικό χαρακτήρα των πρωτοβουλιών των Ανακτόρων. Σκοπός της σύστασης του Εράνου ήταν η παροχή βοήθειας σε όσους είχαν πληγεί από τον εμφύλιο. Η επιλογή,

⁴⁶ Για την αναζήτηση του Βασιλικού Διατάγματος, (ΦΕΚ Α 140/1947) «Περί Συστάσεως Επιτροπής Διενέργειας Εράνων υπέρ των πληθυσμών Βορείου Ελλάδος υπό την επωνυμία “Πρόνοια Βορείου Ελλάδος», ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Τρίτη 08 Νοεμβρίου στις 16:50.

⁴⁷ Σύμφωνα με την εισήγηση των κ.κ Ανδρέα Ανδρέου (αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας), Σοφίας Ηλιάδου-Τάχου (Επίκουρης Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) και του Γιάννη Μπέτσα (Λέκτορα του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας), με τίτλο «Από το “Παιδομάζωμα” στο βασιλικό “παιδοφύλαγμα”»: Μεταπολεμικές Όψεις Κοινωνικής Δικαιοσύνης στις Βόρειες Επαρχίες της Χώρας», σελ.3, στην ενότητα 2.1 με τίτλο «Το θεσμικό πλαίσιο της Βασιλικής Πρόνοιας και οι Δομές της», το 1955 η ερανική επιτροπή, μετονομάστηκε σε Βασιλική Πρόνοια και αργότερα με το ΦΕΚ 125/2.6.1970, σε Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας.

⁴⁸ Το σχετικό χρονικό πλαίσιο τοποθετείται στην περίοδο του Εμφύλιου Πολέμου. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύχθηκαν και άλλοι έρανοι, όπως «Η φανέλα του Στρατιώτου», «Ο Έρανος Πρόνοιας Συμμοριοπλήκτων», « η Βασιλική Πρόνοια», ενώ την ίδια χρονική περίοδο αναπτύχθηκαν διάφορα ιδρύματα όπως «Ελληνικό Φως», «Ελληνική Μέρμνα» και το 1956 ο «Οργανισμός Προϊκοδοτήσεως Κορασιδών». **Πηγή:** «Από το “Παιδομάζωμα” στο βασιλικό “παιδοφύλαγμα”»: Μεταπολεμικές Όψεις Κοινωνικής Δικαιοσύνης στις Βόρειες Επαρχίες της Χώρας, των κ.κ Ανδρέα Ανδρέου (αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας), Σοφίας Ηλιάδου-Τάχου (Επίκουρης Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) και του Γιάννη Μπέτσα (Λέκτορα του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=%25CE%25B2%25CE%25B1%25CF%2583%25CE%25B9%25CE%25BB%25CE%25B9%25CE%25BA%25CE%25AE%2B%25CF%2580%25CF%2581%25CE%25BF%25CE%25BD%25CE%25BF%25CE%25B9%25CE%25B1&source=web&cd=10&ved=0CFYQFjAJ&url=http%3A%2F%2Fwww.eriande.elemedu.upatras.gr%2F%3Fsection%3D985%26language%3Del%26tmpvars%255B0%255D%255Baction%255D%3DgetFile%26tmpvars%255B0%255D%255Bfile%255D%3Dfile-1112-1030%26tmpvars%255B0%255D%255Bmoduleid%255D%3D_kernel%26tmpvars%255B0%255D%255Bmodid%255D%3D693%26tmpvars%255B0%255D%255Brealfilename%255D%3D%25CE%2591%25CE%25BD%25CE%25B4%25CF%2581.%2B%25CE%2599%25CE%25BB%25CE%25B9%25CE%25B1%25CE%25B4.%2B%25CE%259C%25CF%2580%25CE%25B5%25CF%2584%25CF%2583%25CE%25B1%25CF%2582.pdf&ei=SUK6TpW6F5Dtsag-eS3Bg&usq=AFOjCNGjm8z06ECGkXwuKwnzvsUYLJBOrg&cad=rja κατόπιν σχετικής αναζήτησης στον διεθνή Δικτυακό Τόπο www.google.com, ο οποίος ανακτήθηκε την Τρίτη 08 Νοεμβρίου στις 17:10.

⁴⁹ «Από το “Παιδομάζωμα” στο βασιλικό “παιδοφύλαγμα”»: Μεταπολεμικές Όψεις Κοινωνικής Δικαιοσύνης στις Βόρειες Επαρχίες της Χώρας.» των κ.κ Ανδρέα Ανδρέου (αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας), Σοφίας Ηλιάδου-Τάχου (Επίκουρης Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) και του Γιάννη Μπέτσα (Λέκτορα του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=%25CE%25B2%25CE%25B1%25CF%2583%25CE%25B9%25CE%25BB%25CE%25B9%25CE%25BA%25CE%25AE%2B%25CF%2580%25CF%2581%25CE%25BF%25CE%25BD%25CE%25BF%25CE%25B9%25CE%25B1&source=web&cd=10&ved=0CFYQFjAJ&url=http%3A%2F%2Fwww.eriande.elemedu.upatras.gr%2F%3Fsection%3D985%26language%3Del%26tmpvars%255B0%255D%255Baction%255D%3DgetFile%26tmpvars%255B0%255D%255Bfile%255D%3Dfile-1112-1030%26tmpvars%255B0%255D%255Bmoduleid%255D%3D_kernel%26tmpvars%255B0%255D%255Bmodid%255D%3D693%26tmpvars%255B0%255D%255Brealfilename%255D%3D%25CE%2591%25CE%25BD%25CE%25B4%25CF%2581.%2B%25CE%2599%25CE%25BB%25CE%25B9%25CE%25B1%25CE%25B4.%2B%25CE%259C%25CF%2580%25CE%25B5%25CF%2584%25CF%2583%25CE%25B1%25CF%2582.pdf&ei=SUK6TpW6F5Dtsag-eS3Bg&usq=AFOjCNGjm8z06ECGkXwuKwnzvsUYLJBOrg&cad=rja κατόπιν σχετικής αναζήτησης στον διεθνή Δικτυακό Τόπο www.google.com, ο οποίος ανακτήθηκε την Τρίτη 08 Νοεμβρίου στις 17:10.

όπως τονιζόταν, γινόταν με αποκλειστικό κριτήριο το βαθμό ανάγκης και απορίας, χωρίς διάκριση θρησκευτικών και πολιτικών πεποιθήσεων (Κουρούπη, 2001). Για το λόγο αυτό εγκαταστάθηκαν σε κάθε νομό της Βόρειας Ελλάδας παραρτήματα της Πρόνοιας Βορείων Επαρχιών Ελλάδος συστήνοντας και συντονίζοντας δομές που υπάγονταν στη Βασιλική Πρόνοια και υπηρετούσαν τους σκοπούς της. Οι δομές αυτές είναι οι εξής: α) Οι **παιδουπόλεις**, οι οποίες συνδέθηκαν κατεξοχήν με το βασιλικό παιδοφύλαγμα. Η σύστασή τους παρουσιάστηκε ως ένα επίτευγμα μεγάλης σημασίας που απέτρεπε τη μετακίνηση των παιδιών από το Δημοκρατικό Στρατό στις ανατολικές χώρες, πράξη που είχε καταγγελθεί από την ελληνική κυβέρνηση στον ΟΗΕ ως Διεθνές Έγκλημα της Γενοκτονίας (Εμπρός, 5/3/1952) και έγκλημα κατά της ανθρωπότητας (Van Boeschoten, 2006). Για το λόγο αυτό μερίδα του τύπου της εποχής, όταν αναφέρεται στη Φρειδερίκη, χρησιμοποιεί το χαρακτηρισμό Μεγάλη Μάννα (Εμπρός, 21/5/1952). Στο διάστημα 1947-1950 λειτούργησαν 52 τέτοιες παιδουπόλεις σε όλη την Ελλάδα που φιλοξένησαν 25000 παιδιά (Βασίλισσα Φρειδερίκη 1971: 175-182). Την περίοδο 1949-1950 ολοκληρώθηκε ο επαναπατρισμός 15000 παιδιών των παιδουπόλεων στις εστίες τους (Baerentzen, 1992) και η βασιλική προπαγάνδα της εποχής χαιρέτιζε διθυραμβικά το έργο που είχε συντελεστεί. Η εκτελεστική Επιτροπή του Εράνου εφάρμοσε το σύστημα ομαδικής διαβίωσης των παιδιών στις παιδουπόλεις. 6 Το σύστημα αυτό έδινε έμφαση στην εξύμνηση του ελληνοχριστιανικού ιδεώδους και της μάννας όλων των παιδιών, της Φρειδερίκης (Δαλιάνη – Μαζower, 2003). Επιπρόσθετα, στις παιδουπόλεις παρεχόταν παράλληλα με την εγκύκλιο εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση. Τα παιδιά παρακολουθούσαν τα μαθήματα του Δημοτικού Σχολείου και διδάσκονταν και μια χρήσιμη τέχνη. Για το λόγο αυτό, στο πλαίσιο ορισμένων παιδουπόλεων, λειτούργησαν και κατώτερες επαγγελματικές σχολές. Μάλιστα, ορισμένες παιδουπόλεις λειτουργούσαν ως αγροτο-παιδουπόλεις, στις οποίες τα παιδιά ειδικεύονταν στην εφαρμοσμένη γεωργία και στη μηχανική καλλιέργεια (Ελευθερία, 11/1/1961). Από το 1947 έως το 1964, σύμφωνα με τον απολογισμό της Βασιλικής Πρόνοιας, αποφοίτησαν από τις παιδουπόλεις 33.989 παιδιά (Βασιλική Πρόνοια, 1965). Το ζήτημα της λειτουργίας των παιδουπόλεων παραμένει βέβαια ανοικτό στην ιστορική έρευνα, ιδιαίτερα ύστερα από τις αποκαλύψεις για τη δράση παράνομων κυκλωμάτων υιοθεσίας και την ανάδειξη της αναξιοπιστίας, ή της χάλκευσης των επίσημων αρχείων. Στη λογική αυτή στρατεύτηκαν άρθρα του ημερήσιου τύπου που παρουσίασαν τη συνεισφορά της Πρόνοιας Βορείων Επαρχιών στα τέλη της δεκαετίας του 1940.

β) Τα **Σπίτια του Παιδιού** υπήρξαν ιδρύματα που συστήθηκαν από τη Βασιλική Πρόνοια σε ακριτικά χωριά της Βόρειας Ελλάδας, με διακηρυγμένους στόχους την ηθική και πνευματική εξύψωση των παιδιών και την ενίσχυση του βιοτικού τους επιπέδου (Εμπρός, 14/5/1955). Οι στόχοι αυτοί επιδιώχθηκε να εξυπηρετηθούν σε συνάρτηση με τις τοπικές πλουτοπαραγωγικές ιδιαιτερότητες, το κοινωνικό ή πολιτισμικό κεφάλαιο και, βέβαια, την εθνικοφροσύνη των κατοίκων των περιοχών αυτών. Για τους λόγους αυτούς τα αναπτυξιακά προγράμματα των Σπιτιών του Παιδιού επικεντρώθηκαν στη γεωργία, την κτηνοτροφία και την τεχνική κατάρτιση (στο πλαίσιο αυτό αναπτύχθηκαν η δεντροκομία, φυτώρια, πειραματικοί αγροί, κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις). Αντίστοιχα, στα εκπολιτιστικά προγράμματα περιλαμβάνονται ο αλφαριθμητισμός των κατοίκων των χωριών, η λειτουργία των Σπιτιών ως νηπιαγωγείων την ώρα που τα μεγαλύτερα παιδιά ήταν στο σχολείο τους, ομιλίες, η παροχή πρωτοβάθμιας υγειονομικής φροντίδας, θεατρικές παραστάσεις από τα παιδιά του χωριού κ.α. (Βασιλική Πρόνοια, 1957β). Η ίδρυση των σπιτιών συνοδεύτηκε από την έκδοση 15νθήμερου περιοδικού με τίτλο Σπίτι του παιδιού. Το 1965 λειτούργησαν 260 Σπίτια του Παιδιού σε ισάριθμα ακριτικά χωριά της Βόρειας Ελλάδας και,

σύμφωνα με τους ιθύνοντες, 53.857 παιδιά παρακολουθούσαν τα προγράμματά τους. Τα Σπίτια του Παιδιού προβάλλονταν από τη Βασιλική Πρόνοια ως ζωντανό φάροι πολιτισμού για την ύπαιθρο (Βασιλική Πρόνοια, 1965). Ένας από τους στόχους της λειτουργίας τους στις Βόρειες Επαρχίες ήταν η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας από τους σλαβόφωνους με την απομάκρυνση των παιδιών από το ξενόφωνο οικογενειακό περιβάλλον σε πρώιμη ηλικία. Για το λόγο αυτό τα σπίτια παιδιού παρατηρούνται με εξαιρετική πυκνότητα στα χωριά της Δυτικής Μακεδονίας.

γ) Οι **Ομάδες Βοήθειας Υπαίθρου** που είχαν ως στόχο την προστασία της ζωής του ελληνικού χωριού. Η Βασιλική Πρόνοια σε συνεργασία με άλλους κρατικούς και τοπικούς φορείς, αξιοποιώντας και την εργασία των κατοίκων, αναλάμβανε μέσω των ομάδων αυτών την αντιμετώπιση των στεγαστικών και άλλων βασικών αναγκών των κατοίκων των χωριών. Σε απολογισμό του έργου της Βασιλικής Πρόνοιας για την περίοδο 1947-1965 αναφέρεται ότι κατασκευάστηκαν 34.093 κατοικίες, 521 σχολικά κτίρια, 155 κοινοτικά καταστήματα, 634 εκκλησίες, δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης κ.α. (Ελευθερία, 11/11/1965).

δ) Τα **Αστικά Κέντρα** λειτούργησαν σε μεγάλες πόλεις και απευθύνθηκαν επίσης στα παιδιά. Στις παρεχόμενες υπηρεσίες περιλαμβάνονταν παιδικές χαρές, γυμναστήρια, αίθουσες ψυχαγωγίας, αναγνωστήρια και βιβλιοθήκες, τεχνικά τμήματα ραπτικής, ξυλουργικής, οικοκυρικής και δακτυλογραφίας, τμήμα κοινωνικής πρόνοιας με κοινωνικές λειτουργούς και επισκέπτριες αδελφές.

ε) Τα **επαγγελματικά σχολεία θηλέων** απευθύνονταν σε κορίτσια άνω των 14 ετών. Στα σχολεία αυτά η εκπαίδευση συνδύαζε θεωρητικά μαθήματα (οικιακή και αγροτική οικονομία, βρεφοκομία, υγιεινή) με επαγγελματική κατάρτιση (αργαλειό, ραπτική, πλεκτική). Επίσης, ιδρύθηκε Οικοκυρική Σχολή στο πλαίσιο του Ιωσηφόγειου Ορφανοτροφείου. Σε αυτήν φοιτούσαν 250 κορίτσια ετησίως και για 2 χρόνια διδάσκονταν ραπτική και οικιακές τέχνες. Με επίκεντρο τις σχολές αυτές και το Τμήμα Οικοτεχνίας της Βασιλικής Πρόνοιας αναλήφθηκε μια συντονισμένη προσπάθεια να αναδειχθεί η ελληνική λαϊκή τέχνη και ιδιαίτερα η ταπητουργία και η κλιμοποιεία (Βασιλική Πρόνοια, 1965), η οποία περιλάμβανε την πώληση των προϊόντων, αποζημίωση των γυναικών που συμμετείχαν και συμμετοχή σε εκθέσεις (Ελευθερία, 17/2/1959).

στ) **Άλλες δραστηριότητες** της Βασιλικής Πρόνοιας υπήρξαν η σύσταση του ιδρύματος *Μητέρα* (Εμπρός, 29/6/1957), πρωτοβουλίες και παροχή πιστώσεων για τις προσλήψεις επιμελητών ανηλίκων, η σύσταση κέντρων κοινωνικής βοήθειας, η χρηματική συμβολή στην ανέγερση νοσοκομειακών μονάδων, η διάθεση πιστώσεων για στεγαστική βοήθεια, προμήθεια αναπηρικών αμαξιδίων κ.α. (Βασιλική Πρόνοια, 1957β).»

Στα μέσα της δεκαετίας του περασμένου αιώνα⁵⁰, η Εκπαίδευση Ενηλίκων ξεκίνησε να εμφανίζεται ως πεδίο δραστηριοτήτων στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και στην Ευρώπη, έχοντας ως στόχο την βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των αδικημένων κοινωνικών τάξεων, οι οποίες συνδέθηκαν με τα λαϊκά κινήματα. Οι δραστηριότητες του πεδίου της Εκπαίδευσης Ενηλίκων πολλαπλασιάστηκαν με ταχύ ρυθμό και εξαπλώθηκαν ευρέως. Στην Ελλάδα, της δεκαετίας του '50 και στις αρχές της δεκαετίας του '60, ιδρύθηκαν διάφοροι φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων που απευθύνονταν σε ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών πληθυσμών-στόχων: η Υπηρεσία Λαϊκής Επιμόρφωσης, του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υ.Π.Ε.Π.Θ) η οποία στελεχώθηκε το 1951 και αφορούσε την καταπολέμηση του

⁵⁰ Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.30

αναλφαβητισμού, τα Κέντρα Γεωργικής Εκπαίδευσης (ΚΕ.ΓΕ) του Υπουργείου Γεωργίας για τους αγρότες, ο Ελληνικός Οργανισμός Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΟΜΜΕΧ) για τους βιοτέχνες και το Ελληνικό Κέντρο Παραγωγικότητας (ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ.) για το επιστημονικό δυναμικό της χώρας. Παράλληλα με τους φορείς αυτούς, δραστηριότητες εκπαίδευσης ενηλίκων οργανώνονται από πλειάδα φορέων όπως ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας (ΕΟΠ), η Χριστιανική Ένωση Νέων (ΧΕΝ), ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός κ.α.⁵¹ Στις 7 Οκτωβρίου του 1954, ο τότε βασιλιάς της Ελλάδας Παύλος, ο τότε πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου Αλέξανδρος Παπάγος, εξέδωσαν το υπ' αριθμόν 3094 (Αριθμός ΦΕΚ 252), Νομοθετικό Διάταγμα με τίτλο «Περί μέτρων προς καταπολέμησιν του αναλφαβητισμού»⁵². Το συγκεκριμένο Νομοθετικό Διάταγμα, περιλαμβάνει 32 άρθρα. Επιπλέον το εν λόγω Διάταγμα, διαμορφώθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 35 του Συντάγματος, και την σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Επιτροπής στην δεύτερη παράγραφο του 35^{ου} άρθρου του Συντάγματος, στις 30 Σεπτεμβρίου του 1954, που αποτελείται από βουλευτές, ύστερα από σχετική πρόταση του τότε Υπουργικού Συμβουλίου. Στο 1^ο άρθρο του Νομοθετικού Διατάγματος, γνωστοποιούνταν η σύσταση μόνιμης Επιτροπής στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με την επωνυμία «Κεντρική Επιτροπή Καταπολέμησης του Αναλφαβητισμού» (Κ.Ε.Κ.Α). Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής Καταπολέμησης του Αναλφαβητισμού ορίζονταν ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος, υπό την προεδρία του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η Κ.Ε.Κ.Α αποτελούνταν από μέλη, των οποίων η ιδιότητα ήταν τιμητική. Η σύνθεση της αποτελείται από Μητροπολίτη, ως εκπρόσωπο της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, ο οποίος αναπλήρωνε τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, όταν ο τελευταίος απουσίαζε. Μέλη της αποτελούσαν ο εκπαιδευτικός σύμβουλος και εκπαιδευτικός επιθεωρητής του κλάδου της Στοιχειώδους Εκπαίδευσης από την Περιφέρεια της πρώην πρωτεύουσας-Διοίκησης με αναπληρωτές που ορίζονται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ο Διευθυντής της Στοιχειώδους Εκπαίδευσης και ο Τμηματάρχης Λαϊκής Επιμόρφωσης, ο οποίος εκτελεί χρέη γραμματείας και διατηρεί στο Τμήμα του το Αρχείο της Κεντρικής Επιτροπής Καταπολέμησης του Αναλφαβητισμού. Τα υπόλοιπα μέλη της, τα αποτελούσαν αντιπρόσωποι, έχοντας αναπληρωτές, από την Ακαδημία Αθηνών, τα Υπουργεία Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Οικονομικών, Γεωργίας, Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας, του Εθνικού Ιδρύματος, τον Οργανισμό «Πρόνοια βορείων επαρχιών», το Λύκειο Ελληνίδων και την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (Ε.Σ.Η.Ε.Α). Το έργο της Κ.Ε.Κ.Α σύμφωνα με το δεύτερο άρθρο του Νομοθετικού Διατάγματος, αφορούσε την φροντίδα για την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού σε ολόκληρη την χώρα. Οι αρμοδιότητες της είναι συνολικά έξι. Η πρώτη αφορά την μέριμνα της ΚΕΚΑ για την άσκηση της ανώτερης εποπτείας και ο συντονισμός των υπηρεσιών και οργανώσεων με κάθε προσπάθεια μέσω αποφάσεων, που οπωσδήποτε ασχολούνται με την λειτουργία των Νυκτερινών Σχολών Στοιχειώδους Εκπαίδευσης,

⁵¹ σελ.18 στην ενότητα 1.1 «Ιστορική Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα ως την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

⁵² σελ.22, στην ενότητα 1.1 «Ιστορική Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα ως την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» στο βιβλίο με τίτλο «Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων», του Προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Πάτρα 2005

οποιασδήποτε μορφής, ή κέντρων επιμορφώσεων όσων δεν έχουν απολυτήριο Δημοτικού. Η δεύτερη αρμοδιότητα της ΚΕΚΑ, αφορά την καθοδήγηση και εποπτεία των Νομαρχιακών Επιτροπών Καταπολέμησης Αναλφαβητισμού (Ν.Ε.Κ.Α.), την ρύθμιση των ενεργειών τους με σκοπό την μέγιστη απόδοση τους. Η τρίτη αρμοδιότητα σχετίζεται με τον καταρτισμό προγράμματος εργασίας, τον Ιούλιο κάθε έτους, σε γενικές γραμμές, μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών για την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού και την παρακολούθηση της εφαρμογής του. Επίσης κατανέμει στις Περιφερειακές Επιτροπές κρατική αρωγή για την μαθητική πρόνοια και την ενίσχυση των Νυκτερινών Σχολών. Παράλληλα, απονέμει ηθικές αμοιβές σε φυσικά και νομικά πρόσωπα για την εξαιρετική τους δράση απέναντι στην εξάλειψη του αναλφαβητισμού. Μία ακόμα αρμοδιότητα της ΚΕΚΑ, αφορά την δυνατότητα της, μέσω Βασιλικού Διατάγματος, κατόπιν σχετικών προτάσεων των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας, να οργανώσει την Υπηρεσία Λαϊκής Επιμόρφωσης. Μέχρι την οριστική έκδοση του Νομοθετικού Διατάγματος με τίτλο «Περί μέτρων προς καταπολέμηση του αναλφαβητισμού», η Κεντρική Επιτροπή Καταπολέμησης του Αναλφαβητισμού υποκαθιστούσε το έργο του Συμβουλίου Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν. 837/1943).

Στις 9 Οκτωβρίου του 1958, ο τότε Βασιλιάς των Ελλήνων Παύλος, έχοντας υπόψη του τις διατάξεις των άρθρων 108 παρ. 2 του Αστικού Κώδικα και των άρθρων 95 παρ.1, 98 παρ.2 του Α.Ν. 2039/1939, την σύμφωνη γνωμοδότηση της 7^{ης} Οκτωβρίου του 1958, του Συμβουλίου Εθνικών Κληροδοτημάτων και κατόπιν πρότασης των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, ενέκριναν αρχικά τις υπ' αριθμόν συμβολαιογραφικές πράξεις, που εξέδωσε ο τότε συμβολαιογράφος κ. Γεώργιος Δημ. Δρούτσας, 2008 και την επακόλουθη σύσταση Ιδρύματος με τίτλο «Βασιλικό Ίδρυμα Ερευνών», που εκδόθηκε στις 4 Σεπτεμβρίου 1958, και 2966 που εκδόθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 1958. Όπως προαναφέρθηκε ήδη, στις 10 Οκτωβρίου του 1958, προχώρησε στην έκδοση Νομοθετικού Διατάγματος (ΦΕΚ Α 155), με τίτλο «Περί εγκρίσεως συστάσεως ιδρύματος επιστημονικών ερευνών υπό την επωνυμία "Βασιλικόν Ίδρυμα Ερευνών" και κυρώσεως του Οργανισμού αυτού», όπου μετονόμασε το τότε Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών σε Βασιλικό Ίδρυμα Ερευνών. Πιο αναλυτικά, το Νομοθετικό Διάταγμα, περιελάμβανε 10 άρθρα, ενώ υπεγράφη από τον τότε Βασιλιά της Ελλάδος Παύλο στις 30 Ιουνίου του 1958. Το προοίμιο του Νομοθετικού Διατάγματος ανέφερε ότι ο Βασιλιάς των Ελλήνων Παύλος για την ενίσχυση των επιστημονικών ερευνών στην Χώρα και για την εξασφάλιση όλο και περισσότερων ευκαιριών δημιουργικής απασχόλησης σε ικανούς Έλληνες επιστήμονες, αλλά και για την ενθάρρυνση των νεότερων Ελλήνων για την απόκτηση άρτιας επιστημονικής μόρφωσης και εμπειρίας με συστηματικές και ανώτερου επιπέδου επιστημονικές εργασίες, αποφασίστηκε η σύσταση Ιδρύματος Επιστημονικών Ερευνών, που συμφωνεί με όσα ορίζονται λεπτομερώς. Στο πρώτο άρθρο με τίτλο «Σύσταση-Σκοπός», γνωστοποιούνταν στην πρώτη διάταξη, ότι συνίσταται Ίδρυμα με τίτλο «Βασιλικό Ίδρυμα Ερευνών» (ΒΙΕ), σκοπό του οποίου αποτελούσε η οργάνωση, χρηματοδότηση ή με άλλο τρόπο υλική, ηθική ενίσχυση επιστημονικών εργασιών ανώτατου ερευνητικού επιπέδου. Η δεύτερη διάταξη αναφέρει ότι ειδικότερες επιδιώξεις του ΒΙΕ, αποτελούσαν: α) η παρακολούθηση των δραστηριοτήτων της επιστημονικής έρευνας στην χώρα, σε σχέση με τις αντίστοιχες διεθνείς εξελίξεις και η μελέτη των αναδεικνυόμενων κατευθύνσεων, της πιο πρόσφορης οργάνωσης των ελληνικών επιστημονικών προσπαθειών για την εξασφάλιση των καλύτερων δυνατών αποτελεσμάτων, β) η ενίσχυση των καθοριζόμενων ερευνητικών έργων ή προγραμμάτων των Ανώτερων Σχολών ή άλλων επιστημονικών ιδρυμάτων, γ) η ίδρυση και η λειτουργία αυτοτελών ή προσαρτημένων Ινστιτούτων ή εργαστηρίων

επιστημονικών ερευνών και δ) η προαγωγή ερευνών ατομικής ή ομαδικής προσπάθειας που πραγματοποιούσαν επιστήμονες ίδιας ή διαφορετικής ειδικότητας. Η τρίτη διάταξη του πρώτου άρθρου αναφέρει ότι το Βασιλικό Ίδρυμα Ερευνών απέβλεπε με οποιοδήποτε τρόπο συνεργασία με τα ανώτερα πνευματικά και επιστημονικά ιδρύματα της Ελλάδας αλλά και με κρατικές υπηρεσίες ή ιδιωτικούς οργανισμούς επιστημονικών ή συγγενών σκοπών. Ο τότε βασιλιάς της Ελλάδας Παύλος, ίδρυσε την οργάνωση «*Ελληνικό Φως*» η οποία διέθετε εκπαιδευτικά κέντρα στην οποία φοιτούσαν 400 νεαρά κορίτσια. Οι απόφοιτες της οργάνωσης είτε στελέχωναν τις κοινωνικές υπηρεσίες της χώρας, είτε προσλαμβάνονταν ως αρχηγοί στα «*Σπίτια του Παιδιού*», ή ως κοινωνικοί λειτουργοί σε άλλες υπηρεσίες.

Τα τελευταία 40 χρόνια⁵³, καθόρισαν την συγκρότηση της Εκπαίδευσης Ενηλίκων ως αυτοτελές επιστημονικό πεδίο, με οικείους θεωρητικούς και μελετητές. Η Εκπαίδευση Ενηλίκων αποτέλεσε διακριτό επιστημονικό πεδίο από το αντίστοιχο των Επιστημών της Αγωγής, επειδή οι ενήλικοι ως εκπαιδευόμενοι, διαθέτουν δικά τους χαρακτηριστικά απέναντι στην μαθησιακή διαδικασία. Επίσης οι συνθήκες μάθησης των ενηλίκων απαιτούν διαφορετική αντιμετώπιση και επιστημονική διερεύνηση συγκριτικά με αντίστοιχες συνθήκες ατόμων μικρότερης ηλικίας, όπως τα παιδιά και οι έφηβοι.

---

⁵³ Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκοκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «*Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές*», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.30

5.3.γ- Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην εποχή της στρατιωτικής δικτατορίας

Στην περίοδο της στρατιωτικής δικτατορίας (1967-1974), σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε η Υπηρεσία Λαϊκής Επιμόρφωσης. Το πρώτο έτος της δικτατορίας (1967-1968), η Υπηρεσία Λαϊκής Επιμόρφωσης οργάνωσε πλήθος «επιμορφωτικών εκδηλώσεων», διάρκειας 1-2 ωρών, οι οποίες ήταν αφιερωμένες σε διαλέξεις, συζητήσεις, ψυχαγωγικές και αθλητικές εκδηλώσεις. Το κυρίως περιεχόμενο των εκδηλώσεων σχετιζόταν με την Θρησκεία, την Οικογένεια, τα Εθνικά και Κοινωνικά Θέματα, ή Κοινωνική Αγωγή. Στις 27 Μαΐου του 1970, στο όνομα του Βασιλιά, ο αντιβασιλιάς των Ελλήνων κ. Γεώργιος Ζωϊτάκης υπέγραψε στην Αθήνα το 4^ο άρθρο του Νομοθετικού Διατάγματος υπ' αριθμόν 572, με επωνυμία *«Περί Οργανώσεως, διαρθρώσεως, λειτουργίας και αρμοδιοτήτων των πάσης κατηγορίας Νομικών Προσώπων, Οργανισμών και Επιτροπών, εν τη Διοικήσει των οποίων μετέχει ο Βασιλεύς ή μέλη της Βασιλικής Οικογενείας»*, σύμφωνα με το οποίο το Βασιλικό Ίδρυμα Ερευνών μετονομάστηκε εκ νέου σε Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών. Το Νομοθετικό Διάταγμα περιλάμβανε συνολικά 24 άρθρα. Το πρώτο άρθρο αναφέρει ότι τα Ιδρύματα, οι Οργανισμοί και οι Ερανικές Επιτροπές με τις ονομασίες: 1) Βασιλική Πρόνοια, 2) Βασιλικό Εθνικό Ίδρυμα, 3) Βασιλικό Ίδρυμα Ερευνών, 4) Βασιλικό Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών, 5) Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, 6) Θεραπευτήριο «Ο Ευαγγελισμός», 7) Νοσοκομείο ατυχημάτων και αποκαταστάσεως τραυματιών και ανάπηρων «Ο Απόστολος Παύλος», 8) Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία», 9) Κέντρο Βρεφών «Η Μητέρα», 10) Επιτροπή Προικοδοτήσεως Απόρων Κορασίδων, 11) Η Φανέλα του Στρατιώτη, 12) Η Ερανική Επιτροπή με τον τίτλο «Πρόνοια Συμμοριοπλήκτων» και κάθε άλλο Ίδρυμα, Οργανισμός ή Επιτροπή στην διοίκηση του οποίου συμμετείχε οπωσδήποτε ο Βασιλιάς ή άλλο μέλος της Βασιλικής Οικογένειας, ή ιδρύθηκε, ή χρηματοδοτήθηκε από τους προαναφερόμενους οργανισμούς, όπου υπερέβαιναν το ήμισυ των ετήσιων δαπανών, διέπονταν σε ότι αφορούσε την διατήρηση τους ως αυτοτελών ή μη Οργανισμών, τους σκοπούς τους, την μορφή τους, την οργάνωση τους, την διάρθρωση τους, την λειτουργία τους, από τις διατάξεις του Νομοθετικού Διατάγματος στην βάση τους εκδίδονταν Βασιλικά Διατάγματα ή Αποφάσεις. Στο 4^ο άρθρο με τίτλο *«Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών»* γίνονταν γνωστό ότι το Βασιλικό Ίδρυμα Ερευνών μετονομάζεται σε Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Ε.Ι.Ε), λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, η έδρα του βρισκόταν στην Αθήνα, τελούσε υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του Κράτους, η οποία ασκούνταν από τον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών είχε ως αποστολή τον προγραμματισμό και την διενέργεια ή την ενίσχυση των ερευνών, εντός του πλαισίου του κυβερνητικού προγράμματος ερευνών. Το Ίδρυμα διοικούνταν από επταμελές συμβούλιο, από πρόσωπα αναγνωρισμένου κύρους, επιστημονικής ικανότητας και δράσης στον επιστημονικό και ευρύτερα κοινωνικό τομέα, οι οποίοι με Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, διορίζονταν με τριετή θητεία⁵⁴.

Στις 18 Ιουνίου 1971 ο αντιβασιλιάς των Ελλήνων κ. Γεώργιος Ζωϊτάκης και ο τότε επί της Εργασίας Υπουργός κ. Παύλος Μανωλόπουλος υπέγραψαν στην Αθήνα, το υπ' αριθμόν 405 Βασιλικό Διάταγμα με τίτλο *«Περί οργανώσεως, συγκροτήσεως και*

⁵⁴ Ο δικτυακός τόπος <http://www.edlit.auth.gr/docs/files/proopt/p1807/notes.pdf> ανακτήθηκε την Δευτέρα 02 Ιανουαρίου 2012 στις 11:11, και έχει ως τίτλο «Διδακτικές Σημειώσεις Μαθήματος –Π 1807 (Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση: Θεωρία και Πράξη) του Προπτυχιακού προγράμματος Σπουδών του Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

λειτουργίας των Υπηρεσιών του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού⁵⁵». Το Βασιλικό Διάταγμα περιλαμβάνει συνολικά 50 άρθρα.

Στις 19 Ιανουαρίου 1972⁵⁶ ο τότε Αντιβασιλέας στο όνομα του Βασιλιά της Ελλάδας κ. Γεώργιος Ζωϊτάκης και το τότε Υπουργικό Συμβούλιο που το αποτελούσαν ο τότε Πρωθυπουργός κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος, οι τότε Αντιπρόεδροι κ. Στυλιανός Παττακός και Νικόλαος Μακαρέζος και τα τότε μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου κ.κ Ιωάννης Αγαθαγγέλου, Αδαμάντιος Ανδρουτσόπουλος, Νικόλαος Εφέσιος, Γεώργιος Πεζόπουλος, Ιωάννης Κούλης, Άγγελος Τσουκαλάς, Κωνσταντίνος Παναγιωτάκης, Γεράσιμος Φραγκάτος, Αντώνιος Μπερνάρης, Ορέστης Γιακάς και Σπύρος Βελλιανίτης, υπέγραψαν το Νομοθετικό Διάταγμα 1104 με τίτλο «Περί θεμάτων τινών ασφαλίσεως και εκπαίδευσως των επαγγελματικώς καταρτιζομένων» που περιλάμβανε τρία άρθρα. Στο πρώτο άρθρο, αναφέρεται ότι «1. Αι από 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1969 ημέραι εκπαίδευσως των μερίμνη του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) επαγγελματικώς καταρτιζομένων, κατ' εφαρμογήν προγραμμάτων ταχυρρυθμού εκπαίδευσως, λογίζονται ως ημέραι εργασίας εν τη ασφαλίσει: α) του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α) δι' όλους του κλάδου αυτού, β) του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), γ) του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ). Δια την εφαρμογήν της παρούσης παραγράφου, ως εργοδότης θεωρείται ο Ο.Α.Ε.Δ., υπέχων απάσας τας εκ της τοιαύτης ιδιότητος υποχρεώσεις και βαρυνόμενος εξ ολοκλήρου με τας αναλογούσας εισφοράς εργοδότη και ησφαλισμένων από της αυτής ως χρονολογίας υπολογιζόμενας.

2. Αι κατά τας ισχύουσας εκάστοτε διατάξεις εισφοραί υπερ των εν τη προηγουμένη παραγράφω Οργανισμών, υπολογίζονται επί του ημίσεος του τεκμαρτού ημερομισθίου της μισθολογικής κλάσεως, εις ην αντιστοιχεί το καταβαλλόμενον εκάστοτε υπό του Ο.Α.Ε.Δ. εκπαιδευτικόν επίδομα.

3. Οι περί ων η παρ.1 του παρόντος άρθρου εκπαιδευόμενοι δικαιούνται κατά τον χρόνον της εκπαίδευσως των , των υπό της Εργατικής Εστίας παρεχομένων εις τους εργαζομένους ευεργετημάτων άνευ οιασδήποτε επιβαρύνσεως τούτων και του Ο.Α.Ε.Δ.»

Στις 29 Ιουνίου 1972⁵⁷, ο τότε Αντιβασιλέας στο όνομα του Βασιλιά της Ελλάδας κ. Γεώργιος Ζωϊτάκης και το τότε Υπουργικό Συμβούλιο που το αποτελούσαν ο τότε Πρωθυπουργός κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος, οι τότε Αντιπρόεδροι κ. Στυλιανός Παττακός και Νικόλαος Μακαρέζος και τα τότε μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου κ.κ Ιωάννης Αγαθαγγέλου, Αδαμάντιος Ανδρουτσόπουλος, Νικόλαος Εφέσιος, Γεώργιος Πεζόπουλος, Ιωάννης Κούλης, Άγγελος Τσουκαλάς, Εμμανουήλ Φθενάκης, Γεράσιμος Φραγκάτος, Αντώνιος Μπερνάρης, Ορέστης Γιακάς και Σπύρος Βελλιανίτης υπέγραψαν το υπ' αριθμόν 1198 Νομοθετικό Διάταγμα με τίτλο «Περί του τρόπου ρυθμίσεως των ωρών αμοιβής και εργασίας του επί σχέσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α και Ν.Π.Δ.Δ. και τροποποιήσεως διατάξεων της περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας νομοθεσίας.».

⁵⁵ Για την αναζήτηση του υπ' αριθμόν 405/18.06.1971 Βασιλικού Διατάγματος με τίτλο «Περί οργανώσεως, συγκροτήσεως και λειτουργίας των Υπηρεσιών του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού», ο Δικτυακός τόπος του Εθνικού Τυπογραφείου www.et.gr ανακτήθηκε την Πέμπτη 07 Ιουνίου 2012 στις 19:52.

⁵⁶ Για την αναζήτηση του υπ' αριθμόν 1104/19.01.1972 Νομοθετικού Διατάγματος με τίτλο «Περί θεμάτων τινών ασφαλίσεως και εκπαίδευσως των επαγγελματικώς καταρτιζομένων», ο Δικτυακός τόπος του Εθνικού Τυπογραφείου www.et.gr ανακτήθηκε την Πέμπτη 07 Ιουνίου 2012 στις 19:45

⁵⁷ Για την αναζήτηση του υπ' αριθμόν 1198 Νομοθετικού Διατάγματος με τίτλο «Περί του τρόπου ρυθμίσεως των ωρών αμοιβής και εργασίας του επί σχέσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α και Ν.Π.Δ.Δ. και τροποποιήσεως διατάξεων της περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας νομοθεσίας.», ο Δικτυακός τόπος του Εθνικού Τυπογραφείου www.et.gr ανακτήθηκε την Πέμπτη 07 Ιουνίου 2012 στις 20:15

Το έτος 1973, στο πλαίσιο της κοινής διακήρυξης της UNESCO για την Δια Βίου Εκπαίδευση στο Ναϊρόμπι, ο Dave, στο πλαίσιο της παρουσίασης μιας ολοκληρωμένης εκδοχής των χαρακτηριστικών της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης, χρησιμοποίησε τους τρεις βασικούς όρους «ζωή», «διάρκεια» και «εκπαίδευση», το νόημα και η ερμηνεία των οποίων καθορίζει τον σκοπό και το νόημα της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης. Η εκπαίδευση αποτελεί μια δια βίου διαδικασία. Σύμφωνα με τον Dave, η Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση καλύπτει το σύνολο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (τυπικών και μη) στις οποίες συμμετέχει ένα άτομο σε όλη του την ζωή και συνδέει όλες τις βαθμίδες και τα στάδια εκπαίδευσης προσεγγίζοντας την εκπαίδευση στο σύνολο της με την συμμετοχή παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας, αλλά και εφήβους. Κατά κύριο λόγο από την οικογένεια, ξεκινά η συμμετοχή των ανθρώπων στην διαδικασία της Δια Βίου Μάθησης και συνεχίζεται καθ' όλη την διάρκεια του βίου τους. Ο ρόλος της Κοινότητας μέσα στην οποία συμβιώνουν οι άνθρωποι, συμπεριλαμβάνει την κοινωνική και την επαγγελματική εκπαίδευση τους σε όλη την διάρκεια της ζωής τους. Επιπλέον ο ρόλος της Κοινότητας καθίσταται πολύ σημαντικός στην οργάνωση της Δια Βίου Μάθησης. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, δεν μονοπωλούν την παροχή εκπαίδευσης και δεν μπορούν να απομονωθούν από όλους τους άλλους παράγοντες που δραστηριοποιούνται στον χώρο παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών (πβ. Τελιοπούλου & Σταθακοπούλου 1996). Αναφορικά με την κάθετη και βραχυπρόθεσμη διάρθρωση της η Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση επιδιώκει την συνοχή μεταξύ των εκφραζόμενων σκοπών και των εκπαιδευτικών πρακτικών, ενώ όσον αφορά την οριζόντια και μακροπρόθεσμη βραχυπρόθεσμη διάρθρωση της η Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση επιδιώκει την ενσωμάτωση της σε κάθε τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας (Dave, 1973). Η Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση έχει καθολικό/γενικό χαρακτήρα, εκφράζει τον εκδημοκρατισμό της εκπαίδευσης (πβ. Freire, 1972; Archer & Costello, 1993), ενώ χαρακτηρίζεται από ευελιξία στον τρόπο μάθησης και από ποικιλία στο περιεχόμενο, τα μέσα, τις τεχνικές και την χρονική διάρκεια διδασκαλίας (πβ. Rogers 1999; Courau 2000, Mezirow, 1990, Scott & Ruddock, 1989:5) Από την άλλη πλευρά, η Δια Βίου Μάθηση επιτρέπει εναλλακτικές μορφές πρόσληψης πληροφοριών και γνώσης με την συμμετοχή εξωσχολικών οργανισμών παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Η Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση έχει δύο διαδραστικές συνιστώσες: την γενική και την επαγγελματική. (πβ. Field, 1993; Piehl, 1993; Chisholm, 1994; Sellin, 1994) και συμβάλλει στην ελεύθερη έκφραση και δημιουργία του ατόμου και της κοινωνίας (πβ. Rogers, 1993, Mezirow, 1990:136-7) . Παράλληλα μέσω της επικάλυψης των ελλείψεων και των αδυναμιών του υπάρχοντος εκπαιδευτικού συστήματος επιτελεί επανορθωτική λειτουργία. Ο Θεμελιώδης στόχος της Δια Βίου Μάθησης είναι η διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας ζωής με την συμμετοχή οργανισμών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών⁵⁸. Η ευκαιρία, το κίνητρο και η εκπαιδευσιμότητα (educability) αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις τόσο για την οργάνωση της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης όσο και για τα εκπαιδευτικά προγράμματα που στοχεύουν στην παροχή βοήθειας σε ενήλικες, στους γονείς, σε όσους έχουν ανάγκη τον εγγραμματοισμό αλλά και σε όσους έχουν ανάγκη την ένταξη στην κοινωνία και στον εργασιακό χώρο. Η Δια Βίου Μάθηση αποτελεί ένα είδος οργανωτικής αρχής για όλη την εκπαίδευση (Dave, 1973) ωστόσο η Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση διαθέτει την μορφή πλήρους συστήματος στο σύνολο της εκπαίδευσης και της διατήρησης υψηλών προδιαγραφών στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και της εξασφάλισης της απαραίτητης προστασίας των

⁵⁸ πχ υπηρεσίες συγκοινωνιών, στέγασης, υγείας κλπ] (πβ. Peterson & Associates, 1979:5, Mezirow, 1990:137

συμμετεχόντων από το ενδεχόμενο εσφαλμένων πρακτικών (πβ. Weil,1993;Peterson & Associates,1979:5)]

Στις 21 Ιουλίου 1973, ο τότε Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και Πρωθυπουργός κ. Γεώργιος Χ. Παπαδόπουλος υπέγραψε το Ν.Δ. 79/1973 με τίτλο «Περί εγγραφών και φοιτήσεως εις τα Νυκτερινά Δημοτικά Σχολεία και εξετάσεων δια την απόκτησιν τίτλου σπουδών Δημοτικού Σχολείου». Το συγκεκριμένο Ν.Δ περιλάμβανε συνολικά 11 άρθρα και αναφέρει στο 1^ο άρθρο με τίτλο «Υπόχρεοι προς φοίτηση», ότι στα Νυκτερινά Δημοτικά Σχολεία του Ν.Δ 3094/1954 «περί μέτρων προς καταπολέμησιν του αναλφαβητισμού», φοιτούν υποχρεωτικά οι μαθητές που έχουν συμπληρώσει το 14^ο και δεν υπερβαίνουν το 20^ο έτος της ηλικίας τους. Τα σχολεία είχαν την δυνατότητα να λειτουργούν με ένα ή και περισσότερους δασκάλους, με αναλογία ενός δασκάλου προς τριάντα μαθητές. Παράλληλα η Ελλάδα στις 12 Ιουνίου 1975 υπέβαλε αίτηση ένταξης στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες⁵⁹, η οποία εγκρίθηκε στις 9 Φεβρουαρίου 1976 από το Συμβούλιο⁶⁰.

Στις 22 Σεπτεμβρίου 1977⁶¹, ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Τσάτσος και οι Υπουργοί Προεδρίας της Κυβερνήσεως κ. Γεώργιος Ράλλης, Οικονομικών κ. Ευάγγελος Δεβλέτογλου, Βιομηχανίας και Ενέργειας, κ. Κωνσταντίνος Κονοφάγος, Εργασίας κ. Κωνσταντίνος Λάσκαρης και Κοινωνικών Υπηρεσιών κ. Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος υπέγραψαν τον υπ' αριθμόν Νόμο 709 «Περί καθιερώσεως κινήτρων επαγγελματικής κατάρτισεως εργατικού δυναμικού και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων». Ο Νόμος εκδόθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1977 (ΦΕΚ Α' 282) και περιελάμβανε 17 άρθρα.

Στις 28 Μαΐου 1979, υπογράφηκε στην Αθήνα η πράξη προσχώρησης της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες⁶². Στις 28 Ιουνίου 1979 το Ελληνικό Κοινοβούλιο επικύρωσε την συνθήκη προσχώρησης στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες⁶³.

---

⁵⁹ σελ.228, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁶⁰ σελ. 230, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁶¹ Για την αναζήτηση του υπ' αριθμόν 709 Νόμου με τίτλο «Περί καθιερώσεως κινήτρων επαγγελματικής κατάρτισεως εργατικού δυναμικού και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων», ο δικτυακός τόπος του Εθνικού Τυπογραφείου www.et.gr ανακτήθηκε την Πέμπτη 07 Ιουνίου 2012 στις 19:40

⁶² σελ.239, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁶³ σελ.240, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

5.3.δ- Η δεκαετία του 1980

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1980⁶⁴, παρατηρείται αλματώδης ανάπτυξη του επιστημονικού πεδίου της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, τόσο στις ευρωπαϊκές χώρες όσο και παγκοσμίως.

Την 1^η Ιανουαρίου 1981, υπό την προεδρία της Ολλανδίας, η Ελλάδα γίνεται το 10^ο μέλος που εντάσσεται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα⁶⁵. Στις 18 Οκτωβρίου 1981⁶⁶, διεξήχθησαν βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα εξελέγονται μέλη⁶⁷ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.⁶⁸ Στις 3 Ιουνίου 1983 πραγματοποιείται η πρώτη κοινή συνεδρίαση των Υπουργών Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και των Υπουργών Παιδείας. Την 1^η Ιουλίου 1983, η Ελλάδα ανέλαβε για πρώτη φορά την προεδρία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στις 19 Σεπτεμβρίου 1983 το Συμβούλιο και οι Υπουργοί Παιδείας εξέδωσαν ψήφισμα που αφορούσε την εισαγωγή των Νέων Τεχνολογιών Πληροφόρησης στην Εκπαίδευση, ενώ το χρονικό διάστημα 4-6 Δεκεμβρίου 1983 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο όπου παρουσιάζονται οι επιλογές σχετικά με την μελλοντική χρηματοδότηση της Επιτροπής, τις ανισοροπίες του προϋπολογισμού, την προσαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής, την ενίσχυση των Διαρθρωτικών Ταμείων και την ανάπτυξη νέων κοινοτικών πολιτικών⁶⁹. Την 1^η Ιουνίου 1985 διεξήχθησαν βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα⁷⁰. Στις 17 Ιουλίου ο τότε Πρόεδρος

⁶⁴ Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκοκς στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.30

⁶⁵ σελ.243, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁶⁶ Τα αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών. Για την αναζήτηση των εκλογικών αποτελεσμάτων ο δικτυακός τόπος www.hellenicparliament.gr ανακτήθηκε την Κυριακή 20 Νοεμβρίου 2011 στις 14:19.

Κόμμα	Αρχηγός Κόμματος	Έδρες	Ποσοστό (%)	Ψήφοι
ΠΑΣΟΚ	Ανδρέας Παπανδρέου	172	48,07	2.276.309
Νέα Δημοκρατία	Γεώργιος Ράλλης	115	35,87	2.034.496
ΚΚΕ	Χαρίλαος Φλωράκης	13	10,93	620.302

⁶⁷ Οι πρώτοι Έλληνες ευρωβουλευτές (Οκτώβριος 1981-Ιούνιος 1984) ήταν οι εξής:

ΠΑΣΟΚ: Σπυρίδων Πλασκοβίτης, Νικόλαος Βγενόπουλος, Αντώνιος Γεωργιάδης (τον Ιούλιο του 1982 αντικαταστάθηκε από τον Ιωάννη Ζιάγκα), Χρήστος Μαρκόπουλος, Γιάννος Παπαντωνίου, Λεωνίδας Λαγάκος, Κωνσταντίνα Πανταζή, Καλλιόπη Νικολάου (αντικατέστησε τον Δημήτριο Κουλουριάνο αμέσως μετά τις εκλογές), Εμμανουήλ Πονηρίδης (αντικατέστησε τον Φωτήλα Ασημάκη αμέσως μετά τις εκλογές και τον Ιούνιο του 1983 αντικαταστάθηκε από τον Αριστείδη Ουζουνίδη).

Νέα Δημοκρατία: Λεωνίδας Μπουρνιάς, Κωνσταντίνος Κόλλιας, Αχιλλέας Γεροκωστόπουλος, Κωνσταντίνος Γόντικας, Ευστράτιος Παπαευστρατίου, Μιχάλης Πρωτοπαπαδάκης, Κωνσταντίνος Καλογιάννης, Φιλώτας Καζάκης

ΚΚΕ: Βασίλειος Ευφραιμίδης, Δημήτριος Αδάμος, Αλέξανδρος Αλαβάνος

ΚΚΕ-εσωτερικού: Λεωνίδας Κύρκος

ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ-ΚΑΕ: Ιωάννης Πεσμαζόγλου

Κόμμα Προοδευτικών: Απόστολος Παπαγεωργίου (τον Σεπτέμβριο του 1982 αντικαταστάθηκε από τον Ηλία Γλυκοφρύδη, ο οποίος αντικαταστάθηκε από τον Αλεξιάδη Γεώργιο, τον Νοέμβριο του 1982)

Για την αναζήτηση των ονομάτων των ευρωβουλευτών της περιόδου Οκτώβριος 1981-Ιούνιος 1984, ο δικτυακός τόπος www.europarl.gr ανακτήθηκε την Δευτέρα 21 Νοεμβρίου 2011 στις 19:15.

⁶⁸ σελ.244, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁶⁹ σελ.247, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁷⁰ Τα αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών.

Κόμμα	Αρχηγός Κόμματος	Έδρες	Ποσοστό (%)	Ψήφοι
-------	------------------	-------	-------------	-------

της Δημοκρατίας κ. Χρήστος Αντ. Σαρτζετάκης, ο τότε Πρωθυπουργός και Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου εξέδωσαν τον Νόμο 1558⁷¹ (ΦΕΚ 137 Α, 26.07.1985) με τίτλο «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα», όπου ο τότε Υπουργός Δικαιοσύνης Μιλτιάδης Παπαϊωάννου υπέγραψε στις 18 Ιουλίου 1985 και δημοσιεύτηκε στις 26 Ιουλίου 1985. Ο Νόμος περιλάμβανε συνολικά 36 άρθρα. Στην δεύτερη παράγραφο του 27^ο άρθρου με τίτλο «Σύσταση Γενικών Γραμματειών», αναφέρεται ότι στο Υπουργείο Πολιτισμού εντασσόταν μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού, της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης. Παράλληλα στον ίδιο νόμο, στο 29^ο άρθρο με τίτλο «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων», η πρώτη παράγραφος ανέφερε ότι οι Υπουργοί, αναπληρωτές Υπουργοί και Υφυπουργοί είχαν την δυνατότητα με απόφαση τους που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως να μεταβιβάζουν στον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου, σε Γενικούς Γραμματείς που προΐστανται, Γενικών Γραμματειών, σε Ειδικούς Γραμματείς, σε Διευθυντές και γενικά σε Προϊστάμενους υπηρεσιακών μονάδων ορισμένες αρμοδιότητες τους ή το δικαίωμα να υπογράφουν κατά περίπτωση με «εντολή υπουργού», ή με «εντολή υφυπουργού». Την δυνατότητα μεταβίβασης προς τους προϊστάμενους υπηρεσιών που ενδεχομένως υπάγονταν σε αυτούς ή στον προϊστάμενο του πολιτικού τους γραφείου είχαν και οι αντιπρόεδροι της Κυβέρνησης, ο αναπληρωτής Υπουργός του Πρωθυπουργού και ο Υφυπουργός στον Πρωθυπουργό καθώς και οι υπουργοί χωρίς χαρτοφυλάκιο. Ως προϊστάμενοι υπηρεσιακών μονάδων, κατά το εδάφιο α' της πρώτης παραγράφου, θεωρούνταν και οι αρχηγοί επιτελείων των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού και του Πυροσβεστικού Σώματος, καθώς και οι Διοικητές μεγάλων μονάδων των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας. Η δεύτερη παράγραφος αναφέρει ότι σε περίπτωση έκδοσης διοικητικής πράξης, ήταν υποχρεωτική της εξουσιοδοτικής πράξης στο προοίμιο. Στις 23 Δεκεμβρίου οι τότε Υπουργοί, κ. Απ.-Αθ. Τσοχατζόπουλος (ως Υπουργός Προεδρίας της Κυβέρνησης), Μελίνα Μερκούρη (ως Υπουργός Πολιτισμού) και Δημήτρης Τσοβόλας (ως Υπουργός Οικονομικών) υπέγραψαν την υπ' αριθμόν 5067/30.12.1985 (ΦΕΚ Β 794/1985) κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Πολιτισμού και Οικονομικών με τίτλο «Κανονισμός Λαϊκής Επιμόρφωσης»⁷² η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 1985 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Ο Κανονισμός περιλαμβάνει 29 άρθρα και στο πρώτο άρθρο με τίτλο «Ορισμός», του Α' Κεφαλαίου με τίτλο «Κατευθυντήριες Γραμμές», ορίζει την Λαϊκή Επιμόρφωση ως κάθε μορφή οργανωμένης εκπαίδευσης έξω από το σχολικό σύστημα με σκοπό την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του καθένα ανεξάρτητα από το

ΠΑΣΟΚ	Ανδρέας Παπανδρέου	161	45,82	2.916.735
Νέα Δημοκρατία	Κωνσταντίνος Μητσοτάκης	126	40,84	2.599.681
ΚΚΕ	Χαρίλαος Φλωράκης	12	9,89	629.525
ΚΚΕ (Εσωτερικού)	Γιάννης Μπανιάς	01	1,84	117.135

Για την αναζήτηση των εκλογικών αποτελεσμάτων ο δικτυακός τόπος www.hellenicparliament.gr ανακτήθηκε την Τετάρτη 30 Νοεμβρίου 2011 στις 11:27. σελ.250, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁷¹ Για την αναζήτηση του Νόμου 1558/1985 (ΦΕΚ 137 26.07.1985) με τίτλο «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Παρασκευή 18 Νοεμβρίου 2011 στις 16:54.

⁷² Για την υπ' αριθμόν 5067/30.12.1985 (ΦΕΚ Β 794/1985) κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Πολιτισμού και Οικονομικών με τίτλο «Κανονισμός Λαϊκής Επιμόρφωσης», ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Τετάρτη 23 Νοεμβρίου 2011 στις 11:53 π.μ.

εκπαιδευτικό επίπεδο, την ηλικία, το φύλο καθώς και την ενεργητική συμμετοχή του στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή του τόπου.

Το 1988 οι κοινωνικοί εταίροι στην Ελλάδα αναγνώρισαν από την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας την ανάγκη ενίσχυσης προς την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Για τον σκοπό αυτό υπήρξε πρόβλεψη εργοδοτικής εισφοράς που αντιστοιχούσε με το 0,2% των ακαθάριστων αποδοχών. Η τελευταία κυρώθηκε με τον Νόμο 1766/1988. Ο συγκεκριμένος Νόμος ανέφερε ότι αποφασίστηκε από την 1^η Ιανουαρίου 1988 να χορηγείται στους εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε οποιοδήποτε εργοδότη του ιδιωτικού τομέα, το διορθωτικό ποσοστό της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (Α.Τ.Α), η οποία είχε καθοριστεί με την υπ' αριθμόν Α442/Α/19/8.1.1988 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας (4.3%) χωρίς να απαιτείται η υπογραφή νέων συλλογικών συμβάσεων εργασίας ή κοινών Υπουργικών Αποφάσεων, ή διαιτητικών αποφάσεων.⁷³ Την 1^η Ιουλίου 1988, η Ελλάδα ανέλαβε την προεδρία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπου τέθηκε σε ισχύ η έναρξη η διοργανική συμφωνία για την δημοσιονομική πειθαρχία και την βελτίωση της διαδικασίας του προϋπολογισμού που είχε εγκριθεί τον Ιούνιο του ίδιου έτους, ενώ το χρονικό διάστημα 2-3 Δεκεμβρίου 1988 πραγματοποιήθηκε στην Ρόδο, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο όπου διενεργήθηκε απολογισμός της επιτευχθείσας περιόδου προς το 1992 και υπογραμμίστηκε η σημασία της συνεργασίας για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανάπτυξης του οπτικοακουστικού δυναμικού της Ευρώπης.⁷⁴ Την 1^η Μαρτίου 1989 ο τότε Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Χρήστος Αντ. Σαρτζετάκης και ο τότε Πρωθυπουργός της Ελλάδας κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου, υπέγραψαν το υπ' αριθμόν 132 Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ.132 ΦΕΚ Α 64/03.03.1989), με τίτλο «*Διάρθρωση και αρμοδιότητες των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης*» το οποίο και εκδίδεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης στις 3 Μαρτίου 1989. Το συγκεκριμένο Προεδρικό Διάταγμα, περιλαμβάνει συνολικά από 18 άρθρα και 5 Κεφάλαια⁷⁵. Στο Α' Κεφάλαιο, στο πρώτο άρθρο αναφέρεται ότι η διάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης, αφορούσε το Γραφείο του Γενικού Γραμματέα, την Διεύθυνση Διοικητικού-Οικονομικού, την Διεύθυνση Προγραμμάτων και την Διεύθυνση Ανάπτυξης και Υποδομής. Η αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης αφορούσε την υλοποίηση της Γενικής Επιμορφωτικής Πολιτικής σε εθνική κλίμακα με βάση τα αναπτυξιακά προγράμματα της χώρας και την συνολική ευθύνη για όλα τα θέματα που αφορούσαν την καλύτερη οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία της. Ειδικότερα η ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης, σχετιζόταν με την εκτέλεση της εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα της Λαϊκής Επιμόρφωσης, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, όπου διέμεναν, σπούδαζαν και εργάζονταν απόδημοι Έλληνες. Η εφαρμογή επιμορφωτικών προγραμμάτων, κατάρτισης βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων προγραμμάτων ανάπτυξης της Λαϊκής Επιμόρφωσης, η παροχή των αναγκαίων διευκολύνσεων για την υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων, η γενική εποπτεία των παντός είδους επιμορφωτικών δραστηριοτήτων και η ανάπτυξη επιμορφωτικών

⁷³ Για την αναζήτηση Νόμου 1766/1988 με τίτλο «*Κατάργηση του άρθρου 4 του Ν.1365/1983*», ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Παρασκευή 18 Νοεμβρίου 2011 στις 17:28.

⁷⁴ σελ.255, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «*Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση*» (σελ.199-300).

⁷⁵ Για την αναζήτηση του ΠΔ.132 ΦΕΚ Α 64/03.03.1989 με τίτλο «*Διάρθρωση και αρμοδιότητες των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης*», ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Παρασκευή 18 Νοεμβρίου 2011 στις 17:05.

σχέσεων με τους αντίστοιχους φορείς άλλων χωρών, αφορούσαν στο σύνολο την επιμορφωτική αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης.

Στις 14 Μαρτίου 1989⁷⁶ ο τότε Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Χρήστος Σαρτζετάκης και οι τότε Υπουργοί Προεδρίας της Κυβέρνησης κ.κ. Αγαμέμνωνας Κουτσόγιωργας, Εσωτερικών κ. Άκης Τσοχατζόπουλος, Εθνικής Οικονομίας κ. Π. Ρουμελιώτης, Οικονομικών κ. Δ. Τσοβόλας, Γεωργίας κ. Ιω. Ποττάκης, Εργασίας κ. Γ. Γεννηματάς, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Απόστολος Κακλαμάνης, Δικαιοσύνης κ. Β. Ρώττης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γ. Παπανδρέου, Πολιτισμού κα. Α.-Μ (Μελίνα) Μερκούρη, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας κ.Αν. Πεπονής και Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Β. Σαραντίτης υπέγραψαν και εξέδωσαν τον υπ' αριθμόν Νόμο 1836 (ΦΕΚ Α' 79) με τίτλο «*Προώθηση της Απασχόλησης και άλλες διατάξεις*». Ο Νόμος 1836 περιλαμβάνει 46 άρθρα και συστήνει στο Υπουργείο Εργασίας το Εθνικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης (Ε.Σ.Ε.Κ.Α).

Στις 18 Ιουνίου 1989⁷⁷ πραγματοποιήθηκαν γενικές εκλογές και στις 5 Νοεμβρίου βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα.⁷⁸ Οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής την δεκαετία του 1990, αφορούσαν: την προώθηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας, την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, την συμβολή στην συγκρότηση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας, την προπαρασκευή των νέων για την καλύτερη ένταξη τους στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας, στην καταπολέμηση του

⁷⁶ Για την αναζήτηση του υπ' αριθμόν Νόμου 1836 (ΦΕΚ Α' 79) με τίτλο «*Προώθηση της Απασχόλησης και άλλες διατάξεις*» ο δικτυακός τόπος του Εθνικού Τυπογραφείου www.et.gr ανακτήθηκε την Πέμπτη 07 Ιουνίου στις 20:50

⁷⁷ σελ.256-257, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «*Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση*» (σελ.199-300).

⁷⁸ Τα αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών στις 05 Νοεμβρίου 1989 (ΣΤ' Βουλευτική Περίοδος 05/11/1989 έως 12/03/1990:

Κόμμα	Αρχηγός Κόμματος	Έδρες	Ποσοστό (%)	Ψήφοι
Νέα Δημοκρατία	Μητσοτάκης Κων/νος	148	46,19	3.093.479
ΠΑΣΟΚ	Παπανδρέου Ανδρέας	128	40,68	2.724.334
Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου	Φλωράκης Χαρίλαος	21	10,97	734.611
Οικολόγοι- Εναλλακτικοί- ΟΟΕΟ	Διοικούσα Επιτροπή	1	0,58	39.158
Ανεξάρτητοι: α) Εμπιστοσύνη β) Ανεξάρτητοι, Μεμονωμένοι		2		

Τα αποτελέσματα των γενικών εκλογών στις 18 Ιουνίου 1989 (Ε' Βουλευτική Περίοδος 18/06/1989 έως 12/10/1989:

Κόμμα	Αρχηγός Κόμματος	Έδρες	Ποσοστό (%)	Ψήφοι
Νέα Δημοκρατία	Μητσοτάκης Κων/νος	145	44,82	2.887.488
ΠΑΣΟΚ	Παπανδρέου Ανδρέας	125	39,13	2.551.518
Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου	Φλωράκης Χαρίλαος	28	13,13	855.944
Δημοκρατική Ανανέωση	Στεφανόπουλος Κωνσταντίνος	1	1,01	65.614
Εμπιστοσύνη	Διοικούσα Επιτροπή	1	0,39	25.099

Για την αναζήτηση των αποτελεσμάτων των εκλογικών διαδικασιών, ο δικτυακός τόπος www.hellenicparliament.gr ανακτήθηκε την Τρίτη 22 Νοεμβρίου 2011 στις 15:40.

κοινωνικού αποκλεισμού, στην διασφάλιση των προϋποθέσεων της ελεύθερης διακίνησης και εγκατάστασης για επαγγελματικούς λόγους των πολιτών κρατών-μελών σε άλλο κράτος-μέλος, την προώθηση της συνεργασίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, την σύνδεση της εκπαίδευσης με την κοινωνία και την παραγωγή, την εξασφάλιση ενός υψηλά εκπαιδευμένου και ευέλικτου εργατικού δυναμικού στις νέες τεχνολογίες και την εξασφάλιση της παραγωγής και της χρήσης σύγχρονης τεχνολογίας που θα αντιστάθμιζε τον διεθνή οικονομικό ανταγωνισμό.⁷⁹ Οι δραστηριότητες της Εκπαίδευσης Ενηλίκων⁸⁰ απορροφούσαν πάνω από το 1,5% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, σε σκανδιναβικές κυρίως χώρες όπως η Νορβηγία, η Φινλανδία αλλά και χώρες όπως η Αυστρία και η Ελβετία. Σύμφωνα με τον Alan Rogers⁸¹ τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων διακρίνονται σε: α) προγράμματα που οδηγούν στην απόκτηση τίτλων σπουδών και προσφέρονται από φορείς που ανήκουν στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα κάθε χώρας, β) προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης που δεν οδηγούν σε τυπικούς τίτλους και απευθύνονται σε άνεργους και εργαζόμενους, με ποικίλη μορφή και διάρκεια, ενώ προσφέρονται από μεγάλη ποικιλία φορέων, γ) προγράμματα που οδηγούν στην απόκτηση βασικών γνώσεων και απευθύνονται σε κοινωνικές ομάδες που μειονεκτούν μορφωτικά, δ) προγράμματα με στόχο την προσωπική ανάπτυξη και καλύπτουν ευρύτατο φάσμα αντικειμένων, όπως πχ χειροτεχνία, τέχνες, αθλητισμό κλπ, ε) προγράμματα με στόχο την κοινωνική ανάπτυξη που απευθύνονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες ανθρώπων με στόχο την υποστήριξη του κοινωνικού τους ρόλου πχ επιμόρφωση γονέων. Αναφορικά με τους φορείς που παρέχουν προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, ενδεικτικά αναφέρονται ως διακριτές κατηγορίες, οι φορείς: α) που ανήκουν στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα και ασχολούνται αποκλειστικά ή μη με την Εκπαίδευση Ενηλίκων (πχ. ΑΕΙ), β) που δεν ανήκουν στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα και ασχολούνται αποκλειστικά με την Εκπαίδευση Ενηλίκων (πχ. ΚΕΚ κλπ), γ) φορείς με μορφωτικό χαρακτήρα που ασχολούνται και με την Εκπαίδευση Ενηλίκων (πχ. Μουσεία, Βιβλιοθήκες κλπ), δ) φορείς με μη μορφωτικό χαρακτήρα που ασχολούνται και με την Εκπαίδευση Ενηλίκων (πχ. Επιχειρήσεις, επαγγελματικές ενώσεις κλπ)

Οι ανάγκες που προέκυψαν στο κοινωνικό, οικονομικό, πολιτισμικό και τεχνολογικό επίπεδο, αποτέλεσαν τα κύρια αίτια που οδήγησαν στην αθρόα ανάπτυξη του επιστημονικού πεδίου της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Στο οικονομικό-τεχνολογικό επίπεδο, η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, η συνεπαγόμενη όξυνση του διεθνούς ανταγωνισμού, σε συνδυασμό με την ραγδαία αύξηση του τεχνολογικού τομέα, οδήγησαν στην ανάγκη της γενικής αύξησης της παραγωγικότητας με αποτέλεσμα την αναδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων και των νέων μορφών εργασίας. Το τελευταίο συνεπάγονταν συνεχή ανανέωση των μεθόδων, εξειδίκευση σε νέες ειδικότητες και προσαρμογή της απασχόλησης στις εξελίξεις και επακόλουθη συνεχή επαγγελματική ευελιξία στο εργασιακό περιβάλλον. Ωστόσο οι μη έχοντες επαρκή επιμορφωτικά εφόδια πλήττονταν, γεγονός που συνέτεινε στην ανάγκη της κατάρτισης

⁷⁹ σελ.46-47, Γιώργος Σταμέλος, Ανδρέας Βασιλόπουλος «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση»

⁸⁰ Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκοκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.30

⁸¹ Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκοκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.31

Στο κοινωνικό-πολιτισμικό επίπεδο⁸², η ανάγκη προσαρμογής των μεταναστών και των προσφυγικών ομάδων, που συνεπάγονταν την ανάγκη προσαρμογής τους στις τοπικές κοινωνίες, η συνεχιζόμενη όξυνση του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού με τις ειδικές κοινωνικές ομάδες όπως οι φυλακισμένοι και τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ), που αντιμετώπιζαν σοβαρά προβλήματα κοινωνικής ένταξης, η κρίση που έπληξε τις παραδοσιακές αξίες και τις κοινωνικές δομές, η αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών, η διαφορετική διάθεση του ελεύθερου χρόνου των νέων ανθρώπων αποτελούν στο σύνολο τους αλλαγές οι οποίες γέννησαν τις ανάγκες της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης.

Οι εξελίξεις στο κοινωνικό, οικονομικό, πολιτισμικό και τεχνολογικό επίπεδο, διόγκωσαν την κοινωνική ζήτηση για συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση, με αποτέλεσμα οι διάφορες πολιτικές και οικονομικές σκοπιμότητες να προσλαμβάνουν διαφορετική χροιά στους στόχους της Εκπαίδευσης Ενηλίκων με αποτέλεσμα να δίνεται έμφαση στην επαγγελματική κατάρτιση με στόχο την απασχόληση των ανέργων και την βελτίωση των ικανοτήτων των εργαζομένων, είτε να τίθεται σε προτεραιότητα την εκπαίδευση που συνέβαλλε στην κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού ή την ποδηγέτηση της Εκπαίδευσης Ενηλίκων από πολιτικο-ιδεολογικές σκοπιμότητες.

Η δημιουργία νέων προγραμμάτων⁸³ που θα προσέφεραν τις κοινωνικές δεξιότητες, όπως της θέσης στόχων, της δυνατότητας εξεύρεσης εναλλακτικών λύσεων, της επικοινωνίας, της συνεργατικότητας, της αναζήτησης ποιότητας και τις δεξιότητες μάθησης, δηλαδή το «να μαθαίνει κανείς πώς να μαθαίνει», η ένταξη τους στα προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης, ο μετασχηματισμός του ρόλου του εκπαιδευτή ο οποίος θα έπρεπε να παίζει τον ρόλο του συντονιστή, εμπνευστή, καταλύτη, διαμεσολαβητή τόσο ως προς το ερευνώμενο αντικείμενο όσο και στους συμμετέχοντες ήταν τα στοιχεία που θα έπρεπε να δρομολογηθούν ώστε να σταματήσουν οι πολίτες της Ευρώπης να παθητικοποιούνται, να κλίνουν προς τον ατομικισμό και την ξеноφοβία. Ακόμα έγινε αντιληπτό ότι θα έπρεπε να δοθεί έμφαση στην δια βίου μάθηση, που περιλαμβάνει τις συμπληρωματικές μορφές εκπαίδευσης⁸⁴.

---

⁸² Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκοκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.32-33

⁸³ Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκοκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.33

⁸⁴ Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκοκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.34-35

6.3.ε.- Η δεκαετία του 1990

Στις 7 Μαΐου 1990, υπό την προεδρία της Ιρλανδίας στο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε να ιδρύσει το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Επαγγελματική Κατάρτιση και παράλληλα ενέκρινε κανονισμό για την δημιουργία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος.⁸⁵ Στις 7 Φεβρουαρίου 1992, οι υπουργοί Εξωτερικών και Οικονομίας των κρατών-μελών υπογράφουν στο Μάαστριχ την συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁸⁶. Η Συνθήκη έδωσε νέα μορφή στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα, αφού αποτέλεσε το καταστατικό κείμενο μετεξέλιξης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ε.Ο.Κ) σε Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε), διαδραματίζοντας τον άτυπο ρόλο του Συντάγματος⁸⁷. Παράλληλα στις 14 Φεβρουαρίου 1992, εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν Νόμος 2009 με τίτλο «*Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και άλλες διατάξεις (Ε.Σ.Ε.Ε.Κ)*» (ΦΕΚ 18/τ. Α / 14-2-1992) που περιλαμβάνει 34 άρθρα. Στο πρώτο άρθρο αναφέρεται ότι «*καθιερώνεται Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Σ.Ε.Ε.Κ), που έχει ως σκοπό: α) την οργάνωση, ανάπτυξη και παροχή επαγγελματικής κατάρτισης, β) την τοπική πιστοποίηση της επαγγελματικής κατάρτισης, γ) την εναρμόνιση της επαγγελματικής κατάρτισης με το εκπαιδευτικό σύστημα, δ) την εκτέλεση κάθε είδους εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και ε) την εκπλήρωση κάθε άλλου παρεμφερούς σκοπού. Το Ε.Σ.Ε.Ε.Κ παρακολουθεί τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της χώρας σε εθνικό και τοπικό επίπεδο και τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, διαμορφώνεται δε και αναπτύσσεται σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, με όλους τους φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, ελληνικούς και διεθνείς, και ειδικότερα με τους φορείς της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας*⁸⁸.»

Στο πλαίσιο του Ε.Σ.Ε.Ε.Κ. και ειδικότερα στο δεύτερο άρθρο του Νόμου 2009/1992 ιδρύθηκε το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου: «*Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.)*», ο οποίος παρέχει τυπική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και έχει τη συνολική ευθύνη για τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), που λειτουργούν στη χώρα μας από το 1992. Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του ΟΕΕΚ, το Υπουργείο Εργασίας, μέσω του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), διευθύνει Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές (όπως είναι οι Σχολές Μαθητείας), αλλά και Ι.Ε.Κ., που ο καθορισμός των προδιαγραφών και η έγκριση των προγραμμάτων τους παρέχονται από τον Ο.Ε.Ε.Κ. Επίσης, πραγματοποιεί προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης για ενήλικες σε Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.). Άλλα Υπουργεία και φορείς, όπως π.χ. το Υπουργείο Γεωργίας, ο Ε.Ο.Τ. κ.ά., λειτουργούν επαγγελματικές σχολές κατάρτισης στους εξειδικευμένους τομείς της αρμοδιότητάς τους⁸⁹. Επίσης στις 9 Ιουνίου του 1992, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν

⁸⁵ σελ.258, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁸⁶ σελ.262 του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁸⁷ σελ.12, Γιώργος Σταμέλος, Ανδρέας Βασιλόπουλος «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση»

⁸⁸ Για τον υπ' αριθμόν Νόμο 2009 με τίτλο «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 18/τ. Α / 14-2-1992) ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 19:46 π.μ.

⁸⁹ Ο δικτυακός τόπος <http://www.oEEK.gr/index2.html> ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 18:48

121/ 25-5-1992 Υπουργική Απόφαση «Κανονισμός λειτουργίας του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης⁹⁰ (Ο.Ε.Ε.Κ)» (ΦΕΚ 371/τ.β'9-6-1992)

Στις 21 Σεπτεμβρίου του 1992, εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν Νόμος 2083 με τίτλο «Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης», όπου στο 27^ο άρθρο με τίτλο «Ελληνικό Πανεπιστήμιο», αναφέρεται στην ίδρυση του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι «ιδρύεται Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π) ως αυτοτελές και πλήρως αυτοδιοικούμενο πρόσωπο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα, που έχει την μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και εδρεύει στην Αθήνα. Το Ε.Α.Π περιλαμβάνει περιφερειακά κέντρα τα οποία ιδρύονται και λειτουργούν ως παραρτήματα αυτού είτε στο πλαίσιο των υφιστάμενων ήδη ΑΕΙ, είτε και εκτός αυτών. Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π) έχει ως αποστολή την συνεχή επιμόρφωση και μετεκπαίδευση των πολιτών και αναφέρεται σε μορφές εκπαίδευσης που δεν απαιτούν αναγκαίως συνεχή παρακολούθηση φροντιστηριακών ή εργαστηριακών ασκήσεων, μπορούν δε ενδεχομένως να παρέχονται και με την χρησιμοποίηση των σύγχρονων τεχνικών μέσων επικοινωνίας ή ενημέρωσης. Όργανα διοίκησης του Ε.Α.Π είναι: α) το ακαδημαϊκό συμβούλιο, που απαρτίζεται από τους πρυτάνεις και τους προέδρους των διοικουσών επιτροπών ή εκπροσώπους τους όλων των ΑΕΙ της χώρας και εκπροσώπους κοινωνικών και παραγωγικών φορέων και β) το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο απαρτίζεται από ειδικούς επιστήμονες με εξειδικευμένες σπουδές και σχετική εμπειρία στο αντικείμενο. Το Ε.Α.Π οργανώνει: α) επιμορφωτικά προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή μετεκπαίδευσης που οδηγούν σε πιστοποιητικά παρακολούθησης και β) εκπαιδευτικά προγράμματα που οδηγούν υπό ορισμένες απαραίτητες προϋποθέσεις που καθορίζονται από το ακαδημαϊκό συμβούλιο και μία από τις οποίες είναι ότι η συνολική διάρκεια σπουδών θα είναι τουλάχιστον ίση με την διάρκεια των αντίστοιχων σπουδών στα υπόλοιπα Α.Ε.Ι της χώρας σε ακαδημαϊκούς τίτλους σπουδών. Στα επιμορφωτικά και εκπαιδευτικά προγράμματα του Ε.Α.Π που μετέχουν και διδάσκουν μέλη Δ.Ε.Π των ΑΕΙ της χώρας, η συμμετοχή τους αυτή δεν θεωρείται κατοχή δεύτερης θέσης ή άσκηση παράλληλου επαγγελματικού έργου. Το ακαδημαϊκό συμβούλιο καθορίζει τα προσόντα για τους διδάσκοντες που δεν είναι μέλη Δ.Ε.Π των ΑΕΙ. Το Ε.Α.Π συνεργάζεται με τα Α.Ε.Ι της χώρας, καθώς και με αντίστοιχα Α.Ε.Ι του εξωτερικού και συμμετέχει σε διεθνείς ενώσεις τέτοιων ιδρυμάτων. Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν την διοίκηση, τα μέλη και την διαδικασία επιλογής και διορισμού των οργάνων διοίκησης, τον τρόπο ίδρυσης και λειτουργίας περιφερειακών κέντρων, την οργάνωση, την σύσταση θέσεων, την έκδοση οργανισμού λειτουργίας, την έκδοση κανονισμού σπουδών, τις προϋποθέσεις εγγραφής σπουδαστών χορήγησης και το περιεχόμενο των σχετικών πιστοποιητικών και τίτλων σπουδών, τους πόρους την περιουσία και την οικονομική διαχείριση, την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού και κάθε άλλη λεπτομέρεια, που έχει σχέση με την οργάνωση και την λειτουργία του Ε.Α.Π και των περιφερειακών τους κέντρων.»

Στις 16 Ιουνίου του 1993, εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν Νόμος 2150 με τίτλο «Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και άλλες διατάξεις», όπου στο 1^ο άρθρο με τίτλο «Ίδρυση», αναφέρεται ότι «ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας (Ε.Ι.Ε) και έδρα την Αθήνα. Το Ε.Ι.Ε έχει οικονομική, διοικητική

⁹⁰ Για την υπ' αριθμόν 121/ 25-5-1992 Υπουργική Απόφαση με τίτλο «Κανονισμός λειτουργίας του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ)» (ΦΕΚ 371/τ.β'9-6-1992) ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 19:49 π.μ.

και λειτουργική αυτοτέλεια. Σύμφωνα με το 2^ο άρθρο με τίτλο «Σκοποί», αναφέρονται ως σκοποί του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας: α) η μελέτη και η έρευνα της εργασίας, ως μέσου βιοπορισμού και ως συντελεστή της παραγωγής και της κοινωνικής προόδου, β) η μελέτη και η έρευνα της ελληνικής αγοράς εργασίας από την άποψη ειδικότερα των εθνικών, κοινοτικών και διεθνών εξελίξεων και τάσεων (οικονομικών, κοινωνικών κλπ), και των επιπτώσεων τους σ' αυτήν, ιδίως ενόψει της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα η μελέτη και η έρευνα της προσφοράς και ζήτησης επαγγελματιών και ειδικοτήτων, σύμφωνα με τις μεσομακροπρόθεσμες προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, γ) η παρακολούθηση των χαρακτηριστικών και η ανάλυση των δομών της άτυπης επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα, καθώς επίσης η εκπόνηση και προώθηση προτάσεων για την ενίσχυση και την συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας, δ) η οργάνωση, χρηματοδότηση και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης για τον σχεδιασμό, διαχείριση και έλεγχο των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και ιδίως σε θέματα εργασίας, απασχόλησης, εργασιακών σχέσεων, εισοδημάτων, συνθηκών εργασίας και συνδικαλισμού σε συνεργασία ή μη με φορείς εργαζομένων και εργοδοτών και άλλους φορείς, ε) η αξιολόγηση δραστηριοτήτων στην χώρα μας του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, στ) η τεχνική στήριξη κοινοτικών δράσεων που αναφέρονται στο ανθρώπινο δυναμικό, ζ) η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών και τεκμηρίωσης, που να καλύπτει την ελληνική, κοινοτική και διεθνή νομοθεσία, νομολογία και βιβλιογραφία, σε σχέση με τους σκοπούς του Ε.Ι.Ε, η) η διοργάνωση σεμιναρίων, ημερίδων ή άλλων ενημερωτικών εκδηλώσεων, καθώς επίσης η έκδοση εντύπων, ή άλλες συναφείς ενέργειες προβολής και ενημέρωσης στα πλαίσια των σκοπών του Ε.Ι.Ε, θ) η προώθηση πρόσφορων μέτρων για την εδραίωση και ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου εργαζομένων και εργοδοτών, ι) η συνεργασία με συναφείς εθνικούς, κοινοτικούς και διεθνείς οργανισμούς, εκπαιδευτικά ιδρύματα και φορείς του εσωτερικού ή του εξωτερικού, που έχουν τους ίδιους ή ανάλογους σκοπούς, η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών και η ανάπτυξη κοινών πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων, ια) η συστηματική κατάταξη, συνολικά ή κατά τμήματα, της εργατικής και της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας, που ισχύει στην Ελλάδα.

Το διήμερο 21-22 Ιουνίου του 1993, συνήλθε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην Κοπεγχάγη, της Δανίας που είχε αναλάβει την προεδρία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε οδηγία στην Επιτροπή για την εκπόνηση Λευκής Βίβλου μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση.⁹¹ Η Επιτροπή εξέδωσε την Λευκή Βίβλο στις 5 Δεκεμβρίου 1993 με τίτλο «Οι προκλήσεις και η αντιμετώπιση τους για την μετάβαση στον 21^ο αιώνα»⁹². Παράλληλα στις 10-11 Δεκεμβρίου 1993, πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, Σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όπου καταρτίστηκε το σχέδιο βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης δράσης, με βάση την Λευκή Βίβλο της Επιτροπής για την ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση. Αρχικό σχέδιο δράσης θεωρήθηκε ο τομέας της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, ενώ αποφασίστηκε η σύγκληση διάσκεψης για την σύναψη Συμφώνου Σταθερότητας για

⁹¹ σελ.264, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁹² σελ.265-266, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη⁹³. Επίσης στις 3 Μαρτίου 1994 εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν Νόμος 2190 (ΦΕΚ 28 Α⁹⁴) με τίτλο «Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης», όπου στο πρώτο άρθρο με τίτλο «Πλήρωση θέσεων - Αρμόδια όργανα - Δημόσιος Τομέας» του Κεφαλαίου Α με τίτλο «Γενικές Διατάξεις», αναφέρεται ότι η πλήρωση ιδρυόμενων ή υφισταμένων θέσεων ο αριθμός οι κατηγορίες και οι κλάδοι ή ειδικότητες των προσλαμβανομένων αποφασίζονται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και κανονισμούς, από τα αρμόδια όργανα της Κυβέρνησης, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και από τις διοικήσεις των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου της παρ. 1 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, σε όσες περιπτώσεις δεν προσαπαιτείται εγκριτική απόφαση υπουργών ή του Πρωθυπουργού ή του Υπουργικού Συμβουλίου. Η πλήρωση των θέσεων που αποφασίζεται κατά την παρούσα παράγραφο υπάγεται στην αρμοδιότητα του Α.Σ.Ε.Π. με επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 14 του παρόντος. Επίσης αναφέρεται ότι όπου στις κείμενες διατάξεις γίνεται γενική αναφορά στο δημόσιο τομέα, νοούνται για την εφαρμογή των διατάξεων των κεφαλαίων Β' και Γ' οι υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου. Σε κάθε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου επιφυλασσομένων των διατάξεων της παρ. 6 του άρθρου 21 ισχύουν οι προϋποθέσεις και τα όρια ηλικίας διορισμού ή πρόσληψης τα οποία προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες γενικές ή ειδικές διατάξεις και κανονισμούς. Στο Κεφάλαιο Β' με τίτλο «Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού» και ειδικότερα στο δεύτερο άρθρο με τίτλο «Σύσταση Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού». Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι: «*συνίσταται Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) το οποίο λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή. Το Α.Σ.Ε.Π. δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικά όργανα ή άλλη διοικητική αρχή και οι πράξεις του δεν υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο ούτε από άποψη νομιμότητας, εκτός από εκείνες που αφορούν το κατά το άρθρο 7 προσωπικό. Το Α.Σ.Ε.Π. υπάγεται στον Υπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης., 2. Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού έχει ως αποκλειστική αποστολή την εφαρμογή των νόμων και κανονισμών που διέπουν την επιλογή των διοριστέων στις δημόσιες υπηρεσίες, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και στα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, όπως ειδικότερα ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις αυτού.*» Στο τρίτο άρθρο με τίτλο «Αρμοδιότητες» αναφέρεται ότι το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) προκηρύσσει την πλήρωση θέσεων ή την πρόσληψη προσωπικού που αποφασίζεται κατά το άρθρο 1 του παρόντος νόμου, συγκροτεί τις απαιτούμενες επιτροπές και ασκεί όλες τις προβλεπόμενες αρμοδιότητες για την ολοκλήρωση των διαδικασιών διαγωνισμών ή επιλογών έως τον καθορισμό των διοριστέων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, ανεξάρτητα από την ιδιότητά τους ως τακτικών ή μόνιμων υπαλλήλων ή συμβασιούχων εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου. Αν για την πλήρωση θέσεων, το διορισμό ή την πρόσληψη προσωπικού απαιτείται, κατά τις κείμενες διατάξεις, προγραμματισμός, έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, του Πρωθυπουργού, ή του οικείου Υπουργού το Α.Σ.Ε.Π. δεν προβαίνει στην αντίστοιχη προκήρυξη, εφόσον δεν διαπιστώσει τη συνδρομή της απαιτούμενης προϋπόθεσης. . Το Α.Σ.Ε.Π., εάν διαπιστώσει ότι έγκριση ή απόφαση για προσλήψεις προσωπικού με

⁹³ Σελ.266 του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁹⁴ Ο δικτυακός τόπος <http://www.docman.gr/Documents/Standing%283636%29.aspx> ανακτήθηκε την Τρίτη 31 Ιανουαρίου 2012 στις 20:31

σχέση ιδιωτικού δικαίου παραβιάζει στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος τους περιορισμούς του άρθρου 103 παρ. 2 και 3 του Συντάγματος, εκφέρει τη γνώμη του προς το όργανο που ενέκρινε ή αποφάσισε τις προσλήψεις, εισηγείται αντίστοιχη τροποποίηση και τη γνωστοποιεί σε κάθε περίπτωση στον Πρωθυπουργό και στη Βουλή δια του Προέδρου της. Για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, κοινοποιείται στο Α.Σ.Ε.Π. κάθε πράξη ή απόφαση έγκρισης ή προγραμματισμού πρόσληψης προσωπικού με σύμβαση εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου ή έγκρισης σύναψης συμβάσεων έργου με φυσικά πρόσωπα. Στις 29 Μαρτίου 1994 πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα άτυπη σύνοδος των Υπουργών Εξωτερικών, όπου λήφθηκε συμβιβαστική απόφαση για τους κανόνες που διέπουν την διαδικασία λήψης αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία⁹⁵. Το διήμερο 24-25 Ιουνίου 1994 πραγματοποιήθηκε στην Κέρκυρα, Σύνοδος Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όπου συζητήθηκε η εφαρμογή της Λευκής Βίβλου για την ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση. Επίσης υπογράφηκαν οι πράξεις προσχώρησης της Αυστρίας, της Σουηδίας, της Φινλανδίας και της Νορβηγίας, όπως και η συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, των κρατών-μελών και της Ρωσικής Ομοσπονδίας.⁹⁶ Την 1^η Ιουλίου 1994, η Ελλάδα ανέλαβε την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου ξεκίνησε το στάδιο II της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ), με την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΙΝ), ενώ τέθηκε σε ισχύ η συμφωνία για την δημιουργία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Στις 5 Ιουλίου 1994 ο τότε Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής υπέγραψε τον Νόμο 2224/1994 (ΦΕΚ 112Α) με τίτλο «*Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπουργείου Εργασίας και των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις*», ο οποίος περιλάμβανε 58 άρθρα. Ειδικότερα στην πρώτη διάταξη αναφέρονταν ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 6 παρ. 2 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας 1988, που κυρώθηκε με το άρθρο 2 του Ν.1766/1988, εργοδοτική εισφορά για την ενίσχυση προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης οριζόταν από την 1.1.1994 σε ποσοστό μηδέν κόμμα σαράντα πέντε τοις εκατό (0,45%), σύμφωνα με το άρθρο 4 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας των ετών 1991-1992 (πράξη κατάθεσης του Υπουργείου Εργασίας 10/04.04.1991), ως και το άρθρο 4 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας του έτους 1993 (πράξη κατάθεσης του Υπουργείου Εργασίας 37/11/06.1993). Η εισφορά καταβαλλόταν υποχρεωτικά από όλους τους εργοδότες, που απασχολούσαν προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα και συνεισπραττόταν υπέρ του Ι.Κ.Α καθοριζόμενη από το νόμο εργοδοτική εισφορά και υπολογιζόταν επί των καταβαλλόμενων αποδοχών. Στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού συστήθηκε ο Ειδικός Λογαριασμός Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης (Ε.Λ.Π.Ε.Κ.Ε) στον οποίο θα περιεχόταν η προαναφερθείσα εισφορά. Στις 6 Ιουλίου 1994 η εισφορά από την 1 Ιανουαρίου 1994 αυξήθηκε σε 0,45% και κυρώθηκε με το 14^ο άρθρο του Νόμου 2224/1994 (ΦΕΚ 112Α) με τίτλο «*Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπουργείου*

⁹⁵ σελ.266-267 του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

⁹⁶ σελ.267 του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

Εργασίας και των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις»⁹⁷, που αναφέρεται στον Ειδικό Λογαριασμό Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης (Ε.Λ.Π.Ε.Κ.Ε). Στον ίδιο νόμο, στο 18^ο άρθρο, στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο «Θέματα Οργάνωσης Υπουργείου Εργασίας και εποπτευόμενων οργανισμών» και πιο συγκεκριμένα στην τρίτη παράγραφο αναφέρεται ότι «η Γενική Γραμματεία Απασχόλησης και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων μετονομάζεται σε Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων. Στην Γενική Γραμματεία υπάγονται εφεξής οι αρμοδιότητες των συνιστώμενων νέων διευθύνσεων: α) η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Εφαρμογής Προγραμμάτων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, β) η Διεύθυνση Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και λοιπών χρηματοδοτήσεων, γ) η Διεύθυνση ελέγχου και αξιολόγησης.» Στην τέταρτη παράγραφο αναφέρεται ότι «Η αρμοδιότητα των παραπάνω διευθύνσεων είναι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των χρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο δραστηριοτήτων. Η διάρθρωση των διευθύνσεων σε τμήματα και οι αρμοδιότητες αυτών θα καθορίζονται σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου αυτού. Μέχρις ότου εκδοθούν τα προβλεπόμενα διατάγματα, μπορεί να καθορισθούν οι αρμοδιότητες και η διάρθρωση των διευθύνσεων σε τμήματα με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας. Στις ανωτέρω διευθύνσεις και τμήματα προΐστανται υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Διοικητικού.» Πιο συγκεκριμένα στην Υπουργική Απόφαση 80156/07.07.1994 ΦΕΚ 528/Β7.7.1994, με τίτλο «Διάρθρωση των συνιστώμενων με το άρθρο 7 παρ.4. εδ. β' του Ν.2224/1994 διευθύνσεων σε τμήματα και αρμοδιότητες αυτών», αναφέρεται ότι στο Υπουργείο Εργασίας και δη στην Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων, λειτουργούν οι ακόλουθες διευθύνσεις με τα τμήματα τους ως εξής: Η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Εφαρμογής Προγραμμάτων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου που συγκροτείται από τα Τμήματα: α) Σχεδιασμού και Συντονισμού Παρεμβάσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, β) Εφαρμογής Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και εκσυγχρονισμού Δημόσιας Διοίκησης, γ) Εφαρμογών Προγράμματος Καταπολέμησης της Ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, δ) Λογιστηρίου και Στατιστικής Επεξεργασίας στοιχείων. Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Συντονισμού Παρεμβάσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ανάγονται στα θέματα, που κατανέμονται μεταξύ των τμημάτων και ειδικότερα το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Παρεμβάσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου αφορά: α) τον σχεδιασμό και την εκπόνηση προγραμμάτων ανάλογα με τις ανάγκες αγοράς εργασίας και τις κατευθύνσεις της αναπτυξιακής πολιτικής, β) την θέσπιση κριτηρίων ένταξης και επιλογής χρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Ενεργειών σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της εθνικής πολιτικής της Απασχόλησης και της Επαγγελματικής Κατάρτισης σε σχέση με το περιεχόμενο και το αντικείμενο των προγραμμάτων, την κατηγορία των επωφελούμενων ατόμων, την διάρκεια, το κόστος των προγραμμάτων και την χωρική περιφέρεια που η ενέργεια αναφέρεται, γ) τον καθορισμό κριτηρίων δημιουργίας μόνιμων δομών επαγγελματικής κατάρτισης, την βελτίωση των ήδη υφιστάμενων και την εναρμόνιση τους με τις επικρατούσες συνθήκες και ανάγκες της αγοράς εργασίας, δ) την εισήγηση μέτρων για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του συστήματος διοίκησης των δομών της γ) παραγράφου, ε) την συμμετοχή στην Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου που λειτουργεί στα πλαίσια του

⁹⁷ Για την αναζήτηση Νόμου 2224/1994 (ΦΕΚ Α) με τίτλο «Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπουργείου Εργασίας και των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις» ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Παρασκευή 18 Νοεμβρίου 2011 στις 20:17.

κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και ο συντονισμός των άλλων τμημάτων της Διεύθυνσης και την χάραξη κατευθύνσεων με σκοπό την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στην Ελλάδα, στ) Την μελέτη για την ενσωμάτωση των προφερόμενων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο δυνατοτήτων στις εθνικές στρατηγικές, όσον αφορά θέματα απασχόλησης και κατάρτισης, ζ) τον συντονισμό των φορέων υποβολής προγραμμάτων για την μεγιστοποίηση και την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, τόσο σε τομεακό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, η) την συλλογή πληροφοριών για προγράμματα σε χώρες της ΕΟΚ και μεταφορά της σχετικής εμπειρίας, θ) την οργάνωση σχετικών πληροφοριών και προγραμμάτων σε συνεργασία και στήριξη του Τμήματος Ανάπτυξης Μηχανογραφικών Εφαρμογών, Υποστήριξης Συστημάτων Λειτουργίας και Εκμετάλλευσης Εξοπλισμού Η/Υ της Διεύθυνσης Οργάνωσης, ι) την μέριμνα για την αποτελεσματικότερη και ορθολογικότερη αξιοποίηση της τεχνικής βοήθειας μέσω της χρήσης εμπειρογνομόνων, της διοργάνωσης συνεδρίων, της διεξαγωγής μελετών, της αξιοποίησης των ήδη υφιστάμενων μελετών με την υπόδειξη των προκυπτουσών από αυτές κατάλληλων μέτρων επιμόρφωσης προσωπικού και μεταφοράς τεχνογνωσίας και διεθνούς εμπειρίας.

Το Τμήμα Εφαρμογής Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και εκσυγχρονισμού Δημόσιας Διοίκησης αφορά: α) την παραλαβή και εξέταση των προς χρηματοδότηση αιτήσεων που αφορούν τα προαναφερθέντα προγράμματα σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν τεθεί από το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Παρεμβάσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, β) τις εγκρίσεις των ενεργειών και την χρηματοοικονομική παρακολούθηση της εφαρμογής τους, γ) την περιοδική σύνταξη εκθέσεων για την πορεία των προγραμμάτων και την εξαγωγή στοιχείων για την παρουσίαση του στην αρμόδια Επιτροπή Παρακολούθησης, δ) την διαβίβαση εντολών προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για την πίστωση των προκαταβολών και προπληρωμών στους φορείς, ε) την σύνταξη αποπληρωμών των προγραμμάτων και πιστοποιήσεων εφαρμογής και την διαβίβαση τους στην αρμόδια υπηρεσία της ΕΕΚ, στ) την ενημέρωση και την επαφή με τους εμπλεκόμενους στα προγράμματα φορείς για παροχή διευκρινήσεων και σχετικών πληροφοριών, ζ) την σύνταξη περιοδικών εκθέσεων υλοποίησης των προγραμμάτων και την παρουσίαση τους στην αντίστοιχη Επιτροπή Παρακολούθησης.

Το Τμήμα Εφαρμογών Προγράμματος Καταπολέμησης της Ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, σχετικά με το πρόγραμμα του Κοινωνικού Αποκλεισμού αφορά α) την παραλαβή και εξέταση των προς χρηματοδότηση αιτήσεων που αφορούν τα προαναφερθέντα προγράμματα σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν τεθεί από το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Παρεμβάσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, β) τις εγκρίσεις των ενεργειών και την χρηματοοικονομική παρακολούθηση της εφαρμογής τους, γ) την περιοδική σύνταξη εκθέσεων για την πορεία των προγραμμάτων και την εξαγωγή στοιχείων για την παρουσίαση του στην αρμόδια Επιτροπή Παρακολούθησης, δ) την διαβίβαση εντολών προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για την πίστωση των προκαταβολών και προπληρωμών στους φορείς, ε) την σύνταξη αποπληρωμών των προγραμμάτων και πιστοποιήσεων εφαρμογής και την διαβίβαση τους στην αρμόδια υπηρεσία της ΕΕΚ, στ) την ενημέρωση και την επαφή με τους εμπλεκόμενους στα προγράμματα φορείς για παροχή διευκρινήσεων και σχετικών πληροφοριών, ζ) την σύνταξη περιοδικών εκθέσεων υλοποίησης των προγραμμάτων και την παρουσίαση

τους στην αντίστοιχη Επιτροπή Παρακολούθησης. Σχετικά με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, οι αρμοδιότητες που αφορούν την διαβίβαση εντολών προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για την πίστωση των προκαταβολών και προπληρωμών στους φορείς, την σύνταξη αποπληρωμών των προγραμμάτων και πιστοποιήσεων εφαρμογής και την διαβίβαση τους στην αρμόδια υπηρεσία της ΕΕΚ, στ) την ενημέρωση και την επαφή με τους εμπλεκόμενους στα προγράμματα φορείς για παροχή διευκρινήσεων και σχετικών πληροφοριών, την σύνταξη περιοδικών εκθέσεων υλοποίησης των προγραμμάτων και την παρουσίαση τους στην αντίστοιχη Επιτροπή Παρακολούθησης, αλλά και η επαφή με τις Γενικές Γραμματείες Περιφερειών για την ενημέρωση τους σχετικά με τις διαδικασίες χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Το Τμήμα Λογιστηρίου και Στατιστικής Επεξεργασίας στοιχείων, αφορά: α) την λογιστική παρακολούθηση των εντολών για εκταμίευση προκαταβολών προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, β) την οργάνωση σχετικών πληροφοριών και προγραμμάτων σε συνεργασία και στήριξη του Τμήματος Μηχανογραφικών Εφαρμογών, Υποστήριξης Συστημάτων Λειτουργίας και Εκμετάλλευσης Εξοπλισμού Η/Υ της Διεύθυνσης Οργάνωσης, γ) την τήρηση και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων με σχέση με το είδος των προγραμμάτων, την αναφερόμενη περιφέρεια, την κατηγορία των επωφελούμενων, το επίπεδο κατάρτισης, τον τύπο κατάρτισης κλπ και δ) την διαβίβαση στην ΕΕΚ μέσω του μηχανογραφικού συστήματος όλων των απαιτούμενων στοιχείων και την τήρηση του σχετικού αρχείου.

Η Διεύθυνση Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και Λοιπών Χρηματοδοτήσεων, συγκροτείται από τα τμήματα Κοινοτικών Πρωτοβουλιών, Λοιπών Χρηματοδοτήσεων, Λογιστηρίου και Τεχνικής Βοήθειας και οι αρμοδιότητες της ανάγονται μεταξύ των τμημάτων. Πιο συγκεκριμένα οι αρμοδιότητες του Τμήματος Κοινοτικών Πρωτοβουλιών αφορούν: α) την παρακολούθηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την έκδοση και λειτουργία των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών, β) την ενημέρωση των φορέων για το περιεχόμενο και τις προσφερόμενες μέσω των πρωτοβουλιών δυνατότητες και τον συντονισμό μεταξύ τους για την υποβολή προγραμμάτων με σκοπό την μεγιστοποίηση και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου τόσο σε τομεακό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, γ) την παραλαβή αιτήσεων, την εξέταση τους σύμφωνα με τα κριτήρια που ισχύουν κάθε φορά και την έγκριση των προς χρηματοδότηση ενεργειών, δ) την προώθηση διακρατικών συνεργασιών και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους, ε) την χρηματοοικονομική παρακολούθηση των ενεργειών και την βάση πίστωσης των προκαταβολών και αποπληρωμών στ) την σύνταξη περιοδικών εκθέσεων υλοποίησης των προγραμμάτων των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και την παρουσίαση τους στην αντίστοιχη Επιτροπή Παρακολούθησης, ζ) την σύνταξη αποπληρωμών των προγραμμάτων και πιστοποιήσεων εφαρμογής και την διαβίβαση τους στην αρμόδια Υπηρεσία της ΕΕΚ, η) την συλλογή πληροφοριών για προγράμματα σε χώρες της ΕΟΚ και μεταφορά της σχετικής εμπειρίας.

Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Λοιπών Χρηματοδοτήσεων αφορούν: α) την παρακολούθηση του θεσμικού πλαισίου των λοιπών κοινοτικών προγραμμάτων που αφορούν στο ανθρώπινο δυναμικό και χρηματοδοτούνται από ειδικές γραμμές του Κοινωνικού Προϋπολογισμού, β) την ενημέρωση των φορέων για τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από λοιπούς χρηματοδοτικούς πόρους, γ) την παρακολούθηση της εξελικτικής πορείας των προγραμμάτων και την διαχείριση τους. Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Λογιστηρίου και Τεχνικής Βοήθειας αφορούν: α) την λογιστική παρακολούθηση των εντολών για εκταμίευση προκαταβολών προς το Γενικό

Λογιστήριο του Κράτους, β) την οργάνωση σχετικών πληροφοριών και προγραμμάτων σε συνεργασία και με την στήριξη του Τμήματος Ανάπτυξης Μηχανογραφικών Εφαρμογών, Υποστήριξης Συστημάτων Λειτουργίας και Εκμετάλλευσης Εξοπλισμού Η/Υ της Διεύθυνσης Πληροφορικής, γ) την τήρηση και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων σε σχέση με το είδος προγραμμάτων, την αναφερόμενη περιφέρεια, την κατηγορία των επωφελούμενων, το επίπεδο και τον τύπο κατάρτισης κλπ, δ) την διαβίβαση στην ΕΕΚ μέσω του Μηχανογραφικού Συστήματος όλων των απαιτούμενων στοιχείων και την τήρηση σχετικού αρχείου, ε) την μέριμνα για την αποτελεσματικότερη και ορθολογικότερη αξιοποίηση της τεχνικής βοήθειας μέσω της χρήσης εμπειρογνομόνων, της διοργάνωσης συνεδρίων, της διεξαγωγής μελετών, της αξιοποίησης ήδη υφιστάμενων μελετών και την υπόδειξη των προκυπτουσών από αυτές κατάλληλων μέτρων, επιμόρφωσης προσωπικού, μεταφοράς τεχνογνωσίας και διεθνούς εμπειρίας.

Η Διεύθυνση Ελέγχου και Αξιολόγησης συγκροτείται από τα τμήματα Ουσιαστικού Ελέγχου, Διαχειριστικού Ελέγχου, Αξιολόγησης και οι αρμοδιότητες της ανάγονται μεταξύ των τμημάτων. Πιο συγκεκριμένα οι αρμοδιότητες του Τμήματος Ουσιαστικού Ελέγχου αφορούν: α) τον έλεγχο της υποβαλλόμενης αίτησης του φορέα από την άποψη σεβασμού των κριτηρίων επιλεξιμότητας των προγραμμάτων, όπως αυτά ορίζονται εκάστοτε από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις εγκυκλίους του Υπουργείου Εργασίας, β) τον έλεγχο της αξιοπιστίας των φορέων υλοποίησης, όσον αφορά την ετοιμότητα και την δυνατότητα του φορέα για την υλοποίηση μιας ενέργειας, γ) την διενέργεια διαχειριστικών ελέγχων κατά την διάρκεια υλοποίησης των προγραμμάτων για την κανονική εκτέλεση της χρηματοδοτούμενης ενέργειας και την απορρόφηση της χρηματοδότησης, έτσι ώστε να εξακριβώνεται η τήρηση των όρων της εγκριτικής πράξης. Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Διαχειριστικού Ελέγχου αφορούν τον έλεγχο συνολικά όλου του προγράμματος από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης μέχρι την ολοκλήρωση του, σχετικά με τον έλεγχο της επιλεξιμότητας των δαπανών όπως αυτές προβλέπονται από τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την τήρηση των στοιχείων και παραστατικών που προβλέπονται από την Εθνική Νομοθεσία, τον έλεγχο της τήρησης των προθεσμιών υποβολής στοιχείων στις αρμόδιες αρχές και τον έλεγχο της καλής δημοσιονομικής διαχείρισης. Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Αξιολόγησης αφορούν: α) την προ-αξιολόγηση του αιτούμενου προγράμματος από απόψεως κυβερνητικής πολιτικής και σκοπών απασχόλησης του εργατικού δυναμικού, β) την αξιολόγηση κατά την διάρκεια της πραγματοποιήσεως του προγράμματος, όσον αφορά τον τρόπο εκτελέσεως και τα επιτυγχανόμενα αποτελέσματα, γ) την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος που εκτελέστηκε πλήρως από απόψεως επιδράσεως της στην αγορά εργασίας, δ) την τήρηση αναγκαίων στατιστικών στοιχείων.

Στις 3 Αυγούστου 1994 εκδόθηκε η υπ' αριθμόν Ε/12450/94 Απόφαση Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ. «*Αντικατάσταση Κανονισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Λειτουργία των ΙΕΚ*», (ΦΕΚ 593, τ.Β'/3.8.94), όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, όπου αντικαθίσταται ο Κανονισμός Επαγγελματικής Κατάρτισης και Λειτουργίας των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) ως προς έτος - εξάμηνα κατάρτισης, διακοπές-αργίες, επιλογή-εγγραφές, μετεγγραφές, χαρακτηρισμό

μαθημάτων-διάρκεια ωριαίας διδασκαλίας, φοίτηση, εξετάσεις-αποτελέσματα και την πρόοδο των καταρτιζόμενων⁹⁸.

Στις 6 Δεκεμβρίου 1994 εγκρίθηκε το πρόγραμμα Leonardo da Vinci, για την επαγγελματική εκπαίδευση, ενώ εκδόθηκε το πρώτο ψήφισμα για το Πρωτόκολλο Κοινωνικής Πολιτικής. Στις 9-10 Δεκεμβρίου 1994, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Έσσεν (Γερμανία), καθόρισε τις κατευθυντήριες γραμμές δράσης για την ενίσχυση της στρατηγικής της Λευκής Βίβλου για την ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση, όπου υπήρχε ειδική αναφορά στα μέτρα για την καταπολέμηση της ανεργίας και την έναρξη της λειτουργίας των διευρωπαϊκών δικτύων. Εγκρίθηκε συνολική στρατηγική για την προσέγγιση των συνδεδεμένων χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης με την Κοινότητα και η δέσμευση της θέσπισης της ευρωμεσογειακής συνεργασίας. Ακόμα εγκρίθηκε η αρχή εφαρμογής πολυετούς προγράμματος ενίσχυσης για την Βόρεια Ιρλανδία⁹⁹. Στις 14 Μαρτίου 1995, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, υπέγραψαν το πρόγραμμα Socrates, στον τομέα της εκπαίδευσης¹⁰⁰. Στις 23 Οκτωβρίου του 1995, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν την υπ' αριθμόν 2493/95/ΕΚ απόφαση, για την καθιέρωση του 1996 ως «Ευρωπαϊκού έτους της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης»¹⁰¹. Η πρώτη ευρωπαϊκή αναφορά για την Δια Βίου Μάθηση πραγματοποιήθηκε το 1995 όπου η νέα Λευκή Βίβλος αποτέλεσε τον κινητήριο μοχλό για το Ευρωπαϊκό Έτος της Δια Βίου Μάθησης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, προώθησε εμφανώς την ατζέντα της Δια Βίου Μάθησης, είτε στα οικεία της όργανα, είτε στα κέντρα λήψης αποφάσεων των κρατών-μελών της και την ίδια χρονιά εκδόθηκε το Λευκό Βιβλίο για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση, με τίτλο: «Διδασκαλία και μάθηση: προς την κοινωνία της γνώσης». Σύμφωνα με την Λευκή Βίβλο¹⁰² για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την κοινωνική πολιτική, ο εργαζόμενος του άμεσου μέλλοντος χρειάζονταν γενικές και εμπλουτισμένες (σε σύγκριση με τις παρεχόμενες σήμερα) γνώσεις, γεγονός που απαιτούσε μια εργασιακή προσαρμοστικότητα, απέναντι στην προβαλλόμενη τεχνικής εξειδίκευσης. Η Λευκή Βίβλος, αποτέλεσε το πρώτο κείμενο που προηγήθηκε των βασικών επίσημων κειμένων της Ε.Ε. για την Δια Βίου Εκπαίδευση και αποτέλεσε ένα από τα βασικά εκπαιδευτικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που προέκυψε μετά από την Κοινωνία της Πληροφορίας, την Διεθνοποίηση και την επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη. Παράλληλα το 1995, τα συνδικάτα και τα Ινστιτούτα Εργασίας, της Ελλάδας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Πορτογαλίας, της Γερμανίας, του Βελγίου και της Ισπανίας ίδρυσαν Δίκτυο με τίτλο «Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επαγγελματικής

⁹⁸ Για την υπ' αριθμόν Ε/12450/94 Απόφαση Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ. «Αντικατάσταση Κανονισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Λειτουργία των ΙΕΚ», (ΦΕΚ 593, τ.Β'3.8.94) ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 19:53 π.μ.

⁹⁹ Σελ.269 του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

¹⁰⁰ σελ. 270 του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

¹⁰¹ «Citation Information To cite this Med Thesis: Κυριάκης, Κ. (2009). Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική: Ανάλυση του Κοινωνικού 'Λόγου' για τη Διά Βίου Μάθηση» (1995 – 2007). Πάτρα: ΕΑΠ. Ο δικτυακός τόπος http://independent.academia.edu/KostasKyriakis/Papers/1096815/Analysing_European_Discourse_on_Lifelong_Learning_1995_-_2007_in_Greek ανακτήθηκε την Τρίτη 06 Δεκεμβρίου 2011 στις 16:19

¹⁰² «Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1995), «Λευκή Βίβλος», Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Στρατηγική, στο Σάντρονς, Μ., (1999), «Δια Βίου Εκπαίδευση: Στρατηγική της περιφέρειας για το ανθρώπινο δυναμικό», «Νέοι Παράμετροι στην Εκπαίδευση : Εκπαίδευση από απόσταση και Δια Βίου Εκπαίδευση», επιμέλεια Τσολακίδης, Κ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος, σελ.115

Κατάρτισης¹⁰³», με έδρα τις Βρυξέλλες¹⁰⁴. Το δίκτυο είχε ως θεμελιακό στόχο την ανάπτυξη μεταξύ των μελών είτε σε διμερές είτε σε πολυμερές επίπεδο παιδαγωγικών πρωτοβουλιών μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης. Για την υλοποίηση των στόχων, το δίκτυο είχε την δυνατότητα να πραγματοποιεί ποικιλόμορφες διαβουλεύσεις από θέματα που αφορούσαν την επαγγελματική, συνεχή, κατάρτιση αλλά και θέματα που αφορούσαν την τεχνολογική καινοτομία, την οργάνωση της εργασίας, ανθρωπίνων πόρων και θέματα σχετικά με την αγορά εργασίας. Επίσης το Δίκτυο ως θεμελιακό στόχο την διασφάλιση μεταξύ των εταίρων, την κυκλοφορία πληροφοριών, την απαραίτητη τεχνική βοήθεια για την διαχείριση κοινοτικών προγραμμάτων αλλά και την ολοένα πιο ολοκληρωμένη κυκλοφορία ευρωπαϊκού και εθνικού πληροφοριακού υλικού, που είχαν εκπονήσει εθνικές ή περιφερειακές αρχές. Θεμελιακό στόχο αποτελούσε επίσης η διάχυση σχετικών πληροφοριών με εθνικές ή υπερεθνικές πρωτοβουλίες κατάρτισης, η διοργάνωση εταιρικών συναντήσεων σε περιοδικό διάστημα για την από κοινού αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούσαν την κατάρτιση στο σύνολο των εταίρων. Το Δίκτυο διατηρούσε την δυνατότητα συνεργασίας ή σύνδεσης με υπερεθνικές οργανώσεις που επιδίωκαν ανάλογους στόχους.

Στις 29 Νοεμβρίου 1995, η Επιτροπή εξέδωσε την Λευκή Βίβλο για την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση¹⁰⁵ ενώ εξουσιοδότησε τη «Διδασκαλία και εκμάθηση: Προς τη κοινωνία της γνώσης» όπου προσδιορίζονταν πέντε κύριοι στόχοι σχετικοί με την καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού. Τα σχετικά προγράμματα σχεδιάστηκαν ώστε να παρέχουν νέες ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης στους νέους που βίωναν τον αποκλεισμό και στερούνταν τις δεξιότητες και τα προσόντα για να αποκτήσουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Μετά την δημοσίευση του σχεδίου στη Λευκή Βίβλο, η Επιτροπή αντιμετώπισε τις εκδηλώσεις ενδιαφέροντος από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Στις 31 Ιουλίου του 1995, εκδόθηκε ο Νόμος 2327/1995 ΦΕΚ 156^A με τίτλο «Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, Ρύθμιση θεμάτων έρευνας παιδείας και μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις», που περιλαμβάνει στο Α' Κεφάλαιο με τίτλο «Νέοι Θεσμοί» την ίδρυση του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας, του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας, των Μορφωτικών Κέντρων Στήριξης της Εκπαίδευσης, του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Ειδικότερα για το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο 4^ο άρθρο του Νόμου 2327/1995, το τελευταίο περιλαμβάνει εννέα διατάξεις και στην πρώτη διάταξη αναφέρει ότι: «*Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία "Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε)" το οποίο εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων έχει έδρα την Αθήνα και μπορεί να ιδρύει παραρτήματα του ως και Κέντρα Επιμόρφωσης και Επαγγελματικής*

¹⁰³ σελ.16 Περιοδικό «Ενημέρωση», Μηνιαία έκδοση του ΙΝΕ/ ΓΣΕΕ, τεύχος 3, Μάιος 1995, με τίτλο «Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επαγγελματικής Κατάρτισης»

¹⁰⁴ Στην ιδρυτική συνεδρίαση του Δικτύου με τίτλο «Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επαγγελματικής Κατάρτισης η τότε πρόεδρος του ΙΝΕ/ ΓΣΕΕ κα. Πόπη Τσουκάτου είχε εκλεγεί ως Πρόεδρος του Συμβουλίου της Συνέλευσης των Αντιπροσώπων. Ο τότε εκπρόσωπος της Γαλλίας είχε αναλάβει την θέση του Α' αντιπρόεδρου, ο αντίστοιχος τότε εκπρόσωπος της Ιταλίας είχε αναλάβει την θέση του Β' αντιπρόεδρου. Στο Διοικητικό Συμβούλιο ο τότε εκπρόσωπος της Πορτογαλίας είχε αναλάβει την θέση του Προέδρου, ο τότε εκπρόσωπος της Γερμανίας είχε αναλάβει την θέση του Αντιπρόεδρου, ο αντίστοιχος τότε εκπρόσωπος της Ιταλίας είχε αναλάβει την θέση του γραμματέα, ο τότε εκπρόσωπος του Βελγίου είχε αναλάβει την θέση του ταμία, ενώ τα συνδικάτα της Ισπανίας είχαν ορίσει Σύμβουλο. Παράλληλα υπήρχε η διευκρίνιση ότι η έδρα του Δικτύου μπορούσε να μεταφερθεί οπουδήποτε με απλή απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. **Πηγή:** σελ.16 Περιοδικό «Ενημέρωση», Μηνιαία έκδοση του ΙΝΕ/ ΓΣΕΕ, τεύχος 3, Μάιος 1995, με τίτλο «Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επαγγελματικής Κατάρτισης»

¹⁰⁵ σελ. 272 του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

Κατάρτισης». Στην δεύτερη διάταξη αναφέρεται ότι «σκοπός του Ι.Δ.ΕΚ.Ε είναι η μελέτη, η έρευνα, παροχή πληροφοριών και ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε θέματα που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων και την λαϊκή επιμόρφωση και ιδίως ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η εκτέλεση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων, η οργάνωση συστημάτων εκπαίδευσης εξ' αποστάσεως, η παραγωγή και διάδοση εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού, η εκτέλεση σχετικών ερευνητικών προγραμμάτων, η καταπολέμηση του αναλφαβητισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού, η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και η εκτέλεση έργων που του αναθέτει η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης.»

Στο Β' Κεφάλαιο με τίτλο «Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης», γίνεται ιδιαίτερη αναφορά για την ένταξη-σκοπού-τίτλους σπουδών, τα όργανα διοίκησης του Μ.Δ.Δ.Ε και τις αρμοδιότητες τους, την Γραμματειακή Υποστήριξη, Οικονομική Διαχείριση και Στήριξη, την Ίδρυση Διδασκαλείων, την Επιτροπή Επιλογής. Στο Γ' Κεφάλαιο με τίτλο «Λοιπά Θέματα» γίνεται λόγος για θέματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, θέματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κλπ¹⁰⁶.

Το έτος, 1996 αναγορεύτηκε σε έτος της Δια Βίου Εκπαίδευσης, όπου αναγνωρίστηκε ως κοινωνικό δικαίωμα από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δημοσίευσε για πρώτη φορά Πράσινη Βίβλο σχετικά με τα εμπόδια που τίθενται στην κινητικότητα. Στις 16 Ιανουαρίου 1996 με πρωτοβουλία της Επιτροπής των Περιφερειών, το Λευκό Βιβλίο, αποτέλεσε αντικείμενο γνώμης, υπογραμμίζοντας τον ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις συμπράξεις μεταξύ των ιδρυμάτων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και των Επιχειρήσεων.

Στις 02 Φεβρουαρίου 1996, στην Βενετία το έτος 1996 εισήχθη ως Ευρωπαϊκό Έτος Δια Βίου Μάθησης σηματοδοτώντας την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να προωθήσει και να αναδείξει την Δια Βίου Μάθηση ως μία από τις κορυφαίες προτεραιότητες της Ευρώπης.¹⁰⁷

Στις 22 Φεβρουαρίου 1996, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν Υπουργική Απόφαση Ζ/1802/6-2-1996 Υ.Α «Πρακτική Άσκηση Αποφοίτων ΙΕΚ» (ΦΕΚ 104/τ β' /22-2-1996), όπου καθιερώνονταν η προαιρετική πρακτική άσκηση ενός εξαμήνου των αποφοίτων των Ι.Ε.Κ που περάτωσαν το τελευταίο εξάμηνο στο Δημόσιο, σε Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου ή Ιδιωτικού Δικαίου και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Η πρακτική άσκηση έπρεπε να πραγματοποιηθεί πριν από τις εξετάσεις Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης του καταρτιζομένου. Κατά την διάρκεια της πρακτικής άσκησης, η οποία θεωρούνταν ότι συνέβαλλε στην βελτίωση και συμπλήρωση της κατάρτισης τους, οι απόφοιτοι είχαν όλα τα δικαιώματα των καταρτιζόμενων, όπως αυτά απέρρεαν από τις ισχύουσες ειδικότερες διατάξεις¹⁰⁸.

Στις 12 Μαρτίου 1996 το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποτέλεσε αντικείμενο γνώμης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε το σύνολο των προανατολισμών της Επιτροπής, με την ευχή να χορηγηθεί η απαιτούμενη χρηματοδότηση, για την επίτευξη των στόχων και την διεύρυνση του ρόλου της κοινωνικής ένταξης που αποδίδονταν στην Εκπαίδευση και την Κατάρτιση, ώστε να καλυφθούν οι άποροι.

¹⁰⁶ Για τον Νόμο 2327/1995 ΦΕΚ 156^Α με τίτλο «Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, Ρύθμιση θεμάτων έρευνας παιδείας και μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις» ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 20:06

¹⁰⁷ Βλ., Γράββαρης Ν. Διονύσης και Παπαδάκης Ν. (2005) σ.117

¹⁰⁸ Για την υπ' αριθμόν Υπουργική Απόφαση Ζ/1802/6-2-1996 Υ.Α «Πρακτική Άσκηση Αποφοίτων ΙΕΚ» (ΦΕΚ 104/τ β' /22-2-1996), ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 20:33

Στις 29 Μαΐου 1996 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εξέδωσε ανακοίνωση, η οποία δημοσιοποιούσε τις πρωτοβουλίες που πήρε σε συνέχεια του Λευκού Βιβλίου για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση, με τίτλο: «Διδασκαλία και μάθηση: προς την κοινωνία της γνώσης».

*Στην κοινωνία του μέλλοντος ο Ευρωπαίος πολίτης, μέσω της μάθησης, θα είχε την δυνατότητα να εξασφαλίζει καλύτερη ποιότητα ζωής και να απελευθερώνεται κοινωνικά και προσωπικά. Η οικονομική και κοινωνική πρόοδος εξαρτιόνταν όλο και περισσότερο από την επένδυση στο κεφάλαιο της σκέψης και της διανόησης, που αποτελεί τη βάση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας. Με την επένδυση στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση να αποτελεί το εχέγγυο για την πρόοδο και την ανάπτυξη, η δυνατότητα πρόσβασης στη γνώση έπρεπε να προσφέρονταν ισομερώς σε όλους. Ο Ευρωπαίος πολίτης στην κοινωνία της μάθησης, έπρεπε να διευκολύνεται και να ενθαρρύνεται να κατακτά γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούσε η νέα κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα. Σύμφωνα με τις διακηρύξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όλοι όσοι κατοικούσαν στην Ευρώπη θα έπρεπε να είχαν τις ίδιες ευκαιρίες ώστε να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις των κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών και να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρώπης.*¹⁰⁹

Στις 2 Οκτωβρίου 1996 η Επιτροπή εξέδωσε το Πράσινο Βιβλίο με τίτλο «*Εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση και έρευνα: τα εμπόδια στην διεθνή κινητικότητα*»¹¹⁰

Με το έτος 1996 να ανακηρύσσεται έτος Δια Βίου Μάθησης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέδωσαν μια κοινή Απόφαση, που ανέφερε τα εξής: «*Το έτος 1996 ανακηρύσσεται : Ευρωπαϊκό έτος της Δια Βίου Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Έτους αναλαμβάνονται δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, και προώθησης των δυνατοτήτων διαρκούς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Σκοπός είναι η προώθηση της προσωπικής εξέλιξης και του πνεύματος πρωτοβουλίας των ατόμων, της ενσωμάτωσης τους στο εργασιακό περιβάλλον και την κοινωνία, . . .*»-άρθρο 1.¹¹¹

Στο έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου (Νοέμβριος 1997) και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000), αλλά και στο Συμβούλιο Παιδείας (Νοέμβριος 2001) όπως και στη Σύνοδο των Υπουργών Παιδείας της Μπρατισλάβα (Ιούνιος 2002) είχε συζητηθεί ψήφισμα που αναφέρονταν στον θεσμό της «*Δια Βίου Μάθησης*» που εκδόθηκε στις 27 Ιουνίου του 2002 από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα μνημονεύθηκε στην τελική έκθεση του Συμβουλίου (Παιδεία /Νεολαία-Φεβρουάριος 2002). *Επιπλέον*¹¹² *οι προτάσεις της Λευκής Βίβλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο: «Μια νέα προή για την ευρωπαϊκή Νεολαία», αναφέρονταν σε ειδικές πτυχές που σχετίζονταν με τη Νεολαία σε όλες τις κοινοτικές δράσεις, όπως είναι η Δια Βίου Μάθηση». Επίσης σύμφωνα με το Μεγάλο Πρόγραμμα II και την Έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής για την Εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα της UNESCO και τον Ζακ Ντελόρ (1999) «η Δια Βίου Εκπαίδευση ξεπερνά τον παραδοσιακό διαχωρισμό μεταξύ αρχικής και διαρκούς εκπαίδευσης. Συνενώνεται με μια άλλη ιδέα, αυτή της Κοινωνίας της Μάθησης, μέσα στην οποία όλοι θα έχουν την ευκαιρία να μάθουν και να αξιοποιήσουν το δυναμικό τους». Επιπλέον η «Δια Βίου Μάθηση για όλους» συμπεριλαμβάνεται στις βασικές εκπαιδευτικές πολιτικές του*

¹⁰⁹ Ο δικτυακός τόπος www.ideke.edu.gr ανακτήθηκε στις 24/09/2007

¹¹⁰ σελ. 275 του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φιλοξενείται ως παράρτημα στο «Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση» (σελ.199-300).

¹¹¹ Από σημειώσεις του μαθήματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων, του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005

¹¹² Βλ., Γράββαρης Ν. Διονύσης και Παπαδάκης Ν. (2005), σ.269

Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ). Κατά την διάρκεια των συζητήσεων των τελευταίων 10 ετών, οι Υπουργοί Παιδείας του ΟΟΣΑ, διαβεβαίωναν ότι η Δια Βίου Μάθηση αποτελεί κυρίαρχο θέμα συζήτησης, ενώ υποστήριζαν ότι η Δια Βίου Μάθηση έπρεπε να αντιμετωπιστεί ως μια πολυδιάστατη διαδικασία, που είχε ως αφετηρία της την προσχολική ηλικία και επεκτείνονταν σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, στον εργασιακό χώρο, αλλά και σε ποικίλους κοινωνικούς και πολιτιστικούς τομείς και γενικά στον χώρο της κοινωνίας. (OECD 2000a, 2000b, 2001). Με τον τρόπο αυτό τα Υπουργεία Παιδείας προωθούσαν προγράμματα Δια Βίου Μάθησης¹¹³, με την αρωγή άλλων φορέων, αναπτύσσοντας διάφορες δράσεις σε ποικίλα επίπεδα, ώστε να βοηθηθούν τα άτομα να αξιοποιήσουν όλες τις δυνατές ευκαιρίες μάθησης, εντός και εκτός του σχολικού χώρου, θεσμοθετώντας μηχανισμούς της Δια Βίου Μάθησης, προσφέροντας παράλληλα οικονομική βοήθεια στους ενδιαφερόμενους.

Στις 7 Ιουλίου 1997, εκδόθηκε η Υπουργική Απόφαση (Τεύχος 557/Β/07/07/1997) με τίτλο «Αντικατάσταση Κανονισμού Υποτροφιών Δημοσίων ΙΕΚ», όπου γίνονταν ειδική αναφορά για τον σκοπό, το αντικείμενο, τα είδη, τους δικαιούχους, και την διαδικασία χορήγησης των υποτροφιών¹¹⁴.

Στις 23 Σεπτεμβρίου 1997, εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν Νόμος 2525¹¹⁵ (ΦΕΚ Α' 188) με τίτλο «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις» όπου στο άρθρο 5 με τίτλο «Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας», αναφέρεται ότι με κοινή Απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, μπορεί να ιδρύονται Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας για εγγραφή και φοίτηση σε αυτά των νέων που έχουν υπερβεί το 18^ο έτος της ηλικίας τους και δεν έχουν συμπληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση. Η ίδρυση των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας γίνεται ύστερα από εισήγηση του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε) και μετά από συνεργασία με τους οικείους Ο.Τ.Α για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων της λειτουργίας αυτών. Στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα ταχύρρυθμης δημοτικής και γυμνασιακής εκπαίδευσης, η έκταση και το περιεχόμενο των οποίων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από την εισήγηση του Ι.Δ.Ε.Κ.Ε και γνώμη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας διδάσκουν εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με απόσπαση ολική ή μερική ή και με ανάθεση υπερωριακής διδασκαλίας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις για ανάθεση υπερωριακής διδασκαλίας στα Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία και Γυμνάσια. Επίσης είναι δυνατή η πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών. Στους αποφοίτους των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας χορηγείται απολυτήριο τίτλος, ισότιμος προς το απολυτήριο του Δημοτικού ή του Γυμνασίου, κατά περίπτωση.

Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι το Νοέμβριο του 1997, πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο, έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 1997, εισήγε στις κατευθυντήριες γραμμές του για την απασχόληση, ως πρωταρχικής σημασίας ζητήματα: αυξημένη απασχολησιμότητα, ικανότητα προσαρμογής μέσω

¹¹³ Βλ., Γράββαρης Ν. Διονύσης και Παπαδάκης Ν. (2005), σελ.252

¹¹⁴ Για την υπ' αριθμόν Υπουργική Απόφαση (Τεύχος 557/Β/07/07/1997) με τίτλο «Αντικατάσταση Κανονισμού Υποτροφιών Δημοσίων ΙΕΚ», ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 20:48.

¹¹⁵ Για τον υπ' αριθμόν Νόμο 2525 (ΦΕΚ Α' 188) με τίτλο «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις», ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Τετάρτη 18 Ιανουαρίου 2012 στις 22:50.

κατάρτισης. Έκτοτε η Δια Βίου Μάθηση κατέστη οριζόντιος στόχος της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση.

Στις 23-26 Σεπτεμβρίου 1998¹¹⁶, πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.) το Ευρωπαϊκό Συμπόσιο για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Στο συμπόσιο, στόχος του οποίου ήταν η ανταλλαγή απόψεων για τα προβλήματα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και η διαμόρφωση κοινά αποδεκτών προτάσεων, εν όψει του Παγκόσμιου Συνεδρίου της Unesco στην Κορέα το 1999, συμμετείχαν αντιπρόσωποι από όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες καθώς και εκπρόσωποι ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών¹¹⁷. Ανάμεσα στα θέματα που απασχόλησαν το Συμπόσιο, που κατέληξε σε κρίσιμης σημασίας απόψεις και προτάσεις, ήταν: α) Οι νέες τεχνολογίες και η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, β) Ο ρόλος του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, γ) Η Πιστοποίηση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και δ) Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Πιο αναλυτικά, όσον αφορά τις Νέες τεχνολογίες και την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, υπήρξε αναφορά στην αμφίδρομη σχέση ανάμεσα στην διεθνοποίηση της οικονομικής δραστηριότητας και την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών. Η αμφίδρομη σχέση συνδέονταν με την συνεχή εξέλιξη και μεταλλαγή των παραγωγικών και καταναλωτικών προτύπων των σύγχρονων κοινωνιών. Η ένταξη των Νέων Τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία, συνέβαλλε στην ουσιαστική μεταβολή της οργάνωσης της εργασίας και της δομής των απαιτούμενων προσόντων των εργαζομένων, ενώ με την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας σε καινοτόμες εφαρμογές και τη διάχυση των τεχνολογιών εισήλθαν νέες λειτουργίες στον εργασιακό χώρο, με την ταυτόχρονη γέννηση νέων επαγγελμάτων που απαιτούν περισσότερες γνώσεις και αυξημένες δεξιότητες. Η μη κατοχή περισσότερων γνώσεων και δεξιοτήτων σε συνδυασμό με τις ατέλειες της αγοράς εργασίας, απειλούν τον εργασιακό βίο, έχοντας ως άμεσα επακόλουθα την υποβάθμιση του επιπέδου διαβίωσής του, την περιθωριοποίηση αλλά και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Πιο αναλυτικά, όσον αφορά τις Νέες τεχνολογίες και την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, υπήρξε αναφορά στην αμφίδρομη σχέση ανάμεσα στην διεθνοποίηση της οικονομικής δραστηριότητας και την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών. Η αμφίδρομη σχέση συνδέονταν με την συνεχή εξέλιξη και μεταλλαγή των παραγωγικών και καταναλωτικών προτύπων των σύγχρονων κοινωνιών. Η ένταξη των Νέων Τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία, συνέβαλλε στην ουσιαστική μεταβολή της οργάνωσης της εργασίας και της δομής των απαιτούμενων προσόντων των εργαζομένων, ενώ με την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας σε καινοτόμες εφαρμογές και τη διάχυση των τεχνολογιών εισήλθαν νέες λειτουργίες στον εργασιακό χώρο. Ο βαθμός ευελιξίας του Υποσυστήματος της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και του Υποσυστήματος της Επαγγελματικής Κατάρτισης επηρεάζει την αποτελεσματικότητα των δύο υποσυστημάτων για γρήγορη και σε βάθος προσαρμογή και ανανέωση. Τα δύο υποσυστήματα θεμελιώνονται στο πλαίσιο ευρύτερης εκπαίδευσης με την παροχή σημαντικού υπόβαθρου γενικής εκπαίδευσης και την επακόλουθη ταυτοποίηση του χαρακτήρα και του προσανατολισμού κάθε υποσυστήματος. Οι ταχύτατες τεχνολογικές αλλαγές και η συνεχής ενσωμάτωση των Υποσυστημάτων της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και της Επαγγελματικής Κατάρτισης στην παραγωγική διαδικασία κατέστησαν τον

¹¹⁶ Μηνιαία Έκδοση του Περιοδικού «Ενημέρωση» του ΙΝΕ ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ, τεύχος 43, Ιανουάριος 1999, με τίτλο «Συνοπτικά Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού συμποσίου για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση» της Βασιλικής Λιώνη.

¹¹⁷ CEDEFOP, ILO, Ίδρυμα του Τορίνο, CES, UNICE

προσανατολισμό των δύο υποσυστημάτων δυσδιάκριτο. Πιο αναλυτικά, όσον αφορά τις Νέες τεχνολογίες και την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, υπήρξε αναφορά στην αμφίδρομη σχέση ανάμεσα στην διεθνοποίηση της οικονομικής δραστηριότητας και την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών. Η αμφίδρομη σχέση συνδέονταν με την συνεχή εξέλιξη και μεταλλαγή των παραγωγικών και καταναλωτικών προτύπων των σύγχρονων κοινωνιών. Η ένταξη των Νέων Τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία, συνέβαλλε στην ουσιαστική μεταβολή της οργάνωσης της εργασίας και της δομής των απαιτούμενων προσόντων των εργαζομένων, ενώ με την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας σε καινοτόμες εφαρμογές και τη διάχυση των τεχνολογιών εισήλθαν νέες λειτουργίες στον εργασιακό χώρο. Η μη κατοχή περισσότερων γνώσεων και δεξιοτήτων σε συνδυασμό με τις ατέλειες της αγοράς εργασίας, απειλούν τον εργασιακό βίο, έχοντας ως άμεσα επακόλουθα την υποβάθμιση του επιπέδου διαβίωσής του, την περιθωριοποίηση αλλά και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ο βαθμός ευελιξίας του Υποσυστήματος της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και του Υποσυστήματος της Επαγγελματικής Κατάρτισης επηρεάζει την αποτελεσματικότητα των δύο υποσυστημάτων για γρήγορη και σε βάθος προσαρμογή και ανανέωση. Τα δύο υποσυστήματα θεμελιώνονται στο πλαίσιο ευρύτερης εκπαίδευσης με την παροχή σημαντικού υπόβαθρου γενικής εκπαίδευσης και την επακόλουθη ταυτοποίηση του χαρακτήρα και του προσανατολισμού κάθε υποσυστήματος. Οι ταχύτατες τεχνολογικές αλλαγές και η συνεχής ενσωμάτωση των Υποσυστημάτων της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και της Επαγγελματικής Κατάρτισης στην παραγωγική διαδικασία κατέστησαν τον προσανατολισμό των δύο υποσυστημάτων δυσδιάκριτο. Είναι απαραίτητη η διάγνωση και ο εντοπισμός των επαγγελματικών αναγκών, βάσει του κλάδου παραγωγής ώστε οι απασχολούμενοι αλλά και οι αναζητούντες εργασία που καλούνται να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας να έχουν καταρτιστεί βάσει των ανανεωμένων προγραμμάτων σπουδών. Βάσει των προαναφερθέντων, η διασύνδεση του μηχανισμού παροχής γνώσεων και δεξιοτήτων με τον μηχανισμό ανάχνευσης των αγορών αγαθών και των αγορών εργασίας καθορίζει την αποτελεσματικότητα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Είναι απαραίτητο η τριμερής σχέση κράτος, εργοδότες, εργαζόμενοι να αποτελεί το κύριο χαρακτηριστικό της διαδικασίας σχεδιασμού των ειδικοτήτων, των προγραμμάτων σπουδών (curricula) αλλά και των γνωστικών αντικειμένων αυτών, της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Με την ενσωμάτωση των Νέων Τεχνολογιών, οι διαδικασίες συνεχούς αξιολόγησης και πιστοποίησης γίνονται ολοένα πιο απαραίτητες. Δεδομένης τόσο της αλληλεπίδρασης του συστήματος Εκπαίδευσης - Κατάρτισης και του συστήματος παραγωγής, όσο και της καλύτερης αξιοποίησης των απόλυτων και συγκριτικών πλεονεκτημάτων των διαφορετικών περιοχών της Ευρώπης, είναι απαραίτητη τόσο η εφαρμογή της σωστής διάγνωσης των απαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων σε κάθε κλάδο παραγωγής, όσο και η διασφάλιση ενός συστήματος επαγγελματικής κινητικότητας στο εσωτερικό και ανάμεσα στους διαφορετικούς κλάδους παραγωγής. Ακόμα με την χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, (ηλεκτρονικοί υπολογιστές, πολυμέσα, κλειστά και ανοιχτά δίκτυα, διαδίκτυα / internet, λογισμικά προσομοίωσης), διαμορφώνονται νέες συνθήκες και προϋποθέσεις για το μέλλον της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Αναδύονται νέες μορφές εκπαίδευσης όπως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η αυτό-εκπαίδευση και αυτό-κατάρτιση, η κατάρτιση στο χώρο εργασίας. Η ολοένα μεγαλύτερη χρήση νέων τεχνολογιών στις διαδικασίες εκπαίδευσης και κατάρτισης ανατρέπει σημαντικά βασικές παραδοχές των εκπαιδευτικών υποδομών, (κτιριακή υποδομή- εκπαιδευτικό υλικό -

εργαστηριακός εξοπλισμός) και διαμορφώνει νέες προϋποθέσεις μέσα από τις οποίες θα προσδιορίζεται το optimum κόστος της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης.

Σχετικά με τον ρόλο του Δημόσιου και του Ιδιωτικού Τομέα στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, ήταν αναγκαία η ανακατανομή των ρόλων και των αρμοδιοτήτων των κοινωνικών συνομιλητών, στην παροχή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στο Συμπόσιο δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση, στην αναγκαιότητα προσδιορισμού των διακριτών ρόλων και αρμοδιοτήτων μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Αναφορικά με τον ρόλο του Δημόσιου τομέα στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, τονίστηκε ότι ο Δημόσιος τομέας πρέπει να ασχοληθεί με κρίσιμα ζητήματα ένταξης και αποκλεισμού και πρέπει να αναπτύξει πολιτική για τις μελλοντικές κοινωνικές και ατομικές ανάγκες . ο Δημόσιος τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην δια βίου μάθηση, ευθύνεται για την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων και για τις καινοτομίες , καθιερώνει ένα γενικό σκοπό για τα συστήματα Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και δρα σαν καταλύτης για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

Από την άλλη πλευρά, ο Ιδιωτικός τομέας λειτουργεί επικουρικά ως προς τον δημόσιο τομέα στη διατύπωση συγκεκριμένων στόχων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση., καθιερώνει συμπληρωματικά προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ενώ συμμετέχει στην συγχρηματοδότηση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας μοιράζονται από κοινού τις ευθύνες για τις οικονομικές , τεχνολογικές αλλαγές και για τις αλλαγές στην αγορά εργασίας . Και οι δύο τομείς εξασφαλίζουν επαρκή προετοιμασία για ένα ευέλικτο εργατικό δυναμικό., ενώ ευθύνονται για την βελτίωση της δυνατότητας απασχόλησης και της συναγωνιστικότητας. Παράλληλα ασχολούνται με ζητήματα ένταξης και αποκλεισμού και καθιερώνουν ένα περιβάλλον το οποίο είναι συντελεστής καινοτομιών.

Οι συμμετέχοντες στο Συμπόσιο κατέληξαν στην άποψη ότι οι αρχές που αναφέρουν ότι η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση οφείλει να εξετασθεί σαν μια παραγωγική επένδυση, η σκέψη πρέπει να είναι σφαιρική αλλά η δράση τοπική, οφείλουν να λειτουργούν καθοδηγητικά ως προς την σχέση Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα στην Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Επιπλέον η αποκέντρωση πρέπει να πραγματοποιείται υπό τις ευλογίες της ανακατανομής των πόρων. Παράλληλα οι καθοδηγητικές αρχές αναφέρουν ότι όλοι οι κοινωνικοί συνομιλητές πρέπει να εργαστούν από κοινού για την μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης αλλά και ότι η εκπαίδευση και η κατάρτιση είναι η καλύτερη οικονομική πολιτική σε μια οικονομία βασισμένη στη γνώση όπου η παραγωγή μετατρέπεται απαραίτητα σε εντατική γνώση, ενώ η στρατηγική συνεργασία ανάμεσα σε όλους τους κοινωνικούς συνομιλητές. Επιπλέον το γενικό πλαίσιο, η παράδοση, η κουλτούρα η διαδικασία εκσυγχρονισμού και η αίσθηση ότι ο πολίτης έχει την ευθύνη να συμμετέχει στην αναπροσαρμογή των ικανοτήτων του σε όλη τη διάρκεια της ζωής γενικά μπορούν να καθορίσουν τον ρόλο των κοινωνικών συνομιλητών. Ένα ακόμα θέμα που συζητήθηκε στο Συμπόσιο αφορούσε την Πιστοποίηση και Αναγνώριση των Επαγγελματικών Προσόντων όπου εκφράστηκε η ανάγκη της δημιουργίας ενός Πανευρωπαϊκού Συστήματος Πιστοποίησης και αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τις εθνικές ιδιαιτερότητες κάθε χώρας . Η ανάγκη για αναβάθμιση της δια βίου μάθησης προκύπτει από την αυξημένη βαρύτητα που αποκτούν τα μη-τυπικά προσόντα στην αγορά εργασίας. Η διαπίστωση ότι τα

συστήματα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αδυνατούν να καλύψουν τις ανάγκες της παραγωγής και των αγορών εργασίας αλλά και η διαπίστωση ότι οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις σε συνδυασμό με την αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης απαιτούν γρήγορη προσαρμογή των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν από την αρχική εκπαίδευση ευνοούν τις προσπάθειες για αναβάθμιση της δια βίου μάθησης. Αναφορικά λοιπόν με το θέμα της πιστοποίησης της επαγγελματικής εμπειρίας, συζητήθηκε στο Συμπόσιο η περίπτωση της Γαλλίας, όπου τα πτυχία και τα διπλώματα δεν μπορούν να εγγυηθούν το δικαίωμα για εργασία και το δικαίωμα για μονιμότητα στην δουλειά. Στον εργασιακό χώρο, το πτυχίο αναγνωρίζεται από τις κρατικές εγγυήσεις και την ιεραρχία ανάμεσα στα επίπεδα των διπλωμάτων και την εθνική τους αναγνώριση. Η τελευταία χρησιμοποιείται στη Γαλλία όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια, μέσα από συλλογικές συμβάσεις, των προσόντων που απαιτούνται από τους εργοδότες. Νέες κλίμακες που ταξινομούν τα επαγγέλματα σε θέσεις οι οποίες καθορίζονται με τα ίδια κριτήρια για κάθε επίπεδο: αρμοδιότητα, αυτονομία, έλεγχος δραστηριοτήτων, επίπεδο γνώσεων το οποίο μπορεί να παραπέμπει στο πτυχίο, έχουν επιτυχώς αντικαταστήσει τις παραδοσιακές κλίμακες ταξινόμησης (κλίμακες PARODI). Τα πτυχία Κρατικής Εκπαίδευσης προσδιορίζουν το επίπεδο γνώσης. Παράλληλα στο Συμπόσιο έγινε αναφορά σε τέσσερα παραδείγματα όπου υλοποιούνταν προγράμματα κατάρτισης για την απόκτηση νέων προσόντων όπου και αναγνωρίζονταν. Από την ανάλυση των παραδειγμάτων προέκυψε η ανάγκη αφενός μεν οι κοινωνικοί συνομιλητές να διαδραματίσουν πιο σημαντικό ρόλο στον ευρύτερο τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης και ειδικότερα σε ότι αφορά την διαδικασία της κατασκευής της τεχνικής εκπαίδευσης ή των επαγγελματικών πτυχίων και τίτλων πιστοποίησης αφετέρου δε η ανάγκη να υιοθετηθεί μια νέα προσέγγιση στο θέμα της κινητικότητας σχετικά με τα άτομα και τις ειδικότητες .

3.3.στ. Η δεκαετία του 2000

Την 1η Ιανουαρίου 2000, οι δεξιότητες που αποκτώνταν σε σεμινάρια κατάρτισης στο εξωτερικό είχαν την δυνατότητα να καταγραφούν σε ένα προσωπικό έγγραφο, το Ευρω-διαβατήριο κατάρτισης, που θέσπισε η Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο μιας συναφούς πρωτοβουλίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση διατύπωσε στη Λισσαβόνα το νέο στρατηγικό της στόχο για την επόμενη δεκαετία: να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Το τελευταίο απαιτούσε σημαντικές αλλαγές, και κυρίως ενίσχυση της πολιτικής συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Για το σκοπό αυτό προετοιμάστηκε ένα αναλυτικό πρόγραμμα εργασίας σχετικά με τους συγκεκριμένους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Για την εφαρμογή του χρησιμοποιήθηκε η «Ανοιχτή Μέθοδος Συντονισμού» μεταξύ κρατών μελών, που επίσης καθορίστηκε στη Λισσαβόνα. Το νέο αυτό εργαλείο αποτελούσε την ελπίδα όσον αφορά την ανάπτυξη συνεκτικών πολιτικών στην Ευρώπη, σε τομείς όπως η εκπαίδευση, όπου αποκλείονταν κάθε «κοινή πολιτική», αλλά αποτελούσε πραγματική η ανάγκη ενός «ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού χώρου».

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε στη Λισσαβόνα τον Μάρτιο του 2000¹¹⁸ έθεσε ως στρατηγικό στόχο η Ευρωπαϊκή Ένωση να γίνει η

---

¹¹⁸ Από την ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας με τίτλο «Έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000): προς την Ευρώπη της καινοτομίας και της γνώσης», που ανακτήθηκε στον δικτυακό τόπο http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/general_framework/c10241_el.htm, στις 08/12/2011. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι οι αδυναμίες της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας, εξακολουθούν να δημιουργούν προβλήματα όπως είναι η ανεπαρκής δημιουργία θέσεων εργασίας στον τομέα των υπηρεσιών, ο οποίος όπως τονίζεται είναι ο σημαντικότερος τομέας που αφορά την απασχόληση. Άλλες αδυναμίες της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας αποτελούν οι σημαντικές περιφερειακές ανισορροπίες, το υψηλό ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας, η αναντιστοιχία μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης του εργατικού δυναμικού. Παράλληλα αδυναμίες της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας αποτελούν η ανεπαρκής συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και η ευρωπαϊκή δημογραφική εξέλιξη που παρατηρείται, κυρίως η γήρανση του πληθυσμού. Όλες αυτές οι αδυναμίες είναι δυνατόν να εξαλειφθούν, εφόσον διατεθούν πόροι. Τα περιθώρια ευελιξίας διευρύνονται χάρη στην οικονομική ανάκαμψη και πρέπει να προβλεφθούν οι τεχνολογικές και κοινωνικές προκλήσεις που θα εμφανιστούν. Αυτές οι τελευταίες πρέπει όχι μόνο να αντιμετωπιστούν αλλά, κυρίως, να χρησιμοποιηθούν ως στήριγμα για την επίτευξη το στόχου της πλήρους απασχόλησης. Όσον αφορά την τεχνολογική πρόκληση, οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) αποτελούν ταυτόχρονα σημαντική πρόκληση και μεγάλη ευκαιρία για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η Επιτροπή προβλέπει τη βελτίωση της ποιότητας και της ποσότητας της προσφερόμενης απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα χάρη στον αντίκτυπο των ΤΠΕ. Η ανακοίνωση του Ιουνίου του 2005 με τίτλο « Η στρατηγική i2010 - Ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση » καθορίζει τις βασικές πολιτικές κατευθύνσεις. Σε γενικότερο πλαίσιο, πρέπει να εξασφαλιστεί ότι αυτή η κοινωνία των πληροφοριών είναι προσιτή σε όλους, χωρίς διάκριση κοινωνικής κατηγορίας, φύλης, θρησκείας ή φύλου. Αυτή η ψηφιακή οικονομία, που επιτρέπει να βελτιωθεί η ποιότητα της ζωής, είναι ένας παράγοντας βελτιωμένης ανταγωνιστικότητας και δημιουργίας θέσεων εργασίας. Πρέπει ωστόσο να εξασφαλιστεί ότι αυτός ο οικονομικός και κοινωνικός μετασχηματισμός - όσο ταχός και αν είναι - δεν θα αφήσει στο περιθώριο καμία κατηγορία πολιτών και ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από την ανάπτυξη θα κατανεμηθούν δίκαια. Αυτός είναι ακριβώς ο στόχος πρωτοβουλιών όπως η « eΕυρώπη », η οποία είναι έργο της Επιτροπής. Η πρωτοβουλία αυτή, εξάλλου, δίνει έμφαση στην παραγωγικότητα της οικονομίας και στη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών και της δυνατότητας πρόσβασης σε αυτές προς όφελος όλων των Ευρωπαίων πολιτών, στηριζόμενη σε μια υποδομή ταχύτητας (ευρυζωνική) και ασφαλούς πρόσβασης στο Διαδίκτυο και διαθέσιμη στον πιο πολύ κόσμο. Για να δοθεί στα πρόσωπα που εισέρχονται στην αγορά εργασίας δυνατότητα να συμμετάσχουν ενεργά στην οικονομία της γνώσης, πρέπει το επίπεδο της κατάρτισής τους να είναι υψηλό. Επειδή τείνει να οξυνθεί η αντίστοιχη σχέση επιπέδου σπουδών /ποσοστού ανεργίας, η Ευρώπη πρέπει να εξασφαλίσει την άνοδο του μορφωτικού επιπέδου των αποφοίτων. Η εκπαίδευση και η έρευνα πρέπει να συντονιστούν καλύτερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω της δικτύωσης των εθνικών και κοινών προγραμμάτων έρευνας. Εφοδιασμένη με αυτά ακριβώς τα μέσα θα μπορέσει η Ευρώπη να αξιοποιήσει το δυναμικό των ΤΠΕ για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Έχει εκτιμηθεί ότι από το 2000 ως το 2010 το ήμισυ των θέσεων εργασίας που θα δημιουργηθούν στην Ευρώπη θα προέρχεται άμεσα ή έμμεσα από τις τεχνολογίες των πληροφοριών, όπως οι θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν από το συγκριτικό πλεονέκτημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κινητή τηλεφωνία. Εάν επιθυμεί η Ευρώπη να καταστεί η πιο ανταγωνιστική οικονομική περιοχή στον κόσμο, είναι αναγκαίο, εκτός της βελτίωσης των συνθηκών έρευνας, να δημιουργηθεί ευνοϊκότερο κλίμα για την επιχειρηματικότητα κυρίως με τη μείωση των δαπανών που συνδέονται με τη γραφειοκρατία. Εκτός αυτής της μείωσης της γραφειοκρατίας, η Επιτροπή έκρινε ότι

ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο. Στις 23 Ιουνίου 2000, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν Υπουργική Απόφαση Δ/13074/7.6.2000, Υ.Α «Εγγραφή αλλοδαπών και ομογενών σε Δημόσια και Ιδιωτικά ΙΕΚ», (ΦΕΚ 780, τ. Β'/23.6.2000)¹¹⁹.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Φέιρα τον Ιούνιο του 2000¹²⁰ ζήτησε από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καθορίσουν συνεκτική στρατηγική που να επιτρέπει σε όλους τους Ευρωπαίους να έχουν πρόσβαση σε ευκαιρίες Δια Βίου Μάθησης. Το υπόμνημα για τη Δια Βίου Μάθηση αποτέλεσε την αφετηρία ευρείας διαβούλευσης σε πανευρωπαϊκή κλίμακα. Η ανακοίνωση αποτελεί αποτέλεσμα της συζήτησης, στην οποία έλαβαν μέρος το 2000 - 2001 περίπου 12.000 άτομα, καθώς και τα κράτη μέλη, οι χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), οι υποψήφιας χώρες, τα κοινοτικά όργανα, οι κοινωνικοί εταίροι και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις. Το μέλλον της Ευρώπης εξαρτάται από το κατά πόσον οι πολίτες της θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις. Μια «ευρωπαϊκή περιοχή Δια Βίου Μάθησης» θα επιτρέψει στους ευρωπαίους πολίτες να κινούνται ελεύθερα από περιβάλλον μάθησης σε θέση εργασίας, από μια περιφέρεια ή χώρα σε άλλη, προκειμένου να αξιοποιούν καλύτερα τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους. Με τη «Δια Βίου Εκπαίδευση και Κατάρτιση» δίδεται έμφαση στη μάθηση από την προσχολική ηλικία έως εκείνη μετά τη συνταξιοδότηση («από τα σπάργανα ως τα σάβανα») και καλύπτεται κάθε μορφή εκπαίδευσης (τυπική, άτυπη και μη τυπική).

Το πλαίσιο του στρατηγικού στόχου που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, που έγινε σε επίπεδο Πρωθυπουργών, το Μάρτιο του 2000, ώστε να

πρέπει να αναπτυχθεί ένα πραγματικό επιχειρηματικό πνεύμα στην Ευρώπη. Η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς είναι επίσης μια από τις προτεραιότητες που προέκυψαν από τη σύνοδο κορυφής της Λισσαβόνας το 2000 και παραμένει προτεραιότητα το 2005. Στα συμπεράσματά του το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί, μεταξύ άλλων, από τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο και την Επιτροπή να εφαρμόσουν όλα τα μέτρα για να ολοκληρωθεί η απελευθέρωση σε πολύ ειδικούς τομείς (φυσικό αέριο, ηλεκτρική ενέργεια, ταχυδρομικές υπηρεσίες, μεταφορές κ.τ.λ.). Η Επιτροπή χάραξε, εξάλλου, μια στρατηγική για την εσωτερική αγορά 2003-2006 που επιδιώκει συγκεκριμένους στόχους. Η στρατηγική αυτή αποτελεί μέρος των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών 2005-2008. Το δυναμικό του ευρώ (€) πρέπει να αποτελέσει ευκαιρία για την ολοκλήρωση των ευρωπαϊκών χρηματοοικονομικών αγορών. Πράγματι, όπως τονίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής « Επιχειρηματικό κεφάλαιο: κλειδί για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση », οι αγορές επιχειρηματικού κεφαλαίου αποτελούν πρωταρχικό παράγοντα για την ανάπτυξη των ΜΜΕ. Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τονίζουν την ανάγκη να οριστεί αυστηρό χρονοδιάγραμμα για να εφαρμοστεί έως το 2005 σχέδιο δράσης σχετικά με τις χρηματοοικονομικές αγορές. Σε ό, τι αφορά τις οικονομικές πολιτικές, η προτεραιότητα εξακολουθεί να είναι η μακροοικονομική σταθερότητα, όπως ορίστηκε στο σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης, αλλά ενσωματώνοντας ταυτόχρονα τους στόχους της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Η μετάβαση σε μια οικονομία της γνώσης συνεπάγεται ότι οι διαρθρωτικές πολιτικές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο απ' ό,τι στο παρελθόν. Στο κείμενό της για την προετοιμασία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα η Επιτροπή τονίζει ότι το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο έχει τους πόρους για να υποστηρίξει τη μετάβαση στην κοινωνία της γνώσης. Προωθώντας την εργασία, εξασφαλίζοντας βιώσιμα συνταξιοδοτικά συστήματα - ενώ ο ευρωπαϊκός πληθυσμός χαρακτηρίζεται ως «γηράσκων» - και εξασφαλίζοντας κοινωνική σταθερότητα θα προωθηθεί η κοινωνική ολοκλήρωση. Με την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, η Επιτροπή έθεσε τα ανωτέρω ως πρωταρχικούς στόχους, ενώ ανέπτυξε μεγάλη δραστηριότητα, τόσο για την καταπολέμηση της ξενοφοβίας και του ρατσισμού όσο και για την προώθηση των ίσων ευκαιριών για τις γυναίκες και τους άνδρες ή ακόμη με τις ενέργειές της υπέρ των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Πέντε χρόνια μετά τη δρομολόγηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας, η Επιτροπή διαπιστώνει την πρόοδο που σημειώθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Η ανακοίνωση με τίτλο «Συνεργασία για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση, νέο ξεκίνημα για τη στρατηγική της Λισσαβόνας» προτείνει ιδίως μια απλουστευμένη διαδικασία συντονισμού, συνοδευόμενη από επικέντρωση των προσπαθειών στα εθνικά σχέδια δράσης (ΕΣΔ).

¹¹⁹ Για την υπ' αριθμόν Υπουργική Δ/13074/7.6.2000, Υ.Α «Εγγραφή αλλοδαπών και ομογενών σε Δημόσια και Ιδιωτικά ΙΕΚ», (ΦΕΚ 780, τ. Β'/23.6.2000).» ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 20:58.

¹²⁰ Από την Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2001, σχετικά με την πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής Δια Βίου Μάθησης [COM(2001) 678 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα], με τίτλο «Ευρωπαϊκή περιοχή της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης» που ανακτήθηκε στον δικτυακό τόπο http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11054_el.htm στις 08/12/2011.

καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης στον κόσμο και το πλαίσιο της ολοκληρωμένης πολιτικής συνεργασίας «*Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010*» διέπεται κυρίως από την αρχή της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης και μάλιστα σε συνέργια με τα σημαντικά στοιχεία των πολιτικών για τη νεολαία, την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την έρευνα.

Επίσης σε μια ανακοίνωση της με τίτλο «*Για μια Ευρώπη της γνώσης*», η Επιτροπή παρουσίασε γενικότερους προσανατολισμούς για τις διάφορες κοινοτικές δράσεις στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας για την περίοδο 2000-2006. Επιπλέον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προώθησε το πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης 2007-2013 που αφορά πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2004, για τη θέσπιση ολοκληρωμένου προγράμματος δράσης στον τομέα της Δια Βίου Μάθησης. Τα κράτη μέλη είχαν δεσμευτεί να υλοποιήσουν παρόμοιες στρατηγικές έως το 2006¹¹. Η ανακοίνωση καθορίζει τα δομικά στοιχεία τέτοιων στρατηγικών που είχαν σκοπό να υποστηρίξουν τις προσπάθειες των κρατών μελών και των άλλων ενδιαφερόμενων παραγόντων. Η αναμόρφωση των παραδοσιακών συστημάτων αποτέλεσε το πρώτο στάδιο που έπρεπε να διανυθεί ώστε οι ευκαιρίες διά βίου μάθησης να καταστούν προσβάσιμες σε όλους. Καθορίζονται άλλα δομικά στοιχεία ενόψει της ανάγκης όπως να αναπτύσσονται συμπράξεις σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης (εθνικό, περιφερειακό και τοπικό), καθώς και μεταξύ των παρεχόντων εκπαιδευτικές υπηρεσίες (σχολείων, πανεπιστημίων κ.τ.λ.) και της κοινωνίας των πολιτών με την ευρεία έννοια (επιχειρήσεων, κοινωνικών εταίρων, τοπικών σωματείων κ.τ.λ.). Επίσης να ανιχνεύονται οι ανάγκες του μαθητευομένου και της αγοράς εργασίας στο πλαίσιο της κοινωνίας της γνώσης (περιλαμβανομένων π.χ. των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας) και να εξευρίσκονται κατάλληλοι πόροι με την ενθάρρυνση της αύξησης των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων καθώς και νέων μοντέλων επένδυσης. Παράλληλα να αυξηθεί η πρόσβαση σε ευκαιρίες για μάθηση, ιδίως με τον πολλαπλασιασμό των τοπικών κέντρων μάθησης στους χώρους εργασίας και με τη διευκόλυνση της μάθησης στο χώρο εργασίας. Απαιτούνται ειδικές προσπάθειες έναντι των μειονεκτικών ατόμων όπως είναι, μεταξύ άλλων, οι ανάπηροι, οι μειονότητες και οι αγροτικοί πληθυσμοί αλλά και να δημιουργηθεί μια κουλτούρα μάθησης με σκοπό να κινητοποιηθούν οι (δυνάμει) μαθητευόμενοι, να αυξηθούν τα επίπεδα συμμετοχής και να γίνει αντιληπτό ότι είναι αναγκαία η μάθηση σε κάθε ηλικία. Ακόμα και να τεθούν σε εφαρμογή διαδικασίες αξιολόγησης και παρακολούθησης της ποιότητας. Μέχρι τις αρχές του 2003 η Επιτροπή θα αρχίσει να απονέμει βραβείο στις επιχειρήσεις που επενδύουν στη διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση, με σκοπό να ανταμείβονται και να γίνονται γνωστές οι ορθές πρακτικές σε αυτό τον τομέα. Όπως υπογραμμίζεται στην ανακοίνωση, για την πραγμάτωση της Ευρώπης της διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης, υπάρχει ανάγκη: αποτίμησης της μάθησης. Αυτό σημαίνει αξιολόγηση των τίτλων σπουδών από το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και της άτυπης και εξωσχολικής μάθησης με σκοπό να μπορούν να αναγνωρίζονται όλα τα είδη μάθησης. Τούτο περιλαμβάνει την αύξηση της διαφάνειας και της συνοχής των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, την εκπόνηση διακρατικού συστήματος σώρευσης των προσόντων έως το 2003, τη δημιουργία κοινού συστήματος παρουσίασης των προσόντων (εμπνεόμενο από το ευρωπαϊκό βιογραφικό σημείωμα) έως το τέλος του 2002 και τη θέσπιση πτυχίων και πιστοποιητικών ευρωπαϊκής κατάρτισης σε εθελοντική βάση. Επίσης υπήρχε ανάγκη ενίσχυσης των υπηρεσιών πληροφόρησης, προσανατολισμού και παροχής συμβουλών σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Η Επιτροπή επρόκειτο να εγκαινιάσει το 2002 μια διαδικτυακή πύλη για τις μαθησιακές ευκαιρίες σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και ευρωπαϊκό φόρουμ

προσανατολισμού για την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών. Ακόμα υπήρχε ανάγκη μεγαλύτερων επενδύσεων χρόνου στη μάθηση. Η Επιτροπή καλεί την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να υποστηρίξει την εκπαίδευση και κατάρτιση, κατά προτίμηση με τη δημιουργία τοπικών κέντρων κατάρτισης, ζητεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων να υποστηρίξει τις εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου σε αυτό τον τομέα, υποδεικνύει στα κράτη μέλη να αυξήσουν περαιτέρω τη χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και αναλαμβάνει την υποχρέωση να παρουσιάσει απολογισμό των φορολογικών κινήτρων που έχουν θεσπίσει τα κράτη μέλη. Επιπλέον υπήρχε ανάγκη σύνδεσης μαθητευομένων και μαθησιακών ευκαιριών. Αυτό είναι δυνατόν με την ανάπτυξη των τοπικών κέντρων μάθησης και με την ενθάρρυνση της μάθησης στο χώρο εργασίας, πρόσβασης όλων στις βασικές δεξιότητες και υποστήριξης της έρευνας καινοτόμων παιδαγωγικών μεθόδων για τους διδάσκοντες, τους εκπαιδευτές και τους συντελεστές της μάθησης, λαμβανομένου υπόψη του αυξανόμενου ρόλου της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών. Η Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα άλλα ευρωπαϊκά όργανα, τα κράτη μέλη, οι χώρες του ΕΟΧ και οι υποψήφιες χώρες, οι κοινωνικοί εταίροι, οι ΜΚΟ και οι διεθνείς οργανισμοί καλούνται να συμπράξουν για την προώθηση της διά βίου μάθησης. Προς τούτο, η ανακοίνωση της Επιτροπής προτείνει τη δημιουργία βάσης δεδομένων με τις ορθές πρακτικές, τις πληροφορίες και εμπειρίες σε αυτό τον τομέα καθώς και τη σύσταση ομάδας υψηλού επιπέδου από εκπροσώπους των υπουργείων που είναι αρμόδια για τη διά βίου μάθηση. Η εν λόγω ομάδα θα παρακολουθεί το συντονισμό ανάμεσα στα διάφορα επίπεδα αποφάσεων (κοινοτικό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό). Η υλοποίηση θα γίνει μέσω προγραμμάτων, μέσων, δικτύων και περιορισμένου πλήθους δεικτών. Σχετική εισήγηση υποβλήθηκε στο Συμβούλιο της Βαρκελώνης τον Μάρτιο του 2002. Το 2003, η Επιτροπή εκπόνησε έκθεση για τις προόδους που επιτεύχθηκαν στον τομέα της διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης σε επίπεδο κρατών μελών και στο επίπεδο της Κοινότητας. Στη συνέχεια αποφασίστηκε ότι η παρακολούθηση της εφαρμογής και της προόδου που έχει σημειωθεί θα γίνει στο πλαίσιο της διετούς έκθεσης εφαρμογής του προγράμματος *εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010»*.

Παράλληλα χρήζει ιδιαίτερης αναφοράς ότι ως βασικό μέσο για την επίτευξη του στόχου ορίστηκε η ανάπτυξη δικτύων Δια Βίου Μάθησης. Στα σχετικά ευρωπαϊκά έγγραφα αναφέρονται ως στόχοι της Δια Βίου Εκπαίδευσης, η απασχολησιμότητα (όπου η απασχόληση έχει προσωπικές, κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις. Στην εργασία και μέσα από αυτήν, τα άτομα μπορούν να αξιοποιήσουν μεγάλο μέρος των ανθρώπινων δυνατοτήτων για τη δημιουργικότητα), οι ενεργοί πολίτες (αφού με την ταχύτητα ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης όχι μόνο οι νέοι άνθρωποι, αλλά ολόκληρος ο πληθυσμός χρειάζεται να προετοιμαστούν για να γίνουν δυναμικοί πολίτες της Ευρώπης), η κοινωνική ένταξη (όπου η ένταξη των μακροχρόνια ανέργων για να διασφαλιστεί μια δίκαιη και συνεκτική Ευρωπαϊκή Κοινωνία) και η προσωπική ολοκλήρωση (όπου στόχος είναι η ανάπτυξη της προσωπικότητας).

Επίσης τονίζεται ότι η Δια Βίου Εκπαίδευση πρέπει να παρέχει την δυνατότητα στα άτομα να αποκτήσουν την γνώση, τις ικανότητες και τις αξίες που χρειάζονται, προσφέροντας ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης και αυτής που υλοποιείται στο πρωτοβάθμιο, δευτεροβάθμιο και τριτοβάθμιο επίπεδο. Η Δια Βίου Εκπαίδευση έρχεται να βγάλει τον άνθρωπο από το κοινωνικό και οικονομικό αδιέξοδο και να τον ενεργοποιήσει σε δημιουργικές προσπάθειες. Να τον επαναφέρει στην αυλή του σχολείου όμως, χωρίς το επιτιμητικό βλέμμα του δασκάλου ή του Διευθυντή που παρήγαγε η καταναλωτική και λίγο απάνθρωπη σχολική εκπαίδευση. Η επιβεβαίωση σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον των ανέργων αλλά και όσων

βρίσκονται στην παραγωγική διαδικασία καθορίζεται από την ανάπτυξη της προσωπικότητας, τη συμμετοχή στη διαχείριση των κοινών και τις δυνατότητες της απασχόλησης. Με τον τρόπο αυτό η Δια Βίου Μάθηση καθιερώνεται στη δεκαετία που διανύουμε ως βασικό συστατικό του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου και θεσμοί όπως το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, η Εκπαίδευση Ενηλίκων, τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, εμφανίζονται αφήνοντας την πόρτα ανοικτή σε νέες ευκαιρίες.

Το 2001 η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρεί ήδη σχέσεις με πολλές τρίτες χώρες στον τομέα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης όπως είναι οι συμφωνίες με τις Ηνωμένες Πολιτείες και τον Καναδά, που ανανεώθηκαν για μια πενταετία στις αρχές του 2001. Το Μάρτιο του 2001, οι αρχηγοί κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκριναν, για πρώτη φορά, κοινούς στόχους για τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης των χωρών τους και αποφάσισαν κυρίως να τα «ανοίξουν στον κόσμο». Με βάση μια πρόταση της Επιτροπής και τις εισηγήσεις των κρατών μελών, το Συμβούλιο ενέκρινε στις 12 Φεβρουαρίου 2001 την « Έκθεση¹²¹ για τους μελλοντικούς συγκεκριμένους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης». Πρόκειται για το πρώτο έγγραφο όπου σκιαγραφείται μια συνολική και συνεκτική προσέγγιση των εθνικών πολιτικών στον τομέα της εκπαίδευσης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με άξονα τρεις στόχους. Ο πρώτος στόχος αφορά την βελτίωση της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ο δεύτερος την ευκολότερη πρόσβαση όλων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, ενώ ο τρίτος αφορά το άνοιγμα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στον κόσμο. Τον Μάρτιο του 2001 η έκθεση εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Στοκχόλμη, που ζήτησε να ετοιμαστεί ένα αναλυτικό πρόγραμμα εργασίας, το οποίο εγκρίθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 2002. Η νέα αυτή στρατηγική απαιτούσε και μια εξίσου καινοτόμα μέθοδο, οριζόμενη ως μέθοδος ανοιχτού συντονισμού. Είναι μια μέθοδος που σέβεται την κατανομή αρμοδιοτήτων όπως προβλέπεται στις συνθήκες και παράλληλα παρέχει ένα νέο πλαίσιο συνεργασίας των κρατών μελών, ώστε οι εθνικές πολιτικές να συγκλίνουν υπέρ της υλοποίησης ορισμένων στόχων, κοινών για όλους.

Στις 2 Μαΐου 2001, εκδίδεται ο υπ' αριθμόν Νόμος 2909 με τίτλο «Ρυθμίσεις θεμάτων εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις», όπου στο τρίτο άρθρο με τίτλο «Θέματα Λαϊκής Επιμόρφωσης», στην πρώτη διάταξη αναφέρεται ότι η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης (Γ.Γ.Λ.Ε), που έχει συσταθεί με το άρθρο 27 παρ.1 εδ. ε' του Ν.1558/1985 (ΦΕΚ 137 Α'), μετονομάζεται σε «Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων» (Γ.Γ.Ε.Ε). Στις αρμοδιότητες της Γ.Γ.Ε.Ε. υπάγονται ο σχεδιασμός, ο συντονισμός και η υλοποίηση, σε εθνικό επίπεδο και στον απόδημο ελληνισμό, ενεργειών που αφορούν στην δια βίου μάθηση και ιδίως: α) η βασική εκπαίδευση ενηλίκων (αλφαριθμητισμός-συμπλήρωση υποχρεωτικής εκπαίδευσης), β) η γενική εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων (συνεχιζόμενη κατάρτιση-κατάρτιση και επιμόρφωση ειδικών κοινωνικών ομάδων-εκμάθηση ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης γλώσσας-νέες τεχνολογίες κλπ), γ) η Κοινωνική-Πολιτιστική Εκπαίδευση και Επιμόρφωση (εκπαίδευση-επιμόρφωση σε θέματα πολιτισμού-υγείας- περιβάλλοντος), δ) η ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και κατάρτιση, η σύνδεση και συνεργασία με τα εκάστοτε συστήματα ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς και η εκπαίδευση εκπαιδευτών και ε) Η ευθύνη για την λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας του άρθρου 5 του Ν.2525/1997.

¹²¹ Από την «Έκθεση για τους μελλοντικούς συγκεκριμένους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης» [5680/01EDUC 18], που ανακτήθηκε στον δικτυακό τόπο http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/rep_fut_obj_el.pdf στις 08/12/2011

Όπου στις διατάξεις του νόμου που προαναφέρθηκε αναγράφεται Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε), νοείται εφεξής η Γ.Γ.Ε.Ε.¹²²

Επίσης πρέπει να τονιστεί ότι με την υπ' αριθμόν Πρωτοκόλλου 163 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίστηκε η συγκρότηση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση & Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ). Η σύνθεση της Επιτροπής αποτελούνταν από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης. Τα μέλη της Επιτροπής με δικαίωμα ψήφου, τα αποτελούσαν οι εκπρόσωποι Υπουργείων και Οργανισμών, όπως είναι ο Ειδικός Γραμματέας, ο επικεφαλής της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠΕΑΕΚ, ο οποίος αναπληρώνει τον Πρόεδρο της Επιτροπής Παρακολούθησης, ο εκπρόσωπος της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του ΥΠΕΘΟ (Διαχειριστική Αρχή του Γ' ΚΠΣ), οι εκπρόσωποι της Αρχής Πληρωμής, της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου, της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, του Υπουργείου Εργασίας, του Υπουργείου Ναυτιλίας, του Υπουργείου Γεωργίας, του Υπουργείου Ανάπτυξης, του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ για θέματα περιβάλλοντος, της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς και ο εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Παράλληλα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση & Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ) με δικαίωμα ψήφου αποτελούν οι ειδικοί Γραμματείς του ΥΠΕΠΘ, ο Προϊστάμενος της Διαχειριστικής Αρχής του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση & Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση, ο Γενικός Διευθυντής Προγραμματισμού του ΥΠΕΠΘ, ο Διευθυντής Σπουδών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του ΥΠΕΠΘ, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του ΥΠΕΠΘ, της Δ/σης Ειδικής Αγωγής του ΥΠΕΠΘ, ο εκπρόσωπος της Διεύθυνσης Εφαρμογών Εκπαιδευτικών Σχεδίων (ΔιΕΦΕΣ) του ΥΠΕΠΘ. Ακόμα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση & Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ) με δικαίωμα ψήφου αποτελούν ο Διευθυντής Οικονομικών του ΥΠΕΠΘ, οι εκπρόσωποι του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας (ΕΣΥΠ), των ΑΕΙ, των ΤΕΙ, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.), του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας (ΚΕΕ), του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης (ΟΕΕΚ) και του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων (ΟΣΚ). Ακόμα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση & Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ) με δικαίωμα ψήφου αποτελούσαν οι εκπρόσωποι των Οικονομικών και Κοινωνικών Εταίρων και των μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Πιο συγκεκριμένα οι εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ), της Διδακταλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (ΔΟΕ), της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Ελλάδας (ΟΙΕΛΕ), της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Γονέων, της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (ΕΣΑΕΑ), του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων (ΣΕΒ), της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΟΚΕ) και της Γραμματείας των «Εθελοντικών μη Κυβερνητικών Οργανώσεων» (ΜΚΟ) για το περιβάλλον αλλά και εκπρόσωπος της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου οι εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και συγκεκριμένα εκπρόσωποι της Γενικής Δ/σης Περιφερειακής Πολιτικής της Ε.Ε, της Γενικής

¹²² Για τον υπ' αριθμόν Νόμο 2909 με τίτλο «Ρυθμίσεις θεμάτων εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις», ο δικτυακός τόπος www.et.gr/ ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 21:10.

Δ/σης Απασχόλησης της Ε.Ε και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης μπορεί να παρίστανται και άλλοι εκπρόσωποι υπουργείων και οργανισμών χωρίς δικαίωμα ψήφου. Μπορεί να προσκαλούνται επίσης, άτομα με ειδικές γνώσεις σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ.3, του Ν2860/2000¹²³.

Τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης αναπληρώνονται από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μόνο σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός τους. Στην περίπτωση αναπλήρωσης το όνομα του αναπληρωτή γνωστοποιείται εγγράφως στη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠΕΑΕΚ, που εκτελεί χρέη Γραμματείας της Επιτροπής Παρακολούθησης. Στην περίπτωση που μέλος της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι εκπρόσωπος φορέα, που προβλέπεται στην παρούσα απόφαση, αυτός ορίζεται εγγράφως και το όνομά του γνωστοποιείται στη Γραμματεία του ΕΠΕΑΕΚ. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται κάθε φορά που υπάρχει αλλαγή εκπροσώπου. Σε περίπτωση αναπλήρωσης λόγω απουσίας ή κωλύματος το όνομα του αναπληρωτή γνωστοποιείται με την παραπάνω διαδικασία. Η αποστολή της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Ν 2860/2000, η παρακολούθηση της αποτελεσματικής και ορθής εφαρμογής του ΕΠΕΑΕΚ II 2000-2006. Ειδικότερα επιβεβαιώνει ή προσαρμόζει το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών και δημοσιονομικών δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν στην παρακολούθησή του. Επίσης εγκρίνει κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση του συμπληρώματος προγραμματισμού. Ακόμα η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια επιλογής των πράξεων που χρηματοδοτούνται βάσει εκάστου μέτρου, σύμφωνα με κατηγορίες κριτηρίων επιλογής τους, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 15 εδ.β του Ν.2860/2000¹²⁴. Ακόμα τον Μάρτιο του 2001, σύμφωνα με την Απόφαση Ε(2001) 44/16-3-2001 της Επιτροπής των Ε.Κ, εγκρίθηκε το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) 2000 – 2006¹²⁵. Επίσης η Επιτροπή Παρακολούθησης αξιολογεί τακτικά τις εξελίξεις καθώς και την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων του προγράμματος, ενώ εξετάζει τα αποτελέσματα της εφαρμογής, ιδίως την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για τα διάφορα μέτρα, καθώς και την ενδιάμεση αξιολόγηση

¹²³ Η παράγραφος 3 του άρθρου 16 του Ν.2860/2000 αναφέρει: «Η Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό με την σύμφωνη γνώμη της διαχειριστικής αρχής του επιχειρησιακού προγράμματος και της διαχειριστικής αρχής του Κ.Π.Σ.. Συνέρχεται με πρόσκληση του προέδρου της. Στις συνεδριάσεις της μπορεί να προσκληθούν άτομα με ειδικές γνώσεις σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα» Για την αναζήτηση του Ν.2860/2000 με τίτλο «Διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις» ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Παρασκευή 06 Ιανουαρίου 2012 στις 00:38.

¹²⁴ Το συγκεκριμένο εδάφιο αναφέρει: «Εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια επιλογής των πράξεων που χρηματοδοτούνται βάσει εκάστου μέτρου. Ως ομάδες κριτηρίων επιλογής χρησιμοποιεί ιδίως: αα) την φύση και το είδος της πράξης στο πλαίσιο του μέτρου, ββ) την σκοπιμότητα της πράξης (οικονομική βιωσιμότητα και κοινωνικό όφελος), γγ) την πληρότητα της πράξης, δδ) την ωριμότητα της πράξης, εε) την συμβατότητα της πράξης με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές.». Για την αναζήτηση του Ν.2860/2000 με τίτλο «Διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις» ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Παρασκευή 06 Ιανουαρίου 2012 στις 00:38.

¹²⁵ σελ.57, υποενότητα 1.5.1 «Σύντομη παρουσίαση του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006» της Ενότητας 1.5 «Συνοπτική αποτίμηση των επιτευγμάτων του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

που προβλέπεται στο άρθρο 42 του Καν. (ΕΚ) 1260/1999. Επιπλέον εξετάζει και εγκρίνει την ετήσια και την τελική έκθεση εκτέλεσης του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ πριν αυτές αποσταλούν στην Επιτροπή. Επίσης, εξετάζει και εγκρίνει την ενδιάμεση και την έκθεση πρώτου απολογισμού αξιολόγησης, πριν αυτές αποσταλούν στην Επιτροπή. Επιπροσθέτως εξετάζει και εγκρίνει προτάσεις τροποποίησης του προγράμματος που δεν επιφέρουν αλλαγή στη συνολική και την ετήσια συμμετοχή των Ταμείων, ενώ εξετάζει οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης του περιεχομένου της απόφασης της Επιτροπής σχετικά με τη συμμετοχή των Ταμείων, με τη σύμφωνη γνώμη της Διαχειριστικής αρχής του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ και προτείνει σχετικά στη Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ. Ακόμα προτείνει στη Διαχειριστική αρχή οποιαδήποτε τροποποίηση του προγράμματος, που μπορεί να συντελέσει στην επίτευξη των στόχων του Ε.Π. ή να βελτιώσει τη διαχείριση της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής διαχείρισης. Θεσπίζει τον εσωτερικό της Κανονισμό σε συμφωνία με τη Διαχειριστική αρχή του ΕΠ και τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ, σύμφωνα με το άρθρο 16, παρ.3 του Ν 2860/2000. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ έχει δικαίωμα πληροφόρησης για όλες τις παρεμβάσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Ειδικότερα η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, κατόπιν αιτήματός της, έχει δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα που αφορούν την επιλογή των πράξεων καθώς και την εφαρμογή τους, τηρουμένων των εθνικών διατάξεων που αφορούν θέματα εμπιστευτικότητας. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης παρέχεται γραμματειακή στήριξη από την Διαχειριστική Αρχή του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ1.γ, του Ν.2860/2000. Οι λειτουργικές δαπάνες για την κάλυψη των αναγκών της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ θα καλύπτονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του Ν 2860/2000¹²⁶.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής του Νοεμβρίου 2001 με τίτλο «*Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής Δια Βίου Μάθησης*» (εναλλακτικός τίτλος «*Υλοποίηση ενός ευρωπαϊκού χώρου δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης*») έγινε αποδεκτή με ικανοποίηση από το Συμβούλιο, το οποίο επικρότησε την καθιέρωση της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης ως εκ των κατευθυντηρίων αρχών στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης από την προαναφερθείσα ανακοίνωση. Επίσης η ανακοίνωση της Επιτροπής του Νοεμβρίου 2001 με τίτλο «*Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής Δια Βίου Μάθησης*» έδωσε τον ορισμό της Δια Βίου Μάθησης: «*κάθε μαθησιακή δραστηριότητα η οποία αναλαμβάνεται καθ' όλη την διάρκεια της ζωής με σκοπό τη βελτίωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων, στο πλαίσιο μιας προσωπικής, πολιτικής, κοινωνικής προοπτικής και/ή μιας προοπτικής που σχετίζεται με την απασχόληση*¹²⁷» Επιπλέον η Επιτροπή και τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους κλήθηκαν να εξασφαλίσουν την συνέχεια στην έκθεση για τους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης συμβάλλουν στις διαδικασίες του Λουξεμβούργου και του Κάρντιφ και θέτουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση στο επίκεντρο της κοινοτικής συνεργασίας στους τομείς της απασχόλησης και των συνδεδόμενων πολιτικών. Επίσης την εξασφάλιση της ενεργούς συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου «*Παιδεία*» στην εξέταση της

¹²⁶ Ο δικτυακός τόπος του ΕΠΕΑΕΚ http://www.epeaek.gr/epeaek/el/redirect_a_2_5_1_2.html ανακτήθηκε την Παρασκευή 06 Ιανουαρίου 2012 στις 00:23.

¹²⁷ Από την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2001, σχετικά με την πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής διά βίου μάθησης, που έχει ως τίτλο «*Ευρωπαϊκή περιοχή δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης*» [COM(2001) 678 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα], που ανακτήθηκε στον δικτυακό τόπο <http://europa.eu/scadplus/leg/el/cha/c11054.htm>, στις 10/10/2007 σ.42, βλ. Παράρτημα ΙΙ-Γλωσσάριο.

πρότασης της Επιτροπής σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση και στον καθορισμό συναφών και συγκρίσιμων δεικτών ώστε να συμβάλει εγκαίρως στην προετοιμασία των κατευθυντηρίων γραμμών αλλά και την ενίσχυση της ανταλλαγής εμπειριών και παραδειγμάτων ορθής πρακτικής, με βάση τη συγκριτική ανάλυση των εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση, όπως το έγγραφο της Επιτροπής για την εκπαίδευση και την κατάρτιση στις πολιτικές της απασχόλησης. Η έγκριση της ανακοίνωσης με τίτλο «Υλοποίηση ενός ευρωπαϊκού χώρου δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης» από την Επιτροπή στις 21 Νοεμβρίου 2001¹²⁸ κατέστησε την έννοια της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης ως κατευθυντήρια αρχή ανάπτυξης της πολιτικής στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης εστιάζεται στην παρουσίαση συγκεκριμένων προτάσεων, όπου η δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση θα γίνει πραγματικότητα για όλους. Το εύρος της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης περιλαμβάνει τόσο την δραστηριότητα μαθητείας στην οποία επιδίδεται το άτομο για να ενισχύσει την προσωπική του ανάπτυξη όσο και την ενεργό άσκηση της ιδιότητας του ως πολίτη και την ικανότητα της επαγγελματικής ένταξης. Αναφορικά με τα περιβάλλοντα στα οποία πραγματώνονται οι δραστηριότητες της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι τελευταίες υλοποιούνται τόσο εντός όσο και εκτός των επίσημων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης θέτει ως προϋπόθεση την ολοένα περισσότερη επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό. Η επένδυση αφορά τόσο τις γνώσεις, όσο και την προαγωγή της απόκτησης βασικών δεξιοτήτων - συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων πληροφορικής - αλλά και την αύξηση των δυνατοτήτων για καινοτόμους και πιο ευέλικτους τύπους κατάρτισης με στόχο την απόκτηση ελεύθερης πρόσβασης σε όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως ηλικίας, σε δυνατότητες κατάρτισης υψηλής ποιότητας και σε μια ολοκληρωμένη κλίμακα εκπαιδευτικών εμπειριών, επίσημων και άτυπων, σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών συστημάτων σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής, είναι πολύ σημαντικός. Είναι απαραίτητη η τροποποίηση των εκπαιδευτικών συστημάτων από τα κράτη μέλη ώστε να υλοποιηθεί η κατάργηση των διάφορων μορφών μαθητείας. Επισημαίνεται ότι η κινητικότητα διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο εδώ και πολλά χρόνια σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τον Μάρτιο του 2001, η Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο δράσης e-Learning το οποίο ενεργοποίησε πληθώρα κοινοτικών πόρων που αφορούσαν: προγράμματα που αφορούσαν την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία, την έρευνα, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Επίσης η ενέργεια «Minerva» του προγράμματος «Σωκράτης» έχει ειδικά αφιερωθεί στις νέες εκπαιδευτικές τεχνολογίες. Το πρόγραμμα «Σωκράτης» δίνει την ευκαιρία κάθε χρόνο σε εκατοντάδες χιλιάδες Ευρωπαίους σπουδάζουν στο εξωτερικό ή να απασχοληθούν σε ευρωπαϊκά σχέδια του προγράμματος «Σωκράτης». Παρόμοια συνεργασία προωθεί το πρόγραμμα «TEMPUS» το οποίο αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης από τη Βόρεια Αφρική ως την περιοχή της Μογγολίας. Επιπλέον η αντίληψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θεωρεί ότι η ευρωπαϊκή εκπαίδευση αποτελεί ένα διεθνές πλεονέκτημα τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, θα βοηθήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση να επεκταθεί σε ολόκληρη την υφήλιο. Η ανακοίνωση χαρακτηρίζει την εκπαίδευση στην Ευρώπη βαθιά ριζωμένη και μαζί εξαιρετικά

¹²⁸ Από την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2001, σχετικά με την πραγματοποίηση μιας ευρωπαϊκής περιοχής δια βίου μάθησης, που έχει ως τίτλο «Ευρωπαϊκή περιοχή δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης» [COM(2001) 678 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα], που ανακτήθηκε στον δικτυακό τόπο

http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11054_el.htm.

ποικιλόμορφη. Τον Ιούλιο του 2001 η γενική βούληση απελευθέρωσης της διεθνούς κινητικότητας που είχε λάβει συγκεκριμένη μορφή στη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, έλαβε έγκριση. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης του 2001 εξειδίκευε τα δομικά στοιχεία των στρατηγικών που στόχευαν στην υποστήριξη των προσπαθειών των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων παραγόντων. Το πρώτο στάδιο για την προσβασιμότητα των ευκαιριών της Δια Βίου Μάθησης αφορούσε την αναμόρφωση των παραδοσιακών συστημάτων. Επίσης το περιεχόμενο της ανακοίνωσης του 2001 εξειδίκευε και υπόλοιπα δομικά στοιχεία που αφορούσαν την ανάπτυξη των συμπράξεων: α) σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης (εθνικό, περιφερειακό και τοπικό), β) μεταξύ των παρεχόντων εκπαιδευτικών υπηρεσιών (σχολείων, πανεπιστημίων, κ.τ.λ.), της κοινωνίας των πολιτών με ευρεία έννοια (επιχειρήσεων, κοινωνικών εταίρων, τοπικών σωματείων, κ.τ.λ.), γ) στην ανίχνευση των αναγκών του μαθητευομένου και της αγοράς εργασίας στο πλαίσιο της κοινωνίας της γνώσης (περιλαμβανομένων π.χ. των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας), δ) στην εξεύρεση κατάλληλων πόρων με την ενθάρρυνση της αύξησης των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων καθώς και νέων μοντέλα επένδυσης και ε) στην αύξηση της πρόσβασης σε ευκαιρίες για μάθηση, ιδίως με τον πολλαπλασιασμό των τοπικών κέντρων μάθησης στους χώρους εργασίας και με τη διευκόλυνση της μάθησης στο χώρο εργασίας. Ακόμα είναι απαραίτητη η ένταση των ειδικών προσπαθειών σε άτομα ή ευπαθείς ομάδες από τον κοινωνικό αποκλεισμό όπως είναι οι ανάπηροι, οι μειονότητες και οι αγροτικοί πληθυσμοί. Αντίστοιχη ένταση των προσπαθειών απαιτείται στην δημιουργία κουλτούρας μάθησης με σκοπό την ενεργοποίηση των εν (δυνάμει) μαθητευόμενων, την αύξηση επιπέδων συμμετοχής και της αντίληψης της αναγκαιότητας της μάθησης σε κάθε ηλικία, όπως επίσης και της εφαρμογής των διαδικασιών αξιολόγησης και παρακολούθησης της ποιότητας.¹²⁹

Η Δια Βίου Μάθηση πρέπει να γίνει ένα βασικό συστατικό¹³⁰ του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου και πρέπει να υιοθετηθούν προς το στόχο αυτό καινοτόμες και ποσοτικά προσδιορίσιμες προσεγγίσεις. Οι Κοινωνικοί Εταίροι πρέπει να ενθαρρύνουν την έρευνα και να συμφωνήσουν σε νέες μορφές δια βίου εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης. Η Δια Βίου Μάθηση αποτελείται από μια συνεχή διαδικασία απόκτησης, συμπλήρωσης, και βελτίωσης των δεξιοτήτων ενός ατόμου κατά τη διάρκεια της ζωής του έτσι ώστε να μπορεί να συμμετάσχει πλήρως σε μια κοινωνία βασισμένη στη γνώση. Η ανάπτυξη της γνώσης και της ικανότητας είναι αποτέλεσμα όλων των μορφών εκμάθησης. Αυτές οι μορφές εκμάθησης μπορεί να είναι από εκπαιδευτικό ίδρυμα όπως το πανεπιστήμιο, επαγγελματική εξειδίκευση που αποκτείται στον εργασιακό χώρο ή δεξιοτήτων μέσω επαγγελματικής κατάρτισης. Αυτή η συνεχής διαδικασία πρέπει να είναι διαθέσιμη σε όλους τους πολίτες, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και να αντανakλά τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα κάθε ατόμου σε κάθε στάδιο της ζωής του. Η τεχνολογία αναπτύσσεται σε φρενήρεις ρυθμούς και κάθε ευρωπαϊκή χώρα έχει αντιμετωπίσει την απαρχαίωση κάποιων επαγγελμάτων και την επακόλουθη ανεργία τμημάτων του εργατικού δυναμικού των οποίων οι δεξιότητες και η κλίση έχουν ξεπεραστεί.

¹²⁹ Τα δομικά στοιχεία προέρχονται την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2001, σχετικά με την πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής διά βίου μάθησης, που έχει ως τίτλο «Ευρωπαϊκή περιοχή δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης» [COM(2001) 678 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα], που ανακτήθηκε στον δικτυακό τόπο http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11054_el.htm.

¹³⁰ βλ. «Παιδαγωγικές Αφετηρίες και Διδακτικές... των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας», σελ.8

Ένας στόχος της Δια Βίου Εκπαίδευσης είναι η όσο το δυνατόν περισσότερο ελαχιστοποίηση του φαινομένου της απαρχαιώσης των επαγγελματιών και της επακόλουθης ανεργίας. Ένας άλλος στόχος είναι να προσφερθεί στους ανθρώπους η ευκαιρία να εκσυγχρονίσουν τις βασικές ικανότητές τους ή να αυξήσουν τη γνώση τους σε ψηλότερα επίπεδα ώστε να έχουν πρόσβαση σε καλύτερες θέσεις απασχόλησης και να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο. Η στρατηγική για τη Δια Βίου Εκπαίδευση περιλαμβάνει στοιχεία που πρέπει να εξεταστούν. Οι συμμετέχοντες στη Δια Βίου Εκπαίδευση περιλαμβάνουν την κυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα, τους φορείς παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης, τις επιχειρήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους, τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, και διάφορους άλλους φορείς. Αυτοί οι συμμετέχοντες πρέπει να επαναπροσδιορίσουν τις βασικές δεξιότητες που απαιτούνται για την προσαρμογή σε μια κοινωνία βασισμένη στη γνώση. Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες τάσεις στην αγορά εργασίας πρέπει να επαναπροσδιορίζονται συνεχώς ώστε οι διαδικασίες, οι υπηρεσίες που προσφέρονται και η πολιτική να τις αντανακλούν. Οι δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στην εκμάθηση πρέπει να αυξηθούν αισθητά. Οι πόροι πρέπει να επιμεριστούν αποτελεσματικά και επενδύσεις σε νέους και καινοτόμους τρόπους κατάρτισης πρέπει να πραγματοποιηθούν ώστε να ελαχιστοποιηθεί το φαινόμενο ύπαρξης υψηλής ανεργίας παράλληλα με ελλείψεις σε θέσεις εργασίας λόγω ανεπάρκειας σε συγκεκριμένες ειδικότητες και έλλειψη δεξιοτήτων.

Το κοινό πρέπει να ενημερωθεί για την ύπαρξη προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης και ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην αφαίρεση όλων των εμποδίων πρόσβασης σε αυτά τα προγράμματα ειδικά γιατί τις κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες όπως τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ηλικιωμένοι ή οι μειονότητες. Πρέπει να δημιουργηθεί μια «κουλτούρα» εκμάθησης. Άτομα που συνειδητοποιούν πως η Δια Βίου Μάθηση δημιουργεί προϋποθέσεις για καλύτερες θέσεις εργασίας, καλύτερους μισθούς και υψηλότερο βιοτικό επίπεδο είναι το αναπόσπαστο τμήμα αυτής της κουλτούρας. Εκείνοι που δεν το έχουν συνειδητοποιήσει απλά δεν ξέρουν τις μελλοντικές τάσεις. Αυτοί που έχουν αποκλειστεί κοινωνικά πρέπει να ενημερωθούν για τα νέα δεδομένα και να λάβουν ορισμένα κίνητρα ώστε να πάρουν μέρος σε αυτή τη κουλτούρα εκμάθησης. Αυτή την περίοδο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιουργεί ένα σύστημα που θα επιτρέψει στους πολίτες τη δυνατότητα να παρουσιάζουν τα προσόντα τους οπουδήποτε στην Ευρώπη- ένα «ευρωπαϊκό βιογραφικό».¹³¹

Η Επιτροπή υποστήριξε την υλοποίηση των στρατηγικών της Δια Βίου Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, καθώς και συγκεκριμένες ενέργειες, για την πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης για την διευκόλυνση της μετάβασης¹³² προς μια κοινωνία της γνώσης. Στις 14 Φεβρουαρίου 2002 το αναλυτικό πρόγραμμα εργασίας, που είχε ζητήσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Στοκχόλμη έλαβε έγκριση. Το 2002 η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων κλήθηκε από την Επιτροπή να προσφέρει τις υπηρεσίες της ως προς την υποστήριξη της εκπαίδευσης και κατάρτισης με τη δημιουργία τοπικών κέντρων κατάρτισης. Επιπλέον η Επιτροπή κάλεσε το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων να προσφέρει τις υπηρεσίες του στις εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου του ίδιου τομέα. Ακόμα τα κράτη μέλη κλήθηκαν

¹³¹ Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2004, για τη θέσπιση ολοκληρωμένου προγράμματος δράσης στον τομέα της Δια Βίου Μάθησης [[COM\(2004\) 474](#) τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα.]

Δείτε επίσης «Παιδαγωγικές Αφειρητές και Διδακτικές... των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας», σελ.8-9

¹³² βλ. «Παιδαγωγικές Αφειρητές και Διδακτικές... των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας», σελ.9

να συμβάλλουν στην αύξηση της περαιτέρω χρήσης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και η Επιτροπή ανέλαβε την παρουσίαση του θεσπισμένου από τα κράτη μέλη απολογισμού των φορολογικών κινήτρων. Είναι αναγκαία η σύνδεση των μαθητευόμενων και μαθησιακών ευκαιριών μέσω της ανάπτυξης των τοπικών κέντρων μάθησης και της ενθάρρυνσης της μάθησης στον εργασιακό χώρο ώστε να καταστεί καθολική η πρόσβαση στις βασικές δεξιότητες. Είναι εφικτή η σύνδεση των μαθητευόμενων και μαθησιακών ευκαιριών και μέσω της υποστήριξης της έρευνας καινοτόμων παιδαγωγικών μεθόδων για τους διδάσκοντες, τους εκπαιδευτές και τους συντελεστές της μάθησης, αφού ληφθεί υπόψη ο αυξανόμενος ρόλος της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών. Για τον λόγο αυτό διεθνείς οργανισμοί όπως είναι η Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα άλλα ευρωπαϊκά όργανα, τα κράτη μέλη, οι χώρες του ΕΟΧ και οι υποψήφιες χώρες, οι κοινωνικοί εταίροι, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και λοιποί διεθνείς οργανισμοί προσκαλούνται να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην προώθηση της Δια Βίου Μάθησης. Ο προαναφερθείς λόγος οδήγησε την Επιτροπή στην πρόταση δημιουργίας βάσης δεδομένων που θα περιλαμβάνει ορθές πρακτικές, πληροφορίες, εμπειρίες σε αυτόν τον τομέα αλλά και στην πρόταση σύστασης ομάδας υψηλού επιπέδου από εκπροσώπους των υπουργείων που είναι αρμόδια για τη Δια Βίου Μάθηση. Το έργο της ομάδας υψηλού επιπέδου θα αφορά την παρακολούθηση του συντονισμού ανάμεσα στα διάφορα επίπεδα αποφάσεων (κοινοτικό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό). Η παρακολούθηση του συντονισμού θα πραγματοποιούνταν μέσω προγραμμάτων, μέσων, δικτύων και περιορισμένου πλήθους δεικτών. Τον Μάρτιο του 2002 είχε υποβληθεί σχετική εισήγηση στο Συμβούλιο της Βαρκελώνης. Αφετηρία του προβληματισμού αποτέλεσε η απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,¹³³ που όριζε ότι «η συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην παγκόσμια συζήτηση σχετικά με την Δια Βίου Εκπαίδευση και Κατάρτιση χαρακτηρίζεται από μια ευρεία αντίληψη βασισμένη στην προσέγγιση τη λεγόμενη «από τον λίκνο στον τάφο». Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου παραχωρούσε πλήρη θέση σε θέματα όπως η ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου, η συμμετοχή στη δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων, η μάθηση για λόγους ψυχαγωγίας και η ενεργός ζωή των ηλικιωμένων και απέκλειε την μάθηση από τις οικονομικές επιταγές. Στην ανακοίνωση που αφορά την πραγμάτωση της Ευρώπης της Δια Βίου Εκπαίδευσης και κατάρτισης, υπογραμμίζεται η ανάγκη αποτίμησης της μάθησης, δηλαδή της αξιολόγησης των τίτλων σπουδών από το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα, της άτυπης και εξωσχολικής μάθησης με σκοπό την καθολική αναγνώριση όλων των ειδών μάθησης. Τα προαναφερθέντα προϋποθέτουν τόσο την αύξηση της διαφάνειας και της συνοχής των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, όσο και την εκπόνηση έως το 2003 διακρατικού συστήματος σώρευσης των προσόντων. Παράλληλα η δημιουργία έως το τέλος του 2002 κοινού συστήματος παρουσίας των προσόντων (εμπνεόμενο από το ευρωπαϊκό βιογραφικό σημείωμα), η θέσπιση πτυχίων και πιστοποιητικών ευρωπαϊκής κατάρτισης σε εθελοντική βάση και η ενίσχυση των υπηρεσιών πληροφόρησης, προσανατολισμού και παροχής συμβουλών σε πανευρωπαϊκό επίπεδο αποτελούν επιπρόσθετες προϋποθέσεις για την καθολική αναγνώριση όλων των ειδών μάθησης. Τον Μάρτιο του 2002 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Βαρκελώνη¹³⁴ είχε

¹³³ Αναφερόμαστε στο Ψήφισμα (2002/C 163/1) της 27^{ης} Ιουνίου 2002, βλ. σχετικά στο «Εκπαιδευτικές Καινοτομίες για το Σχολείο του Μέλλοντος» Τόμος Α', στο άρθρο των Χαράλαμπου Βρασιδά και Γεώργιου Γ. Μαυροειδή, τυπωθήτω Σεπτέμβριος 2004, σελ.251

¹³⁴ Από την 2461η σύνοδο του Συμβουλίου, - ΠΑΙΔΕΙΑ, ΝΕΟΛΑΙΑ και ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ -, Βρυξέλλες, 11/12 Νοεμβρίου 2002, που ανακτήθηκε στον δικτυακό τόπο <http://ue.eu.int/ueDocs/newsWord/el/educ/73290.doc> ,σελ.

ενισχύσει τις συγκεκριμένες φιλοδοξίες αφού είχε επιβεβαιώσει ότι η εκπαίδευση αποτελεί μία εκ των βάσεων του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου και ότι τα ευρωπαϊκά συστήματα θα πρέπει να αποτελέσουν ως το 2010 «ένα ποιοτικό σημείο αναφοράς παγκοσμίως». Επιπλέον με αίτηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην Λισσαβόνα, η Επιτροπή είχε συστήσει ένα υπόδειγμα ευρωπαϊκού βιογραφικού σημειώματος (CV) το οποίο διέφερε από τα περισσότερα βιογραφικά, λόγω της σημασίας που απέδιδε τόσο στην επίσημη όσο και στην άτυπη μαθητεία.

Στις 29 Μαΐου 2002, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν Δ/8007/13-5-2002 (ΦΕΚ 668/ τ. β'/29-5-2002) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «*Αύξηση των διδασκτρων των καταρτιζομένων στα Δημόσια ΙΕΚ αρμοδιότητας ΥΠΕΠΘ*». Σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση, εγκρίθηκε η 3/30.01.2002 (θέμα 8Α) απόφαση του Δ.Σ του ΟΕΕΚ όπου αυξήθηκαν τα δίδακτρα των καταρτιζομένων στα Δημόσια ΙΕΚ αρμοδιότητας Υ.Π.Ε.Π.Θ από διακόσια εβδομήντα οκτώ ευρώ και ογδόντα λεπτά (278,80 €) σε τριακόσια εξήντα επτά ευρώ (367,00 €). Η εν λόγω αύξηση αφορούσε τους νεοεγγραφόμενους από το εαρινό εξάμηνο κατάρτισης 2002. Οι καταρτιζόμενοι που εγγράφηκαν κατά το φθινοπωρινό εξάμηνο κατάρτισης 2001-2002 καταβάλλουν δίδακτρα που ανέρχονται σε ποσό ύψους διακόσια εβδομήντα εννέα ευρώ (279, 00 €), ενώ όσοι καταρτιζόμενοι εγγράφηκαν πριν από το εξάμηνο αυτό καταβάλλουν δίδακτρα που ανέρχονται σε ποσό ύψους εκατόν ενενήντα ευρώ (190, 00 €). Τα δίδακτρα καταβάλλονταν εφάπαξ, με την εγγραφή του καταρτιζομένου, σε συμβεβλημένη με τον Ο.Ε.Ε.Κ τράπεζα. Η μη καταβολή των διδασκτρων κάθε εξάμηνου, συνεπάγεται την μη εγγραφή του υποψηφίου για κατάρτιση στο εξάμηνο αυτό. Οι οικονομικά ασθενείς καταβάλλουν δίδακτρα τα οποία ανέρχονται δίδακτρα σε ποσό ύψους εκατόν ενενήντα ευρώ (190, 00 €), εφόσον συντρέχουν ταυτόχρονα οι παρακάτω δύο όροι: 1. το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των επτά χιλιάδων τριακοσίων σαράντα ευρώ (7.340, 00 €) και το αποδεικνύουν με την οικογενειακή φορολογική δήλωση, ή το ετήσιο ατομικό εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων τετρακοσίων δέκα ευρώ (4.410,00 €) και το αποδεικνύουν με ατομική φορολογική δήλωση και ό,τι άλλο αποδεικνύει ότι ο αιτών ζει μόνος και 2. είναι μέλη πολύτεκνης οικογένειας ή ορφανοί.

Εκτός των οικονομικά ασθενών, το ίδιο ποσό διδασκτρων καταβάλλουν και τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες που καταρτίζονται στα τμήματα Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Α.μ.Ε.Α.), ανεξαρτήτως ύψους εισοδήματος. Καταρτιζόμενοι που οι οικογένειες τους διαμένουν μόνιμα σε περιοχές που έχουν τεθεί σε κατάσταση ανάγκης (π.χ σεισμόπληκτες, πλημμυροπαθείς, πυροπαθείς), καταβάλλουν δίδακτρα των οποίων το ύψος ανέρχεται σε ποσό ύψους πέντε ευρώ (5,6), ενώ καταρτιζόμενοι που μετέχουν σε ειδικά προγράμματα κατάρτισης καταβάλλουν δίδακτρα των οποίων το ύψος ανέρχεται σε ποσό ύψους εκατόν ενενήντα ευρώ (190, 00 €)¹³⁵.

Στις 31 Μαΐου 2002, εκδόθηκε το υπ' αριθμόν 142 Προεδρικό Διάταγμα Π.Δ 142/02 ΦΕΚ 118^Α με τίτλο «*Οργάνωση-Διοίκηση του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε)*». Σύμφωνα με το άρθρο 1 «Σκοποί του ΙΔΕΚΕ», του Α' Κεφαλαίου με τίτλο «*Ίδρυση-Σκοποί-Διοίκηση*», το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων («*Ι.Δ.Ε.Κ.Ε*») το οποίο ιδρύθηκε με την διάταξη της παρ.5 του άρθρου 4 του

18-20, με τίτλο «*Ενισχυμένη Ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης*» στις 10/10/2007

¹³⁵ Για την υπ' αριθμόν Δ/8007/13-5-2002 (ΦΕΚ 668/ τ. β'/29-5-2002) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «*Αύξηση των διδασκτρων των καταρτιζομένων στα Δημόσια ΙΕΚ αρμοδιότητας ΥΠΕΠΘ*», ο δικτυακός τόπος www.et.gr/ ανακτήθηκε την Τρίτη 17 Ιανουαρίου 2012 στις 00:03.

N.2327/1995, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν.2909/2001, είναι ν.π.ι.δ, και βασικό σκοπό έχει την τεχνολογική και επιστημονική υποστήριξη των προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων και την υλοποίηση ενεργειών που αφορούν στη δια βίου μάθηση. Ειδικότερα σκοποί του ΙΔΕΚΕ είναι: α. η δημιουργία της κατάλληλης τεχνολογικής και επιστημονικής υποδομής που θα κάνει δυνατή την άρτια και ταχεία υποστήριξη των προγραμμάτων που αφορούν στη δια βίου μάθηση, β. η ενσωμάτωση της τεχνολογίας της πληροφορίας και επικοινωνιών στην εκπαίδευση ενηλίκων, γ. Η επιμόρφωση στα σύγχρονα εκπαιδευτικά πολυμέσα με την αξιοποίηση του σύγχρονου εκπαιδευτικού λογισμικού, δ. η εφαρμογή ειδικών ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων και η ανάπτυξη μεθοδολογίας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση προκειμένου να αξιοποιηθεί για την εκπαίδευση διαφόρων κατηγοριών ενηλίκων, ε. Η διαχείριση ευρωπαϊκών προγραμμάτων σχετικών με την εκπαίδευση ενηλίκων, στ. Η παραγωγή και διάδοση εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού για όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης ενηλίκων.

Για την επίτευξη των σκοπών του το Ινστιτούτο μεταξύ των άλλων: α. Διεξάγει μελέτες και εκτελεί εκπαιδευτικά ή πειραματικά προγράμματα τα οποία αναφέρονται στην περιοχή των επιστημονικών του ενδιαφερόντων, β. Εκτελεί ερευνητικά προγράμματα και εκπονεί μελέτες για λογαριασμό της Γ.Γ.Ε.Ε. ή δικό του ή για λογαριασμό τρίτων ή σε συνεργασία με άλλους φορείς ή με διεθνείς οργανισμούς και ιδιαίτερα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, γ. Παρέχει σε τρίτους με αμοιβή ή χωρίς αμοιβή υπηρεσίες, πληροφορίες, συμβουλές και ενημέρωση σε θέματα της αρμοδιότητάς του, δ. Οργανώνει ή συμμετέχει σε σεμινάρια, εκπαιδευτικά προγράμματα, συνέδρια, συναντήσεις Ελλήνων και ξένων στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, ε. Προωθεί την ανάπτυξη σχέσεων και συνεργασιών με ημεδαπά ή αλλοδαπά ινστιτούτα, φορείς, κέντρα ή οργανισμούς του ίδιου ή συγγενούς επιστημονικού ενδιαφέροντος, με ημεδαπά και αλλοδαπά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, σχολές ή τμήματα αυτών¹³⁶.

Μετά την πρωτοβουλία της Μπρυζ των γενικών διευθυντών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Οκτώβριος 2001), τον Ιούνιο του 2002, σε μια διάσκεψη που οργάνωσε η γενική διεύθυνση Εκπαίδευση και Πολιτισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εγκαινιάστηκε μια διαδικασία ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης. Η ενσωμάτωσή τους (LEONARDO και ΣΩΚΡΑΤΗΣ) στην εφαρμογή του «*Αναλυτικού προγράμματος εργασίας για τους μελλοντικούς στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης*» είναι μια από τις προτεραιότητες της ημερήσιας διάταξης στην υπουργική συνεδρίαση στη Μπρατισλάβα (Ιούνιος 2002).

Την 1^η Αυγούστου 2002, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 2107/02 Υπουργική Απόφαση ΦΕΚ 993B με τίτλο «*Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε)*», όπου περιγράφονται τα όργανα διοίκησης, η συγκρότηση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου, του Προέδρου, του Γενικού Διευθυντή, την Διάρθρωση των Υπηρεσιών, τους Προϊστάμενους Υπηρεσιών και Μονάδων, το προσωπικό για την κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών, για την εκτέλεση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης υπαλλήλων, ο χρόνος εργασίας-ωράριο του προσωπικού, οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι, οι επιτροπές αξιολόγησης, η πνευματική ιδιοκτησία, το λογιστικό σύστημα, οι προμήθειες-εκτελέσεις εργασιών, ο προϋπολογισμός, ο

¹³⁶ Για το υπ' αριθμόν 142 Προεδρικό Διάταγμα Π.Δ 142/02 ΦΕΚ 118^Α με τίτλο «*Οργάνωση-Διοίκηση του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε)*», ο δικτυακός τόπος www.et.gr/ ανακτήθηκε την Τρίτη 17 Ιανουαρίου 2012 στις 00:10.

απολογισμός-ισολογισμός, τα βιβλία-στοιχεία, η διαχείριση εσόδων του Ινστιτούτου, οι δαπάνες, η διαχείριση υλικού και περιουσίας και ο οικονομικός έλεγχος¹³⁷.

Στις 13 Μαΐου 2003, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 111384 Κοινή Υπουργική Απόφαση με τίτλο «Για την έκδοση Υπουργικής Απόφασης περί του Συστήματος Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Κ.Ε.Κ». Στο πρώτο άρθρο ορίζεται το Σύστημα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.), ως ένα ολοκληρωμένο σύστημα μεθόδων, διαδικασιών, κριτηρίων και ενεργειών που αποσκοπούν στον έλεγχο της τήρησης των κριτηρίων, των όρων και των στοιχείων πιστοποίησης καθώς και στην παρακολούθηση και αξιολόγηση της λειτουργίας των Κ.Ε.Κ. και της αποτελεσματικότητας των υλοποιούμενων δράσεών τους. Ο στόχος του Συστήματος είναι η βελτίωση της παρεχόμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στα πλαίσια της δια βίου μάθησης και των αρχών της εκπαίδευσης ενηλίκων, η ενίσχυση των επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων των εργαζομένων, των ανέργων και των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων και η διευκόλυνση της ένταξης του ανθρώπινου δυναμικού στην απασχόληση και στην αγορά εργασίας. Επίσης στόχο αποτελούν η αύξηση της αξιοπιστίας των φορέων επαγγελματικής κατάρτισης, η οργανική σύνδεση με το ισχύον Σύστημα Πιστοποίησης, η θέσπιση ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων αξιολόγησης της παρεχόμενης από τα Κ.Ε.Κ. κατάρτισης και των διαδικασιών προώθησης των εκπαιδευομένων στην απασχόληση και η εφαρμογή ενιαίων μεθόδων και κριτηρίων μέτρησης της προόδου και της αποτελεσματικότητας τους και η εισήγηση προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων των αναγκαίων μέτρων για την αναβάθμιση σε θέματα πιστοποίησης του συστήματος της ΣΕΚ. Στο Σύστημα υπόκεινται τα Κ.Ε.Κ. που έχουν πιστοποιηθεί με την υπ. αριθμ. 105127/8-1-2001 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και όσα θα πιστοποιηθούν με το εκάστοτε ισχύον σύστημα πιστοποίησης. Ο έλεγχος των όρων και των στοιχείων, διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και αφορά στα Κ.Ε.Κ. που έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 105127/8-1-2001 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και σ' αυτά που θα πιστοποιηθούν με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Στις 22 Ιουλίου 2003, εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν 2372/2003 Κανονισμός των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, με τίτλο «*Οργάνωση και Λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας*» όπου στο πρώτο άρθρο με τίτλο «*Ίδρυση, σκοπός των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας*», αναφέρεται ότι τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε) της χώρας είναι δημόσια σχολεία και παρέχουν στους αποφοίτους Απολυτήριο τίτλο ισότιμο προς το Απολυτήριο του Δημοτικού ή του Γυμνασίου κατά περίπτωση. Σκοπός των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας είναι η προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη των εκπαιδευομένων, καθώς επίσης και η ανάπτυξη των δυνατοτήτων απασχόλησης τους. Ειδικότερα στόχοι των Σ.Δ.Ε είναι η ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης νέων 18 ετών και άνω, η επανασύνδεση των εκπαιδευομένων με την εκπαίδευση και τα συστήματα κατάρτισης, η ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των εκπαιδευομένων ώστε να αποκτήσουν γνώσεις, ικανότητες και στάσεις που θα τους βοηθήσουν στην κοινωνική ένταξη και ανέλιξη, και η συμβολή στην ένταξη τους στον κόσμο της εργασίας. Στο δεύτερο άρθρο με τίτλο «*Διάρκεια του Προγράμματος Σπουδών*», αναφέρεται ότι η χρονική διάρκεια των

---

¹³⁷ Για την υπ' αριθμόν 2107/02 Υπουργική Απόφαση ΦΕΚ 993Β με τίτλο «*Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε)*», ο δικτυακός τόπος www.et.gr/ ανακτήθηκε την Τρίτη 17 Ιανουαρίου 2012 στις 00:48.

προγραμμάτων σπουδών των ΣΔΕ είναι 18 μήνες. Η έναρξη και η λήξη των διδακτικών περιόδων, οι σχολικές εορτές και αργίες και οι διακοπές ορίζονται σύμφωνα με τα ισχύοντα στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση αντίστοιχα. Το τρίτο άρθρο με τίτλο «Βασικές αρχές και χαρακτηριστικά των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας», αναφέρει ότι τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας έχουν σκοπό την προώθηση της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης ενηλίκων που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και δεν έχουν τα απαιτούμενα από την αγορά εργασίας προσόντα και δεξιότητες. Για την επίτευξη του παραπάνω σκοπού έχουν υιοθετήσει τρεις βασικές αρχές ως στοιχεία ταυτότητας του θεσμού:

1. τα εκπαιδευτικά μέσα που αξιοποιούνται για την επίτευξη του βασικού σκοπού είναι ευέλικτα ώστε να υποστηρίζουν κάθε εκπαιδευόμενο στην προσπάθεια του.

2. Οι ανάγκες των εκπαιδευόμενων προσεγγίζονται εν όλω και όχι εν μέρει. Για να επιτύχουν στην προσπάθεια τους να εκπαιδευθούν και να καταρτισθούν, οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να υποστηριχθούν στην αντιμετώπιση δυσκολιών σε άλλους τους τομείς, όπως στην υγεία, την οικογένεια, τον εργασιακό χώρο, τον άμεσο κοινωνικό περίγυρο.

3. Το σύνθετο και η ποικιλία των εκπαιδευτικών αναγκών όπως ορίστηκαν απαιτούν εκπαιδευτικό και επιστημονικό δυναμικό, εγνωσμένου κύρους και αξίας ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στην πολυπλοκότητα των καθηκόντων που θα του ανατεθεί.

Στο πλαίσιο των παραπάνω αρχών, τα ΣΔΕ: α) συμπράττουν και επιδιώκουν να συνεργάζονται με όλους τους σχετικούς κοινωνικούς φορείς, τόσο για την ευαισθητοποίηση των κοινωνικών ομάδων στις οποίες απευθύνεται το πρόγραμμα των σχολείων, όσο και στην υλοποίηση του προγράμματος σπουδών, β) ακολουθούν παιδαγωγικές προσεγγίσεις που εστιάζουν στις ατομικές ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητες των εκπαιδευόμενων, γ) δίνουν έμφαση στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων (γραφής, ανάγνωσης και αρίθμησης), αλλά και νέων δεξιοτήτων που απαιτούνται σήμερα στην χρήση ξένης γλώσσας και νέων τεχνολογιών, δ) καλλιεργούν κοινωνικές δεξιότητες και βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να διαμορφώνουν θετικές στάσεις ως ενεργοί πολίτες και μέλη της κοινωνίας σε τοπικό, εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο και ε) διαμορφώνουν ένα ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών ώστε να αξιοποιούνται όλοι οι κοινωνικοί χώροι στους οποίους υπάρχει γνώση και συσσωρευμένη εμπειρία (χώροι εργασίας, κοινωνικής συνάθροισης, καλλιτεχνικής δημιουργίας, πολιτιστικών εκδηλώσεων κ.α)¹³⁸

Στις 7 Νοεμβρίου 2003, εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν 3191 Νόμος με τίτλο «*Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)*», όπου στο άρθρο 3 με τίτλο «*Ορισμός, αποστολή, στόχοι και βασικές λειτουργίες*», ορίζεται ως το ολοκληρωμένο σύνολο των συμβατών μεταξύ τους λειτουργιών και μέσων δια των οποίων, με συγκροτημένο και ενιαίο τρόπο, σχεδιάζεται και εφαρμόζεται η εθνική πολιτική για την σύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και για την σύνδεση τους με την απασχόληση έτσι ώστε: α). να ικανοποιούνται οι προσωπικές και κοινωνικές ανάγκες των ατόμων σε γνώσεις και δεξιότητες, β). να καλύπτονται οι ανάγκες της αγοράς εργασίας με επαγγελματικά στελέχη των ζητούμενων ειδικοτήτων και εξειδικεύσεων, με τα κατάλληλα για τον σκοπό αυτόν προσόντα (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες). Οι στρατηγικοί στόχοι του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α είναι οι ακόλουθοι: α.) Η δημιουργία και η συνεχής λειτουργία αξιόπιστου και αποτελεσματικού ενιαίου συστήματος για την έρευνα, καταγραφή και τεκμηρίωση

¹³⁸ Για τον υπ' αριθμόν 2372/2003 Κανονισμό των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, με τίτλο «*Οργάνωση και Λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας*» ο δικτυακός τόπος www.et.gr/ ανακτήθηκε την Τετάρτη 18 Ιανουαρίου 2012 στις 23:48.

των αναγκών της αγοράς εργασίας σε ανθρώπινο δυναμικό που αντιστοιχούν στα επαγγέλματα, τα οποία μπορούν να προέλθουν από την επαγγελματική εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, β.) Η διαμόρφωση προδιαγραφών των ειδικοτήτων ή των εξειδικεύσεων και η αποτελεσματική σύζευξη τους με τα προγράμματα σπουδών της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, γ) Ο συντονισμός των προγραμμάτων σπουδών και των παρεχόμενων υπηρεσιών των Συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος¹³⁹, δ. Η διαμόρφωση ενιαίων κανόνων: 1. για την αξιολόγηση και την πιστοποίηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης (φορείς, προγράμματα, εκπαιδευτές, εκπαιδευόμενοι, υποδομές και εξοπλισμός), 2. για την διαδικασία καθορισμού επαγγελματικών δικαιωμάτων ανά ειδικότητα ή εξειδίκευση, όπου αυτά απαιτούνται, και 3. για την πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων, ανεξάρτητα του τρόπου απόκτησης τους, ε.) Η διαμόρφωση και η συνεχής λειτουργία αποτελεσματικού και αποδοτικού Συστήματος Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας, των καταρτιζομένων και των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, στ.) Η προώθηση της κοινωνικής καταξίωσης των Συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

3. Στο πλαίσιο του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α., με επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων, διασυνδέονται και συντονίζονται οι παρακάτω βασικές λειτουργίες: α.) Η έρευνα, η καταγραφή και η τεκμηρίωση της επαγγελματικής διάρθρωσης της απασχόλησης σε εθνικό και κλαδικό επίπεδο και ο προσδιορισμός των αντίστοιχων αναγκών της αγοράς εργασίας, που αφορούν την κάλυψη της ζήτησης συγκεκριμένων θέσεων εργασίας, που απαιτούν συγκεκριμένες ειδικότητες ή εξειδικεύσεις, με ανθρώπινο δυναμικό που είναι δυνατόν να προέλθει από προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, β.) Ο προσδιορισμός των αναγκών της αγοράς εργασίας σε ειδικότητες και εξειδικεύσεις κατά επαγγελματικό επίπεδο, που είναι δυνατόν να καλύψουν την ζήτηση συγκεκριμένων θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο, γ) Ο προσδιορισμός με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας των προδιαγραφών ειδικοτήτων και εξειδικεύσεων, δ.) Ο προσδιορισμός των επαγγελματικών δικαιωμάτων ανά ειδικότητα ή εξειδίκευση, όπου αυτά απαιτούνται, και ο προσδιορισμός των διαδικασιών για την απόκτηση τους, ε.) Ο προσδιορισμός διαδικασιών απόκτησης των αναγκαίων ανά ειδικότητα ή εξειδίκευση ειδικών γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, που οδηγεί στην διατύπωση διαδρομών μάθησης, μέσω επαγγελματικής κατάρτισης ή και επαγγελματικής εμπειρίας, στ). Ο συντονισμός των Συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης στον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων που οδηγούν σε συγκεκριμένες ειδικότητες και εξειδικεύσεις διαφόρων επαγγελματικών επιπέδων, όταν διαπιστώνονται επικαλύψεις ή κενά στα σχεδιαζόμενα προγράμματα σπουδών, ζ) Ο σχεδιασμός και η οργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης που αντιστοιχούν προς τις ειδικότητες και τις εξειδικεύσεις που ζητούνται από την αγορά εργασίας και οδηγούν στην απόκτηση των προσόντων που αντιστοιχούν στην προδιαγραφή των ειδικοτήτων και εξειδικεύσεων αυτών, η) Η ενημέρωση των ενδιαφερομένων για επαγγελματική εκπαίδευση ή κατάρτιση και των γονέων τους για ειδικότητες και εξειδικεύσεις της επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, η διερεύνηση των προσόντων, ικανοτήτων και κλίσεων των ενδιαφερόμενων και η συμβουλευτική υποστήριξη τους στην επιλογή της κατάλληλης ειδικότητας ή εξειδίκευσης και του

¹³⁹νοούνται τα Συστήματα της Τεχνικής, Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

κατάλληλου προγράμματος σπουδών (συμβουλευτική και επαγγελματικός προσανατολισμός), θ. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση της ικανότητας και δυνατότητας των φορέων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης να ανταποκριθούν κατά τρόπο αποτελεσματικό στις απαιτήσεις που προκύπτουν από την αποστολή τους και τις ευθύνες που αναλαμβάνουν, ι. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση της ποιότητας των επί μέρους προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και της συμβατότητας τους προς τις ειδικότητες και εξειδικεύσεις για τις οποίες σχεδιάστηκαν, ια. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών της επαγγελματικής κατάρτισης, ιβ. Η εφαρμογή των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης με βάση τον σχεδιασμό, την οργάνωση, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση τους, ιγ. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτούν οι σπουδαστές και οι καταρτιζόμενοι σε σχέση προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, ως προϋπόθεση για την απονομή του τίτλου αντίστοιχων ειδικοτήτων ή εξειδικεύσεων και επαγγελματικού επιπέδου, ιδ. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων και η σύνδεση της με την διαδικασία απονομής άδειας άσκησης επαγγελματικών δικαιωμάτων, όπου αυτά απαιτούνται, για κάθε ενδιαφερόμενο, ανεξάρτητα του τρόπου απόκτησης των προσόντων αυτών, ιε. Η υποστήριξη της σύνδεσης των εκπαιδευόμενων, των καταρτιζομένων και των αποφοίτων με την αγορά εργασίας και η παρακολούθηση της απασχολησιμότητάς τους, ιστ. Η υποστήριξη των ανέργων για την ένταξη ή επανένταξη τους στην αγορά εργασίας, καθώς και των ήδη εργαζομένων για την πρόληψη της ανεργίας, ιζ. Η αποτίμηση των αποτελεσμάτων των φορέων, των δομών, προγραμμάτων και εκπαιδευτών επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, ιη. Η αξιολόγηση και αποτίμηση των αποτελεσμάτων της λειτουργίας των Συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης σε σχέση με την απασχόληση, ιθ. Η αξιολόγηση επαγγελματικών τίτλων που έχουν αποκτηθεί σε άλλες χώρες και ο προσδιορισμός της αντιστοιχίας τους προς επαγγελματικούς τίτλους που αποκτώνται στην Ελλάδα μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης και του Συστήματος Πιστοποίησης της Επαγγελματικής Κατάρτισης και των Επαγγελματικών Προσόντων, κ. Ο σχεδιασμός προγραμμάτων δράσης για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των αρμόδιων φορέων και της κοινής γνώμης, με στόχο την προώθηση της κοινωνικής καταξίωσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης και κα. Η ανάπτυξη διαδικασιών συνεννόησης και συμφωνίας με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και κοινωνικούς εταίρους¹⁴⁰.

Το 2003, η Επιτροπή εκπόνησε έκθεση για τις προόδους που θα έχουν επιτευχθεί στον τομέα της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης σε επίπεδο κρατών μελών και στο επίπεδο της Κοινότητας. Στη συνέχεια αποφασίστηκε ότι η παρακολούθηση της εφαρμογής και της προόδου που έχει σημειωθεί θα γίνει στο πλαίσιο της διετούς έκθεσης εφαρμογής του προγράμματος εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010». Για να διευκολυνθεί η μετάβαση προς μια κοινωνία που βασίζεται στη γνώση, η παρούσα ανακοίνωση εξαγγέλλει τα δομικά στοιχεία μιας συνεκτικής και ολοκληρωμένης στρατηγικής, η οποία θα συμβάλλει στη χάραξη των πολιτικών. Προτείνει επίσης προτεραιότητες για δράση, οι οποίες έρχονται να ενισχύσουν τις

¹⁴⁰ Για τον υπ' αριθμόν 3191/2003 Νόμο με τίτλο «Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)» ο δικτυακός τόπος www.et.gr/ ανακτήθηκε την Τρίτη 17 Ιανουαρίου στις 18:48.

στρατηγικές αυτές και εξηγεί πώς πρέπει να προωθηθεί η Δια Βίου Εκπαίδευση και κατάρτιση μέσω της ενίσχυσης των διαδικασιών, των μέσων και των προγραμμάτων που υπάρχουν και μέσω της ανάπτυξης δεικτών.

Η έκθεση για τη συνέχεια στο ψήφισμα του Συμβουλίου του 2002 - Εθνικές στρατηγικές για τη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ευρώπη- καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι εθνικές στρατηγικές διαφέρουν όσον αφορά τη συνοχή και πρέπει να γίνουν ακόμα πολλά πριν μπορέσουμε να πούμε ότι όλες οι χώρες έχουν μια επαρκώς ανεπτυγμένη κουλτούρα δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ένα μεγάλο μέρος της νομοθεσίας των κρατών μελών λαμβάνει υπόψη τις παραμέτρους και τις προτεραιότητες της δια βίου κατάρτισης, όμως, φαίνεται ότι οι ειδικές νομοθετικές πράξεις είναι ελάχιστες έως ανύπαρκτες. Τα πολιτικά έγγραφα και τα έγγραφα στρατηγικής είναι πιο συχνά. Η έννοια της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης θεωρείται ως αρχή στην οποία βασίζονται διάφορες μεταρρυθμίσεις των πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης, αν και δεν μπορεί ακόμα να χαρακτηριστεί ως θεμέλιο μιας νέας εθνικής στρατηγικής σε όλες τις χώρες.

Το 2004, ιδρύθηκε στην Ελλάδα η Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων¹⁴¹, η οποία έχει ως στόχους τη διάδοση των αρχών και μεθόδων της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, καθώς και την πληροφόρηση, το διάλογο και τις παρεμβάσεις για όσα συμβαίνουν στο πεδίο. Σύμφωνα με την ιδρυτική διακήρυξη της Επιστημονικής Ένωσης¹⁴², όσον αφορά τους λόγους ίδρυσης, αναφέρεται ότι τις δύο τελευταίες δεκαετίες αναπτύσσεται ραγδαία στη χώρα μας, όπως και σε όλο τον κόσμο, το πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων, που περιλαμβάνει την επαγγελματική κατάρτιση, την ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση, την εκπαίδευση από απόσταση, τα εκπαιδευτικά προγράμματα που αποβλέπουν στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και τα προγράμματα που αποβλέπουν στον εμπλουτισμό της γενικής παιδείας. Επίσης αναφέρεται ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 10% του ενήλικου πληθυσμού συμμετέχει κάθε χρόνο σε κάποιες από τις παραπάνω εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Στην Ελλάδα το ποσοστό είναι περίπου 3% (200.000 άτομα κάθε χρόνο) και αυξάνεται συνεχώς. Ωστόσο, παρά το έμπρακτο ενδιαφέρον των πολιτών της χώρας μας για την εκπαίδευση ενηλίκων, λίγα «βήματα» έγιναν μέχρι σήμερα με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών που αυτή προσφέρει και την ανάπτυξη επιστημονικού διαλόγου γύρω από αυτές. Ανάμεσα στα «βήματα» αυτά, ίσως τα πιο σημαντικά ήταν: α) Η δημιουργία της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης (σημερινή Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων), β) Η πιστοποίηση των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης και των Κέντρων Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών από το Υπουργείο Εργασίας, γ) Η δημιουργία του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης (Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.), δ) Η πραγματοποίηση του εθνικού προγράμματος «*Εκπαίδευση Εκπαιδευτών*» (εκπαίδευση των 14.000 εκπαιδευτών συνεχιζόμενης κατάρτισης της χώρας το 2006, με στόχο την πιστοποίησή τους από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.). Η εκπαίδευση αυτών των εκπαιδευτών θα γίνει με βάση διδακτικό υλικό και μεθοδολογία που εκπόνησε κοινοπραξία φορέων με συντονιστή το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, ε) Η θέσπιση του μεταπτυχιακού προγράμματος (Masters') «*Εκπαίδευση Ενηλίκων*» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, αποτελεί ένα πολύ σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη της έρευνας και των σπουδών στο πεδίο αυτό και στ) Η δημιουργία Μητρώου Αξιολογητών από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ και η επιμόρφωσή τους. Όμως αυτά τα «βήματα» δεν είναι αρκετά για να καλύψουν τις ανάγκες όσων ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση ενηλίκων σε ότι αφορά τη συνεχή ενημέρωσή τους, τη μεταξύ τους επικοινωνία, τη συμμετοχή τους σε επιστημονικό διάλογο και σε υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικές ή επιμορφωτικές δραστηριότητες. Η Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων ιδρύθηκε ακριβώς με στόχο να ανταποκριθεί σε αυτές τις ανάγκες. Αποβλέπει στην ανάπτυξη του επιστημονικού και επαγγελματικού πεδίου της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, στην ανάπτυξη των επαγγελματικών ικανοτήτων και στάσεων των μελών της, καθώς και στην ενίσχυση της μεταξύ τους επικοινωνίας και αλληλεγγύης. Την πρωτοβουλία για την ίδρυση της Ένωσης πήραν 24 συνεργάτες¹⁴³ Κοινό τους χαρακτηριστικό – και ταυτόχρονα έναυσμα της ιδρυτικής

¹⁴¹ Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης αποτελούν οι κ.κ.: Αλέξης Κόκκος (Πρόεδρος), Δημήτρης Βεργίδης (Αντιπρόεδρος), Μαρία Τερλιζίδου (Γραμματέας), Δημήτρης Πατρώνας (Ταμίας). Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αποτελούν οι κ.κ Χρήστος Γούλας, Θανάσης Καραλής, Γιώργος Κουλαουζίδης. Σύμβουλος επικοινωνίας: Χρήστος Κωστούρος, Υπεύθυνη Δικτυακού Τόπου: Δήμητρα Ανδριτσάκου

¹⁴²

Ο

δικτυακός

τόπος

http://www.adulteduc.gr/001/pdfs/idritiki_diakiriksi.pdf?phpMyAdmin=IzNLY94N6L9HugEdeWoYPqSsG2&phpMyAdmin=db53c3e110bfbc398c933c5b448fcb6 ανακτήθηκε την Κυριακή 12 Φεβρουαρίου 2012 στις 14:08

¹⁴³ Πρόκειται για τους **Αθανασούλα-Ρέππα Αναστασία**, Καθηγήτρια στην Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης και καθηγήτρια-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, **Βαλάκας Γιάννης**, Αν. Διευθυντής Λιανικής Τραπεζικής στην Αγροτική Τράπεζα, επιστημονικός συνεργάτης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, με 15ετή εμπειρία στην εκπαίδευση εκπαιδευτών, **Βεργίδης Δημήτρης**, Αν. Καθηγητής Επιμόρφωσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Διευθυντής

τους πρωτοβουλίας – είναι ότι έχουν όλοι μακρά επιστημονική και επαγγελματική θητεία στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, καθώς και ότι πρωτοστάτησαν στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση του προαναφερθέντος εθνικού προγράμματος «Εκπαίδευση Εκπαιδευτών». Επίσης οι περισσότεροι είναι καθηγητές-σύμβουλοι και επιστημονικοί συνεργάτες του μεταπτυχιακού προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Ανάμεσα στα πρώτα επίτιμα ιδρυτικά μέλη είναι έξι από τους κορυφαίους στον κόσμο ειδικούς της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, οι οποίοι έχουν σημαντική εμπειρία της ελληνικής πραγματικότητας, έργο δημοσιευμένο και στην Ελλάδα, καθώς και μακροχρόνια συνεργασία με πολλά από

---

*Εργαστηρίου Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Επίσης είναι καθηγητής-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Εκπαίδευση Ενηλίκων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, **Γιαννακοπούλου Ελένη**, Καθηγήτρια στο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου σε θέματα Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης, **Δημουλάς Κώστας**, επιστημονικός συνεργάτης του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, με 10ετή εμπειρία στην εκπαίδευση εκπαιδευτών, **Καραλής Θανάσης**, Λέκτωρ στη Δια Βίου Μάθηση στο Πανεπιστήμιο Πατρών και καθηγητής-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Εκπαίδευση Ενηλίκων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, **Καρατράσογλου Ιάκωβος**, Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού, με 20ετή εμπειρία και συγγραφικό έργο σε ζητήματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού, αγοράς εργασίας, σύνδεσης της κατάρτισης με την απασχόληση, **Καρδαμίτση Μαρίνα**, τακτική εκπαιδευτρια στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, επιστημονική συνεργάτης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, με 10ετή εμπειρία στην εκπαίδευση από απόσταση, **Κόκκος Αλέξης**, Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος και Αν. Καθηγητής στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Ενηλίκων» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, με 20ετή εμπειρία στην εκπαίδευση εκπαιδευτών, Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος «Εκπαίδευση Εκπαιδευτών», **Κοντονή Άννα**, επιστημονική συνεργάτης του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων και του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ σε θέματα εκπαίδευσης ενηλίκων, **Κουλαουζίδης Γιώργος**, καθηγητής-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Εκπαίδευση Ενηλίκων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Βοηθός Διευθυντής στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης, **Λιοναράκης Αντώνης**, Επίκουρος Καθηγητής Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πρόεδρος του Ελληνικού Δικτύου Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, **Μαυρογιώργος Γιώργος**, Καθηγητής Παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Συντονιστής και καθηγητής-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, **Παλιός Ζαχαρίας**, Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και καθηγητής-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Εκπαίδευση Ενηλίκων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.] Κοινό τους χαρακτηριστικό – και ταυτόχρονα έναυσμα της ιδρυτικής τους πρωτοβουλίας – είναι ότι έχουν όλοι μακρά επιστημονική και επαγγελματική θητεία στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, καθώς και ότι πρωτοστάτησαν στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση του προαναφερθέντος εθνικού προγράμματος «Εκπαίδευση Εκπαιδευτών». Επίσης οι περισσότεροι είναι καθηγητές-σύμβουλοι και επιστημονικοί συνεργάτες του μεταπτυχιακού προγράμματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Ανάμεσα στα πρώτα επίτιμα ιδρυτικά μέλη είναι έξι από τους κορυφαίους στον κόσμο ειδικούς της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, οι οποίοι έχουν σημαντική εμπειρία της ελληνικής πραγματικότητας, έργο δημοσιευμένο και στην Ελλάδα, καθώς και μακροχρόνια συνεργασία με πολλά από τα ιδρυτικά μέλη της Ένωσης, **Παπαγεωργίου Βάσω**, καθηγήτρια-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, με 15ετή εμπειρία στην εκπαίδευση εκπαιδευτών, **Παπαδόγαμβρος Βασίλης**, Διευθυντής του ΚΕΚ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, με 10ετή εμπειρία στην εκπαίδευση εκπαιδευτών, **Πατρώνας Δημήτρης**, Υποδιευθυντής στη Διεύθυνση Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και καθηγητής-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Εκπαίδευση Ενηλίκων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, **Πολέμη-Τοδούλου Μίνα**, ψυχοθεραπεύτρια οικογένειας και ομάδας, τακτική συνεργάτης του Αθηναϊκού Κέντρου Μελέτης του Ανθρώπου, καθηγήτρια-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Εξέλιξη του Παιδιού στο Κοινωνικό Περιβάλλον» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, **Πολυζώης Γιάννης**, Αν. Γενικός Διευθυντής Εκπαιδευτικού Κέντρου Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, με 10ετή εμπειρία στην εκπαίδευση από απόσταση, **Πρόκου Ελένη**, καθηγήτρια-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Εκπαίδευση Ενηλίκων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, **Συμεωνίδης Κλείτος**, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου, με 20ετή εμπειρία στην εκπαίδευση εκπαιδευτών, **Τεργιζίδου Μαρία**, καθηγήτρια-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Εκπαίδευση Ενηλίκων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, σύμβουλος επιχειρήσεων και οργανώσεων σε θέματα επαγγελματικής κατάρτισης, ανάπτυξης στελεχών και διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, **Τσιμπουκλή Άννα**, Διευθύντρια Εκπαίδευσης του ΚΕ.ΘΕ.Α., καθηγήτρια-σύμβουλος στη Θεματική Ενότητα «Εκπαίδευση Ενηλίκων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, **Χατζηγκίκη Βάσω**, Αν. Καθηγήτρια στη Θεματική Ενότητα «Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη» και Ακαδημαϊκή Υπεύθυνος του μεταπτυχιακού προγράμματος «Σπουδές στην Εκπαίδευση» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. **Επίτιμα μέλη της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων, αποτελούν οι:** **Sally Brown**, Διευθύντρια του Τμήματος Ενίσχυσης της Ποιότητας στο Πανεπιστήμιο Northumbria του Newcastle, **Paul Demunter**, καθηγητής εκπαίδευσης ενηλίκων στο Πανεπιστήμιο Lille, **Peter Jarvis**, καθηγητής εκπαίδευσης ενηλίκων στο Πανεπιστήμιο του Surrey, **Phil Race**, καθηγητής εκπαίδευσης από απόσταση στο Πανεπιστήμιο Glamorgan, **Alan Rogers**, Διευθυντής του Κέντρου «Εκπαίδευση για την Ανάπτυξη» και καθηγητής εκπαίδευσης ενηλίκων στο Πανεπιστήμιο του Reading, **Christine Verniers**, Διευθύντρια του βελγικού Επιμορφωτικού Οργανισμού FUNOC, **Αλέξης Λουκουριώτης**, πρώην Πρόεδρος της Δ.Ε. του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.*

τα ιδρυτικά μέλη της Ένωσης. Οι σκοποί της Ένωσης, που παρουσιάζονται στο Άρθρο 2 του Καταστατικού, υλοποιούνται από τις **δραστηριότητες**: Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες, Επικοινωνία και Ενημέρωση και Τεκμηρίωση και Δημοσιεύσεις, Μελέτες και Έρευνες. Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν αναλυτικά τα εξής: Οι **εκπαιδευτικές Δραστηριότητες** περιλαμβάνουν την διοργάνωση Συνεδρίων, Συνδιασκέψεων, Ημερίδων, Σεμιναρίων, «Εργαστηρίων» με θέματα γενικά, αλλά και εξειδικευμένα. Ενδεικτικά, θέματα εξειδικευμένων σεμιναρίων ή «εργαστηρίων» μπορεί να είναι η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση, η εκπαίδευση ειδικών κοινωνικών ομάδων, η σχέση της μεθοδολογίας της εκπαίδευσης ενηλίκων και εκείνης του εκπαιδευτικού συστήματος, η εκπαίδευση σε ειδικά θέματα (λ.χ. στη δυναμική της ομάδας, στην πρακτική άσκηση, στις προσομοιώσεις) κ.ά. Εάν σε ορισμένες από αυτές τις δραστηριότητες δεν είναι δυνατή η συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων, ισχύει σειρά προτεραιότητας εγγραφής. Επίσης, σε ορισμένες δραστηριότητες που απαιτούν δαπάνες (λ.χ. Διεθνή Συνέδρια) η συμμετοχή προϋποθέτει την καταβολή μειωμένου αντιτίμου. Τα μέλη της Ένωσης μπορούν να προτείνουν και να αναλάβουν προσωπικά την υλοποίηση ορισμένων από αυτές τις δραστηριότητες, σε επαγγελματική βάση. Εάν εγκριθεί η πρότασή τους, η Ένωση αναλαμβάνει να κοινοποιήσει στα μέλη της τη σχετική δραστηριότητα και να συμβάλει στη διοργάνωσή της. Διεξαγωγή πιλοτικών προγραμμάτων, που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη της επιστημονικής σκέψης και στη διαμόρφωση καλών πρακτικών. Ακόμα οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν την διοργάνωση σεμιναρίων εκπαίδευσης εκπαιδευτών αλλά και εκπαιδευτικών επισκέψεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Οι δραστηριότητες που αφορούν την **Επικοινωνία και Ενημέρωση** περιλαμβάνουν την Ενημέρωση της κοινής γνώμης και των ενδιαφερομένων φορέων σχετικά με τους σκοπούς και τις δραστηριότητες της Ένωσης, την Διάδοση πληροφοριών σχετικά με συνέδρια, συνδιασκέψεις, σπουδές, ερευνητικά προγράμματα, προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων κλπ, τις Παρουσιάσεις-Αφιέρωματα Καλών Πρακτικών και καινοτόμων προσπαθειών (λ.χ. ένας φορέας ή ένα άτομο μπορεί να παρουσιάσει αναλυτικά στην ιστοσελίδα την εκπαιδευτική πρακτική που αναπτύσσει σε ελληνικό ή/και ευρωπαϊκό επίπεδο). Επίσης αφορούν τον διάλογο γύρω από απόψεις ή κείμενα: Η Ένωση αλλά και τα ίδια τα μέλη παρουσιάζουν στην ιστοσελίδα και στο περιοδικό απόψεις ή κείμενα (μέρη βιβλίων, άρθρα, προσυνεδριακά κείμενα κλπ.) με σκοπό να γίνει συζήτηση μεταξύ τους, την ανάπτυξη της επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μελών, την επεξεργασία προτάσεων για σύναψη συνεργασιών της Ένωσης με άλλους φορείς και την κυκλοφορία του Newsletter της Ένωσης. Αναφορικά με τις δραστηριότητες που αφορούν την **Τεκμηρίωση και τις Δημοσιεύσεις**, οι οποίες αφορούν την Διασύνδεση με κόμβους που υπηρετούν παρεμφερείς σκοπούς, την διαμόρφωση βάσης δεδομένων (έρευνες, διδακτικά υλικά, φορείς, αναλυτικά προγράμματα, μεθοδολογικά «εργαλεία» κ.ά.), την διευκόλυνση της πρόσβασης σε βιβλιογραφικές πηγές. Ακόμα οι δραστηριότητες αφορούν τις δημοσιεύσεις. Μετά από γνωμοδότηση της Επιτροπής Κριτών Επιστημονικών Κειμένων, δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα και στο περιοδικό «Εκπαίδευση Ενηλίκων» άρθρα, μονογραφίες, πρωτότυπες εργασίες, ερευνητικές προσεγγίσεις κλπ, αλλά και τις παρουσιάσεις βιβλίων-Βιβλιοκριτική. Σχετικά με τις δραστηριότητες που αφορούν τις **Μελέτες και τις Έρευνες**, οι δραστηριότητες σχετίζονται με την εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με διακεκριμένους Έλληνες και ξένους ερευνητές, την καταγραφή των φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, και την διοργάνωση ημερίδων και θερινών σχολείων για την υποστήριξη των νέων ερευνητών, ιδιαίτερα εκείνων που εκπονούν διδακτορικές διατριβές σε τομείς

σχετικούς με την εκπαίδευση ενηλίκων, αλλά και την ανάπτυξη κοινών δράσεων με φορείς της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων.

Τον Δεκέμβριο του 2004, με την Απόφαση Ε(2004) 5583/22-12-2004, πραγματοποιήθηκε η πρώτη Αναθεώρηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) 2000 – 2006. Στην Αναθεώρηση, εντάχθηκαν επιπρόσθετοι πόροι μέσω της κατανομής των αποθεματικών επίδοσης και προγραμματισμού, με την δομή και την στοχοθεσία του Προγράμματος να παραμένουν αναλλοίωτες. Το δεύτερο εξάμηνο του 2005 ακολούθησε δεύτερη πρόταση αναθεώρησης σε συνέχεια των αποφάσεων της 7ης και της 8ης Επιτροπής Παρακολούθησης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης όπου αποφασίστηκε η μεταφορά 35 Μ€ (Δ.Δ.) από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) σε άλλα Προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Επίσης προτάθηκε η δημιουργία νέου Μέτρου (Μ.6.2) στο Άξονα Προτεραιότητας 6 («Τεχνική Βοήθεια – Προετοιμασία νέας προγραμματικής περιόδου» που περιλαμβάνει την Τεχνική Βοήθεια προκειμένου να υποστηριχθεί η υλοποίηση του Προγράμματος και δράσεις για της προετοιμασία της Δ' προγραμματικής περιόδου. Τον Δεκέμβριο του 2005 η Ευρωπαϊκή Ένωση με την απόφαση Ε(2005) 5642/15-12-2005 ενέκρινε την αναθεώρηση του ΕΠΕΑΕΚ¹⁴⁴.

Οι νέες ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν το 2005 στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβόνας προβλέπουν επίσης το στόχο της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ο κεντρικός ρόλος του μαθητευομένου, η σπουδαιότητα της ισότητας των ευκαιριών, η ποιότητα και καταλληλότητα των δυνατοτήτων εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να είναι στο επίκεντρο των στρατηγικών για την πραγμάτωση μιας περιοχής Δια Βίου Μάθησης στην Ευρώπη. Στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια που ακολούθησαν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα τονίστηκε η ανάγκη της υλοποίησης συνεκτικών και σφαιρικών στρατηγικών για τη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση. Τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να έχουν υλοποιήσει παρόμοιες στρατηγικές έως το 2006.

Στις 6 Ιουλίου 2005, εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν 3369 (ΦΕΚ Α 171/06.07.2005) Νόμος με τίτλο «*Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης και άλλες διατάξεις*», όπου στο άρθρο 1 με τίτλο «Γενικές Αρχές-Ορισμοί» του Κεφαλαίου Α' με τίτλο «*Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης*», αναφέρεται ότι οι διατάξεις του Νόμου λειτουργούν συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του Ν.3191/2003 («*Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση*») (ΦΕΚ 258 Α'). Ως φορείς παροχής δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης στο δεύτερο άρθρο με τίτλο «*Φορείς παροχής δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης*», παρέχουν οι υπηρεσίες δια βίου εκπαίδευσης σε άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση παρέχουν τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και σε αποφοίτους μέχρι και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, οι Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης και σε αποφοίτους μέχρι και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης οι Σχολές Γονέων. Επίσης υπηρεσίες δια βίου εκπαίδευσης παρέχονται σε αποφοίτους ανώτατης εκπαίδευσης, πανεπιστημιακής και

---

¹⁴⁴ σελ.57, υποενότητα 1.5.1 «*Σύντομη παρουσίαση του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006*» της Ενότητας 1.5 «*Συνοπτική αποτίμηση των επιτευγμάτων του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006*», της Ενότητας 1. «*Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού*» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47.

τεχνολογικής, παρέχουν τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης, του άρθρου 9 του νόμου αυτού¹⁴⁵

Υπηρεσίες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, στο πλαίσιο της δια βίου κατάρτισης, παρέχονται σε απόφοιτους υποχρεωτικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε αποφοίτους ανώτατης (πανεπιστημιακής και τεχνολογικής) εκπαίδευσης παρέχουν τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.), με την επιφύλαξη των διατάξεων του Ν.2009/1992.

Υπηρεσίες συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, στο πλαίσιο της δια βίου κατάρτισης, παρέχουν τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (Ε.Κ.Ε.Π.Ι.Σ). Ως φορέας παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης για το προσωπικό της δημόσιας διοίκησης, κεντρικής και περιφερειακής, της τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν.1892/1990¹⁴⁶ ή από άλλες ειδικές διατάξεις, ορίζεται και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Οι τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών που συνυπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, και η τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση των δημόσιων υπαλλήλων, μπορούν να ιδρύσουν: α)

¹⁴⁵ 1. Σε κάθε Ίδρυμα της ανώτατης εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο και Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα και Α.Σ.Π.Α.Ι.Τ.Ε. είναι δυνατόν να ιδρύεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Συγκλήτου ή της Διοικούσας Επιτροπής του οικείου Πανεπιστημίου ή της Συνέλευσης ή της Διοικούσας Επιτροπής του οικείου Τ.Ε.Ι. ή της Διοικούσας Επιτροπής της Α.Σ.Π.Α.Ι.Τ.Ε, ένα Ινστιτούτο Δια Βίου Εκπαίδευσης. Στην ανωτέρω ιδρυτική απόφαση για το κάθε Ινστιτούτο Δια Βίου Εκπαίδευσης θα προσδιορίζονται και οι λεπτομέρειες για την διοικητική υπαγωγή του στο οικείο Ίδρυμα, την εποπτεία, την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Ειδικότερα με την απόφαση αυτή καθορίζονται ιδίως: α) οι ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με την οργάνωση και την έγκριση των προγραμμάτων και τις μεθόδους διδασκαλίας και πιστοποίησης γνώσεων., β) Οι προϋποθέσεις τυχόν αναγνώρισης και μεταφοράς διδακτικών ενοτήτων ή αντιστοίχισης συναφούς επαγγελματικής εμπειρίας, γ) Οι ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με την επιλογή, οργάνωση και την λειτουργία των διοικητικών και εκπαιδευτικών οργάνων του Ινστιτούτου, δ) Οι ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με την οικονομική διαχείριση των πόρων του Ινστιτούτου και τους προϋπολογισμούς των προγραμμάτων που θα υλοποιεί
ε) Οι διαδικασίες διενέργειας της αξιολόγησης για την επιλογή των εκπαιδευομένων, στ) Οι λεπτομέρειες σχετικά με την οργάνωση τυχόν ερευνητικών, επιμορφωτικών και καινοτομικών δραστηριοτήτων του Ινστιτούτου και την αξιοποίηση και διάδοση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων αυτών, ζ) Ο τρόπος χρηματοδότησης του Ινστιτούτου με ρητή αναφορά στους πόρους της παραγράφου 2 του άρθρου 10 και στον βαθμό συμμετοχής καθενός από τους πόρους αυτούς στην αντιμετώπιση της δαπάνης, 2. Τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης είναι αρμόδια, στα πλαίσια του νόμου αυτού, για την οργάνωση και λειτουργία των προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι, 3. Οι διοικητικές και διαχειριστικές πράξεις των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης για τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης υπόκεινται σε έλεγχο νομιμότητας του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

¹⁴⁶ Πιο συγκεκριμένα με τίτλο «Επαναοριοθέτηση του Δημόσιου Τομέα» αναφέρει: 1. Ο κατά τις διατάξεις του άρθρου παρ. 6 του ν.1256/1982 δημόσιος τομέας περιλαμβάνει μόνο: α. τις κάθε είδους δημόσιες υπηρεσίες, που υπάγονται στο νομικό πρόσωπο του Δημοσίου και εκπροσωπούνται από αυτό, β. Τα κάθε είδους ν.π.δ.δ εξαιρουμένων των Χρηματιστηρίων Αξιών, είτε αυτά αποτελούν οργανισμούς κατά τόπο είτε καθ' ύλην αυτοδιοίκησης, γ. τις κάθε είδους κρατικές ή δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις και οργανισμούς, δ. Τις τράπεζες που ανήκουν στο νομικό πρόσωπο του Δημοσίου, είτε στο σύνολο τους είτε κατά πλειοψηφία και ε. Τις κάθε είδους θυγατρικές εταιρείες των νομικών προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' και γ' του άρθρου αυτού, εκτός από τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α 2. Η κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου επαναοριοθέτηση του δημόσιου τομέα δεν θίγει την έκταση εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 44 του ν.1882/1990 οι οποίες κατασχούν των γενικών ή ειδικών καταστατικών διατάξεων φορέων του κατά την παρ.6 του άρθρου 1 του ν.1256/1982 ευρύτερου δημοσίου τομέα που προβλέπουν ένταξη στο μόνιμο προσωπικό υπαλλήλων που είχαν προσληφθεί ως έκτακτοι. Στις διατάξεις του άρθρου 44 του ν.1882/1990 υπάγονται και οι υπάλληλοι των φορέων του κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν.1256/1982 ευρύτερου δημοσίου τομέα, που είχαν προσληφθεί με σύμβαση ορισμένου χρόνου. Για την αναζήτηση του Νόμου 1892/1990 με τίτλο «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις», ο δικτυακός τόπος <http://www.et.gr/> ανακτήθηκε την Τετάρτη 18 Ιανουαρίου 2012 στις 19:50.

φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης, οι οποίοι θα διέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, β) φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου κατάρτισης, οι οποίοι θα διέπονται από τα οριζόμενα στο εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο Πιστοποίησης Φορέων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Για την διάγνωση των αναγκών της δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης, τη γενικότερη αξιολόγηση και το συντονισμό των φορέων και της παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης, καθώς και για την διασύνδεση τους με το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α) συνίσταται συλλογικό όργανο με την ονομασία «Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης». Στην Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης συμμετέχουν: α) ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ως Πρόεδρος, β) ο Γενικός Γραμματέας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ως Αντιπρόεδρος, γ) ο Γενικός Γραμματέας Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, δ) ο Γενικός Γραμματέας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ε) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στ) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Τεχνολογικού Τομέα Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ζ) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Θεμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η) ο Πρόεδρος του Ο.Ε.Ε.Κ, θ) ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Ε.Π.Ι.Σ, ι) ο Πρόεδρος της Επιτελικής Επιτροπής Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση της παραγράφου 4 του άρθρου 11 με τίτλο «Δομή και Όργανα του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α» του ν.3191/2003 (ΦΕΚ 258 Α')¹⁴⁷ ια) τρεις εκπρόσωποι της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων, ιβ) τρεις εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών, ιγ) ένας εκπρόσωπος της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των δημοσίων υπαλλήλων, ιδ) ένας εκπρόσωπος της Συνόδου των Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων, ιε) ένας εκπρόσωπος της Συνόδου των Προέδρων των Ανώτατων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Η Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης για την υλοποίηση των σκοπών της αξιοποιεί τα συστήματα των άρθρων 5,6,7,8 και 9¹⁴⁸(του ν. 3191/2003 και κάθε άλλο

¹⁴⁷ Η συγκεκριμένη παράγραφος αναφέρει: « η Επιτελική Επιτροπή Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση αποτελεί όργανο για την προετοιμασία και την διαμόρφωση εισηγήσεων για τη λήψη αποφάσεων από το Εθνικό Συμβούλιο και για την παρακολούθηση της εφαρμογής των αποφάσεων του. Η Επιτελική Επιτροπή απαρτίζεται από: α) τον Πρόεδρο της Επιτροπής και μέλη, β) δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, γ) τρεις (3) εκπροσώπους της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων, δ) τρεις (3) εκπροσώπους των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών, ε) δύο (2) ειδικούς επιστήμονες »)

¹⁴⁸ Το Κεφάλαιο Γ' με τίτλο «Κανονιστικό Πλαίσιο των Συστημάτων του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α» περιλαμβάνει τα άρθρα 5,6,7,8, και 9. Ειδικότερα το άρθρο 5 με τίτλο «Το Σύστημα Έρευνας των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας» αναφέρει: «Αποστολή του Συστήματος Έρευνας των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (Σ1) είναι η συνεχής διερεύνηση, καταγραφή και τεκμηρίωση, με ενιαίο, έγκυρο και αξιόπιστο τρόπο, των αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό της αγοράς εργασίας και ο προσδιορισμός των σχετικών προς τις ανάγκες αυτές επαγγελματιών, κατά ειδικότητα και επαγγελματικό επίπεδο, τα οποία αντιστοιχούν στην επαγγελματική εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, καθώς και ο προσδιορισμός των περιεχομένων των επαγγελματιών αυτών.»

Το άρθρο 6 με τίτλο «Το Σύστημα Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης» αναφέρει: 1.Αποστολή του Συστήματος Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Σ2) είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων σπουδών, στο πλαίσιο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που αποβλέπουν στο συνδυασμό της γενικής παιδείας με τις βασικές τεχνικές και επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες, με σκοπό την επαγγελματική και κοινωνική ένταξη των αποφοίτων της.

πρόσφορο μέσο. Ο συντονισμός των φορέων παροχής δια βίου κατάρτισης γίνεται σύμφωνα με τον ν.3191/2003 που αφορά στο Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α). Η Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του προέδρου της σε τακτική συνέλευση μεν ανά τρεις μήνες, εκτάκτως δε όταν ζητηθεί από τουλάχιστον από πέντε μέλη της. Στις συνεδριάσεις της δύνανται να καλούνται, κατά περίπτωση, εκπρόσωποι άλλων Υπουργείων και υπηρεσιακοί παράγοντες ή εμπειρογνώμονες σχετικά με τη δια βίου μάθηση. Το έργο της Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης υποστηρίζεται επιστημονικά και διοικητικά από την υπηρεσιακή μονάδα, επιπέδου Διεύθυνσης, με την ονομασία «Μονάδα Υποστήριξης Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης», η οποία συνίσταται στον Ο.Ε.Ε.Κ. Για την κάλυψη των αναγκών της Μονάδας Υποστήριξης Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης συνίστανται πέντε θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, δύο θέσεις κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού και τρεις θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού-Οικονομικού. Τις θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού καταλαμβάνουν πρόσωπα που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, διάρκειας ενός τουλάχιστον έτους, ελληνικού πανεπιστημίου ή αναγνωρισμένου ισότιμου της αλλοδαπής. Η πλήρωση όλων των θέσεων γίνεται με την διαδικασία των διατάξεων των άρθρων 18 και 19 του Ν.2190/1994¹⁴⁹ (ΦΕΚ 28^Α), κατά περίπτωση. Στην διαδικασία πλήρωσης θέσεων Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού μπορούν να μετέχουν και δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι, εφόσον επιλεγούν, αποσπώνται στη Μονάδα Υποστήριξης Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης, κατά τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα. Εάν κάποια θέση Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού δεν καλύπτεται από δημόσιο υπάλληλο, τότε καλύπτεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Ως προϊστάμενος της Μονάδας Υποστήριξης Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ένα από τα μέλη του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού της μονάδας αυτής. Οι αποδοχές των θέσεων Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού καθορίζονται με κοινή Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών. Όσοι υπηρετούν στις θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού με απόσπαση λαμβάνουν το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών και επιδομάτων της θέσης από την οποία έχουν αποσπασθεί, πλην αυτών που σχετίζονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων τους, και έχουν δικαίωμα επιλογής μεταξύ των αποδοχών της υπηρεσίας από την οποία έχουν αποσπασθεί. Με κοινή Απόφαση των Υπουργών

Το άρθρο 7 με τίτλο «Το Σύστημα Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης» αναφέρει: Αποστολή του Συστήματος Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Σ3) είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, για την απόκτηση τους από τους καταρτιζόμενους βασικών επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων σε ειδικότητες ή και σε εξειδικεύσεις, για την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα στην αγορά εργασίας και την εν γένει ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Το άρθρο 8 με τίτλο «Το Σύστημα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης» αναφέρει: Αποστολή του Συστήματος Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ4), στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων, για την κατάρτιση ή επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, η οποία συμπληρώνει γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν από τα άλλα Συστήματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ή και από επαγγελματική εμπειρία, με στόχους την ένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας και την επαγγελματική ανέλιξη.

Τέλος το άρθρο 9 με τίτλο «Το Σύστημα Πιστοποίησης της Επαγγελματικής Κατάρτισης και των Επαγγελματικών Προσόντων» αναφέρει: 1. Αποστολή του Συστήματος Πιστοποίησης της Επαγγελματικής Κατάρτισης και των Επαγγελματικών Προσόντων (Σ5), είναι ο προσδιορισμός και καθορισμός επαγγελματικών υποχρεώσεων και δικαιωμάτων ανά ειδικότητα και εξειδίκευση, η πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων ανεξάρτητα του τρόπου απόκτησης τους και ο προσδιορισμός της αντιστοιχίας των επαγγελματικών τίτλων.

¹⁴⁹ Για την αναζήτηση του Ν.2190/1994, ο δικτυακός τόπος <http://www.et.gr> ανακτήθηκε την Τρίτη 31 Ιανουαρίου 2012 στις 20:31

Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων¹⁵⁰

Στις 3 Νοεμβρίου 2005¹⁵¹, ο τότε Υφυπουργός κ.κ Οικονομίας και Οικονομικών κ. Χρ. Φώλιας και ο τότε Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Π. Παναγιωτόπουλος υπέγραψαν την υπ' αριθμόν 113172 Απόφαση (ΦΕΚ 1593 Β/17.11.2005) με τίτλο «**Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων**», όπου περιλαμβάνει συνολικά 14 άρθρα.

Η εκπαίδευση ενηλίκων στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, εμφανίστηκε στο προσκήνιο της ευρωπαϊκής ατζέντας αρχικά στις 27 Σεπτεμβρίου 2006 και στις 23 Οκτωβρίου 2006 μέσω του πορίσματος της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «*Εκπαίδευση Ενηλίκων : «ποτέ δεν είναι αργά για μάθηση» (23/10/2006)*». Η χαμηλή συμμετοχή στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων, έθεσαν ως προτεραιότητες στην ευρωπαϊκή ατζέντα: α) την άρση των εμποδίων στη συμμετοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων, β) την εξασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης ενηλίκων, γ) την ποιότητα των παροχών, δ) την αναγνώριση και επικύρωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, ε) την επένδυση στον γηράσκοντα πληθυσμό και τους μετανάστες, ε) τη μετανάστευση, ζ) την παρακολούθηση των δεικτών και στις συγκριτικές κατανομές μεταξύ των χωρών της Ε.Ε, στ) την αρχή της ανταγωνιστικότητας, όπως αυτή διαμορφώθηκε στη Λισσαβόνα με στρατηγικό στόχο την ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής οικονομίας στη βάση της κοινωνίας της γνώσης, η) την αντιμετώπιση των δημογραφικών αλλαγών και τη σημαντική αύξηση της γήρανσης του πληθυσμού και θ) την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης προκειμένου να αντιμετωπισθεί η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Στις 9 Νοεμβρίου 2006 ο τότε Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Χρ. Φώλιας και ο τότε Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Σάββας Τσιτουρίδης υπέγραψαν την υπ' αριθμόν 113613 Απόφαση (ΦΕΚ Β 1700 - 21.11.2006) που αφορά την «*Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 113172/2005 (ΦΕΚ 1593 Β/17.11.2005) κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας περί Συστήματος Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων.*» Στο πρώτο άρθρο με τίτλο «*Εισαγωγή-Στόχοι*» αναφέρεται ότι το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.), λαμβάνοντας υπόψη την εθνική πολιτική και την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, συγκροτεί Μητρώα Εκπαιδευτών Ενηλίκων και εφαρμόζει **Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων** με στόχο την αναβάθμιση του συστήματος της Δια Βίου Κατάρτισης, τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών κατάρτισης και την ουσιαστική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού δυναμικού των προγραμμάτων κατάρτισης. Με την υπ' αριθμόν 113613 Απόφαση (ΦΕΚ Β 1700 - 21.11.2006), ορίζονταν οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες ένταξης στο **Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων** του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., οι όροι και οι διαδικασίες πιστοποίησης και ένταξης στο **Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων** του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. και οι διαδικασίες ενημέρωσης και επικαιροποίησης των στοιχείων των ενταγμένων στα Μητρώα Εκπαιδευτών του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Στο δεύτερο άρθρο με τίτλο «*Ορισμοί*» αναφέρεται ότι

¹⁵⁰ Για τον υπ' αριθμόν 3369 (ΦΕΚ Α 171/06.07.2005) Νόμο με τίτλο «*Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης και άλλες διατάξεις*», ο δικτυακός τόπος www.et.gr/ ανακτήθηκε την Τρίτη 17 Ιανουαρίου 2012 στις 18:48.

¹⁵¹ Για την αναζήτηση την υπ' αριθμόν 113172 Απόφασης (ΦΕΚ 1593 Β/17.11.2005) με τίτλο «*Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων*», Ο δικτυακός τόπος του Εθνικού Τοπογραφείου www.et.gr, ανακτήθηκε την Παρασκευή 8 Ιουνίου 2012 στις 10:35

ως **Δια Βίου Κατάρτιση** ορίζεται το σύστημα που αποσκοπεί στην κατάρτιση ή/και επανα-κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού η οποία:

I) στο πλαίσιο της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης, παρέχει βασικές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες σε ειδικότητες ή/και σε εξειδικεύσεις, για την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα στην αγορά εργασίας και την εν γένει ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού

II) στο πλαίσιο της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή/και αναβαθμίζει γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν από τα άλλα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ή/και από επαγγελματική εμπειρία, με στόχο την ένταξη ή/και επανένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας, την επαγγελματική ανέλιξη και την προσωπική ανάπτυξη.

Ως **Εκπαιδευτής Ενηλίκων** ορίζεται ο επαγγελματίας, ο οποίος διαθέτει τα απαιτούμενα για την άσκηση του επαγγέλματος του τυπικά και ουσιαστικά προσόντα καθώς και τις απαραίτητες παιδαγωγικές γνώσεις και δεξιότητες για την προσέγγιση ενηλίκων καταρτιζομένων. Ο συνδυασμός των σύνθετων αυτών προσόντων τον καθιστά ικανό να συμμετέχει στον καθορισμό των μαθησιακών στόχων των προγραμμάτων κατάρτισης, να προσαρμόζει τους στόχους στις ανάγκες των καταρτιζομένων, να διευκολύνει τους καταρτιζόμενους στην απόκτηση γνώσεων και ικανοτήτων, να επιλέγει τις κατάλληλες εκπαιδευτικές μεθόδους, να διασφαλίζει την ενεργό συμμετοχή των καταρτιζομένων στην εκπαιδευτική διεργασία και τελικά να τους οδηγεί στους συμφωνημένους στόχους.

Ως **Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α')** ορίζεται ο κατάλογος στον οποίο εγγράφονται όσοι εκπαιδευτές πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 4 της παρούσας Απόφασης. Στο Εισαγωγικό Μητρώο αποτυπώνονται τα στοιχεία των εκπαιδευτών ως προς τα τυπικά τους προσόντα, την επαγγελματική τους εμπειρία αντιστοιχισμένη σε ομάδα/ες επαγγελμάτων καθώς και τη διδακτική τους εμπειρία – όπου και εφόσον απαιτείται. Το Εισαγωγικό Μητρώο απαρτίζεται από διαφορετικά υπομητρώα. Η ένταξη στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη συμμετοχή των υποψηφίων στις διαδικασίες εκπαίδευσης και πιστοποίησης τους, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 7 και 8 της υπ' αριθμόν 113613 Απόφασης. Από τη δημοσίευση της παρούσας, οι εκπαιδευτές που απαρτίζουν το Μητρώο Εκπαιδευτών/τριών Σ.Ε.Κ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 105128/8.1.2001 Υπουργική Απόφαση εντάσσονται αυτοδίκαια στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων και ειδικότερα στο Γενικό Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων ή/και στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής, ανάλογα με τα προσόντα τους και την κατηγορία στην οποία είχαν ενταχθεί στο Μητρώο Εκπαιδευτών/τριών Σ.Ε.Κ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Οι παραπάνω εκπαιδευτές εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις ένταξης και σε άλλα Υπομητρώα, όπως αυτά ορίζονται στην παρούσα Απόφαση και επιθυμούν την ένταξη τους και σε αυτά θα πρέπει να υποβάλλουν Αίτηση Διαχείρισης Αλλαγής υπομητρώου ένταξης συνοδευόμενη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά όπως ορίζεται στο άρθρο 10 της παρούσας απόφασης. Ως **Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Β')** ορίζεται ο κατάλογος στον οποίο εγγράφονται οι εκπαιδευτές του Εισαγωγικού Μητρώου που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τη διαδικασία πιστοποίησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 8 της υπ' αριθμόν 113613 Απόφασης.

Στο άρθρο 3 με τίτλο «Μεταβατικές Διατάξεις» αναφέρεται ότι από τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης έως τις **31.12.2006** στα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε.

προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης θα διδάσκουν οι ενταγμένοι στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων οι οποίοι διαθέτουν την απαιτούμενη διδακτική εμπειρία, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 4.8. της υπ' αριθμόν 113613 Απόφασης. **Από την 1.1.2007 έως τις 31.12.2007** στα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. 1 προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης θα διδάσκουν οι ενταγμένοι στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων. Κατ' εξαίρεση, θα μπορούν να διδάσκουν με τη σύμφωνη γνώμη του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. και οι ενταγμένοι στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων οι οποίοι διαθέτουν την απαιτούμενη διδακτική εμπειρία, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4.8. της υπ' αριθμόν 113613 Απόφασης, και σε ποσοστό έως 40% του συνόλου των διδακτικών ωρών του εκάστοτε προγράμματος κατάρτισης, επιφυλασσομένων τυχόν άλλων εξαιρέσεων που εισάγονται από άλλα νομοθετήματα. **Από 1.1.2007 έως τις 31.12.2007** στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» θα απασχολούνται αποκλειστικά εκπαιδευτές που είναι ενταγμένοι στα Μητρώα Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρούσα Απόφαση. Μέχρι τότε δύναται να ακολουθείται και η διαδικασία επιλογής εκπαιδευτών που ισχύει μέχρι σήμερα. **Από την 1.1.2008 και εφεξής** στα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης θα διδάσκουν μόνον οι ενταγμένοι στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων λαμβάνοντας υπόψη τις εξαιρέσεις όπως αυτές ορίζονται από το εκάστοτε ισχύον Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Ενεργειών Κατάρτισης (Ε.Σ.Δ.Ε.Κ.) Το άρθρο 4 με τίτλο «*Κριτήρια ένταξης στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Μητρώο Α)*», αναφέρει ότι το Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων απαρτίζεται από τα εξής Υπομητρώα: Γενικό Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων, Υπομητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής, Υπομητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε. (Ι.Ε.Κ. – Κ.Ε.Κ.), Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ο.Γ.Ε.Ε.ΚΑ. «*Δήμητρα*», Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και Υπομητρώο Εκπαιδευτών Εκπαιδευτών. Οι όροι και οι προϋποθέσεις ένταξης εξειδικεύονται ανά Υπομητρώο. Οι υποψήφιοι, μπορούν να ενταχθούν σε περισσότερα του ενός Υπομητρώα, εφ' όσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται για κάθε Υπομητρώο. Για την ένταξη στο Γενικό Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων απαιτούνται εναλλακτικά τα ακόλουθα:

- α) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή ισότιμος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής / αναγνωρισμένος από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και αποδεδειγμένη τριετής (3) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, συναφής με το/α αντικείμενο/α σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία επτά (7) έτη και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- β) Άλλος συναφής τίτλος σπουδών που επιτρέπει την άσκηση του επαγγέλματος, εφόσον κατά τον χρόνο κτήσης του δεν απονέμονταν στην Ελλάδα αντίστοιχο τίτλο από σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και αποδεδειγμένη τριετής (3) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, συναφής με το/α αντικείμενο/α σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία επτά (7) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.
- γ) Για τους τομείς δημοσιότητας και τέχνης, όπου ο υποψήφιος δεν κατέχει τίτλο σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, η σχετική άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, όπου αυτή απαιτείται, και διακεκριμένη εμπειρία και προσφορά άνω των επτά (7) ετών κατά τα τελευταία δεκαπέντε (15) έτη στους τομείς αυτούς.
- δ) Δίπλωμα Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) τμημάτων μεταδευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Κατάρτισης πιστοποιημένο από τον Ο.Ε.Ε.Κ.

και αποδεδειγμένη τετραετής (4) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα συναφής με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία εννέα (9) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

ε) Πτυχίο Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, Τεχνικού Λυκείου, Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής ή οποιουδήποτε άλλου τύπου Επαγγελματικού Λυκείου θεσμοθετημένου από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. ή Σχολής Μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. ή ισότιμης Σχολής της ημεδαπής ή αλλοδαπής, αναγνωρισμένης από το Τμήμα Ισοτιμιών και Επαγγελματικών Δικαιωμάτων της Διεύθυνσης Κατάρτισης του Ο.Ε.Ε.Κ. ή άλλη αρμόδια αρχή και αποδεδειγμένη πενταετής (5) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα συναφής με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

ζ) Απολυτήριο Γενικού Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου και αποδεδειγμένη εξαετής (6) επαγγελματική εμπειρία, στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, στο επάγγελμα τους, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δώδεκα (12) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

η) Απολυτήριο 9ετούς υποχρεωτικής εκπαίδευσης (Γυμνάσιο) και αποδεδειγμένη επταετής (7) επαγγελματική εμπειρία, στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, στο επάγγελμα τους, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δεκαπέντε (15) έτη.

θ) Απολυτήριο Δημοτικού (με χρονολογία απόκτησης πριν το 1977) και αποδεδειγμένη οκταετής (8) επαγγελματική εμπειρία, στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, στο επάγγελμα τους, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δεκαπέντε (15) έτη.

ι) Εκπαιδευτικοί:

ι1) Στις περιπτώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού όλων των βαθμίδων του τυπικού συστήματος εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση) καθώς και των επαγγελματιών εκπαιδευτών άλλων άτυπων ή/και αδιαβάθμητων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης (ενδεικτικά Κ.Ε.Κ., Ι.Ε.Κ., Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών, Κέντρα Ενδοεπιχειρησιακής Κατάρτισης, φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης και ξένων γλωσσών, ωδείων, γυμναστηρίων, Ν.Ε.Λ.Ε. κ.α.) ως επαγγελματική εμπειρία νοείται και η διδακτική. Τα απαιτούμενα έτη εμπειρίας προσδιορίζονται βάσει των διατάξεων των παραγράφων α-θ

ι2) **Η αναγωγή της εμπειρίας του μη μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού σε έτη πλήρους απασχόλησης γίνεται ως εξής:**

– Για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, 750 διδακτικές ώρες σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των

σπουδών αντιστοιχούν σε ένα έτος πλήρους απασχόλησης.

– Για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, τα Φροντιστήρια Μέσης Εκπαίδευσης και τα Κέντρα Ξένων Γλωσσών, 650 διδακτικές ώρες σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών αντιστοιχούν σε ένα έτος πλήρους απασχόλησης.

Για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση – Α.Τ.Ε.Ι., 300 διδακτικές ώρες σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών αντιστοιχούν σε ένα έτος πλήρους απασχόλησης.

Για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση – Α.Ε.Ι., 210 διδακτικές ώρες σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών αντιστοιχούν σε ένα έτος πλήρους απασχόλησης.

Για τα Ι.Ε.Κ., Κ.Ε.Κ., Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών, Κέντρα Ενδοεπιχειρησιακής Κατάρτισης ή άλλους φορείς άτυπης ή/και αδιαβάθμητης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης 500 διδακτικές ώρες σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών αντιστοιχούν σε ένα έτος πλήρους απασχόλησης.

Το Υπομητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής αποτελείται από δύο κατηγορίες: Α) Εκπαιδευτές Πληροφορικής και Β) Εκπαιδευτές Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής.

Για την ένταξη στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής απαιτούνται εναλλακτικά τα ακόλουθα:

α) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) Τμημάτων Πληροφορικής ή Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή αντίστοιχος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένος από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και αποδεδειγμένη τριετής (3) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, συναφής με το/α αντικείμενο/α σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία επτά (7) έτη και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

β) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.), Θετικής Κατεύθυνσης, της ημεδαπής ή αντίστοιχοί τίτλοι σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένοι από τα εκάστοτε αρμόδια / όργανα ισοτιμιών, εφόσον κατά τον χρόνο κτήσης τους δεν απονέμονταν στην Ελλάδα τίτλοι σπουδών Πληροφορικής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και αποδεδειγμένη τριετής (3) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, στον τομέα της Πληροφορικής, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

γ) **Εκπαιδευτικοί:**

γ1) Στις περιπτώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού όλων των βαθμίδων του τυπικού συστήματος εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση) καθώς και των επαγγελματιών εκπαιδευτών άλλων άτυπων ή/και αδιαβάθμητων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης (ενδεικτικό Κ.Ε.Κ., Ι.Ε.Κ., Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών, φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης, Ν.Ε.Λ.Ε. κ.α.) ως επαγγελματική εμπειρία νοείται και η διδακτική. Τα απαιτούμενα έτη εμπειρίας προσδιορίζονται βάσει των διατάξεων των παραγράφων α και β.

γ2) **Η αναγωγή της εμπειρίας του μη μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού που αναφέρεται στο σημείο γ1 σε έτη πλήρους απασχόλησης γίνεται ως εξής:**

Για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, 750 διδακτικές ώρες σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών αντιστοιχούν σε ένα έτος πλήρους απασχόλησης.

Για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και τα Φροντιστήρια Μέσης Εκπαίδευσης, 650 διδακτικές ώρες σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών αντιστοιχούν σε ένα έτος πλήρους απασχόλησης.

Για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση – Α.Τ.Ε.Ι., 300 διδακτικές ώρες σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών αντιστοιχούν σε ένα έτος πλήρους απασχόλησης.

Για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση – Α.Ε.Ι., 210 διδακτικές ώρες σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών αντιστοιχούν σε ένα έτος πλήρους απασχόλησης.

Για τα Ι.Ε.Κ., Κ.Ε.Κ., Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών, Κέντρα Ενδοεπιχειρησιακής Κατάρτισης ή άλλους φορείς άτυπης ή/και αδιαβάθμητης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης 500 διδακτικές ώρες σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών αντιστοιχούν σε ένα έτος πλήρους απασχόλησης.

Δ) Στην Κατηγορία Εκπαιδευτές Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής εντάσσονται οι εκπαιδευτές Πληροφορικής και όσοι διαθέτουν εναλλακτικά τα ακόλουθα:

δ1) Δίπλωμα Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, (Ι.Ε.Κ.) Τομέα Πληροφορικής / πιστοποιημένο από τον Ο.Ε.Ε.Κ. και αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία ενός (1) έτους στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα συναφή με το αντικείμενο

σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία τρία (3) έτη και μετά το πέρας των σπουδών

δ2) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) Τμημάτων Πληροφορικής ή Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή αντίστοιχο τίτλο σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και αποδεδειγμένη διδακτική εμπειρία 150 ωρών στην εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων ή/και τυπική εκπαίδευση η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία πέντε (5) έτη ή 500 ωρών στην εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων ή/και τυπική εκπαίδευση, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη.

δ3) Οι εκπαιδευτές που εντάσσονται μόνο στην κατηγορία Εκπαιδευτών Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής θα μπορούν να διδάσκουν μόνο βασικές δεξιότητες πληροφορικής.

δ4) Στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» (Ι.Ε.Κ. – Κ.Ε.Κ.) εντάσσονται οι κάτωθι:

δ.4.1) Για τα Κ.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.».

δ.4.1.1) Οι εκπαιδευτές που πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις ένταξης στο Γενικό Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων ή/και στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής, όπως ορίζονται στα άρθρα που αφορούν το Γενικό Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων και Υπομητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής αντίστοιχα.

δ.4.1.2) Για τα Ι.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» εντάσσονται οι υποψήφιοι οι οποίοι διαθέτουν εναλλακτικά τα ακόλουθα:

δ.4.1.2.1) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή/και Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και τριετή (3) επαγγελματική εμπειρία, συναφή με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία επτά (7) έτη και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

δ.4.1.2.2) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή/και Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και πενταετή (5) επαγγελματική εμπειρία, συναφή με το αντικείμενο κατάρτισης, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

δ.4.1.2.3) Δίπλωμα Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, (Ι.Ε.Κ.) τμημάτων μεταδευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Κατάρτισης πιστοποιημένο από τον Ο.Ε.Ε.Κ. και αποδεδειγμένη τετραετή (4) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα / συναφή με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία εννέα (9) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

δ.4.1.2.4) Πτυχίο Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, Τεχνικού Λυκείου, ΤΕΕ Β' Κύκλου, Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής ή οποιουδήποτε άλλου τύπου Επαγγελματικού Λυκείου θεσμοθετημένου από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. ή Σχολής Μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. ή ισότιμης Σχολής της ημεδαπής ή αλλοδαπής, αναγνωρισμένης από το Τμήμα Ισοτιμιών και, Επαγγελματικών Δικαιωμάτων της Διεύθυνσης Κατάρτισης του Ο.Ε.Ε.Κ. ή άλλη αρμόδια αρχή και απο δεδεδειγμένη επταετή (7) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα συναφή με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δεκαπέντε (15) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

δ.4.1.3) Επισημαίνεται ότι για τους εκπαιδευτές που εντάσσονται στο Υπομητρώο εκπαιδευτών της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» για την απασχόληση τους ως έκτακτο προσωπικό στα Ι.Ε.Κ. και τα Κ.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης

Α.Ε.» ισχύουν οι ειδικότερες διατάξεις που περιγράφονται στις εκάστοτε ισχύουσες Υ.Α. του Ν. 2956/2001, άρθρο 11 παράγραφος 19.

δ.4.1.4) Συγκεκριμένα, οι υποψήφιοι αυτών των κατηγοριών καλούνται να συνυποβάλλουν, εφόσον διαθέτουν, και τα ακόλουθα δικαιολογητικά προκειμένου να είναι δυνατή, βάσει αυτών, η μοριοδότησή τους κατά τη διαδικασία επιλογής τους για απασχόληση στα Ι.Ε.Κ. και τα Κ.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.»: Δικαιολογητικά διδακτικής εμπειρίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της παρούσας απόφασης και Βεβαιώσεις παιδαγωγικής επιμόρφωσης (διάρκειας τουλάχιστον ενός διδακτικού εξαμήνου).

δ.4.2) Για την ένταξη στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ο.Γ.Ε.Ε.ΚΑ. «Δήμητρα» **απαιτούνται εναλλακτικά** τα ακόλουθα:

δ.4.2.1) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή ισότιμος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένος από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και τριετής (3) επαγγελματική εμπειρία, συναφής με το/α αντικείμενο/α σπουδών η οποία αποκτήθηκε κατά την τελευταία επταετία (7) και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

δ.4.2.2) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή ισότιμος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένος από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και διετής (2) επαγγελματική εμπειρία στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στους Εποπτευόμενους Οργανισμούς, στις Περιφέρειες και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, συναφής με το/α αντικείμενο/α σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά την τελευταία πενταετία (5) και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

δ.4.2.3) Δίπλωμα Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, (Ι.Ε.Κ.) τμημάτων μεταδευτεροβάθμιας επαγγελματικής κατάρτισης πιστοποιημένο από τον Ο.Ε.Ε.Κ. και αποδεδειγμένη τετραετής (4) επαγγελματική εμπειρία στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε Εποπτευόμενους Οργανισμούς, στις Περιφέρειες και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, συναφής με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία εννέα (9) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

δ.4.2.4) Οποιοσδήποτε άλλος τίτλος σπουδών (Πτυχίο Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, Τεχνικού Λυκείου ή Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής του ΥΠ.Ε.Π.Θ. ή Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων Α' Κύκλου Σπουδών εποπτείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής εποπτείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή Σχολής Μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. ή ισότιμης Σχολής της ημεδαπής ή αλλοδαπής, αναγνωρισμένης από το Τμήμα Ισοτιμιών και Επαγγελματικών Δικαιωμάτων της Διεύθυνσης Κατάρτισης του Ο.Ε.Ε.Κ. ή άλλη εκάστοτε αρμόδια αρχή, ή Απολυτήριο Γενικού Λυκείου ή εξατάξιου γυμνασίου, ή Απολυτήριο 9ετούς υποχρεωτικής εκπαίδευσης, ή Απολυτήριο Δημοτικού ή/και χωρίς τίτλο σπουδών και πενταετής (5) επαγγελματική εμπειρία, στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα στο αντικείμενο της Γεωργικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη.

δ.4.3) Για την ένταξη στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών απαιτούνται εναλλακτικά τα ακόλουθα:

δ.4.3.1) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) ή ισότιμος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένος από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και πενταετής (5) επαγγελματική εμπειρία σε αντικείμενο του Τραπεζικού και Χρηματοοικονομικού

Τομέα, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία επτά (7) έτη σε επιχείρηση του ευρύτερου Χρηματοπιστωτικού Τομέα και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

δ.4.3.2) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) ή ισότιμος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένος από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και τριετής (3) διδακτική εμπειρία σε αντικείμενο/α του Τραπεζικού και Χρηματοοικονομικού τομέα, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία επτά (7) έτη σε επιχείρηση του ευρύτερου Χρηματοπιστωτικού Τομέα και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

δ.4.3.3) Απολυτήριο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή άλλος τίτλος Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης και αποδεδειγμένη εξαετής (6) επαγγελματική εμπειρία στο Χρηματοοικονομικό Τομέα, ταυτόσημη με το αντικείμενο της ειδικότητας τους, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία οκτώ (8) έτη σε επιχείρηση του ευρύτερου Χρηματοπιστωτικού Τομέα και μετά το πέρας των σπουδών.

δ.4.3.4) Οι εκπαιδευτές που είναι ενταγμένοι, μέχρι την υπογραφή της παρούσας Απόφασης, στο Μητρώο Εκπαιδευτών της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών εντάσσονται στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. βάσει σχετικής Πράξης του Γενικού Γραμματέα της.

δ.4.4.) Για την ένταξη στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών Εκπαιδευτών απαιτούνται τα ακόλουθα:

δ.4.4.1) Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι) Παιδαγωγικών Σπουδών ή/και Παιδαγωγικών Σπουδών με κατεύθυνση/ειδίκευση στην Εκπαίδευση Ενηλίκων ή/ και Δια Βίου Εκπαίδευση ή/και Συνεχιζόμενη Κατάρτιση ή/και Κοινωνικών Σπουδών ή/και πτυχίο Φιλοσοφικών Σπουδών ή/και Ψυχολογίας της ημεδαπής ή αντίστοιχο τίτλο σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από αρμόδια όργανα ισοτιμιών και αποδεδειγμένη πενταετής (5) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία εννέα (9) έτη και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

ή δ.4.4.1.1) Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) Παιδαγωγικών Σπουδών ή/και Παιδαγωγικών Σπουδών με κατεύθυνση/ειδίκευση στην Εκπαίδευση Ενηλίκων ή/και τη Δια Βίου Εκπαίδευση ή/και τη Συνεχιζόμενη Κατάρτιση ή/και Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) Κοινωνικών Σπουδών ή/και Φιλοσοφικών Σπουδών ή/και Ψυχολογίας της ημεδαπής ή αντίστοιχος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένος από αρμόδια όργανα ισοτιμιών και αποδεδειγμένη τριετής (3) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο των σπουδών η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία επτά (7) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

και 4.4.2) Αποδεδειγμένη διδακτική εμπειρία 250 ωρών στην εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία πέντε (5) έτη ή 500 ωρών στην εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη.

4.5 Διδακτική Εμπειρία

4.5.1. Η διδακτική εμπειρία δεν αποτελεί κριτήριο ένταξης στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. (με εξαίρεση τους Εκπαιδευτές Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής της παραγράφου δ.2. και τους Εκπαιδευτές Εκπαιδευτών άρθρο δ.4.4.). Οι υποψήφιοι όμως, που διαθέτουν διδακτική εμπειρία καλούνται να τη δηλώσουν στην αίτηση ένταξης στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων και να την τεκμηριώσουν αντίστοιχα, με στόχο να πληρούν τις προϋποθέσεις

απασχόλησης σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης όπως ορίζεται στο άρθρο 3 με τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις» της υπ' αριθμόν 113613 Απόφασης. Συγκεκριμένα, οι υποψήφιοι αυτοί θα πρέπει να διαθέτουν διδακτική εμπειρία 150 ωρών στην εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία πέντε (5) έτη ή διδακτική εμπειρία 500 ωρών στην εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη. Την εμπειρία αυτή καλούνται να δηλώσουν στην αίτηση και να την τεκμηριώσουν όπως ορίζεται στο άρθρο 6 της υπ' αριθμόν 113613 Απόφασης με τίτλο «Απαιτούμενα Δικαιολογητικά για ένταξη στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α')»

4.5.2 Το εκπαιδευτικό προσωπικό της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης προκειμένου να πληροί τις προϋποθέσεις απασχόλησης σε συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 με τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις» της υπ' αριθμόν 113613 Απόφασης, καλείται να τεκμηριώσει διδακτική εμπειρία σε ενήλικες όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 4.5.1

4.6. Πρόσθετα στοιχεία. Για την πληρέστερη ενημέρωση του Μητρώου, στην περίπτωση που ο υποψήφιος διαθέτει Βεβαιώσεις/Πιστοποιητικά παιδαγωγικής κατάρτισης ή/και επιμόρφωσης, Πτυχίο ΠΑΤΕΣ-ΣΕΛΕΤΕ, πανεπιστημιακά Πιστοποιητικά παιδαγωγικής επιμόρφωσης, Βεβαιώσεις συμμετοχής σε σεμινάρια Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών άνω των 100 ωρών κ.α., καλείται να συνυποβάλλει τα αντίστοιχα δικαιολογητικά.

4.7. Εάν ο εκπαιδευτής είναι δημόσιος υπάλληλος, για την ανάληψη συγκεκριμένης συμβατικής υποχρέωσης για διδασκαλία και την εκτέλεσή της, απαιτείται η ύπαρξη της άδειας που προβλέπεται στο άρθρο 31, του νόμου υπ' αριθμ. 2683/1999 (Φ.Ε.Κ. 19Α/9.2.1999)¹⁵².

4.8. Στα Μητρώα Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. δεν δύνανται να ενταχθούν οι απασχολούμενοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας σε τμήματα υπηρεσιών του Δημοσίου με αντικείμενο την πληρωμή, διαχείριση, έλεγχο και αξιολόγηση των Δομών και των συγχρηματοδοτούμενων ενεργειών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και οι εμπειρογνώμονες που εμπλέκονται σε διαδικασίες αξιολόγησης συγχρηματοδοτούμενων ενεργειών κατάρτισης ή/και προώθησης της απασχόλησης.

Στο άρθρο 5 με τίτλο «Διαδικασία ένταξης στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α')» αναφέρεται ότι για την ένταξη των ενδιαφερομένων στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων ακολουθείται η εξής διαδικασία:

5.1. Κατάθεση Φακέλου Υποψηφιότητας

5.1.1. Ο υποψήφιος καταθέτει σφραγισμένο φάκελο υποψηφιότητας στο Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Ο φάκελος υποψηφιότητας περιλαμβάνει σε δύο αντίτυπα, τα ακόλουθα: α) Συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο το έντυπο της αίτησης υποψηφιότητας για ένταξη στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων, β) Όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο άρθρο 6 της παρούσας Απόφασης, με

¹⁵² Το άρθρο 31 με τίτλο «Άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή» του υπ' αριθμόν Νόμου 2683/1999 (ΦΕΚ 19^Α/9.2.1999) με τίτλο «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. και άλλες διατάξεις», αναφέρει:

1. Μετά από άδεια ο υπάλληλος μπορεί να ασκεί ιδιωτικό έργο ή εργασία με αμοιβή, εφόσον συμβιβάζεται με τα καθήκοντα της θέσης του και δεν παρεμποδίζει την ομαλή εκτέλεση της υπηρεσίας του.
2. Η άδεια χορηγείται για συγκεκριμένο έργο ή εργασία μετά από σύμφωνη αιτιολογημένη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου και μπορεί να ανακαλείται με τον ίδιο τρόπο. Η άδεια στους υπάλληλους του Δημοσίου χορηγείται από τον οικείο Υπουργό και στους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης και αν δεν υπάρχει τέτοιο όργανο, από τον πρόεδρο του συλλογικού οργάνου διοίκησης.
3. Δεν επιτρέπεται στον υπάλληλο η κατ' επάγγελμα άσκηση εμπορίας.
4. Ειδικές απαγορευτικές διατάξεις διατηρούνται σε ισχύ

συνολική αρίθμηση όλων των σελίδων του φακέλου, συμπεριλαμβανομένης και της αίτησης και γ) Απόδειξη καταβολής χρηματικού ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., το ύψος του οποίου θα ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

5.1.2. Το Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. παραμένει ανοιχτό και δέχεται συνεχώς νέες αιτήσεις υποψηφιότητας. Οι αιτήσεις θα ελέγχονται περιοδικά και σύμφωνα με τις ανάγκες, όπως αυτές θα εκτιμώνται από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Η αποστολή των φακέλων μπορεί να γίνεται μέσω ταχυδρομείου (απλοί ή συστημένοι) ή μέσω εταιριών ταχυμεταφορών.

5.1.3. Το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. είναι δυνατόν, όταν επιβάλλεται από τις ανάγκες του Μητρώου και της Εθνικής Πολιτικής για την κατάρτιση, να δημοσιεύει προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, ορίζοντας για αυτές συγκεκριμένες καταληκτικές ημερομηνίες για την υποβολή αιτήσεων. Στην περίπτωση αυτή, θα ελέγχονται οι αιτήσεις που έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα ως προς τη συγκεκριμένη ημερομηνία, ενώ οι υπόλοιπες θα εξετάζονται στην επόμενη φάση ελέγχου πληρότητας και συμβατότητας. Ως ημερομηνία κατάθεσης λαμβάνεται η ημερομηνία αποστολής, όπως αυτή δηλώνεται από τη σφραγίδα του ταχυδρομείου. Για την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των φακέλων, λαμβάνεται υπόψη μόνο η αποστολή συστημένων φακέλων μέσω ΕΛ.ΤΑ.

5.1.4. Δεν λαμβάνεται υπόψη οποιοδήποτε στοιχείο δεν συμπεριλαμβάνεται στον αρχικό σφραγισμένο φάκελο, με εξαίρεση τα στοιχεία που είναι δυνατόν να ζητηθούν από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. κατά τη διαδικασία ελέγχου πληρότητας και συμβατότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5.2.8.

5.2. Διαδικασίες Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας

5.2.1. Οι φάκελοι υποψηφιότητας κατατίθενται στο Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., λαμβάνουν αριθμό πρωτοκόλλου και αποσφραγίζονται.

5.2.2. Οι φάκελοι υποψηφιότητας προωθούνται αρμοδίως στα προβλεπόμενα στην παρούσα Απόφαση «Διμελή Κλιμάκια Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας».

5.2.3. Τα μέλη των «Διμελών Κλιμακίων Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας» ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Φορείς, στελέχη των οποίων δύνανται να συμμετάσχουν στα Διμελή Κλιμάκια Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας, είναι το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., οι αρμόδιες για την εφαρμογή, τον συντονισμό, τον έλεγχο και αξιολόγηση των δράσεων κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης υπηρεσίες του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ο Ο.Α.Ε.Δ., καθώς και εμπειρογνώμονες σε θέματα αγοράς εργασίας ή/και επαγγελματικής κατάρτισης του Μητρώου Αξιολογητών του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

5.2.3.1. Ειδικότερα, όσον αφορά στη συγκρότηση των Υπομητρώων Εκπαιδευτών των Κέντρων Κατάρτισης Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. «ΔΗΜΗΤΡΑ», της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.», και της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, στα «Διμελή Κλιμάκια Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας» δύνανται να συμμετέχουν και Στελέχη του Υπουργείου Γεωργικής Ανάπτυξης και των εποπτευόμενων Οργανισμών του, της Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε. ή της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών αντίστοιχα.

5.2.4. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή όλων των ανωτέρω στις διαδικασίες ελέγχου πληρότητας και συμβατότητας είναι η παρακολούθηση ειδικού προγράμματος κατάρτισης το περιεχόμενο του οποίου θα καθορίζεται από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

5.2.5. Η συμμετοχή στα Διμελή Κλιμάκια Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του ενταγμένου ή του υποψήφιου προς ένταξη στα Μητρώα Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Σε περίπτωση που μέλος Διμελούς Κλιμακίου Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας είναι ήδη ενταγμένο ή υποψήφιο προς ένταξη στα Μητρώα Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. τότε θα πρέπει να υποβάλλει αίτηση διαγραφής ή να παραιτηθεί της υποψηφιότητάς του από τα

αντίστοιχα Μητρώα, προκειμένου να συμμετέχει στα Διμελή Κλιμάκια Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας.

5.2.6. Τα Διμελή Κλιμάκια Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας συγκροτούνται με απόφαση του Προέδρου του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

5.2.7. Τα Διμελή Κλιμάκια Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας έχουν ως έργο να:

- Ελέγχουν και αποφαινόμενοι για την πληρότητα των φακέλων υποψηφιότητας σύμφωνα με τα άρθρα 4 με τίτλο «Κριτήρια ένταξης στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α΄)» και 6 της υπ' αριθμόν 113613 Απόφασης με τίτλο «Απαιτούμενα Δικαιολογητικά για ένταξη στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α΄)»

- Ελέγχουν και επαληθεύουν, βάσει των συνημμένων δικαιολογητικών, τα δηλωθέντα στην αίτηση του υποψήφιου στοιχεία

- Αποφασίζουν για την τελική αντιστοιχία της επαγγελματικής εμπειρίας του υποψήφιου σε ομάδα/ες επαγγελμάτων σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον Εθνικό Σύστημα Ταξινόμησης Επαγγελμάτων

- Εισηγούνται στον Γενικό Διευθυντή του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. την ένταξη ή μη του υποψήφιου στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., σύμφωνα με τα αποτελέσματα του ελέγχου πληρότητας και συμβατότητας, όπως αυτά αποτυπώνονται στο Έντυπο Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας

5.2.8. Σε περίπτωση που τα δικαιολογητικά είναι ελλιπή ή/και δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις των άρθρων 4 με τίτλο «Κριτήρια ένταξης στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α΄)» και 6 της υπ' αριθμόν 113613 Απόφασης με τίτλο «Απαιτούμενα Δικαιολογητικά για ένταξη στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α΄)», είναι δυνατό να ζητηθεί από τον υποψήφιο να προσκομίσει εντός τριάντα (30) εργάσιμων ημερών τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Μετά την παραλαβή τους, το ίδιο Διμελές Κλιμάκιο Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας εξετάζει εκ νέου τα δικαιολογητικά ως ανωτέρω.

5.2.9. Στην περίπτωση που ο υποψήφιος είτε δεν προσκομίσει τα δικαιολογητικά εντός της προθεσμίας των τριάντα (30) εργάσιμων ημερών είτε προσκομίσει δικαιολογητικά τα οποία όμως δεν είναι πλήρη ή συμβατά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 4 με τίτλο «Κριτήρια ένταξης στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α΄)» και 6 της υπ' αριθμόν 113613 Απόφασης με τίτλο «Απαιτούμενα Δικαιολογητικά για ένταξη στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α΄)», ο φάκελος χαρακτηρίζεται ελλιπής και ο υποψήφιος δεν εντάσσεται στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Ο υποψήφιος διατηρεί το δικαίωμα υποβολής νέας αίτησης υποψηφιότητας για ένταξη στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

5.2.10. Στις περιπτώσεις όπου τα μέλη του Διμελούς Κλιμακίου Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας, κατά τη διάρκεια ελέγχου πληρότητας και συμβατότητας του φακέλου υποψηφιότητας, δεν καταλήγουν σε ομόφωνη εκτίμηση, ο φάκελος προωθείται στον Προϊστάμενο του Τομέα Πιστοποίησης, ο οποίος ύστερα από έλεγχο πληρότητας και συμβατότητας του φακέλου εισηγείται στον Γενικό Διευθυντή του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ, την ένταξη ή μη του υποψήφιου στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

5.3. Επικύρωση Αποτελεσμάτων Ελέγχου Πληρότητας και Συμβατότητας – Κοινοποίηση αποτελέσματος στους υποψήφιους

- Ο Γενικός Διευθυντής του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. εισηγείται την ένταξη ή/μη του υποψήφιου στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων λαμβάνοντας υπόψη τα

αποτελέσματα του ελέγχου πληρότητας και συμβατότητας των Διμελών Κλιμακίων ή/και του Προϊσταμένου του Τομέα Πιστοποίησης, στο Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. το οποίο αποφασίζει τελικά την ένταξη ή/μη του υποψηφίου στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

• Η ανωτέρω απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. κοινοποιείται εγγράφως στους υποψήφιους και τα επικυρωμένα από το Δ.Σ. αποτελέσματα ελέγχου πληρότητας και συμβατότητας δημοσιοποιούνται στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. (www.ekepis.gr).

Στο άρθρο 6 με τίτλο «Απαιτούμενα δικαιολογητικά για ένταξη στο για ένταξη στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α')», αναφέρονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σε επικυρωμένα φωτοαντίγραφα.

Στο άρθρο 7 με τίτλο «Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων», αναφέρεται ότι:

7.1. Απαραίτητη προϋπόθεση για την πιστοποίηση των Εκπαιδευτών Ενηλίκων που εντάσσονται σε όλα τα Υπομητρώα του Εισαγωγικού Μητρώου Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. αποτελεί η απόκτηση των απαιτούμενων παιδαγωγικών γνώσεων και δεξιοτήτων για την άσκηση του έργου της εκπαίδευσης ενηλίκων. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες αυτές παρέχονται στους εκπαιδευτές ενηλίκων μέσω πιστοποιημένων από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών.

7.2. Η διάρκεια και το περιεχόμενο των πιστοποιημένων από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών θα διαμορφώνεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. και ακολούθως δύναται να διαφοροποιείται ομοίως, ανάλογα με τα προσόντα των εκπαιδευτών, τις ανάγκες των διαφόρων Υπομητρώων και την ύπαρξη ή μη αποδεδειγμένης διδακτικής εμπειρίας σε ενήλικες, στην αρχική ή και συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση.

7.3. Οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στα πιστοποιημένα από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτών θα καθορίζονται από τις εκάστοτε προκηρύξεις των πιστοποιημένων προγραμμάτων και σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Ενεργειών Κατάρτισης (Ε.Σ.Δ.Ε.Κ.)

7.4. Αναπόσπαστο μέρος της παρακολούθησης των πιστοποιημένων από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών αποτελεί η συμμετοχή στις διαδικασίες αξιολόγησης, σύμφωνα με το σύστημα αξιολόγησης που περιλαμβάνεται στο εκάστοτε πιστοποιημένο από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών και καθορίζεται σαφώς στις προκηρύξεις των πιστοποιημένων προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών καθώς και στο εκάστοτε ισχύον Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Ενεργειών Κατάρτισης (Ε.Σ.Δ.Ε.Κ.)

7.5. Οι εκπαιδευτές που ολοκληρώνουν με επιτυχία πιστοποιημένο από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών λαμβάνουν σχετική Βεβαίωση Επιτυχούς Παρακολούθησης από τον φορέα υλοποίησης του προγράμματος. Οι εν λόγω Εκπαιδευτές πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία Πιστοποίησης, όπως αυτή περιγράφεται αναλυτικά στο άρθρο 8 της Απόφασης.

7.6. Οι εκπαιδευτές που δεν ολοκληρώνουν με επιτυχία το πιστοποιημένο από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών, δεν έχουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν περαιτέρω στη διαδικασία Πιστοποίησης. Στην περίπτωση αυτή, παραμένουν στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. (Μητρώο Α') και διατηρούν το δικαίωμα να παρακολουθήσουν σε επόμενη φάση πιστοποιημένο από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών.

7.7. Εξαιρούνται από την υποχρέωση παρακολούθησης πιστοποιημένου από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών οι παρακάτω υποψήφιοι που εντάσσονται στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.:

7.7.1. Μέλη Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) και εκπαιδευτικοί Α.Τ.Ε.Ι. :

- μέλη Δ.Ε.Π. που ανήκουν στη βαθμίδα του επίκουρου και άνω
- μέλη Δ.Ε.Π. που ανήκουν στη βαθμίδα του λέκτορα και διαθέτουν τριετή εμπειρία στην Εκπαίδευση και
- Εκπαιδευτικοί Α.Τ.Ε.Ι. των βαθμίδων: Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή και Επίκουρου Καθηγητή που κατέχουν διδακτορικό δίπλωμα.

7.7.2. Κάτοχοι Διδακτορικού ή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή Πτυχίου Παιδαγωγικών Σχολών Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένου από αρμόδια όργανα ισοτιμιών, με κατεύθυνση/εξειδίκευση στην Εκπαίδευση Ενηλίκων ή/και Δια Βίου Εκπαίδευση ή/και Συνεχιζόμενη Κατάρτιση.

Στο άρθρο 8 με τίτλο «*Διαδικασία Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων*» αναφέρεται ότι:

8.1. Η ακολουθούμενη διαδικασία πιστοποίησης των εκπαιδευτών θα προσδιορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου του εκάστοτε πιστοποιημένου προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών και σε αντιστοιχία με τα οριζόμενα στο περίγραμμα του εκπαιδευτή ενηλίκων. Ειδικότερα, το Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., θα επιλέγει την εκάστοτε εφαρμοζόμενη διαδικασία πιστοποίησης μεταξύ των παρακάτω ενδεικτικά αναφερόμενων μεθοδολογιών:

- α) παρουσίαση από τον υποψήφιο μιας υποδειγματικής μικροδιδασκαλίας και μαγνητοσκόπηση αυτής στο τέλος του πιστοποιημένου προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών, παρουσία παρατηρητή/ών που θα έχουν οριστεί από το ΕΚΕΠΙΣ και αξιολόγηση της μαγνητοσκοπημένης διδασκαλίας από Επιτροπή Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων,
- β) παρουσίαση από τον υποψήφιο μιας υποδειγματικής μικροδιδασκαλίας, ενώπιον ομάδας συνυποψηφίων και Επιτροπής Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων η οποία προβαίνει στην αξιολόγηση της μικροδιδασκαλίας,
- γ) συμμετοχή του υποψηφίου σε γραπτές εξετάσεις πολλαπλών επιλογών σωστού – λάθους, ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, ανάπτυξη θέματος κ.α. αναφορικά με την εκπαίδευση ενηλίκων
- δ) πιστοποίηση που θα προκύπτει ως αποτέλεσμα επιτυχούς παρακολούθησης πιστοποιημένου προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών
- ε) πραγματοποίηση συνέντευξης την οποία παραθέτει ο υποψήφιος ενώπιον Επιτροπής Πιστοποίησης Εκπαιδευτικών Ενηλίκων
- ζ) συνδυασμός των παραπάνω μεθοδολογιών
- στ) άλλη μεθοδολογία.

Η απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. που θα προσδιορίζει την εκάστοτε εφαρμοζόμενη διαδικασία πιστοποίησης επιπλέον θα ορίζει αναλυτικά τις λεπτομέρειες και τους όρους εφαρμογής της προσδιοριζόμενης με αυτήν μεθοδολογία πιστοποίησης.

8.2. Δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία πιστοποίησης έχουν:

8.2.1. Οι εκπαιδευτές που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς πιστοποιημένο από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 της παρούσας απόφασης, εντός χρονικού διαστήματος 24 μηνών από την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής τους και για τρεις κατ' ανώτατο όριο φορές.

8.2.2. Οι εκπαιδευτές που δεν έχουν παρακολουθήσει πιστοποιημένο από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών, διαθέτουν όμως τα προσόντα που ορίζονται στο άρθρο 7.7.2. της παρούσας απόφασης.

8.2.3. Εξαιρούνται από την υποχρέωση συμμετοχής σε διαδικασία πιστοποίησης τα μέλη διδακτικού επιστημονικού προσωπικού (Δ.Ε.Π.) και εκπαιδευτικοί Α.Τ.Ε.Ι. που διαθέτουν τα προσόντα που ορίζονται στο άρθρο 7.7.1. της παρούσας απόφασης. Οι παραπάνω εκπαιδευτές μετά την αξιολόγηση της αίτησής τους για ένταξη στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. εντάσσονται απευθείας στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

8.3. Το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. φέρει την ευθύνη της διοργάνωσης και διεξαγωγής των διαδικασιών πιστοποίησης. Οι χρόνοι διεξαγωγής των εν λόγω διαδικασιών θα ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. και σύμφωνα με τις ανάγκες των Υπομητρώων εκπαιδευτών ενηλίκων.

8.4. Οι υποψήφιοι, προκειμένου να συμμετέχουν σε διαδικασία πιστοποίησης αποστέλλουν στο Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. φάκελο πιστοποίησης που περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Αίτηση για συμμετοχή σε διαδικασία πιστοποίησης
- Βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης πιστοποιημένου από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών στην οποία θα αναφέρεται η ακριβής ημερομηνία ολοκλήρωσης του προγράμματος (πλην των υποψηφίων που διαθέτουν τα προσόντα που ορίζονται στο άρθρο 7.7.2. της παρούσας απόφασης)
- Αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., το ύψος του οποίου θα ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.
- Δικαιολογητικά τα οποία θα συναρτώνται από την εκάστοτε προσδιοριζόμενη μεθοδολογία πιστοποίησης που θα αποφασίζεται από το Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., ως ορίζεται στην παρούσα.

Τα εν λόγω δικαιολογητικά θα προσδιορίζονται στην απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. που θα ορίζει και την μεθοδολογία πιστοποίησης.

8.5. Οι εκπαιδευτές στους οποίους δεν χορηγείται η πιστοποίηση, παραμένουν στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. (Μητρώο Α) και διατηρούν το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασία πιστοποίησης σε επόμενη φάση, εντός του χρονικού διαστήματος των 24 μηνών κατ' ανώτατο όριο και για τρεις συνολικά φορές από την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής τους.

8.6. Οι υποψήφιοι προκειμένου να συμμετάσχουν εκ νέου σε κάθε επόμενη διαδικασία πιστοποίησης, εντός του οριζόμενου διαστήματος των 24 μηνών, κατ' ανώτατο όριο, από την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής τους υποβάλλουν στο Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. φάκελο που περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Αίτηση συμμετοχής σε διαδικασία Πιστοποίησης. Στην αίτηση αναφέρεται ότι πρόκειται για επανεξέταση.
- Αποδεικτικό κατάθεσης σε τραπεζικό λογαριασμό του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ χρηματικού ποσού, το ύψος του οποίου θα ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

Δικαιολογητικά τα οποία θα συναρτώνται από την εκάστοτε προσδιοριζόμενη μεθοδολογία πιστοποίησης που θα αποφασίζεται από το Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., ως ορίζεται στην παρούσα.

Τα εν λόγω δικαιολογητικά θα προσδιορίζονται στην απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. που θα ορίζει και την μεθοδολογία πιστοποίησης.

8.7. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δεν ολοκληρώσει επιτυχώς τη διαδικασία πιστοποίησης και μετά την τρίτη κατά σειρά προσπάθεια ή έχουν παρέλθει 24 μήνες από την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής του και δεν έχει υποβάλλει καμία αίτηση για συμμετοχή σε διαδικασία πιστοποίησης, παραμένει στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων και υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου πιστοποιημένο από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών, προκειμένου να συμμετάσχει σε διαδικασία πιστοποίησης, σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία που ορίζονται στην παρούσα απόφαση.

8.8. Το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. συγκεντρώνει τους φακέλους πιστοποίησης των υποψηφίων και ελέγχει αρμοδίως την πληρότητα των φακέλων ως προς τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Σε περίπτωση που ο φάκελος που έχει υποβληθεί είναι ελλιπής είναι δυνατό να ζητηθεί από τον υποψήφιο να καταθέσει εντός δέκα (10) εργασιμών ημερών τα αντίστοιχα δικαιολογητικά προκειμένου ο φάκελος να προωθηθεί περαιτέρω και ο υποψήφιος να λάβει μέρος στη διαδικασία πιστοποίησης. Στην περίπτωση που ο υποψήφιος δεν προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός του οριζόμενου διαστήματος αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία πιστοποίησης στην παρούσα φάση, διατηρεί όμως το δικαίωμα να συμμετάσχει σε επόμενη διαδικασία πιστοποίησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα απόφαση, άρθρο 8.4.

8.9. Στη συνέχεια θα διενεργείται η εκάστοτε επιλεγείσα από το Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. διαδικασία πιστοποίησης ως αυτή θα έχει προσδιοριστεί στη σχετική απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

8.10. Στη διαδικασία πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων δύναται να συμμετέχουν :

- Αξιολογητές Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων, οι οποίοι θα πρέπει να διαθέτουν Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) στην Παιδαγωγική Επιστήμη ή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων ή στη Διαχείριση ή/και Εκπαίδευση Ανθρώπινων Πόρων της ημεδαπής ή αντίστοιχο τίτλο σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και πενταετή (5) επαγγελματική εμπειρία ή/και σημαντικό διδακτικό έργο συναφή με το αντικείμενο των σπουδών τους και

- Παρατηρητές της διαδικασίας πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων, οι οποίοι θα είναι στελέχη του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ ή εμπειρογνώμονες από το Μητρώο Αξιολογητών του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Το Δ.Σ. του ΕΚΕΠΙΣ θα αποφασίζει για την ενδεχόμενη συγκρότηση Επιτροπών Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων.

8.11. Ως αξιολογητές στις διαδικασίες πιστοποίησης εκπαιδευτών ενηλίκων θα μπορούν να συμμετάσχουν και πιστοποιημένοι εκπαιδευτές εκπαιδευτών, υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρούν τα προσόντα της παραγράφου 8.10. και δεν θα έχουν το δικαίωμα να αξιολογήσουν εκπαιδευόμενους τους οποίους έχουν εκπαιδεύσει οι ίδιοι ως Εκπαιδευτές Εκπαιδευτών.

8.12. Οι παρατηρητές και οι αξιολογητές Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων προκειμένου να συμμετάσχουν σε διαδικασίες πιστοποίησης θα πρέπει να παρακολουθήσουν εξειδικευμένο πρόγραμμα κατάρτισης, την ευθύνη της διοργάνωσης του οποίου έχει το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

8.13. Έργο των αξιολογητών πιστοποίησης εκπαιδευτών ενηλίκων, είναι η τελική επιβεβαίωση της κατοχής των απαιτούμενων παιδαγωγικών γνώσεων και δεξιοτήτων από την πλευρά των υποψηφίων για την άσκηση του ρόλου του εκπαιδευτή ενηλίκων.

8.14. Έργο των παρατηρητών της διαδικασίας πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων είναι η διασφάλιση και επιβεβαίωση της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων διεξαγωγής της εκάστοτε εφαρμοζόμενης διαδικασίας πιστοποίησης.

8.15. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης, το αποτέλεσμα αξιολόγησης του υποψηφίου, όπως αυτό θα έχει αποτυπωθεί στο πλαίσιο της διεξαγωγής των διαδικασιών πιστοποίησης, προωθείται στον Γενικό Διευθυντή του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προκειμένου να εισηγηθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο τη χορήγηση ή μη της πιστοποίησης του υποψηφίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9.1. της παρούσας απόφασης.

8.16. Ο φάκελος πιστοποίησης, μετά το πέρας της συμμετοχής του υποψηφίου στη διαδικασία πιστοποίησης περιλαμβάνει:

– Τη βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης πιστοποιημένου από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών (πλην των υποψηφίων που διαθέτουν τα προσόντα που ορίζονται στο άρθρο 7.7.2. της παρούσας απόφασης)

– Το υλικό (έντυπο ή ηλεκτρονικό) το οποίο θα τεκμηριώνει την πλήρωση των κριτηρίων πιστοποίησης, ως θα έχουν προσδιοριστεί από την απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., που θα ορίζει και την εκάστοτε εφαρμοζόμενη μεθοδολογία πιστοποίησης.

8.17. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει ομόφωνη εκτίμηση από τους αξιολογητές σχετικά με τη δυνατότητα χορήγησης ή μη πιστοποίησης του υποψηφίου εκπαιδευτή ενηλίκων, τότε ο φάκελος πιστοποίησης του υποψηφίου παραπέμπεται σε Δευτεροβάθμιο Έλεγχο.

8.18. Ο Δευτεροβάθμιος Έλεγχος διενεργείται από άλλον/ους αξιολογητή/ες ή/και παρατηρητή/ες με αντίστοιχα προσόντα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 8.10. της παρούσας απόφασης, οι λεπτομέρειες του ελέγχου αυτού θα ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης του υποψηφίου από τον δευτεροβάθμιο έλεγχο, προωθείται στον Γενικό Διευθυντή του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προκειμένου να εισηγηθεί στο Δ.Σ. τη χορήγηση ή μη της πιστοποίησης του υποψηφίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9.1. της παρούσας απόφασης.

Στο άρθρο 9 με τίτλο «*Συγκρότηση Μητρώου Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Β΄)*» αναφέρεται ότι:

9.1. Ο Γενικός Διευθυντής του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. λαμβάνοντας υπόψη το αποτέλεσμα της αξιολόγησης του υποψηφίου, όπως αυτό θα έχει αποτυπωθεί στο πλαίσιο της διεξαγωγής των διαδικασιών πιστοποίησης καθώς και το αποτέλεσμα του δευτεροβάθμιου ελέγχου – όπου απαιτείται – εισηγείται τη χορήγηση ή μη της πιστοποίησης του υποψηφίου στο Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. το οποίο και αποφασίζει τελικά.

9.2. Τα επικυρωμένα από το Δ.Σ. αποτελέσματα κοινοποιούνται με σχετική Βεβαίωση στους υποψηφίους και δημοσιοποιούνται στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. (www.ekepis.gr). Οι επιτυχόντες στη διαδικασία πιστοποίησης εντάσσονται στο Μητρώο των Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. (Μητρώο Β΄).

9.3. Το Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων απαρτίζεται από τα εξής Υπομητρώα:

- Γενικό Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων
- Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής
- Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» (Ι.Ε.Κ. – Κ.Ε.Κ.)
- Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. «Δήμητρα»
- Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών
- Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Εκπαιδευτών

9.4. Εκπαιδευτές που εντάσσονται στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. και δεν συμμετέχουν ως εκπαιδευτές στην υλοποίηση ενεργειών κατάρτισης ενηλίκων εντός πέντε (5) ετών από την ημερομηνία λήψης της πιστοποίησης θα υποχρεούνται να παρακολουθήσουν σύντομο πιστοποιημένο από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. πρόγραμμα κατάρτισης, προκειμένου να ανανεώσουν την ισχύ της πιστοποίησής τους, άλλως παύει ισχύουσα η πιστοποίησή τους.

9.4.1. Το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προκειμένου να ελέγχει τη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης των ενταγμένων στα Μητρώα Εκπαιδευτών Ενηλίκων, καλεί τους υποψηφίους να υποβάλλουν στο Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. κάθε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία

ένταξής τους στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. φάκελο με τη διδακτική τους εμπειρία. Οι υποψήφιοι θα πρέπει να τεκμηριώνουν διδακτική εμπειρία 150 ωρών στην εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων ανά πενταετία. Τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τη διδακτική εμπειρία αναφέρονται στο άρθρο 6 της παρούσας απόφασης. Η αξιολόγηση της διδακτικής εμπειρίας θα γίνεται βάσει της διαδικασίας που περιγράφεται στο άρθρο 5 της παρούσας απόφασης.

Στο άρθρο 10 με τίτλο «*Διαδικασία Διαχείρισης Αλλαγών Στοιχείων Εκπαιδευτών Ενηλίκων*» αναφέρεται ότι:

10.1. Για την πληρέστερη ενημέρωση των στοιχείων των ενταγμένων στα Μητρώα Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. (Εισαγωγικό Μητρώο και Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών) και με στόχο τη συστηματική καταγραφή, την επικαιροποίηση και την αποτύπωση μεταβολών των στοιχείων που συγκροτούν τον ατομικό φάκελο του κάθε εκπαιδευτή, θεσμοθετείται Διαδικασία Διαχείρισης Αλλαγών.

10.2. Οι εκπαιδευτές μπορούν να υποβάλλουν Αίτηση Διαχείρισης Αλλαγών διαρκώς και όποτε παρουσιάζεται μεταβολή στα στοιχεία τους, τα οποία εντάσσονται σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες:

10.2.1. Τροποποίηση ή/και συμπλήρωση Ατομικών Στοιχείων

10.2.2. Τροποποίηση ή/και συμπλήρωση Υπομητρώου Ένταξης

10.2.3. Τροποποίηση ή/και συμπλήρωση της επαγγελματικής εμπειρίας και αντιστοίχισής της σε ομάδα/ες επαγγελματιών σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον Εθνικό Σύστημα Ταξινόμησης Επαγγελματιών

10.2.4. Συμπλήρωση τυπικών προσόντων ή/και πρόσθετων στοιχείων

10.2.5. Συμπλήρωση διδακτικής εμπειρίας

10.3. Ειδικότερα, για τη Διαχείριση Αλλαγών Ατομικών Στοιχείων (Επώνυμο, Α.Δ.Τ, Α.Φ.Μ., Διεύθυνση, τηλέφωνο, fax, e – mail κ.λ.π.) των ενταγμένων στα Μητρώα Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. ισχύει η ακόλουθη διαδικασία:

- Ο Εκπαιδευτής συμπληρώνει αίτηση διαχείρισης αλλαγής ατομικών στοιχείων – στοιχείων επικοινωνίας, στην οποία αναγράφει τα απαραίτητα ατομικά στοιχεία. Αποστέλλει τη συμπληρωμένη αίτηση ταχυδρομικώς ή και με φαξ στο Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. μέχρις ότου τεθεί σε λειτουργία το πληροφοριακό σύστημα και η φωνητική πύλη του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. οπότε η αλλαγή αυτών των στοιχείων θα γίνεται

με τη χρήση της παραπάνω υπηρεσίας

- Η αίτηση εξετάζεται από το αρμόδιο τμήμα του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

- Το αποτέλεσμα του ελέγχου της αίτησης διαχείρισης αλλαγών των προαναφερθέντων στοιχείων καταχωρίζεται στη βάση δεδομένων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. και η νέα κατάσταση δημοσιοποιείται στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. (www.ekepis.gr)

10.3.1. Η διαχείριση αλλαγών ατομικών στοιχείων –στοιχείων επικοινωνίας θα γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, εκτός των περιπτώσεων που η διαδικασία θα ρυθμίζεται διαφορετικά, με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

10.4. Για όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες στοιχείων (σημεία 10.2.2. έως και 10.2.5.) ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία διαχείρισης αλλαγών. Ο εκπαιδευτής υποβάλλει στο Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.:

- Αίτηση τροποποίησης ή/και συμπλήρωσης ανάλογα με την κατηγορία των στοιχείων που επιθυμεί να τροποποιήσει συνοδευόμενη από όλα τα εκάστοτε απαιτούμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 6 της παρούσας Απόφασης και για το Υπομητρώο που υποβάλλει την αίτηση

- Αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., το ύψος του οποίου θα ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

10.5. Αίτημα διαχείρισης αλλαγής μπορεί να υποβάλλεται διαρκώς.

10.6. Η αίτηση παραλαμβάνεται από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. και προωθείται για έλεγχο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 της παρούσας Απόφασης. Οποιαδήποτε τροποποίηση ή/και συμπλήρωση θα εξετάζεται επιπρόσθετα προς την τρέχουσα κατάσταση του εκπαιδευτή στο Μητρώο που είναι ενταγμένος (Μητρώα Α και Β).

10.7. Το Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. αποφασίζει μετά από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή ή του Προϊσταμένου του Τομέα Πιστοποίησης την αποδοχή ή την απόρριψη της αίτησης. Η απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. κοινοποιείται εγγράφως στους ενδιαφερόμενους και η νέα κατάσταση δημοσιοποιείται στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. (www.ekepis.gr)

Τον Δεκέμβριο του 2006, η Ευρωπαϊκή Ένωση με την απόφαση C(2006) 6421/7-12-2006 ενέκρινε την Τρίτη Αναθεώρηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) 2000 – 2006 και αφορούσε κυρίως στη μεταβολή του ποσοστού χρηματοδότησης μέσω του μηδενισμού της εθνικής συμμετοχής για το 2006. Με την απόφαση 28199/12-12-06, τροποποιήθηκε το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού (ΣΠ), που εξειδικεύθηκαν οι δράσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) 2000 – 2006 και είχε εγκριθεί στην 1η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης (ΕΠ) του ΕΠΕΑΕΚ στις 29-5-2001. Βάσει της τρίτης αναθεώρησης, προϋπολογισμός του Προγράμματος (δημόσια δαπάνη) για την περίοδο 2000 – 2006 ανέρχεται πλέον στα 2.617,6 Μ€ με συγχρηματοδότηση (έως και 80%) από το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ και το υπόλοιπο από Εθνικούς Πόρους. Το ύψος της δημόσιας δαπάνης που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ ανέρχεται σε 2.149,1 Μ€, ενώ από το ΕΤΠΑ σε 468,5 Μ€.

Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ), συμπεριλαμβάνει 6 Άξονες Προτεραιότητας εκ' των οποίων ο Α.Π.6 αναφέρεται στην Τεχνική Βοήθεια και την προετοιμασία της Δ' προγραμματικής περιόδου. Οι Άξονες Προτεραιότητας 1, 2, 3, 4, και 6 συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και ο Α.Π.5, που περιλαμβάνει τις υποδομές, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Ειδικότερα οι Άξονες Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ), αφορούν:

- Άξονας Προτεραιότητας 1 *«Προώθηση της ισότητας ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για όλους και ιδιαίτερα για όσους απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό»*. Ο Α.Π.1 περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στην προώθηση της ισότητας ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για όλους και ιδιαίτερα για όσους απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό.

- Άξονας Προτεραιότητας 2 *«Προώθηση και βελτίωση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης»*. Ο Α.Π.2 περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στην προώθηση και βελτίωση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης.

- Άξονας Προτεραιότητας 3 *«Ανάπτυξη και προώθηση της επιχειρηματικότητας και της προσαρμοστικότητας των νέων»*. Ο Α.Π.3 περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και προώθηση της επιχειρηματικότητας και της προσαρμοστικότητας των νέων.

- Άξονας Προτεραιότητας 4 *«Προώθηση της ισότητας των φύλων και βελτίωση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας»*. Ο Α.Π.4 περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στην προώθηση της ισότητας των φύλων και στη βελτίωση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας.

- Άξονας Προτεραιότητας 5 «Δημιουργία και ενίσχυση υποδομών για την υλοποίηση των μέτρων ΕΚΤ». Ο Α.Π.5 περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στη δημιουργία και ενίσχυση των υποδομών για την υλοποίηση των μέτρων ΕΚΤ.

- Άξονας Προτεραιότητας 6 «Τεχνική Βοήθεια – Προετοιμασία νέας προγραμματικής περιόδου». Ο Α.Π.6 περιλαμβάνει την Τεχνική Βοήθεια προκειμένου να υποστηριχθεί η υλοποίηση του Προγράμματος και δράσεις για της προετοιμασία της Δ' προγραμματικής περιόδου¹⁵³.

Το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης 2007-2013¹⁵⁴ σχετίζεται με την πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2004, που αφορούσε την θέσπιση ολοκληρωμένου προγράμματος δράσης στον τομέα της Δια Βίου Μάθησης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έρχεται πιο κοντά στους πολίτες της μέσω των εφαρμοζόμενων προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι ειδικοί στόχοι του ολοκληρωμένου προγράμματος αφορούν: την συμβολή στην ανάπτυξη ποιοτικής Δια Βίου Μάθησης, την συνδρομή στη βελτίωση της ποιότητας, την ελκυστικότητα και την προσπελασιμότητα των ευκαιριών για τη Δια Βίου Μάθηση που είναι διαθέσιμες στα κράτη μέλη. Επιπλέον οι ειδικοί στόχοι του ολοκληρωμένου προγράμματος αφορούν την ενίσχυση της συμβολής της Δια Βίου Μάθησης στην πλήρη ανάπτυξη του ατόμου, την κοινωνική συνοχή, την ιδιότητα του ενεργού πολίτη, την ισότητα των φίλων και τη συμμετοχή των ατόμων με ειδικές ανάγκες, την συνδρομή στην προώθηση της δημιουργικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης και της ανάπτυξης επιχειρηματικού πνεύματος, την συμβολή στην αύξηση της συμμετοχής των ατόμων όλων των ηλικιών στη Δια Βίου Μάθηση. Ακόμα οι ειδικοί στόχοι του ολοκληρωμένου προγράμματος αφορούν την προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής ποικιλομορφίας, την ενίσχυση του ρόλου της Δια Βίου Μάθησης όσον αφορά τη δημιουργία της αίσθησης της ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη, την προώθηση της συνεργασίας για τη διασφάλιση ποιότητας σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρώπη, την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, των καινοτόμων προϊόντων και των διαδικασιών και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών στους τομείς που καλύπτει το ολοκληρωμένο πρόγραμμα. Η βαθιά επίδραση που ασκεί η μετάβαση στις οικονομίες της ελεύθερης αγοράς των συνεργαζόμενων χωρών στις επιχειρήσεις καθιστά αναγκαία την Δια Βίου Μάθηση, την σημερινή εποχή. Οι επιχειρήσεις αναγκάζονται να προσαρμοστούν στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού ώστε να καταστούν ανταγωνιστικότερες στην ελεύθερη αγορά και στην πίεση της αγοράς εργασίας. Η συνακόλουθη αύξηση του αριθμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων συνεπάγεται την ιδιωτικοποίηση των βιομηχανιών, τις μαζικές απολύσεις, την μακροπρόθεσμη δομική ανεργία, την φτώχεια, τον κοινωνικό αποκλεισμό, την αύξηση του χάσματος ανάμεσα στις απαιτούμενες δεξιότητες της ελεύθερης αγοράς και των χαμηλών ή ξεπερασμένων δεξιοτήτων. Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Χρηματοδότησης (ETF), προσπαθεί διαμέσου των διάφορων συζητήσεων με τους σχεδιαστές εκπαιδευτικής πολιτικής, τους εμπειρογνώμονες και τους επαγγελματίες στην εκπαίδευση ενηλίκων,

¹⁵³ σελ.57-58, υποενότητα 1.5.1 «Σύντομη παρουσίαση του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006» της Ενότητας 1.5 «Συνοπτική αποτίμηση των επιτευγμάτων του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47.

¹⁵⁴ Για το Πρόγραμμα της Δια Βίου Μάθησης 2007-2013 οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν τον σχετικό δικτυακό τόπο http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/general_framework/c11082_el.htm που ανακτήθηκε στις 14/01/2011

να βοηθήσει τις χώρες τόσο στην ιεράρχηση των επιπέδων των προκλήσεων, όσο και στην σαφή τοποθέτηση των ρόλων και των ευθυνών του φορέα, του αντικειμένου χρηματοδότησης, της γεφύρωσης των πολιτικών και νομοθετικών χάσμάτων που αφορούν την υποδομή της εκπαίδευσης ενηλίκων, ώστε να μεταφερθεί η κουλτούρα της μάθησης στις χώρες τους. Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Χρηματοδότησης (ETF), βοηθά και διαμορφώνει εθνικές και τοπικές συνεργασίες, ενώ επικεντρώνεται τόσο στην ανάλυση όσο και στην εφαρμογή και την πλήρη ανάπτυξη των στρατηγικών της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κέντρου Χρηματοδότησης (ETF), αφορά την διευκόλυνση περισσότερο των εκπαιδευτικών πολιτικών και του νομικού πλαισίου, στην ανάπτυξη νέων στοιχείων ενός συστήματος Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Τα νέα στοιχεία αναμένεται ότι θα συμβάλλουν στην αυξανόμενη συμμετοχή και την ποιότητα της. Ο σημαντικός αριθμός των Ευρωπαίων νέων σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή,¹⁵⁵ που αποτυγχάνει στο σχολείο και δεν αποκτούν τις απαιτούμενες δεξιότητες και τις απαραίτητες ικανότητες για την ολοκλήρωσή τους στην κοινωνία και την αγορά εργασίας και η δυσκολία των νέων στην επαρκή ανταπόκριση απέναντι στην επιτάχυνση της τεχνολογικής, επιστημονικής και οικονομικής αλλαγής στις κοινωνίες στις οποίες ζουν αποτελεί λόγους που καθιστούν αναγκαία την Δια Βίου Μάθηση. Η σημερινή Κοινωνία της Γνώσης δημιουργεί νέες κοινωνικές ανισότητες στον τομέα των δεξιοτήτων και των προσόντων. Οι ανισότητες σχετίζονται με την κατοχή ή μη των απαραίτητων δεξιοτήτων και προσόντων και είναι αναγκαία η μείωση του κακού αντίκτυπου στο άτομο που αποτύγχανε επειδή το σχολείο περιόριζε ή και του στερούσε την σειρά των ανοικτών προγραμμάτων ζωής. Η σχολική αποτυχία, η οποία αποτελεί ένα ακόμη λόγο όπου καθίσταται αναγκαία η Δια Βίου Μάθηση, έχει ανάλογες επιπτώσεις σε όλες τις κοινωνικές κατηγορίες και τις κοινωνικές ομάδες. Σύμφωνα με τις έρευνες υπάρχει ισχυρή σχέση ανάμεσα στις οικογένειες με χαμηλό εισόδημα και την σχολική αποτυχία. Είναι αναγκαία η αποτροπή των εξω-εκπαιδευτικών παραγόντων, οι οποίοι στερούν από τους νέους τις απαραίτητες δεξιότητες, τα προσόντα, τον σκοπό της ζωής αλλά και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον ώστε να ληφθούν σοβαρά υπόψη. Τόσο η σχολική αποτυχία όσο και η Δια Βίου Μάθηση αποτελούν μέρη της καρδιάς της συζήτησης σχετικά με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Η τελευταία είναι απαραίτητη για μια επιτυχή βιώσιμη σταθερή κοινωνία, βασισμένη στη γνώση οικονομία, και μια δημοκρατία .

Προς επίρρωση της παραπάνω στρατηγικής το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 31 Ιανουαρίου 2008, εξέδωσε το Σχέδιο κοινής έκθεσης προόδου για το 2008 σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας «*Εκπαίδευση & Κατάρτιση 2010*», σε μια προσπάθεια να αποτυπωθούν οι ενέργειες που απαιτούνται για τη χάραξη συνολικών, συνεκτικών και συντονισμένων στρατηγικών εντός των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ειδικότερα προτάσσεται η εστίαση σε μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με τη δημιουργία μεγαλύτερων δημόσιων αλλά και ιδιωτικών επενδύσεων στην κοινωνία της γνώσης, την εκπαίδευση ενηλίκων, την επαγγελματική κατάρτιση, τα συστήματα αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων μέσα από την τυπική αλλά και την άτυπη μάθηση¹⁵⁶

---

¹⁵⁵ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στις 30 Μαρτίου 2001 με τίτλο «*SECOND CHANCE SCHOOLS THE RESULTS OF A EUROPEAN PILOT PROJECT*» Ο δικτυακός τόπος http://europa.eu.int/comm/education/2chance/evaluation_en.html ανακτήθηκε στις 28/09/2007

¹⁵⁶ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Σχέδιο Κοινής έκθεσης προόδου του Συμβουλίου και της Επιτροπής για το 2008 σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Εργασίας «*Εκπαίδευση & Κατάρτιση 2010*», «*Παροχή δια βίου μάθησης για γνώση, δημιουργικότητα και καινοτομία*». 5723/08)

Στις 14 Φεβρουαρίου 2008, η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων εξέδωσε κατά σειρά πέντε αποφάσεις¹⁵⁷, όπου καθορίζονταν τα κριτήρια και η μοριοδότηση για την επιλογή των Μελών Επιστημονικών Επιτροπών, των Εκπαιδευτών Εκπαιδευτών Ενηλίκων, των Στελεχών Διασφάλισης Ποιότητας και Αξιολόγησης, Διευθυντών Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, των Στελεχών Ομάδων Έργου, Στελεχών Διεύθυνσης Περιφερειακών Μονάδων Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Εκπαιδευτών στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και Γραμματέων.

Στις 16 Ιανουαρίου 2008, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 260 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 34 Β') με τίτλο «*Οργάνωση και Λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας*», όπου στο άρθρο 1 με τίτλο «*Ίδρυση – Ευθύνη Λειτουργίας*», αναφέρεται ότι τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.) της χώρας είναι σχολεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο πεδίο της Διά Βίου Μάθησης. Τα Σ.Δ.Ε. ιδρύονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπ.Ε.Π.Θ. Τμήματα Σ.Δ.Ε. είναι δυνατόν να λειτουργούν, μετά από απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, εκτός της έδρας του σχολείου και εντός των ορίων του νομού ή όμορου νομού. Τα Σ.Δ.Ε. ως δομές Εκπαίδευσης Ενηλίκων ανήκουν στη Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γ.Γ.Ε.Ε.) του Υπ.Ε.Π.Θ, η οποία έχει και την ευθύνη λειτουργίας τους. Το εκπαιδευτικό έργο δύναται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εκπαίδευσης Ενηλίκων να ανατίθεται προς υλοποίηση στο Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.ΕΚ.Ε.). Οι απόφοιτοι των Σ.Δ.Ε. λαμβάνουν απολυτήριο τίτλο ισότιμο με τον τίτλο του απολυτηρίου Γυμνασίου. Το άρθρο 2 με τίτλο «*Σκοπός-στόχοι*» αναφέρει ότι σκοπός των Σ.Δ.Ε. είναι η συνολική ανάπτυξη των εκπαιδευομένων και η πληρέστερη συμμετοχή τους στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό γίγνεσθαι, καθώς και η αποτελεσματικότερη συμμετοχή τους στο χώρο της εργασίας. Στόχοι των Σ.Δ.Ε. είναι η ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης πολιτών 18 ετών και άνω, η επανασύνδεση των εκπαιδευομένων με τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, η απόκτηση σύγχρονων γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που θα τους βοηθήσουν στην κοινωνική – οικονομική ένταξη και ανέλιξη, η ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των εκπαιδευομένων και η συμβολή στην ένταξή τους ή στη βελτίωση της θέσης τους στον χώρο της εργασίας. Το άρθρο 3 με τίτλο «*Βασικές Αρχές – Βασικά Χαρακτηριστικά*», αναφέρει ότι για την επίτευξη του σκοπού των Σ.Δ.Ε. έχουν υιοθετηθεί τρεις βασικές αρχές ως στοιχεία ταυτότητας του θεσμού: α. Τα εκπαιδευτικά μέσα που αξιοποιούνται για την επίτευξη του βασικού σκοπού είναι ευέλικτα, ώστε να υποστηρίζουν κάθε εκπαιδευόμενο, β. Οι ανάγκες των εκπαιδευομένων προσεγγίζονται εν όλω και όχι εν μέρει. Για να επιτύχουν στην προσπάθειά τους οι εκπαιδευόμενοι, πρέπει να υποστηριχθούν στην αντιμετώπιση δυσκολιών σε άλλους τομείς, όπως στην υγεία, την οικογένεια, τον εργασιακό χώρο, τον άμεσο κοινωνικό περίγυρο και γ. Το σύνθετο και η ποικιλία των εκπαιδευτικών αναγκών, όπως ορίστηκαν, απαιτούν πολυεπίδεξιο εκπαιδευτικό και επιστημονικό δυναμικό, το οποίο να μπορεί να ανταποκριθεί στην πολυπλοκότητα των καθηκόντων που θα του ανατεθεί. Στο πλαίσιο των παραπάνω αρχών, τα Σ.Δ.Ε.: α. Επιδιώκουν να συνεργάζονται και συμπράττουν με όλους τους σχετικούς κοινωνικούς φορείς για την ευαισθητοποίηση των κοινωνικών ομάδων στις οποίες απευθύνονται τα σχολεία, β. Ακολουθούν παιδαγωγικές προσεγγίσεις που εστιάζουν στις ατομικές ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητες των εκπαιδευομένων, γ. Δίνουν έμφαση στην απόκτηση βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων, αλλά και νέων γνώσεων και δεξιοτήτων (ξένες γλώσσες, νέες τεχνολογίες), δ. Καλλιεργούν

¹⁵⁷ Οι υπ' αριθμόν αποφάσεις 700, 701, 702, 703, 704

κοινωνικές δεξιότητες και βοηθούν τους εκπαιδευομένους να διαμορφώνουν θετικές στάσεις ως ενεργοί πολίτες και μέλη της κοινωνίας σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, ε. Διαμορφώνουν ένα ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών ώστε να αξιοποιούνται όλοι οι κοινωνικοί χώροι στους οποίους υπάρχει γνώση και συσσωρευμένη εμπειρία (χώροι εργασίας, κοινωνικής συνάθροισης, καλλιτεχνικής δημιουργίας, πολιτιστικών εκδηλώσεων κ.ά.) και στ. Μπορούν να συνεργάζονται μεταξύ τους και να αναπτύσσουν κοινές δράσεις.

Το άρθρο 4 με τίτλο «*Διάρκεια και Πρόγραμμα Εκπαίδευσης*» αναφέρει ότι η χρονική διάρκεια της εκπαίδευσης στα Σ.Δ.Ε. είναι 2 σχολικά έτη. Η έναρξη και η λήξη των διδακτικών περιόδων, οι σχολικές εορτές και αργίες, η άδεια συμμετοχής στις γενικές συνελεύσεις του κλάδου των εκπαιδευτικών και οι διακοπές ορίζονται σύμφωνα με τα ισχύοντα στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Στα Σ.Δ.Ε. υιοθετείται η αρχή των πολύ-γραμματισμών. Ο βασικός πυρήνας του προγράμματος σπουδών συγκροτείται από τον γλωσσικό γραμματισμό, τον αριθμητικό γραμματισμό, τον πληροφορικό γραμματισμό, τον περιβαλλοντικό γραμματισμό, τον επιστημονικό γραμματισμό, τον κοινωνικό γραμματισμό και την Πολιτισμική-Αισθητική Αγωγή. Προβλέπονται, επίσης, δραστηριότητες που σχετίζονται με την ελεύθερη έκφραση των εκπαιδευομένων μέσω των τεχνών και του αθλητισμού με απώτερο στόχο την ποιοτική διαχείριση του ελεύθερου χρόνου τους. Τα προγράμματα σπουδών είναι ανοικτά και ευέλικτα. Αφετηρία τους είναι η διάγνωση των αναγκών σε γνώσεις αλλά και δεξιότητες των εκπαιδευομένων. Η γνώση αντιμετωπίζεται ως κοινωνικό αγαθό. Το πρόγραμμα σπουδών στοχεύει στην παροχή γνώσεων και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στάσεων σχετικών με τη χρήση του γραπτού και προφορικού λόγου στην επικοινωνία, την χρήση των αριθμών στην καθημερινή ζωή, την σύγχρονη τεχνολογία και ιδιαίτερα τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, τις φυσικές επιστήμες, την χρήση μιας ξένης γλώσσας, κατά προτίμηση της αγγλικής, τις κοινωνικές επιστήμες, το φυσικό περιβάλλον, τον πολιτισμό, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εκπαιδευομένων ως ενεργών πολιτών, την επαγγελματική και εργασιακή ζωή, τις προσωπικές επιλογές και ενδιαφέροντα (καλές τέχνες, μουσική, άθληση κ.ά.). Το πρόγραμμα σπουδών συντάσσεται από την αρμόδια υπηρεσία Μελετών και Εκπαιδευτικού σχεδιασμού της Γ.Γ.Ε.Ε. και αποστέλλεται στα όργανα διοίκησης του Ι.Δ.ΕΚ.Ε. Το Ι.Δ.ΕΚ.Ε. το υποβάλλει στην Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης. Η Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης εκφράζει γνώμη προς τον Γενικό Γραμματέα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, ο οποίος αποφασίζει για την υλοποίηση του προγράμματος. Το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα συντάσσεται την πρώτη εβδομάδα της εκπαιδευτικής περιόδου από το Διευθυντή και το διδακτικό προσωπικό του Σ.Δ.Ε. σε συνεργασία με τον Περιφερειακό Σύμβουλο Εκπαίδευσης. Υποβάλλεται προς έγκριση στο Δ.Σ. του Ι.Δ.ΕΚ.Ε. Το ωρολόγιο -εβδομαδιαίο πρόγραμμα καλύπτει 25 ώρες (20 ώρες καλύπτονται από Γραμματισμούς, 2 ώρες από Συμβουλευτικές Υπηρεσίες και 3 ώρες από εργαστήρια διαφόρων δραστηριοτήτων).

Επίσης στις 16 Ιανουαρίου 2008, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 4014 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 34 Β') με τίτλο «*Λειτουργία τμημάτων εκτός έδρας Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.)*», με την οποία αποφασίστηκε ότι στα πλαίσια της Λειτουργίας των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε) είναι δυνατόν να λειτουργούν τμήματα εκτός της έδρας τους και σε όλη την έκταση του νομού, ύστερα από έγκριση του Γενικού Γραμματέα Εκπαίδευσης Ενηλίκων¹⁵⁸.

¹⁵⁸ Για τις υπ' αριθμόν 260 και 4014 Υπουργικές Αποφάσεις (ΦΕΚ 34 Β'-ΦΕΚ) με τίτλο «*Οργάνωση και Λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας*» και με τίτλο «*Λειτουργία τμημάτων εκτός έδρας Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.)*», ο δικτυακός τόπος www.et.gr/ ανακτήθηκε την Πέμπτη 19 Ιανουαρίου 2012 στις 00:30.

Στις 24 Μαρτίου 2008¹⁵⁹, η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων εξέδωσε την υπ' αριθμόν 1282/24-03-2008 Απόφαση, όπου καθορίζονταν ο αριθμός των ωρών των ωρομισθίων εκπαιδευτικών στα ΣΔΕ, όπου αποφασίστηκε ότι στους ωρομισθίους εκπαιδευτικούς των ΣΔΕ θα ανατίθενται μέχρι οκτώ (8) ώρες εβδομαδιαίως και ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε ΣΔΕ. Επίσης οι ωρομισθιοί εκπαιδευτικοί θα συμμετέχουν υποχρεωτικά στις παιδαγωγικές συνεδριάσεις του Συλλόγου διδασκόντων καθώς και σε άλλες δράσεις εκπαιδευτικού περιεχομένου του Σχολείου .

Την 1^η Αυγούστου 2008, εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν Νόμος 3687 με τίτλο «*Θέματα προσωπικού Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και άλλες διατάξεις.*» (ΦΕΚ 159 Α'), στο Κεφάλαιο Β' με τίτλο «*Θέματα Δια Βίου Μάθησης*» περιλαμβάνονται 5 άρθρα (9-13). Το ένατο άρθρο αναφέρει ότι το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 3369/2005 (ΦΕΚ 171/Α')¹⁶⁰ όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του ν. 3512/2006 (ΦΕΚ 264/Α')¹⁶¹ αντικαθίσταται ως ακολούθως: «*Οι δαπάνες συνολικής λειτουργίας των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης καλύπτονται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» της διαχειριστικής περιόδου 2007–2013.*». Το δέκατο άρθρο αναφέρει στην πρώτη διάταξη ότι με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: α) ρυθμίζονται οι διαδικασίες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτών ενηλίκων των φορέων παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, των αντίστοιχων φορέων άλλων Υπουργείων ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και των εποπτευόμενων φορέων του ιδιωτικού τομέα, β) καταρτίζεται ενιαίο μητρώο των εκπαιδευτών ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και γ) καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της σχετικής εγγραφής, ως και κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια.

Το ενδέκατο άρθρο αναφέρει στην πρώτη διάταξη ότι στο Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.ΕΚ.Ε.) συνιστάται Διεύθυνση Μελετών, Προγραμμάτων και Έργων Υποδομής, Διεύθυνση Διοικητικού και Οικονομικού και Γραφείο Νομικής Κάλυψης. Στην δεύτερη διάταξη αναφέρεται ότι η Διεύθυνση Μελετών, Προγραμμάτων και Έργων Υποδομής συγκροτείται από τα εξής τμήματα: α) Τμήμα Προγραμματισμού, που είναι αρμόδιο για την κατάρτιση και τροποποίηση του ετήσιου προγράμματος δράσεων του Ινστιτούτου. β) Τμήμα Σχεδιασμού και Ωρίμανσης Έργων και Ενεργειών. Το Τμήμα αυτό είναι αρμόδιο για τη διασφάλιση των απαιτούμενων πόρων για την ωρίμανση και εκτέλεση των έργων που προβλέπεται στο ετήσιο πρόγραμμα δράσεων, καθώς και για το σχεδιασμό και προγραμματισμό των απαιτούμενων μελετών για την εκτέλεση των έργων αυτών και γ) Τμήμα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης «Φυσικού» Αντικειμένου των έργων.

¹⁵⁹ Για την αναζήτηση της υπ' αριθμόν 1282/24-03-2008 Απόφασης της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων, ο δικτυακός τόπος http://cert.gsae.edu.gr/iek/index.php/menu11-4?act=&region_id=&regn_p=&regn_page_size=&poio=&regn_ids=&view=article&option=com_content&id=32&Itemid=105&rtyperigrafi ανακτήθηκε την Πέμπτη 19 Ιανουαρίου 2012 στις 01:40.

¹⁶⁰ Το συγκεκριμένο εδάφιο αναφέρει ότι οι δαπάνες συνολικής λειτουργίας των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης καλύπτονται μέχρι την 31^η Αυγούστου 2007 από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση». Μετά την ημερομηνία αυτή καλύπτονται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του οικείου Ιδρύματος, το οποίο επιχορηγείται για τον σκοπό αυτόν από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υ.Π.Ε.Π.Θ.. Οι επενδυτικές και αναπτυξιακές δαπάνες των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης καλύπτονται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) του οικείου Ιδρύματος.»

¹⁶¹ Το συγκεκριμένο εδάφιο αναφέρει ότι το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 3369/2005 (ΦΕΚ 171 Α) αντικαθίσταται ως ακολούθως: «*Οι δαπάνες συνολικής λειτουργίας των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης καλύπτονται, μέχρι την 31η Αυγούστου 2008, από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση.*».

Το Τμήμα αυτό είναι αρμόδιο για τον έλεγχο της προόδου και την παρακολούθηση του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης των έργων του προγράμματος δράσης του Ινστιτούτου, τη διαδικασία αξιολόγησης του «φυσικού» αντικειμένου, τη διαδικασία ελέγχου τήρησης των υποχρεώσεων του αναδόχου, την ενημέρωση της διαχειριστικής αρχής με υποβολή εκθέσεων και αναφορά για την εκτέλεση των έργων, καθώς και την τροποποίηση συμβάσεων και τεχνικών δελτίων και δ) Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης, που είναι αρμόδιο για την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών, για την αδειοδότηση και για την επίβλεψη – παρακολούθηση των τεχνικών έργων, τα οποία του αναθέτει η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γ.Γ.Ε.Ε.). και, γενικά, για την τεχνική κάλυψη του φορέα.

Στην τρίτη διάταξη του άρθρου αναφέρεται ότι η Διεύθυνση Διοικητικού και Οικονομικού συγκροτείται από τα εξής τμήματα: α) Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης, που είναι αρμόδιο για όλα τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού, τη χορήγηση κάθε είδους αδειών, την τήρηση του πρωτοκόλλου και τη γραμματειακή υποστήριξη του Ινστιτούτου., β) Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης, που είναι αρμόδιο για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του Ινστιτούτου, την παρακολούθηση των εσόδων και δαπανών, τη διαχείριση του συνόλου των διαδικασιών λογιστικής και ταμειακής διαχείρισης του Ινστιτούτου και τη διεκπεραίωση των υποχρεώσεών του, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το φορέα, την τήρηση των λογιστικών βιβλίων, την εκκαθάριση των αποδοχών και κάθε είδους αμοιβών και παροχών του προσωπικού που απασχολεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας., γ) Τμήμα Διενέργειας Διαγωνισμών, Διαχείρισης και Παρακολούθησης Συμβάσεων. Το Τμήμα αυτό είναι αρμόδιο για την προετοιμασία και τη διενέργεια των διαγωνισμών του Ινστιτούτου και την αντιμετώπιση όλων των θεμάτων που προκύπτουν από αυτούς, την κατάρτιση του ετήσιου προγράμματος του Ινστιτούτου, σε συνεργασία με τους προϊσταμένους των Διευθύνσεων και τον Γενικό Διευθυντή, καθώς και για τη διαχείρισή του.

Στην τέταρτη διάταξη του άρθρου αναφέρεται ότι το Γραφείο Νομικής Κάλυψης που είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση της ισχύουσας νομοθεσίας, την παροχή νομικής στήριξης στο Ινστιτούτο και την παράσταση ενώπιον κάθε Δικαστηρίου ή Αρχής, ενώ στην επόμενη διάταξη αναφέρεται ότι στις προαναφερθείσες Διευθύνσεις προϊστανται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του Ινστιτούτου και στα Τμήματα υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας αυτού. Στις δύο τελευταίες διατάξεις του άρθρου αναφέρεται ότι με Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας, που καταρτίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται οι αρμοδιότητες των ανωτέρω Διευθύνσεων, όπως κατανέμονται στα τμήματά τους, και του Γραφείου Νομικής Κάλυψης, η τοποθέτηση προϊσταμένων, η υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων, η διαχείριση των πόρων και της περιουσίας του Ινστιτούτου και κάθε άλλο σχετικό θέμα, που αναφέρεται στην οργάνωση και λειτουργία του Ινστιτούτου. Ακόμα αναφέρεται ότι για την εύρυθμη λειτουργία του Ινστιτούτου συνιστώνται είκοσι οκτώ (28) θέσεις προσωπικού κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Ινστιτούτου, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Για τις ανάγκες του Γραφείου Νομικής Κάλυψης προσλαμβάνονται δύο δικηγόροι, εκ των οποίων ο ένας τουλάχιστον παρ' εφέτας, με σχέση έμμισθης εντολής. Το Ινστιτούτο μπορεί, κατόπιν αποφάσεως του Δ.Σ., να αναθέτει ειδικά έργα σε φυσικά πρόσωπα με σύμβαση μίσθωσης έργου.

Το δωδέκατο άρθρο αναφέρει ότι το άρθρο 2 του π.δ. 142/2002 (ΦΕΚ 118/Α')¹⁶² αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Όργανα διοίκησης του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Διευθύνων Σύμβουλος.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) είναι επταμελές και ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η θητεία των μελών του είναι τριετής. Τα μέλη του προέρχονται από επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους σε θέματα σχετικά με τους σκοπούς του Ινστιτούτου.

3. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ι.Δ.Ε.Κ.Ε., ο οποίος είναι και μέλος του Δ.Σ. αυτού.

4. Ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ι.Δ.Ε.Κ.Ε. πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου Ιδρύματος Ανώτατης Εκπαίδευσης και να διαθέτει πείρα σε θέματα σχετικά με τους σκοπούς του Ινστιτούτου.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι αποδοχές του Διευθύνοντος Συμβούλου.»

Επίσης στην δεύτερη διάταξη του συγκεκριμένου άρθρου αναφέρεται ότι από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται η θέση του Γενικού Διευθυντή του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε.). Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος «Γενικός Διευθυντής» του Ι.Δ.Ε.Κ.Ε. νοείται ο «Διευθύνων Σύμβουλος».

Ακόμα το δέκατο τρίτο άρθρο αναφέρει ότι με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να επιχορηγούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, τα οποία έχουν ιδρυθεί από τις τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών, που συνυπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, ή από την τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση των δημοσίων υπαλλήλων, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6 του ν. 3369/2005¹⁶³, [ή έχουν ορισθεί με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 6 του ν. 3369/2005¹⁶⁴, ως δικαιούχοι, κατά την έννοια του άρθρου 1

¹⁶² Το συγκεκριμένο άρθρο με τίτλο «Όργανα Διοίκησης» αναφέρει: «1. Όργανα Διοίκησης του Ινστιτούτου είναι: α. Το Διοικητικό Συμβούλιο, β. Ο Γενικός Διευθυντής/ 2. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ) είναι επταμελές και ορίζεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η θητεία των μελών του είναι τριετής. Τα μέλη του προέρχονται από επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους σε θέματα σχετικούς με τους σκοπούς του Ινστιτούτου. 3. Με την απόφαση ορισμού μελών Δ.Σ ορίζεται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος αυτού. 4. Ο Γενικός Διευθυντής του ΙΔΕΚΕ διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με 3ετή θητεία η οποία μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρόνο. Ο Γενικός Διευθυντής θα πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου Ανώτατης Σχολής και να διαθέτει εμπειρία σε θέματα σχετικά με τους σκοπούς του Ινστιτούτου». Για την αναζήτηση του Προεδρικού Διατάγματος 142/2002 (ΦΕΚ 118/Α') ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Κυριακή 22 Ιανουαρίου 2012 στις 17:40.

¹⁶³ Η συγκεκριμένη παράγραφος αναφέρει ότι οι τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών που συνυπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, και η τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση των δημοσίων υπαλλήλων, μπορούν να ιδρύσουν: α) φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης, οι οποίοι θα διέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, β) φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου κατάρτισης, οι οποίοι θα διέπονται από τα οριζόμενα στο εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο Πιστοποίησης Φορέων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

¹⁶⁴ Η συγκεκριμένη παράγραφος αναφέρει ότι με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ή κατόπιν γνώμης της Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης, μπορούν να ορίζονται και άλλοι φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης, πέραν των προβλεπόμενων του άρθρου 2 του νόμου αυτού, οι οποίοι θα υλοποιούν προγράμματα κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού. Οι φορείς των παραγράφων 4 και 6β του άρθρου 2 με απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο Πιστοποίησης Φορέων.

παράγραφος 5 του ν. 3614/2007 (ΦΕΚ 267/Α')¹⁶⁵, όπως ισχύει κάθε φορά, για την υλοποίηση πράξεων Δια Βίου Εκπαίδευσης, ενταγμένων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και σύμφωνα με τις αποφάσεις ένταξης των πράξεων σε αυτό το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Στις 2 Οκτωβρίου 2008, εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν Νόμος 3699 με τίτλο «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», όπου στο 33^ο άρθρο με τίτλο «Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης» αναφέρεται ότι η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γ.Γ.Ε.Ε.) η οποία έχει συσταθεί με το άρθρο 3 του ν. 2909/2001 (ΦΕΚ 90 Α')¹⁶⁶, μετονομάζεται σε «Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης» (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.). Όπου αναφέρεται Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων ή Γενικός Γραμματέας Εκπαίδευσης Ενηλίκων νοείται εφεξής η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και ο Προϊστάμενος της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης αντίστοιχα. Η παράγραφος 7 του άρθρου 2 του ν. 3369/2005 (ΦΕΚ 171 Α')¹⁶⁷ τροποποιείται ως εξής: «7. Για τη διάγνωση των αναγκών της δια βίου

¹⁶⁵ Η συγκεκριμένη παράγραφος αναφέρει ότι «Δικαιούχος»: δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 87 της Συνθήκης, οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.

¹⁶⁶ Η συγκεκριμένη παράγραφος με τίτλο «Θέματα Λαϊκής Επιμόρφωσης» αναφέρει ότι η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης (Γ.Γ.Λ.Ε), που έχει συσταθεί με το άρθρο 27 παρ.1 εδ. ε' του Ν.1558/1985 (ΦΕΚ 137 Α'), μετονομάζεται σε «Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων» (Γ.Γ.Ε.Ε). Στις αρμοδιότητες της Γ.Γ.Ε.Ε. υπάγονται ο σχεδιασμός, ο συντονισμός και η υλοποίηση, σε εθνικό επίπεδο και στον απόδημο ελληνισμό, ενεργειών που προαναφέρθηκε αναγράφεται Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (αλφαριθμητικός-συμπλήρωση υποχρεωτικής εκπαίδευσης) β) η γενική εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων (συνεχιζόμενη κατάρτιση-κατάρτιση και επιμόρφωση ειδικών κοινωνικών ομάδων-εκμάθηση ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης γλώσσας-νέες τεχνολογίες κλπ) γ) η Κοινωνική-Πολιτιστική Εκπαίδευση και Επιμόρφωση (εκπαίδευση-επιμόρφωση σε θέματα πολιτισμού-υγείας-περιβάλλοντος) δ) η ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και κατάρτιση, η σύνδεση και συνεργασία με τα εκάστοτε συστήματα ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς και η εκπαίδευση εκπαιδευτών. ε) Η ευθύνη για την λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας του άρθρου 5 του Ν.2525/1997. Όπου στις διατάξεις του νόμου που προαναφέρθηκε αναγράφεται Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε), νοείται εφεξής η Γ.Γ.Ε.Ε. Για τον υπ' αριθμόν Νόμο 2909 με τίτλο «Ρυθμίσεις θεμάτων εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις», ο δικτυακός τόπος www.et.gr/ ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 21:10.

¹⁶⁷ Η συγκεκριμένη παράγραφος αναφέρει ότι για την διάγνωση των αναγκών της δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης, τη γενικότερη αξιολόγηση και το συντονισμό των φορέων και της παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης, καθώς και για την διασύνδεση τους με το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α) συνίσταται συλλογικό όργανο με την ονομασία «Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης». Στην Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης συμμετέχουν: α) ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ως Πρόεδρος, β) ο Γενικός Γραμματέας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ως Αντιπρόεδρος, γ) ο Γενικός Γραμματέας Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, δ) ο Γενικός Γραμματέας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ε) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στ) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Τεχνολογικού Τομέα Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ζ) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Θεμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η) ο Πρόεδρος του Ο.Ε.Ε.Κ, θ) ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Ε.Π.Ι.Σ, ι) ο Πρόεδρος της Επιτελικής Επιτροπής Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση της παραγράφου 4 του άρθρου 11 με τίτλο «Δομή και Όργανα του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α» του ν.3191/2003 (ΦΕΚ 258 Α'). Ωστόσο η συγκεκριμένη παράγραφος αναφέρει ότι : « η Επιτελική Επιτροπή Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση αποτελεί όργανο για την προετοιμασία και την διαμόρφωση εισηγήσεων για τη λήψη αποφάσεων από το Εθνικό Συμβούλιο και για την παρακολούθηση της εφαρμογής των αποφάσεων του. Η Επιτελική Επιτροπή απαρτίζεται από: α) τον Πρόεδρο της Επιτροπής και μέλη, β) δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, γ) τρεις (3) εκπροσώπους της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων, δ) τρεις (3) εκπροσώπους των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών, ε) δύο (2) ειδικούς επιστήμονες »

ια) τρεις εκπρόσωποι της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων, ιβ) τρεις εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών, ιγ) ένας εκπρόσωπος της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των δημοσίων υπαλλήλων, ιδ) ένας εκπρόσωπος της Συνόδου των Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων, ιε) ένας εκπρόσωπος της Συνόδου των Προέδρων των Ανώτατων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης, τη γενικότερη αξιολόγηση και το συντονισμό των φορέων και της παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης, καθώς και για τη διασύνδεσή τους με το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.) συνιστάται συλλογικό όργανο με την ονομασία «Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης» (Ε.Ε.Δ.Β.Μ.). Στην Ε.Ε.Δ.Β.Μ. συμμετέχουν: α) ο Γενικός Γραμματέας Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ως πρόεδρος, β) ο Γενικός Γραμματέας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας ως αντιπρόεδρος, γ) ο Γενικός Γραμματέας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, δ) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ε) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Θεμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στ) ο Πρόεδρος του Ο.Ε.Ε.Κ., ζ) ο Διοικητής του Ο.Α.Ε.Δ., η) ο Πρόεδρος του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., θ) ο Πρόεδρος της Επιτελικής Επιτροπής Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν. 3191/2003 (ΦΕΚ 258 Α')¹⁶⁸, ι) ένας (1) εκπρόσωπος της Ε.Ν.Α.Ε., ια) ένας (1) εκπρόσωπος της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., ιβ) τρεις (3) εκπρόσωποι της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων, ιγ) τρεις (3) εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών, ιδ) ένας (1) εκπρόσωπος της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των δημοσίων υπαλλήλων, ιε) ένας (1) εκπρόσωπος της Συνόδου των Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων, ιστ) ένας (1) εκπρόσωπος της Συνόδου των Προέδρων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), ιζ) ένας (1) εκπρόσωπος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία.»

Στις 7 Οκτωβρίου 2008, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 4444 (ΦΕΚ Β 2075/07.10.2008) Υπουργική Απόφαση με τίτλο «Κατάρτιση και Λειτουργία του Ενιαίου Μητρώου των Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων» που περιλαμβάνει δέκα άρθρα., όπου στο πρώτο άρθρο με τίτλο «Εκπαίδευση και Επιμόρφωση των Εκπαιδευτών Ενηλίκων», αναφέρεται ότι η εκπαίδευση και επιμόρφωση σε θέματα δια βίου μάθησης των εκπαιδευτών ενηλίκων ανατίθενται στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ).

Στις 18 Δεκεμβρίου 2008, εκδόθηκε η υπ' Αριθμόν 32231 Υπουργική Απόφαση (τ.Β ΦΕΚ 2565/18-12-2008) με τίτλο «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.ΕΚ.Ε)»

Σύμφωνα με την Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Ενδιάμεση επανεξέταση του προγράμματος διά βίου μάθησης», που εκδόθηκε στις Βρυξέλλες, 7.7.2011 COM(2011) 413¹⁶⁹ αρχικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 5 της απόφασης αριθ.

¹⁶⁸ Η συγκεκριμένη παράγραφος αναφέρει ότι η Επιτελική Επιτροπή Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση αποτελεί όργανο για την προετοιμασία και τη διαμόρφωση εισηγήσεων για τη λήψη αποφάσεων από το Εθνικό Συμβούλιο για την παρακολούθηση της εφαρμογής των αποφάσεων του. Η Επιτελική Επιτροπή αποτελείται από: α. τον Πρόεδρο της Επιτροπής και μέλη, β. δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, γ. δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δ. τρεις (3) εκπροσώπους της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων, ε) τρεις (3) εκπροσώπους των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών, στ. δύο (2) ειδικούς επιστήμονες

¹⁶⁹ Ο δικτυακός τόπος <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0413:FIN:EL:PDF> ανακτήθηκε στις 26/12/2011 στις 19:30

1720/2006/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, για τη θέσπιση προγράμματος δράσης στον τομέα της διά βίου μάθησης (απόφαση ΠΔΒΜ¹⁷⁰), η έκθεση παρέχει πληροφορίες για το πρόγραμμα διά βίου μάθησης (ΠΔΒΜ). Βασίζεται στα πορίσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης του ΠΔΒΜ¹⁷¹, στις εθνικές εκθέσεις για την εφαρμογή του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης από τις 31 συμμετέχουσες χώρες και σε στοιχεία που συγκέντρωσε η Επιτροπή.

Τα κύρια πορίσματα αναφέρουν ότι κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων ετών της εφαρμογής του, το πρόγραμμα χρηματοδότησε με σχεδόν 3 δισεκατομμύρια ευρώ διακρατικές δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης που αποσκοπούσαν στην προώθηση του εκσυγχρονισμού των εκπαιδευτικών συστημάτων σε 31 ευρωπαϊκές χώρες. Κάλυψε 900.000 περιόδους μαθησιακής κινητικότητας για τους ευρωπαίους πολίτες, από τις οποίες πάνω από 720.000 αφορούσαν μαθητές και φοιτητές, ενώ σχεδόν 180.000 αφορούσαν εκπαιδευτικούς/ εκπαιδευτές/ προσωπικό. Περισσότερες από 50.000 ευρωπαϊκές οργανώσεις πήραν μέρος σε διάφορες μορφές δραστηριοτήτων συνεργασίας. Το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης λειτουργεί ως καταλύτης διαρθρωτικών αλλαγών, καθώς υποστηρίζει τη χάραξη πολιτικής, τη συνεργασία και την κινητικότητα. Βελτιώνει τη διαδικασία διαμόρφωσης της πολιτικής, διότι παρέχει ποιοτικά μέσα ανάλυσης και έρευνας και διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών για τις υπάρχουσες βέλτιστες πρακτικές μέσω της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού. Το Erasmus, το τμήμα του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης που αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση, άνοιξε τον δρόμο για τη διαδικασία της Μπολόνιας, για τη σύγκλιση των προγραμμάτων σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και για την ανάπτυξη ενός συστήματος αναγνώρισης των σπουδών που πραγματοποιούνται στο εξωτερικό με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα. Το Leonardo da Vinci (LdV), το τμήμα που αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK), υποστηρίζει την εφαρμογή της διαδικασίας της Κοπεγχάγης, αναβαθμίζοντας την ποιότητα και τη χρησιμότητα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, αυξάνοντας τη διαφάνεια των επαγγελματικών προσόντων και προάγοντας την κινητικότητα των σπουδαστών και των επαγγελματιών της EEK. Το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης συνέβαλε επίσης στην καλύτερη κατανόηση της ευρωπαϊκής οικοδόμησης και προώθησε την εκπαίδευση των νέων επαγγελματιών στα θέματα της ΕΕ μέσω του προγράμματος Jean Monnet. Το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης προώθησε δραστηριότητες συνεργασίας στην Ευρώπη σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των σχολείων μέσω του Comenius και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για ενήλικους μέσω του Grundtvig. Όσοι απάντησαν στις έρευνες που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο της αξιολόγησης υπογράμμισαν τον ρόλο του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης κυρίως όσον αφορά τη συνεργασία και την ανταλλαγή ιδεών σε θέματα πολιτικής, την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση και τον βαθμό στον οποίο το ΠΔΒΜ δημιουργεί προστιθέμενη αξία σε σύγκριση με παρόμοια διεθνή ή εθνικά προγράμματα. Το συμπέρασμα είναι ότι, αν δεν υπήρχε το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης, οι εξελίξεις στους τομείς αυτούς θα ήταν κατακερματισμένες (από πλευράς πεδίου δραστηριοτήτων και κάλυψης συμμετεχουσών χωρών), οι δραστηριότητες θα είχαν μικρότερη κλίμακα και εμβέλεια και κάποια σημαντικά αποτελέσματα δεν θα

¹⁷⁰ EE L 327 της 15.11.2006, σ. 45.

¹⁷¹ Η ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος διά βίου μάθησης έγινε από τον Ιανουάριο έως τον Δεκέμβριο του 2010 από ανεξάρτητη κοινοπραξία υπό τη διεύθυνση του Ινστιτούτου Δημόσιας Πολιτικής και Διοίκησης της Λιθουανίας. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης για την ενδιάμεση αξιολόγηση του ΠΔΒΜ υπάρχει στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/.

είχαν επιτευχθεί καθόλου. Ωστόσο, δεν αξιοποιήθηκαν πλήρως όλες οι δυνατότητες του προγράμματος. Ο υπερβολικός αριθμός των στόχων του προγράμματος μετουσιώθηκε σε πληθώρα ειδικών δράσεων, μερικές από τις οποίες δεν διαθέτουν την κρίσιμη μάζα που χρειάζεται για να έχουν μακροχρόνιο αντίκτυπο. Η πρόοδος προς την υιοθέτηση μιας προσέγγισης που θα εδράζεται στη Δια Βίου Μάθηση σε αντιδιαστολή με την προσέγγιση που βασίζεται στους εκπαιδευτικούς τομείς εξακολουθεί να είναι αρκετά περιορισμένη. Τέλος, ενώ ο ευρύτερος αντίκτυπος των δράσεων του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης εντοπίζεται σε επίπεδο μεμονωμένων ατόμων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ο αντίκτυπος σε συστημικό και πολιτικό επίπεδο είναι μάλλον μέτριος. Η άμεση προστιθέμενη αξία του προγράμματος συνδέεται κυρίως με την αναγνώριση των τίτλων επαγγελματικών προσόντων και με την αύξηση της διαφάνειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη, αλλά η άμεση επίδραση των δράσεων του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης εξακολουθεί να είναι δύσκολο να διαπιστωθεί και να εκτιμηθεί.

Η κινητικότητα στο πλαίσιο του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης μπορεί να θεωρηθεί επιτυχημένη εμπειρία. Μια μελέτη για την αξία της κινητικότητας των φοιτητών και των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο του Erasmus έδειξε ότι η πραγματοποίηση μιας προσωρινής περιόδου σπουδών σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα συνέβαλε στην αύξηση των διεθνών ικανοτήτων, διευκόλυνε την πρόσβαση στην αγορά εργασίας και βοήθησε αρκετούς πρώην φοιτητές Erasmus να καταλάβουν επαγγελματικές θέσεις με σαφώς διεθνή χαρακτήρα. Η κινητικότητα στο πλαίσιο του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης συνέβαλε επίσης στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ταυτότητας και στη σφυρηλάτηση αξιών όπως η καταπολέμηση του ρατσισμού, των προκαταλήψεων, της ξενοφοβίας και των διακρίσεων. Ωστόσο, το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κάποιες δυσκολίες. Τα προβλήματα πρόσβασης στο πρόγραμμα από άτομα και φορείς που δεν ανήκουν στα κατεστημένα εκπαιδευτικά κυκλώματα, τα πολύ υψηλά επίπεδα μη ικανοποιούμενης ζήτησης, η περιορισμένη ακόμη συμμετοχή των επιχειρήσεων στο πρόγραμμα ως χώρων τοποθέτησης κινητικών φοιτητών ή η ανεπαρκής γνώση ξένων γλωσσών από τους συμμετέχοντες σε δράσεις κινητικότητας (ιδίως τους ενηλίκους) παραμένουν σημαντικοί παράγοντες που περιορίζουν την εμβέλεια του προγράμματος.

Το 80% του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης υλοποιείται μέσω ενός δικτύου 40 εθνικών γραφείων, τα οποία, όλα μαζί, διαχειρίζονται περίπου 900 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, ενώ το υπόλοιπο τμήμα των σχεδίων και δικτύων συνεργασίας ευρύτερης κλίμακας το διαχειρίζεται ο Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού (EACEA). Κατά τα 3 πρώτα έτη της εφαρμογής του προγράμματος τα εθνικά γραφεία χρησιμοποίησαν αποδοτικά τα διατεθέντα κονδύλια (σε ποσοστό πάνω από 90%). Η εκτεταμένη χρήση των εφάπαξ επιχορηγήσεων και των ηλεκτρονικών εντύπων έπαιξε καθοριστικό ρόλο τόσο για να εξασφαλιστεί η ικανοποίηση των συμμετεχόντων όσο και για να επιτευχθεί καλή σχέση κόστους-αποδοτικότητας. Οι οικονομικοί έλεγχοι που έγιναν στα εθνικά γραφεία έδειξαν επίσης ότι ακολουθείται χρηστή διαχειριστική πρακτική, με πολύ μικρό ποσοστό σφαλμάτων (<2%).

Υπάρχουν ακόμη κάποιοι τομείς στους οποίους μπορούν να γίνουν βελτιώσεις: ο αριθμός των ελέγχων ή οιονεί ελέγχων είναι υψηλός και οι έλεγχοι δεν είναι πάντοτε επαρκώς συντονισμένοι. Η διαχείριση των προηγουμένως ανεξάρτητων προγραμμάτων δεν έχει ακόμη ενοποιηθεί πλήρως. Οι δυνατότητες τις οποίες προσφέρουν τα ηλεκτρονικά μέσα διαχείρισης δεν έχουν αξιοποιηθεί ακόμη πλήρως. Κατά τη φάση εκκίνησης του προγράμματος υπήρξαν προβλήματα που απαίτησαν

διαδοχικές προσαρμογές σε όλα τα επίπεδα: έντυπα, συστήματα πληροφορικής, κανόνες διαχείρισης, αρχές και απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων. Θα ήταν δίκαιο να αναγνωριστεί ότι η θετική σήμερα αξιολόγηση της διαχείρισης του προγράμματος από τους κυριότερους εμπλεκόμενους παράγοντες αντανακλά περισσότερο την κατάσταση του 2010 και όχι τη μέση αντίληψη της περιόδου 2007-2009. Τώρα υπάρχει ένα γενικό αίτημα για σταθεροποίηση των πραγμάτων, μέσω της παγίωσης των εφαρμοζόμενων αρχών και διαδικασιών, και για καλύτερη και αποδοτικότερη αξιοποίηση του προγράμματος ενόψει της προετοιμασίας της φάσης εφαρμογής του.

Τα πιο πρόσφατα στοιχεία δείχνουν ότι έχει επιτευχθεί αξιόλογη πρόοδος προς την κατεύθυνση της επίτευξης των ποσοτικών στόχων. Περίπου 450.000 μαθητές συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες Comenius σε ετήσια βάση (με τον στόχο να είναι τουλάχιστον 3 εκατομμύρια για την περίοδο 2007-2013), πράγμα που αναμένεται να οδηγήσει στη συμμετοχή 3.150.000 συνολικά μαθητών έως το 2013. Από το 1987, όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα Erasmus, και έως το 2009, συμμετείχαν στις δράσεις του στον τομέα της κινητικότητας 2,15 εκατομμύρια φοιτητές (με στόχο τα 3 εκατομμύρια έως το 2012). Το Leonardo da Vinci (LdV) υποστήριξε περισσότερες από 72.000 περιόδους άσκησης σε επιχειρήσεις το 2009 και σχεδόν 79.000 το 2010, αύξηση περίπου 10% (ο στόχος είναι τουλάχιστον 80.000 περιόδοι άσκησης σε επιχειρήσεις ετησίως έως το 2013). Τέλος, το Grundtvig υποστήριξε την κινητικότητα περίπου 6.100 μελών προσωπικού και ενήλικων εκπαιδευόμενων το 2009 (έως το 2013 πρέπει να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες κινητικότητας στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων τουλάχιστον 7.000 άτομα ετησίως). Ωστόσο, με βάση τα στοιχεία της περιόδου 2007-2009, οι αξιολογητές επισήμαναν τον κίνδυνο να μην επιτευχθούν κάποιοι από τους ποσοτικούς στόχους του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης που προβλέπονται από τη νομική βάση των τομεακών υποπρογραμμάτων λόγω της ανεπάρκειας του προϋπολογισμού του προγράμματος και άλλων, συνδεδεμένων κυρίως με την κινητικότητα, εμποδίων.

Πάνω από το 60% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης υποστηρίζει τη διακρατική κινητικότητα. Το μεγαλύτερο ποσοστό πηγαίνει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση βάσει του Erasmus: το ακαδημαϊκό έτος 2008/09 σχεδόν 200.000 φοιτητές μετέβησαν στο εξωτερικό για σπουδές ή πρακτική άσκηση, πράγμα που συνεπάγεται αύξηση κατά 15,5% σε σύγκριση με το 2006/07. Οι περίοδοι πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις σημείωσαν αυξανόμενη επιτυχία: την περίοδο 2008/09 περισσότεροι από 30.000 φοιτητές Erasmus πραγματοποίησαν περιόδους άσκησης σε επιχειρήσεις, πράγμα που συνιστά αύξηση κατά 50% σε ετήσια βάση.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση υπογράμμισε τη μεγάλη σημασία των περιόδων άσκησης Leonardo da Vinci για την απασχολησιμότητα και τις επιχειρηματικές δεξιότητες των συμμετεχόντων. Στο πλαίσιο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης περισσότεροι από 67.000 εκπαιδευόμενοι, μαθητευόμενοι, άτομα που αναζητούσαν εργασία, εκπαιδευτικοί και εκπαιδευτές επωφελήθηκαν από περιόδους άσκησης αυτού του είδους το 2009. Η συμμετοχή των MME ήταν σημαντική στο πλαίσιο αυτό: το 80% των εκπαιδευόμενων LdV τοποθετήθηκαν σε εταιρείες που απασχολούσαν λιγότερους από 250 εργαζομένους.

Η κινητικότητα επιταχύνθηκε επίσης και βάσει του προγράμματος Grundtvig για τη μη επαγγελματική εκπαίδευση των ενηλίκων. Το 2009 χορηγήθηκαν πάνω από 41% περισσότερες επιχορηγήσεις για κινητικότητα προσωπικού απ' ό,τι το προηγούμενο έτος, χάρη στη θέσπιση των νέων προγραμμάτων επισκέψεων και ανταλλαγών και τοποθετήσεων σε θέσεις βοηθών για ενήλικο εκπαιδευτικό προσωπικό. Για να βελτιωθεί η ποιότητα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

χορηγήθηκαν το 2009 στο πλαίσιο του Comenius περίπου 10.600 ατομικές επιχορηγήσεις κινητικότητας για κατάρτιση εκπαιδευτικών και 1.170 τοποθετήσεις σε θέσεις βοηθών για μελλοντικούς εκπαιδευτικούς, πράγμα που συνιστά αύξηση κατά 22% και κατά 6,5% σε σχέση με το 2007 αντιστοίχως. Το 2009 δρομολογήθηκε μια νέα δράση κινητικότητας Comenius —η δράση ατομικής κινητικότητας μαθητών, στο πλαίσιο της οποίας οι πρώτοι 700 μαθητές μετέβησαν στο εξωτερικό για φοίτηση το 2010.

Το δεύτερο μεγαλύτερο τμήμα του προϋπολογισμού του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης αφορά τις εταιρικές σχέσεις και τα σχέδια και δίκτυα συνεργασίας. Το πρόγραμμα eTwinning παρέχει τεχνική υποδομή και παιδαγωγική υποστήριξη για εκπαιδευτικούς και σχολεία, προκειμένου να δικτυωθούν και να δημιουργήσουν τα δικά τους ευρωπαϊκά σχέδια σχολικής συνεργασίας. Από το 2007 καταχωρίστηκαν περισσότερα από 17.500 σχέδια, στα οποία συμμετείχαν περίπου 50.000 σχολεία. Στην πλατφόρμα eTwinning είναι εγγεγραμμένοι 125.000 εκπαιδευτικοί. Το 2009 δρομολογήθηκε μια νέα δράση για εταιρικές σχέσεις Comenius Regio, με σκοπό την υποστήριξη της συμμετοχής των περιφερειακών και τοπικών αρχών στη σχολική εκπαίδευση, και το 2009 χορηγήθηκαν στο πλαίσιο αυτό 280 επιχορηγήσεις. Τα σχέδια συνεργασίας Leonardo da Vinci υποστήριξαν τις εθνικές μεταρρυθμίσεις που συνεπάγεται η διαδικασία της Κοπεγχάγης. Οι φορείς που εμπλέκονται στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση δοκίμασαν και βελτίωσαν ευρωπαϊκά μέσα όπως τα EQF, EQAVET και ECVET σε εθνικό επίπεδο. Στα σχέδια συνεργασίας του προγράμματος Grundtvig / εκπαίδευση ενηλίκων δόθηκε κυρίως έμφαση στις κοινωνικά μειονεκτούσες ομάδες και στους εθελοντές βάσει των νέων σχεδίων εθελοντισμού για ηλικιωμένα άτομα που χρηματοδοτούνται από το 2009.

Το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και στη χρήση τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Η έμφαση αυτή έγινε σαφής την περίοδο 2007-2009, όταν υποστηρίχθηκαν, αντιστοίχως, 85 και 65 τέτοια σχέδια και δίκτυα μεγάλης κλίμακας. Η ζήτηση για τις διάφορες δραστηριότητες που προσφέρει το πρόγραμμα είναι πολύ μεγαλύτερη από τα διαθέσιμα κονδύλια. Ως εκ τούτου, κατά την περίοδο 2007-09 επιλέχθηκαν για χρηματοδότηση λιγότερες από τις μισές αιτήσεις που υποβλήθηκαν συνολικά για τα τέσσερα τομεακά προγράμματα.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση επιβεβαίωσε ότι το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης προσέγγισε με επιτυχία το προσωπικό και τους εκπαιδευόμενους της επίσημης εκπαίδευσης και κατάρτισης και κάλυψε το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών τους όσον αφορά την ποιότητα της μάθησης, την απόκτηση, αναγνώριση και επικύρωση δεξιοτήτων και ικανοτήτων, την προσωπική ανέλιξη, την εκμάθηση ξένων γλωσσών και τις κοινωνικές δεξιότητες. Η ενδιάμεση αξιολόγηση επιβεβαίωσε τη μεγάλη πολιτική σημασία του ΠΔΒΜ και τη σαφή σύνδεσή του με το στρατηγικό πλαίσιο εκπαίδευσης και κατάρτισης 2020. Η πολιτική συνεργασία που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού ενισχύθηκε με τη χρηματοδότηση εγκάρσιων δραστηριοτήτων από το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης και με την υποστήριξη της αμοιβαίας μάθησης. Το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης διαδραμάτισε επίσης σημαντικό ρόλο στην προώθηση ενός ευρωπαϊκού χώρου διά βίου μάθησης με την υποστήριξη τόσο της ανάπτυξης όσο και της εφαρμογής εργαλείων σημαντικών για τη διαφάνεια, τη δυνατότητα μεταφοράς και την αναγνώριση τίτλων επαγγελματικών προσόντων όπως το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (EQF), το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS), το ευρωπαϊκό σύστημα ακαδημαϊκών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ECVET) και το Europass. Πάνω από το

80% όσων απάντησαν στην αξιολόγηση επισήμαναν ότι, χωρίς το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης, το επίπεδο και η ποιότητα των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη εργαλείων και μεθόδων αξιολόγησης ικανοτήτων και δεξιοτήτων θα ήταν χαμηλότερο. Επιπροσθέτως, το τμήμα Jean Monnet του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης ενισχύει αποδοτικά την προώθηση των σπουδών που αφορούν την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Το πρόγραμμα συνέβαλε στο άνοιγμα και τον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με την καθιέρωση νέων διδακτικών μεθόδων, την ανταλλαγή καλών πρακτικών, την επανεξέταση και τη διεθνοποίηση των προγραμμάτων σπουδών και με τη βελτίωση της διαχείρισης και της διακυβέρνησης των ιδρυμάτων. Στα περισσότερα σχολεία που συμμετέχουν στο Comenius βελτιώθηκε το εργασιακό περιβάλλον και εισήχθησαν νέες μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης εμπνευσμένες από εταίρους του εξωτερικού. Τα σχολεία αυτά έγιναν πιο ανοιχτά στη διεθνή συνεργασία και βελτίωσαν την εικόνα και το κύρος τους σε τοπικό επίπεδο, πράγμα που τα έκανε πιο ελκυστικά στα μάτια των γονέων και τα βοήθησε να κρατήσουν στο δυναμικό τους εκπαιδευτικούς με όρεξη για δουλειά. Το LdV συνέβαλε στην προσαρμογή των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και στην αύξηση της διαφάνειας στην ΕΕ όσον αφορά τα προγράμματα σπουδών, τους τίτλους προσόντων και τα επαγγελματικά πρότυπα. Συμμετέχοντας —συχνά για πρώτη φορά— στην ευρωπαϊκή συνεργασία μέσω του Grundtvig, οι φορείς που ασχολούνται με την εκπαίδευση ενηλίκων ανέπτυξαν βελτιωμένες μεθόδους διδασκαλίας, χάραξαν πιο αποδοτικές στρατηγικές για να προσεγγίσουν τους κοινωνικά περιθωριοποιημένους εκπαιδευόμενους, καθόρισαν νέους τρόπους επικύρωσης δεξιοτήτων και ικανοτήτων και βελτίωσαν την προσφορά μαθημάτων για την κατάρτιση του προσωπικού που ασχολείται με την εκπαίδευση των ενηλίκων. Η συμμετοχή στο Erasmus βελτίωσε τις υπηρεσίες που παρέχονται στους φοιτητές, προώθησε την ανάπτυξη νέων μεθόδων μάθησης και διδασκαλίας και συνέβαλε στην «επαγγελματικοποίηση» των διαδικασιών διαχείρισης.

Η αξιολόγηση αποκάλυψε ότι οι συμμετέχοντες στο Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης θεωρούν την ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων ως το πιο θετικό αποτέλεσμα της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Ακολουθεί η βελτίωση της προσωπικής αυτοπεποίθησης, της προσαρμοστικότητας και της ικανότητας για ομαδική εργασία. Οι συμμετέχοντες ενίσχυσαν το πνεύμα πρωτοβουλίας και τις επιχειρηματικές δεξιότητές τους. Οι φοιτητές που πήραν μέρος σε δράσεις κινητικότητας του προγράμματος Erasmus απέκτησαν πανεπιστημιακές γνώσεις διαφορετικές απ' ό,τι στη χώρα τους, αύξησαν τις γλωσσικές και διαπολιτισμικές δεξιότητές τους, έδωσαν μεγάλη ώθηση στις επαγγελματικές τους προοπτικές και ενίσχυσαν την αίσθησή τους ότι είναι πολίτες της Ευρώπης. Οι σπουδαστές που δεν πήραν μέρος σε δράσεις κινητικότητας επωφελήθηκαν από μαθήματα που παρέδωσαν ξένοι καθηγητές οι οποίοι ήρθαν στη χώρα τους. Οι εκπαιδευτικοί που πήραν μέρος σε προγράμματα ανταλλαγών έφεραν στην πατρίδα τους νέες μεθόδους διδασκαλίας και εργασίας και απέκτησαν νέες πανεπιστημιακές επαφές για περαιτέρω συνεργασία. Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις που δόθηκαν στα ερωτηματολόγια της αξιολόγησης, οι νεοαποκτηθείσες ικανότητες αύξησαν την απασχολησιμότητα σχεδόν του 70% των συμμετεχόντων σε δράσεις του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης οι οποίοι απάντησαν στην έρευνα. Από τις έρευνες που πραγματοποίησαν οι εθνικές αρχές και τα εθνικά γραφεία διαπιστώθηκε ότι η προστιθέμενη αξία του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης εντοπίζεται σε τρεις κυρίως τομείς.

Πρώτον, αν δεν υπήρχε το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης, η συνεργασία και η ανταλλαγή εμπειριών σε θέματα πολιτικής μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών θα ήταν σημαντικά χαμηλότερη και κατακερματισμένη.

Δεύτερον, το πρόγραμμα υποστήριξε την ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση με την εντατικοποίηση της συνεργασίας μεταξύ των παρόχων εκπαίδευσης, με την αλλαγή των δομών και των πρακτικών των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, με την ενθάρρυνση της κατάρτισης νέων εθνικών και πολυεθνικών προγραμμάτων κινητικότητας και με τη σφυρηλάτηση του αισθήματος της ευρωπαϊκής ιθαγένειας στους εκπαιδευόμενους, τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές που πήραν μέρος σε προγράμματα κινητικότητας. Τρίτον, το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης λειτούργησε συμπληρωματικά προς τα υφιστάμενα παρόμοια διεθνή, διμερή και εθνικά προγράμματα. Η αξιολόγηση υπογράμμισε ότι τα άλλα υπάρχοντα προγράμματα κινητικότητας, στη μεγάλη πλειονότητά τους, εστιάζονται κατά κύριο λόγο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και πολύ λιγότερο στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ή, ειδικότερα, στην εκπαίδευση των ενηλίκων. Ως εκ τούτου, η αξία του προγράμματος έγκειται σαφώς στο ευρύ φάσμα ομάδων-στόχων προς τις οποίες απευθύνεται και στην ευρεία γεωγραφική κάλυψη των δράσεών του.

Σε αντίθεση με άλλες ευρείας κλίμακας παρεμβάσεις της ΕΕ, όπως τα διαρθρωτικά ταμεία, το πλεονέκτημα του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης έγκειται στο γεγονός ότι υποστηρίζει τη διακρατική συνεργασία, παρέχοντας πρόσβαση σε ευρύτερο φάσμα αποτελεσματικών πρακτικών και καινοτόμων ιδεών απ' ό,τι θα ήταν δυνατόν να γίνει σε εθνικά επικεντρωμένη ή σε διμερή βάση. Ωστόσο, προσδιορίστηκαν κάποιοι τομείς στους οποίους υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Ειδικότερα, οι στόχοι του προγράμματος είναι πάρα πολλοί και, ενίοτε, υπερβολικά ασαφείς και, συνεπώς, δύσκολο να μετρηθούν. Καλύπτουν ευρύ φάσμα τομέων που συχνά αλληλεπικαλύπτονται. Επιπλέον, τα αποτελέσματα των σχεδίων του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης εξακολουθούν να μην αξιοποιούνται όσο θα έπρεπε. Παρά το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες φορείς διαδίδουν σε ευρεία κλίμακα τα σχετικά πληροφοριακά στοιχεία, συχνά τα εν λόγω αποτελέσματα δεν εφαρμόζονται από άλλους φορείς ούτε ενσωματώνονται στα συστήματα πολιτικής. Συνεπώς, εξακολουθεί να υπάρχει χάσμα ανάμεσα στους θεσμικούς δικαιούχους του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης και στους βασικούς υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής. Η ενσωμάτωση τριών προηγούμενων προγραμμάτων¹⁷² στο Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης έγινε με επιτυχία, κυρίως όσον αφορά τη συνολική διαχείριση, χάρη στη σημαντική διοικητική απλούστευση καθώς και τη διάδοση πληροφοριών στις ομάδες-στόχους. Ωστόσο, οι αναλύσεις που έγιναν στο πλαίσιο της αξιολόγησης κατέδειξαν αρκετούς τομείς στους οποίους ενδέχεται να υπάρχουν θεματικές αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των υποπρογραμμάτων, π.χ. μεταξύ των εταιρικών σχέσεων Leonardo da Vinci και Comenius, καθώς σε ορισμένες χώρες υπάρχει έλλειψη σαφούς οριοθέτησης μεταξύ επαγγελματικής εκπαίδευσης και τεχνικής κατάρτισης στα δευτεροβάθμια σχολεία, ή μεταξύ των δράσεων Grundtvig, που παρέχουν σχολικά προσανατολισμένη εκπαίδευση ενηλίκων δεύτερης ευκαιρίας, και του Leonardo da Vinci (κυρίως όσον αφορά την παροχή «έμμεσα επαγγελματικών» ή «χρήσιμων από πλευράς απασχολησιμότητας» γενικών ικανοτήτων). Επιπλέον, η προοπτική της διά βίου μάθησης δεν έχει ακόμη αξιοποιηθεί πλήρως. Η υλοποίηση διατομεακών σχεδίων εξακολουθεί να είναι δυσχερής. Από την άποψη αυτή, η ύπαρξη ενός «εγκάρσιου προγράμματος» δεν αντιστάθμισε επαρκώς τον

¹⁷² Σωκράτης, Leonardo da Vinci και eLearning.

κατακερματισμό του κύριου μέρους του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης. Το ίδιο το πρόγραμμα εξακολουθεί να είναι περίπλοκο. Το 2009 το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης υποστήριξε 65 δράσεις¹⁷³, ήτοι 9 περισσότερες σε σχέση με την έναρξη του προγράμματος το 2007. Πάνω από τα τρία τέταρτα του προϋπολογισμού του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης, σχεδόν 900 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, που αντιστοιχούν σε σχεδόν 40.000 συμβάσεις, τα διαχειρίζεται ένα δίκτυο εθνικών γραφείων, που είναι αρμόδια για τις μικρότερης κλίμακας «αποκεντρωμένες» δράσεις κινητικότητας και εταιρικών σχέσεων σε εθνικό επίπεδο. Τα μεγαλύτερης κλίμακας «κεντρικά» σχέδια και δίκτυα διεθνούς συνεργασίας, καθώς και τις δράσεις του προγράμματος Jean Monnet, τα διαχειρίζεται ο εκτελεστικός οργανισμός EACEA. Γενικά, η αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η δομή εφαρμογής και διαχείρισης όλων των δράσεων ήταν ικανοποιητική κατά τα έτη 2007-2009. Αρχικά, τα εθνικά γραφεία αντιμετώπισαν δυσκολίες, κυρίως με τις αλλαγές που έγιναν τόσο στην υποβολή στοιχείων όσο και στις τεχνικές απαιτήσεις που διέπουν τη διαχείριση του προγράμματος. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου, οι αλλαγές αυτές συνέβαλαν στη βελτίωση των διαχειριστικών τους μεθόδων και ιδίως των συστημάτων εποπτείας και ελέγχου.

Οι βελτιώσεις των μηχανισμών παρακολούθησης και ελέγχου υποστηρίχθηκαν από τη χρήση διαφόρων εργαλείων διαχείρισης που βασίζονται στην τεχνολογία της πληροφορίας και της επικοινωνίας, και ιδίως από τις δύο βάσεις δεδομένων LLPLink για τις αποκεντρωμένες δράσεις και Saykiss για τις δράσεις κεντρικού χαρακτήρα. Ωστόσο, οι αξιολογητές επισήμαναν το γεγονός ότι ιδίως η βάση LLPLink, η οποία αναπτύχθηκε σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, εξακολουθεί να έχει περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης, προκειμένου να αυξηθεί η αποδοτικότητα των μέτρων διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης.

Η εκτεταμένη χρήση επιχορηγήσεων που βασίζονται σε σταθερά ποσά (εφάπαξ ποσά και κατ' αποκοπήν επιχορηγήσεις που βασίζονται σε κλίμακα μοναδιαίου κόστους) επέτρεψε τη σημαντική απλούστευση των διοικητικών ρυθμίσεων του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης. Ωστόσο, ορισμένες δράσεις του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης, και κυρίως οι δράσεις κεντρικού χαρακτήρα και οι διάφορες μορφές κινητικότητας, εξακολουθούν να περιλαμβάνουν συνδυασμό σταθερών ποσών και πραγματικού κόστους. Συνεπώς, ίσως υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω απλούστευση και περαιτέρω μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων για τους δικαιούχους και τους φορείς διαχείρισης του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης συγχρόνως. Όπως προέκυψε από τα πορίσματα της αξιολόγησης, το εν γένει σύστημα παρακολούθησης του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης επηρεάστηκε αρνητικά από το γεγονός ότι οι δείκτες και το πλαίσιο παρακολούθησης του προγράμματος δεν είχαν αναπτυχθεί έως το 2010. Επιπλέον, οι εγκεκριμένοι δείκτες επικεντρώνονταν στην απόδοση, ενώ η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων και του δυναμικού αντίκτυπου ήταν λιγότερο συστηματική.

Συνολικά, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έλαβαν κατά μέσο όρο μέσω του Erasmus περίπου το 45% των κονδυλίων του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης. Ακολουθεί η επαγγελματική εκπαίδευση (Leonardo da Vinci) με σχεδόν το 26% των κονδυλίων, η σχολική εκπαίδευση (Comenius) με 16% και η μη επαγγελματική εκπαίδευση ενηλίκων (Grundtvig) με 5%. Το εγκάρσιο πρόγραμμα και το πρόγραμμα Jean Monnet αντιπροσωπεύουν περίπου το 5% και το 2% αντιστοίχως. Με βάση την αναλογία ανάμεσα στην επιχειρησιακή επιχορήγηση προς τα εθνικά γραφεία αφενός και την επιχορήγηση προς τον EACEA αφετέρου και το συνολικό ποσό των

¹⁷³ 23 για δράσεις κινητικότητας, 5 για εταιρικές σχέσεις, 11 για πολυμερή σχέδια, 13 για πολυμερή δίκτυα και συνοδευτικά μέτρα και 13 δράσεις για μελέτες, παρατηρήσεις και αναλύσεις και για το πρόγραμμα Jean Monnet.

κονδυλίων του ΠΔΒΜ τα οποία διαχειρίζονται οι αντίστοιχοι φορείς, η ανάλυση που έγινε στο πλαίσιο της αξιολόγησης εκτιμά ότι οι επιχειρησιακές επιχορηγήσεις που χορηγήθηκαν στους εν λόγω διαχειριστικούς φορείς αντιπροσωπεύει το 5,4% των συνολικών κονδυλίων του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης κατά την περίοδο 2007-2009. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις περιπτώσιολογικές μελέτες και τις συνεντεύξεις που έγιναν στο πλαίσιο της αξιολόγησης δείχνουν ότι άλλα μέσα πολιτικής, όπως, για παράδειγμα, η ανοιχτή μέθοδος συντονισμού, δεν θα εξασφάλιζαν καλύτερη σχέση κόστους-αποδοτικότητας όσον αφορά την επίτευξη των επιθυμητών αποδόσεων ή αποτελεσμάτων. Η ανάλυση που έγινε στο πλαίσιο της αξιολόγησης επιβεβαίωσε ότι τα κονδύλια που χορηγήθηκαν κατά την περίοδο 2007-2009 σε όλα τα τομιακά υποπρογράμματα και δράσεις συνάδουν με τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται από τη νομική βάση¹⁷⁴. Ωστόσο, διατυπώθηκε η σύσταση να γίνουν κάποιες ανακατανομές χρηματοδοτήσεων για τα υποπρογράμματα τα οποία, την εποχή εκείνη, δυσκολεύονταν να επιτύχουν τους ποσοτικοποιημένους στόχους τους.

Οι κυριότερες συστάσεις που διατυπώθηκαν από τους ανεξάρτητους αξιολογητές μπορούν να συνοψιστούν¹⁷⁵ στην επιδίωξη μεγαλύτερης ευθυγράμμισης του προγράμματος με τις προτεραιότητες και τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (ET 2020), πράγμα που πρέπει να υποστηριχθεί με τον καθορισμό δεικτών παρακολούθησης του αντίκτυπου. Επίσης στο ότι το πρόγραμμα πρέπει να επιδιώξει με μεγαλύτερη ένταση τη συμμετοχή όσων βρίσκονται εκτός του τομέα της επίσημης αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αλλά και την περαιτέρω ολοκλήρωση και εναρμόνιση των στόχων, των δράσεων και των μέσων εφαρμογής μεταξύ όλων των τομέων και υποπρογραμμάτων, προκειμένου να υποστηριχθεί αποτελεσματικότερα η προοπτική της διά βίου μάθησης. Ακόμα το πρόγραμμα πρέπει να επενδύσει περισσότερο σε μηχανισμούς αναγνώρισης και επικύρωσης ικανοτήτων. Επιπλέον προκειμένου να αυξηθεί η αποδοτικότητά του, το πρόγραμμα πρέπει να επιδιώξει, στο μέτρο του δυνατού, την περαιτέρω διοικητική απλούστευσή του, ιδίως αυξάνοντας το μερίδιο των σχεδίων που χρηματοδοτούνται βάσει του πάγιου κόστους. Ωστόσο, στους υπόλοιπους τομείς διαχείρισης του συστήματος, πρέπει να υπάρξει μια περίοδος σταθερότητας έως το 2013, ούτως ώστε να εδραιωθούν οι πρόσφατες βελτιώσεις. Επιπροσθέτως οφείλει να αποσαφηνιστεί και να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ του εκτελεστικού οργανισμού και των εθνικών γραφείων.

Αναφορικά με τα συμπεράσματα, το πρόγραμμα διά βίου μάθησης θεωρείται από τους εξωτερικούς αξιολογητές πρόσφορο και αποφασιστικής σημασίας για την επίτευξη των βασικών στόχων που έχουν συμφωνηθεί σε επίπεδο ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και, συνεπώς, θεωρείται ότι συμβάλλει στην επίτευξη των κορυφαίων στρατηγικών στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι επίσης σημαντικό για τη ζωή των πολιτών που συμμετέχουν σ' αυτό, φιλικό για τους χρήστες, πολύ δημοφιλές και καλύπτει τις ανάγκες των διαφόρων ομάδων στις οποίες απευθύνεται. Το πλαίσιο ελέγχου λειτουργεί αποδοτικά. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια βελτιώσεων. Κάποιες από τις βελτιώσεις αυτές έχουν διαχειριστικό χαρακτήρα και μπορούν να γίνουν από την ίδια την Επιτροπή. Οι περισσότερες όμως έχουν ευρύτερη διάσταση και απαιτούν επανεξέταση και επαναπροσδιορισμό του σχεδιασμού του προγράμματος.

¹⁷⁴ Σύμφωνα με το άρθρο Β 11 του παραρτήματος της απόφασης ΠΔΒΜ, τα ελάχιστα ποσοστά κατανομής των κονδυλίων στα τομιακά υποπρογράμματα είναι τα εξής: Comenius – 13%, Erasmus – 40%, LdV – 25% και Grundtvig – 4%.

¹⁷⁵ ο πλήρης κατάλογος υπάρχει στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports

Με βάση την ενδιάμεση επανεξέταση του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης, η Επιτροπή προτίθεται να εξοπλίσει το διαχειριστικό πλαίσιο, το οποίο έχει φτάσει σε καλό επίπεδο ποιότητας, με σταθερούς κανόνες, διαδικασίες και μέσα ΤΠΕ, ελαχιστοποιώντας τις προσπάθειες που πρέπει να καταβάλλονται σε όλη την αλυσίδα εφαρμογής: Επιτροπή, εθνικά γραφεία, τελικοί δικαιούχοι. Οι πιθανές αλλαγές θα εκτιμηθούν με βάση διεξοδική ανάλυση κόστους– αποδοτικότητας και επικινδυνότητας, να εξετάσει επειγόντως τη δυνατότητα απλούστευσης των ελέγχων αντικαθιστώντας τη σημερινή προσέγγιση της μη στοχευμένης δειγματοληψίας με μια νέα προσέγγιση, που θα βασίζεται σε μια σοβαρή στρατηγική εκτίμησης της επικινδυνότητας, να δοκιμάσει νέες πλατφόρμες ανταλλαγής πληροφοριών ή την επέκταση των υφιστάμενων πλατφορμών ή άλλων μέσων, προκειμένου να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας, ώστε να υπάρξει καλύτερος συσχετισμός μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης για σχέδια συνεργασίας και κινητικότητας (π.χ. αναζήτηση εταιρών για περιόδους άσκησης στο πλαίσιο των προγραμμάτων Leonardo και Erasmus). Χωρίς να προδικάζει τις προτάσεις που θα διατυπώσει για τη νέα γενιά του προγράμματος στο πλαίσιο του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, η Επιτροπή προτίθεται: να μελετήσει την εκπόνηση ενός συνολικού πλαισίου πολιτικής για το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, επιδιώκοντας συνέργειες μεταξύ των διαφόρων ειδών επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ούτως ώστε να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις και να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος και να εξετάσει τον τρόπο περαιτέρω αξιοποίησης των ισχυρών σημείων του υπάρχοντος προγράμματος, ώστε να συμβάλει στην επίτευξη των κορυφαίων στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», της στρατηγικής «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2020» και του ψηφιακού θεματολογίου. Η ανάληψη πανευρωπαϊκών δράσεων με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών σε παρόμοιες δραστηριότητες με κοινούς στόχους, η διακρατική μαθησιακή κινητικότητα, η παροχή στοιχείων για πολιτικές μεταρρυθμίσεις, η λειτουργία του ως «επωαστήρα» για καινοτόμες δράσεις και βέλτιστες πρακτικές, η ανταλλαγή πληροφοριών και η δικτύωση με χαμηλό κόστος είναι τομείς στους οποίους το πρόγραμμα σημειώνει εξαιρετικές επιδόσεις. Ακόμα να διερευνήσει τον καλύτερο τρόπο εξισορρόπησης των φιλόδοξων στόχων, κυρίως με τη λελογισμένη συγκέντρωση, τον εξορθολογισμό και την απλούστευση των δράσεων και την καλύτερη μέτρηση του αντίκτυπου τους και να καταρτίσει το πλαίσιο διαχείρισης και ελέγχου για την επόμενη γενιά του προγράμματος, ούτως ώστε να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη υλοποίηση της φάσης εκκίνησης και την πλήρη αξιοποίηση όλων των δυνατών απλουστεύσεων

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18 Ιουνίου 2009, με σύσταση τους προς τα κράτη μέλη, τους συνέστησαν να χρησιμοποιήσουν σε εθελοντική βάση και να αναπτύξουν το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διασφάλιση Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQARF) Επίσης να ορίσουν ως τις 18 Ιουνίου 2011, μια εθνική στρατηγική για την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για την Ποιότητα στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, να συμμετέχουν ενεργά στις πρωτοβουλίες του ευρωπαϊκού δικτύου για την ποιότητα, προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη των αρχών, τα κριτήρια ποιότητας, οι δείκτες αναφοράς και κοινών μέσων για τη βελτίωση της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής εξέλιξης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Επιπλέον να καθορίσουν ένα εθνικό σημείο αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και να επανεξετάζουν κάθε τέσσερα χρόνια τη διαδικασία εφαρμογής, βάσει των κριτηρίων που ορίζονται

στο ευρωπαϊκό πλαίσιο σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη-μέλη.

Στις 15 Σεπτεμβρίου 2009¹⁷⁶, εκδόθηκε η Κοινή Υπουργική Απόφαση 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «*Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)*» όπου στο άρθρο 1 με τίτλο «*Ορισμοί* » η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση ορίζεται ως «*μία διαρκή διαδικασία, που έχει σκοπό να διασφαλίσει ότι οι γνώσεις και δεξιότητες του ατόμου προσαρμόζονται συνεχώς και ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες απαιτήσεις της θέσης εργασίας του ή και των αναγκών της αγοράς εργασίας*».

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2010, εκδόθηκε ο υπ' αριθμόν 3879 Νόμος «*Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και άλλες διατάξεις*», όπου σκοπό του νόμου αποτέλεσε η ανάπτυξη της δια βίου μάθησης, μέσω της αναγνώρισης εναλλακτικών εκπαιδευτικών διαδρομών, της δικτύωσης των φορέων δια βίου μάθησης και της διασφάλισης της διαφάνειας και της ποιότητας, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η διασύνδεση της δια βίου μάθησης με την απασχόληση, η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας των ατόμων και γενικότερα η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Ο Ν. 3879/2010 ρυθμίζει θέματα που αφορούν τη δια βίου μάθηση πέραν του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και τα θέματα που αφορούν τις δράσεις δια βίου μάθησης των φορέων του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος. Η άτυπη μάθηση διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου μόνο κατά το μέρος που αφορά την αναγνώριση και πιστοποίηση των αποτελεσμάτων της. Ειδικότερα, οι στόχοι του Νόμου είναι: α) η συστηματοποίηση και ο συντονισμός της διερεύνησης των εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών αναγκών των ενηλίκων σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής ανάπτυξης, β) ο προγραμματισμός και η αποκέντρωση των δράσεων δια βίου μάθησης, η συστηματική υποστήριξη των φορέων του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης και η προγραμματική συνεργασία των φορέων διοίκησης του Δικτύου με τους φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης, γ) η ανάδειξη της επαγγελματικής κατάρτισης και της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων ως δύο ισότιμων πυλώνων της δια βίου μάθησης, δ) η θεσμοθέτηση προτύπων και μέσων για την ανάπτυξη και την ποιοτική αναβάθμιση της δια βίου μάθησης, ε) η διασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης των ατόμων και ιδιαίτερα των μελών κοινωνικά ευπαθών και ευάλωτων ομάδων σε όλες τις δράσεις κατάρτισης και γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, στ) η συνεχιζόμενη εκπαίδευση και αξιολόγηση των εκπαιδευτών ενηλίκων, ζ) η δημιουργία συνεκτικού εθνικού πλαισίου αξιολόγησης και πιστοποίησης για όλες τις μορφές κατάρτισης και γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και η) η συγκρότηση ενιαίου εθνικού πλαισίου αναγνώρισης προσόντων και πιστοποίησης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Στις 27 Φεβρουαρίου 2011 ιδρύθηκε σωματείο με τίτλο «*Κίνηση Εκπαιδευτών Δημοσίων Ι.Ε.Κ.*». Οι σκοποί του σωματείου σύμφωνα με την σχετική Διακήρυξη¹⁷⁷,

¹⁷⁶ ο δικτυακός τόπος <http://www.ekepis.gr/main/> ανακτήθηκε την Δευτέρα 11 Ιουνίου 2012 στις 20:35

¹⁷⁷ Το κείμενο της Διακήρυξης ανακτήθηκε την Πέμπτη 28 Ιουνίου 2012 στις 16:08 από τον δικτυακό τόπο <http://ekpediek.blogspot.gr/>. Όπως αναφέρει το κείμενο της Διακήρυξης, «έως την εγγραφή του σωματείου στα μητρώα του Πρωτοδικείου Αθηνών, η Κίνησή μας θα εκπροσωπείται για την επιδίωξη των σκοπών αυτής από τα παρακάτω μέλη της: Δημήτρη Χαριλάου ως Προέδρου, Νεκτάριου Μπεχράκη ως Γενικού Γραμματέα, Ελευθέριου Σταυρόπουλου ως Ταμία, Ευθύμιου Σκρίκα ως Ειδικού Γραμματέα Οργανωτικού, Σταύρου Κράτση ως Ειδικού μέλους, Μαρίας Κρητικού ως Ειδικού μέλους, Κατερίνας Παναγοπούλου ως Ειδικού μέλους. Μάλιστα το προαναφερθέν ιστολόγιο αναφέρει: «Αγαπητοί συνάδελφοι Το Blog αυτό δημιουργήθηκε μέσα από την αναγκαιότητα και τις προϋποθέσεις που έχουν δημιουργηθεί στον χώρο των Εκπαιδευτών των Δημοσίων Ι.Ε.Κ. της χώρας μας. - Αναγκαιότητα για ενημέρωση των συναδέλφων και της κοινής γνώμης - Αναγκαιότητα για την ύπαρξη φωνής στον «χώρο» - Αναγκαιότητα για καταβολή των δεδουλευμένων μας - Αναγκαιότητα για την αναγνώριση της προϋπηρεσίας μας Όλα αυτά και όχι μόνο, τα συσσωρευμένα προβλήματα τα οποία αναζητούν λύση «χθες»,

αναφέρουν: «Κύριος σκοπός του σωματείου θα είναι ο ίδιος που ήδη επιδιώκει η Κίνησή μας, ήτοι η διαφύλαξη και προαγωγή των εργασιακών, οικονομικών, ασφαλιστικών, κοινωνικών και συνδικαλιστικών συμφερόντων των εκπαιδευτών των Δημοσίων Ι.Ε.Κ. Το σωματείο θα επιδιώκει επιπλέον : α) να συμβάλει στην αναβάθμιση, προαγωγή και την εν γένει ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης σε θεσμικά, λειτουργικά και εκπαιδευτικά θέματα συνεργαζόμενο με τα αρμόδια εκπαιδευτικά όργανα της Πολιτείας, β) την προάσπιση των συνδικαλιστικών ελευθεριών και της Δημοκρατίας στις εργασιακές σχέσεις, γ) την έκφραση γνώμης για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος καθώς και τη συμμετοχή του στις κοινές προσπάθειες για την αντιμετώπισή τους, δ) την καλλιέργεια του συνδικαλιστικού ενδιαφέροντος των εργαζομένων, ε) την χωρίς επιδίωξη κέρδους, δημιουργία και διατήρηση εντευκτηρίων και βιβλιοθηκών, καθώς και την παροχή μαθημάτων επιμόρφωσης των μελών του, στ) τη δημιουργία ειδικών κεφαλαίων για την εξυπηρέτηση ορισμένων εκτάκτων σκοπών αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας των μελών του, ζ) την αναφορά στις Διοικητικές και άλλες Αρχές για κάθε ζήτημα που αφορά στους σκοπούς του, τα μέλη του, τις εργασιακές και γενικότερα επαγγελματικές σχέσεις και τα συμφέροντα των μελών του, η) την προσφυγή στις Διοικητικές και Δικαστικές αρχές για την παροχή έννομης προστασίας από τις παραβιάσεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και των κανονισμών ή οργανισμών που αφορούν στο ίδιο ή τα μέλη του. »

Στις 16 Απριλίου 2011 ιδρύθηκε η πρωτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση, με την επωνυμία «Σωματείο Εκπαιδευτών Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης & Λοιπών Φορέων δια βίου Μάθησης του Δημοσίου (Σ.Ε.Δ.Ι.Ε.Κ. & Α.Φ.Δ.Β.Μ.Δ.)¹⁷⁸». Το πρώτο άρθρο με τίτλο «Τίτλος» αναφέρει ότι: «α) Ιδρύεται πρωτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση, με την επωνυμία «Σωματείο Εκπαιδευτών Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης & Λοιπών Φορέων δια βίου Μάθησης του Δημοσίου (Σ.Ε.Δ.Ι.Ε.Κ. & Α.Φ.Δ.Β.Μ.Δ.)». β) Το Σωματείο κατέχει σφραγίδα κυκλική που περιφερειακά θα αναγράφει τις λέξεις «Σωματείο Εκπαιδευτών Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης & Λοιπών Φορέων δια βίου Μάθησης του Δημοσίου» και στο κέντρο θα αναγράφει « (Σ.Ε.Δ.Ι.Ε.Κ. & Α.Φ.Δ.Β.Μ.Δ.)».» Το τρίτο άρθρο με τίτλο «Σκοπός» αναφέρει: «α) Κύριος και βασικός σκοπός του Σωματείου Εκπαιδευτών Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης & Λοιπών Φορέων δια βίου Μάθησης του δημοσίου είναι η διαφύλαξη, προάσπιση, προαγωγή και διεύρυνση των εργασιακών, οικονομικών, κοινωνικοασφαλιστικών, συνδικαλιστικών και ηθικών συμφερόντων των εργαζομένων εκπαιδευτών σε δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης και λοιπούς φορείς δια βίου μάθησης του δημοσίου, ή ευρύτερου δημοσίου τομέα, Ν.Π.ΔΔ', ΟΤΑ ά' και β' βαθμού, Ν.Π.Ι.' των ανωτέρω φορέων, όπως ενδεικτικώς αναφέρονται στο άρθρο 3 του Ν. 3879/2010 (ΦΕΚ Α 163), ως ισχύει. β) Παράλληλα το Σωματείο επιδιώκει: Τη βελτίωση και την εξασφάλιση καλύτερων όρων και συνθηκών εργασίας των μελών του., τη συνένωση των μελών του με στενούς δεσμούς αλληλεγγύης και συναδελφικότητας και την από κοινού διεκδίκηση των αιτημάτων τους εργασιακών, οικονομικών κ.α., την έκφραση απόψεων για θέματα που αφορούν στη δημόσια επαγγελματική εκπαίδευση ή/και κατάρτιση και γενικότερα τη δια βίου μάθηση και τη συνεργασία με τους

αποτελούν μόνο την κορυφή του παγόβουνου για αυτά που έπονται στο εγγύς μέλλον. Όλες αυτές οι προϋποθέσεις κατέστησαν αναγκαία την δημιουργία του συγκεκριμένου blog το οποίο έρχεται να δώσει βήμα και φωνή στις απόψεις και πιστεύω σας.»

¹⁷⁸ Το κείμενο του Καταστατικού της πρωτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης, με την επωνυμία «Σωματείο Εκπαιδευτών Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης & Λοιπών Φορέων δια βίου Μάθησης του Δημοσίου (Σ.Ε.Δ.Ι.Ε.Κ. & Α.Φ.Δ.Β.Μ.Δ.)». αναρτήθηκε την Πέμπτη 28 Ιουνίου 2012 στις 16:16 από τον δικτυακό τόπο <http://www.sediek.gr/site/>

αρμόδιους για τα θέματα αυτά φορείς της χώρας, την καλλιέργεια του συνδικαλιστικού ενδιαφέροντος των μελών του, την αλληλεγγύη και συνένωση των προσπαθειών των εργαζομένων με άλλες εργασιακές συνδικαλιστικές οργανώσεις για την κατοχύρωση και την υπεράσπιση των συνδικαλιστικών και δημοκρατικών ελευθεριών.».

Το τέταρτο άρθρο με τίτλο «Μέσα για την πραγμάτωση των σκοπών» αναφέρει: «Τα μέσα για την πραγμάτωση των σκοπών που αναφέρονται ενδεικτικά στο ανωτέρω άρθρο 3 είναι: α) Η εγγραφή και η ενεργή – ισότιμη συμμετοχή στο Σωματείο όλων όσων έχουν απασχοληθεί ή απασχολούνται ως εκπαιδευτές ωρομίσθιοι ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, σε Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης και λοιπούς φορείς δια βίου μάθησης του Δημοσίου, ή ευρύτερου δημοσίου τομέα, Ν.Π.ΔΔ, ΟΤΑ α` και β` βαθμού, Ν.Π.Ι.Δ των ανωτέρω φορέων, όπως ενδεικτικώς αναφέρονται στο άρθρο 3 του Ν. 3879/2010 (ΦΕΚ Α 163), ως ισχύει. β) Η πραγματοποίηση διαβημάτων για θέματα που αφορούν το Σωματείο και τα μέλη του, ενώπιον των αρμοδίων αρχών, οργανισμών, φορέων, υπηρεσιών. γ) Η υποβολή αναφορών στις διοικητικές και στις άλλες αρχές για κάθε ζήτημα που αφορά στους σκοπούς, στα μέλη, στις εργασιακές και γενικότερα στις επαγγελματο-οικονομικές σχέσεις και συμφέροντα των μελών του Σωματείου. δ) Η παράσταση του Σωματείου ενώπιον των διοικητικών και δικαστικών αρχών σε περίπτωση παραβιάσεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και των κανονισμών ή οργανισμών που αφορούν στο ίδιο ή στα μέλη του. ε) Η συγκέντρωση απόψεων και αποφάσεων των μελών του, η επεξεργασία τους και η προβολή και συζήτηση αυτών σε Γενικές Συνελεύσεις και Συνέδρια. στ) Η διεξαγωγή, καθοδήγηση, κατοχύρωση και διεύρυνση των κατακτήσεων του χώρου με διαμαρτυρίες, καταγγελίες, ψηφίσματα, απεργίες και όλα τα πρόσφορα μέτρα. ζ) Η επιμόρφωση των μελών του και η ανάπτυξη κάθε είδους μορφωτικής, πολιτιστικής δραστηριότητας, συγκεντρώσεις, εκδόσεις εντύπων, διάφορες εκδηλώσεις κ.α η) Η επικοινωνία και συνεργασία με εκπαιδευτικές, επιστημονικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις του εσωτερικού και του εξωτερικού με σκοπό την παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων, στα θέματα της επαγγελματικής εκπαίδευσης ή/και κατάρτισης και γενικότερα της δια βίου μάθησης. θ) Η συνεργασία με κάθε οργάνωση που επιδιώκει τη βελτίωση της εκπαίδευσης και την ανύψωση του μορφωτικού επιπέδου του Ελληνικού Λαού. ι) Η οργάνωση συγκεντρώσεων, συνεδρίων, σεμιναρίων, περιοδειών και αποστολών στο εσωτερικό και εξωτερικό. ια) Η συνεργασία με συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων γενικότερα. ιβ) Η συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, πολιτιστικούς φορείς κ.ο.κ. για την προώθηση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος. ιγ) Η συμμετοχή ως μέλος, εκπαιδευτικών, επιστημονικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων του εξωτερικού μετά από αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.»

Στις 20 Μαΐου 2011, εκδόθηκε η υπ' Αριθμόν Κοινή Υπουργική Απόφαση 1.5188/οικ.3.968 με τίτλο «Τροποποίηση της με αριθμό οικ. 55582/1933/2008 (ΦΕΚ 1491/Β) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, όπως τροποποιήθηκε με τη με αριθμό 0.15968/3.2570/2010 (ΦΕΚ 1503/ Β) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με θέμα «Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των Ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ ή το ΕΤΠΑ βάσει του άρθρου 34, παράγραφος 2 του Γενικού Κανονισμού 1083/2006, όπως ισχύει, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007–2013) για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που εμπεριέχουν δράσεις κατάρτισης».. Η προαναφερθείσα Κοινή Υπουργική Απόφαση αφορά «την λειτουργία ενός συστήματος παροχής και διαχείρισης υπηρεσιών εκπαίδευσης και

επαγγελματικής κατάρτισης που προσφέρει τη δυνατότητα στους άμεσα ωφελούμενους να λαμβάνουν υπηρεσίες κατάρτισης από πιστοποιημένους Παρόχους. Η χρήση του ανωτέρου μοντέλου παροχής υπηρεσιών δίνει δυνατότητα στους ωφελούμενους να επιλέγουν οι ίδιοι την υπηρεσία και τον Πάροχο»¹⁷⁹.

Στις 20 Οκτωβρίου 2011, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 2351 Κοινή Υπουργική Απόφαση, με τίτλο «Συγχώνευση δια απορροφήσεως των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου «Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Δια Βίου Μάθησης (Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.)», «Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)» και «Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.)» εποπτείας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων». Στο πρώτο άρθρο με τίτλο «Συγχώνευση με απορρόφηση» αναφέρεται ότι το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Δια Βίου Μάθησης (Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.)» που συστήθηκε με το άρθρο 22 του ν.2469/1997 (ΦΕΚ Α'38) και το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)», που συστήθηκε με το άρθρο 16 του ν.2224/1994 (ΦΕΚ Α' 112), συγχωνεύονται με απορρόφηση στο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.)» που συστήθηκε με το άρθρο 11 ν.3879/2010 (ΦΕΚ Α' 163) και καταργούνται ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης ορίζεται η 20.11.2011 (εφεξής «ημερομηνία συγχώνευσης»). Από την ημερομηνία συγχώνευσης το ν.π.ι.δ με την επωνυμία «Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.)» μετονομάζεται σε «Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού» (εφεξής «Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.»). Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. υπάγεται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ.6 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ Α' 65) και τις μεταγενέστερες συμπληρώσεις του. Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Στο δεύτερο άρθρο με τίτλο «Σκοπό και αρμοδιότητες» αναφέρεται ότι ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. έχει τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες των νομικών προσώπων, που απορροφώνται καθώς και τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες του νομικού προσώπου που απορροφά, όπως ορίζονται στο άρθρο 22 του ν.2469/1997 (ΦΕΚ Α' 38) όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει με τα άρθρα 10, 11, 12,13, 17 και 19 του ν.3879/10 (Α' 163), στο ν.3696/2008 (ΦΕΚ Α' 177), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 45 του ν.3848/10 (ΦΕΚ Α' 71), στο άρθρο 11 και την παράγραφο 4 του άρθρου 24 του ν.3879/2010 (ΦΕΚ Α' 163), στο άρθρο 16 του ν.2224/1994 (ΦΕΚ Α' 112) σε συνδυασμό με την παράγραφο 2 του άρθρου 10 του ν.2525/1997 (ΦΕΚ Α' 198), το π.δ. 232/1998 (ΦΕΚ Α' 179), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το π.δ 44/2004 (ΦΕΚ Α' 37) καθώς και σε κάθε άλλη διάταξη, που αναφέρεται σε αυτές, ακόμη και αν δεν μνημονεύεται παραπάνω. Για την επίτευξη των ανωτέρων σκοπών και αρμοδιοτήτων του, ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ασκεί κάθε πράξη και δραστηριότητα που αποσκοπεί στην εκπλήρωση τους και ιδίως προβαίνει σε: α) Διαχείριση της περιουσίας αυτού και των συγχωνευόμενων φορέων, β) Προμήθεια πάσης φύσεως αναγκαίου εξοπλισμού και των απαραίτητων αναλωσίμων, γ) Συμμετοχή και υποστήριξη του στρατηγικού σχεδιασμού του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων στα θέματα αρμοδιότητας του με μελέτες, έρευνες και παροχή πληροφοριών, δ) Σχεδιασμό, παρακολούθηση και υλοποίηση των δράσεων και των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εντάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ε) Σχεδιασμό και παραγωγή του

¹⁷⁹ Ο δικτυακός τόπος <http://www.voucher.gov.gr/> ανακτήθηκε την Τετάρτη 27 Ιουνίου 2012

εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού που είναι απαραίτητο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, εκπόνηση των απαραίτητων μελετών, ερευνών και προγραμμάτων για την επίτευξη των σκοπών του καθώς και ερευνών, μελετών και πιλοτικών προγραμμάτων που του αναθέτει κάθε φορά ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στ) Σχεδιασμό, παραγωγή και διαχείριση των απαραίτητων βάσεων δεδομένων και των κάθε μορφής λογισμικών εργαλείων, που κρίνονται απαραίτητα για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του και την εκπλήρωση των σκοπών του, είτε από το ίδιο το νομικό πρόσωπο είτε σε συνεργασία με άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, στο πλαίσιο εθνικών, ευρωπαϊκών και διακρατικών προγραμμάτων, ζ) Πιστοποίηση εισροών και εκροών της δια βίου μάθησης, πιστοποίηση φορέων, επαγγελματικών περιγραμμάτων και προγραμμάτων και προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού, η) Δράσεις Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, θ) Ενέργειες και δράσεις διασφάλισης της ποιότητας στη Δια Βίου Μάθηση, ι) Προγραμματισμό σε σχέση με το σύνολο των ανωτέρω δραστηριοτήτων και κάθε άλλη δράση ή έργο στα πλαίσια των σκοπών και αρμοδιοτήτων του, που του αναθέτει ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Προς τούτο, ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. δύναται να: α) Απογράφει, προβαίνει στη χαρτογράφηση και κτηματογράφηση και συγκεντρώνει τους τίτλους ιδιοκτησίας των ως άνω κινητών και ακινήτων περιουσιακών στοιχείων του με σκοπό τη δημιουργία ενημερωμένου αρχείου, β) Εκμισθώνει τα περιουσιακά στοιχεία του ή παραχωρεί με εύλογο αντάλλαγμα ή δωρεάν τη χρήση αυτών σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλους φορείς του δημόσιου φορέα, μισθώνει ή αποδέχεται την παραχώρηση χρήσης κινητών ή ακινήτων πραγμάτων στο όνομα του για τη θεραπεία των σκοπών του, γ) Αποδέχεται ή αποποιείται δωρεές, κληρονομίες, χορηγίες και άλλες χαριστικές παροχές από οποιαδήποτε πηγή και για λογαριασμό του Δημοσίου, δ) Αναθέτει ην εκπόνηση μελετών που αφορούν στην ανοικοδόμηση, επισκευή, συντήρηση, ανακαίνιση καθώς και οποιονδήποτε αναγκαίων εργασιών για την αξιοποίηση των ακινήτων του, ε) Προβαίνει στην προμήθεια του πάσης φύσεως εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την αξιοποίηση και την εκμετάλλευση της περιουσίας του, στ) Φροντίζει για την επαγγελματική εκπαίδευση και συνεχή επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων του, ζ) Εκμεταλλεύεται τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας του, η) Ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης ή τελικός δικαιούχος προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων, εν όλω ή εν μέρει, από εθνικούς πόρους ή την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από άλλους διεθνείς οργανισμούς, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, θ) Συμμετέχει σε συζητήσεις, διαλέξεις, συνέδρια, εκθέσεις, ομάδες εργασίας στην Ελλάδα ή το εξωτερικό κλπ, που έχουν στόχο την προώθηση θεμάτων που αναφέρονται στους τομείς αρμοδιότητάς του, ι) Αναλαμβάνει καθήκοντα συμβούλου διαχείρισης ή συμβούλου αξιολόγησης ή συμβούλου μελετών και γενικότερα προγραμμάτων που αφορούν στους τομείς δραστηριότητας του και χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς ή άλλους πόρους και εκτελούνται από Υπουργεία, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α., Α.Ε.Ι και γενικότερα φορείς του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα καθώς και φορείς της αλλοδαπής, κατόπιν εντολής του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή κατόπιν απόφασης του Δ.Σ, ια) Αναλαμβάνει και εκτελεί προγράμματα μελετών εθνικής κλίμακας σχετικών με τις δραστηριότητες του, χρηματοδοτούμενα από εθνικούς, κοινοτικούς ή άλλους πόρους μετά από απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ιβ) Πραγματοποιεί κάθε σχετική δραστηριότητα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, που του αναθέτει ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και ιγ) Ενάγει ή ενάγεται και γενικά

διεξάγει στο όνομά του κάθε δίκη και επιχειρεί κάθε μέτρο εκτέλεσης που αφορά τα περιουσιακά στοιχεία αυτού και των συγχωνευόμενων φορέων. Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. λειτουργεί ως φορέας διοίκησης της διά βίου μάθησης σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν.3879/2010 (ΦΕΚ 163 Α'). Ως περιουσία, τη διαχείριση της οποίας αναλαμβάνει ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. νοούνται ιδίως τα ακόλουθα περιουσιακά στοιχεία: α) Τα κάθε είδους κινητά και ακίνητα πράγματα, συμπεριλαμβανομένου και του εξοπλισμού, τα οποία ανήκουν στους συγχωνευόμενους φορείς ή τελούν υπό τη διοίκηση και διαχείριση τους ή έχουν μισθωθεί από αυτούς ή βρίσκονται στην εκμετάλλευσή τους για οποιαδήποτε αιτία και με οποιαδήποτε νομική μορφή, β) Οι κάθε είδους πόροι και κινητές αξίες των συγχωνευόμενων οργανισμών, όπως χρήματα, καταθέσεις, ομόλογα, μετοχές και εν γένει χρεόγραφα σε κάθε είδους νόμισμα, γ) Τα δικαιώματα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας των συγχωνευόμενων φορέων, όπως ευρεσιτεχνίες, υποδείγματα, σήματα και τα δικαιώματα σε νέες τεχνολογίες καθώς και οι επωνυμίες, διακριτικοί τίτλοι και γνωρίσματα που χρησιμοποιούν και δ) Τα περιουσιακά στοιχεία, όπως κινητά, ακίνητα, πόροι, κινητές αξίες και δικαιώματα που ανήκουν ή περιέρχονται σε άλλα νομικά πρόσωπα, εφόσον και κατά το μέρος που συνεχίζουν να εξυπηρετούν, άμεσα ή έμμεσα, τους σκοπούς των συγχωνευόμενων φορέων. Εκκρεμείς πράξεις παραχώρησης φορέων υλοποιούνται από το απορροφών νομικό πρόσωπο.

Στις 4 Νοεμβρίου 2011, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 127175/Η Κοινή Υπουργική Απόφαση, με τίτλο «*Συγχώνευση διά απορροφήσεως των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου «ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΤΗΤΑΣ» (Ε.Ι.Ν), «ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ» (Ι.Δ.ΕΚ.Ε) και «ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΛΑΙΑΣ» (Ι.Ν), εποπτείας του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.*» Σύμφωνα με το δεύτερο άρθρο με τίτλο «*Σκοπός και αρμοδιότητες*», το «*Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης*» έχει ως σκοπό του την υλοποίηση δράσεων, προγραμμάτων και έργων για: (α) την Δια Βίου Μάθηση, όπως ειδικότερα ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν. 3879/2010 (ΦΕΚ Α'163) (β) τη Νέα Γενιά, με έμφαση τη στήριξη των νέων στη σταδιοδρομία τους, την ανάδειξη και τη στήριξη της νεανικής καινοτομίας, (γ) τη διαχείριση των θεμάτων που σχετίζονται με οποιονδήποτε τρόπο με τη μαθητική και φοιτητική μέριμνα.

Τους σκοπούς των συγχωνευόμενων φορέων εκπληρώνει πλέον ο απορροφών φορέας. Το σύνολο των αρμοδιοτήτων των συγχωνευόμενων φορέων, όπως αυτές ορίζονται ειδικότερα στις σχετικές με τα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα διατάξεις, ανατίθενται και ασκούνται εφεξής από το «*Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης*». Οι αρμοδιότητες του είναι κυρίως οι εξής: α) Η υλοποίηση έργων και δράσεων που αφορούν την προώθηση της νεανικής καινοτομίας. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να ανατίθενται στο «*Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης*» ειδικότερα έργα και δράσεις σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο και να καθορίζονται οι όροι υλοποίησης των δράσεων και έργων αυτών. Επιπλέον, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να ανατίθεται η άσκηση αρμοδιοτήτων ή η υλοποίηση και εκτέλεση προγραμμάτων, έργων και δράσεων και η εκπόνηση ειδικών μελετών στα πλαίσια της νεανικής καινοτομίας για λογαριασμό και άλλων φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1Β του ν. 2362/1995, και ιδίως της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Επίσης, αρμοδιότητα του είναι η διαχείριση των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για τη Νέα Γενιά και τη λειτουργία της Κάρτας Νέων

EURO<26, β) Η τεχνολογική, επιστημονική, διαχειριστική και λογιστική υποστήριξη των δράσεων, προγραμμάτων και έργων που υλοποιεί η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, καθώς και η μελέτη, έρευνα, παροχή πληροφοριών, ανάπτυξη δραστηριοτήτων και υλοποίηση ενεργειών και ερευνητικών ή άλλων προγραμμάτων και έργων που αφορούν τη Νέα Γενιά και τα οποία του ανατίθενται από τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ή από άλλο φορέα, τα οποία χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους, γ) Η μελέτη, έρευνα, παροχή πληροφοριών και ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε θέματα που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων και τη λαϊκή επιμόρφωση και ιδίως ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η εκτέλεση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων και γενικά η υλοποίηση ενεργειών που αφορούν στη διά βίου μάθηση, η εφαρμογή ειδικών ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων και η οργάνωση και ανάπτυξη μεθοδολογίας και συστημάτων εκπαίδευσης εξ αποστάσεως προκειμένου να αξιοποιηθούν για την εκπαίδευση διαφόρων κατηγοριών ενηλίκων, η ενσωμάτωση της τεχνολογίας της πληροφορίας και επικοινωνιών στην εκπαίδευση ενηλίκων και η επιμόρφωση στα σύγχρονα εκπαιδευτικά πολυμέσα με την αξιοποίηση του σύγχρονου εκπαιδευτικού υλικού, η παραγωγή και διάδοση εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού, η εκτέλεση σχετικών ερευνητικών προγραμμάτων, η καταπολέμηση του αναλφαβητισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού, η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και η εκτέλεση έργων, χρηματοδοτούμενων από εθνικούς ή και κοινοτικούς πόρους, που του αναθέτει η Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2909/2001 (ΦΕΚ 90 Α'), δ) Η τεχνολογική, επιστημονική, διαχειριστική και λογιστική υποστήριξη των δράσεων, προγραμμάτων και έργων που υλοποιεί η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και η υλοποίηση ενεργειών που αφορούν στη δια βίου μάθηση και του ανατίθενται από τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 3879/2010 (ΦΕΚ 163 Α') σε συνδυασμό με το άρθρο 3 του ν. 2909/2001 (ΦΕΚ 90 Α') ή από άλλο φορέα, τα οποία χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους, ε) Ο προγραμματισμός, παρακολούθηση και αποτύπωση της σε κάθε στιγμή υφιστάμενης νομικής και πραγματικής κατάστασης των κτιριακών υποδομών που αφορούν στη μαθητική και φοιτητική στέγαση καθώς και των αναγκών της κάθε περιοχής σε βάθος χρόνου και λαμβανομένων υπόψη των κατά τόπους συνθηκών, γεωγραφικών, πληθυσμιακών, δημογραφικών και άλλων παραγόντων και στ) Η δημιουργία των κατάλληλων προδιαγραφών για τη φοιτητική και μαθητική στέγαση, ο σχεδιασμός και προγραμματισμός, η ωρίμανση, η σύνταξη των υποστηρικτικών μελετών και του φακέλου του έργου, η αρχική κοστολόγηση, η παρακολούθηση της πορείας της εκτέλεσης του έργου σε κάθε επιμέρους στάδιο, ο έλεγχος και η τελική πιστοποίηση του.

Για την επίτευξη των ανωτέρων σκοπών και αρμοδιοτήτων του, το «Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης» ασκεί κάθε πράξη και δραστηριότητα που αποσκοπεί στην εκπλήρωσή τους και ιδίως προβαίνει σε: α) Διαχείριση της περιουσίας αυτού και των συγχωνευόμενων φορέων, β) Προμήθεια πάσης φύσεως εξοπλισμού για τη φοιτητική και μαθητική μέριμνα, γ) Συμμετοχή και υποστήριξη του στρατηγικού σχεδιασμού του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης, και Θρησκευμάτων σε θέματα μαθητικής και φοιτητικής στέγης, με μελέτες, έρευνες και παροχή πληροφοριών, δ) Διαχείριση και οργάνωση βιβλιοθηκών, διαχείριση προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πάσης φύσεως προγραμμάτων του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων σχετικών με τις βιβλιοθήκες, ε) Χειρισμός Προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων καθώς και των πάσης φύσεως

προγραμμάτων για νέους, ζ) Παραγωγή εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού για λογαριασμό του Υπουργείου, σύνταξη των αναγκαίων μελετών, ερευνών και προγραμμάτων για την επίτευξη των σκοπών του και υλοποίηση ερευνητικών και πιλοτικών προγραμμάτων που του αναθέτει κάθε φορά η αρμόδια Γενική Γραμματεία του Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. Επίσης, λογιστική διαχείριση των προγραμμάτων, έργων ή δράσεων που υλοποιεί η αρμόδια Γενική Γραμματεία και γενικότερα σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων που εντάσσονται στους ανωτέρω σκοπούς, είτε από το ίδιο το νομικό πρόσωπο είτε σε συνεργασία με άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, στο πλαίσιο εθνικών, ευρωπαϊκών και διακρατικών προγραμμάτων, η) Πιστοποίηση διαδικασιών και έρευνα και θ) Προγραμματισμός σε σχέση με το σύνολο των ανωτέρω δραστηριοτήτων και κάθε άλλη δράση ή έργο που του αναθέτει ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Προς τούτο, το «*Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης*» δύναται να: α) Απογράφει, προβαίνει στη χαρτογράφηση και κτηματογράφηση και συγκεντρώνει τους τίτλους ιδιοκτησίας των ως άνω κινητών και ακινήτων περιουσιακών στοιχείων του με σκοπό τη δημιουργία ενημερωμένου αρχείου, β) Εκμισθώνει τα περιουσιακά στοιχεία του ή παραχωρεί με εύλογο αντάλλαγμα ή δωρεάν τη χρήση αυτών σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλους φορείς του δημόσιου φορέα, μισθώνει ή αποδέχεται την παραχώρηση χρήσης κινητών ή ακινήτων πραγμάτων στο όνομά του για τη θεραπεία των σκοπών του, γ) Αποδέχεται ή αποποιείται δωρεές, κληρονομίες, χορηγίες και άλλες χαριστικές παροχές από οποιαδήποτε πηγή και για λογαριασμό του Δημοσίου, δ) Αναθέτει την εκπόνηση μελετών που αφορούν στην ανοικοδόμηση, επισκευή, συντήρηση, ανακαίνιση καθώς και οποιονδήποτε αναγκαίων εργασιών για την αξιοποίηση των ακινήτων του, ε) Προβαίνει στην προμήθεια του πάσης φύσεως εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την αξιοποίηση και την εκμετάλλευση της περιουσίας του, στ) Φροντίζει για την επαγγελματική εκπαίδευση και συνεχή επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων του, ζ) Εκμεταλλεύεται τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας του, η) Αναδέχεται μέσω κονδυλίων που προέρχονται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, δανείων ή άλλων εσόδων του, την εκπλήρωση υποχρεώσεων άλλων φορέων του Δημοσίου που αφορούν στη χρηματοδότηση της κατασκευής, λειτουργίας και εξοπλισμού περιουσιακών στοιχείων, των οποίων η χρηματοδότηση της κατασκευής, η διαχείριση και η αξιοποίηση ανατίθεται σ' αυτό, θ) Διοικεί και λειτουργεί εστίες για την παροχή στέγασης, σίτισης και κάθε συναφούς υπηρεσίας και φροντίδας σε φοιτητές και σπουδαστές μέχρι την ανάληψη της σχετικής αρμοδιότητας από τα Α.Ε.Ι., ασκεί εποπτικό έλεγχο σε κάθε υλοποιούμενη δραστηριότητα από οποιονδήποτε φορέα που αφορά στη φοιτητική και σπουδαστική μέριμνα, ι) Ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης ή τελικός δικαιούχος προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων, εν όλω ή εν μέρει, από εθνικούς πόρους ή την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από άλλους διεθνείς οργανισμούς, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, ια) Αναλαμβάνει τον έλεγχο και την εποπτεία για την τήρηση των τεχνικών προδιαγραφών, στο πλαίσιο της εφαρμογής της Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Κράτους που αφορά στην κτιριακή υποδομή των φοιτητικών και σπουδαστικών εστιών καθώς και στον εξοπλισμό και κτιριακή υποδομή των σχολικών κτιρίων, λαμβάνοντας υπόψη τη λειτουργία της δημόσιας πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της λαϊκής επιμόρφωσης με βάση το πρόγραμμα που καταρτίζει το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Η αρμοδιότητα αυτή αφορά στη φοιτητική και μαθητική στέγαση της ημεδαπής καθώς και στα σχολικά κτίρια των ελληνικών κοινοτήτων στο εξωτερικό, με σκοπό τη διασφάλιση της ολικής ποιότητας και της

οικονομίας των σχετικών έργων, ιβ) Συμβάλλει στη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών στέγασης της εκπαιδευτικής κοινότητας, είτε αυτόνομα, είτε και για λογαριασμό φορέων του Δημοσίου, εποπτευομένων από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) όλης της χώρας. Ως έργα συμβολής στη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών στέγασης της εκπαιδευτικής κοινότητας νοούνται τα ακόλουθα: ιβα) Η παροχή κάθε είδους τεχνικών και επιστημονικών συμβουλών για την άρτια και ορθή από νομικής και επιστημονικής απόψεως εκτέλεση έργων σχολικής στέγης, ιββ) Η συνεχής παρακολούθηση της εξέλιξης των εκπαιδευτικών συστημάτων και η εναρμόνιση και σύνταξη τεύχους προδιαγραφών σχετικά με την αρχιτεκτονική και τη λειτουργική διάρθρωση του σχολικού χώρου με βάση τα ισχύοντα κτιριολογικά προγράμματα των σχολικών κτιρίων, ιβγ) Η παροχή κάθε είδους βοήθειας στη σύνταξη προγραμμάτων σχολικής στέγης στις Περιφέρειες όλης της χώρας που αφορούν στην ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων, στη μελέτη και κατασκευή συμπληρωματικών έργων σε υφιστάμενα σχολικά κτίρια για τις ανάγκες της εκπαίδευσης, σε μεταρρυθμίσεις σε ήδη υφιστάμενα σχολικά κτίρια κ.λπ, ιγ) Συνεργάζεται με κάθε αρμόδια υπηρεσία για την εκπόνηση προγραμμάτων και μελετών που σχετίζονται με τη βελτίωση των εκπαιδευτικών υποδομών και αποσκοπούν στην εφαρμογή καινοτομιών, όπως η βιοκλιματική αρχιτεκτονική, ο επανασχεδιασμός περιβάλλοντος σχολικού χώρου, τα έργα οικολογικής και πολιτιστικής ευαισθητοποίησης της μαθητικής κοινότητας κ.λπ. στο σχολικό κτίριο, υφιστάμενο ή νέο, ιδ) Συντάσσει και διαχειρίζεται προγράμματα σχολικής στέγης για την εξυπηρέτηση ατόμων ή κοινωνικών ομάδων που χρήζουν ιδιαίτερης μέριμνας ή που έχει αναλάβει το κράτος την υποχρέωση να τους παράσχει σχολική στέγη με σκοπό την κοινωνική τους επανένταξη (ειδική αγωγή, παλιννόστηση, μετανάστες, ομογένεια), είτε σε σχέση με αμιγή εκπαιδευτικά προγράμματα, είτε στο πλαίσιο ευρύτερων κοινωνικών και οικονομικών προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης, ιε) Οργανώνει κατάλληλη ερευνητική υποδομή και εκπονεί πάσης φύσεως έρευνες και μελέτες πολιτικής για τα θέματα της σχολικής στέγης, όπως η πολιτική γης, ο προγραμματισμός παραγωγής σχολικής στέγης, η κίνηση του μαθητικού δυναμικού και γενικότερα η δημογραφική εξέλιξη, ιστ) Συμμετέχει σε συζητήσεις, διαλέξεις, συνέδρια, εκθέσεις κ.λπ., που έχουν στόχο την προώθηση θεμάτων που αναφέρονται στους τομείς αρμοδιότητάς του, ιζ) Αναλαμβάνει καθήκοντα συμβούλου διαχείρισης ή συμβούλου αξιολόγησης ή συμβούλου μελετών και γενικότερα προγραμμάτων που αφορούν στους τομείς δραστηριότητας της και χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς ή άλλους πόρους και εκτελούνται από Υπουργεία, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α., Α.Ε.Ι. και γενικότερα φορείς του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα καθώς και φορείς της αλλοδαπής, ιη) Αναλαμβάνει και εκτελεί προγράμματα μελετών εθνικής κλίμακας σχετικών με τις δραστηριότητες του, χρηματοδοτούμενα από εθνικούς, κοινοτικούς ή άλλους πόρους μετά από απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και αφορούν κυρίως σε σχολικές βιβλιοθήκες, φοιτητικές και σπουδαστικές εστίες και σχολικά κτίρια και εξοπλισμό τους με σκοπό την προσαρμογή των υφισταμένων φοιτητικών και σπουδαστικών εστιών καθώς και σχολικών κτιρίων στις ανάγκες της εκπαιδευτικής πολιτικής, ιθ) Αναλαμβάνει έργα κοινωνικής και οικονομικής αξιοποίησης των εγκαταλειμμένων σχολικών κτιρίων της χώρας στα πλαίσια ολοκληρωμένων προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από εθνικούς, κοινοτικούς ή άλλους πόρους με ή χωρίς τη συνεργασία φορέων του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, κ) Αναζητά μεθόδους και συντάσσει μελέτες και προγράμματα υλοποίησης της πολιτικής του «σχολικού κέντρου» του ν. 1566/1985, κα) Αναλαμβάνει επιτελικό και εποπτικό ρόλο ως «Στρατηγικός Διαχειριστής» για λογαριασμό του Υπουργείου

Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με στόχο την αποτελεσματική υλοποίηση προγραμμάτων φοιτητικής, σπουδαστικής και σχολικής μέριμνας που πραγματοποιούνται από το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α. ή άλλους αποκεντρωμένους φορείς, κβ) Εισηγείται ως προς τις υποβληθείσες προτάσεις για τα κτιριολογικά προγράμματα των υπό ανέγερση δημοσίων σχολικών μονάδων στην επικράτεια προς τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, προκειμένου αυτά να εγκριθούν από τον τελευταίο, κγ) Θεωρεί υποχρεωτικά τις μελέτες εφαρμογής των υπό ανέγερση φοιτητικών και σπουδαστικών εστιών και των δημοσίων σχολικών διδακτηρίων καθώς και τις μελέτες εκτέλεσης εκτεταμένων εργασιών επισκευής, προκειμένου να προχωρήσει η δημοπράτηση του έργου, κδ) Διενεργεί έλεγχο εφαρμογής του εγκεκριμένου κτιριολογικού προγράμματος και υποβάλλει σχετική έκθεση προς το Υπουργείο Παιδείας Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Η έλλειψη του κατά τα ανωτέρω ελέγχου κωλύει την προσωρινή και οριστική παραλαβή του έργου, κε) Εκπονεί προγράμματα, μελέτες, σεμινάρια, συνέδρια και έρευνες με τη συνεργασία άλλων αρμόδιων φορέων, που βοηθούν τους νέους στην έγκαιρη ένταξη τους στην αναπτυξιακή διαδικασία του τόπου (απασχόληση), στην εκπαίδευση, στην οργάνωση μεθόδων αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου και στην αντιμετώπιση των κοινωνικών μορφωτικών και πολιτιστικών προβλημάτων τους, κστ) Πραγματοποιεί κάθε σχετική δραστηριότητα που του αναθέτει ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και κζ) Ενάγει ή ενάγεται και γενικά διεξάγει στο όνομά του κάθε δίκη και επιχειρεί κάθε μέτρο εκτέλεσης που αφορά τα περιουσιακά στοιχεία αυτού και των συγχωνευόμενων φορέων.

Το «*Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης*» λειτουργεί ως φορέας παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 3, παρ.3 του ν. 3879/2010 (ΦΕΚ 163 Α'). Η υλοποίηση των προγραμμάτων, έργων, μελετών ή ερευνών που αναθέτει ή είναι φορέας πρότασης η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς στο «*Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης*» διενεργείται βάση των προδιαγραφών που ορίζει κάθε φορά η αναθέτουσα αρχή και υπό την εποπτεία της. Ως περιουσία, τη διαχείριση της οποίας αναλαμβάνει το «*Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης*» νοούνται ιδίως τα ακόλουθα περιουσιακά στοιχεία: α) Τα κάθε είδους κινητά και ακίνητα πράγματα, συμπεριλαμβανομένου και του εξοπλισμού, τα οποία ανήκουν στους συγχωνευόμενους φορείς ή τελούν υπό τη διοίκηση και διαχείριση τους ή έχουν μισθωθεί από αυτούς ή βρίσκονται στην εκμετάλλευσή τους για οποιαδήποτε αιτία και με οποιαδήποτε νομική μορφή, β) Οι κάθε είδους πόροι και κινητές αξίες των συγχωνευόμενων οργανισμών, όπως χρήματα, καταθέσεις, ομόλογα, μετοχές και εν γένει χρεόγραφα σε κάθε είδους νόμισμα, γ) Τα δικαιώματα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας των συγχωνευόμενων φορέων, όπως ευρεσιτεχνίες, υποδείγματα, σήματα και τα δικαιώματα σε νέες τεχνογνωσίες καθώς και οι επωνυμίες, διακριτικοί τίτλοι και γνωρίσματα που χρησιμοποιούν και δ) Τα περιουσιακά στοιχεία, όπως κινητά, ακίνητα, πόροι, κινητές αξίες και δικαιώματα που ανήκουν ή περιέρχονται σε άλλα νομικά πρόσωπα, εφόσον και κατά το μέρος που συνεχίζουν να εξυπηρετούν, άμεσα ή έμμεσα, τους σκοπούς των συγχωνυόμενων φορέων. Εκκρεμείς πράξεις παραχώρησης περιουσιακών στοιχείων των συγχωνυόμενων φορέων υλοποιούνται από το απορροφών νομικό πρόσωπο.

Στις 29 Μαρτίου 2012, η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης απεύθυνε ανοιχτή πρόσκληση προς τους Καλλικρατικούς Δήμους με τίτλο «*Ίδρυση και Λειτουργία των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.) προς εφαρμογή προγραμμάτων Γενικής*

*Εκπαίδευσης Ενηλίκων.*¹⁸⁰ Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι η Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.) του Υπουργείου Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης και το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ.), μετά από συνεργασία με την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), καλούν τους Καλλικρατικούς Δήμους της επικράτειας σε συνεργασία για την ίδρυση και λειτουργία των 'Κέντρων Διά Βίου Μάθησης' (Κ.Δ.Β.Μ), προκειμένου να υλοποιηθεί η παροχή προγραμμάτων Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ειδικότερα οι Δήμοι οι οποίοι θα ανταποκριθούν στην πρόσκληση, θα υπογράψουν Προγραμματική Συμφωνία για την ίδρυση και λειτουργία των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ) με τη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.) και το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) θα επωφεληθούν της υλοποίησης πιστοποιημένων προγραμμάτων Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων που οι ίδιοι θα επιλέξουν και το Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ. θα υλοποιήσει. Στη συνέχεια οι Δήμοι θα έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν Προγράμματα Εθνικής ή Προγράμματα Τοπικής Εμβέλειας τα Προγράμματα Εθνικής Εμβέλειας απευθύνονται στους πολίτες όλης της χώρας, έχουν σχεδιαστεί και αποτυπωθεί από τη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης περιλαμβάνοντας δράσεις Επιμόρφωσης για την προώθηση της ανάπτυξης, της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας ή Επιμόρφωσης για υγεία, πολιτισμό, αθλητισμό, περιβάλλον, σχολές γονέων κλπ. Ακόμα οι Δήμοι θα έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν Προγράμματα Τοπικής Εμβέλειας. Τα τελευταία ορίζονται εκείνα που αποτελούν αμιγώς τοπική ανάγκη για την υποστήριξη των πολιτών και την προώθηση της τοπικής οικονομικής κοινωνικής ή πολιτιστικής ανάπτυξης. Οι ενδιαφερόμενοι Δήμοι θα καθορίσουν τους χώρους Διοίκησης και Μάθησης που θα διαθέσουν, όπως δομές τυπικής εκπαίδευσης - σχολεία και δομές που πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές (βλ. επισυναπτόμενο) και διαθέτουν την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή, όπως εργαστήρια πληροφορικής κ.α. Προς τούτο να ληφθούν υπόψη ότι σε περίπτωση ύπαρξης δομών που έχουν λειτουργήσει κατά τα προηγούμενα χρόνια για την παροχή προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων, αυτές μπορούν να αξιοποιηθούν εφόσον ζητηθεί από το Δήμο. Επίσης ότι συνολικά ως ελάχιστες προδιαγραφές για το ορισμό του Κ.Δ.Β.Μ, ορίζονται η τήρηση κανονισμών ασφαλείας και πυρασφάλειας, η προσβασιμότητα σε Α.Μ.Ε.Α. και η εξασφάλιση θέρμανσης, καθαριότητας και χώρων υγιεινής. Ακόμα λαμβάνεται υπόψη ότι ως χώρος Διοίκησης του Κ.Δ.Β.Μ. θα μπορεί να οριστεί από τον Δήμο, χώρος με βεβαιωμένη δυνατότητα τηλεφωνικής και ηλεκτρονικής διασύνδεσης (Internet), ενώ λαμβάνεται υπόψη επίσης ότι ο Δήμος μπορεί να ορίσει πρόσθετους χώρους μάθησης εντός της διοικητικής περιφέρειας του Δήμου, οι οποίοι θα πληρούν τις παραπάνω βασικές προδιαγραφές. Οι ενδιαφερόμενοι Δήμοι θα αποστείλουν σε φάκελο σχετικό αίτημα για συνεργασία στην Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης καθώς και συμπληρωμένο κατάλογο όπου κατ' ελάχιστο περιλαμβάνονται η πλήρης περιγραφή των χώρων Διοίκησης και Εκπαίδευσης στη βάση των παραπάνω προδιαγραφών, η αναλυτική αναφορά της υλικοτεχνικής υποδομής που διαθέτουν (καρέκλες, θρανία, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, πίνακες κλπ) και ο ορισμός Υπεύθυνου Εκπρόσωπου του Δήμου για το Κ.Δ.Β.Μ..

¹⁸⁰ Ο δικτυακός τόπος http://www.gsae.edu.gr/attachments/530_prosklisi.pdf ανακτήθηκε την Δευτέρα 9 Απριλίου 2012 στις 17:45

Η διάρθρωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

Το ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα διαρθρώνεται σε τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης: την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και την Ανώτατη Εκπαίδευση. Επιπρόσθετα, αναγνωρίζοντας την ανάγκη για δια βίου εκπαίδευση το εκπαιδευτικό σύστημα υποστηρίζεται από φορείς που παρέχουν δυνατότητες εκπαίδευσης των ενηλίκων, δημιουργώντας έτσι ένα πλέγμα εκπαίδευσης – κατάρτισης για κάθε ηλικιακή ομάδα του πληθυσμού.

Η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση αποτελείται από την Προσχολική Εκπαίδευση, το Νηπιαγωγείο, το οποίο είναι από το έτος 2007 υποχρεωτικό και το Δημοτικό Σχολείο, το οποίο συμπληρώνει την υποχρεωτική Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Η προσχολική εκπαίδευση καλείται να θέσει τα θεμέλια για μια διαρκή συμμετοχή στο εκπαιδευτικό σύστημα με υψηλές μαθητικές αποδόσεις και μειωμένες πιθανότητες διαρροής. Τα περισσότερα νηπιαγωγεία είναι κρατικά, αλλά υπάρχουν και ορισμένα ιδιωτικά. Λειτουργούν τα κοινά και τα ολοήμερα νηπιαγωγεία, καθώς και τα νηπιαγωγεία ειδικής εκπαίδευσης. Το ολοήμερο σχολείο, το οποίο εντάσσεται στο επίσημο εκπαιδευτικό μας σύστημα από το 1997, εξυπηρετεί κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανάγκες και προωθεί τη δημιουργική απασχόληση, μέσω του διευρυμένου ωραρίου του. Η ηλικία εξόδου από το Νηπιαγωγείο είναι τα 6 έτη, όπου ξεκινά η φοίτηση στο Δημοτικό Σχολείο, η οποία είναι υποχρεωτική. Τα δημοτικά είναι δημόσια ή ιδιωτικά. Ανάλογα με το πρόγραμμα τους τα δημόσια σχολεία διακρίνονται σε κοινά ή ολοήμερα, πειραματικά, διαπολιτισμικά και ειδικής εκπαίδευσης.

Η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση χωρίζεται σε δύο κύκλους: την υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, που παρέχεται από το Γυμνάσιο και την μετα-υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, η οποία παρέχεται από το Ενιαίο Λύκειο, τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ) και τις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ) Το Γυμνάσιο καλύπτει τα τρία τελευταία χρόνια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Υπάρχουν δημόσια και ιδιωτικά Γυμνάσια. Συγκεκριμένα, τα δημόσια Γυμνάσια είναι γενικής κατεύθυνσης, ημερήσια ή εσπερινά (στα οποία φοιτούν εργαζόμενοι νέοι άνω των 14 ετών). Λειτουργούν, επίσης, διαπολιτισμικά γυμνάσια (με ειδικό αναλυτικό πρόγραμμα για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών των επαναπατριζόμενων ελλήνων και των αλλοδαπών), μουσικά γυμνάσια, πειραματικά γυμνάσια, γυμνάσια με τμήματα αθλητικής διευκόλυνσης, γυμνάσια ειδικής εκπαίδευσης και εκκλησιαστικά γυμνάσια. Η Ενισχυτική Διδασκαλία πραγματοποιείται και στο Γυμνάσιο, για τους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και τους αλλοδαπούς. Οι απόφοιτοι του Γυμνασίου λαμβάνουν Απολυτήριο Τίτλο, ο οποίος τους δίνει αυτόματα τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη φοίτησή τους στο Β' κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Τα ενιαία λύκεια μπορεί να είναι δημόσια ή ιδιωτικά, ημερήσια ή εσπερινά. Η φοίτηση στο ενιαίο λύκειο είναι τριετής, ενώ όταν λειτουργεί ως εσπερινό η φοίτηση γίνεται τετραετής. Τα ημερήσια ενιαία λύκεια μπορεί να είναι γενικής κατεύθυνσης, λύκεια με τάξεις αθλητικής διευκόλυνσης, μουσικά λύκεια, πειραματικά λύκεια, διαπολιτισμικά λύκεια, λύκεια ειδικής εκπαίδευσης και τεχνολογικής κατεύθυνσης. Μετά την υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μέχρι σήμερα λειτουργούσαν τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια, τα οποία σύμφωνα με τον Ν. 3475/2006 μετεξελέγχθηκαν σε Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ) και Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ), που αποτελούν εναλλακτική δυνατότητα συνέχισης σπουδών (δευτερός κύκλος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) με στόχο το συνδυασμό της γενικής παιδείας με την εξειδικευμένη τεχνική και επαγγελματική γνώση με σκοπό την ταχύτερη ένταξη των αποφοίτων στην αγορά εργασίας. Τα Επαγγελματικά Λύκεια είναι αποκλειστικής αρμοδιότητας του ΥΠΕΠΘ και διακρίνονται σε ημερήσια και

εσπερινά. Η φοίτηση στα ημερήσια είναι τριετής και στα εσπερινά, τετραετής. Ειδικότερα, στην Α΄ τάξη των Επαγγελματικών Λυκείων λειτουργούν οι εξής κύκλοι μαθημάτων: α) Τεχνολογικός, β) Υπηρεσιών και γ) Ναυτικός. Στη Β΄ τάξη των Επαγγελματικών Λυκείων λειτουργούν οι εξής τομείς: Μηχανολογίας, Οχημάτων, Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικής, Δομικών Έργων, Εφαρμοσμένων Τεχνών, Πληροφορικής, Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών, Υγείας και Πρόνοιας, Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ναυτικού Πλοιάρχων, Ναυτικού Μηχανικών. Στην Γ΄ τάξη των Επαγγελματικών Λυκείων λειτουργούν οι εξής ειδικότητες : Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Κατασκευών, Ψυκτικών Εγκαταστάσεων και Κλιματισμού, Μηχανικών και Ηλεκτρολογικών Συστημάτων Αυτοκινήτου, Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων, Ηλεκτρονικών Υπολογιστικών Συστημάτων και Δικτύων, Ηλεκτρονικών Συστημάτων Επικοινωνιών, Σχεδιαστών Δομικών Έργων, Γραφικών Τεχνών, Υποστήριξης Συστημάτων, Εφαρμογών και Δικτύων Η/Υ, Υπαλλήλων Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών, Υπαλλήλων Τουριστικών Επιχειρήσεων, Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων, Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων, Βοηθών Νοσηλευτών, Τεχνολογίας και Ελέγχου Τροφίμων, Έργων Τοπίου και Περιβάλλοντος, Σύγχρονης Επιχειρηματικής Γεωργίας, Πλοιάρχων Εμπορικού Ναυτικού, Μηχανικών Εμπορικού Ναυτικού.

Οι Επαγγελματικές σχολές (ΕΠΑΣ), απευθύνονται σε μαθητές οι οποίοι επιθυμούν να φοιτήσουν σε ειδικότητες που δεν απαιτούν ισχυρή θεωρητική υποστήριξη, αλλά επικεντρώνονται κυρίως στην πρακτική εξάσκηση, ώστε οι απόφοιτοι τους να εντάσσονται άμεσα στην αγορά εργασίας ως ειδικευμένοι τεχνίτες. Οι Επαγγελματικές Σχολές μπορούν να ιδρύονται και να λειτουργούν υπό την εποπτεία και ευθύνη και άλλων Υπουργείων. Η φοίτηση στις επαγγελματικές σχολές είναι διετής και εγγράφονται σε αυτές μαθητές οι οποίοι κρίνονται προακτέοι από την Α΄ Τάξη του Επαγγελματικού ή γενικού λυκείου, ενώ είναι οργανωμένη σε ειδικότητες. Στους αποφοίτους χορηγείται πτυχίο επιπέδου 3, που τους δίνει τη δυνατότητα να λάβουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος ή να εγγράφονται στα ΙΕΚ.

Οι προβλεπόμενες ειδικότητες των ΕΠΑΣ, είναι οι εξής: Τεχνικός Αερίων Καυσίμων (Φυσικό Αέριο), Εργαλειομηχανών CNC, Θερμοϋδραυλικών Εγκαταστάσεων και Συντηρητών Κεντρικής Θέρμανσης, Μηχανοσυνθετών Αεροσκαφών, Αμαξωμάτων, Τεχνίτης Ηλεκτρολογικών Εργασιών, Κτιριακών Έργων, Σχεδιασμού Εσωτερικών Χώρων, Αργυροχρυσοχοΐας, Επιπλοποιΐας, Κεραμικής – Πηλοπλαστικής, Ψηφιδογραφίας – Υαλογραφίας, Συντήρησης Έργων Τέχνης – Αποκατάστασης, Τεχνιτών Ξυλογλυπτικής - Διακοσμητικής Επίπλου, Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδύματος, Αγροτικών Μηχανημάτων, Αμπελοργίας – Οινοτεχνίας, Φυτοτεχνικών Επιχειρήσεων - Αρχιτεκτονική Τοπίου, Θερμοκηπιακών Κατασκευών και Καλλιέργειών, Δενδροκομίας, Ζωοτεχνίας, Γαλακτοκομίας – Τυροκομίας, Επιχειρήσεων Αγροτουρισμού και Αγροβιοτεχνίας, Βοηθών Οδοντοτεχνιτών, Βοηθών Φυσιοθεραπευτών, Βοηθών Ακτινολογικών Εργαστηρίων, Χημικών Εργαστηρίων και Ποιοτικού Ελέγχου Υλικών, Αισθητικής Τέχνης, Κομμωτικής Τέχνης, Ξενοδοχειακών και Επισιτιστικών Υπηρεσιών, Μαγειρικής Τέχνης και Ζαχαροπλαστικής Τέχνης.

Αναφορικά με την Ανώτατη Εκπαίδευση, στην Ελλάδα, με βάση το Ν. 2916/2001, η Ανώτατη Εκπαίδευση χωρίζεται σε Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση, η οποία παρέχεται στα Πανεπιστήμια, και σε Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση, η οποία παρέχεται στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι). Επιπλέον, από το ακαδημαϊκό έτος 1997/98 θεσμοθετήθηκε το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.).

Η Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση έχει ως αποστολή την υψηλή θεωρητική και σφαιρική κατάρτιση του μελλοντικού επιστημονικού δυναμικού της χώρας. Στην

Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση ανήκουν τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία, η Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Στην Ελλάδα λειτουργούν 21 Πανεπιστήμια, σε διάφορες πόλεις της χώρας, τα οποία αποτελούνται από 63 Σχολές, οι οποίες με τη σειρά τους διαιρούνται σε 258 Τμήματα και αυτά σε αντίστοιχους Τομείς (ΕΣΥΕ, 2005/06).

Η Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση έχει ως ρόλο να συμβάλει στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας και στην πρόοδο της επιστήμης και της εφαρμοσμένης έρευνας. Η εκπαίδευση είναι προσανατολισμένη στην αφομοίωση και μεταφορά των δεδομένων της επιστήμης στην παραγωγή. Οι σπουδές στα Τ.Ε.Ι. σε σύγκριση με αυτές στα Πανεπιστήμια έχουν περισσότερο εφαρμοσμένο χαρακτήρα. Στην Ελλάδα υπάρχουν 15 Τ.Ε.Ι.(ΕΣΥΕ, 2005/06), τα οποία αποτελούνται από δύο (2) τουλάχιστον Σχολές, που περιλαμβάνουν δύο ή περισσότερα Τμήματα (συνολικά 230, ΕΣΥΕ, 2005/06). Τα Τ.Ε.Ι. λειτουργούν σε διάφορες πόλεις της χώρας, ενώ μερικά έχουν και ανεξάρτητα παραρτήματα, δηλαδή ανεξάρτητα Τμήματα σε άλλη πόλη. Στην Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση υπάρχει και η Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ), η οποία αντικατέστησε πρόσφατα (Ν. 3027/2002) τη Σχολή Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΣΕΛΕΤΕ). Στην ΑΣΠΑΙΤΕ ανήκει το Γενικό Τμήμα Παιδαγωγικών Μαθημάτων (ΓΤΠΜ), το οποίο πήρε τη θέση της Παιδαγωγικής Τεχνικής Σχολής (ΠΑΤΕΣ) και καλύπτει μεγάλο μέρος της παιδαγωγικής επιμόρφωσης των υποψηφίων εκπαιδευτικών Τ.Ε.Ε.

Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π) αποτελεί τη βάση της ανοικτής και εξ αποστάσεως παρεχόμενης εκπαίδευσης. Ο βασικός στόχος του Ε.Α.Π. είναι να προσφέρει περισσότερες εκπαιδευτικές ευκαιρίες σ' ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων και ηλικιακών ομάδων, με βάση την αντίληψη ότι η μόρφωση είναι δικαίωμα όλων σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Ο γενικός στόχος των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) είναι η διεύρυνση των σπουδών, σε μεταπτυχιακό επίπεδο, με σκοπό την παροχή ειδίκευσης σε διάφορα γνωστικά πεδία. Στα μεταπτυχιακά προγράμματα μπορούν να εγγραφούν απόφοιτοι των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι. με προϋποθέσεις. Η εισαγωγή των υποψηφίων γίνεται με τη διαδικασία της επιλογής ή των εξετάσεων (προφορικών ή/και γραπτών). Επίσης, προϋπόθεση αποτελεί η γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (συνήθως της αγγλικής). Η χρονική διάρκειά τους δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δύο ημερολογιακά έτη.

Οι Διδακτορικές Σπουδές οδηγούν στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος. Ο γενικός στόχος των σπουδών απόκτησης Διδακτορικού Διπλώματος είναι η εξειδίκευση σε στρατηγικής σημασίας γνωστικές περιοχές και η εμπάθυνση και ανάπτυξη της βασικής έρευνας σε διάφορες επιστημονικές περιοχές, με αποτέλεσμα τη σύγχρονη ενδυνάμωση του επιστημονικού ιστού της χώρας. Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η κατοχή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) σε όσα Πανεπιστήμια λειτουργούν οργανωμένα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών. Η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε τμήματα των Πανεπιστημίων, που δε λειτουργούν οργανωμένα Π.Μ.Σ. γίνεται ύστερα από αίτηση του υποψηφίου. Υπάρχουν, δε, ορισμένα Τμήματα των Πανεπιστημίων (π.χ. Πολυτεχνείο), τα οποία παρέχουν τη δυνατότητα απόκτησης μόνο διδακτορικού διπλώματος. Οι προϋποθέσεις εισαγωγής στα τμήματα αυτά καθορίζονται από τα ίδια τα Τμήματα.

Παράλληλα με την εκπαίδευση, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας αποτελούν τον σημαντικότερο φορέα υλοποίησης των δραστηριοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (ΕΤΑ) της χώρας. Συγκεκριμένα, το 2003 η Ακαθάριστη

Εγγώρια Δαπάνη για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη (ΑΕΔΕΤΑ) απετέλεσε στο 0,63% του ΑΕΠ από την οποία το 46,72% πραγματοποιήθηκε στα ελληνικά ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης, ιδιαίτερα δε στην Αττική (43,66% του συνόλου), στην Κεντρική Μακεδονία (18,8% του συνόλου), την Δυτική Ελλάδα (11,9% του συνόλου) και Κρήτη (8% του συνόλου).

Στην Ανώτερη Βαθμίδα Εκπαίδευσης υπάγονται διάφορες σχολές, που παρέχουν επαγγελματική ειδίκευση σε συγκεκριμένους τομείς που αφορούν στη θρησκεία, στην τέχνη, στον τουρισμό, στο ναυτικό, στο στρατό και στη δημόσια τάξη. Πιο συγκεκριμένα, στις σχολές αυτές περιλαμβάνονται οι Ανώτερες Εκκλησιαστικές Σχολές, οι Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού, οι Ανώτερες Σχολές Χορού και Δραματικής Τέχνης, οι Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης, οι Ανώτερες Σχολές Υπαξιωματικών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και η Ανώτερη Σχολή Αστυφυλάκων.

Σχετικά με την προσπάθεια ενίσχυσης της δια βίου εκπαίδευσης κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2000-2006 καταγράφονται θετικές ενέργειες, όπως η θεσμοθέτηση του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΣΣΕΕΚΑ) με την Απασχόληση καθώς και η καθιέρωση θεσμικού πλαισίου για τη Δια Βίου Μάθηση (Ν.3369/2005), με στόχο τη συστηματοποίηση της παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης στο σύνολο του φάσματος των εμπλεκόμενων φορέων, ο σχεδιασμός και εφαρμογή διαδικασιών πιστοποίησης δομών, εκπαιδευτών, συστημάτων συνεχούς ελέγχου, παρακολούθησης πιστοποιημένων φορέων, προγραμμάτων δια βίου επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και διαδικασιών πιστοποίησης γνώσεων -δεξιοτήτων – ικανοτήτων, δημιουργίας επαγγελματικών περιγραμμάτων κ.α, η ανάπτυξη των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) και η λειτουργία προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης στην ανώτατη εκπαίδευση και η λειτουργία προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης από τους λοιπούς φορείς δια βίου εκπαίδευσης. Η παραπάνω εξέλιξη ήταν αποτέλεσμα της δημοσίευσης του Ν.3369/2005 «*Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης και άλλες διατάξεις*» με τον οποίο ρυθμίζονται ζητήματα της δια βίου μάθησης και της σύστασης και λειτουργίας των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης¹⁸¹.

Η Δια Βίου Μάθηση αποτελεί μια αρκετά ευρεία έννοια, η οποία συμπεριλαμβάνει όλα τα στάδια εκπαίδευσης και μάθησης του ατόμου, από την προσχολική ηλικία μέχρι και τον προχωρημένο ενήλικο βίο του. Συνεπώς περιλαμβάνει την προσχολική αγωγή, την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, την δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την ανώτατη εκπαίδευση, την αρχική και συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, την γενική εκπαίδευση ενηλίκων, αλλά και όλες τις άτυπες μορφές μάθησης που λαμβάνουν χώρα εκτός εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Οι μαθησιακές δραστηριότητες ομαδοποιούνται σε τρεις κατηγορίες: Την τυπική εκπαίδευση, την μη τυπική εκπαίδευση και την άτυπη μάθηση. Η πρώτη πραγματοποιείται σε οργανωμένο και θεσμοθετημένο πλαίσιο και οδηγεί στην απόκτηση πιστοποιητικών που είναι αναγνωρισμένα σε εθνικό επίπεδο από την επίσημη Πολιτεία, ενώ αποτελεί μέρος της διαβαθμισμένης κλίμακας. Η μη τυπική εκπαίδευση πραγματοποιείται σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και οδηγεί (όχι απαραίτητα) στην απόκτηση πιστοποιητικών που είναι αναγνωρισμένα σε εθνικό επίπεδο από την επίσημη Πολιτεία. Η άτυπη μάθηση, αν και δεν λαμβάνει χώρα σε οργανωμένο εκπαιδευτικό

¹⁸¹ σελ. 6-11 Ενότητα 1.1 «*Ανάλυση του τομέα της Εκπαίδευσης*», της Ενότητας 1. «*Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού*» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

πλαίσιο, εντάσσεται στο πλαίσιο επαγγελματικών δραστηριοτήτων, του ελεύθερου χρόνου, διάφορων δραστηριοτήτων (κοινωνικών, αθλητικών, πολιτιστικών).

Επίσης η Εκπαίδευση Ενηλίκων αποτελεί ένα ευρύ πεδίο που συνοπτικά περιλαμβάνει εκείνες τις δραστηριότητες όπου οι άνθρωποι, εννοούμενοι ως ενήλικοι από την κοινωνία, μαθαίνουν με συστηματικό και οργανωμένο τρόπο. Η Εκπαίδευση των Ενηλίκων περιλαμβάνει την αρχική, την συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, την επιμόρφωση, την μαθητεία, την εκπαίδευση σε χώρους εργασίας, την εκπαίδευση των κοινωνικών ομάδων που βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Στα μέσα της δεκαετίας του περασμένου αιώνα¹⁸², η Εκπαίδευση Ενηλίκων ξεκίνησε να εμφανίζεται ως πεδίο δραστηριοτήτων στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και στην Ευρώπη, έχοντας ως στόχο την βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των αδικημένων κοινωνικών τάξεων, οι οποίες συνδέθηκαν με τα λαϊκά κινήματα. Οι ανάγκες που προέκυψαν στο κοινωνικό, οικονομικό, πολιτισμικό και τεχνολογικό επίπεδο, αποτελούν τα κύρια αίτια που οδήγησαν στην αθρόα ανάπτυξη του επιστημονικού πεδίου της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Στο οικονομικό-τεχνολογικό επίπεδο, η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, η συνεπαγόμενη όξυνση του διεθνούς ανταγωνισμού, σε συνδυασμό με την ραγδαία αύξηση του τεχνολογικού τομέα, οδήγησαν στην ανάγκη της γενικής αύξησης της παραγωγικότητας με αποτέλεσμα την αναδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων και των νέων μορφών εργασίας. Το τελευταίο συνεπάγονταν συνεχή ανανέωση των μεθόδων, εξειδίκευση σε νέες ειδικότητες και προσαρμογή της απασχόλησης στις εξελίξεις και επακόλουθη συνεχή επαγγελματική ευελιξία στο εργασιακό περιβάλλον. Ωστόσο οι μη έχοντες επαρκή επιμορφωτικά εφόδια πλήττονταν, γεγονός που συνέτεινε στην ανάγκη της κατάρτισης.

Στο κοινωνικό-πολιτισμικό επίπεδο¹⁸³, η ανάγκη προσαρμογής των μεταναστών και των προσφυγικών ομάδων, που συνεπάγονταν την ανάγκη προσαρμογής τους στις τοπικές κοινωνίες, η συνεχιζόμενη όξυνση του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού με τις ειδικές κοινωνικές ομάδες όπως οι φυλακισμένοι και τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ), που αντιμετώπιζαν σοβαρά προβλήματα κοινωνικής ένταξης, η κρίση που έπληξε τις παραδοσιακές αξίες και τις κοινωνικές δομές, η αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών, η διαφορετική διάθεση του ελεύθερου χρόνου των νέων ανθρώπων αποτελούν στο σύνολο τους αλλαγές οι οποίες γέννησαν τις ανάγκες της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης.

Οι δραστηριότητες του πεδίου της Εκπαίδευσης Ενηλίκων πολλαπλασιάστηκαν με ταχύ ρυθμό και εξαπλώθηκαν ευρέως. Στην Ελλάδα, της δεκαετίας του '50 και στις αρχές της δεκαετίας του '60, ιδρύθηκαν διάφοροι φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων που απευθύνονταν σε ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών πληθυσμών-στόχων: η Υπηρεσία Λαϊκής Επιμόρφωσης, του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υ.Π.Ε.Π.Θ) η οποία στελεχώθηκε το 1951 και αφορούσε την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού, τα Κέντρα Γεωργικής Εκπαίδευσης (ΚΕ.ΓΕ) του Υπουργείου Γεωργίας για τους αγρότες, ο Ελληνικός Οργανισμός Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΟΜΜΕΧ) για τους βιοτέχνες και το Ελληνικό Κέντρο Παραγωγικότητας (ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ.) για το επιστημονικό δυναμικό της χώρας¹⁸⁴.

¹⁸² Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.30

¹⁸³ Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.32-33.

Τα τελευταία 40 χρόνια¹⁸⁵, καθόρισαν την συγκρότηση της Εκπαίδευσης Ενηλίκων ως αυτοτελές επιστημονικό πεδίο, με οικείους θεωρητικούς και μελετητές. Η Εκπαίδευση Ενηλίκων αποτέλεσε διακριτό επιστημονικό πεδίο από το αντίστοιχο των Επιστημών της Αγωγής, επειδή οι ενήλικοι ως εκπαιδευόμενοι, διαθέτουν δικά τους χαρακτηριστικά απέναντι στην μαθησιακή διαδικασία. Επίσης οι συνθήκες μάθησης των ενηλίκων απαιτούν διαφορετική αντιμετώπιση και επιστημονική διερεύνηση συγκριτικά με αντίστοιχες συνθήκες ατόμων μικρότερης ηλικίας, όπως τα παιδιά και οι έφηβοι.

---

¹⁸⁵ Όπως είχε αναφέρει ο Αλέξης Κόκκος στην 1^η συνεδρίαση με τίτλο «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: Προσδιορισμός του πεδίου, τάσεις, πολιτικές», στην Διεθνή Συνδιάσκεψη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 23-25 Νοεμβρίου 2001, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, σελ.30

Εννοιολογικά Χαρακτηριστικά-Η σύγχρονη πραγματικότητα στην Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ελλάδα

Όπως προαναφέρθηκε, οι μαθησιακές δραστηριότητες της Δια Βίου Μάθησης, ομαδοποιούνται στην τυπική εκπαίδευση, την μη τυπική εκπαίδευση και την άτυπη μάθηση ενώ η Εκπαίδευση των Ενηλίκων περιλαμβάνει την αρχική, την συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, την επιμόρφωση, την μαθητεία, την εκπαίδευση σε χώρους εργασίας, την εκπαίδευση των κοινωνικών ομάδων που βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Στην παρούσα ενότητα θα προσπαθήσουμε επακριβώς να οριστούν οι προαναφερθείσες έννοιες, ωστόσο θα επιχειρηθεί να αποσαφηνιστεί πρώτα η έννοια του ενήλικου. Θα πρέπει να τονιστεί ότι η ενηλικιότητα είναι μια έννοια που διαφέρει από περιβάλλον σε περιβάλλον, επειδή διάφοροι πολιτισμοί την αντιμετωπίζουν με διαφορετικούς όρους. Ωστόσο η ενηλικιότητα αντιδιαστέλλεται με την παιδική ηλικία και στις δυτικές κοινωνίες η έννοια της ενηλικιότητας έχει τρία χαρακτηριστικά: την επιδίωξη της αυξημένης αυτονομίας, την επιδίωξη της αυξημένης ωριμότητας και την επιδίωξη της συνεχιζόμενης πιο ισορροπημένης προοπτικής. Σύμφωνα με την UNESCO, ενήλικοι είναι εκείνοι που θεωρούνται ενήλικοι από την κοινωνία στην οποία ζουν. Τα χαρακτηριστικά των ενήλικων αφορούν την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής τους εκπαίδευσης, η εκπαίδευση τους δεν αποτελεί την πρώτη τους μαθησιακή εμπειρία. Οι ενήλικοι επίσης, έχουν κάποια εμπειρία από τον κόσμο της εργασίας αλλά και οικογενειακές ευθύνες, οικονομικές υποχρεώσεις όπως και οικιακές υποχρεώσεις. Ακόμα οι ενήλικοι είναι ανεξάρτητοι και είναι ικανοί να έχουν μια «προσωπική κατανόηση» του κόσμου. Γενικότερα ο ενήλικας διαθέτει γνώση, εμπειρία, δέσμευση και εμπιστοσύνη. Σύμφωνα με τον Peter Jarvis¹⁸⁶, *«η εκπαίδευση για ενήλικους αναφέρεται στις μαθησιακές διεργασίες που ακολουθούν οι άνθρωποι που έχουν φθάσει στην κατάσταση του ενήλικου.»*

Στην σύγχρονη εποχή¹⁸⁷ ο Δια Βίου-Εκπαιδευτής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων ορίζεται ως εκείνος που έχει γνώσεις ενός επαγγελματικού πεδίου-εργασιακού χώρου και των συναφών με αυτόν γνωστικών αντικειμένων, με έμφαση στην κριτική κατανόηση θεωριών, αρχών και διαδικασιών. Εφαρμόζει εκπαιδευτικές τεχνικές και παιδαγωγικές μεθόδους, υποστηρίζει την ενεργητική συμμετοχή των καταρτιζόμενων στην μαθησιακή διεργασία διευκολύνοντας τους ενήλικες και στον τομέα της εκπαίδευσης και στον τομέα της κατάρτισης να μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν, πώς να προσαρμόζονται δημιουργικά στην αλλαγή. Με την επαγγελματική του δραστηριότητα ο Δια Βίου-Εκπαιδευτής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων επιδιώκει να αναπτύξει ένα φάσμα δημιουργικών λύσεων σε πολύπλοκα προβλήματα του κοινωνικού και εργασιακού χώρου, δημιουργώντας ευκαιρίες για επανασχεδιασμούς της κοινωνικής και επαγγελματικής δράσης τόσο των ενηλίκων καταρτιζόμενων όσο και των οργανισμών στους οποίους δραστηριοποιείται επαγγελματικά. Ο Δια Βίου-Εκπαιδευτής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων μέσα από σύνθετες τεχνικές και επαγγελματικές δραστηριότητες ή/ και προγράμματα αναλαμβάνει την ευθύνη για τη λήψη αποφάσεων συνθέτοντας διαφορετικές προσεγγίσεις ενώ παράλληλα διαχειρίζεται τη δια βίου-επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ατόμων ή ομάδων ως περιεχόμενο και ως διαδικασία.

¹⁸⁶ στο βιβλίο του «Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Κατάρτιση-Θεωρία και Πράξη», σελ.53

¹⁸⁷ Σύμφωνα με το Πιστοποιημένο Επαγγελματικό Περίγραμμα του «Νέου Εκπαιδευτή Ενηλίκων», που είχε εκδώσει το τότε Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης σε.6, το οποίο είχε ανακτηθεί από τον δικτυακό τόπο www.ekepis.gr στις 24 Φεβρουαρίου 2009

Επίσης σύμφωνα με το Σχέδιο Κοινής Απόφασης των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Οικονομικών με τίτλο «Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτικής Επάρκειας Εκπαιδευτών Ενηλίκων της μη τυπικής εκπαίδευσης» που δημοσιεύθηκε στην επίσημη ιστοσελίδα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π¹⁸⁸, στο άρθρο 2 με τίτλο «*Ορισμοί*», ως **Εκπαιδευτής Ενηλίκων** ορίζεται ο επαγγελματίας, ο οποίος διαθέτει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για την άσκηση του επαγγέλματός του και την απαιτούμενη πιστοποιημένη Εκπαιδευτική Επάρκεια για την εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης, όπως προσδιορίζεται σχετικά στο εκάστοτε ισχύον πιστοποιημένο Επαγγελματικό Περίγραμμα Εκπαιδευτή Ενηλίκων και στο αντίστοιχο Πλαίσιο Προγράμματος εκπαίδευσης Εκπαιδευτών. Ο Εκπαιδευτής Ενηλίκων συμμετέχει στον καθορισμό των μαθησιακών στόχων των προγραμμάτων μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων και προσαρμόζει τους στόχους στις ανάγκες των ωφελουμένων. Διευκολύνει τους εκπαιδευόμενους στην απόκτηση των απαιτούμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Επιλέγει τις κατάλληλες εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές με στόχο την επίτευξη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Είναι χρήσιμο αρχικά να εξετασθούν μια σειρά εννοιών που αφορούν την Δια Βίου Μάθηση, την Δια Βίου Εκπαίδευση, την Δια Βίου Συμβουλευτική, την τυπική Εκπαίδευση, το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα, την μη τυπική εκπαίδευση, την άτυπη μάθηση, τον ενήλικο, την εκπαίδευση για ενήλικες, την αρχική επαγγελματική κατάρτιση, την συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, την Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων, τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό, την Δομή Κατάρτισης ή Εκπαίδευσης, εισροές, εκροές, επαγγελματικά περιγράμματα, και τα προσόντα.

Σύμφωνα με τους ορισμούς των Νόμων 3191/2003 «*Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)*» 3369/2005 «*Συστηματοποίηση της Δια Βίου Μάθησης και άλλες διατάξεις*», 3879/2010 «*Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις*»:

1.«Σύστημα»: Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 με τίτλο «*Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)*», ορίζεται το σύνολο συμβατών μεταξύ τους λειτουργιών και μέσων (φορείς, όργανα και διαδικασίες διασύνδεσης τους), που επιδιώκει ένα συγκεκριμένο σκοπό.

2. Σύστημα Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης: Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 «*Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)*», ορίζεται το σύστημα που έχει ως σκοπό να προσφέρει στους εκπαιδευόμενους γνώσεις που συνδυάζουν την γενική παιδεία με τις βασικές τεχνικές και επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες.

3. «Δια βίου μάθηση»: Όλες οι μορφές μαθησιακών δραστηριοτήτων στη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, που αποσκοπούν στην απόκτηση ή την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, οι οποίες συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, στην επαγγελματική ένταξη και εξέλιξη του ατόμου, στην κοινωνική συνοχή, στην ανάπτυξη της ικανότητας ενεργού συμμετοχής στα κοινά και στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη. Περιλαμβάνει την τυπική εκπαίδευση, τη μη τυπική εκπαίδευση και την άτυπη μάθηση.

4. «Τυπική εκπαίδευση»: (**formal learning**): Η εκπαίδευση που παρέχεται στο πλαίσιο του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, οδηγεί στην απόκτηση

¹⁸⁸ Ο δικτυακός τόπος <http://www.eopp.gov.gr/index.php/news/anakoinoiseis/81-diaouleuseiekpaideutikieparkeia> ανακτήθηκε την Παρασκευή 11 Μαΐου 2012

πιστοποιητικών αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο από τις δημόσιες αρχές και αποτελεί μέρος της διαβαθμισμένης εκπαιδευτικής κλίμακας. Στην τυπική εκπαίδευση εντάσσεται και η γενική τυπική εκπαίδευση ενηλίκων. Διαφορετικά ορίζεται ως το ιεραρχικά δομημένο, χρονολογικά βαθμολογούμενο 'εκπαιδευτικό σύστημα', που ξεκινάει από το νηπιαγωγείο μέχρι το πανεπιστήμιο και περιλαμβάνει, εκτός από γενικές ακαδημαϊκές σπουδές, ποικιλία εξειδικευμένων προγραμμάτων και ινστιτούτων πλήρης απασχόλησης τεχνολογική και επαγγελματική εκπαίδευση.

5. «**Τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα**»: Το σύστημα της πρωτοβάθμιας, της δευτεροβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

6. «**Μη τυπική εκπαίδευση**» (**non-formal learning**): Η εκπαίδευση που παρέχεται σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο. Περιλαμβάνει την αρχική επαγγελματική κατάρτιση, τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων. Διαφορετικά ορίζεται ως κάθε οργανωμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα εκτός καθιερωμένου τυπικού συστήματος –είτε λειτουργώντας μεμονωμένα είτε ως σημαντικό γνώρισμα κάποιας ευρύτερης δραστηριότητας – που στοχεύει στην εξυπηρέτηση συγκεκριμένης ομάδας μαθητευόμενων και έχει ως αντικειμενικό στόχο τη μάθηση.

7. «**Άτυπη μάθηση**»: Οι μαθησιακές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εκτός οργανωμένου εκπαιδευτικού πλαισίου, σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, στο πλαίσιο του ελεύθερου χρόνου ή επαγγελματικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Περιλαμβάνει τις κάθε είδους δραστηριότητες αυτομόρφωσης, όπως η αυτομόρφωση με έντυπο υλικό ή μέσω διαδικτύου ή με χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή ή ποικίλων εκπαιδευτικών υποδομών, καθώς και τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που αποκτά το άτομο από την επαγγελματική εμπειρία του.

8. «**Αρχική επαγγελματική κατάρτιση**»: Η κατάρτιση η οποία προσφέρει βασικές επαγγελματικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σε ειδικότητες και εξειδικεύσεις με στόχο την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα και ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη. Διαφορετικά ορίζεται ως ότι η **αρχική επαγγελματική κατάρτιση** αποβλέπει στην εξυπηρέτηση των γενικών επαγγελματικών αναγκών των καταρτιζόμενων μέσω της απόκτησης επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων¹⁸⁹.

9. **Σύστημα Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης**: Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 «*Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)*», ορίζεται το σύστημα που έχει ως σκοπό να προσφέρει στους καταρτιζόμενους βασικές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες σε ειδικότητες ή εξειδικεύσεις με στόχο την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και την επαγγελματική ανέλιξη του.

10. «**Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση**»: Η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή και αναβαθμίζει γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, οι οποίες αποκτήθηκαν από τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης ή από επαγγελματική εμπειρία με στόχο την ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας

¹⁸⁹ Βλέπε σελ. 29 «Θεσμοί και πολιτικές Επαγγελματικής Κατάρτισης», του Γαβριήλ Ν. Αμίση

και την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη. Διαφορετικά ορίζεται ως ότι η συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση αποσκοπεί στην επικαιροποίηση των επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων και ορίζεται ως το σύνολο των δραστηριοτήτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης που υλοποιούνται εκτός του συστήματος της αρχικής κατάρτισης.

11. Σύστημα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης: Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 «*Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)*», ορίζεται το σύστημα που αποσκοπεί στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, στην κατάρτιση ή και επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, η οποία συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή και αναβαθμίζει γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν από τα άλλα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ή και από επαγγελματική εμπειρία με στόχο την ένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας, την επαγγελματική ανέλιξη και την προσωπική ανάπτυξη.

12. «Γενική εκπαίδευση ενηλίκων»: Περιλαμβάνει όλες τις οργανωμένες μαθησιακές δραστηριότητες που απευθύνονται σε ενηλίκους και στοχεύουν στον εμπλουτισμό γνώσεων, στην ανάπτυξη και βελτίωση ικανοτήτων και δεξιοτήτων, στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου και της ιδιότητας του ενεργού πολίτη, καθώς και στην άμβλυνση των μορφωτικών και κοινωνικών ανισοτήτων. Παρέχεται από φορείς της τυπικής εκπαίδευσης και από φορείς της μη τυπικής εκπαίδευσης.

13. «Συμβουλευτική»: Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 «*Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)*», ορίζεται η επιστημονική βοήθεια και στήριξη που δίνεται στα άτομα, με βάση συγκεκριμένη μεθοδολογία, έτσι ώστε να προσδιορίζουν και να επιτυγχάνουν τους προσωπικούς και επαγγελματικούς τους στόχους.

14. «Δια βίου συμβουλευτική»: Η επιστημονική βοήθεια, στήριξη και ενδυνάμωση που παρέχεται στα άτομα στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, έτσι ώστε να προσδιορίζουν και να επιτυγχάνουν τους προσωπικούς και τους επαγγελματικούς στόχους τους.

15. «Επαγγελματικός προσανατολισμός»: Η διαδικασία ενημέρωσης, διερεύνησης και προετοιμασίας που βοηθά το άτομο να επιλέξει την εκπαιδευτική του διαδρομή και το επάγγελμά του, σύμφωνα με τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και τις ικανότητές του, όπως όμοια περιγράφεται στο Νόμο 3191/2003 «*Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)*»

16. «Δομή κατάρτισης ή εκπαίδευσης»: Η μονάδα, η οποία με την οργανωτική διάρθρωση, τις λειτουργίες, το ανθρώπινο δυναμικό και την υλικοτεχνική υποδομή της παρέχει υπηρεσίες κατάρτισης ή εκπαίδευσης.

17. «Εισροές»: Οι ανθρώπινοι, οικονομικοί και φυσικοί πόροι που χρησιμοποιούνται στη μαθησιακή διαδικασία και ιδίως οι δομές, τα επαγγελματικά περιγράμματα, τα προγράμματα και οι εκπαιδευτές της μη τυπικής εκπαίδευσης.

18. «Εκροές»: Τα άμεσα αποτελέσματα της μαθησιακής δραστηριότητας, δηλαδή οι γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που αποκτά το άτομο.

19. **«Επαγγελματικά περιγράμματα»:** Το σύνολο των βασικών και επί μέρους επαγγελματικών δραστηριοτήτων που συνθέτουν το αντικείμενο εργασίας ενός επαγγέλματος ή μιας ειδικότητας, καθώς και οι αντίστοιχες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις δραστηριότητες αυτές.

20. **«Δεξιότητες»:** Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 *«Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)»*, νοούνται οι δυνατότητες εφαρμογής τεχνικών γνώσεων και εμπειρίας που απαιτούνται για την άσκηση ενός έργου ή εργασίας

21. **«Ικανότητες»:** Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 *«Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)»*, νοούνται οι δυνατότητες του ατόμου να αξιοποιεί τις γνώσεις και τις δεξιότητες του για να ανταποκριθεί στις τρέχουσες συνθήκες και απαιτήσεις της απασχόλησής του, αλλά και να προσαρμόζεται σε αλλαγές.

22. **«Ειδικότητα»:** Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 *«Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)»*, νοείται το σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων που η εκτέλεση τους απαιτεί την ύπαρξη συγκεκριμένων προσόντων και καλύπτει ένα φάσμα αντίστοιχων δραστηριοτήτων συγκεκριμένου επαγγέλματος

23. **«Εξειδίκευση»:** Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 *«Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)»*, νοείται το σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων μιας ειδικότητας, που η εκτέλεση τους απαιτεί την ύπαρξη εξειδικευμένων προσόντων

24. **«Προσόντα»:** Το σύνολο γενικών και ειδικών γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απαιτούνται για την άσκηση ενός επαγγέλματος ή μιας ειδικότητας ή εξειδίκευσης, όπως όμοια περιγράφεται στο Νόμο 3191/2003 *«Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)»*

25. **Τυπικά Επαγγελματικά Προσόντα:** Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 *«Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)»* ορίζονται τα προσόντα που απαιτούνται κατά την κείμενη νομοθεσία για την άσκηση ενός επαγγέλματος ή μιας ειδικότητας ή εξειδίκευσης.

26. **Προδιαγραφές Ειδικότητας ή Εξειδίκευσης:** Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 *«Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)»* ορίζονται οι ειδικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται για την άσκηση της ειδικότητας ή εξειδίκευσης.

27. **«Επαγγελματικά Επίπεδα»:** Σύμφωνα με το Νόμο 3191/2003 *«Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)»* ορίζονται τα επαγγελματικά επίπεδα που ορίζονται από την Οδηγία 92/51/Ε.Ο.Κ για την ελεύθερη μετακίνηση εργαζομένων μεταξύ των Κρατών –Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ενσωματώθηκε με το Π.Δ 231/1998 (ΦΕΚ 178 Α'), όπως ισχύει στο εθνικό δίκαιο.

28. **«Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων»:** Το πλαίσιο κατάταξης προσόντων με τη μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων, σύμφωνα με ένα σύνολο κριτηρίων επίτευξης επιπέδων

μάθησης. Στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων τα μαθησιακά αποτελέσματα κατηγοριοποιούνται σε γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, χωρίς να διασπάται ο ενιαίος χαρακτήρας της μάθησης. Στο πλαίσιο του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, ειδικότερα, νοούνται ως:

α) «Προσόν»: Το αποτέλεσμα μιας διαδικασίας αξιολόγησης και επικύρωσης, ύστερα από διαπίστωση από τον αρμόδιο φορέα ότι ένα άτομο έχει επιτύχει μαθησιακά αποτελέσματα που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές.

β) «Περιγραφικοί δείκτες»: Οι δείκτες που προσδιορίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες) που αντιστοιχούν στα προσόντα ενός συγκεκριμένου επιπέδου.

γ) «Κλαδικό περιγραφικό δείκτης»: Οι εξειδικευμένοι κατά κλάδο περιγραφικοί δείκτες των επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, οι οποίοι προσδιορίζουν τα κλαδικά μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στα προσόντα του συγκεκριμένου κλάδου.

δ) «Κλαδικό προσόν»: Το προσόν που απονέμεται ως αποτέλεσμα μιας διαδικασίας αξιολόγησης και επικύρωσης, ύστερα από διαπίστωση από τον αρμόδιο κλαδικό φορέα ότι ένα άτομο έχει επιτύχει μαθησιακά αποτελέσματα που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές. Αν ο αρμόδιος κλαδικός φορέας έχει διεθνή υπόσταση, το προσόν ονομάζεται «διεθνές κλαδικό προσόν».

29. «Εθνικό Δίκτυο Δια Βίου Μάθησης»: Το σύνολο των φορέων δια βίου μάθησης του άρθρου 3, με τις λειτουργίες, τα πρότυπα, τα μέσα και τις συστημικές σχέσεις που αναφέρονται στο ίδιο άρθρο.

30. επιμόρφωση¹⁹⁰ { [epimórfosi] [O33](#) :} ορίζεται η επιπλέον μόρφωση και ιδίως εκπαίδευση που παρέχεται σε κπ., ιδίως εργαζόμενο, με στόχο τη βελτίωση της επαγγελματικής του ικανότητας. (πρβ. *μετεκπαίδευση*): *Σχολή Επιμορφώσεως Λειτουργών Πρωτοβάθμιας / Μέσης Εκπαιδευσεως. Λαϊκή / διαρκής ~. [λόγ. επιμορφω- (δες επιμορφώνω) -σις > -ση (διαφ. το ελνστ. ἔπιμόρφωσις `παραχάραξη`)]*

31. μαθητεία¹⁹¹ η {[maθitía] [O25](#)} ορίζονται : **1.** διδασκαλία, εκπαίδευση: (κοινων.) *Κοινωνική ~, για εκμάθηση των κοινωνικών κανόνων. 2.* παρακολούθηση μαθημάτων που έχει ως σκοπό την εκμάθηση ενός επαγγέλματος: *Κάνω τη ~ μου κοντά σε κπ. Έγινε ηλεκτρολόγος σε μια κρατική σχολή μαθητείας. [λόγ. < ελνστ. μαθητεία]*

Επίσης σύμφωνα με το Σχέδιο Κοινής Απόφασης των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Οικονομικών με τίτλο «Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτικής

¹⁹⁰ Ο δικτυακός τόπος http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BC%CF%8C%CF%81%CF%86%CF%89%CF%83%CE%B7&dq ανακτήθηκε στις 20/12/2011 19:46

¹⁹¹ Ο δικτυακός τόπος http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%CE%9C%CE%91%CE%98%CE%97%CE%A4%CE%95%CE%99%CE%91&dq ανακτήθηκε στις 20/12/2011 19:47

Επάρκειας Εκπαιδευτών Ενηλίκων της μη τυπικής εκπαίδευσης» που δημοσιεύθηκε στην επίσημη ιστοσελίδα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π¹⁹², στο άρθρο 2 με τίτλο «Ορισμοί», αναφέρονται και μια σειρά υπόλοιπων ορισμών όπως εκπαιδευτής εκπαιδευτών ενηλίκων, εκπαιδευτική επάρκεια, επικαιροποίηση του πιστοποιημένου Επαγγελματικού Περιγράμματος του «Εκπαιδευτή Ενηλίκων», Πλαίσιο Προγράμματος, Μητρώο Εκπαιδευτών μη τυπικής εκπαίδευσης Ενηλίκων, Ατομικό Ηλεκτρονικό Χαρτοφυλάκιο Προσόντων (e-Portfolio).

Πιο συγκεκριμένα ως **Εκπαιδευτής Εκπαιδευτών Ενηλίκων** ορίζεται ο επαγγελματίας, ο οποίος διαθέτει τα προσόντα και τα χαρακτηριστικά που περιγράφονται παραπάνω και επιπλέον εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που τον καθιστούν ικανό να συντονίζει και να εκπαιδεύει ομάδες Εκπαιδευτών Ενηλίκων στα θεματικά αντικείμενα της εκπαίδευσης ενηλίκων και της διά βίου μάθησης.

Παράλληλα, σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του ΟΑΕΔ¹⁹³ το αντικείμενο εργασίας του ειδικού Εκπαίδευσης Ενηλίκων είναι ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και η διδασκαλία σ' αυτά, με σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους και μεθόδους εκπαίδευσης από απόσταση. Ειδικότερα, ο ειδικός εκπαίδευσης ενηλίκων διαθέτει τις εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που τον καθιστούν ικανό να σχεδιάζει και να υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα ανάλογα με τις ανάγκες των διδασκομένων και τις απαιτήσεις του φορέα στον οποίο απασχολείται. Ανάλογα με τη μορφή, το περιεχόμενο, τους επιμέρους εκπαιδευτικούς στόχους και τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού προγράμματος που πρόκειται να εφαρμόσει, χρησιμοποιεί καινοτόμες μεθοδολογίες και αξιοποιεί ποικίλες εκπαιδευτικές μεθόδους, όπως η βιωματική μάθηση, η εργαστηριακή εκπαίδευση, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-learning), η μαιευτική μέθοδος, η εξατομικευμένη εκπαίδευση κ.ά. Αντικείμενο της εργασίας του είναι και η επίλυση εκπαιδευτικών προβλημάτων με βάση τη συστηματική έρευνα με συγκεκριμένες μεθόδους και τεχνικές για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών. Παράλληλα, ασχολείται με την ανάπτυξη έντυπου και ηλεκτρονικού διδακτικού υλικού, με βασική αρχή την αλληλεπίδραση των διδασκομένων και του μαθησιακού υλικού. Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος προχωρά σε αξιολογήσεις για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Οι συνθήκες εργασίας εξαρτώνται από το αντικείμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος, την ακολουθούμενη μεθοδολογία, το χρόνο, τον τόπο διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας, τις ανάγκες των διδασκομένων και τη φιλοσοφία του φορέα στον οποίο απασχολείται. Συνήθως εργάζεται σε γραφείο και αίθουσες διδασκαλίας, όπου υπάρχει η απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή. Ακόμη, είναι δυνατό να υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα σε εικονικές τάξεις με τη συνδρομή των σύγχρονων τεχνολογιών και του συστήματος της ανοιχτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, όπου ο εκπαιδευόμενος έχει πλήρη έλεγχο του ρυθμού παρακολούθησης και προόδου, ενώ ταυτόχρονα είναι διαθέσιμη η κατά βούληση υποστήριξη από τον υπεύθυνο εκπαιδευτή. Το περιβάλλον εργασίας του είναι ιδιαίτερα δημιουργικό, αλλά και αγχογόνο παράλληλα, λόγω των υψηλών απαιτήσεων της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των προσδοκιών εκπαιδευτή και εκπαιδευομένων. Χρησιμοποιεί διάφορες εφαρμογές εκπαιδευτικών προγραμμάτων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, φροντίζει να ενημερώνεται για καινοτόμες εκπαιδευτικές μεθόδους με τη χρήση ή όχι της τεχνολογίας, αφιερώνει χρόνο στο σχεδιασμό και την άρτια προετοιμασία του προγράμματος και συχνά χρειάζεται να

¹⁹² Ο δικτυακός τόπος <http://www.eopp.gov.gr/index.php/news/anakoinoseis/81-diavouleuseiekpaidetikieparkeia> ανακτήθηκε την Παρασκευή 11 Μαΐου 2012

¹⁹³ ο δικτυακός τόπος <http://epagelmata.oaed.gr/show.php> ανακτήθηκε την Δευτέρα 28 Μαΐου 2012 στις 15:21.

εργάζεται υπερφοριακά προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις και τις ανάγκες των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Η άρτια επαγγελματική κατάρτιση, η μεθοδικότητα, ο προγραμματισμός, η συνέπεια, η υπευθυνότητα και η ικανότητα κατανόησης και ανταπόκρισης στις ανάγκες των διδασκομένων θεωρούνται βασικές προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος αυτού. Επίσης, χρειάζεται να χειρίζεται με επιδεξιότητα εξειδικευμένα προγράμματα στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, ιδιαίτερα στην περίπτωση που χειρίζεται συστήματα τηλεδιάσκεψης, εικονικές πλατφόρμες, εκπαιδευτικές εφαρμογές παρουσιάσεων, πολυμέσα κ.λπ. Η καλή γνώση ξένων γλωσσών του επιτρέπει να έχει πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και πύλες πληροφόρησης, όπου μπορεί να αντλεί πληροφορίες σχετικά με σύγχρονες μεθόδους ολοκληρωμένων εκπαιδευτικών διαδικασιών και πολύτιμα στοιχεία βιβλιογραφικής ενημέρωσης. Επιπλέον, η δυνατότητα μετακινήσεων στο χώρο των εκπαιδευομένων, η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα σε απαιτητικό εργασιακό περιβάλλον και ο έλεγχος του τελικού αποτελέσματος χαρακτηρίζουν έναν επιτυχημένο εκπαιδευτή. Τέλος, η μεταδοτικότητα, η ευγένεια, η επιστημονική επάρκεια, οι επικοινωνιακές δεξιότητες και η διάθεση συνεργασίας συντελούν στην επιτυχή άσκηση του επαγγέλματος.

Ο ειδικός εκπαίδευσης ενηλίκων μπορεί να είναι απόφοιτος σχολής ανθρωπιστικών, κοινωνικών, πολιτικών ή οικονομικών επιστημών, χωρίς όμως να είναι δεσμευτικό το αντικείμενο των βασικών του σπουδών. Σε κάθε περίπτωση, όμως, χρειάζεται μεταπτυχιακή ή και ανώτερη εξειδίκευση, πολύ καλή γνώση ξένων γλωσσών και μακρόχρονη επαγγελματική εμπειρία στο χώρο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Σπουδές σε μεταπτυχιακό επίπεδο μπορούν να γίνουν στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Ενηλίκων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Στο Πρόγραμμα αυτό γίνονται δεκτοί απόφοιτοι πανεπιστημίων ή ΑΤΕΙ ή κάτοχοι αντίστοιχου τίτλου σπουδών του εξωτερικού αναγνωρισμένου από τον ΔΟΑΤΑΠ, οι οποίοι εργάζονται ή εργάστηκαν σε Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης πιστοποιημένα από το ΕΚΕΠΙΣ ως διευθυντές, διευθυντές κατάρτισης, προϊστάμενοι περιφέρειας, εκπαιδευτικοί υπεύθυνοι, υπεύθυνοι προώθησης στην απασχόληση, συντονιστές ενεργειών κατάρτισης, είτε ως επιστημονικά στελέχη σε ΚΕΣΥΥ πιστοποιημένα από το ΕΚΕΠΙΣ, σε ΝΕΛΕ, σε επιμορφωτικά κέντρα του υπουργείου Παιδείας της Κύπρου, είτε στις Διαχειριστικές Αρχές/ ιδικές υπηρεσίες Υπουργείων και Περιφερειών οι οποίες ιδρύθηκαν βάσει του Ν. 2860/2000, είτε στο ΕΚΕΠΙΣ ή έχουν παρακολουθήσει πρόγραμμα εκπαίδευσης Εκπαιδευτών άνω των 200 ωρών. Επίσης, δεκτοί γίνονται εγγεγραμμένοι στο μητρώο Εκπαιδευτών του ΕΚΕΠΙΣ, εγγεγραμμένοι στο Ενιαίο Μητρώο Αξιολογητών του υπουργείου Εργασίας, απόφοιτοι του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και απόφοιτοι της Κατεύθυνσης Διδακτικής της Τεχνολογίας του Τμήματος Τεχνολογικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πειραιά. Η γνώση μιας ξένης γλώσσας, πρωτίστως της αγγλικής, αποδεικνυόμενη με την υποβολή ανάλογων δικαιολογητικών, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την παρακολούθηση του προγράμματος. Οι φοιτητές που επιλέγονται, μετά από κλήρωση, να παρακολουθήσουν το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, οφείλουν να ολοκληρώσουν με επιτυχία τέσσερις θεματικές ενότητες (Μεθοδολογία εκπαίδευσης ενηλίκων, Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Σχεδιασμός, διοίκηση, αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων, Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη), και να εκπονήσουν διπλωματική εργασία. Τέλος, μπορεί να σπουδάσει κανείς και σε αναγνωρισμένα πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Τα επαγγελματικά του δικαιώματα σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο και το επίπεδο των βασικών του σπουδών. Σε ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών η

χορηγούμενη άδεια άσκησης επαγγέλματος είναι αρκετή για την κατοχύρωση των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων, ενώ σε ορισμένες άλλες απαιτείται άδεια πιστοποιημένου εκπαιδευτή από τον ανάλογο φορέα ή ομοσπονδία.

Ο ειδικός Εκπαίδευσης Ενηλίκων μπορεί να εργαστεί ως ελεύθερος επαγγελματίας, αναλαμβάνοντας την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή αναπτύσσοντας συνεργασίες με εκπαιδευτικούς οργανισμούς, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μη κυβερνητικούς οργανισμούς κ.τ.λ. Έτσι, είναι δυνατόν να ασχοληθεί με την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε επιχειρήσεις ή ιδιώτες, διοργανώνοντας πολυήμερα ή ταχύρυθμα σεμινάρια ανάλογα με το επίπεδο και τις εμπειρίες των συμμετεχόντων. Επίσης, μπορεί να εργαστεί ως ιδιωτικός υπάλληλος ή επιστημονικός συνεργάτης σε εταιρείες συμβούλων επιχειρήσεων, τμήματα προσωπικού ή διοίκησης ανθρωπίνων πόρων, κολέγια, ιδρύματα κατάρτισης, κέντρα ενδοεπιχειρησιακής επιμόρφωσης ή συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης κ.ά. Επιπλέον, μπορεί να απασχοληθεί στο ΕΛΚΕΠ (Ελληνικό Κέντρο Πληροφορικής Διοίκησης - Οικονομίας - Τεχνολογίας), που αποτελεί επιστημονικό και ερευνητικό οργανισμό, ο οποίος συμβάλλει αποφασιστικά στη διάδοση της σύγχρονης γνώσης με στόχο την ορθή ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, διοργανώνει προγράμματα μετά από λεπτομερή και εμπειρισταωμένη έρευνα των εκπαιδευτικών αναγκών και πιστοποιεί τις γνώσεις μέσω ειδικών εξετάσεων από εγκεκριμένους εθνικούς ή διεθνείς οργανισμούς πιστοποίησης δεξιοτήτων. Ακόμη, μπορεί να εργαστεί ως δημόσιος ή ιδιωτικός υπάλληλος ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο των βασικών του σπουδών. Τέλος, μπορεί να απασχοληθεί στη δημόσια ή ιδιωτική εκπαίδευση και κατάρτιση, μετά από παρακολούθηση παιδαγωγικών μαθημάτων (εφόσον απαιτείται). Οι προοπτικές απασχόλησης είναι πολύ θετικές λόγω της ανάγκης για επανακατάρτιση και αναβάθμιση των προσόντων των ενηλίκων - εργαζομένων εξαιτίας της τεχνολογικής εξέλιξης και για καλλιέργεια δεξιοτήτων ευελιξίας, προσαρμοστικότητας και ανταπόκρισης στα νέα δεδομένα της σύγχρονης αγοράς εργασίας στα πλαίσια της διά βίου εκπαίδευσης. Ευοίωνες προοπτικές εργασίας διαφαίνονται και στον τομέα της επιστημονικής εκπαιδευτικής έρευνας σε ποικίλα ζητήματα, όπως η σημασία της χρήσης των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, καθώς και στον τομέα του σχεδιασμού και της ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού συμβατού με τους στόχους και τη μεθοδολογία της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Ακόμα ως **Εκπαιδευτική Επάρκεια** ορίζεται η αποδεδειγμένη ανταπόκριση στις Επαγγελματικές Λειτουργίες καθώς και η επιβεβαίωση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του Εκπαιδευτή Ενηλίκων, όπως αποτυπώνονται στο εκάστοτε ισχύον πιστοποιημένο Επαγγελματικό Περίγραμμα Εκπαιδευτή Ενηλίκων και στο αντίστοιχο Πλαίσιο Προγράμματος εκπαίδευσης Εκπαιδευτών. Η πιστοποίηση της εκπαιδευτικής επάρκειας των Εκπαιδευτών Ενηλίκων οδηγεί στην ένταξή τους στο Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων.

Επιπλέον ως **επικαιροποίηση του πιστοποιημένου Επαγγελματικού Περιγράμματος του «Εκπαιδευτή Ενηλίκων»** ορίζεται η αποτύπωση και ανάλυση των νέων, διευρυμένων επαγγελματικών λειτουργιών του Εκπαιδευτή Ενηλίκων στο πεδίο της διά βίου μάθησης και ο καθορισμός των απαιτούμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε αντιστοιχία με τις επιμέρους επαγγελματικές λειτουργίες και δραστηριότητες που συνιστούν το συνολικό πρότυπο επαγγελματικό προσόν του Εκπαιδευτή Ενηλίκων και είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση / την απόκτηση της εκπαιδευτικής επάρκειας.

Παράλληλα ως **Πλαίσιο Προγράμματος** ορίζεται το πλαίσιο βάσει του οποίου προσδιορίζονται τα μαθησιακά αποτελέσματα, τα εκπαιδευτικά περιεχόμενα, οι εκπαιδευτικές μέθοδοι, τα εκπαιδευτικά μέσα, η διάρκεια, η διαδικασία αξιολόγησης

των μαθησιακών αποτελεσμάτων καθώς και οι διαδικασίες εκπαίδευσης. Το πλαίσιο προγράμματος καθορίζει τις γενικές προδιαγραφές που αφορούν στο σχεδιασμό, τη διαμόρφωση και την οργάνωση μαθησιακών διαδικασιών, ενώ το εκάστοτε πρόγραμμα αφορά στην εφαρμογή του πλαισίου προγράμματος.

Ακόμα ως **Μητρώο Εκπαιδευτών μη τυπικής εκπαίδευσης Ενηλίκων** (στο εφεξής, «*Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων*») ορίζεται το Μητρώο που τηρείται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και στο οποίο εντάσσονται οι Εκπαιδευτές που διαθέτουν πιστοποιημένη εκπαιδευτική επάρκεια. Το Μητρώο απαρτίζεται από τα εξής Υπομητρώα: α) των Εκπαιδευτών Ενηλίκων και β) των Εκπαιδευτών -Εκπαιδευτών Ενηλίκων. Στο Μητρώο είναι δυνατόν να τηρούνται ηλεκτρονικά και κλαδικά υπομητρώα φορέων του δημοσίου τομέα που υλοποιούν προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης, κατόπιν υπογραφής προγραμματικής σύμβασης με τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Επιπλέον ως **Ατομικό Ηλεκτρονικό Χαρτοφυλάκιο Προσόντων (e-Portfolio)** ορίζεται το σύνολο των στοιχείων του κάθε εκπαιδευτή, τα οποία καταχωρίζονται στο Μητρώο και αφορούν στην εκπαίδευση και κατάρτιση που έχει λάβει, την επαγγελματική του πείρα και άλλα τυχόν πρόσθετα στοιχεία που επιθυμεί να περιλαμβάνονται σε αυτό.

Οι επίσημοι φορείς διοίκησης της Δια Βίου Μάθησης

Στην σύγχρονη Ελλάδα, οι επίσημοι φορείς διοίκησης της Δια Βίου Μάθησης σύμφωνα με τον πρόσφατο Νόμο 3879/2010 είναι οι εξής:

α) η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης (άρθρο 27 παρ. 2 περ. ε (iii) του ν. 1558/1985, ΦΕΚ 137 Α΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2909/2001, ΦΕΚ 90 Α΄, και το άρθρο 33 παρ. 1 του ν. 3699/2008, ΦΕΚ 199 Α΄),

β) οι υπηρεσιακές μονάδες των Περιφερειών, που ασκούν αρμοδιότητες σε θέματα δια βίου μάθησης (άρθρο 186 παρ. II τομέας Η περιπτώσεις 1, 2 και 3 του ν. 3852/2010),

γ) οι υπηρεσιακές μονάδες των Δήμων, που ασκούν αρμοδιότητες σε θέματα δια βίου μάθησης (άρθρο 75 παρ. I τομέας στ΄ περ. 13 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ν. 3463/2006, ΦΕΚ 114 Α΄, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 94 παρ. 4 του ν. 3852/2010),

δ) το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Δια Βίου Μάθησης (Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.) (άρθρο 22 παρ. 1 του ν. 2469/1997, ΦΕΚ 38 Α΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 14 παρ. 2 του ν. 3385/2005, ΦΕΚ 210 Α΄ και το άρθρο 10 παρ. 1 του παρόντος νόμου),

ε) ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.) (άρθρο 11),

στ) Το Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.) (άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 2224/1994, ΦΕΚ 112 Α΄), κατά το τμήμα του που έχει την αρμοδιότητα της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης και

ζ) Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) (άρθρο 1 παρ. 1 του π.δ. 57/2007, ΦΕΚ 59 Α΄).

Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης

Αρχικά πρέπει να αναφερθεί ότι στις 26 Ιουλίου 1985, δημοσιεύτηκε ο Νόμος 1558 (ΦΕΚ 137 Α, 26.07.1985) με τίτλο «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα». Ο Νόμος περιλάμβανε συνολικά 36 άρθρα. Στην δεύτερη παράγραφο του 27^ο άρθρου με τίτλο «Σύσταση Γενικών Γραμματειών», αναφέρεται ότι στο Υπουργείο Πολιτισμού εντασσόταν μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού, της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης.

Επίσης χρήζει αναφοράς ότι σύμφωνα με τρίτο άρθρο με τίτλο «Θέματα Λαϊκής Επιμόρφωσης» του Νόμου 2909/2001 με τίτλο «Ρυθμίσεις θεμάτων εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις» η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης (Γ.Γ.Λ.Ε) που έχει συσταθεί με το άρθρο 27 παρ.1 εδ.ε' του Ν.1558/1985 (ΦΕΚ 137 Α') μετονομάζεται σε « Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων» (Γ.Γ.Ε.Ε.). Όπου αναφέρεται Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης ή Γενικός Γραμματέας νοείται εφεξής Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων και ο Γενικός Γραμματέας Εκπαίδευσης Ενηλίκων αντίστοιχα.

Ακόμα σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 1 του ν. 3699/2008, ΦΕΚ 199 Α' με τίτλο «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση Ατόμων με Αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γ.Γ.Ε.Ε.) η οποία έχει συσταθεί με το άρθρο 3 του ν. 2909/2001 (ΦΕΚ 90 Α'), μετονομάζεται σε «Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης» (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.). Όπου αναφέρεται Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων ή Γενικός Γραμματέας Εκπαίδευσης Ενηλίκων νοείται εφεξής η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και ο Προϊστάμενος της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης αντίστοιχα.

Σύμφωνα με το 6^ο άρθρο του Νόμου 3879/2010, με τίτλο «Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης», η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων έχει ως αποστολή να σχεδιάζει τη δημόσια πολιτική της δια βίου μάθησης, να διαμορφώνει τους σχετικούς κανόνες, να εκπονεί το αντίστοιχο εθνικό πρόγραμμα και να εποπτεύει την εφαρμογή τους.

Οι αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης είναι, οι ακόλουθες: α) Η εποπτεία και η διαχείριση του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α. και, ειδικότερα, η διαχείριση των συστημάτων αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και η σύνδεσή τους με τα υπόλοιπα συστήματα του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.. β) Η εποπτεία και διαχείριση του συστήματος γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων. γ) Η διαμόρφωση του εκπαιδευτικού πλαισίου όλων των μονάδων της αρχικής και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και γενικότερα της μη τυπικής εκπαίδευσης. δ) Η εισήγηση για την έκδοση κανονιστικών πράξεων που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου. ε) Η οργάνωση, λειτουργία και διαχείριση των Σ.Δ.Ε., των δημόσιων Ι.Ε.Κ. που υπάγονται σε αυτήν, των Σχολών Γονέων και ανάλογων δομών και προγραμμάτων της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων. στ) Η μέριμνα για την οριοθέτηση της αρχικής και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και την εναρμόνιση και σύνδεσή τους. ζ) Ο συντονισμός και η αξιολόγηση των λειτουργιών του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης και των αποτελεσμάτων του, ο επαναπροσδιορισμός των στόχων και ο ανασχεδιασμός των λειτουργιών του, όπου κρίνεται απαραίτητο, καθώς και η υιοθέτηση μέτρων για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και την αναβάθμιση της ποιότητάς τους. η) Η υποστήριξη των φορέων του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης, η οργάνωση και ο συντονισμός των συστημικών σχέσεων και των εξωτερικών σχέσεων των φορέων αυτών και η συνεχής βελτίωση των προτύπων και

των μέσων του Δικτύου. θ) Η συνεργασία με διεθνείς ή ευρωπαϊκούς φορείς ή φορείς άλλων χωρών οι οποίοι έχουν ανάλογο σκοπό, η εκπροσώπηση του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων σε όργανα διεθνών ή ευρωπαϊκών οργανισμών σε ζητήματα δια βίου μάθησης και η παρακολούθηση των διεθνών και των ευρωπαϊκών εξελίξεων στα ζητήματα αυτά. ι) Η εκπόνηση των αναγκαίων ερευνών, μελετών και εμπειρογνομосυνών, η οργάνωση σχετικών εκδηλώσεων και η προώθηση καινοτομιών για την αναβάθμιση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας των δράσεων δια βίου μάθησης και των εφαρμοζόμενων μέτρων πολιτικής. ια) Ο σχεδιασμός και η διαχείριση προγραμμάτων δια βίου μάθησης εθνικής σημασίας, που αφορούν τον πληθυσμό της χώρας και τον απόδημο ελληνισμό. ιβ) Η μελέτη και αξιοποίηση βέλτιστων πρακτικών από το ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και η διαχείριση ευρωπαϊκών και συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγραμμάτων. ιγ) Η μέριμνα για την ενσωμάτωση των αρχών και των μεθόδων εκπαίδευσης ενηλίκων, για τη χρήση νέων τεχνολογιών και την προώθηση του ψηφιακού περιβάλλοντος στα προγράμματα δια βίου μάθησης, περιλαμβανομένης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, για την ανάπτυξη του κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού με την ενσωμάτωση των παραπάνω μεθόδων και για τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και αξιολόγηση των εκπαιδευτών. ιδ) Η μέριμνα για τη διασφάλιση της ποιότητας και η αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών κατάρτισης και γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων. ιε) Η μέριμνα για τη συμμετοχή των μελών των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων σε προγράμματα δια βίου μάθησης. ιστ) Η μέριμνα για την εκπαίδευση των μελών εθελοντικών ομάδων πολιτικής προστασίας στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος διαχείρισης κινδύνων και κρίσεων και αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών. ιζ) Η μέριμνα για την επιμόρφωση και τη συνεχή υποστήριξη των στελεχών των υπηρεσιακών μονάδων και των αρμόδιων φορέων παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης των Περιφερειών και των Δήμων. ιη) Η μέριμνα για τη συγκρότηση και λειτουργία των μητρώων του Δικτύου που αναφέρονται στο άρθρο 17. ιθ) Η μέριμνα για την παροχή κινήτρων και η υλοποίηση μέτρων προβολής, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, για την αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων σε δράσεις δια βίου μάθησης. κ) Η συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Π. σε θέματα δια βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού που ενδιαφέρουν τους φορείς της μη τυπικής εκπαίδευσης. κα) Η συνεργασία με το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. σε θέματα πιστοποίησης εισροών της μη τυπικής εκπαίδευσης. κβ) Η συνεργασία με τον Ε.Ο.Π.Π. σε θέματα πιστοποίησης των εκροών της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης. κγ) Η συνεργασία με το Ι.Δ.ΕΚ.Ε. σε θέματα επιστημονικής υποστήριξης του Εθνικού Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης και αξιολόγησης του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 4 του ν. 2327/1995 και της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του ν. 2909/2001. κδ) Η οργάνωση συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των προγραμμάτων και της αποτελεσματικότητας του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης. Η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης συντάσσει συνολική ετήσια έκθεση για τη δια βίου μάθηση στην Ελλάδα. κε) Ο καθορισμός ελάχιστων προδιαγραφών αξιολόγησης, για την αποτίμηση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Ειδικά στο επίπεδο των εκπαιδευτικών μονάδων εφαρμόζεται η μέθοδος της αυτοαξιολόγησης για την αποτίμηση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου. κστ) Η πραγματοποίηση ανά τριετία εξωτερικής αξιολόγησης του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης, με τη συμμετοχή και εμπειρογνομόνων ευρωπαϊκών ή διεθνών οργανισμών. Ακόμα η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης έχει την δυνατότητα να ασκεί καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης, κατά την έννοια του άρθρου 4 του ν. 3614/2007 (ΦΕΚ 267 Α'), στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια

Βίου Μάθηση». Επίσης στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης συνιστώνται εξήντα πέντε οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού και δέκα θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, οι οργανικές θέσεις που συνιστώνται με το προηγούμενο εδάφιο κατανέμονται κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα.

Υπηρεσιακές μονάδες των Περιφερειών, που ασκούν αρμοδιότητες σε θέματα Λια Βίου Μάθησης

Σύμφωνα με τον Νόμο 3852/2010 με τίτλο «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης*», και στο Α' Μέρος αναφέρεται ότι οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν. 1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α'). Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συγκροτούνται ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους και ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της περιφέρειάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος. Πιο συγκεκριμένα στο Α' Κεφάλαιο στο 1^ο άρθρο με τίτλο «*Σύσταση-Συγκρότηση Δήμων*», ότι οι Δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο πρωτοβάθμιος Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο νομό Αρκαδίας, συνίσταται εκ των κατώτερων Δήμων ακολούθως:

1. Δήμος Τρίπολης με έδρα την Τρίπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Τρίπολης β. Τεγέας γ. Σκιρίτιδας δ. Μαντινείας ε. Κορυθίου στ. Φαλάνθου ζ. Λεβιδίου και η. Βαλτετσίου, οι οποίοι καταργούνται.
  2. Δήμος Νότιας Κυνουρίας με έδρα το Λεωνίδιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Λεωνιδίου β. Τυρού και την κοινότητα Κοσμά, οι οποίοι καταργούνται.
  3. Δήμος Γορτυνίας με έδρα τη Δημητσάνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Δημητσάνης β. Ηραίας γ. Λαγκαδίων δ. Τρικολώνων ε. Κοντοβαζαίνης στ. Τροπαίων ζ. Κλείτορος και η. Βυτίνας, οι οποίοι καταργούνται.
  4. Δήμος Μεγαλόπολης με έδρα τη Μεγαλόπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Μεγαλόπολης β. Γόρτυνος και γ. Φαλαισίας, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στο δήμο Βόρειας Κυνουρίας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.
Γ. Οι δήμοι Νότιας Κυνουρίας και Βόρειας Κυνουρίας χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

Στο Β' Κεφάλαιο του ίδιου Νόμου με τίτλο «*Σύσταση Περιφερειών*» και ειδικότερα στο τρίτο άρθρο με τίτλο «*Σύσταση και συγκρότηση Περιφερειών*», αναφέρεται στις πρώτες διατάξεις ότι οι Περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι περιφέρειες σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές. Πιο συγκεκριμένα σε ότι αφορά την Περιφέρεια Πελοποννήσου, αναφέρεται ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου, η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Αργολίδος, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας. Έδρα της περιφέρειας Πελοποννήσου είναι η Τρίπολη. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας.

Στο Γ' Κεφάλαιο του ίδιου Νόμου με τίτλο «*Σύσταση Αποκεντρωμένης Διοίκησης*» και ειδικότερα στο έκτο άρθρο με τίτλο «*Σύσταση*», αναφέρει την σύσταση Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, η οποία εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα διοίκησης του Κράτους με έδρα την Πάτρα.

Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση προΐσταται Γενικός Γραμματέας. Για τα θέματα που αναφέρονται στην υπηρεσιακή του κατάσταση και τα καθήκοντά του εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α'). Η σφραγίδα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποτελείται από τρεις επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο 0,04 μ.. Στον εσωτερικό κύκλο τίθεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 48/1975 (ΦΕΚ 108 Α'), στο δεύτερο κύκλο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στον εξωτερικό οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

Σύμφωνα με το άρθρο 186 με τον τίτλο «Αρμοδιότητες Περιφερειών», τα όργανα των περιφερειών ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας. Η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους οριοθετείται από τις σχετικές διατάξεις των νόμων και των κανονιστικών διατάξεων της διοίκησης. Κατά την άσκησή τους θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους, η ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού με άλλες τοπικές ή δημόσιες αρχές και οργανισμούς, οι διαθέσιμοι πόροι για την κάλυψη των αρμοδιοτήτων και η ανάγκη να διασφαλισθεί η επωφελής και αποτελεσματική χρήση τους, καθώς και η ισόρροπη κατανομή τους, η ανάγκη οργάνωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η επάρκεια και η ποιότητά τους, η διαφάνεια και η ισονομία, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και η ανάγκη αειφόρου ανάπτυξης και προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι αρμοδιότητες των Περιφερειών αφορούν τους τομείς: Προγραμματισμού-Ανάπτυξης, Γεωργίας-Κτηνοτροφίας-Αλιείας, Φυσικών Πόρων-Ενέργειας-Βιομηχανίας, Απασχόλησης-Εμπορίου-Τουρισμού, Μεταφορών-Επικοινωνιών, Έργων-Χωροταξίας-Περιβάλλοντος, Υγείας, Παιδείας-Πολιτισμού-Αθλητισμού, Πολιτικής Προστασίας και Διοικητικής Μέριμνας. Αναφορικά με τις αρμοδιότητες της Περιφέρειας στους τομείς Παιδείας-Πολιτισμού-Αθλητισμού οι τελευταίες αφορούν την εξειδίκευση και την κατάρτιση προγραμμάτων, προς υποστήριξη της δια βίου μάθησης, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων και του σχεδιασμού του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σύμφωνα και με την κείμενη νομοθεσία, την άσκηση λειτουργικού χαρακτήρα αρμοδιοτήτων, περιλαμβανομένης και της θεματικής εξειδίκευσης, για τα Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, την εκπόνηση και την εκτέλεση προγραμμάτων, τα οποία αφορούν θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, Νέας Γενιάς και εκπαίδευσης ενηλίκων σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό και τις εφαρμοζόμενες, από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, πολιτικές.

Σύμφωνα με τον Νόμο 3879/2010, «*Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και άλλες διατάξεις*», στο 7^ο και στο 8^ο άρθρο προβλέπεται η εμπλοκή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον θεσμό της Δια Βίου Μάθησης. Ειδικότερα στο 7^ο άρθρο, με τίτλο «*Η Δια Βίου Μάθηση στις Περιφέρειες*», που περιλαμβάνει τέσσερις διατάξεις, αναφέρει στην πρώτη διάταξη ότι: «*Η Περιφέρεια κατάρτιζει, στο πλαίσιο του περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματός της, το περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, με βάση το αντίστοιχο εθνικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4. Το περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης περιλαμβάνει ιδίως επενδύσεις, προγράμματα ή επί μέρους δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και γενικότερα δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης σε περιφερειακό επίπεδο.*»

Στην δεύτερη διάταξη του ίδιου άρθρου, αναφέρεται ότι «*οι δράσεις του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης μπορεί να χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό και το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, μέσω της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, από επιχορηγήσεις και από ίδιους πόρους της Περιφέρειας.*» Στην τρίτη διάταξη του ίδιου άρθρου, αναφέρεται ότι η Περιφέρεια εφαρμόζει το περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης και διαχειρίζεται την εφαρμογή της πολιτικής και των κανόνων της παραγράφου 2 του άρθρου 4 που αφορούν την επαγγελματική κατάρτιση στην περιφέρειά της. Στις αρμοδιότητές της περιλαμβάνονται ιδίως: α) Η συγκρότηση, με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης, με αρμοδιότητα τη διατύπωση εισηγήσεων στο Περιφερειακό Συμβούλιο για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης και σύνδεσής της με την αγορά εργασίας και ιδίως για τη διερεύνηση και εκτίμηση των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας και την ιεράρχηση των επαγγελματικών ειδικοτήτων που πρέπει να λειτουργήσουν στα Ι.Ε.Κ., στα Κ.Ε.Κ. και γενικότερα στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης. Οι σχετικές αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου λαμβάνονται υπόψη κατά την εκπόνηση του Εθνικού Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης και του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχουν εκπρόσωποι των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών και των λοιπών κοινωνικών φορέων που αντιστοιχούν στους αναπτυξιακούς τομείς της Περιφέρειας, εκπρόσωπος της αντίστοιχης Περιφερειακής Ένωσης Δήμων και εκπρόσωπος των Κ.Π.Α. της Περιφέρειας που ορίζεται από τον Ο.Α.Ε.Δ.. β) Η λειτουργία και η διαχείριση των δημόσιων Ι.Ε.Κ. που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12. Ακόμα στην τέταρτη διάταξη αναφέρεται ότι «*Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, μπορεί να μεταβιβάζονται στις Περιφέρειες αρμοδιότητες του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και των φορέων διοίκησης της δια βίου μάθησης των περιπτώσεων δ', ε' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 3, εφόσον εξυπηρετούν αναπτυξιακού και λειτουργικού χαρακτήρα περιφερειακές ανάγκες και δεν αφορούν θέματα άσκησης γενικής κρατικής πολιτικής. Με το ίδιο διάταγμα ρυθμίζεται και η απόδοση των αντίστοιχων οικονομικών πόρων για την άσκησή τους.*»

Ειδικότερα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, στο υπ' αριθμόν 131 Προεδρικό Διάταγμα με τίτλο «*Οργανισμός της Περιφέρειας Πελοποννήσου*», στο 18^ο άρθρο με τίτλο «*Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης*» αναφέρεται η οργανική Μονάδα της Διεύθυνσης Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού με έδρα την Τρίπολη και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης είναι αρμόδια για τον συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σε αυτήν, την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους και την αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους. Πιο συγκεκριμένα στο 20^ο άρθρο εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού. Στην πρώτη διάταξη του 20^{ου} άρθρου αναφέρεται ότι «*οι αρμοδιότητες*

της Διεύθυνσης Δια Βίου Μάθησης και Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού ανάγονται ιδίως σε θέματα υποστήριξης του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, σε θέματα της πέραν του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος Δια Βίου Μάθησης και της σύνδεσης αυτών με την απασχόληση, σε θέματα εμπορίου και ανωνύμων εταιρειών, στην κατάρτιση προγραμμάτων για τον τουριστικό σχεδιασμό, καθώς και για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή της περιφέρειας, σε συνεργασία με τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ) και τους ΟΤΑ α' βαθμού της περιφέρειας.» Η δεύτερη διάταξη του 20^{ου} άρθρου αναφέρει ότι «την Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού απαρτίζουν τα εξής τμήματα: α. Τμήμα Υποστήριξης της Εκπαίδευσης, β. Τμήμα Δια Βίου Μάθησης και Παιδείας, γ. Τμήμα Απασχόλησης, δ. Τμήμα Εμπορίου και ε. Τμήμα Τουρισμού.» Στην τρίτη διάταξη του 20^{ου} άρθρου αναφέρεται ότι «οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού κατανέμονται στα υπαγόμενα σε αυτήν τμήματα ως εξής: α. Στο **Τμήμα Υποστήριξης της Εκπαίδευσης** υπάγονται ιδίως οι εξής αρμοδιότητες, που αφορούν το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα: **αα.** Η διοικητική υποστήριξη των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων όπως: **ααα.** η αντικατάσταση των κινητήρων αυτοκινήτων των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, **ααβ.** η έγκριση της εγκατάστασης, μεταφοράς ή επισκευής οποιασδήποτε κατηγορίας τηλεφωνικών συνδέσεων για τις ανωτέρω υπηρεσίες, **αβ.** Η λήψη αποφάσεων που αφορούν την λειτουργία σχολικών μονάδων και δεν επηρεάζουν το εκπαιδευτικό πλαίσιο που καθορίζει το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, όπως: **αβα.** Η θέσπιση βραβείων, χορηγιών και άλλων μέσων για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης των γραμμάτων και των τεχνών, **αββ.** ο διορισμός και η αντικατάσταση διοικητών ιδρυμάτων που χορηγούν υποτροφίες στη χωρική αρμοδιότητα της Περιφέρειας, **αβγ.** η έγκριση της αδελφοποίησης σχολείων της χώρας με σχολεία της αλλοδαπής, της συνεργασίας αυτών, καθώς και της συμμετοχής μαθητών σε διεθνείς μαθητικές συναντήσεις, **αβδ.** η διακοπή μαθημάτων λόγω έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου στη χωρική αρμοδιότητα της Περιφέρειας και **αβε.** η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, Χορού και Κινηματογράφου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. β. Στο **Τμήμα Δια Βίου Μάθησης και Παιδείας**, υπάγονται ιδίως οι εξής αρμοδιότητες, που αφορούν την πέραν του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος δια βίου μάθησης: **βα.** Η υποστήριξη των συλλογικών οργάνων της Περιφέρειας στην εκπόνηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης, το οποίο περιλαμβάνει επενδύσεις, προγράμματα, ή επιμέρους δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και γενικότερα δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης σε περιφερειακό επίπεδο, **ββ.** Η υποστήριξη των συλλογικών οργάνων της Περιφέρειας στην έρευνα της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας, την ιεράρχηση των ειδικοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης που πρέπει να λειτουργήσουν στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ), στα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ) και γενικότερα στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης και την σύνδεση της παρεχόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με τις αναπτυξιακές ανάγκες και τις δυνατότητες της Περιφέρειας., **βγ.** Η διοικητική υποστήριξη της λειτουργίας και διαχείρισης των δημοσίων ΙΕΚ που υπάγονται στην Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο σχετικών προγραμματικών συμβάσεων που υπογράφονται από την Περιφέρεια κατά τις διατάξεις του νόμου και της λειτουργίας και διαχείρισης των ΚΕΚ της Περιφέρειας, **βδ.** Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στις λειτουργίες και τις σχέσεις της Διεύθυνσης, περιλαμβανόμενης

της μέριμνας ηλεκτρονικής διασύνδεσης με τις υπηρεσίες και τους φορείς, την διαδικτυακή πύλη και τα ηλεκτρονικά μητρώα των άρθρων 9 και 17 του Ν.3879/2010 (Α' 163), βε. Η συγκρότηση και η μέριμνα για την λειτουργία των υφιστάμενων Νομαρχιακών Επιτροπών Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε), καθώς και η διαχείριση των λογαριασμών τους, που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος και βστ. Ο συντονισμός των επιμορφωτικών φορέων, που συμμετέχουν στις υφιστάμενες Ν.Ε.Λ.Ε. γ) Το **Τμήμα Απασχόλησης** είναι αρμόδιο ιδίως για την συμμετοχή και την υλοποίηση προγραμμάτων, δράσεων και πρωτοβουλιών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών άνεργων στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, την επιβολή της ποινής του προστίμου σε εργοδότες, βάσει της εισήγησης της οικείας Συμβουλευτικής Επιτροπής, την κύρωση εσωτερικών κανονισμών εργασίας επιχειρήσεων και την έγκριση ή απόρριψη παραπόνων οργανώσεων εργαζομένων κατά διατάξεων κανονισμών εργασίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. δ) Το **Τμήμα Εμπορίου** είναι αρμόδιο ιδίως για την παράταση με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, του εθνικού ενιαίου πλαισίου λειτουργίας των καταστημάτων κάθε είδους, την εισήγηση για την διατύπωση γνώμης από την αρμόδια Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας για την ίδρυση Εμπορευματικού Κέντρου καθώς και την παράταση, με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου του εθνικού ενιαίου πλαισίου λειτουργίας των καταστημάτων κάθε είδους. ε) Το **Τμήμα Τουρισμού** είναι αρμόδιο ιδίως για την κατάρτιση προγραμμάτων για τον τουριστικό σχεδιασμό, καθώς και για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή της περιφέρειας σε συνεργασία με τον ΕΟΤ και τους ΟΤΑ α' βαθμού της περιφέρειας, την παροχή γνωμοδότησης κατ' άρθρο 29 παρ.3 του Ν.2545/1997 (Α' 254), για χαρακτηρισμό και οριοθέτηση Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α) και την κατάρτιση, στο πλαίσιο των αναπτυξιακών προγραμμάτων, σχεδίου ανάπτυξης υποδομών για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής στον τουρισμό.

Στο επόμενο άρθρο (21^ο) με τίτλο «*Διάρθρωση-Αρμοδιότητες Διευθύνσεων Ανάπτυξης Περιφερειακών Ενοτήτων*» αναφέρεται ότι «*Οι Διευθύνσεις Ανάπτυξης που συνιστώνται σε κάθε περιφερειακή ενότητα της Περιφέρειας Πελοποννήσου (Αργολίδα, Αρκαδία, Κορινθία, Λακωνία και Μεσσηνία), ασκούν σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας αρμοδιότητες του τομέα φυσικών πόρων ενέργειας και βιομηχανίας και του τομέα απασχόλησης εμπορίου και τουρισμού καθώς και αρμοδιότητες παιδείας και δια βίου μάθησης οι οποίες έχουν ανατεθεί στις Περιφέρειες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Οι Διευθύνσεις αυτές οφείλουν να απευθύνονται στις αντίστοιχες οργανικές μονάδες της έδρας της Περιφέρειας, για αντιμετώπιση θεμάτων της αρμοδιότητας τους. Τις Διευθύνσεις Ανάπτυξης των περιφερειακών ενοτήτων απαρτίζουν τα εξής τμήματα:* α. *Τμήμα Χορήγησης Αδειών Ανάπτυξης, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων*, β. *Τμήμα Επαγγέλματος*, γ. *Τμήμα Εμπορίου και Τουρισμού*, δ. *Τμήμα Δια Βίου Μάθησης, Παιδείας και Απασχόλησης* και ε. *Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης.*» Σε ότι αφορά το **Τμήμα Επαγγέλματος**, χρήζει αναφοράς ότι το τελευταίο είναι αρμόδιο ιδίως για την έκδοση, τον έλεγχο και την χορήγηση όλων των αδειών άσκησης επαγγέλματος όπως σε μηχανοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και ηλεκτροσυγκολλητές. Παράλληλα σε ότι αφορά το **Τμήμα Δια Βίου Μάθησης, Παιδείας και Απασχόλησης**, το τελευταίο ασκεί στην Περιφερειακή Ενότητα ιδίως τις αρμοδιότητες σε θέματα παιδείας, οι οποίες έχουν ανατεθεί στις Περιφέρειες κατά την κείμενη νομοθεσία και οφείλει να απευθύνεται στην Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση θεμάτων των αρμοδιοτήτων του. Το τμήμα αυτό ασκεί και τις

ακόλουθες ειδικότερες αρμοδιότητες που αφορούν την περιφερειακή ενότητα: α. Την έγκριση σχολικών εκδρομών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, β. την συγκρότηση σχολικών εφορειών, που λειτουργούν στις σχολικές μονάδες της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, γ. την λειτουργία πιστοποιημένων ΚΕΚ σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, δ. την μέριμνα διασφάλισης της ηλεκτρονικής διασύνδεσης με την Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού, ε. την έγκριση της αδελφοποίησης σχολείων της χώρας με σχολεία της αλλοδαπής, της συνεργασίας αυτών, καθώς και της συμμετοχής μαθητών σε διεθνείς μαθητικές συναντήσεις και στ. την χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, Χορού και Κινηματογράφου σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης είναι αρμόδιο ιδίως για όλες τις διοικητικές εργασίες και πράξεις που αφορούν την Διεύθυνση και τα Τμήματα της.

Στις 24 Ιανουαρίου 2012, με την υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 60888/20532/2011 ανακοίνωση, συγκροτήθηκε από την Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και την Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού, η Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης της Περιφέρειας Πελοποννήσου που αποτελείται από συνολικά 21 άτομα. Ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι ο Περιφερειακός Σύμβουλος και Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης σε θέματα Απασχόλησης- Παιδείας – Υγείας. Το σώμα της Περιφερειακής Επιτροπής αποτελείται από έξι εκπροσώπους του Περιφερειακού Συμβουλίου, και τους εκπροσώπους φορέων όπως ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού η Περιφερειακή Ένωση Δήμων Πελ/σου, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας – Περ/κο Τμήμα Πελ/σου το Α.ΤΕΙ Καλαμάτας, το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, η ΑΔΕΔΥ το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας- Παράρτημα Πελοποννήσου και Δυτικής Στερεάς Ελλάδος η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος, η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας με αναπληρωτή, η Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Πελοποννήσου, η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών. Κάθε εκπρόσωπος των προαναφερθέντων φορέων συμμετέχει στην Περιφερειακή Επιτροπή με τον/την αναπληρωτή/-τρια του-ης. Η Επιτροπή διαθέτει και Γραμματέα με αναπληρώτρια. Το έργο της Επιτροπής είναι η διατύπωση εισηγήσεων στο Περιφερειακό Συμβούλιο για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης και σύνδεσής της με την αγορά εργασίας και ιδίως για τη διερεύνηση και εκτίμηση των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας και την ιεράρχηση των επαγγελματικών ειδικοτήτων που πρέπει να λειτουργήσουν στα Ι.Ε.Κ., στα Κ.Ε.Κ. και γενικότερα στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης¹⁹⁴.

¹⁹⁴ Πιο συγκεκριμένα πρόκειται για τους 1. **Πουλά Ανδρέα**, Περιφερειακό Σύμβουλο και Θεματικό Αντιπεριφερειάρχη σε θέματα Απασχόλησης- Παιδείας – Υγείας, ως **Πρόεδρος**, 2. **Σταυριανόπουλο Θεόδωρο**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 3. **Λαλιουδάκη Δημήτριο**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 4. **Μελίδη Χριστίνα**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 5. **Βαλασόπουλο Παναγιώτη**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 6. **Γούργαρη Ενώγγελο**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 7. **Πετράκο Αθανάσιο**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 8. **Καμπύλη Γεώργιο**, εκπρόσωπο του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού με αναπληρώτρια την Καραφωτιά Ευθαλία, 9. **Οικονόμου Θεόδωρο**, εκπρόσωπο της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Πελ/σου με αναπληρωτή τον Βόνσο Δημήτριο, 10. **Λουκά Αθανάσιο**, εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας – Περ/κο Τμήμα Πελ/σου με αναπληρωτή τον Καρούντζο Δημήτριο, 11. **Παπουτσή Ιωάννη**, εκπρόσωπο του Α.ΤΕΙ Καλαμάτας με αναπληρωτή τον Δημόπουλο Βασίλειο, 12. **Κριεμάδη Αθανάσιο**, εκπρόσωπο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με αναπληρωτή τον Αλεξόπουλο Παναγιώτη 13. **Χουζούρη Γιάννη**, εκπρόσωπο της ΑΔΕΔΥ με αναπληρωτή τον Σταθόπουλο Χρήστο, 14. **Ανδρικόπουλο Ηλία**, εκπρόσωπο του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας-Παράρτημα Πελοποννήσου και Δυτικής Στερεάς Ελλάδος με αναπληρώτρια τον Κουρεμπέ Θεοφάνη,

Επιπλέον¹⁹⁵ η μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχείρισης των Δημόσιων ΙΕΚ και της Δια Βίου Μάθησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, αίτημα του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου από την πρώτη στιγμή ανάληψης των καθηκόντων του, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 25 Ιανουαρίου. Ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου στις παρεμβάσεις του προς τους επικεφαλής του Υπουργείου Παιδείας έθετε το θέμα διάθεσης των πιστώσεων στις περιφέρειες και διατήρησης του εποπτικού ρόλου αναφορικά με τη Δια Βίου Μάθηση. Κατά τη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του Υπουργείου με αντικείμενο την εφαρμογή του Ν. 3879/2010 «*Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις*» στις Περιφέρειες συμμετείχαν από την πλευρά της κυβέρνησης η τότε Υπουργός Άννα Διαμαντοπούλου, ο τότε αναπληρωτής Υπουργός Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος και ο Γενικός Γραμματέας Δια Βίου Μάθησης Ευθύμιος Μπάκας, οι Περιφερειάρχες και οι θεματικοί Αντιπεριφερειάρχες Παιδείας. Ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου συνοδευόταν από τον Θεματικό Αντιπεριφερειάρχη κ. Ανδρέα Πουλά. Συζητήθηκαν στην σύσκεψη ειδικότερα η εφαρμογή του Περιφερειακού προγράμματος Δια Βίου Μάθησης, η συγκρότηση Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης και η λειτουργία και Διαχείριση των Δημόσιων ΙΕΚ, που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης από την Περιφέρεια και σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης για τη μετάβαση των Δημόσιων ΙΕΚ στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας. Ο κ. Τατούλης, κατά τη διάρκεια της σύσκεψης τόνισε τη σωστή κατεύθυνση της πρωτοβουλίας της Γενικής Γραμματείας της Δια Βίου Μάθησης, η οποία βρίσκει σύμφωνη την Περιφέρεια Πελοποννήσου. «*Οι Περιφέρειες πρέπει να συμμετέχουν ουσιαστικά τόσο στην Επαγγελματική Κατάρτιση όσο και στη Δια Βίου Μάθηση. Η συνεργασία αυτή πρέπει να βασιστεί στις αρχές ειλικρίνειας και συνέπειας. Συνεπώς πρέπει να υπάρχει σαφής εικόνα του τι παραχωρείται στις Περιφέρειες και ποιες υποχρεώσεις αυτές αναλαμβάνουν*». Ο Περιφερειάρχης αναφέρθηκε επίσης στην ανάγκη διασύνδεσης της Δια Βίου Μάθησης με την απασχόληση, μέσω της δικτύωσης των φορέων Δια Βίου Μάθησης, και της διασφάλισης της διαφάνειας και της ποιότητας, τις σύγχρονες απαιτήσεις για ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα, και ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς για επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη, την ανάγκη για συστηματική συνεργασία των συμβαλλόμενων φορέων προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρύτερη λειτουργία των Δ.Ι.Ε.Κ. Η μη εναρμόνιση αρμοδιοτήτων με την πρόβλεψη του Καλλικράτη δεν

---

15. **Μπουντρούκα Ιωάννη**, εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος με αναπληρωτή τον Δαμόλο Φώτιο, 16. **Κολεβέντης Φώτης**, εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας με αναπληρωτή τον Μαλανδρένη Κων/νο, 17. **Καρούνου Αθανασία**, εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία με αναπληρωτή τον Μαυροκορίδη Σωκράτη, 18. **Αμπεράκη Ιωάννα**, εκπρόσωπο του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας με αναπληρωτή τον Θωμά Διονύσιο, 19. **Σίδηρη Δημήτριο**, εκπρόσωπο της Περιφερειακής Δ/σης Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Πελοποννήσου με αναπληρωτή τον Πανάκο Ζαχαρία, 20. **Μπίτσιο Δημήτρη**, εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών με αναπληρωτή τον Μικρό Κων/νο. Γραμματέας της ως άνω επιτροπής ορίζεται η κ. Καλογεροπούλου Παναγιώτα, υπάλληλος της Περιφέρειας Πελοποννήσου με αναπληρώτρια την κ. Καραλή Μαρία, υπάλληλο της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Ο δικτυακός τόπος <http://ppel.gov.gr/2012/01/%CF%83%CF%85%CE%B3%CE%BA%CF%81%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%B5%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%AE%CF%82/> ανακτήθηκε την Τετάρτη 24 Ιανουαρίου 2012

Ο δικτυακός τόπος <http://ppel.gov.gr/2012/01/%CE%B1-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%B9%CE%B5%CE%BA-%CE%B4%CE%B9-%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%B1-%CE%B2%CE%AF%CF%BF%CF%85-%CE%BC%CE%AC%CE%B8%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%B7/> ανακτήθηκε την Παρασκευή 03 Φεβρουαρίου 2012

οφείλεται σε αδυναμία Περιφερειών αλλά σε δυσκολία του ίδιου του υπουργείου κατέληξε ο Πέτρος Τατούλης.

Ακόμα¹⁹⁶ θέματα που αφορούν στη μετάβαση της επαγγελματικής κατάρτισης προς την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση και ειδικότερα στη λειτουργία και διαχείριση των δημοσίων ΙΕΚ , εξετάστηκαν σε συνάντηση εργασίας της πολιτικής ηγεσίας του υπ. Παιδείας με τους εκπροσώπους της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης¹⁹⁷ .

---

¹⁹⁶ Ο δικτυακός τόπος <http://www.esos.gr/%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%CE%B9%CE%B5%CE%BA/item/27162-%CE%BA-%CE%B1%CF%81%CE%B2%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%83-%C2%AB%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B1-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%B9%CE%B5%CE%BA-%CE%BD%CE%B1-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%86%CE%BF%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%8D%CE%BD-%CE%B1%CF%80%CE%B1%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CF%8D%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%BF%CE%B9-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%8C%CF%87%CE%B9-%CE%AC%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%BF%CE%B9%CE%B9%CF%82%BB.html> ανακτήθηκε την Τετάρτη 08 Φεβρουαρίου 2012 στις 14:02

¹⁹⁷ Μετά τη συνάντηση, η οποία πραγματοποιήθηκε σε πολύ καλό κλίμα, ο κ. Αρβανιτόπουλος δήλωσε τα εξής: «Συζητήσαμε για την αποκέντρωση της λειτουργίας των δημοσίων ΙΕΚ. Βάλαμε χρονοδιάγραμμα, ορίζοντας την 1η Ιουλίου 2012 ως ημερομηνία ανάληψης και αποφασίσαμε ότι μαζί με την αρμοδιότητα οι Περιφέρειες θα πάρουν και τους αντίστοιχους πόρους, ενώ παράλληλα πρέπει να εξορθολογιστεί η λειτουργία τους ώστε να είναι βιώσιμη και ποιοτική. Στόχος μας είναι από τα δημόσια ΙΕΚ να αποφοιτούν απασχολούμενοι και όχι άνεργοι. Και αυτό θα επιτευχθεί όταν οι ειδικότητες, ο αριθμός των εκπαιδευομένων και η εν γένει λειτουργία τους θα αποφασίζονται από την περιφερειακή αυτοδιοίκηση σύμφωνα με τους στρατηγικούς αναπτυξιακούς της στόχους και προοπτικές». Στη σύσκεψη παρευρέθησαν ο Πρόεδρος της ΕΝΠΕ και Περιφερειάρχης Αττικής κ. Γιάννης Σγουρός, ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου κ. Πέτρος Τατούλης, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας κ. Απόστολος Κασιφάρας, ο Αντιπεριφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας κ. Νικόλαος Μπέτσιος, ο Αντιπεριφερειάρχης Πελοποννήσου κ. Ανδρέας Πουλάς, ο Αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλίας κ. Βασίλειος Τσιάκος, η Αντιπεριφερειάρχης Βορείου Αιγαίου κα Ευαγγελία Λύκου, ο Αντιπεριφερειάρχης Κεντρικής Μακεδονίας κ. Ευθύμιος Φωτόπουλος και ο Σύμβουλος επί θεμάτων Δια Βίου Μάθησης κ. Αλέξανδρος Θάνος, ο Αντιπεριφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας κ. Απόστολος Τζιζιτζής, ο Αντιπεριφερειάρχης Ηπείρου κ. Παντελής Κολόκας, ο Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου Ιονίων Νήσων κ. Χρήστος Άνθης, η Αντιπεριφερειάρχης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης κα Γωγώ Νικολάου, η Αντιπεριφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου κα Δέσποινα Διακοσταυριανού, και ο Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης κ. Ευρυπίδης Κουκιαδάκης

Οι υπηρεσιακές μονάδες των Δήμων, που ασκούν αρμοδιότητες σε θέματα δια βίου μάθησης

Σύμφωνα με το Γ' Μέρος με τίτλο «*Αρμοδιότητες-Άσκηση Αρμοδιοτήτων Δήμων και Κοινοτήτων*» και το άρθρο 75 με τίτλο «*Αρμοδιότητες*» του Ν.3463/2006 «*Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων*», οι δημοτικές και οι κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Οι αρμοδιότητες του τομέα στ' «*Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού*» αφορούν την κατασκευή, διαχείριση και βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Παιδείας και ιδιαίτερα η συντήρηση, η καθαριότητα και η φύλαξη των σχολικών κτιρίων, την ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών, την ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, την ίδρυση και λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής. Επίσης οι αρμοδιότητες του τομέα στ' «*Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού*» αφορούν την εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ., καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων, την προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων αυτών, την επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, την διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων ή η συμμετοχή τους σε αυτά, την προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ακόμα οι αρμοδιότητες του τομέα στ' «*Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού*» αφορούν την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού, την κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως δημοτικών και κοινοτικών γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης και την προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, υπό τον τομέα στ' («*Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού*»), προστίθενται οι αρμοδιότητες που αφορούν την εκτέλεση προγραμμάτων δια βίου μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, την συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας, επιλογής και εκτίμησης της αξίας οικοπέδου για την ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηριστεί ως διδακτήριο, την απαλλοτρίωση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και η ανέγερση σχολικών κτιρίων, την μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, η στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης ο καθορισμός της αποκλειστικής χρήσης ορισμένων χώρων του διδακτηρίου, από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και της κοινής χρήσης των υπολοίπων χώρων και των ωρών λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας. Ακόμα προστίθενται οι αρμοδιότητες που αφορούν την διάθεση διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων, κοινού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Σχολική Επιτροπή, την μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, περιλαμβανομένης

της μεταφοράς των μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, καθώς και της μεταφοράς και σίτισης μαθητών μουσικών και καλλιτεχνικών και λυκείων, την εποπτεία και ο έλεγχος των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων, την έγκριση της εγκατάστασης, μεταφοράς ή επισκευής τηλεφωνικών συνδέσεων (κυρίων, δευτερευουσών, πρόσθετων και παράλληλων) στα σχολεία, την οργάνωση συναυλιών ή άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων για τους μαθητές, κατόπιν έγκρισης της Σχολικής Επιτροπής, τον διορισμό και την αντικατάσταση διοικητών των ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες, εφόσον έχουν τοπική σημασία. Επίσης προστίθενται οι αρμοδιότητες που αφορούν την έγκριση οποιασδήποτε μίσθωσης ιδιωτικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για μεταφορά προσώπων και υλικών προς κάλυψη σχολικών αναγκών, τον καθορισμό κοινωφελούς χρήσης των σχολείων σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας τους, την κατανομή πιστώσεων στις Σχολικές Επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων, την επιβολή κυρώσεων, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, στους γονείς και κηδεμόνες που δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αμελούν για την τακτική φοίτησή τους, την διακοπή μαθημάτων, λόγων έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου, την χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (ωδείων, μουσικών σχολών, χορωδιών, συμφωνικών ορχηστρών και συγκροτημάτων μουσικής δωματίου), σύμφωνα με τις διατάξεις του β.δ. 16/1966 (ΦΕΚ 7 Α'). Επιπλέον προστίθενται οι αρμοδιότητες που αφορούν την συμμετοχή εκπροσώπου του οικείου δήμου στην οργανωτική επιτροπή φεστιβάλ τοπικής εμβέλειας, την επιχορήγηση φορέων που αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του δήμου, καθώς και όσων συμβάλλουν στην τουριστική ανάπτυξη και προβολή του, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του αλλά και την άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πολιτισμού και Τουρισμού. Με την απόφαση αυτή, η οποία εκδίδεται κατόπιν γνώμης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος, προσδιορίζονται ειδικότερα τα Εθνικά Αθλητικά Κέντρα, κατ' αντιστοιχία προς τους οικείους δήμους, εξειδικεύονται τα θέματα που αναφέρονται στην εποπτεία, καθώς και κάθε σχετικό τεχνικό, λεπτομερειακό και διαδικαστικό ζήτημα.»

Σύμφωνα με το 8ο Άρθρο με τίτλο «*Η Δια Βίου Μάθηση στους Δήμους*» του Νόμου 3879/2010, με τίτλο «*Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις*» αναφέρει στην πρώτη διάταξη του ότι ο Δήμος καταρτίζει, στο πλαίσιο του τοπικού αναπτυξιακού προγράμματός του, το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, με βάση το Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 και το αντίστοιχο περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 7. Το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης περιλαμβάνει, ιδίως, επενδύσεις, προγράμματα ή επί μέρους δράσεις γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και γενικότερα δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης σε τοπικό επίπεδο, όπως είναι: α) οι δραστηριότητες σύνδεσης των σχολικών μονάδων με την κοινωνία, β) οι δράσεις επιμόρφωσης ενηλίκων, ιδίως σε τομείς της δημόσιας υγείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού, του περιβάλλοντος, της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και οι δράσεις επιμόρφωσης της νέας γενιάς και της τρίτης ηλικίας, καθώς και η δημιουργία σχολών γονέων και γ) οι δράσεις προώθησης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας μέσω της σύνδεσης με την τοπική οικονομία. Η δεύτερη διάταξη του όγδοου άρθρου με τίτλο «*Η Δια Βίου Μάθηση στους Δήμους*» του Νόμου 3879/2010, με τίτλο «*Ανάπτυξη της Δια Βίου*

Μάθησης και λοιπές διατάξεις» αναφέρει ότι στο τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, σε ιδιαίτερο κεφάλαιο, μπορεί να εντάσσονται και δράσεις συλλογικού χαρακτήρα, οι οποίες υποστηρίζονται οικονομικά, επιστημονικά ή διοικητικά από το Δήμο, των δημόσιων, των κοινωνικών και των ιδιωτικών φορέων που έχουν την έδρα τους ή ασκούν δραστηριότητες στην περιφέρεια του Δήμου και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Φορέων του Δικτύου που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 17. Στην τρίτη διάταξη αναφέρεται ότι οι δράσεις του τοπικού προγράμματος δια βίου μάθησης μπορεί να χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό και από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων απευθείας από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, μέσω της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης ή μέσω της αντίστοιχης Περιφέρειας, από επιχορηγήσεις και από ίδιους πόρους του Δήμου. Η τέταρτη διάταξη αναφέρει ότι ο Δήμος εφαρμόζει το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης και διαχειρίζεται την εφαρμογή των πολιτικών και των κανόνων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 που αφορούν τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων στην περιφέρεια του Δήμου. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται ιδίως: α) η ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Δια Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.) που οργανώνονται στο πλαίσιο της υπηρεσιακής μονάδας που ασκεί αρμοδιότητες δια βίου μάθησης ή νομικού προσώπου του Δήμου και εφαρμόζουν το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, β) η λειτουργία και διαχείριση τοπικών δομών και η εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων, κατά τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 6 του άρθρου 21 και γ) η εφαρμογή προγραμμάτων των Κ.Π.Ε. του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων, κατά τις διατάξεις της περίπτωσης β' της ίδιας παραγράφου. Τέλος η Πέμπτη διάταξη του όγδοου άρθρου με τίτλο «*Η Δια Βίου Μάθηση στους Δήμους*» του Νόμου 3879/2010, με τίτλο «*Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις*» αναφέρει ότι με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, μπορεί να μεταβιβάζονται στους Δήμους αρμοδιότητες του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και των φορέων διοίκησης της δια βίου μάθησης των περιπτώσεων δ', ε' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 3, εφόσον εξυπηρετούν αναπτυξιακού και λειτουργικού χαρακτήρα τοπικές ανάγκες και δεν αφορούν θέματα άσκησης γενικής κρατικής πολιτικής. Με το ίδιο διάταγμα ρυθμίζεται και η απόδοση των αντίστοιχων οικονομικών πόρων για την άσκησή τους.

Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Δια Βίου Μάθησης (πρώην ΕΚΕΠΙΣ)

Σύμφωνα με το άρθρο 22 με τίτλο «Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών» του Νόμου 2469/1997 με τίτλο «Περιορισμός και Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις», αναφέρεται η ίδρυση του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών». Το Ν.Π.Ι.Δ έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εδρεύει στην Αθήνα. Με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού δύνανται να συνιστώνται παραρτήματα του Κέντρου σε άλλες διοικητικές περιφέρειες της χώρας, όχι όμως περισσότερα του ενός ανά περιφέρεια. Ακόμα σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 με τίτλο «Λοιπές διατάξεις» του Ν. 3385/2005, ΦΕΚ 210 Α' με τίτλο «Ρυθμίσεις για την προώθηση της απασχόλησης, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και άλλες διατάξεις», το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που ιδρύθηκε με την παρ.1 του άρθρου 22 του Ν.2469/1997 (ΦΕΚ 38 Α') με την επωνυμία «Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών» μετονομάζεται και εφεξής φέρει την επωνυμία «Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης» (Ε.Κ.Ε.Π.Ι.Σ). Επίσης σύμφωνα με το 10^ο άρθρο του Ν.3879/2010, το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης μετονομάζεται σε «Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Δια Βίου Μάθησης (Ε.ΚΕ. ΠΙΣ.)» και αποτελεί τον εθνικό φορέα πιστοποίησης των εισροών της μη τυπικής εκπαίδευσης. Οι Σκοποί του Κέντρου είναι: α) η πιστοποίηση των εισροών της μη τυπικής εκπαίδευσης και, ειδικότερα: αα) η πιστοποίηση των δομών, των επαγγελματικών περιγραμμάτων, των προγραμμάτων και των εκπαιδευτών των φορέων της αρχικής και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και γενικότερα της μη τυπικής εκπαίδευσης, περιλαμβανομένης της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, ββ) η πιστοποίηση των φορέων παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και των στελεχών τους και γγ) η χορήγηση άδειας λειτουργίας των φορέων αυτών, όπου αυτό απαιτείται, και β) η εξασφάλιση των προϋποθέσεων και η εξυπηρέτηση των στόχων που αναφέρονται στα εθνικά, τα ευρωπαϊκά και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης σε σχέση με την πιστοποίηση των εισροών της μη τυπικής εκπαίδευσης. Για την υλοποίηση των σκοπών του, το Κέντρο ιδίως μελετά, αναπτύσσει, οργανώνει και εφαρμόζει τις προδιαγραφές των συστημάτων πιστοποίησης των εισροών της μη τυπικής εκπαίδευσης, καταρτίζει και τηρεί τα μητρώα των πιστοποιημένων δομών, εκπαιδευτών, στελεχών δια βίου συμβουλευτικής και ελεγκτών – αξιολογητών των δομών αυτών, ασκεί συνεχή έλεγχο και αξιολογεί τη λειτουργία των πιστοποιημένων δομών της μη τυπικής εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων και των φορέων παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, εισηγείται την έκδοση κανονιστικού πλαισίου για τις προϋποθέσεις, τους όρους και τη διαδικασία πιστοποίησης των δομών, των επαγγελματικών περιγραμμάτων, των προγραμμάτων και των εκπαιδευτών των φορέων της μη τυπικής εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων των φορέων παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και των στελεχών τους, και υποβάλλει προτάσεις στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και στο Συμβούλιο Δια Βίου Μάθησης και Σύνδεσης με την Απασχόληση για τη χάραξη κατευθύνσεων, το σχεδιασμό και τον προγραμματισμό μέτρων πολιτικής για τη συνεχή βελτίωση και ανάπτυξη του συστήματος πιστοποίησης των εισροών της μη τυπικής εκπαίδευσης.» Το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο είναι εννεαμελές, συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και αποτελείται από τον

πρόεδρο, που είναι επιστήμονας με επαρκή γνώση και εμπειρία σε θέματα διοίκησης, καθώς και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, έναν εκπρόσωπο του Ο.Α.Ε.Δ., έναν εκπρόσωπο του Ε.Ο.Π.Π., έναν εκπρόσωπο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α, έναν εκπρόσωπο της Γ.Σ.Ε.Ε., έναν κοινό εκπρόσωπο των φορέων των εργοδοτών (Σ.Ε.Β., Ε.Σ.Ε.Ε., Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.) και έναν εμπειρογνώμονα». Ακόμα φυσικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων ή νομικά πρόσωπα μπορεί να παρέχουν υπηρεσίες μη τυπικής εκπαίδευσης ως Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών (Ε.Ε.Σ.) μόνο κατόπιν άδειας η οποία χορηγείται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση για τη χορήγηση ή μη της άδειας εκδίδεται εντός πέντε μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Τα Ε.Ε.Σ., ύστερα από την αδειοδότησή τους, εγγράφονται στο Μητρώο Φορέων Δια Βίου Μάθησης. Για την αδειοδότηση των Ε.Ε.Σ. λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια που αφορούν τις κτιριακές υποδομές και τον εξοπλισμό που να ανταποκρίνονται προς τα παρεχόμενα προγράμματα σπουδών και τον αριθμό των σπουδαστών. Οι εγκαταστάσεις πρέπει να τηρούν τους κανόνες της κείμενης νομοθεσίας για την ασφάλεια και την υγιεινή των χώρων, το διοικητικό προσωπικό που εξασφαλίζει τη γραμματειακή υποστήριξη και τον οργανωτικό σχεδιασμό των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης. Ακόμα οι ιδιοκτήτες, οι υπεύθυνοι, οι διευθυντές και οι διδάσκοντες στα Ε.Ε.Σ. πρέπει να μην έχουν καταδικαστεί για οποιοδήποτε αδίκημα που αποτελεί κώλυμα διορισμού σε δημόσια θέση. Οι διδάσκοντες πρέπει να είναι κάτοχοι πιστοποιημένου τίτλου σπουδών του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος σε γνωστικό αντικείμενο σχετικό με το πρόγραμμα σπουδών που διδάσκουν. Δεν απαιτείται η κατοχή του τίτλου σπουδών που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο για τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων για τα οποία επαρκούν μόνο ειδικές τεχνικές ή πρακτικές δεξιότητες ή συναφής επαγγελματική εμπειρία. Για την αδειοδότηση των Ε.Ε.Σ. υποβάλλεται μέχρι την 31η Μαρτίου κάθε έτους για το επόμενο σπουδαστικό έτος αίτηση του ιδιοκτήτη, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από: α. τα προγράμματα σπουδών, β. θεωρημένα σχέδια του κτηρίου που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί, γ. κατάλογος και προσόντα διδασκόντων και δ. παράβολο ύψους χιλίων πεντακοσίων ευρώ, το οποίο εισπράττεται από το κατά τόπον αρμόδιο Δημόσιο Ταμείο και αποδίδεται υπέρ του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.. Το ύψος του παράβολου αυτού μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η διάρκεια της άδειας Ε.Ε.Σ. είναι πενταετής, εφόσον εξακολουθούν να πληρούνται τα κριτήρια χορήγησής της. Η άδεια ανανεώνεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών που λειτουργούν σύμφωνα με το ν.δ. της 9/9 Οκτωβρίου 1935 (ΦΕΚ 451 Α') προσαρμόζονται στις διατάξεις του παρόντος μέσα σε προθεσμία δεκαοκτώ μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου.»

Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.)

Σύμφωνα με το 11^ο άρθρο του Ν.3879/2010, ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.)», το οποίο λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος, εδρεύει στην Αθήνα, έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Ο Ε.Ο.Π.Π. αποτελεί τον εθνικό φορέα πιστοποίησης των εκροών της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης και λειτουργεί ως εθνική δομή των Ευρωπαϊκών Δικτύων που διαχειρίζονται θέματα προσόντων και ευρωπαϊκών εργαλείων διαφάνειας και κινητικότητας, όπως το Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, το Εθνικό Κέντρο Ευρωδιαβατηρίου και το Εθνικό Σημείο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας.

Οι σκοποί του Ε.Ο.Π.Π. είναι οι ακόλουθοι: α) η δημιουργία και ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και η αντιστοίχιση του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, β) η αντιστοίχιση των προσόντων που αποκτώνται μέσω της τυπικής εκπαίδευσης, της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης, στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, γ) η δημιουργία των κλαδικών περιγραφικών δεικτών σε μορφή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, που αντιστοιχούν στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, δ) η πιστοποίηση των εκροών της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης και, ειδικότερα: αα) η ανάπτυξη συστήματος αναγνώρισης και πιστοποίησης των προσόντων που αποκτώνται μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης, η πιστοποίηση των προσόντων αυτών και η αντιστοίχιση τους στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και ββ) η αδειοδότηση και ο έλεγχος λειτουργίας φορέων πιστοποίησης των προσόντων που αποκτώνται μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης, ε) η ανάπτυξη και η εφαρμογή συστήματος μεταφοράς πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, στ) η διασφάλιση της ποιότητας της μη τυπικής εκπαίδευσης, σε συνεργασία με τους λοιπούς αρμόδιους δημόσιους φορείς, ζ) η εισήγηση του καθορισμού των επαγγελματικών δικαιωμάτων των κατόχων προσόντων που αποκτώνται στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, πλην της ανώτατης εκπαίδευσης, η) η αντιστοίχιση στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων διεθνών κλαδικών προσόντων και θ) η αναγνώριση της ισοτιμίας εκπαιδευτικών τίτλων της αλλοδαπής, με εξαίρεση αυτών της ανώτατης εκπαίδευσης.

Ακόμα για την εκπλήρωση των σκοπών του ο Ε.Ο.Π.Π. ιδίως: α) συνεργάζεται με διεθνείς ή ευρωπαϊκούς φορείς ή φορείς άλλων χωρών, οι οποίοι έχουν ανάλογο σκοπό, εκπροσωπεί το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων σε όργανα διεθνών ή ευρωπαϊκών οργανισμών σε ζητήματα αναγνώρισης και πιστοποίησης των προσόντων, παρακολουθεί τις διεθνείς και τις ευρωπαϊκές εξελίξεις στα ζητήματα αυτά, εκπονεί τις αναγκαίες έρευνες, μελέτες και εμπειρογνωμοσύνες, οργανώνει σχετικές εκδηλώσεις και εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων τη διαμόρφωση της δημόσιας πολιτικής, των κανόνων και των προγραμμάτων που αφορούν την αναγνώριση και πιστοποίηση των προσόντων και γενικότερα του συστήματος πιστοποίησης των εκροών της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης, β) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων την έκδοση κανονιστικού πλαισίου για τις προϋποθέσεις, τους όρους και τη διαδικασία πιστοποίησης των προσόντων, περιλαμβανομένου συστήματος εξέτασης, αξιολόγησης και επικύρωσης των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων όσων επιθυμούν την αναγνώριση και πιστοποίηση των προσόντων τους, εφαρμόζει το κανονιστικό πλαίσιο, τηρεί μητρώο των πιστοποιηθέντων και ενημερώνει το Ηλεκτρονικό Μητρώο Δια Βίου Μάθησης

της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, γ) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων την έκδοση κανονιστικού πλαισίου για τις προϋποθέσεις, τους όρους και τη διαδικασία αδειοδότησης φορέων πιστοποίησης των προσόντων, αδειοδοτεί τους φορείς αυτούς, ελέγχει την εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου και τηρεί μητρώο των αδειοδοτηθέντων φορέων, δ) εκπονεί τα πρότυπα και τα μέσα που αφορούν την αναγνώριση και πιστοποίηση των προσόντων, αναπτύσσει τη σχετική τεχνογνωσία και συνεργάζεται με τους φορείς της δια βίου μάθησης, ώστε να επιτευχθεί ο σκοπός του και οι στόχοι των περιπτώσεων β', γ', δ', ε' και η' της παραγράφου 3 του άρθρου 1, ε) παρέχει πρόσβαση στις πληροφορίες και καθοδήγηση στους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με τη συσχέτιση των εθνικών προσόντων, μέσω του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, στ) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων την έκδοση κανονιστικού πλαισίου για την απονομή τίτλων της μη τυπικής εκπαίδευσης, όπως τα διπλώματα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, τα πιστοποιητικά, οι βεβαιώσεις επάρκειας και άλλοι τίτλοι που βεβαιώνουν επιτυχώς περατωθείσα επαγγελματική κατάρτιση, καθώς και επιτυχώς περατωθείσα επαγγελματική κατάρτιση που μπορεί να απαιτείται συμπληρωματικά προς τους κύκλους σπουδών του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, και ζ) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων την έκδοση κανονιστικού πλαισίου για τον καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων των κατόχων προσόντων που αποκτώνται στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, πλην της ανώτατης εκπαίδευσης. Όργανα διοίκησης του Ε.Ο.Π.Π. είναι το διοικητικό συμβούλιο, ο πρόεδρος και ο γενικός διευθυντής. Επίσης ο Ε.Ο.Π.Π. διοικείται από εννεαμελές διοικητικό συμβούλιο που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και αποτελείται από τον πρόεδρο, που είναι επιστήμονας με επαρκή γνώση και εμπειρία σε θέματα διοίκησης, καθώς και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, έναν εκπρόσωπο του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., έναν εκπρόσωπο του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., έναν εκπρόσωπο της Γ.Σ.Ε.Ε., έναν κοινό εκπρόσωπο των φορέων των εργοδοτών (Σ.Ε.Β., Ε.Σ.Ε.Ε., Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), έναν εκπρόσωπο της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και έναν εμπειρογνώμονα. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι τριετής, με δυνατότητα ανανέωσης. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου είναι πλήρους απασχόλησης, με τετραετή θητεία, και αναπληρώνεται από μέλος του διοικητικού συμβουλίου, που ορίζεται ως αναπληρωτής πρόεδρος με την απόφαση συγκρότησης. Ο γενικός διευθυντής του Ε.Ο.Π.Π. διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με τετραετή θητεία, είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και προέρχεται από τον ιδιωτικό τομέα ή αποσπάται, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, από το δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διαδικασία συγκρότησης του διοικητικού συμβουλίου και ο κανονισμός λειτουργίας του, οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου, του προέδρου και του γενικού διευθυντή, τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστά τους, ο τρόπος αναπλήρωσής τους όταν ελλείπουν, απουσιάζουν ή κωλύονται, οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου για τις οποίες απαιτείται η έγκριση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στις οποίες περιλαμβάνονται ο ετήσιος προγραμματισμός και προϋπολογισμός, ο ετήσιος απολογισμός και ισολογισμός, καθώς και ο τρόπος πλήρωσης της θέσης του γενικού διευθυντή του Οργανισμού και τα απαιτούμενα προσόντα. Με απόφαση των Υπουργών

Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι αποδοχές του προέδρου και του γενικού διευθυντή και η κατά συνεδρίαση αποζημίωση των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Ο Νόμος 3879/2010 προέβλεπε την σύσταση στον Ε.Ο.Π.Π. εβδομήντα θέσεων τακτικού προσωπικού και πέντε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, εκδίδεται ο οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας του Ε.Ο.Π.Π. που καθορίζει την οργανωτική δομή των υπηρεσιών και τις αρμοδιότητές τους, προβλέπει την κατανομή των θέσεων που συνιστώνται με το προηγούμενο εδάφιο κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, τα απαραίτητα προσόντα και τη διαδικασία πρόσληψης των υπαλλήλων, με εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α'), καθώς και τα αρμόδια όργανα και κάθε θέμα υπηρεσιακής κατάστασης και πειθαρχικού δικαίου των υπαλλήλων. Με όμοιο διάταγμα μπορεί να συνιστώνται, να μετατρέπονται ή να καταργούνται οργανικές θέσεις προσωπικού. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται το μισθολογικό σύστημα των υπαλλήλων του Οργανισμού. Μετά τη συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου του Ε.Ο.Π.Π., τα προεδρικά διατάγματα και η απόφαση που προβλέπονται στην παράγραφο αυτή εκδίδονται ύστερα από γνώμη του. Για την υποστήριξη του Ε.Ο.Π.Π. στην ανάπτυξη και εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, με απόφασή του που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Οργανισμού και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστά Επιτροπή με γνωμοδοτικό χαρακτήρα, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των φορέων παροχής υπηρεσιών τυπικής εκπαίδευσης και μη τυπικής εκπαίδευσης, των φορέων αναγνώρισης και πιστοποίησης προσόντων, των κοινωνικών εταίρων και εμπειρογνώμονες. Με όμοια απόφαση ορίζονται ο πρόεδρος, τα μέλη και η διοικητική υποστήριξη της Επιτροπής και καθορίζονται οι αρμοδιότητες και ο κανονισμός λειτουργίας της. Ο Ε.Ο.Π.Π., ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, μπορεί να συγκροτεί κλαδικές ομάδες εργασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων των κλάδων της οικονομίας, των αρμόδιων Υπουργείων ή δημόσιων φορέων και εμπειρογνομώνων, που μελετούν και εισηγούνται ή γνωμοδοτούν επί των ζητημάτων αρμοδιότητας της Επιτροπής και υποστηρίζουν τον Οργανισμό στην εφαρμογή, κατά κλάδο, του συστήματος εξέτασης, αξιολόγησης και επικύρωσης των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων των πιστοποιούμενων ατόμων και του συστήματος εξέτασης, αξιολόγησης και επικύρωσης των λειτουργιών των αδειοδοτούμενων φορέων. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου του Ε.Ο.Π.Π. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο κανονισμός οικονομικής διαχείρισης, καθώς και οι κανονισμοί ανάθεσης της εκπόνησης μελετών, της προμήθειας υπηρεσιών ή προϊόντων και της εκτέλεσης έργων, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας περί δημόσιων συμβάσεων. Οι πόροι του Ε.Ο.Π.Π. προέρχονται από επιχορηγήσεις του τακτικού προϋπολογισμού, από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, από τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για την πιστοποίηση προσόντων, την ισοτίμηση τίτλων και την αδειοδότηση φορέων και από αμοιβές για παροχή υπηρεσιών. Στους πόρους αυτούς περιλαμβάνονται και οι πόροι από χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ε.Ο.Π.Π., που δημοσιεύεται στην

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται το ύψος των χρηματικών ποσών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο. Για την κάλυψη των οργανικών θέσεων του Ε.Ο.Π.Π. επιτρέπεται η μετάταξη υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των δημοσίων υπηρεσιών και των νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, η οποία πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων και γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιακών συμβουλίων και του διοικητικού συμβουλίου του Ε.Ο.Π.Π.. Με ανάλογους όρους και διαδικασία μετατάσσονται υπάλληλοι άλλων δημόσιων υπηρεσιών ή νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Για την κάλυψη των αναγκών σε προσωπικό του Ε.Ο.Π.Π. είναι δυνατή η απόσπαση εκπαιδευτικών, η οποία πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων και γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του Οργανισμού, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων που ισχύουν για τις αποσπάσεις εκπαιδευτικών. Οι μετατασσόμενοι στον Ε.Ο.Π.Π., σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, διατηρούν το μισθολογικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς της θέσης από την οποία προέρχονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (ΦΕΚ 265 Α'), εκτός αν με αίτησή τους επιλέξουν την υπαγωγή τους στο καθεστώς του προσωπικού του Ε.Ο.Π.Π..

Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Οργανισμού¹⁹⁸ ο ΕΟΠΠ (Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων) είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου το οποίο ιδρύθηκε με το Νόμο 3879/21-9-2010 «*Ανάπτυξη της Διά Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις*» και εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Αποτελεί τον εθνικό φορέα πιστοποίησης των εκροών της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης και λειτουργεί ως εθνική δομή των Ευρωπαϊκών Δικτύων που διαχειρίζονται θέματα προσόντων και Ευρωπαϊκών εργαλείων διαφάνειας και κινητικότητας. Βασικός στόχος του Οργανισμού είναι η δημιουργία και ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και η αντιστοίχιση του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Επιπλέον, ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων συνεχίζει να υλοποιεί το έργο του καταργηθέντος Ο.Ε.Ε.Κ. όσον αφορά στην πιστοποίηση, τη χορήγηση ισοτιμιών και την αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων όλων των κατηγοριών. Με τον όρο *προσόντα* στην ορολογία του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων νοούνται πτυχία, διπλώματα, τίτλους σπουδών που προέρχονται τόσο από το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα όσο και από δραστηριότητες που εντάσσονται στη μη τυπική και άτυπη μάθηση και έχουν πιστοποιηθεί ως προς το περιεχόμενό τους, δηλαδή τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες τις οποίες παρέχουν. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων δεν κατηγοριοποιούνται άτομα, αλλά μαθησιακά αποτελέσματα και επαγγελματικές διαδρομές. Η σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προβλέπει ότι η κάθε χώρα υποχρεούται να προσαρμόσει τα προσόντα που απονέμονται σε εθνικό επίπεδο στα οκτώ επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF) μέσω εθνικών πλαισίων προσόντων. Αυτό δε σημαίνει βέβαια ότι τα Εθνικά Πλαίσια Προσόντων πρέπει να έχουν απαραίτητα οκτώ επίπεδα (για παράδειγμα η Ιρλανδία έχει δέκα επίπεδα, ενώ η Σκωτία δώδεκα). Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων ενισχύει την κινητικότητα και τις δυνατότητες επαγγελματικής ανέλιξης των εργαζομένων, εφόσον τα προσόντα τους θα

¹⁹⁸ Ο δικτυακός τόπος <http://www.eopp.gov.gr/> ανακτήθηκε την Παρασκευή 10 Φεβρουαρίου 2012 στις 15:40

αναγνωρίζονται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Επίσης, προωθεί τη διαφάνεια στα επαγγελματικά προσόντα και υποστηρίζει καλύτερα τη σχέση εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Με την εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων μεσοπρόθεσμα δίνεται η δυνατότητα αναγνώρισης και πιστοποίησης και της επαγγελματικής εμπειρίας των πολιτών, υιοθετώντας μορφές πρακτικής αναγνώρισης της άτυπης μάθησης που έχουν δοκιμαστεί σε άλλες χώρες (π.χ. σύστημα πιστωτικών μονάδων, πορτφόλιο κ.ά.). Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων¹⁹⁹ είναι ένα πλαίσιο ταξινόμησης των προσόντων των ατόμων, δηλαδή των γνώσεων, των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτώνται μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας. Απευθύνεται σε εκπαιδευόμενους και εργαζόμενους που επιθυμούν να αλλάξουν εκπαιδευτική διαδρομή ή θέση εργασίας ή να μετακινηθούν εντός και εκτός συνόρων, σε παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης και σε εργοδότες. Μέχρι σήμερα στη χώρα μας δεν υπήρχε ένα ενιαίο σύστημα αναγνώρισης και πιστοποίησης προσόντων που να συμπεριλαμβάνει όλες τις μορφές εκπαίδευσης, κατάρτισης και επαγγελματικής εμπειρίας. Στόχος του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι να δομηθεί στην Ελλάδα ένα σύστημα αναγνώρισης και πιστοποίησης των προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων προσφέρει διευκόλυνση της πρόσβασης και συμμετοχή στη διά βίου μάθηση, δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης, αύξηση της κινητικότητας εκπαιδευομένων και εργαζομένων, υποστήριξη της διά βίου μάθησης, μέσω της διασύνδεσης όλων των μορφών τυπικής, μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης, ενίσχυση της διαφάνειας των προσόντων και σύνδεσή τους με την εργασία και την απασχόληση, αναγνώριση και πιστοποίηση της άτυπης μάθησης και εξορθολογισμό και διασφάλιση της ποιότητας του συστήματος αναγνώρισης και πιστοποίησης προσόντων. Ωστόσο το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων δεν απονέμει προσόντα, απλώς τα κατηγοριοποιεί και δεν χορηγεί επαγγελματικά δικαιώματα.

Με τη συγκρότηση ενός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων όλες οι μορφές τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης όλων των βαθμίδων συσχετίζονται μεταξύ τους, τα αποτελέσματά τους αναγνωρίζονται και κατατάσσονται σε επίπεδα λαμβάνοντας υπόψη τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων στην πράξη θα λειτουργήσει ως ένας μηχανισμός μετάφρασης και διασαφήνισης των προσόντων, που θα επιτρέπει την ευκολότερη ανάγνωση και κατανόησή τους και θα βοηθήσει εκπαιδευόμενους και εργαζόμενους που επιθυμούν να μετακινηθούν από χώρα σε χώρα ή να αλλάξουν θέση εργασίας ή ακόμη να αλλάξουν μαθησιακή διαδρομή. Πρωταρχικοί χρήστες του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων θα είναι τα άτομα που σπουδάζουν ή που εργάζονται, αφού θα αντιμετωπίζουν λιγότερα εμπόδια στην προσωπική και εργασιακή τους ανέλιξη, φορείς εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης και οι εργοδότες. Με τον όρο προσόντα περιγράφονται τα πτυχία, διπλώματα και πιστοποιητικά που απονέμονται από εθνικούς φορείς δίνοντας έμφαση στη συνολική θεώρηση και την ουσία της μάθησης, ανεξάρτητα από τη διαδρομή που αποκτάται κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις και όρους διασφάλισης ποιότητας. Η πιστοποίηση των προσόντων θα δομηθεί στη βάση μιας συμφωνίας που θα διασφαλίζει την ποιότητα και την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ κράτους και κοινωνικών εταίρων, θα ενισχύει τη διαφάνεια στα επαγγελματικά προσόντα, θα διευκολύνει την πρόσβαση και την πρόοδο σε διαδικασίες διά βίου μάθησης και θα υποστηρίζει καλύτερα τη σχέση εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων χρησιμοποιεί 8 επίπεδα αναφοράς που βασίζονται σε μαθησιακά αποτελέσματα που περιγράφουν τι γνωρίζει, κατανοεί και είναι ικανό να κάνει κάποιο

¹⁹⁹ Ο δικτυακός τόπος <http://www.nqf.gov.gr/> ανακτήθηκε την Παρασκευή 10 Φεβρουαρίου 2012 στις 15:40

άτομο μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας. Αυτή η θεώρηση έχει σαν συνέπεια τη μετατόπιση του βάρους από τις εισροές (διάρκεια μαθησιακής εμπειρίας, τύπος ιδρύματος) στις εκροές (το αποτέλεσμα της μάθησης). Θα πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων δεν απονέμει προσόντα, αλλά απλώς τα κατηγοριοποιεί σε επίπεδα και τα περιγράφει με όρους μαθησιακών αποτελεσμάτων. Η απονομή των προσόντων θα παραμείνει αρμοδιότητα των εθνικών φορέων. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων δεν αποτελεί εργαλείο εκχώρησης επαγγελματικών δικαιωμάτων στους εργαζόμενους με σκοπό την άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος σε άλλο κράτος μέλος, αφού αυτές τις περιπτώσεις καλύπτει η Οδηγία 2005/36. Το Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων μέσα από τη συγκρότηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και τη δημιουργία ενός Εθνικού Δικτύου Διά Βίου Μάθησης επιδιώκει την ποιοτική αναβάθμιση της Διά Βίου Μάθησης στην Ελλάδα, τον εξορθολογισμό του συστήματος αναγνώρισης και πιστοποίησης προσόντων και την εδραίωση μιας γενικότερης κουλτούρας μάθησης με επίκεντρο τον πολίτη και τις ανάγκες του. Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) αποτελεί, επίσης, ένα πλαίσιο συνεργασίας και ένα μέσο ενίσχυσης της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, στη βάση της εθελοντικής δέσμευσης, μεταξύ των εθνικών φορέων αλλά και των διεθνών κλαδικών οργανισμών που ασχολούνται με την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Η καλλιέργεια της αμοιβαίας εμπιστοσύνης πρέπει να βασιστεί σε κοινές διαδικασίες και κριτήρια. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να δημοσιοποιούνται οι αποφάσεις και οι διαδικασίες συσχέτισης των εθνικών ή κλαδικών προσόντων με το EQF. Στην κατεύθυνση αυτή συνδράμει η συγκρότηση και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Συμβουλευτικής Ομάδας (EQF Advisory Group) που αποτελείται από εκπροσώπους όλων των χωρών που μετέχουν στο Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010 καθώς και κοινωνικούς εταίρους.

Βασικό στοιχείο του EQF είναι ένα σύνολο 8 επιπέδων που θα αποτελέσουν το κοινό και ουδέτερο σημείο αναφοράς για τις αρχές εκπαίδευσης και κατάρτισης σε εθνικό και κλαδικό επίπεδο. Τα 8 αυτά επίπεδα καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των προσόντων, από αυτά που αποκτώνται με την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή της κατάρτισης έως εκείνα που αποκτώνται στο ανώτατο επίπεδο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Το EQF, ως μέσο για την προώθηση της δια βίου μάθησης, καλύπτει τη γενική εκπαίδευση και την εκπαίδευση ενηλίκων, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και την ανώτατη εκπαίδευση. Τα επίπεδα 5-8 περιέχουν σαφή παραπομπή στα επίπεδα που ορίζονται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χώρου ανώτατης εκπαίδευσης, όπως αυτά καθορίστηκαν με τη διαδικασία της Μπολόνια. Η περιγραφή των 8 επιπέδων αναφοράς του EQF βασίζεται στα μαθησιακά αποτελέσματα. Στο EQF ως μαθησιακά αποτελέσματα νοούνται η «περιγραφή του τι γνωρίζει, κατανοεί και είναι ικανός να κάνει ο εκπαιδευόμενος μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας». Αυτό αντανακλά μία σημαντική αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο γίνονται αντιληπτές και περιγράφονται έννοιες, όπως, η εκπαίδευση, η κατάρτιση, γενικότερα η μάθηση. Η στροφή προς τα μαθησιακά αποτελέσματα εισάγει μια κοινή γλώσσα και καθιστά δυνατή τη σύγκριση προσόντων σύμφωνα με το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά τους και όχι σύμφωνα με τις διδακτικές μεθόδους και διαδικασίες που ακολουθήθηκαν μέχρι την απόκτηση τους ή τα διδακτικά περιβάλλοντα στα οποία αυτά αποκτήθηκαν. Στα EQF τα μαθησιακά αποτελέσματα περιγράφονται με βάση τον συνδυασμό γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Το ισοζύγιο μεταξύ των στοιχείων αυτών διαφέρει από προσόν σε προσόν, δεδομένου ότι το EQF καλύπτει όλα τα επίπεδα. Η χρήση των μαθησιακών αποτελεσμάτων στην περιγραφή των επιπέδων των προσόντων θα διευκολύνει την επικύρωση της μάθησης που πραγματοποιείται έξω από το πλαίσιο των αναγνωρισμένων ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, πράγμα που

γενικά θεωρείται βασικό στοιχείο της διά βίου μάθησης. Το EQF θα έχει μεγάλη πρακτική αξία για τους πολίτες – εργαζόμενους και μη – και τους εργοδότες, αφού μετά την ολοκλήρωση της αντιστοίχισης των προσόντων σε εθνικό ή/ και κλαδικό επίπεδο, θα είναι ευχερέστερη η σύγκριση και παρουσίαση του περιεχομένου τους. Επειδή το EQF απεικονίζει προσόντα και όχι προσωπικές εκπαιδευτικές ή επαγγελματικές βιογραφίες/ διαδρομές, δεν είναι σε θέση να καταγράψει/ απεικονίσει με απολύτως ακριβή τρόπο ορισμένες ικανότητες και συμπεριφορές που αποκτήθηκαν σε εκπαιδευτικές και άλλες μαθησιακές διαδικασίες. Συνεπώς, ορισμένα ατομικά χαρακτηριστικά, όπως π.χ. η αξιοπιστία, η ακρίβεια, η αντοχή, η προσοχή, αλλά και οι ηθικές πτυχές της διάπλασης της προσωπικότητας, όπως π.χ. διαπολιτισμικές εμπειρίες και ικανότητες, ανεκτικότητα και δημοκρατική συμπεριφορά, δεν μπορούν γι' αυτό το λόγο – όσο σημαντικές κι αν είναι – να ληφθούν υπόψη στη μήτρα του EQF. Ωφελούμενοι θα είναι, επίσης, οι φορείς αρμόδιοι για εθνικά ή/ και κλαδικά συστήματα στα πλαίσια προσόντων. Όσον αφορά στη συμμετοχή των κλάδων της οικονομίας, το EQF θα δώσει στους διεθνείς κλαδικούς οργανισμούς τη δυνατότητα να συνδέσουν τα δικά τους συστήματα προσόντων με το EQF. Ο κύριος στόχος σε σχέση με τους κλάδους, είναι να αναπτυχθούν ισχυρότεροι δεσμοί μεταξύ των εθνικών συστημάτων προσόντων και των αναδυόμενων διεθνών κλαδικών προσόντων.

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) είναι ένα κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς που λειτουργεί ως ένας μηχανισμός, ο οποίος επιτρέπει την ευκολότερη ανάγνωση και κατανόηση των προσόντων σε διαφορετικές χώρες και συστήματα στην Ευρώπη. Έχει δύο βασικούς στόχους: την προώθηση της κινητικότητας των πολιτών από χώρα σε χώρα και τη διευκόλυνση της διά βίου μάθησής τους. Το EQF έχει σχεδιαστεί ως σημείο αναφοράς των διαφορετικών συστημάτων και πλαισίων προσόντων στην Ευρώπη. Λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των εθνικών συστημάτων και διευκολύνει την ερμηνεία και σύγκριση των προσόντων μεταξύ διαφορετικών χωρών. Υπό αυτή την έννοια, το EQF είναι ένα πλαίσιο για πλαίσια ή και συστήματα και, συνεπώς, μπορεί να περιγραφεί και ως ένα «Μετα-πλαίσιο». Ένα πλαίσιο²⁰⁰ προσόντων μπορεί ενταχθεί σε ένα σύστημα²⁰¹ προσόντων, όπου τα επίπεδα προσόντων περιγράφονται ρητά σε μια ενιαία ιεραρχία.) Αυτό το μετα-πλαίσιο θα επιτρέψει στα συστήματα προσόντων με τα εγγενή επίπεδα ή και στα εθνικά και κλαδικά πλαίσια προσόντων τους, να συσχετίζονται το ένα με το άλλο. Κατά τη διαδικασία υλοποίησης του EQF, προβλέπεται κάθε χώρα να προσαρμόσει τα εθνικά της προσόντα²⁰² (διπλώματα, πιστοποιητικά ή πτυχία) στα οκτώ επίπεδα

²⁰⁰ ως «εθνικό πλαίσιο προσόντων» νοείται το «εργαλείο» για την κατηγοριοποίηση των προσόντων, σύμφωνα με ένα σύνολο κριτηρίων επίτευξης καθορισμένων επιπέδων μάθησης. Το εν λόγω μέσο στοχεύει στη συνένωση σε ενιαίο σύνολο και στο συντονισμό των εθνικών υποσυστημάτων προσόντων, καθώς και στη βελτίωση της διαφάνειας, της πρόσβασης, της εξέλιξης και της ποιότητας των προσόντων σε σχέση με την αγορά εργασίας και την κοινωνία των πολιτών.

²⁰¹ ως «εθνικό σύστημα προσόντων» νοούνται όλες οι πτυχές της δραστηριότητας ενός κράτους μέλους σχετικά με την αναγνώριση της μάθησης και άλλων μηχανισμών που συνδέουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση με την αγορά εργασίας και την κοινωνία των πολιτών. Η εν λόγω δραστηριότητα περιλαμβάνει την ανάπτυξη και εφαρμογή θεσμικών ρυθμίσεων και διαδικασιών, που αφορούν τη διασφάλιση ποιότητας, την αξιολόγηση και την απονομή προσόντων. Ένα εθνικό σύστημα προσόντων μπορεί να αποτελείται από αρκετά υποσυστήματα και μπορεί να περιλαμβάνει ένα εθνικό πλαίσιο προσόντων.

²⁰² Ένα συγκεκριμένο εθνικό προσόν είναι, για παράδειγμα το «διπλώμα αρχιζαχαροπλάστη» στη Γερμανία, ή το «*baccalauriat technologique*» στη Γαλλία. Ένα επίπεδο ενός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι, για παράδειγμα, το «*National Clusters at Access Level 2*» στο Πλαίσιο Μονάδων Αξιολόγησης και Προσόντων της Σκωτίας (SCQF) ή το «*Junior Certificate at Level 3*» στην Ιρλανδία. Ένα τμήμα ενός Εθνικού Συστήματος Προσόντων εκπροσωπείται, για παράδειγμα, από τα προσόντα που παρέχουν οι «Δευτεροβάθμιες Τεχνικές και Επαγγελματικές Σχολές» στην Αυστρία, ή τα προσόντα που απονέμουν τα «Κολέγια (*Föiskola*)» στα πλαίσια της ανώτατης

του EQF, μέσω εθνικών πλαισίων προσόντων ή μέσω των εγγενών επιπέδων των εθνικών συστημάτων προσόντων. Αυτό σημαίνει ότι στο πρώτο στάδιο, τα επίπεδα των εθνικών πλαισίων προσόντων ή τα τμήματα των συστημάτων προσόντων θα αντιστοιχηθούν με τα επίπεδα του EQF. Μακροπρόθεσμα, όλα τα προσόντα που απονέμονται στην Ευρώπη θα πρέπει να έχουν αναφορά στο EQF.

Οι περιγραφικοί δείκτες έχουν συνταχθεί έτσι ώστε να καλύπτουν όλο το εύρος των μαθησιακών αποτελεσμάτων²⁰³, ανεξάρτητα από το μαθησιακό ή θεσμικό περιβάλλον, στο οποίο αποκτήθηκαν, από τη βασική εκπαίδευση έως τα διδακτορικά και από τα επίπεδα των ανειδίκευτων εργατών έως τα ανώτατα επαγγελματικά επίπεδα. Καλύπτουν περιπτώσεις εργασιακής εμπειρίας και σπουδών, το ακαδημαϊκό αλλά και το επαγγελματικό περιβάλλον, την αρχική αλλά και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση ή κατάρτιση, δηλαδή όλες τις μορφές μάθησης, τυπικές, μη τυπικές και άτυπες. Επιπλέον, οι περιγραφικοί δείκτες αντανάκλουν εξειδικεύσεις και γενικεύσεις. Έτσι, το να φτάσει κανείς σε ένα υψηλότερο επίπεδο δε σημαίνει απαραίτητα ότι οι απαιτούμενες δεξιότητες και γνώσεις θα είναι πιο εξειδικευμένες, αν και αυτό μπορεί να ισχύει σε πολλούς ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς χώρους. Η μετάβαση από το χαμηλότερο στο υψηλότερο επίπεδο, σε ορισμένα πλαίσια σπουδών και εργασίας, μπορεί επίσης να σημαίνει ότι κάποιος αποκτά πιο γενικευμένες γνώσεις και δεξιότητες. Οι περιγραφικοί δείκτες έχουν συνταχθεί έτσι ώστε να κάνουν επαρκή διαχωρισμό μεταξύ των δεικτών του προηγούμενου ή του επομένου επιπέδου και να επιδεικνύουν, από το προηγούμενο επίπεδο, σαφή πρόοδο σε διαστάσεις αλλαγής [π.χ. πολυπλοκότητα της γνώσης]. Κάθε επίπεδο βασίζεται και εμπεριέχει τα κατώτερα επίπεδα. Ωστόσο, προκειμένου ο πίνακας και το κείμενο να είναι όσο γίνεται πιο σαφή, αποφεύγονται οι επαναλήψεις. Προκειμένου να επιτευχθεί ταυτόχρονα μια συνέχεια αλλά και μια διακριτικότητα, έχουν χρησιμοποιηθεί λέξεις-κλειδιά για το χαρακτηρισμό των επιπέδων (π.χ. «αντικειμενικές και θεωρητικές γνώσεις» σε αντίθεση με τις «βασικές γνώσεις» στα κατώτερα επίπεδα και τις «εξειδικευμένες γνώσεις» στα ανώτερα επίπεδα, ή η «επίβλεψη» των εργασιακών/ μαθησιακών δραστηριοτήτων άλλων στα επίπεδα 4 και 5, που δεν υφίσταται όμως στα προηγούμενα επίπεδα). Αυτές οι λέξεις-κλειδιά μπορούν επίσης να θεωρηθούν ως δείκτες οριακών επιπέδων. Κατά συνέπεια, η πλήρης κατανόηση ενός συγκεκριμένου επιπέδου προϋποθέτει «οριζόντια αλλά και κάθετη ανάγνωση», στην οποία θα λαμβάνονται υπόψη τα κατώτερα και τα ανώτερα επίπεδα. Άλλα κριτήρια για τη διαμόρφωση των περιγραφικών δεικτών ήταν: να χρησιμοποιηθούν μόνο θετικές δηλώσεις, να αποφευχθεί η πολύπλοκη τεχνική ορολογία, να εφαρμοστούν σαφείς και ουσιαστικές περιγραφές (π.χ. αποφεύγοντας όρους όπως «κατάλληλος») και ταυτόχρονα να χρησιμοποιηθεί μια όσο το δυνατόν πιο απλή και γενική γλώσσα. Έτσι, οι περιγραφικοί δείκτες του EQF είναι εσκεμμένα αρκετά γενικόλογα, π.χ. σε σύγκριση με προηγούμενες εκδόσεις που είχαν υπάρξει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας δημιουργίας του. Οι τίτλοι των στηλών επιλέχθηκαν σκόπιμα ώστε να χρησιμοποιούν απλούς και κατανοητούς όρους, αντί για τους ενδεχόμενα πιο ακριβείς τεχνικούς όρους που χρησιμοποιεί μια μικρή ομάδα εμπειρογνομώνων.

εκπαίδευσης στην Ουγγαρία. Παραδείγματα άλλων διεθνών πλαισίων είναι το «Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ηλεκτρονικών Δεξιοτήτων» ως διεθνές κλαδικό πλαίσιο, ή τα «Caribbean Vocational Qualifications (CVQs)».

²⁰³ Ως «μαθησιακά αποτελέσματα» νοούνται όλα αυτά που ο εκπαιδευόμενος γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να κάνει μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων οι σχετικοί ορισμοί αφορούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που έχουν αποκτηθεί

Υπάρχουν πολλές διαφορετικές δυνατότητες για τη δόμηση και σύνθεση των αποτελεσμάτων των μαθησιακών διαδικασιών. Μετά από συζητήσεις μεταξύ εμπειρογνομόνων από όλες τις χώρες που συμμετείχαν στην ανάπτυξη του EQF, συμφωνήθηκε να χρησιμοποιηθεί η διάκριση ανάμεσα στις γνώσεις²⁰⁴, τις δεξιότητες²⁰⁵ και τις ικανότητες²⁰⁶ (ΓΔΙ) ως βάση για το πλαίσιο, διότι αποτελεί τον πλέον καθιερωμένο τρόπο κατηγοριοποίησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων²⁰⁷. Η διαφοροποίηση του EQF ανάμεσα στη γνώση, τις δεξιότητες και τις ικανότητες μπορεί συνεπώς να θεωρηθεί ως σημειολογική συμφωνία ανάμεσα στις διάφορες διαδεδομένες προσεγγίσεις και δεν υποχρεώνει τις χώρες να κάνουν το ίδιο. Τα εθνικά ή κλαδικά πλαίσια ή συστήματα ενδέχεται να απαιτούν διαφορετικές προσεγγίσεις, που θα λαμβάνουν υπόψη τους συγκεκριμένες παραδόσεις και ανάγκες (βλ. επίσης τα ερωτήματα 4 και 9). Η διαφοροποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες βοηθά στη σαφή δόμηση περιγραφικών δεικτών και στην ευκολότερη κατηγοριοποίηση των επιπέδων προσόντων. Ωστόσο, οι τρεις αυτές κατηγορίες δε θα πρέπει να ερμηνεύονται απομονωμένα η μία από την άλλη - θα πρέπει να θεωρούνται συνολικά. Έτσι, η κατανόηση των χαρακτηριστικών ενός επιπέδου απαιτεί και μια «οριζόντια ανάγνωση» (βλ. επίσης το ερώτημα 6). Προφανώς θα υπάρχουν και ομοιότητες μεταξύ των κατηγοριών (π.χ. η στήλη «ικανότητες» περιλαμβάνει ορισμένες δεξιότητες, ενώ η στήλη «δεξιότητες» περιλαμβάνει ορισμένες μορφές γνώσης), αλλά δεν είναι δυνατή η απόλυτη διάκριση των εννοιών αυτών. Στα εθνικά, περιφερειακά και κλαδικά πλαίσια προσόντων, οι περιγραφικοί δείκτες μπορούν να προσαρμοστούν στους αντίστοιχους στόχους και σκοπούς τους (π.χ. ανάγκες της συγκεκριμένης χώρας ή του συγκεκριμένου κλάδου). Γι' αυτό δεν υπάρχει ένας γενικός ή ένας έγκυρος τρόπος χρήσης των περιγραφικών δεικτών. Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι²⁰⁸. Το EQF σχεδιάστηκε έτσι ώστε να περιέχει όσο το δυνατόν λιγότερες και απλούστερες διαφοροποιήσεις και να εστιάζει στα βασικότερα και πιο ουσιαστικά θέματα. Η ερμηνεία των περιγραφικών δεικτών του EQF απλοποιείται αν ληφθούν υπόψη οι παρόμοιοι περιγραφικοί δείκτες των υφιστάμενων πλαισίων προσόντων και τελικά διευκολύνουν και επιτρέπουν τη διαδικασία σύγκρισης.

Το EQF είναι ένα (μετα-) πλαίσιο προσόντων και όχι ένα πλαίσιο ικανοτήτων, διότι επιτρέπει την ταξινόμηση επιπέδων και συστημάτων προσόντων. Δεν προορίζεται να

---

²⁰⁴ Με τον όρο «γνώσεις» νοείται το αποτέλεσμα της αφομοίωσης πληροφοριών μέσω της μάθησης. Οι γνώσεις είναι το σώμα θετικών στοιχείων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζεται με ένα πεδίο σπουδής ή εργασίας. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, οι γνώσεις χαρακτηρίζονται ως θεωρητικές ή/ και αντικειμενικές

²⁰⁵ Με τον όρο «δεξιότητες» νοείται η ικανότητα εφαρμογής γνώσεων και αξιοποίησης τεχνογνωσίας για την εκπλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, οι δεξιότητες περιγράφονται ως νοητικές (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και πρακτικές (αφορούν τη χειρωνακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων)

²⁰⁶ Με τον όρο «ικανότητες» νοείται η αποδεδειγμένη επάρκεια στη χρήση γνώσεων, δεξιοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών ή/και μεθοδολογικών δυνατοτήτων σε περιστάσεις εργασίας ή σπουδών και στην επαγγελματική ή/ και προσωπική ανέλιξη. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, η περιγραφή ως προς τις «ικανότητες» αφορά την υπευθυνότητα και την αυτονομία.

²⁰⁷ Σαφώς η κατηγοριοποίηση αυτή αντλεί έμπνευση και συνδέεται με άλλες παρόμοιες διαφοροποιήσεις των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Στη Γαλλία, για παράδειγμα, γίνεται διαχωρισμός μεταξύ *savoir*, *savoir-faire* και *savoir-être*. Στις γερμανόφωνες χώρες, η συνήθης διαφοροποίηση είναι μεταξύ *Fachkompetenz*, *Methodenkompetenz*, *Personalkompetenz* και *Sozialkompetenz*, ενώ στις αγγλόφωνες χώρες η συμβατική κατηγοριοποίηση περιλαμβάνει: *cognitive competence*, *functional competence* και *social competence*

²⁰⁸ Στο πλαίσιο της Σκωτίας, για παράδειγμα, γίνεται διαφοροποίηση ανάμεσα σε «Γνώση και Κατανόηση», «Πρακτική: Εφαρμοσμένες Γνώσεις και Κατανόηση», «Γενικές Γνωστικές Δεξιότητες», «Επικοινωνία, Δεξιότητες ΤΠΕ και Αριθμητισμός» και «Αυτονομία, Υπευθυνότητα και Συνεργασία». Στην Ιρλανδία χρησιμοποιούνται οι εξής κατηγορίες: «Εύρος Γνώσης», «Είδος Γνώσεων, Εύρος Τεχνογνωσίας και Δεξιοτήτων», «Επιλεκτικότητα Τεχνογνωσίας & Δεξιοτήτων», «Το Πλαίσιο των Ικανοτήτων», «Ρόλος των Ικανοτήτων», «Η Ικανότητα να Μαθαίνεις να Μαθαίνεις» και «Διορατικότητα (Ικανότητα)»

χρησιμοποιηθεί για την ταξινόμηση επιμέρους ικανοτήτων. Πρόκειται για ένα πλαίσιο προσανατολισμένο στα μαθησιακά αποτελέσματα, όπου οι περιγραφικοί δείκτες περιγράφουν όλες τις μορφές μαθησιακών αποτελεσμάτων. Η παρανόηση του EQF ως πλαισίου ικανοτήτων οφείλεται στο γεγονός ότι τα μαθησιακά αποτελέσματα διατυπώνονται ως δηλώσεις για το τι μπορούν να κάνουν οι εκπαιδευόμενοι και έτσι παρέχουν έναν κάποιο «προσανατολισμό ικανοτήτων». Το EQF επίσης, δεν αποτελεί πλαίσιο ικανοτήτων, στο βαθμό που τα μαθησιακά αποτελέσματα μπορούν, για παράδειγμα, να είναι γνώσεις δίχως αντίστοιχες ικανότητες ή δεξιότητες. Κατά συνέπεια, τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι πάντοτε πιο περιεκτικά από τις ικανότητες, και όχι το αντίστροφο. Έτσι, ο όρος ικανότητες δε θα ήταν επαρκής γενικός όρος για τον πίνακα. Για να είμαστε περισσότερο ακριβείς, το EQF θα έπρεπε να ονομάζεται «*πλαίσιο προσόντων βασισμένο στα μαθησιακά αποτελέσματα*». Το EQF δεν αποτελεί σύστημα ταξινόμησης προσόντων σύμφωνα με διαφορετικές διαστάσεις. Με άλλα λόγια, ο πίνακας του EQF δε θα πρέπει να ερμηνεύεται ως ξεχωριστές στήλες. Για να διαβαστεί ένα επίπεδο σημαίνει ότι πρέπει να διαβαστεί ολόκληρη η γραμμή (και οι τρεις στήλες) από την αρχή μέχρι το τέλος και, επιπλέον, ο περιγραφικός δείκτης κάθε επιπέδου προϋποθέτει το συνυπολογισμό των αποτελεσμάτων των προηγούμενων επιπέδων. Έτσι, η πλήρης κατανόηση ενός συγκεκριμένου επιπέδου απαιτεί την ανάγνωσή του σε σχέση με τα προηγούμενα επίπεδα. Λόγω της φύσης των πολλαπλών συστημάτων προσόντων της Ευρώπης και των ποικίλων προσόντων που υπάρχουν, αρκετά συχνά, τμήματα (μια ομάδα προσόντων) των εθνικών συστημάτων προσόντων ταιριάζουν με ένα ορισμένο επίπεδο σε μια στήλη, ενώ ταυτόχρονα ταιριάζουν και με ένα άλλο επίπεδο σε μια άλλη στήλη. Ενδέχεται να υπάρχουν πολύ διαφορετικά προσόντα ανάλογα με την πολυπλοκότητα της γνώσης ή το εύρος των απαιτούμενων δεξιοτήτων, αλλά μπορεί να είναι εξίσου δύσκολο να επιτευχθούν. Για παράδειγμα, το «*Le Baccalaureat General*» στη Γαλλία ή το «*General Certificate of Secondary Education (GCSE)*» στην Αγγλία, την Ουαλία και τη Βόρεια Ιρλανδία, ενδεχομένως να απαιτούν περισσότερες θεωρητικές και αντικειμενικές γνώσεις, αλλά λιγότερες πρακτικές δεξιότητες. Αντίθετα, οι εξετάσεις μαθητείας-αποφοίτησης στη Γερμανία ή την Αυστρία ενδέχεται να απαιτούν περισσότερες πρακτικές δεξιότητες και λιγότερες θεωρητικές γνώσεις σε κάποιον κλάδο. Η παρουσίαση των περιγραφικών δεικτών του EQF σε έναν πίνακα με τρεις στήλες θα πρέπει να διευκολύνει την κατανόηση του EQF και την απονομή προσόντων. Εάν ο πίνακας οδηγεί σε αντιφατικές ερμηνείες, οι στήλες θα πρέπει να θεωρηθούν δευτερεύουσας σημασίας. Κατά συνέπεια, αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει κανείς να διαβάζει ολόκληρη τη σειρά (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες) και να κρίνει – συνολικά – σε ποιο από τα επίπεδα εντάσσεται καλύτερα η ομάδα προσόντων. Αυτός ο τρόπος ανάγνωσης των περιγραφικών δεικτών θα διευκολύνει τον προσδιορισμό του «κέντρου βάρους» του εν λόγω προσόντος και συνεπώς θα οδηγήσει στην απόφαση για το πού θα αντιστοιχηθεί σε σχέση με το EQF. Αυτό αποδεικνύει ότι λόγω της ποικιλότητας των προσόντων σε εθνικό και κλαδικό επίπεδο, δε θα υπάρχει ποτέ μια τέλεια ή απόλυτη αναλογία με τα επίπεδα του EQF – θα πρέπει να εφαρμοστεί αντίθετα, η αρχή της βέλτιστης αντιστοιχίας (best fit). Τα υφιστάμενα προσόντα θα διαφέρουν σημαντικά σε ότι αφορά την εστίασή τους στις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες. Για παράδειγμα, τα ακαδημαϊκά προσόντα ενδέχεται να εστιάζουν περισσότερο στις γνώσεις, ενώ ορισμένα επαγγελματικά προσόντα ενδέχεται να εστιάζουν περισσότερο στις δεξιότητες ή τις ικανότητες. Οι τρεις διαστάσεις που παρουσιάζει το EQF θα πρέπει να συμβάλουν στον προσδιορισμό των διαφορών αυτών κατά τη διαδικασία απονομής προσόντων. Σε καμία περίπτωση το EQF δεν προτίθεται να προωθήσει ή

να κάνει διάκριση υπέρ ή κατά οποιουδήποτε προσόντος, αλλά θα λειτουργήσει ως ουδέτερο σημείο αναφοράς για όλα τα διαφορετικά είδη προσόντων. Ένας σημαντικός στόχος του EQF είναι η προώθηση της αναγνώρισης και ισότιμης εκτίμησης διαφορετικών μαθησιακών διαδρομών, όπως διαδρομών της ανώτατης εκπαίδευσης, καθώς επίσης αρχικής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης. Υπό αυτή την έννοια, όλες οι διαστάσεις του πίνακα έχουν ίση αξία. Ένα προσόν μπορεί να ταιριάζει τέλεια σε ένα ορισμένο επίπεδο σε μία από τις στήλες, αλλά σύμφωνα με τους περιγραφικούς δείκτες μιας άλλης στήλης, εκ πρώτης όψεως, να φαίνεται να ταιριάζει καλύτερα σε ένα άλλο επίπεδο (βλ. επίσης το ερώτημα 3). Θα μπορούσε λοιπόν κανείς – ή απλά επειδή η στήλη «γνώσεις» είναι πριν από τη στήλη «δεξιότητες» - να ρωτήσει αν κάποια στήλη είναι πιο σημαντική από τις άλλες. Αυτό δεν ισχύει. Όλες οι διαστάσεις είναι εξίσου σημαντικές και η σειρά των στηλών δε θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Το EQF είναι μια κλίμακα με την έννοια ότι από το επίπεδο 1 έως το επίπεδο 8, η σχετική μάθηση γίνεται πιο πολύπλοκη και υπάρχουν μεγαλύτερες απαιτήσεις από τον εκπαιδευόμενο ή τον εργαζόμενο. Οι αλλαγές από το επίπεδο 1 έως το 8 σχετίζονται με διάφορους παράγοντες, όπως την πολυπλοκότητα και το βάθος των γνώσεων και την έκταση της κατανόησης, το βαθμό απαιτούμενης υποστήριξης ή διδασκαλίας, τον απαιτούμενο βαθμό ολοκλήρωσης της εργασίας, τη δυνατότητα ανεξαρτησίας κατά την επαγγελματική ενασχόληση και τη δημιουργικότητα, το εύρος και την πολυπλοκότητα εφαρμογής/ πρακτικής, και το βαθμό διαφάνειας και δυναμικής των καταστάσεων. Ο παραπάνω κατάλογος δεν είναι πλήρης, καθώς η μάθηση έχει πολλές σχετικές διαστάσεις, ορισμένες από τις οποίες μπορεί ακόμη και να μη γνωρίζουμε. Θα πρέπει απλά να υποδεικνύει τι εννοούμε όταν αναφέρεται ότι «ολοένα και περισσότερες απαιτήσεις από τους εκπαιδευόμενους/ εργαζόμενους». Η θεώρηση του EQF ως μια κλίμακα με 8 σκαλοπάτια δε σημαίνει ότι πρέπει να γίνεται διαχωρισμός στον ίδιο αριθμό επιπέδων σε κάθε εθνικό περιβάλλον, τομέα, κλάδο ή χώρο. Τα εθνικά συστήματα ή πλαίσια προσόντων μπορεί να περιλαμβάνουν περισσότερα ή λιγότερα επίπεδα. Σε ορισμένους τομείς, κλάδους ή χώρους, ενδέχεται να μην υπάρχουν προσόντα σε ανώτερο επίπεδο. Σε άλλους ενδέχεται να μην υπάρχουν προσόντα στα κατώτερα επίπεδα ή να υπάρχουν προσόντα που υπερβαίνουν το επίπεδο 8. Το EQF δεν κάνει περαιτέρω διαφοροποίηση μεταξύ των προσόντων στο επίπεδο 8 και άνω. Για παράδειγμα, είναι πολύ απίθανο να υπάρχουν προσόντα στο κατώτερο επίπεδο στον τομέα της φαρμακολογίας, ενώ είναι πολύ απίθανο να βρεθούν προσόντα στα ανώτερα επίπεδα στον τομέα της οικιακής οικονομίας και του καθαρισμού (αν και μπορεί να υπάρχουν εξαιρέσεις). Σε πολλές χώρες, ένα διδακτορικό θα κατατάσσεται σε ένα επίπεδο που αντιστοιχεί στο επίπεδο 8 του EQF και σε μερικές χώρες μπορεί να υπάρχουν και άλλα μεταδιδακτορικά επίσημα προσόντα σε μια πανεπιστημιακή καριέρα, όπως η «habilitation» στις γερμανόφωνες χώρες. Ένα άλλο παράδειγμα είναι στον κλάδο της λογιστικής - πολλές χώρες απαιτούν, πέραν του πανεπιστημιακού πτυχίου, και πέντε έως δέκα χρόνια εμπειρίας και την ολοκλήρωση περαιτέρω εξετάσεων πριν από την έκδοση πιστοποιητικού ορκωτού λογιστή. Το EQF δεν είναι ένα μέσο άμεσης τεκμηρίωσης της ατομικής μαθησιακής προόδου, αλλά ένα μέσο παροχής - σε πρώτη φάση - ενός εργαλείου ερμηνείας των διαφορετικών εθνικών πλαισίων και - μακροπρόθεσμα - ενός εργαλείου αναφοράς για όλα τα προσόντα που απονέμονται στην Ευρώπη. Ωστόσο, το ότι υπάρχουν επίπεδα EQF για τα προσόντα δε σημαίνει ότι τα προσόντα πρέπει απαραίτητα να αποκτώνται με την ίδια σειρά με τα επίπεδα του EQF: Για παράδειγμα: Ένα πιστοποιητικό μαθητείας σχετίζεται π.χ. με το επίπεδο 3. Μετά από κάποια χρόνια εργασιακής εμπειρίας και περαιτέρω κατάρτισης στην εταιρία, ένας απόφοιτος κατάρτισης

μαθητείας θέλει να συνεχίσει τη μαθησιακή του σταδιοδρομία σε κάποιο πανεπιστήμιο (π.χ. επίπεδο 5). Στα πλαίσια αυτών των συγκεκριμένων εθνικών κανονισμών, οι δεξιότητες και οι ικανότητες που αποκτώνται με άτυπο τρόπο γίνονται δεκτές ως προσόντα εισόδου στην ανώτατη εκπαίδευση και όχι ως επίσημα προσόντα στο επίπεδο 4. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος ανώτατης εκπαίδευσης, στο άτομο αυτό απονέμεται ένα προσόν που ταξινομείται στο επίπεδο 5. Κατά συνέπεια, το άτομο αυτό έχει λάβει ένα τυπικό επαγγελματικό προσόν στο επίπεδο 3 και ένα στο επίπεδο 5, άλλα όχι στο επίπεδο 4. Φαίνεται πως το άτομο αυτό έχει παραλείψει το επίπεδο 4. Ωστόσο, στην πραγματικότητα το άτομο διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες του σταδίου 4 στην αρχή του προγράμματος σπουδών, διότι αποτελούν προϋπόθεση εισόδου, παρότι δεν κατέχει κάποιο επίσημο πιστοποιητικό. Στη διάρκεια της ζωής τους, οι εκπαιδευόμενοι θα μετακινούνται κατά κύριο λόγο από ένα κατώτερο σε ένα υψηλότερο επίπεδο, αλλά είναι επίσης δυνατό να αποκτούν δύο διαφορετικά προσόντα στο ίδιο επίπεδο, ή να μεταβαίνουν από ένα υψηλότερο σε ένα κατώτερο επίπεδο προσόντων, εφόσον είναι απαραίτητη μια νέα μάθηση και αποκτώνται νέες δεξιότητες²⁰⁹. Στη διάρκεια της ζωής, πολλοί λόγοι, όπως οι ασθένειες, τα νέα ενδιαφέροντα και χόμπι ή και η ανεργία, μπορεί να παρακινήσουν έναν άνθρωπο να αποκτήσει νέα προσόντα σε κατώτερα επίπεδα από το προσόν που διέθετε στο παρελθόν. Για παράδειγμα, εκτός από την κατοχή προσόντων και την απασχόληση ως ειδικού στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, μπορεί κανείς να ασχοληθεί με την απόκτηση προσόντων στη βιομηχανία ψυχαγωγίας (π.χ. ως τουριστικός οδηγός ή δάσκαλος του σκι). Αυτό το δεύτερο προσόν μπορεί επίσης να εντάσσεται σε χαμηλότερο επίπεδο από το αρχικό προσόν.

Οι σκοποί των πλαισίων προσόντων διαφέρουν ανάλογα με το περιβάλλον τους (διεθνής, εθνική, περιφερειακή ή κλαδική σύγκριση). Κατά συνέπεια, θα διαφέρει και ο ειδικότερος σχεδιασμός των πλαισίων. Το EQF έχει σχεδιαστεί ως μετα-πλαίσιο και συνεπώς χρησιμοποιεί πιο γενικούς περιγραφικούς δείκτες από τα περισσότερα εθνικά, περιφερειακά ή κλαδικά πλαίσια. Οι περιγραφικοί δείκτες του EQF δεν υποκαθιστούν τους περιγραφικούς δείκτες άλλων πλαισίων προσόντων. Προφανώς όμως, η δομή και ο αριθμός επιπέδων αυτών των άλλων περιγραφικών δεικτών μπορεί να προσανατολιστεί προς το EQF. Αυτό σημαίνει ότι οι περιγραφικοί δείκτες δε θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως προσχέδιο για την ανάπτυξη άλλων πλαισίων δίχως να λαμβάνονται υπόψη και να μελετώνται οι αντίστοιχες ανάγκες. Ωστόσο, οι περιγραφικοί δείκτες του EQF μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως σημείο εκκίνησης και να αλλάζονται, να συμπληρώνονται κτλ. όταν απαιτείται. Ένα παράδειγμα για την ευθυγράμμιση με το EQF μπορεί να βρεθεί στο νέο ΕΠΠ της Μάλτας ή της Λιθουανίας, τα οποία περιλαμβάνουν και τα δύο οκτώ επίπεδα. Το νέο ΕΠΠ της Μάλτας χρησιμοποιεί παρόμοια δομή με το EQF, κάνοντας αναφορά σε γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες. Το EQF δεν υπεισέρχεται σε λεπτομέρειες σχετικά με το ειδικό περιεχόμενο των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Αυτά που μια χώρα ή κοινωνία θεωρεί ως βασικές ικανότητες σήμερα ή στο μέλλον (π.χ. η εκμάθηση ξένων γλωσσών, οι επικοινωνιακές ικανότητες, οι επιχειρηματικές ικανότητες, οι πολιτισμικές ικανότητες) μπορεί να διαφοροποιούνται από χώρα σε χώρα και από κοινωνία σε κοινωνία, αλλά και να αλλάζουν και με το χρόνο. Το EQF δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένες βασικές ικανότητες, αλλά καλύπτει όλους τους διαφορετικούς τύπους βασικών ικανοτήτων σε διαφορετικά επίπεδα. Υπάρχουν επίσης κάποιες άλλες, πιο γενικές ικανότητες, όπως «*το να μαθαίνεις να μαθαίνεις*» ή οι «*δεοντολογικές*

²⁰⁹ Για παράδειγμα, ένα άτομο με διδακτορικό μηχανολόγου αποφασίζει να μελετήσει ένα νέο κλάδο, όπως η οικονομία, που ενδέχεται να βρίσκεται σε κατώτερο επίπεδο

ικανότητες» που δεν έχουν περιληφθεί ρητά στο EQF. Τα χαρακτηριστικά αυτά, που αναφέρονται συχνά ως μετα-ικανότητες, δεν έχουν συμπεριληφθεί διότι δεν μπορούν να θεωρηθούν ξεχωριστά από άλλες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες. Έτσι, δεν έχουν προστεθεί ως πρόσθετη διάσταση, αλλά θα πρέπει να θεωρούνται αναπόσπαστο μέρος των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων. Για παράδειγμα, το να μαθαίνεις να μαθαίνεις παίζει σημαντικό ρόλο στην απόκτηση θεωρητικών και αντικειμενικών γνώσεων, ενώ οι κοινωνικές ικανότητες είναι σημαντικές για την ανάπτυξη της αυτονομίας και της υπευθυνότητας. Το EQF δε σχεδιάστηκε προκειμένου να ταξινομεί εκπαιδευτικά προγράμματα και επαγγέλματα. Αντίθετα, εστιάζει στα συστήματα και πλαίσια προσόντων. Τα επίπεδα του EQF δεν αντανακλούν τη συμμετοχή σε συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, ούτε τις απαιτούμενες ικανότητες για συγκεκριμένες εργασίες ή επαγγέλματα. Βέβαια, τα προσόντα σχετίζονται με την παιδεία και την κατάρτιση και με τον επαγγελματικό κόσμο, και αυτά τα στοιχεία είναι πολύ σημαντικά στο EQF. Τα ISCED (Διεθνής Πρότυπη Ταξινόμηση Εκπαίδευσης) και ISCO (Διεθνής Πρότυπη Ταξινόμηση Επαγγελμάτων) είναι ταξινομήσεις ειδικά σχεδιασμένες για την ταξινόμηση της εκπαίδευσης και των επαγγελμάτων. Το EQF υποδηλώνει μόνο μερικώς μια ιεραρχία εκπαιδευτικών προγραμμάτων (π.χ. ένα επαγγελματικό προσόν σε υψηλότερο επίπεδο στο EQF πολύ πιθανό να αντιστοιχεί σε υψηλότερο επίπεδο στο ISCED) και μια ιεραρχία επαγγελμάτων (π.χ. ένα επαγγελματικό προσόν σε κατώτερο επίπεδο στο EQF πολύ πιθανό να οδηγεί σε μια επαγγελματική δραστηριότητα ταξινομημένη σε κατώτερο επίπεδο στα επίπεδα δεξιοτήτων ISCO). Ωστόσο, το EQF εστιάζει στα μαθησιακά αποτελέσματα με τη μορφή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Αυτά θεωρούνται ανεξάρτητα από τα εκπαιδευτικά προγράμματα ή το επαγγελματικό περιβάλλον. Έτσι, το EQF αποτελεί ένα νέο μέσο, που προσφέρει τη δυνατότητα συνδυασμού εκπαιδευτικών και ταξινομήσεων και κατά κάποιον τρόπο, συνδυάζει τα ISCED και ISCO.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η ανάπτυξη πλαισίων προσόντων ξεκίνησε με ένα πλαίσιο προσόντων για έναν εκπαιδευτικό κλάδο: Το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΠΕΠ-EXTE) έχει δημιουργηθεί από το 1999 (Δήλωση της Μπολόνια - οι περιγραφικοί δείκτες του Δουβλίνου υιοθετήθηκαν το 2005), ενώ η ανάπτυξη του EQF ξεκίνησε το 2005. Τα δύο πλαίσια έχουν σαφείς ομοιότητες και επικαλύψεις: και τα δύο είναι μετα- πλαίσια, καλύπτουν μεγάλο εύρος μάθησης και έχουν σχεδιαστεί για τη βελτίωση της διαφάνειας σε ότι αφορά τα προσόντα στην Ευρώπη. Και τα δύο σχετίζονται με τη διασφάλιση ποιότητας και χρησιμοποιούν την έννοια της «βέλτιστης αντιστοιχίας» για τον καθορισμό επιπέδων. Επίσης, και τα δύο φιλοδοξούν σαφώς να υποστηρίξουν τη διά βίου μάθηση και την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. Παρά αυτές τις προφανείς ομοιότητες ανάμεσα στα δύο πλαίσια, υπάρχουν και διαφορές σε ότι αφορά τους στόχους και τους περιγραφικούς δείκτες τους. Στόχος του Πλαισίου Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης είναι η εναρμόνιση των συστημάτων, ενώ στόχος του EQF είναι ο συσχετισμός των συστημάτων: Ένας κεντρικός στόχος της διαδικασίας της Μπολόνια είναι να εναρμονιστούν τα ευρωπαϊκά συστήματα ανώτατης εκπαίδευσης με την εισαγωγή κοινών δομών για τα πτυχία (σύστημα πτυχίων τριών κύκλων). Το EQF, από την άλλη, δεν αποτελεί μέσο εναρμόνισης των προσόντων ή τμημάτων των συστημάτων προσόντων. Σκοπός του είναι να λειτουργήσει ως ένα μέσο ερμηνείας για τη διασαφήνιση των σχέσεων μεταξύ προσόντων και διαφορετικών συστημάτων. Προκειμένου να συνδεθούν αυτά τα δύο μετα-πλαίσια, το κείμενο της σύστασης του EQF δηλώνει συμβατότητα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης. Βασικός λόγος για το σχεδιασμό των ανώτερων επιπέδων του

EQF με άμεση αναφορά στους περιγραφικούς δείκτες του EXTE είναι να αποφευχθεί η ανάπτυξη δύο απομονωμένων πλαισίων. Έτσι, τα μαθησιακά αποτελέσματα ορισμένων επιπέδων του EQF αντιστοιχούν με τους περιγραφικούς δείκτες κύκλων του Πλαισίου Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης. Υπάρχει ένας σαφής συσχετισμός στα επίπεδα 5 έως 8. Έτσι, οι αντίστοιχοι περιγραφικοί δείκτες κύκλων του Πλαισίου Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης – τους οποίους ανέπτυξε η Κοινή Πρωτοβουλία Ποιότητας στα πλαίσια της διαδικασίας της Μπολόνια – θεωρούνται συμβατοί με τους περιγραφικούς δείκτες των επιπέδων 5 έως 8 του EQF. Παρότι χρησιμοποιούνται διαφορετικοί περιγραφικοί δείκτες, και τα δύο πλαίσια έχουν μια κοινή θεώρηση των διαστάσεων προόδου αναφορικά με τις γνώσεις, τις δεξιότητες (εφαρμογή) και την επαγγελματική συμπεριφορά. Ωστόσο, εφόσον το EQF είναι ένα γενικευμένο πλαίσιο και προτίθεται να συμπεριλάβει διαφορετικές μορφές μάθησης (όχι μόνο τη μάθηση στην ανώτατη εκπαίδευση αλλά και τα προσόντα με περισσότερο επαγγελματικό προσανατολισμό), οι περιγραφικοί δείκτες είναι ευρύτεροι, πιο γενικόλογοι και πρέπει να είναι πιο περιεκτικοί από τους περιγραφικούς δείκτες του Δουβλίνου που εφαρμόζονται για τον καθορισμό των επιπέδων για το ΠΕΠ-EXTE. Αυτό σημαίνει ότι τα επίπεδα μπορούν να θεωρηθούν ισοδύναμα, παρόλο που οι περιγραφικοί δείκτες επιπέδων δεν είναι ίδιοι. Κατά συνέπεια, τα επίπεδα 5 έως 8 του EQF μπορούν να είναι συμβατά όχι μόνο με προσόντα και πτυχία που αποκτώνται με τον επίσημο τρόπο, σπουδάζοντας σε ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης, αλλά και με τα προσόντα που αποκτώνται μέσω της τυπικής, μη τυπικής ή άτυπης μάθησης. Στο Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, τα μαθησιακά αποτελέσματα νοούνται ως περιγραφές του τι θα πρέπει να γνωρίζει, να κατανοεί και να κάνει ένας εκπαιδευόμενος στο τέλος του αντίστοιχου κύκλου. Οι περιγραφικοί δείκτες του Δουβλίνου αναφέρουν τις εξής πέντε διαστάσεις: *«γνώση και κατανόηση»*, *«εφαρμογή της γνώσης και κατανόηση»*, *«ικανότητα κρίσης»*, *«επικοινωνία»* και *«μαθησιακές δεξιότητες»*. Ενώ οι πρώτες τρεις διαστάσεις καλύπτονται κυρίως από τις διαστάσεις γνώσεων και δεξιοτήτων του EQF, το EQF δεν αναφέρει ρητά βασικές ικανότητες, όπως η επικοινωνία ούτε μετα-ικανότητες, όπως το να μαθαίνεις να μαθαίνεις. Αυτές εν μέρει περιλαμβάνονται με συμφή τρόπο σε όλες τις στήλες, αλλά υποδηλώνονται κυρίως στη στήλη των ικανοτήτων (βλ. επίσης το ερώτημα 10). Παρότι οι περιγραφικοί δείκτες που καθορίζουν τα επίπεδα στο EQF και οι περιγραφικοί δείκτες του Δουβλίνου διαφέρουν μεταξύ τους, οι περιγραφικοί δείκτες των επιπέδων του EQF ενσωματώνουν πλήρως τους περιγραφικούς δείκτες της Μπολόνια και συνεπώς είναι συμβατοί με αυτούς. Για παράδειγμα, τα μαθησιακά αποτελέσματα που αφορούν το επίπεδο 7 του EQF περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, *«εξειδικευμένες δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, οι οποίες απαιτούνται στην έρευνα ή/και στην καινοτομία προκειμένου να αναπτυχθούν νέες γνώσεις και διαδικασίες και να ενσωματωθούν γνώσεις από διαφορετικά πεδία»*. Αντίστοιχα, ο δεύτερος κύκλος του Πλαισίου Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης αναφέρεται στην *«πρωτοτυπία κατά την ανάπτυξη ή και εφαρμογή ιδεών, συχνά στα πλαίσια ενός ερευνητικού περιβάλλοντος»*. Η τα μαθησιακά αποτελέσματα του επιπέδου 8 του EQF περιλαμβάνουν την *«επίδειξη ουσιαστικού κύρους, καινοτομίας, αυτονομίας, επιστημονικής και επαγγελματικής ακεραιότητας και σταθερής προσήλωσης στη διαμόρφωση νέων ιδεών ή διαδικασιών στην πρωτοπορία πλαισίων εργασίας ή σπουδής, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας»*, και ο τρίτος κύκλος του Πλαισίου Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης αναφέρει τη *«συμβολή μέσω πρωτότυπης έρευνας που διευρύνει τα σύνορα της γνώσης, αναπτύσσοντας ένα σημαντικό όγκο εργασίας, μέρος του οποίου αξίζει εθνική ή διεθνή δημοσίευση»* και στην

ικανότητα *«κριτικής ανάλυσης, αξιολόγησης και σύνθεσης νέων και πολύπλοκων ιδεών».*

Αναφορικά με τα βήματα υλοποίησης, μετά τον σχεδιασμό, την δημόσια διαβούλευση, την νομική κατοχύρωση και προετοιμασία, η Ελλάδα περνάει στην τρίτη φάση της διαδικασίας ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων απομένουν δύο φάσεις: η Συγκρότηση Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και η αντιστοίχιση στα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Στην πρώτη φάση που αφορούσε τον σχεδιασμό, την δημόσια διαβούλευση και την νομική κατοχύρωση, οι ενέργειες που ακολουθήθηκαν αφορούσαν την πρόταση για βασικές αρχές, προτεινόμενα επίπεδα, γενικούς περιγραφικούς δείκτες, την εξάμηνη δημόσια διαβούλευση επί του προτεινόμενου κειμένου του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και την νομοθετική κατοχύρωση Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 5 Σεπτεμβρίου 2010 και η νομοθετική κατοχύρωση έγινε τον Σεπτέμβριο του 2010 με την ψήφιση του ν. 3879 για την *"Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης"*. Η δεύτερη φάση αφορούσε τις Προπαρασκευαστικές ενέργειες για τη συγκρότηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Οι ενέργειες που ακολουθήθηκαν αφορούσαν την Δημιουργία Εθνικού Φορέα για την πιστοποίηση προσόντων, την καταγραφή σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων όλων των τίτλων, βεβαιώσεων και πιστοποιητικών που απονέμονται από το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και από φορείς της μη τυπικής εκπαίδευσης και την εκπόνηση μεθοδολογικού οδηγού, ο οποίος θα χρησιμοποιείται από όλες τις Ομάδες Εργασίας ώστε να διασφαλίζεται ο ενιαίος τρόπος προσέγγισης και η ποιότητα στα αποτελέσματα των Ομάδων Εργασίας. Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.) έχει ξεκινήσει τη λειτουργία του, ενώ η καταγραφή των τίτλων είναι σε εξέλιξη, όπως έχει ήδη εκπονηθεί ο μεθοδολογικός οδηγός. Η τρίτη φάση αφορά την συγκρότηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Οι ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν, αφορούν την σύσταση Ομάδων Εργασίας, την εκπόνηση ειδικών περιγραφικών δεικτών κατά επίπεδο και κατά κλάδο και αντιστοίχιση με τα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, την ανάπτυξη μεθοδολογίας για την εκπόνηση προτύπων και διαδικασιών πιστοποίησης στη μη τυπική εκπαίδευση με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα κάνοντας χρήση και των επαγγελματικών περιγραμμάτων. Ακόμα οι ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν, αφορούν την ανάπτυξη μεθοδολογίας συστήματος πιστωτικών μονάδων σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, την πιλοτική πιστοποίηση σε επιλεγμένα προγράμματα της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (πράσινα επαγγέλματα και τουρισμό) και ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, την ανάπτυξη ειδικών περιγραφικών δεικτών και πιλοτική αντιστοίχιση δύο επαγγελματικών κλάδων (π.χ. εμπόριο, υγεία) κάθετα στα 8 επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Επιπλέον είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθούν η πιλοτική εφαρμογή ανεξάρτητων και πλουραλιστικών διαδικασιών αναγνώρισης μη τυπικής και άτυπης μάθησης και η θεσμοθέτηση του συστήματος πιστοποίησης προσόντων (δυνατότητα υιοθέτησης διαφορετικών διαδικασιών εντός ενός κοινού πλαισίου) αλλά και η αντίστοιχη θεσμοθέτηση συστήματος διαπίστευσης φορέων πιστοποίησης προσόντων. Η συγκεκριμένη φάση αποτελεί την πεμπτούσια του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και θα πραγματοποιηθεί με την ευρεία συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων. Η φάση συγκρότησης αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2012. Η τέταρτη φάση αφορά την αντιστοίχιση στα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, όπου είναι αναγκαία η εφαρμογή μεθοδολογίας αντιστοίχισης από την τρίτη Φάση και η εκπόνηση της έκθεσης αντιστοίχισης. Η τέταρτη φάση αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2012. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

περιλαμβάνει 8 επίπεδα αναφοράς, τα οποία καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των προσόντων από την υποχρεωτική εκπαίδευση έως και την ανώτατη εκπαίδευση. Η καινοτομία έγκειται στο ότι πέραν της κλασικής εκπαιδευτικής διαδρομής αναγνωρίζονται και προσόντα που αποκτήθηκαν από τη μη τυπική εκπαίδευση (π.χ. αρχική και συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση) και την άτυπη μάθηση (π.χ. επαγγελματική εμπειρία). Το πρώτο επίπεδο, από τα οκτώ επίπεδα αναφοράς του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, σχετίζεται με τη δυνατότητα συνέχισης στο δεύτερο κύκλο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Το δεύτερο επίπεδο σχετίζεται με τη δυνατότητα ολοκλήρωσης του δεύτερου κύκλου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή/και παρακολούθησης προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης. Το τρίτο επίπεδο σχετίζεται με την ολοκλήρωση και του δεύτερου κύκλου της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και επίσης αντιπροσωπεύει προσόντα από εργασιακή εμπειρία. Το τέταρτο επίπεδο σχετίζεται με την ολοκλήρωση τουλάχιστον του δεύτερου κύκλου της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, η οποία έχει αναβαθμιστεί στη συνέχεια από προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ή από εργασιακή εμπειρία. Το πέμπτο επίπεδο σχετίζεται με την ολοκλήρωση είτε Μετά-Δευτεροβάθμιου Προγράμματος Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, είτε "σύντομου κύκλου" Προγράμματος Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Το έκτο επίπεδο σχετίζεται με τον πρώτο κύκλο προσόντων της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Το έβδομο επίπεδο σχετίζεται με τον δεύτερο κύκλο προσόντων της Ανώτατης Εκπαίδευσης και το όγδοο επίπεδο σχετίζεται με τον τρίτο κύκλο προσόντων της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Το Δελτίο Τύπου της 17^{ης} Φεβρουαρίου 2011, που εξέδωσε το Γραφείο Τύπου του Υπουργείου Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, με τίτλο «*Εναρξη της διαδικασίας αντιστοίχισης στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων*», αναφέρει ότι μετά το σχεδιασμό, τη δημόσια διαβούλευση, τη νομική κατοχύρωση και προετοιμασία, η Ελλάδα περνάει στην τρίτη φάση της διαδικασίας ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, στην αντιστοίχιση. Έχουν ήδη συσταθεί Ομάδες Εργασίας, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, οι οποίες έχουν αναλάβει να προτείνουν εξειδικευμένους περιγραφικούς δείκτες για προσόντα που απονέμονται από ιδρύματα της τυπικής εκπαίδευσης (Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας), καθώς και την αντιστοίχιση αυτών των προσόντων στα οκτώ επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Το Υπουργείο Παιδείας και ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.) διασφαλίζουν τον ενιαίο τρόπο προσέγγισης και την ποιότητα στα αποτελέσματα των Ομάδων Εργασίας έχοντας αναπτύξει Μεθοδολογικό Οδηγό με τις βασικές αρχές σχεδιασμού και αντιστοίχισης μαθησιακών αποτελεσμάτων στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Παράλληλα, είναι σε εξέλιξη η καταχώρηση σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων όλων των τίτλων, βεβαιώσεων και πιστοποιητικών, που απονέμονται από το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και από φορείς της μη τυπικής εκπαίδευσης, ώστε να γίνει δυνατή η αντιστοίχιση τους στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων. Υπενθυμίζεται ότι τίτλοι που δε θα έχουν καταχωρηθεί στην ενιαία βάση, δε θα είναι δυνατόν να αντιστοιχηθούν. Η συγκρότηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι μια μακροχρόνια και δημόσια διαδικασία και η ενεργός συμμετοχή των κοινωνικών φορέων, των Ομάδων Εργασίας και των εμπειρογνομόνων, θα παίζει αποφασιστικό ρόλο. Η λειτουργία ιστοσελίδας για το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων εξασφαλίζει άμεση ενημέρωση για τα τεκταινόμενα, διασφαλίζει τη διαφάνεια και καθιστά εφικτή την ευρεία συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων.

Το έργο της ομάδας εργασίας για την αντιστοίχιση των προσόντων στο πλαίσιο του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων αφορά την αντιστοίχιση των προσόντων που

απονέμονται από ιδρύματα της τυπικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο πλαίσιο της συγκρότησης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ). Ειδικότερα, η ομάδα εργασίας θα αναλάβει την εξειδίκευση των περιγραφικών δεικτών για προσόντα που απονέμονται από το Γυμνάσιο, Γενικό Λύκειο, ΕΠΑ (κλάδοι σπουδών), ΤΕΣ, ΤΕΛ, ΕΠΑ (τμήματα ειδίκευσης), ΤΕΕ Α΄ & ΤΕΕ Β΄ κύκλου, ΕΠΑ.Λ. & ΕΠΑ.Σ. και πιο συγκεκριμένα θα προτείνει εξειδικευμένους και κλαδικούς περιγραφικούς δείκτες, καθώς και το επίπεδο αντιστοίχισης για κάθε εκπαιδευτική βαθμίδα και κάθε επαγγελματική ειδικότητα. Η εξειδίκευση των περιγραφικών δεικτών θα προσανατολίζεται στα μαθησιακά αποτελέσματα, δηλαδή στο τι γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να κάνει ο μαθητής μετά την ολοκλήρωση της μαθησιακής διαδικασίας, σύμφωνα με το μεθοδολογικό οδηγό για το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων. Το έργο της ομάδας εργασίας για την επεξεργασία του παραδοτέου της ομάδας εργασίας, για την αντιστοίχιση των προσόντων που απονέμονται από ιδρύματα της τυπικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο πλαίσιο της συγκρότησης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ). Η Πιστοποίηση Προσόντων – γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων- έχει αναδειχθεί σε μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους της Δια Βίου Εκπαίδευσης και της Επαγγελματικής Κατάρτισης Ενηλίκων γιατί αγγίζει δυο πολύ σημαντικά πεδία, την εκπαίδευση και την εργασία. Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων, αναλαμβάνει να λειτουργήσει ως ο κύριος φορέας πιστοποίησης των εκροών της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης, αναπτύσσοντας σύστημα αναγνώρισης και πιστοποίησης των προσόντων που αποκτώνται μέσω αυτών, πιστοποιώντας τα και αντιστοιχίζοντάς τα με τα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Παράλληλα αδειοδοτεί και ελέγχει τη λειτουργία των Φορέων Πιστοποίησης των συγκεκριμένων προσόντων. Ο Στόχος συνολικά των παραπάνω διαδικασιών είναι να συνδεθεί η Πιστοποίηση Προσόντων με την απόδειξη ικανότητας της επαγγελματικής επάρκειας καθώς επίσης και με την αναγνώριση της εργασιακής - επαγγελματικής εμπειρίας ενός ατόμου. Οι βασικές περιοχές αρμοδιότητας του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων αναφορικά με τη Διασφάλιση Ποιότητας στη Διά βίου μάθηση είναι Η διασφάλιση Ποιότητας της μη τυπικής εκπαίδευσης σε συνεργασία με τους λοιπούς αρμόδιους φορείς (ν.3879/21-09-2010) και η λειτουργία του ως Εθνικού σημείου Αναφοράς στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων αποτελεί το εθνικό σημείο αναφοράς για τη διασφάλιση ποιότητας και από κοινού με το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ εκπροσωπούν την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQA-VET). Βασικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη και εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Διασφάλισης Ποιότητας αποτελούν τόσο η διάδοση των πληροφοριών σχετικά με τις ενέργειες του δικτύου, όσο και η απρόσκοπτη συνεργασία με όλους τους σχετιζόμενους φορείς σε εθνικό επίπεδο. Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας (E.Q.A.R.F.), αποτελεί εργαλείο που θέτει κοινό πλαίσιο αναφοράς και ελέγχου στο θέμα της Διασφάλισης της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση για τους φορείς οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι να την ασκούν/ ελέγχουν. Πρόκειται για κοινό μοντέλο κύκλου ποιότητας σε συνδυασμό με δείκτες ποιότητας που αποτελείται από τέσσερις φάσεις: Σχεδιασμός, Υλοποίηση, Αξιολόγηση αποτελεσμάτων και η Αναθεώρηση και διαδικασία βελτίωσης και αλλαγών. Οι δείκτες ποιότητας σχετίζονται με θέματα όπως η απασχολησιμότητα των εκπαιδευομένων μετά την περίοδο κατάρτισης, οι επενδύσεις στην κατάρτιση εκπαιδευτών, το ποσοστό των εκπαιδευομένων που ολοκλήρωσαν/εγκατέλειψαν μια

διαδικασία κατάρτισης, το ποσοστό των φορέων που χρησιμοποιούν συστήματα ποιότητας, το ύψος των διατεθειμένων κονδυλίων κ.ά.

Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)

Σύμφωνα με το άρθρο 16 με τίτλο «Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.) παρ. 1 του ν. 2224/1994, ΦΕΚ 112 Α΄) με τίτλο *«Ρύθμιση θεμάτων Εργασίας Συνδικαλιστικών δικαιωμάτων Υγιεινής και Ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπουργείου Εργασίας και των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις»*, κατά το τμήμα του που έχει την αρμοδιότητα της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, αναφέρει ότι εκ των σκοπών του Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.) αποτελεί η παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού προς τον ΟΑΕΔ, την δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, τα κέντρα και τους φορείς της επαγγελματικής κατάρτισης, τις επιχειρήσεις καθώς και τις οργανώσεις εργοδοτών και εργαζόμενων.

Στην δεύτερη διάταξη του 10ου άρθρου με τίτλο *«Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός»* του Νόμου 2525/1997 με τίτλο *«Ενιαίο Λύκειο, Πρόσβαση των Αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου και άλλες διατάξεις»* αναφέρεται ότι το κατά τις διατάξεις του άρθρου 16 του Νόμου 2224/1994, Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.) με έδρα την Αθήνα τελεί υπό την εποπτεία των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ακόμα το Π.Δ. 232/29-07-1998 (ΦΕΚ 179Α), με τίτλο *«Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*» τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο *«Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*».

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο *«Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*», το άρθρο 1 με τίτλο *«Σκοποί του ΕΚΕΠ»* του Π.Δ. 232/29-07-1998 (ΦΕΚ 179Α), με τίτλο *«Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*» που ανέφερε: «Οι σκοποί του Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π) είναι: α) Η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των αρμόδιων φορέων των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο σχεδιασμό και την εφαρμογή Εθνικής Πολιτικής Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο *«Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*», το προαναφερθέν εδάφιο αντικαθίσταται ακολούθως: *«Η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των αρμόδιων φορέων των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο σχεδιασμό και την εφαρμογή Εθνικής Πολιτικής Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού.»* β) Η ανάπτυξη της επικοινωνίας και ο συντονισμός της δράσης των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών Επαγγελματικού Προσανατολισμού, με σκοπό την βελτίωση των ήδη παρεχόμενων υπηρεσιών, μέσω της συνεχούς ενημέρωσης και

ανταλλαγής πληροφοριών. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”», το προαναφερθέν εδάφιο αντικαθίσταται ακολούθως: «*Η ανάπτυξη της επικοινωνίας και ο συντονισμός της δράσης των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, με σκοπό την βελτίωση των ήδη παρεχόμενων υπηρεσιών, μέσω της συνεχούς ενημέρωσης και ανταλλαγής πληροφοριών.*» γ) Η δημιουργία Εθνικού Δικτύου Ενημέρωσης και Πληροφόρησης όλων των ενδιαφερόμενων φορέων και προσώπων σε θέματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και ανταλλαγών με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. δ) Η παροχή κάθε είδους και μορφής υπηρεσιών Επαγγελματικού Προσανατολισμού προς τους αρμόδιους φορείς των Υπουργείων Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τα Κέντρα και τους φορείς Επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τις επιχειρήσεις καθώς και τις οργανώσεις των εργοδοτών και εργαζομένων. ε) Η εκπαίδευση, κατάρτιση και επιμόρφωση στελεχών του τομέα του Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε συνεργασία ή/και συμπληρωματικά με τους υπάρχοντες φορείς (δομές) των δύο Υπουργείων.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”», το προαναφερθέν εδάφιο αντικαθίσταται ακολούθως: «*Η εκπαίδευση, κατάρτιση και επιμόρφωση στελεχών του τομέα της Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε συνεργασία ή/και συμπληρωματικά με τους υπάρχοντες φορείς (δομές) των δύο Υπουργείων.*»

στ) Η πιστοποίηση της επάρκειας προσόντων στελεχών Επαγγελματικού Προσανατολισμού και η τήρηση αντίστοιχου μητρώου.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο «*Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”», το προαναφερθέν εδάφιο αντικαθίσταται ακολούθως: «Ο προσδιορισμός αφενός των προϋποθέσεων και κανόνων λειτουργίας των φορέων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και αφετέρου της επάρκειας των προσόντων των στελεχών παροχής υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και η τήρηση αντίστοιχων μητρώων.*» ζ) Η ανάπτυξη κριτηρίων και προτύπων μεθόδων αξιολόγησης ανθρώπινου δυναμικού για εκπαίδευση και κατάρτιση η) η συνεργασία για θέματα της αρμοδιότητας του με Οργανισμούς, Κέντρα και Ινστιτούτα της ημεδαπής και της αλλοδαπής προς επίτευξη των στόχων του. θ) η διοργάνωση συνεδρίων, ημερίδων και άλλων παρεμφερών εκδηλώσεων σχετικά με τα θέματα της αρμοδιότητας του. ι) η εκπόνηση και ανάθεση ερευνών, μελετών και προγραμμάτων για την επίτευξη των σκοπών του.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”», προστίθεται εδάφιο (ια) στο άρθρο 1 ως εξής: «*ια. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων που εντάσσονται στους σκοπούς του Ε.Κ.Ε. Π, είτε από το ίδιο το Κέντρο είτε σε συνεργασία με άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, στο πλαίσιο εθνικών, ευρωπαϊκών και διακρατικών προγραμμάτων.*»

Επίσης το άρθρο 2 με τίτλο «*Συγκρότηση, σύνθεση και θητεία του Δ.Σ του Ε.Κ.Ε.Π*» του Π.Δ. 232/29-07-1998 (ΦΕΚ 179Α), με τίτλο «*Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)”*» αναφέρει:

«1. Το εποπτευόμενο κατά το άρθρο 10 παρ.2 του Ν.2525/1997 από τους Υπουργούς Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία «Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π)» διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο.

2. Το Δ.Σ του Ε.Κ.Ε.Π είναι εννεαμελές (9) και αποτελείται από:

α. τον Πρόεδρο.

β. τον Αντιπρόεδρο.

γ. Έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

δ. Έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

ε. Έναν εκπρόσωπο του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ)

στ. Έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε)

ζ. Έναν εκπρόσωπο των Εργοδοτικών Οργανώσεων που υποδεικνύεται είτε από τον Σύνδεσμο Ελλήνων Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β), είτε από την Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε), είτε από την Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ), μετά από συμφωνία μεταξύ τους. Σε περίπτωση διαφωνίας ο εκπρόσωπος ορίζεται από τους Υπουργούς μετά από πρόταση ενός εκπροσώπου από καθεμιά από τις τρεις παραπάνω Εργοδοτικές Οργανώσεις.

η. Έναν εκπρόσωπο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

θ. Έναν εμπειρογνώμονα, εξειδικευμένο σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού, κάτοχο μεταπτυχιακού τίτλου και αξιόλογης επαγγελματικής εμπειρίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο «*Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)”*», το εδάφιο (θ) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«θ) Έναν εμπειρογνώμονα μέλος ΔΕΠ Ελληνικού Πανεπιστημίου με ειδίκευση σε θέματα συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού ή πτυχιούχο Α.Ε.Ι εξειδικευμένο σε θέματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού ή Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και κατάρτισης ή Αγοράς Εργασίας, κάτοχο μεταπτυχιακού τίτλου ή αξιόλογης επαγγελματικής εμπειρίας.»

3. Οι φορείς που προβλέπει η παρ.2 του παρόντος άρθρου υποδεικνύουν τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την επίδοση της σχετικής πρόσκλησης.

Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής των ανωτέρω υποδείξεων οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων προβαίνουν στον διορισμό εκπροσώπων αυτών των φορέων.

Τα υπό στοιχεία στ' και ζ' της παρ.2 του παρόντος άρθρου δεν μπορούν να είναι μέλη των οργάνων διοίκησης συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων και των εργοδοτών.

4. Το Δ.Σ συγκροτείται με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δημοσιευόμενη στην

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο Πρόεδρος του Δ.Σ και ο Αντιπρόεδρος.

Σε περίπτωση κατά την οποία μέλος του εκλείπει ή αποχωρήσει για οποιονδήποτε λόγο καλείται στην συνεδρίαση το αντίστοιχο αναπληρωματικό μέλος.

5. Χρέη γραμματέα του Δ.Σ εκτελεί υπάλληλος του Κέντρου που ορίζεται με τον αναπληρωτή του, από τον Πρόεδρο αυτού. Μέχρι την στελέχωση του Κέντρου χρέη γραμματέα εκτελεί προσωρινά υπάλληλος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οριζόμενος με την απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με την οποία διορίζεται το Δ.Σ του Κέντρου.

6. Η θητεία του Δ.Σ είναι τριετής με δυνατότητα ανανέωσης.

7. Η θέση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Οι αποδοχές του Προέδρου, του Αντιπροέδρου καθώς και η αποζημίωση των μελών του Δ.Σ καθορίζονται με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από γνώμη του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος πρέπει να είναι επιστήμονες αυξημένων προσόντων και υψηλού επιπέδου γνώσης και εμπειρίας στην διοίκηση ή στα θέματα εκπαίδευσης ή/και κατάρτισης ή/και αγοράς εργασίας ή/και απασχόλησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « *Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*», το εδάφιο (γ) της παραγράφου 7 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«...Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος πρέπει να είναι επιστήμονες αυξημένων προσόντων και υψηλού επιπέδου γνώσης και εμπειρίας στην διοίκηση ή στα θέματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού ή εκπαίδευσης ή/και κατάρτισης ή/και αγοράς εργασίας ή/και απασχόλησης.»

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « *Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*», στο τέλος της παραγράφου 7 του άρθρου 2 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο Πρόεδρος δύναται, όταν κρίνεται αναγκαίο, να εξουσιοδοτεί με απόφαση του, μέλος του Δ.Σ ή τον Γενικό Διευθυντή του Κέντρου ή τους Δικηγόρους του Κέντρου, να εκπροσωπούν το Κέντρο στα Δικαστήρια και σε όλες τις δικαστικές και διοικητικές αρχές. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ δύναται, εφόσον κρίνει σκόπιμο, να ορίζει εισηγητές μέλη του Δ.Σ ή ύστερα από εισήγηση του Γενικού Διευθυντού, στελέχη του Κέντρου για θέματα που συζητούνται στο Δ.Σ.»

Επίσης το άρθρο 3 με τίτλο «*Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Κ.Ε.Π*» του Π.Δ. 232/29-07-1998 (ΦΕΚ 179Α), με τίτλο «*Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*» αναφέρει:

1. Το Δ.Σ. έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α. Κατευθύνει τις δραστηριότητες του Κέντρου για την εκπλήρωση της αποστολής και των σκοπών του.

β. Καταρτίζει και εισηγείται προς τους Υπουργούς Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων που προβλέπονται στην παρ.2 του άρθρου 10 του Ν.2525/1997.

γ. Διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους του Κέντρου.

δ. Καταρτίζει τον ετήσιο προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό του Κέντρου.

ε. Προτείνει πάσης φύσεως αποδοχές του Γενικού Διευθυντή και του λοιπού προσωπικού του Κέντρου.

στ. Συγκροτεί επιτροπές ή ομάδες εργασίας από τα μέλη του και τα στελέχη του Κέντρου ή και με την συμμετοχή εμπειρογνομόνων του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα της ημεδαπής ή αλλοδαπής για την μελέτη και εισήγηση ειδικών θεμάτων.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « *Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*», προστίθενται τα εξής:

«*Με απόφαση του Δ.Σ καθορίζεται το έργο και η διάρκεια της λειτουργίας τους.*»

ζ. Προσλαμβάνει το προσωπικό του Κέντρου, σύμφωνα με την κείμενη κάθε φορά νομοθεσία.

η. Εγκρίνει την διενέργεια αναγκαίων δαπανών.

θ. Εξουσιοδοτεί τον Πρόεδρο ή άλλο μέλος του Δ.Σ ή υπάλληλο του Κέντρου για την εκτέλεση των αποφάσεων του.

ι. Λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την ανάπτυξη και διαχείριση του συστήματος επαγγελματικού προσανατολισμού.

ια. Αποφασίζει για τα θέματα που είναι αρμόδιο από το Νόμο και τους Κανονισμούς, καθώς επίσης για όλα τα θέματα που απορρέουν από τους σκοπούς του.

ιβ. Ασκεί πειθαρχική εξουσία στο προσωπικό του Κέντρου ή εξουσιοδοτεί γι' αυτό, με απόφαση του το Γενικό Διευθυντή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας αυτού.

ιγ. Μεριμνά για την προώθηση των συνεργασιών που αναφέρονται στους σκοπούς του Κέντρου.

ιδ. Πέρα από τις παραπάνω αρμοδιότητες των προηγούμενων παραγράφων, στο Διοικητικό Συμβούλιο ανήκει και κάθε άλλη αρμοδιότητα σχετική με την διοίκηση και λειτουργία του Κέντρου, η οποία δεν ανατίθεται σε άλλο όργανο.

2. Οι αποφάσεις του Δ.Σ του Κέντρου που αφορούν τις αρμοδιότητες αυτού και που αναφέρονται στα εδάφια β' δ' και ε' της προηγούμενης παραγράφου, υποβάλλονται για έγκριση στους Υπουργούς Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « *Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*», προστίθεται παράγραφος 3 στο άρθρο 3 ως εξής:

« *Αποφασίζει για τον Αναπληρωτή του Γενικού Διευθυντή από το προσωπικό του Ε.Κ.Ε.Π., ο οποίος τον αντικαθιστά όταν αυτός απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει.*».

Επίσης το άρθρο 4 με τίτλο «*Πόροι του Κέντρου*» του Π.Δ. 232/29-07-1998 (ΦΕΚ 179Α), με τίτλο «*Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού*

Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”» αναφέρει:

Οι πόροι του Ε.Κ.Ε.Π προέρχονται από:

α) Επιχορήγηση από τον Τακτικό Προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”», το εδάφιο (α) του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Επιχορήγηση από τον Τακτικό Προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, κατά 50% από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κατά 50% από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.»

β) την Ευρωπαϊκή Ένωση

γ) Την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους

δ) Δωρεές, δημοσιεύσεις, εκδηλώσεις, εκδόσεις

Ακόμα το άρθρο 5 με τίτλο «Θέσεις Προσωπικού» του Π.Δ. 232/29-07-1998 (ΦΕΚ 179Α), με τίτλο «Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”» αναφέρει:

Ο ανώτατος αριθμός θέσεων επιστημονικού, διοικητικού, βοηθητικού και λοιπού προσωπικού του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού καθορίζεται σε εξήντα επτά (67).

Γενικός Διευθυντής

Δημιουργείται θέση Γενικού Διευθυντή του Ε.Κ.Ε.Π με σύμβαση ορισμένου χρόνου τριετούς διάρκειας, ο οποίος προΐσταται των υπηρεσιών του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής πρέπει να έχει τα ακόλουθα προσόντα:

α. Να είναι κάτοχος αναγνωρισμένου Πανεπιστημιακού τίτλου σπουδών των ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου ιδρύματος της αλλοδαπής κάτοχος αναγνωρισμένου μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών των ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου ιδρύματος της αλλοδαπής σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού.

β. Να έχει επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον 10 ετών μετά την απόκτηση του βασικού τίτλου σπουδών στον ιδιωτικό ή Δημόσιο και Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα σε θέματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, ή Αγοράς Εργασίας ή Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, ή στον σχεδιασμό, διαχείριση, αξιολόγηση των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

γ. Να έχει άριστη γνώση της αγγλικής ή γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας. Ο τρόπος απόδειξης της άριστης γνώσης καθορίζεται από τα Π. Δ/γματα 172/92 και 368/92, όπως ισχύουν κάθε φορά.

Σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 5 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”», οι διατάξεις του άρθρου 5 που αφορούν στον Γενικό Διευθυντή αντικαθίστανται ως εξής:

«Γενικός Διευθυντής

1. Δημιουργείται θέση Γενικού Διευθυντή του Ε.Κ.Ε.Π με σύμβαση ορισμένου χρόνου τριετούς διάρκειας.
2. Ο Γενικός Διευθυντής, είναι το εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων και κατευθύνσεων της διοίκησης του Ε.Κ.Ε.Π., προϊστάται των υπηρεσιών και του προσωπικού αυτού, διευθύνει τις εργασίες του και συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου στις συνεδριάσεις του Δ.Σ., εισηγούμενος τα προς συζήτηση θέματα.
3. Επίσης έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες πέραν από εκείνες που τυχόν ανατεθούν σ' αυτόν με απόφαση του Δ.Σ του Κέντρου ή προβλέπονται από τους κανονισμούς του Ε.Κ.Ε.Π.
  - α.) Τοποθετεί και κατανέμει το προσωπικό του Κέντρου, αναθέτοντας σε αυτό συγκεκριμένα καθήκοντα, ανάλογα με τις ειδικότερες κάθε φορά ανάγκες του Κέντρου, πάντοτε όμως μέσα στα πλαίσια των γενικότερων αρμοδιοτήτων και καθηκόντων του προσωπικού αυτού.
  - β.) Διευθύνει, ελέγχει και συντονίζει το διοικητικό, διαχειριστικό και το επιστημονικό έργο του Κέντρου.
  - γ.) Εισηγείται στο Δ.Σ όλα τα θέματα που αφορούν το ετήσιο πρόγραμμα δράσης του Κέντρου και τον αντίστοιχο προϋπολογισμό, με βάση τις επιμέρους προτάσεις των Υπηρεσιών του Κέντρου.
  - δ.) Εισηγείται στο Δ.Σ τον Απολογισμό και Ισολογισμό του Κέντρου καθώς και την αναλυτική ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων και προοπτικών του Κέντρου.
  - ε.) Εισηγείται στο Δ.Σ όλα τα θέματα που αφορούν την εν γένει λειτουργία του Κέντρου.
  - στ.) Εγκρίνει δαπάνες και αποφασίζει για τις προμήθειες και εκτελέσεις έργων μέχρι ορισμένου ποσού, το οποίο καθορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον οικονομικό κανονισμό ή και τις αποφάσεις του Δ.Σ.
  - ζ.) Συμμετέχει σε Γνωμοδοτικές και Επιστημονικές Επιτροπές ή Ομάδες Εργασίας.
  - η) Μεριμνά για την διασφάλιση του συντονισμού και επικοινωνίας του Κέντρου με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και με τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με άλλες υπηρεσίες, Κέντρα, Οργανισμούς, Ινστιτούτα και εν γένει φορείς που ασχολούνται με θέματα αρμοδιότητος του Κέντρου.
  - θ) Μεριμνά για την εύρυθμη εκπροσώπηση και αποτελεσματική λειτουργία του Κέντρου και για την αποτελεσματική εφαρμογή και περαιτέρω ανάπτυξη του επιστημονικού, υποστηρικτικού και συντονιστικού έργου, που έχει ανατεθεί σ' αυτό το πλαίσιο των σκοπών του.
4. Ο Γενικός Διευθυντής πρέπει να έχει τα ακόλουθα προσόντα:
  - α.) Να είναι κάτοχος αναγνωρισμένου Πανεπιστημιακού τίτλου σπουδών των ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου ιδρύματος της αλλοδαπής και κάτοχος αναγνωρισμένου μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών των ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου ιδρύματος της αλλοδαπής σε θέματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού ή σε θέματα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ή Αγοράς Εργασίας ή συνδυασμού των ανωτέρω.
  - β.) Να έχει επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον 10 ετών μετά την απόκτηση του βασικού τίτλου σπουδών στον ιδιωτικό ή Δημόσιο και Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα σε θέματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, ή Αγοράς Εργασίας ή Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, ή στον σχεδιασμό, διαχείριση, αξιολόγηση των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων στα προαναφερόμενα πεδία εφαρμογής.
  - γ.) Να έχει πενταετή (5) προϋπηρεσία σε θέσεις αυξημένης ευθύνης ή και διοίκησης προσωπικού στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα.

δ.) Να έχει τουλάχιστον πολύ καλή γνώση της Αγγλικής ή Γαλλικής ή Γερμανικής Γλώσσας.

Ο τρόπος απόδειξης της γνώσης ξένης γλώσσας καθορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Επιστημονικό προσωπικό:

- 1) Δώδεκα (12) θέσεις Συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Π.Ε.) κάτοχοι αναγνωρισμένου Πανεπιστημιακού τίτλου σπουδών των ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου ιδρύματος της αλλοδαπής και αναγνωρισμένου μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών των ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου ιδρύματος σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού.

Σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο του άρθρου 5 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « *Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*», οι δώδεκα(12) θέσεις Συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Π.Ε.), που αναφέρονται στο εδάφιο 1 της παραγράφου 3 του άρθρου 5, αυξάνονται σε δεκαπέντε (15).

- 2) Δέκα (10) θέσεις Κοινωνιολόγων κατηγορίας (Π.Ε.)

Σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο του άρθρου 5 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « *Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*», οι δέκα (10) θέσεις Κοινωνιολόγων κατηγορίας (Π.Ε.) του εδαφίου 2 της παραγράφου 3 του άρθρου 5, μειώνονται σε επτά (7).

- 3) Δέκα (10) θέσεις Ψυχολόγων κατηγορίας (Π.Ε.)

Σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο του άρθρου 5 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « *Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*», οι δέκα (10) θέσεις Ψυχολόγων κατηγορίας (Π.Ε.), που αναφέρονται στο εδάφιο 3 της παραγράφου 3 του άρθρου 5, μειώνονται σε πέντε (5).

- 4) Δύο (2) θέσεις Δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής

Σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο του άρθρου 5 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « *Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*», η μία θέση δικηγόρου με σχέση έμμισθης εντολής, η οποία περιλαμβάνεται στο εδάφιο 4 της παραγράφου 3 του άρθρου 5, μετατρέπεται σε θέση Νομικού Συμβούλου του Ε.Κ.Ε.Π

- 5) Τρεις (3) θέσεις Οικονομολόγων κατηγορίας (Π.Ε.) με πτυχίο οικονομικού Τμήματος ή Σχολής ΑΕΙ ή ισότιμο αντίστοιχης ειδικότητας σχολών της αλλοδαπής.
- 6) Τρεις (3) θέσεις Διοικητικού-Οικονομικού κατηγορίας (Π.Ε.) με άριστη γνώση της αγγλικής ή γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας που αποδεικνύεται σύμφωνα με τα Π. Δ/γματα 172/92 και 368/92, όπως ισχύουν κάθε φορά, και γνώσεις Η/Υ
- 7) Δύο (2) θέσεις κατηγορίας (Π.Ε.) Πληροφορικής από τις οποίες μία θέση Επιστημών των Υπολογιστών και μία θέση Μηχανικών Η/Υ.
- 8) Μία (1) θέση Λογιστή κατηγορίας (Τ.Ε) με πτυχίο Λογιστικής ΤΕΙ της ημεδαπής ή ομώνυμο ή ισότιμο αντίστοιχης ειδικότητας σχολών της αλλοδαπής.
- 9) 4 θέσεις κατηγορίας (Τ.Ε.) Κοινωνικής Εργασίας
- 10) 2 θέσεις κατηγορίας (Τ.Ε.) Βιβλιοθηκονόμων.

Σύμφωνα με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 5 του Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37) με τίτλο « *Τροποποίηση του Π.Δ 232/1998 “Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)”*», στις διατάξεις του άρθρου 5, που αναφέρονται στο επιστημονικό προσωπικό, προστίθενται εδάφια 11 και 12 ως εξής:

11) *«Δύο (2) θέσεις Π.Ε Διοικητικού και /ή Οικονομικού με πτυχίο Α.Ε.Ι στην Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων και Διοίκησης της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ισότιμο τίτλο της αλλοδαπής ή εναλλακτικά με πτυχίο Α.Ε.Ι της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο της αλλοδαπής με εξειδίκευση στην Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων.*

Οι παραπάνω πρέπει να έχουν πολύ καλή γνώση Αγγλικής ή Γαλλικής ή Γερμανικής γλώσσας που αποδεικνύεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, όπως ισχύουν κάθε φορά, και γνώσεις Η/Υ.»

12) *Τρεις (3) θέσεις κατηγορίας (Π.Ε.) με μεταπτυχιακή ειδίκευση σε θέματα αξιολόγησης συστημάτων και υπηρεσιών που εντάσσονται στους σκοπούς του Ε.Κ.Ε.Π. (όπως Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων, Αγορά Εργασίας καθώς και συνδυασμός αυτών). Για την κάλυψη των θέσεων αυτών απαιτείται πτυχίο Α.Ε.Ι της ημεδαπής ή ισότιμο ιδρύματος της αλλοδαπής, αντίστοιχος αναγνωρισμένος μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών των ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής, πολύ καλή γνώση Αγγλικής ή Γαλλικής ή Γερμανικής γλώσσας που αποδεικνύεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, όπως ισχύουν κάθε φορά, και γνώσεις Η/Υ»*

Διοικητικό Προσωπικό:

- 1) Εννέα (9) θέσεις κατηγορίας (Δ.Ε.) με πτυχίο οποιουδήποτε λυκείου και με καλή γνώση μιας ξένης γλώσσας εκ των ομιλούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και γνώση Η/Υ.
- 2) Δύο (2) θέσεις Διοικητικού-Λογιστικού κατηγορίας (Δ.Ε.) με πτυχίο στελεχών Οικονομικών Υπηρεσιών Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου ή Υπαλλήλων Λογιστηρίου ή Διοίκησης του τομέα Οικονομίας-Διοίκησης Τεχνικού Επαγγελματικού Λυκείου.

Βοηθητικό και λοιπό προσωπικό:

- 1) Μία (1) θέση οδηγού κατηγορίας (Δ.Ε.)
- 2) Δύο (2) θέσεις επιμελητών κατηγορίας (Υ.Ε)
- 3) Δύο (2) θέσεις προσωπικού καθαριότητας κατηγορίας (Υ.Ε)
- 4) Μία (1) θέση κατηγορίας (Υ.Ε) φύλακα-νυχτοφύλακα
- 5) Μία (1) θέση κατηγορίας (Υ.Ε) εμπειροτέχνη-συντηρητή γενικών καθηκόντων.

Το παραπάνω επιστημονικό, διοικητικό και βοηθητικό και λοιπό προσωπικό προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου. Σε όσες από τις παραπάνω ειδικότητες δεν καθορίζονται προσόντα ισχύουν τα προβλεπόμενα από το Π Δγμα 194/88 (Α84) και το Π Δγμα 172/92 (Α81).

Επιπλέον σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 6 με τίτλο «*Διαδικασία Πρόσληψης*» του Π.Δ. 232/29-07-1998 (ΦΕΚ 179Α), με τίτλο «*Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*» ο Γενικός Διευθυντής προσλαμβάνεται ύστερα από δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που προβαίνει το Δ.Σ του Κέντρου, μετά από έγκριση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η θέση του Γενικού Διευθυντή μπορεί να καλύπτεται και με απόσπαση από το Δημόσιο, ΝΠΔΔ και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Η επιλογή του Γενικού Διευθυντή γίνεται από Ειδική Επιτροπή Επιλογής που συγκροτείται με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από εισήγηση του Δ.Σ του Κέντρου. Η Ειδική Επιτροπή Επιλογής μετά από αξιολόγηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των υποψηφίων και μετά από την διενέργεια συνεντεύξεων, προβαίνει στην τελική επιλογή του προσώπου για την θέση του Γενικού Διευθυντή του Κέντρου, την οποία υποβάλλει στους Υπουργούς Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για έγκριση. Η πρόσληψη του Γενικού Διευθυντή γίνεται με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 6 με τίτλο «*Διαδικασία Πρόσληψης*» του Π.Δ. 232/29-07-1998 (ΦΕΚ 179Α), με τίτλο «*Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*» αναφέρει ότι το υπόλοιπο προσωπικό προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2190/1994, όπως ισχύουν κάθε φορά. Ακόμα το 7^ο άρθρο με τίτλο «*Οικονομικός Έλεγχος*» του Π.Δ. 232/29-07-1998 (ΦΕΚ 179Α), με τίτλο «*Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του “ Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.)”*» αναφέρει ότι η οικονομική διαχείριση του Κέντρου υπόκειται σε ετήσιο καταστατικό έλεγχο από ορκωτούς ελεγκτές, οι οποίοι υποβάλλουν την έκθεσή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο και στους εποπτευόμενους Υπουργούς. Τούτο προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν.Δ/τος 3329/21/25-8-55 (Α.230) «*Περί συστάσεως Σώματος Ορκωτών Λογιστών*». Όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα προς τις διατάξεις της 8^{ης} Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 10^{ης} Απριλίου 1984.

Όπως αναφέρει η επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.ΕΠ.), το Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.) είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που ιδρύθηκε με τους Νόμους 2224/1994 και 2525/1997 και λειτουργεί από το 2000 υπό την εποπτεία

των Υπουργείων Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με βάση το Π.Δ. 232/29-07-1998 (ΦΕΚ 179Α), όπως αυτό τροποποιήθηκε από το Π.Δ. 44/9-2-2004 (ΦΕΚ 37). Σε εθνικό επίπεδο είναι ο αρμόδιος εθνικός συντονιστικός φορέας για την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των αρμόδιων φορέων των Υπουργείων Παιδείας και Απασχόλησης στο σχεδιασμό και την εφαρμογή Εθνικής Πολιτικής Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, την ανάπτυξη της επικοινωνίας και το συντονισμό της δράσης των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, με σκοπό τη βελτίωση των ήδη παρεχόμενων υπηρεσιών, την εκπαίδευση, κατάρτιση, επιμόρφωση στελεχών του τομέα Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε συνεργασία ή/και συμπληρωματικά με υπάρχουσες δομές των αρμόδιων Υπουργείων Απασχόλησης και Παιδείας, τον προσδιορισμό αφενός των προϋποθέσεων και κανόνων λειτουργίας των φορέων ΣΥ.Ε.Π. και αφετέρου της επάρκειας προσόντων των στελεχών παροχής υπηρεσιών ΣΥ.Ε.Π. και την τήρηση των αντίστοιχων μητρώων, τη δημιουργία Εθνικού Δικτύου Ενημέρωσης και Πληροφόρησης όλων των ενδιαφερόμενων φορέων και προσώπων σε θέματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και ανταλλαγών με τις χώρες της Ε.Ε., την ανάπτυξη κριτηρίων και προτύπων μεθόδων αξιολόγησης ανθρώπινου δυναμικού για εκπαίδευση και κατάρτιση, το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων που εντάσσονται στους σκοπούς του Ε.Κ.Ε.Π., είτε από το ίδιο το Κέντρο είτε σε συνεργασία με άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, στο πλαίσιο εθνικών, ευρωπαϊκών και διακρατικών προγραμμάτων, την εκπόνηση και ανάθεση ερευνών, μελετών και προγραμμάτων για την επίτευξη των σκοπών του, τη συνεργασία για θέματα της αρμοδιότητάς του με Οργανισμούς, Κέντρα, Ινστιτούτα και άλλους φορείς στην Ελλάδα ή το εξωτερικό προς επίτευξη των στόχων του, και τη διοργάνωση συνεδρίων, ημερίδων και άλλων παρεμφερών εκδηλώσεων σχετικά με τα θέματα της αρμοδιότητάς του. Επιπλέον είναι ο επιτελικός φορέας του Συστήματος Σ6 του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α. «*Σύστημα Συμβουλευτικής, Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας*» (Ν. 3191/2003). Σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι το Εθνικό Κέντρο Euroguidance, μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Euroguidance, με την υποστήριξη του Lifelong Learning Program και ο εθνικός φορέας που εκπροσωπεί την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Πολιτική στον Δια Βίου Επαγγελματικό Προσανατολισμό (European Lifelong Guidance Policy Network - ELGPN), που δημιουργήθηκε το 2007 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.)

Σύμφωνα με το πρώτο άρθρο με τίτλο «*Ίδρυση και αποστολή του Κέντρου, διάρθρωση υπηρεσιών (ν. 1388/1983 άρθρο 1, ν. 1943/1991 άρθρο 39, ν. 2527/1997 άρθρα 8 & 13, ν. 3200/2003 άρθρα 1 & 2, π.δ. 193/2004, ν. 3260/2004 άρθρο 6)*» του Α' μέρους με τίτλο «*Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης*» του Π.Δ. 57/2007, ΦΕΚ 59 Α' με τίτλο «*Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που διέπουν το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.)*» ιδρύεται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης» (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) και έδρα την Αθήνα. Το Κέντρο έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Εκπαιδευτικές μονάδες του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) είναι η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.), η Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.) και το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.). Η διάρθρωση των Οργανικών Μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. διέπεται από τον Οργανισμό αυτού. Η αποστολή του Ε.Κ.Δ.Δ.Α είναι α) Η επαγγελματική κατάρτιση, εκπαίδευση και επιμόρφωση του πάσης φύσεως προσωπικού της κεντρικής και περιφερειακής διοίκησης, της τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των Δ.Ε.Κ.Ο., των Ανωνύμων Εταιρειών του Δημοσίου, των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και των επιχειρήσεων των οποίων τη διοίκηση ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, και των επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και των δημοσίων λειτουργών. Εφεξής, όπου στις διατάξεις του διατάγματος αυτού αναφέρεται ευρύτερος δημόσιος τομέας, ορίζονται οι φορείς που περιγράφονται στην παράγραφο αυτήν, β) Η επιμόρφωση των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, γ) Η δημιουργία στελεχών για τη δημόσια διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση, δ) Η παροχή πορισμάτων ερευνών και συμπερασμάτων μελετών στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για τη χάραξη στρατηγικής, για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης και την εισαγωγή οργανωτικών αλλαγών σε αυτήν, ε) Η συμβολή στο διαρκή εκσυγχρονισμό της οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης μέσω της έρευνας των διαδικασιών και της δομής των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, της εκπόνησης μελετών και μεταρρυθμιστικών σχεδίων και της συμβουλευτικής υποστήριξης της εφαρμογής τους, στ) Η υποστήριξη, ύστερα από αίτημα της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, των διαδικασιών για την εφαρμογή των μεταρρυθμιστικών δράσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των διαγωνισμών ποιότητας μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών που διεξάγει το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και ζ) η θέσπιση του ατομικού δελτίου κατάρτισης των υπαλλήλων για την παρακολούθηση του επιμορφωτικού ιστορικού τους σε ατομικό επίπεδο. Στο πλαίσιο της αποστολής του, το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. μπορεί να συμβάλλεται, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ή και δική του πρωτοβουλία, με ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης (πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα) της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και με φορείς που παρέχουν εκπαίδευση, εκπονούν μελέτες, διενεργούν έρευνες και ανήκουν στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή με άλλους φορείς

εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή με κοινωνικούς ή συλλογικούς φορείς ή με διεθνείς και υπερεθνικούς οργανισμούς ή με πρόσωπα εγνωσμένου επιστημονικού κύρους. Το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. καταρτίζει και υποβάλλει ετησίως στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης έκθεση για τα προβλήματα και τις εξελίξεις στα θέματα εκπαίδευσης του προσωπικού των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και ειδικές εκθέσεις, ύστερα από αίτημα του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, του Α.Σ.Ε.Π. ή άλλων ανεξάρτητων δημόσιων αρχών. Κατ' εξαίρεση, το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. μπορεί να παρέχει υπηρεσίες, εκπαιδευτικού και ερευνητικού περιεχομένου, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα έναντι αμοιβής. Ο τρόπος καθορισμού των υπηρεσιών και της σχετικής αμοιβής προσδιορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης. Το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. για την εκπλήρωση της αποστολής του μπορεί να εκπονεί μελέτες και διεξάγει έρευνες, παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες, συμμετέχει σε διαγωνισμούς για την ανάληψη των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους, πιστοποιεί το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων των υπαλλήλων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., καθορίζονται οι ειδικότητες, η διαδικασία και ο τρόπος πιστοποίησης. Επίσης το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. μπορεί να πιστοποιεί τους χώρους εκπαίδευσης, τον εκπαιδευτικό εξοπλισμό, τη διοικητική και επιστημονική υποστήριξη της υλοποίησης των επιμορφωτικών προγραμμάτων των υπαλλήλων των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και εν γένει τις εκπαιδευτικές δομές, να αναθέτει το σχεδιασμό και την πραγματοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης δημοσίων υπαλλήλων σε φορείς των οποίων το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. έχει πιστοποιήσει τις εκπαιδευτικές δομές. Οι θεματικές ενότητες που ανατίθενται ανά ομάδα φορέων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α..

Β' -Διασύνδεση με ερευνητικό μέρος

9. Στοιχεία για την Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας

Ο νομός Αρκαδίας²¹⁰ ανήκει διοικητικά στην περιφέρεια Πελοποννήσου, μαζί με τους

νομούς Μεσσηνίας, Κορινθίας, Αργολίδας και Λακωνίας. Η μορφολογία του εδάφους είναι (ημι)-ορεινή, οι κλιματολογικές συνθήκες τον χειμώνα συχνά αντίξοες και οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις περιορισμένες. Η πληθυσμιακή πυκνότητα της περιφέρειας Πελοποννήσου είναι 38,3 κάτοικοι ανά km², γεγονός που την κατατάσσει στις αραιοκατοικημένες περιφέρειες της ΕΕ-27 (ο μέσος όρος της πληθυσμιακής πυκνότητας της ΕΕ-27 είναι 113 κάτοικοι ανά km²). Συμπερασματικά, από την προηγούμενη ανάλυση προκύπτει ότι, τρεις είναι οι κρίσιμοι τομείς για την απασχόληση του νομού: η γεωργία, η δημόσια διοίκηση και η βιομηχανία (κυρίως η ενέργεια), ενώ σε σχέση με την προστιθέμενη αξία έχουμε τους τομείς της βιομηχανίας και ενέργειας, της δημόσιας διοίκησης και του εμπορίου –τουρισμού.

Τα ισχυρά σημεία του νομού είναι η σημαντική γεωγραφική θέση στο κέντρο της Πελοποννήσου, η εύκολη πρόσβαση από το αναβαθμισμένο οδικό δίκτυο, οι περιβαλλοντικοί πόροι του Νομού, η αναβαθμισμένη τουριστική κίνηση του Νομού, η επιστημονική δραστηριότητα του Πανεπιστημίου, η σταδιακή ανάπτυξη του τουρισμού και η παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης. Τα αδύνατα σημεία του νομού είναι ο αυξημένος μέσος όρος ηλικίας του πληθυσμού, το μεγάλο μέγεθος του αγροτικού πληθυσμού, η περιορισμένη εκβιομηχάνιση, η εσωστρέφεια των επιχειρήσεων, το μικρό μέγεθος και η περιορισμένη εμβέλεια των επιχειρήσεων, η έλλειψη κατάλληλου στελεχιακού δυναμικού, η περιορισμένη εκμετάλλευση της τεχνολογίας, οι αδυναμίες στην διακίνηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων, η προβληματική προώθηση και διαφήμιση προϊόντων και υπηρεσιών και η έλλειψη επαρκών υποδομών στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων. Ευκαιρίες για τον νομό αποτελούν ο αναβαθμισμένος ρόλος των Περιφερειών στο περιβάλλον της Ε.Ε, η δημιουργική αξιοποίηση των οικονομικών ενισχύσεων από την Ε.Ε, η αξιοποίηση των φυσικών και τουριστικών πόρων του Νομού, η αξιοποίηση των βιολογικών προϊόντων του Νομού, η παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης, η παραγωγή και συσκευασία αγροτικών προϊόντων για εξαγωγή, η ενδυνάμωση των εμπορικών συναλλαγών με φορείς του εξωτερικού, η διάχυση της γνώσης που παράγεται στο Πανεπιστήμιο, η παραγωγική εφαρμογή της γνώσης που παράγεται στο Πανεπιστήμιο και η αξιοποίηση του διαδικτύου για την προβολή του Νομού.

Απειλές για τον νομό αποτελούν η αδυναμία διαμόρφωσης στρατηγικού ρόλου, η πληθυσμιακή συρρίκνωση, η αύξηση του μέσου όρου ηλικίας του Νομού, η περιορισμένη δυναμική των επιχειρήσεων, το έλλειμμα σε υποδομή νέων τεχνολογιών και η προβληματική προώθηση και διαφήμιση προϊόντων και υπηρεσιών. Ο αγροτικός τομέας απασχολεί μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού του Νομού Αρκαδίας και είναι αυτός που αξιοποιεί κατά κύριο λόγο τους φυσικούς πόρους και αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη των εμπορικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων του Νομού. Οι βασικοί κλάδοι του αγροτικού τομέα

---

²¹⁰ «Αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου: Περίπτωση Μελέτης ο Νομός Αρκαδίας», σελ. 25, 30, 87-90. Η παρούσα έρευνα ανακτήθηκε από τον δικτυακό τόπο www.inegsee.gr/kalwshlithate.html, στις 17 Μαρτίου 2012 στις 00:37.

(δηλ. γεωργία, κτηνοτροφία, δάση) βρίσκονται σήμερα αντιμέτωποι με σοβαρότατα προβλήματα όπως: ο (α) ο κατακερματισμός και η εγκατάλειψη της γεωργικής γης, (β) η έλλειψη έργων υποδομής (άρδευση, βελτίωση εδαφών, κ.τ.λ.), (γ) η εγκατάλειψη των βοσκοτόπων, (δ) περιορισμένη εκμετάλλευση της ξυλείας, (ε) ελλείψεις σε αντιπλημμυρικά, αντιπυρικά και έργα οδοποιίας, (στ) δυσμενείς κοινωνικές συνθήκες για τους εργαζομένους κ.ά, αποτελούν ίσως τα σημαντικότερα προβλήματα του πρωτογενούς τομέα στο νομό Αρκαδίας. Για τον πρωτογενή τομέα προτείνεται, η ανάπτυξη των γεωργικών υποδομών, του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, της δασοκομίας με αναδασώσεις περιοχών, διάνοιξη δασικών δρόμων, την βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και προστασίας των δασών κτλ, της μελισσοκομίας και ειδικότερα του βιολογικού μελιού ως τοπικού προϊόντος. Επίσης προτείνεται η αναβάθμιση της φυτικής παραγωγής, με προτεραιότητα στις βιολογικές καλλιέργειες, η αναβάθμιση της κτηνοτροφίας και ειδικότερα των βιολογικών κτηνοτροφικών μονάδων. Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων των παραγωγών με την απόκτηση κατάλληλης κατάρτισης και την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και η δημιουργία και ανάπτυξη σχετικού κέντρου παροχής υπηρεσιών υποστήριξης π.χ. χρηματοδότησης, τεχνολογικών εφαρμογών, προώθησης κ.τ.λ. Όσον αφορά τον δευτερογενή τομέα, υπάρχουν προβλήματα (α) μικρού πλήθους, (β) μικρού μεγέθους, (γ) ανταγωνιστικότητας, (δ) τεχνογνωσίας, (ε) προώθησης και (στ) υποστήριξης των επιχειρήσεων στο ευρύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον. Επίσης υπάρχουν προβλήματα προσέλκυσης ειδικευμένου προσωπικού και υπάρχει αδυναμία αξιοποίησης των συγκριτικά πλεονεκτήματα των Νομού (π.χ. φυσικοί πόροι, αγροτική παραγωγή, προσβασιμότητα). Για τον δευτερογενή τομέα προτείνεται, η επικέντρωση σε επιλεγμένους κλάδους που αξιοποιούν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του Νομού (π.χ. αγροτικά και βιολογικά προϊόντα, ξυλεία κτλ), η επικέντρωση στην αξιοποίηση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας, η επικέντρωση και προώθηση μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων, που συνδυάζουν ευρωστία, ευελιξία και αποτελεσματικότητα και η δημιουργία και ανάπτυξη σχετικού κέντρου υποστήριξης του «επιχειρείν», π.χ. σε ζητήματα χρηματοδότησης, οργάνωσης διοίκησης, προώθησης κ.τ.λ. αλλά και η δημιουργία θέσεων εργασίας και απασχόλησης εξειδικευμένου δυναμικού. Αναφορικά με τον τριτογενή τομέα, ο τελευταίος αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης του Νομού Αρκαδίας. Υπάρχουν προβλήματα (α) μικρού μεγέθους καταλυμάτων, (β) δυσκολίας προσπέλασης των (ορεινών χειμερινών) προορισμών λόγω έλλειψης υποδομών, (γ) αξιοποίησης των πολιτιστικών πόρων, (δ) μικρής πληρότητας και διάρκειας παραμονής, (ε) οργάνωσης και προώθησης των υπηρεσιών, (στ) παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών (π.χ. ενοικιάσεις αυτοκινήτων, ψυχαγωγίας κλπ), (ζ) άναρχης δόμησης και καταστροφής του περιβάλλοντος. Για τον τριτογενή τομέα προτείνεται, η αξιοποίηση μνημείων, περιοχών οικότουρισμού, λιμνών, ποταμών και μονοπατιών, η ανάπτυξη έργων τουριστικής υποδομής (πχ καταλύματα, ξενώνες κλπ) και η λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι τρεις περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων, τις οποίες αφορά το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις, οι οποίες συνδέονται με διάφορους παράγοντες αλλά μοιράζονται και κοινά σημεία. Τα χαρακτηριστικά της χωρικής ενότητας Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων τεκμηριώνουν την ανάγκη άρθρωσης μιας αναπτυξιακής στρατηγικής η οποία θα συμβάλλει στη μεγέθυνση της οικονομίας στην περιοχή προγραμματισμού και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων και των τριών Περιφερειών. Συνεπώς, στα πλαίσια της περιόδου 2007-2013, ο σχεδιασμός του ΠΕΠ αποσκοπεί στην

διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της, στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και κοινωνικής ανάπτυξης, στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της χωρικής ενότητας με γνώμονα την αειφόρο ανάπτυξη. Το πρόγραμμα έχει προϋπολογισμό 1,315 δις €. Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της χωρικής ενότητας Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων (ΔΕΠΠΝ) αποτελεί μία από τις πέντε νέες χωρικές ενότητες, οι οποίες δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο των ενεργειών αναμόρφωσης του πλαισίου διαχείρισης της προγραμματικής περιόδου 2007-2013. Η χωρική ενότητα περιλαμβάνει τρεις Περιφέρειες που ανήκουν στον Αμιγή στόχο 1 παρουσιάζουν δηλαδή και οι τρεις ΑΕΠ μικρότερο του 75% του μέσου κοινοτικού όρου. Το ΔΕΠΠΝ εγκρίθηκε με Απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό Ε (2007) 5441/05-11-2007. Ως προς τις αναπτυξιακές τους επιδόσεις οι τρεις Περιφέρειες της χωρικής ενότητας παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις, οι οποίες συνδέονται με διάφορους παράγοντες αλλά μοιράζονται και κοινά σημεία. Ειδικότερα η περιοχή προγραμματισμού περιλαμβάνει δύο σχετικά μεγάλες από πλευράς γεωγραφικής έκτασης, πληθυσμού και αγοράς Περιφέρειες (Πελοπόννησος και Δυτική Ελλάδα) και μία μικρή, νησιωτική και σε απόσταση από το εθνικό κέντρο περιφέρεια (Ιόνια Νησιά). Στην περιοχή προγραμματισμού κατοικεί το 14% του πληθυσμού της χώρας, αλλά με ανισότητα κατανομής του πληθυσμού στο χώρο (216.000 κατοίκους στα Ιόνια Νησιά, 638.942 κατοίκους στην Πελοπόννησο και 728.000 κατοίκους στην Δυτική Ελλάδα). Η χωρική ενότητα συμβάλλει στο 12% του εθνικού ΑΕΠ καταλαμβάνοντας ωστόσο την τελευταία θέση μεταξύ των λοιπών τεσσάρων χωρικών ενότητων με όρους κατά κεφαλήν προϊόντος. Η ιστορική εξέλιξη των ετών 1995-2003, οπότε και αυξήθηκε σημαντικά το επίπεδο σύγκλισης της ελληνικής οικονομίας, επέφερε διαφορετικό ρυθμό σύγκλισης στις τρεις συνιστώσες διοικητικές Περιφέρειες. Η Πελοπόννησος εμφάνισε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης (>1.5% ετησίως), τα Ιόνια Νησιά χαμηλούς ρυθμούς (μεταξύ 0.5% και 1% ετησίως) και η Δυτική Ελλάδα παρέμεινε μάλλον στάσιμη (<0.5% ετησίως). Ουσιαστικά η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή υστέρηση, ενώ τα Ιόνια Νησιά και η Πελοπόννησος εμφανίζουν μικτές επιδόσεις. Η Πελοπόννησος αποτελεί μια παραδοσιακά αγροτική Περιφέρεια, που εμφανίζει συγκέντρωση πληθυσμού κυρίως σε πυκνοκατοικημένες περιοχές και τάσεις εξόδου από Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδος, Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων 2007-2013 αραιοκατοικημένες προς ενδιάμεσες ή πυκνοκατοικημένες περιοχές. Τα Ιόνια Νησιά είναι νησιωτική, τουριστική περιφέρεια με κυρίαρχο χαρακτήρα αραιοκατοικημένης ζώνης και έντονες τάσεις πληθυσμιακής εξόδου από τις πυκνοκατοικημένες προς τις πλέον αραιοκατοικημένες περιοχές. Η Δυτική Ελλάδα είναι Περιφέρεια με μάλλον μη αναγνωρίσιμο χαρακτήρα με πυκνοκατοικημένη ζώνη και σαφείς τάσεις αύξησης της αστικοποίησης. Η Πελοπόννησος συμβάλλει σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10% στη διαμόρφωση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) στον πρωτογενή τομέα όπου παρουσιάζει σημαντικά ποσοστά εξειδίκευσης. Η Πελοπόννησος ωστόσο εμφανίζει ιδιαίτερα υψηλή συμμετοχή (>30%) του δευτερογενή τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ (λόγω ιδιαίτερων συγκεντρώσεων υπερτοπικών δραστηριοτήτων, χωρίς την ανάλογη διάχυση αναπτυξιακών αποσπασμάτων στην Περιφέρεια) και πολύ υψηλή συμμετοχή (> 55%) του τριτογενή τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ. Η Δυτική Ελλάδα έχει μικρότερη του 10% συμμετοχή στην εθνική ΑΠΑ του πρωτογενή τομέα, αλλά μάλλον σημαντικά ποσοστά εξειδίκευσης του πρωτογενή τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ (της τάξης του 13%). Μικρή εντούτοις είναι η συμμετοχή της Δυτικής Ελλάδας στη διαμόρφωση της εθνικής ΑΠΑ του δευτερογενή τομέα (17%), αλλά σημαντικά

μεγάλη (71%) εκείνη του τριτογενή τομέα. Τα Ιόνια Νησιά έχουν μικρή συμμετοχή του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ, αλλά πολύ μεγάλη του τριτογενή (66%). Κατά συνέπεια, ο τριτογενής τομέας αποτελεί τον κυρίαρχο τομέα παραγωγής σε ολόκληρη τη χωρική ενότητα Δυτικής Ελλάδας- Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων σύμφωνα και με τις τάσεις στην υ949 εθνική και παγκόσμια οικονομία. Αναφορικά με τον τομέα της απασχόλησης τα ποσοστά είναι άνω του 60% για τα Ιόνια Νησιά και την Πελοπόννησο και κάτω του 60% για τη Δυτική Ελλάδα. Για την τελευταία η χαμηλή απασχόληση (προτελευταία σε όλες τις ελληνικές Περιφέρειες) σχετίζεται με το χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ δηλ. εκφράζει την αδυναμία απασχόλησης ικανού αριθμού ατόμων σε παραγωγικές δραστηριότητες. Η Δυτική Ελλάδα επιπλέον εμφανίζει υψηλό ποσοστό ανεργίας και δεδομένου ότι η φτώχεια είναι στενά συνδεδεμένη με την ανεργία, αυτή η Περιφέρεια εμφανίζει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά πληθυσμού που απειλείται από φτώχεια. Τα Ιόνια Νησιά επίσης εμφανίζουν υψηλό ποσοστό ανεργίας, αλλά πολύ χαμηλό ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας που αποδίδεται στη μεγάλη συμμετοχή τους στο εθνικό τουριστικό προϊόν (αντίστοιχη εικόνα εμφανίζουν και άλλες νησιωτικές Περιφέρειες). Η Πελοπόννησος εμφανίζει τις καλύτερες επιδόσεις απασχόλησης στην χωρική ενότητα δηλ. μεγαλύτερη αναλογία ενεργού πληθυσμού στο σύνολο, υψηλό ποσοστό απασχόλησης τόσο στο σύνολο των εργαζομένων όσο και στις ειδικές κατηγορίες και σχετικά χαμηλή ανεργία δηλ. είναι η Περιφέρεια που προσεγγίζει περισσότερο την αναθεωρημένη στοχοθεσία της στρατηγικής της Λισσαβόνας λαμβάνοντας όμως υπόψη τον γεωργικό χαρακτήρα στον οποίο συμμετέχουν υψηλά ποσοστά εργατικού δυναμικού, με χαρακτηριστικό την υποαπασχόληση. Οι δράσεις του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας- Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων συστηματοποιούνται σε τρεις Γενικούς Στόχους προκειμένου να επιτευχθεί η συνέργεια τόσο μεταξύ τους όσο με τις παρεμβάσεις άλλων προγραμμάτων και να εξυπηρετηθεί ο Γενικός Αναπτυξιακός στόχος του προγράμματος. Γενικός Στόχος 1: Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υποδομών
προσπελασιμότητας
Γενικός Στόχος 2: Ψηφιακή σύγκλιση με την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και τόνωση της επιχειρηματικότητας,
Γενικός Στόχος 3: Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής. Οι τρεις γενικοί στόχοι θα υποστηρίζονται από δράσεις τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής. Οι ανωτέρω αναφερόμενοι Γενικοί Στόχοι αντιστοιχίζονται με τους Άξονες Προτεραιότητας του ΠΕΠ. Ο κάθε Γενικός Στόχος – Άξονας Προτεραιότητας εξειδικεύεται στη συνέχεια σε ειδικούς στόχους. Ειδικότερα: Γενικός Στόχος 1: Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υποδομών προσπελασιμότητας. Ειδικοί Στόχοι αυτού του Γενικού Στόχου είναι η αναβάθμιση και συμπλήρωση των περιφερειακών μεταφορικών υποδομών τοπικής εμβέλειας, η δημιουργία συνθηκών ασφάλειας και συστημάτων διαχείρισης της κυκλοφορίας στην περιοχή προγραμματισμού και η υποστήριξη υποδομών λιμενικών έργων για την ενίσχυση της αλιείας. Προβλέπεται η δυνατότητα χρηματοδότησης υποδομών αλιείας (π.χ. αλιευτικά καταφύγια) σε εκείνες τις περιπτώσεις που οι ανάγκες δεν καλύπτονται από το ΕΤΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας). Η αναβάθμιση και συμπλήρωση των μεταφορικών υποδομών, με σχετικές διαφοροποιήσεις ανά διοικητική Περιφέρεια, εστιάζονται στη συμπλήρωση του οδικού δικτύου της χωρικής ενότητας με προτεραιότητα στις περιφερειακές/τοπικές οδούς και τις εθνικές οδούς. Η συμπλήρωση του Διευρωπαϊκού Δικτύου της χωρικής ενότητας θα γίνει με παρεμβάσεις στην περιοχή προγραμματισμού από τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα και στον εκσυγχρονισμό των οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών, των λιμανιών και των αεροδρομίων στην περιοχή προγραμματισμού με στόχο τη βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης και ασφάλειας

των χρηστών. Η εξειδίκευση του γενικού στόχου ανά τομέα παρέμβασης περιλαμβάνει: Οδικές Μεταφορές- Οδικό δίκτυο, Σιδηροδρομικές Μεταφορές, Θαλάσσιες Μεταφορές, Αεροπορικές Μεταφορές.

Γενικός Στόχος 2: Ψηφιακή σύγκλιση με την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και τόνωση της επιχειρηματικότητας. Ειδικοί Στόχοι αυτού του Γενικού Στόχου είναι η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία και υιοθέτηση καινοτόμων πρακτικών και αντιλήψεων u963 στην επιχειρηματική δραστηριότητα, διείσδυση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στις επιχειρήσεις και στους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, η ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας με την ίδρυση νέων και την ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς της οικονομίας, την προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού, την ενσωμάτωση προτύπων ποιότητας και γενικά την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό της επιχειρηματικής δραστηριότητας, την ενίσχυση της παραγωγής εφαρμοσμένης έρευνας και τεχνολογίας, τη σύνδεση επιχειρηματικότητας και καινοτομίας και τον προσανατολισμό των τοπικών παραδοσιακών κλάδων και των νέων επιχειρήσεων σε κλάδους υψηλότερης προστιθέμενης αξία, ο εμπλουτισμός παρεμβάσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα για την υποστήριξη της χωρικής συνοχής με την ενίσχυση των παραγωγικών δυνατοτήτων της χωρικής ενότητας και την ανάδειξη των δυναμικών κλάδων και η προώθηση επενδυτικών σχεδίων. Γενικός Στόχος 3: Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής. Ειδικοί Στόχοι αυτού του Γενικού Στόχου είναι η βελτίωση των συνθηκών προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, ως κυρίαρχων πόρων για την ανάπτυξη της χωρικής ενότητας, αλλά και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, η προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση του πολιτιστικού πλούτου, η άρση της απομόνωσης και των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, με υλοποίηση παρεμβάσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα για την υποστήριξη της χωρικής συνοχής, καθώς και η βελτίωση της διαβίωσης ευπαθών κοινωνικών ομάδων, η ποιοτική και ποσοτική βελτίωση των κοινωνικών υποδομών (εκπαίδευσης και υγείας- πρόνοιας) και βελτίωση των προϋποθέσεων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, η αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών, η βελτίωση των τουριστικών υποδομών και η προβολή της χωρικής ενότητας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και η μείωση της ανεργίας και προώθηση της ισότητας των φύλων. Οι άξονες προτεραιότητας του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων 2007- 2013, είναι οι εξής: Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας - Δυτική Ελλάδα, Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας - Πελοπόννησος, Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας - Ιόνιοι Νήσοι, Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα - Δυτική Ελλάδα, Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα - Πελοπόννησος, Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα - Ιόνιοι Νήσοι, Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής - Δυτική Ελλάδα, Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής - Πελοπόννησος, Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής - Ιόνιοι Νήσοι και Τεχνική Υποστήριξη. Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ) είναι μια δυναμική διαδικασία που στοχεύει στην εκπλήρωση του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης, διαμέσου της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στο κατά το δυνατόν έγκαιρο στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού πολιτικών, σχεδίων και προγραμμάτων. Με τη λογική ότι, όταν οι αποφάσεις στηρίζονται σε περιβαλλοντικά θεμελιωμένες στρατηγικές, οι ενέργειες που ακολουθούν είναι εξίσου περιβαλλοντικά αποδεκτές, αυξάνεται η βεβαιότητα ότι η ανάπτυξη και η γενικότερη επέμβαση στο περιβάλλον δεν θα είναι επιβλαβής. Βασικό εργαλείο της διαδικασίας ΣΠΕ αποτελεί η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ). Κατά την κατάρτιση του ΠΕΠ

Δυτική Ελλάδα - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων, η εκπόνηση της ΣΜΠΕ διεξήχθη παράλληλα με τη διαμόρφωση του προγραμματισμού, καθιστώντας εφικτή την ενσωμάτωση των πορισμάτων της μελέτης στις τελικές επιλογές του ΠΕΠ. Το Έγγραφο Εξειδίκευσης Προγραμματισμού (ΕΕΠ), του οποίου η σκοπιμότητα περιγράφεται αναλυτικά στη με αριθμό πρωτοκόλλου 14225/ ΕΥΣΣΑΑΠ 712/27-3-2008 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΟΙΟ) αποτελεί ένα νέο δεδομένο στη διαδικασία εξειδίκευσης του προγραμματικού περιεχομένου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

Στο πλαίσιο των ΕΠ και ειδικότερα σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ) παρέχονται πληροφορίες σχετικές με τους Ειδικούς Στόχους, τις Κατηγορίες Παρεμβάσεων και τις ενδεικτικές Δράσεις, οι οποίες υποστηρίζουν την ενδεικτική κατανομή των πόρων. Η πληροφόρηση αυτή συμβάλλει στην αποτελεσματική λειτουργία της Επιτροπής Παρακολούθησης και της Διαχειριστικής Αρχής κατά την υλοποίηση και παρακολούθηση του ΕΠ, καθώς και στη σύνταξη αναφορών, όπως οι Ετήσιες Εκθέσεις Υλοποίησης. Το ΠΕΠ Δυτική Ελλάδα-Πελοποννήσου-Ιονίων Νήσων, ως στρατηγικό κείμενο, δεν περιλαμβάνει το σύνολο των τεχνικών πληροφοριών που απαιτούνται για την υλοποίησή του, την κατανομή πόρων ανά Δράση, τις διαδικασίες προκήρυξης, τη μεθοδολογία αξιολόγησης και το σύστημα παρακολούθησης των πράξεων. Παράλληλα, βάσει των Κανονισμών είναι σαφής η αναγκαιότητα εξειδίκευσης κάθε ΑΠ σε επίπεδο λεπτομερέστερο από αυτό των Ειδικών Στόχων και των ενδεικτικών Δράσεων. Ως εκ τούτου, σκοπός της εκπόνησης του ΕΕΠ Δυτική Ελλάδα-Πελοποννήσου-Ιονίων Νήσων είναι να αποτελέσει εργαλείο διαχείρισης για τη Διαχειριστική Αρχή και τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης και να υποστηρίξει τις διαδικασίες ένταξης πράξεων μαζί με άλλα εργαλεία που αναπτύσσονται παράλληλα, όπως τα κριτήρια ένταξης, να καταγράψει, να εξειδικεύσει και να συστηματοποιήσει τα δεδομένα του αναπτυξιακού σχεδιασμού που προέκυψαν κατά τη διάρκεια διαβούλευσης και κατάρτισης του ΠΕΠ, να εξειδικεύσει περαιτέρω τη στρατηγική και στοχοθεσία του ΠΕΠ σε συγκεκριμένες Δράσεις, να επισπεύσει και να διευκολύνει τη βέλτιστη υλοποίηση των προβλεπόμενων παρεμβάσεων και την αποτελεσματική παρακολούθησή τους, να τυποποιήσει και να εξειδικεύσει οριζόντια θέματα, όπως η εξειδίκευση κατανομών δημόσιας δαπάνης προκειμένου να παρακολουθείται αποτελεσματικότερα η εκτέλεση του Π/Υ του ΠΕΠ, κυρίως στις 5 Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης και να καταστήσει ευκολότερη την παρακολούθηση και διαχείρισή τους, να υποστηρίξει την ολοκληρωμένη και έγκαιρη ενημέρωση και προετοιμασία των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης, των Δικαιούχων, των εμπλεκόμενων φορέων και ωφελομένων και να προσδιορίσει τους φορείς, οι οποίοι θα διαχειριστούν Δράσεις του ΠΕΠ. Η διαδικασία κατάρτισης του ΕΕΠ είναι δυναμική, με την έννοια ότι θα εμπλουτίζεται και θα επικαιροποιείται σταδιακά και περιοδικά με βάση τα δεδομένα υλοποίησης του ΠΕΠ Δυτική Ελλάδα-Πελοποννήσου-Ιονίων Νήσων. Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων που διατίθενται για την υλοποίηση της πολιτικής για τη συνοχή, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, στη διάρκεια αλλά και μετά την υλοποίηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ). Οι αξιολογήσεις αυτές πραγματοποιούνται με ευθύνη του κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και διεξάγονται από Εμπειρογνώμονες ή Φορείς λειτουργικά ανεξάρτητους από τις Αρχές Πιστοποίησης και Ελέγχου που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του ΠΕΠ. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων δημοσιοποιούνται, με βάση τους εφαρμοστέους κανόνες για την πρόσβαση στα έγγραφα. Οι αξιολογήσεις που συνδέονται με την παρακολούθηση του προγράμματος πραγματοποιούνται με ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής και σύμφωνα

με τις γενικές αρχές που καθορίζονται από την Εθνική Αρχή Συντονισμού για την αξιολόγηση όλων των ΕΠ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ. Εκτός από τις προτεινόμενες στο Σχέδιο, αξιολογήσεις, είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν, κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου και άλλες αξιολογήσεις, σε περιπτώσεις που θα κριθεί αυτό αναγκαίο. Στόχος της εκ των προτέρων (ex ante) αξιολόγησης είναι "να βελτιστοποιήσει την κατανομή των δημοσιονομικών πόρων στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και να βελτιώσει την ποιότητα προγραμματισμού". Η εκ των προτέρων αξιολόγηση οργανώνεται ανά στόχο ως ακολούθως. Για τον στόχο της Σύγκλισης προβλέπεται η σύνταξη μιας εκ των προτέρων αξιολόγησης για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Για τον στόχο της Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας και Απασχόλησης, η εκ των προτέρων αξιολόγηση αποτελεί τμήμα της εκ των προτέρων αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος εφόσον η σχετική παρέμβαση αποτελεί άξονα ή άξονες σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων εκπονείται από ανεξάρτητο αξιολογητή και αποτελεί μια διαδικασία μέσω της οποίας παρέχονται εκτιμήσεις και συστάσεις από το Σύμβουλο στις αρμόδιες αρχές, σχετικά με το περιεχόμενο των Προγραμμάτων. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante) του ΠΕΠ Δυτική Ελλάδα - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων 2007-2013 καταρτίστηκε σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Υπουργείου Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και το πλαίσιο που προσδιορίζουν τόσο το σχετικό Έγγραφο Εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και ο Γενικός Κανονισμός των Διαρθρωτικών Ταμείων. Το νέο πλαίσιο και οι νέες προδιαγραφές δίνουν έμφαση στην επιχειρησιακή αξιοποίηση της εκ των προτέρων αξιολόγησης, η οποία καλείται να έχει ουσιαστική συμβολή στον κατάλληλο και επιτυχή σχεδιασμό του Προγράμματος. Η αξιολόγηση κατά τη διάρκεια (on going) της προγραμματικής περιόδου είναι μια συνεχής διαδικασία που αποτυπώνεται με τη μορφή μιας σειράς αξιολογήσεων. Ο κύριος σκοπός της είναι να παρακολουθεί την εφαρμογή, την εκτέλεση ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς και τις αλλαγές στο εξωτερικό περιβάλλον του που μπορεί να επηρεάσουν την υλοποίηση του ΕΠ, με στόχο την καλύτερη κατανόηση και ανάλυση των εκροών και των αποτελεσμάτων που έχουν πραγματοποιηθεί και να οδηγήσει στη βελτίωση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων, καθώς επίσης και να συστήσει, εάν είναι απαραίτητο, διορθωτικά μέτρα. Με τον τρόπο αυτό υπογραμμίζεται η ανάγκη για ισχυρότερη σύνδεση μεταξύ παρακολούθησης και αξιολόγησης, καθώς και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων. Στο πλαίσιο αυτό οι αξιολογήσεις κατά την διάρκεια της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013, θα αποτελέσουν μια διαδικασία μέσω της οποίας θα αναλύονται τα δεδομένα της υλοποίησης, θα γίνονται προβλέψεις για τη μελλοντική εξέλιξη των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και θα διατυπώνονται συμπεράσματα και συστάσεις για την λήψη κατάλληλων μέτρων. Οι αξιολογήσεις αυτές θα εκπονηθούν από ανεξάρτητους εξωτερικούς αξιολογητές (external evaluators). Η εκ των υστέρων αξιολόγηση (ex-post) πραγματοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κάθε στόχο σε στενή συνεργασία με το κράτος μέλος και τις διαχειριστικές αρχές. Εξετάζει την έκταση χρήσης των πόρων, την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του προγραμματισμού των Ταμείων και τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις. Προσδιορίζει επίσης τους παράγοντες που συνέβαλαν στην επιτυχία ή την αποτυχία της υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και εντοπίζει τις ορθές πρακτικές. Η εκ των Υστέρων αξιολόγηση διενεργείται από ανεξάρτητους αξιολογητές και πρέπει να ολοκληρωθεί το αργότερο τρία χρόνια μετά το πέρας της προγραμματικής περιόδου (έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015). Η Συνολική Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος ανέρχεται σε 1,315 δισ. €. Από την ανωτέρω Συνολική Δημόσια Δαπάνη τα 914 εκ. € αποτελούν Κοινοτική

Χρηματοδότηση. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ΥΠΟΙΑΝ) η οποία σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 3614/2007 αποτελεί την Εθνική Αρχή Συντονισμού, ορίζεται πέραν των άλλων βάσει του άρθρου 5, παρ. 4 του Ν. 3614/2007 ως η διαχειριστική αρχή των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013. Η διαχειριστική αρχή των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων έχει βάσει του άρθρου 6, παρ. 2 του Ν. 3614/2007 όπως εξειδικεύεται στην ΚΥΑ 3850/ΕΥΣ 523/29.01.2008 (ΦΕΚ 333/Β/29-02-2008), μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Συντονίζει την εξειδίκευση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής τους, συνθέτει και επεξεργάζεται τις προτάσεις για την αναθεώρησή τους και τις υποβάλλει στην οικεία Επιτροπή Παρακολούθησης του προγράμματος, β) Συνεργάζεται με τις Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές για την προετοιμασία των κριτηρίων ένταξης πράξεων στους άξονες του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος, γ) Συνθέτει και επεξεργάζεται τις αναφορές των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών που αφορούν στις ετήσιες και τελικές εκθέσεις των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και μετά την έγκριση της οικείας Επιτροπής Παρακολούθησης τις υποβάλλει στην Επιτροπή, δ) Συμμετέχει στην ετήσια εξέταση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, οργανώνει τις αξιολογήσεις τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΥΣΣΑΑΠ και συνεργάζεται με τις Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων τους, ε) Συντονίζει και παρακολουθεί τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας των ΠΕΠ σε συνεργασία με τις Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΥΣΣΑΑΠ, ζ) Εισηγείται σχετικά με τον ορισμό ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και των στοιχείων της απόφασης εκχώρησης που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 3614/2007 καθώς και κάθε τροποποίηση αυτής, η) Συντονίζει και εποπτεύει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών και των λοιπών Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, θ) Διασφαλίζει ότι η Αρχή Πιστοποίησης λαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις για σκοπούς πιστοποίησης, ι) Εξετάζει τα αποτελέσματα των επαληθεύσεων των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών και εισηγείται στην ΕΥ Θεσμικής Υποστήριξης τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για τη βελτίωση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Η Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή (ΕΔΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου συστάθηκε με την 9773/ΕΥΣ 1127/29.02.08 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ΦΕΚ 472/Β/18.03.08) και έχει ως αντικείμενο την διαχείριση των δράσεων του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων 2007-2013», οι οποίες βρίσκονται στα διοικητικά όρια της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η ΕΔΑ Πελοποννήσου έχει, μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες ανά Μονάδα: Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης, Μονάδα Β: Παρακολούθησης και Διαχείρισης Πράξεων, Μονάδα Γ: Επιτόπιων Επαληθεύσεων και Μονάδα Δ: Οργάνωσης - Υποστήριξης. Η Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης, έχει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Προβαίνει στην εξειδίκευση των αξόνων προτεραιότητας που διαχειρίζεται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, β) Εισηγείται στην Επιτροπή Παρακολούθησης τα κριτήρια ένταξης των πράξεων στους άξονες προτεραιότητας

μετά από τη σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού της Εφαρμογής Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΣΑΑΠ), γ) Συνεργάζεται με την ΕΥΣΣΑΑΠ για την οργάνωση των αξιολογήσεων του ΠΕΠ, δ) Υποστηρίζει την αποστολή και τις εργασίες της Επιτροπής Παρακολούθησης, ε) Προγραμματίζει και προετοιμάζει σε συνεργασία με τη Μονάδα Β τις προσκλήσεις για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης καθώς και την σχετική τους έκδοση και ζ) Συγκεντρώνει, ελέγχει, αξιολογεί την πληρότητα όλων των προτάσεων που υποβάλλονται και μεριμνά για την έκδοση της απόφασης ένταξης των πράξεων.

Η Μονάδα Β Παρακολούθησης και Διαχείρισης Πράξεων έχει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων και μεριμνά για την υλοποίησή τους με βάση την απόφαση ένταξης και τις αναληφθείσες νομικές δεσμεύσεις, β) Υποβάλλει στην Επιτροπή τις απαιτούμενες για τα μεγάλα έργα πληροφορίες, γ) Διενεργεί διοικητικές επαληθεύσεις προκειμένου να επιβεβαιωθεί η παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και η πραγματική πραγματοποίηση των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι, δ) Τηρεί αρχεία στο ΟΠΣ για τις επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα πρότυπα και διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, ε) Μεριμνά για την παροχή στοιχείων προόδου εκτέλεσης των πράξεων στις αρμόδιες για τη χρηματοδότηση δημόσιες υπηρεσίες, ζ) Συνεργάζεται με την Εθνική Αρχή Συντονισμού καθώς και την καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία συντονισμού για θέματα ΕΚΤ και παρέχει σε αυτές κάθε πληροφορία που ζητείται.

Η Μονάδα Γ Επιτόπιων Επαληθεύσεων έχει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Μεριμνά για την επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας των δυνητικών δικαιούχων, β) Προβαίνει σε εξέταση των σταδίων εξέλιξης δημοσίων συμβάσεων και ιδίως κατά τη διαδικασία διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης σύμβασης, γ) Διενεργεί επιτόπιες επαληθεύσεις προκειμένου να επιβεβαιωθεί η παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και η πραγματική πραγματοποίηση των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι, η τήρηση χωριστής λογιστικής μερίδας ή επαρκούς λογιστικής κωδικοποίησης, καθώς και η συμμόρφωση των πράξεων προς τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες, δ) Συντάσσει τις εκθέσεις επιτόπιας επαλήθευσης που διενεργεί και εισηγείται την έγκρισή της από το αρμόδιο όργανο, ε) Τηρεί αρχεία στο ΟΠΣ για τις επιτόπιες επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται και για την παρακολούθηση τυχόν ευρημάτων, σύμφωνα με τα πρότυπα και διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και ζ) Συνεργάζεται με τη Μονάδα Β' για την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης της πράξης.

Η Μονάδα Δ Οργάνωσης - Υποστήριξης έχει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Μεριμνά για την κατάρτιση του ετήσιου προγράμματος ενεργειών τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής σε συνεργασία με τις άλλες μονάδες και την υποβολή του προς έγκριση, β) Εκτελεί τα έργα τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής με δικαιούχο την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή και τηρεί τα στοιχεία φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων αυτών, γ) Καταρτίζει, σε συνεργασία με τις άλλες Μονάδες και υποβάλλει στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ετήσιο πρόγραμμα ενεργειών για το επόμενο έτος με ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους με βάση το στρατηγικό προγραμματισμό της Διάσκεψης των Προέδρων των Επιτροπών Παρακολούθησης, δ) Καταρτίζει τις περιοδικές εκθέσεις για τα επιτευχθέντα αποτελέσματα σε σχέση με τους ετήσιους στόχους σε συνεργασία με τις άλλες Μονάδες, ε) Οργανώνει και λειτουργεί το γραφείο ΟΠΣ καθώς και γραφείο πληροφοριών για την παροχή άμεσης ενημέρωσης και κατευθύνσεων στους

ενδιαφερόμενους και ζ) Υποστηρίζει την οργάνωση των συνεδριάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης του οικείου περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος.

Η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων γίνεται, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 3614/2007, από την Επιτροπή Παρακολούθησης που συστήνεται για το σκοπό αυτό σε κάθε πρόγραμμα. Στα πλαίσια αυτά, συγκροτήθηκε με υπουργική απόφαση η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων στην οποία εκ περιτροπής προεδρεύουν επί ένα ημερολογιακό έτος, οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων. Η Επιτροπή Παρακολούθησης αποτελείται από εκπροσώπους: της εθνικής αρχής συντονισμού και της διαχειριστικής αρχής των ΠΕΠ, των διαχειριστικών αρχών των τομειακών προγραμμάτων, των τριών ενδιάμεσων διαχειριστικών αρχών του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων, των ενδιάμεσων φορέων που διαχειρίζονται τμήματα του Προγράμματος, δημόσιων, κεντρικών και περιφερειακών αρχών, φορέων της νομαρχιακής και τοπικής αυτοδιοίκησης από τους νομούς των τριών περιφερειών, εκπροσώπους των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων και εκπροσώπους αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργάνωσης. Επίσης συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Αρχής Ελέγχου και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Βάσει του άρθρου 65, παρ. 1, εδάφιο α) του Καν. 1083/2006, τα κριτήρια επιλογής πράξεων θα πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Τα προτεινόμενα κριτήρια επιλογής ομαδοποιούνται σε δύο ενότητες: Τα Κριτήρια πληρότητας στοιχείων πρότασης και τα Κριτήρια αξιολόγησης πράξεων δεδομένου ότι η διαδικασία αξιολόγησης των προς χρηματοδότηση πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου 3614/2007, διενεργείται σε δύο στάδια αξιολόγησης. Ειδικότερα η εξέταση των Κριτηρίων πληρότητας στοιχείων πρότασης έχει στόχο να διασφαλίσει τόσο τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο προκειμένου η πρόταση να συμμετέχει στην αξιολόγηση όσο και τη δυνατότητα υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων εκ μέρους του δικαιούχου πριν την έναρξη της αξιολόγησης. Αναλυτικότερα τα Κριτήρια πληρότητας στοιχείων πρότασης διασφαλίζουν γενικά ότι ο δικαιούχος έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης του έργου για το οποίο υποβάλλει την πρόταση για την υποβολή της πρότασης, χρησιμοποιήθηκαν τα τυποποιημένα έντυπα και έχουν επισυναφθεί όλα τα συνοδευτικά έγγραφα σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σχετική πρόσκληση όπως για παράδειγμα :Αίτηση Υποβολής Πρότασης Πράξης, Βεβαίωση του δικαιούχου περί μη χρηματοδότησης της προβλεπόμενης δαπάνης της πράξης από άλλο ΕΠ στο πλαίσιο της τρέχουσας ή προηγούμενης προγραμματικής περιόδου και Λοιπά στοιχεία που προσδιορίζονται στην σχετική πρόσκληση (μελέτες , αδειοδοτήσεις κλπ). Τα τυποποιημένα έντυπα της πρότασης και τα συνοδευτικά αυτής έγγραφα είναι συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα, Η περίοδος υλοποίησης του προτεινόμενου προς συγχρηματοδότηση έργου εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του προγράμματος. Υπάρχουν οι προαπαιτούμενες αποφάσεις αρμόδιων συλλογικών οργάνων, εφόσον απαιτείται. Τα κριτήρια αξιολόγησης πράξεων διακρίνονται σε τέσσερις ομάδες κριτηρίων, οι οποίες αφορούν στην α) πληρότητα και σαφήνεια της πρότασης, β) τήρηση εθνικών και κοινοτικών κανόνων, γ) σκοπιμότητα πράξης, και δ) ωριμότητα πράξης. Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια για την επιλογή των προς χρηματοδότηση πράξεων εντός έξι μηνών από την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος και εγκρίνει τις τυχόν αναθεωρήσεις των κριτηρίων αυτών σύμφωνα με τις ανάγκες του προγραμματισμού. Η εξειδίκευση των κριτηρίων επιλογής πράξεων κάθε φορά είναι στην ευθύνη του φορέα που έχει την αρμοδιότητα διαχείρισής τους.

Για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη υλοποίηση των έργων που εντάσσονται στα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2007-2013 δημιουργήθηκε και λειτουργεί Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.). Η λειτουργία αυτή τηρεί τα προβλεπόμενα στο εγκεκριμένο και από την Ε.Ε. Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Στον πίνακα που ακολουθεί και τηρώντας κανόνες διαφάνειας που διασφαλίζουν «το δικαίωμα του πολίτη να γνωρίζει», καταγράφεται η πορεία υλοποίησης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος "Δυτική Ελλάδα - Πελοπόννησος – Ιόνιοι Νήσοι 2007-2013". Ο πίνακας παράγεται από τα επίσημα στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα. Στον πίνακα, που επικαιροποιείται ανά μήνα, παρουσιάζεται ανά Άξονα Προτεραιότητας και συνολικά: η Δέσμευση του Προγράμματος, δηλαδή οι πόροι που έχουν εγκριθεί ως Κοινοτική συνδρομή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθώς και οι προβλεπόμενοι εθνικοί πόροι που συνολικά διατίθενται για την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την περίοδο 2007-2013, η Ενεργοποίηση του Προγράμματος μέσω προσκλήσεων, εντάξεων έργων, συμβάσεων και πραγματοποιημένων δαπανών. Πιο αναλυτικά αποτυπώνεται: α) Το συνολικό ποσό των Προσκλήσεων που έχουν εκδοθεί από τις Αρχές που ασκούν αρμοδιότητες Διαχειριστικής Αρχής (Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές Περιφερειών και Υπουργείων, Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, κλπ.) και απευθύνονται σε δυνητικούς δικαιούχους (Υπουργεία, ΝΠΔΔ, Περιφέρειες, ΝΠΙΔ, Εκπαιδευτικά-Ερευνητικά Ιδρύματα, κλπ.) προκειμένου να υποβάλλουν τις προτάσεις τους για τη χρηματοδότηση δράσεων συγχρηματοδοτούμενων από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, β) το συνολικό ποσό των Έργων που έχουν ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα μετά την έκδοση των σχετικών αποφάσεων ένταξης έργων από τις Αρχές που ασκούν αρμοδιότητα Διαχειριστικών Αρχών (Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές Περιφερειών και Υπουργείων, Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, κλπ.) προκειμένου τα έργα αυτά να χρηματοδοτηθούν από το επιχειρησιακό πρόγραμμα, γ) το συνολικό ποσό των Νομικών Δεσμεύσεων (Συμβασιοποίηση) που έχουν αναληφθεί βάσει των δημοσίων συμβάσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ των δικαιούχων (Φορείς Υλοποίησης) έργων που έχουν ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και των αναδόχων (Φορείς Εκτέλεσης) που αναλαμβάνουν την εκτέλεση των έργων αυτών, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο παραγωγής του έργου και δ) το συνολικό ποσό των Δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί (απορροφηθεί) επί του συνολικού προϋπολογισμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 επιδιώκεται η ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας των φορέων υλοποίησης (δικαιούχων) συγχρηματοδοτούμενων έργων με την θέσπιση κανόνων επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας τους πριν από την ανάληψη της ευθύνης εκτέλεσης έργων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006 ως «δικαιούχος» ορίζεται δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων.

Σχετικά με την χωρική – Περιφερειακή διάσταση της Εκπαίδευσης, η επιλέξιμη γεωγραφική περιοχή για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013 είναι το σύνολο της επικράτειας με την στρατηγική στόχευση του Προγράμματος να διακρίνεται στις τρεις κατηγορίες περιφερειών (Σύγκλισης, Σταδιακής Εξόδου, Σταδιακής Εισόδου), ενώ οι προβλεπόμενοι στόχοι και οι παρεμβάσεις δεν εμφανίζουν χωρική διάσταση (σύνολο επικράτειας), δηλαδή ανά κατηγορία περιφερειών είναι ίδιοι, με την μόνη διαφορά ότι διαφέρουν ως προς την ένταση τους ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε επιλέξιμης κατηγορίας περιφερειών. Η προώθηση της Κοινωνίας της Γνώσης και της Καινοτομίας αποτελεί βασική προτεραιότητα της αναπτυξιακής στρατηγικής

της περιόδου 2007-2013. Στο πλαίσιο αυτό η εκπαίδευση και η δια βίου μάθηση καλούνται να διαδραματίσουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην αύξηση της απασχόλησης και στην ισόρροπη ανάπτυξη όλων των Περιφερειών της χώρας. Προς τούτο το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση*» περιλαμβάνει παρεμβάσεις που αφορούν τις Περιφέρειες που εμπίπτουν και στους δύο Στόχους, δηλαδή τον Στόχο της «*Σύγκλισης και τον Στόχο της «Περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης*». Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*» είναι ένα από τα 3 Πολυστοχικά Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα Στόχου «Σύγκλισης» και Στόχου «Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας & Απασχόλησης» (multi-objective programmes). Οι περιφέρειες με επιλεξιμότητα του Στόχου Σύγκλισης είναι: 8 Σύγκλισης & 3 Σταδιακής Εξόδου και με επιλεξιμότητα του Στόχου «Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας & Απασχόλησης» είναι οι 2 Σταδιακής Εισόδου. Η Περιφέρεια Πελοποννήσου ανήκει στην Κατηγορία Περιφερειών χωρίς μεταβατική στήριξη και επομένως στην Κατηγορία επιλέξιμων Περιφερειών σύγκλισης του Στόχου 1. Αναφορικά με την χωρική διάσταση της Εκπαίδευσης, ο τομέας της εκπαίδευσης αφορά το σύνολο της Χώρας, αφού σημεία παρέμβασης του αποτελούν όλες οι περιοχές της Ελλάδας, τόσο κατά την προηγούμενη, όσο και κατά την νέα προγραμματική περίοδο.

Σχετικά με την **Δια Βίου Μάθηση** στην Ελλάδα²¹¹ διαπιστώνεται υψηλή συσχέτιση μεταξύ εκπαιδευτικού επιπέδου και δια βίου μάθησης, καθώς άτομα με υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο τείνουν να συμμετέχουν περισσότερο σε προγράμματα δια βίου μάθησης. Το γεγονός αυτό οδηγεί περιφέρειες με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (Ιόνια Νησιά, Νότιο Αιγαίο, Στερεά Ελλάδα) σε υστέρηση στη συμμετοχή στη δια βίου μάθηση. Σύμφωνα, με τα συγκεντρωτικά στοιχεία της ανάπτυξης των περιφερειακών δομών δια βίου εκπαίδευσης – επιμόρφωσης ενηλίκων, υπάρχει μια σαφής αύξηση των δομών σε σχέση με την περίοδο 2000-2004. Υπάρχει σαφής συγκέντρωση δομών στα μεγάλα αστικά κέντρα όπου και συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού. Οι μισές δομές δια βίου εκπαίδευσης συγκεντρώνονται στις 8 περιφέρειες Σύγκλισης, ενώ οι 3 περιφέρειες σταδιακής εξόδου συγκεντρώνουν το 35,2% των δομών δια βίου μάθησης της χώρας⁸. Η διεύρυνση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού σε δράσεις δια βίου εκπαίδευσης για την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, που θα προωθήσουν την προσωπική ανάπτυξη, συμβάλλει στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, μειώνοντας τον κοινωνικό αποκλεισμό και διευκολύνοντας την πρόσβαση στην εκπαίδευση. Η Ελλάδα βρίσκεται πλησιέστερα στο ποσοστό αναφοράς **πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου** της ΕΕ για το 2010. Από την διαπεριφερειακή σύγκριση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης από το σχολείο (μαθητική διαρροή των τριών τύπων σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) διαπιστώνεται ότι η δυσμενέστερη κατάσταση παρουσιάζεται στην Κρήτη, όπου και στο Γυμνάσιο και στο Ενιαίο Λύκειο και στα ΤΕΕ καταγράφονται ποσοστά υψηλότερα από τους αντίστοιχους εθνικούς μέσους όρους. Δυσμενής είναι η κατάσταση και στο Νότιο Αιγαίο, τα Ιόνια Νησιά και τη Δυτική Ελλάδα, όπου στα σχολεία γενικής εκπαίδευσης παρουσιάζεται ποσοστό μαθητικής διαρροής υψηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο (Γυμνάσιο, Ενιαίο Λύκειο). Αντίθετα ευνοϊκή κατάσταση παρουσιάζεται στη Δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία, Λοιπή Στερεά & Εύβοια και Πελοπόννησο, όπου και στους τρεις τύπους

²¹¹ σελ. 26- 27, 30-32 Ενότητα 1.2 «Χωρική-Περιφερειακή διάσταση της Εκπαίδευσης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/library/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

σχολείου καταγράφεται μαθητική διαρροή μικρότερη από τους αντίστοιχους εθνικούς μέσους όρους. Ιδιόμορφη είναι η κατάσταση στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, όπου παρουσιάζεται η υψηλότερη μαθητική διαρροή στο Γυμνάσιο, ενώ καταγράφεται ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά διαρροής στο Ενιαίο Λύκειο. Τέλος στην Αττική, όπου βρίσκεται περίπου το 1/3 του μαθητικού πληθυσμού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι τρεις τύποι σχολείων παρουσιάζουν μαθητική διαρροή που βρίσκεται κοντά στον αντίστοιχο μέσο όρο. Από την σύγκριση της μαθητικής διαρροής των τριών τύπων σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε επίπεδο νομού διαπιστώνεται ότι η δυσμενέστερη κατάσταση παρουσιάζεται στους Νομούς Ξάνθης, Μεσσηνίας, Πειραιά, Λευκάδας, Λέσβου, Κιλκίς, Ηρακλείου, Δωδεκανήσου και Δυτικής Αττικής, όπου η μαθητική διαρροή είναι υψηλότερη του εθνικού μέσου όρου. Η περαιτέρω μείωση της σχολικής διαρροής και αποτυχίας, αποτρέπει φαινόμενα **κοινωνικού αποκλεισμού**, ιδίως ατόμων ευαίσθητων οικονομικά και κοινωνικά ομάδων πληθυσμού (Αλλοδαποί, ΑμεΑ κ.α). Έτσι, περιφέρειες με υψηλά ποσοστά αλλοδαπών και ΑμεΑ υψηλού κινδύνου ως προς την ανάπτυξη φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού. Στην περιφέρεια Αττικής και Ιονίων Νήσων συγκεντρώνεται υψηλό ποσοστό αλλοδαπών μαθητών επί του συνολικού μαθητικού πληθυσμού, 12,3% και 10,9% αντίστοιχα. Αν και δεν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία περιφερειακής κατανομής των ΑμεΑ, υπάρχει σαφής συγκέντρωση στα μεγάλα αστικά κέντρα της περιφέρειας Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας. Ενδεικτικό της αυτής της υψηλής συγκέντρωσης είναι το γεγονός ότι η περιφέρεια Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας συγκεντρώνουν περίπου το 40% των σχολικών μονάδων ειδικής εκπαίδευσης της χώρας. Ήπειρος, Κρήτη και Β.Αιγαίο εμφανίζουν υψηλό ποσοστό (άνω του 2%) κάλυψης σχολείων ειδικής εκπαίδευσης υπό την έννοια ότι τα σχολεία αυτά καλύπτουν ένα σημαντικό κομμάτι του συνόλου των σχολείων ανά περιφέρεια. Η μεγαλύτερη υστέρηση σε μονάδες ειδικής εκπαίδευσης εμφανίζεται στα νηπιαγωγεία, ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι Πελοπόννησος, Ν. Αιγαίο και Ιόνια δεν έχουν δομή ειδικής εκπαίδευσης για την προσχολική εκπαίδευση. Η ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα προϋποθέτει παρεμβάσεις και στην **Ανώτατη εκπαίδευση**. Περίπου το 45% των τμημάτων ιδρυμάτων ανωτάτης εκπαίδευσης της χώρας βρίσκονται στις περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας. Παράλληλα, οι περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας και της Ηπείρου εμφανίζουν υψηλό ποσοστό σπουδαστών επί του συνόλου των μαθητών των περιφερειών αυτών. Το Ν. Αιγαίο συγκεντρώνει το μικρότερο ποσοστό σπουδαστών ανωτάτης εκπαίδευσης, γεγονός που δικαιολογείται και από τον περιορισμένο αριθμό σχολών ανωτάτης εκπαίδευσης στην περιφέρεια. Σχετικά με τον περιφερειακό δείκτη προσδιορισμού της έντασης της παρέμβασης που αφορά τον Δείκτη της Δια Βίου Μάθησης ανά κατηγορία επιλέξιμης περιφέρειας και πιο συγκεκριμένα την Περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρούμε ότι αναφορικά με τον πληθυσμό 25-64 ετών ανά δομή Δια Βίου Μάθησης, η Περιφέρεια Πελοποννήσου βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο με 4.660 αντί 8.069 που αποτελεί το εθνικό σύνολο του γενικού πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών που εντάσσεται σε Δομή Δια Βίου Μάθησης. Ακόμα ο περιφερειακός Δείκτης Δια Βίου Μάθησης, που αφορά τον πληθυσμό 25-64 ετών με ανώτατη εκπαίδευση παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου βρίσκεται κοντά στον μέσο όρο του εθνικού συνόλου του γενικού πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών με ανώτατη εκπαίδευση. Ωστόσο η Ελλάδα ανήκει στις χώρες εκείνες, που έχουν πρόσφατα θεσπίσει νομοθετικό πλαίσιο για τη δια βίου μάθηση, ωστόσο διαπιστώνεται ότι οι στρατηγικές εξακολουθούν να μην είναι ισόρροπες και αποτελεσματικές. Η Ελλάδα εμφανίζει το χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στη δια βίου μάθηση σε σύγκριση ακόμα και με νέα κράτη μέλη, ενώ το

ποσοστό συμμετοχής δεν διαφέρει αισθητά μεταξύ ανδρών και γυναικών (1,9% και 1,7% αντίστοιχα). Από την σύγκριση στατιστικών δεδομένων για την Ευρωπαϊκή Ένωση που αφορούν στη συμμετοχή σε κάθε μορφή εκπαίδευσης ή κατάρτισης ατόμων ηλικίας 25-64 χρόνων, προκύπτει ότι το ποσοστό συμμετοχής στην περίπτωση της Ελλάδας για το 2005 είναι πολύ χαμηλότερο από το αντίστοιχο μέσο ποσοστό της ΕΕ25 (1,8% έναντι 10,8% της ΕΕ25). Σε σχέση με το 2000, στην Ελλάδα, έχει σημειωθεί μικρή πρόοδος, με αύξηση κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες. Η υστέρηση με τον μέσο ευρωπαϊκό ποσοστό συμμετοχής φτάνει τις 9 ποσοστιαίες μονάδες, καταδεικνύοντας με τον καλύτερο τρόπο την ανάγκη ενίσχυσης της δια βίου μάθησης σε όλες τις παραγωγικές ηλικιακές ομάδες και σε όλες τις κατηγορίες του εργατικού δυναμικού της χώρας με ευέλικτα προγράμματα κατάρτισης. Ο στόχος μιας βιώσιμης και ανοικτής διαδικασίας δια βίου μάθησης είναι η αύξηση των ποσοστών συμμετοχής σε αυτή, και η μείωση του χάσματος συμμετοχής στη δια βίου μάθηση, που παρουσιάζουν τα άτομα με υψηλότερο επίπεδο μόρφωσης σε σχέση με τα άτομα που έχουν χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, υπέρ των πρώτων. Τα ποσοστά συμμετοχής στη δια βίου μάθηση των ατόμων με χαμηλή εκπαίδευση είναι πολύ μικρά. Συγκεκριμένα, το μέσο ευρωπαϊκό ποσοστό είναι στο 3,4%, ενώ το αντίστοιχο ελληνικό ποσοστό για τα άτομα αυτά είναι 0,2% (Eurostat, 2005). Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν παρατηρούνται διαφοροποιήσεις συμμετοχής ως προς το φύλο. Το ποσοστιαίο χάσμα συμμετοχής στη δια βίου μάθησης μεταξύ των δύο κατηγοριών εκπαίδευσης, πρωτοβάθμιας και τριτοβάθμιας, (ISCED 0-2 και ISCED 5-6) για την Ευρώπη των 25 είναι στο 15,7, ενώ για την Ελλάδα στο 8,5 (Eurostat, 2004). Η ανάγκη να αυξηθούν τα ποσοστά συμμετοχής στη δια βίου μάθηση παραμένει σημαντική πρόκληση για την Ευρώπη, ιδίως στις νότιες ευρωπαϊκές χώρες και τα νέα κράτη μέλη. Τα χαμηλά ποσοστά αποτελούν εμπόδιο στην αυξανόμενη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού, και επομένως κοστίζουν στην οικονομία και την κοινωνία συνολικά, ενώ υπονομεύουν τη βιωσιμότητα του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου²¹². Από την ανάλυση των βασικών και των δευτερευόντων δεικτών απόδοσης και προόδου προκύπτουν συμπεράσματα ανά στρατηγικό στόχο για το σημείο που βρίσκεται η Ελλάδα, αναφορικά με την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση, σε σύγκριση με την ΕΕ και τα σημεία αναφοράς όπως αυτά προέκυψαν από την σύνοδο της Λισσαβόνας. Περίπου το 10% των ενηλίκων στην ΕΕ, ηλικίας 25-64 ετών, συμμετέχουν στη δια βίου μάθηση, γεγονός που συνιστά περιορισμένη πρόοδο από το 2000. Αντίθετα, στην Ελλάδα μόνο το 1,8% των ατόμων ηλικίας 25-64 συμμετέχουν σε κάποια μορφή εκπαίδευσης ή κατάρτισης (Eurostat, 2005). Το ποσοστό της Ελλάδας είναι ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής στη δια βίου μάθηση σε σύγκριση ακόμα και με νέα κράτη μέλη, ενώ σε σχέση με το 2000, έχει σημειωθεί πολύ μικρή πρόοδος, με αύξηση μόνο κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες. Τα ποσοστά συμμετοχής στη δια βίου μάθηση των ατόμων με χαμηλή εκπαίδευση είναι πολύ μικρότερα σε σχέση με τα άτομα υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης. Το ποσοστιαίο χάσμα συμμετοχής στη δια βίου μάθησης μεταξύ των δύο κατηγοριών εκπαίδευσης, πρωτοβάθμιας και τριτοβάθμιας, (ISCED 0-2 και ISCED 5-6) για την Ευρώπη των 25 είναι στο 15,7, ενώ για την Ελλάδα στο 8,5 (Eurostat, 2004)²¹³.

²¹² σελ. 40-41 Ενότητα 1.3 «Συγκριτική Ανάλυση του τομέα Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

²¹³ σελ. 52, 54 Ενότητα 1.3 «Συγκριτική Ανάλυση του τομέα Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του

Οι **δυνατότητες** μέσα από την τρέχουσα λειτουργία του Εκπαιδευτικού Συστήματος συνοψίζονται στα υψηλά ποσοστά συμμετοχής στην ανώτατη εκπαίδευση, υψηλό ποσοστό ολοκλήρωσης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υψηλά ποσοστά αποφοίτων σε μαθηματικές, θετικές και επιστήμες τεχνολογίας (MST) και στο υψηλό επίπεδο ανθρώπινο δυναμικό. Οι **αδυναμίες** μέσα από την τρέχουσα λειτουργία του Εκπαιδευτικού Συστήματος συνοψίζονται στις χαμηλές δημόσιες δαπάνες για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στην χαμηλή συμμετοχή σε προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης, στην έλλειψη αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου, στο χαμηλό επίπεδο βασικών δεξιοτήτων (όπως αυτή μετριέται από PISA), στην περιορισμένη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας (υψηλή ανεργία πτυχιούχων) – πρόβλημα «αρχικής ενσωμάτωσης», στα υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού), στην καθυστέρηση στη διδασκαλία και τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, στις ασυμβατότητες μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας στον τομέα της ΕΤΑ, στην χαμηλή συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και στην διαρκή συρρίκνωση της τεχνικο-επαγγελματικής εκπαίδευσης. Οι μελλοντικές **ευκαιρίες** που δημιουργούνται, συνοψίζονται: στην αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού έργου, στην διεύρυνση των ευκαιριών πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα, στην χρήση ΤΠΕ στα σχολεία συμπεριλαμβανομένης και της πρόσβασης στο Internet, στο άνοιγμα της ανώτατης εκπαίδευσης στη ζήτηση από φοιτητές εξωτερικού, στην ενίσχυση των υποδομών εκπαίδευσης και μέσων διδασκαλίας, στην ενεργοποίηση του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής και Κατάρτισης με την Απασχόληση. Επίσης μελλοντικές ευκαιρίες αποτελούν η ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης και της εκπαίδευσης ενηλίκων, οι χρηματοδοτικές δυνατότητες της 4^{ης} προγραμματικής περιόδου για ΕΤΑ και η αναβάθμιση των ΤΕΕ σε ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ με δυνατότητες πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση. Οι **απειλές** που δημιουργούνται, συνοψίζονται στην δημογραφική γήρανση του πληθυσμού και συρρίκνωση του μαθητικού πληθυσμού, στους δημοσιονομικούς περιορισμούς και τις πιέσεις για περιορισμένη αύξηση των δημοσίων δαπανών για την εκπαίδευση, στην ακαμψία του ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης, στην αδυναμία σύνδεσης των βαθμίδων εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και στις χαμηλές δαπάνες για έρευνα και τεχνολογία²¹⁴.

Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Επιχειρησιακού Προγράμματος, «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», οι βασικές προκλήσεις για τα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης περιλαμβάνουν το συνδυασμό της αριστείας και της αποδοτικότητας με την ισότητα, την καινοτομία, τις δημογραφικές αλλαγές και τη μετανάστευση. Η εθνική στρατηγική για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση εστιάζει στην ανάγκη ανάπτυξης και εφαρμογής πολιτικών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο με τρόπο που θα επιτρέπει την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, ευέλικτου, δυναμικού, ανταγωνιστικού, αποδοτικού και δίκαιου συστήματος εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο θα είναι προσαρμοσμένο και θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες συνθήκες, ανάγκες και προκλήσεις. Στη χώρα μας καταβάλλεται τα τελευταία χρόνια μια διαρκής

Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

²¹⁴ σελ.55- 56 Ενότητα 1.4 «Ανάλυση SWOT», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

προσπάθεια ποιοτικής αναβάθμισης και βελτίωσης του συστήματος εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, ενώ παράλληλα δίνεται έμφαση στη διευκόλυνση της πρόσβασης των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων σε όλες τις βαθμίδες του. Ειδικότερα, για την επόμενη περίοδο ο κεντρικός στόχος είναι μια εκπαίδευση και δια βίου μάθηση που θα δίνει εφόδια για την ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία, την απρόσκοπτη ένταξη στην αγορά εργασίας και θα καταπολεμά τη σχολική διαρροή, ιδιαίτερα για τις ευπαθείς ομάδες. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*» (Ε.Π.ΕΚΔιΒιΜ) μέσω της εφαρμογής της εθνικής στρατηγικής για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση καλείται να αναδείξει την ποιότητα της προσχολικής εκπαίδευσης, αφού τα θεμέλια για την μετέπειτα επιτυχημένη απόκτηση της γνώσης και των δεξιοτήτων εντοπίζονται στα πρώιμα χρόνια της ζωής, να περιορίσει περαιτέρω την εκπαιδευτική αποτυχία, την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου και τις ανεπαρκείς βασικές δεξιότητες και να παρέχει καλύτερες ευκαιρίες για την εκπαίδευση ενηλίκων. Με δεδομένο ότι ο πληθυσμός γηράσκει, οι καλύτερες ευκαιρίες για την εκπαίδευση ενηλίκων είναι σημαντικές και για την ισότητα αλλά και για την αποδοτικότητα, σε μια μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας. Η προσέλκυση του ενήλικου πληθυσμού στα προγράμματα της δια βίου μάθησης, μέσω της παροχής κινήτρων, αποτελεί μια βασική στρατηγική επιλογή. Επίσης στόχο του αποτελεί να βελτιώσει την ποιότητα και την ανταπόκριση του εκπαιδευτικού συστήματος στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας σημαίνει ότι το περιεχόμενο της γνώσης και γενικά των προσόντων που αποκτούνται με την εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τη ζήτηση που διαμορφώνονται. Η υποστήριξη των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και επαγγελματικού προσανατολισμού είναι κεντρικά σημεία στο στρατηγικό προγραμματισμό για την περίοδο 2007-2013 και να συνεχίσει την προσπάθεια εξάλειψης των εκπαιδευτικών ανισοτήτων και του αποκλεισμού. Τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα με ανεπαρκή προσόντα, οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι, οι μετανάστες, οι πρόσφυγες και τα άτομα εθνικών μειονοτήτων είναι οι πιο ευάλωτοι και άμεσα θιγόμενοι από τις εκπαιδευτικές ανισότητες ως προς την Ισότητα ανδρών και γυναικών, δεδομένου των δυσχερειών των γυναικών στην αναζήτηση εργασίας ή και στην περαιτέρω εκπαίδευσή τους, λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων και ωραρίων εργασίας. Επίσης ομάδα-στόχο αποτελούν τα Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ) με δεδομένο ότι το 10% περίπου του πληθυσμού της χώρας μας είναι άτομα με αναπηρία, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη αποτελεσματικών πολιτικών για εξίσωση των δικαιωμάτων και την ισότιμη συμμετοχή των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) στην Κοινωνία της Γνώσης και της Πληροφορίας. Στόχο αποτελούν και οι ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες (ΕΚΟ) όπου οι παρεμβάσεις του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων αφορούν 4 κυρίως πληθυσμιακές ομάδες: τους τσιγγάνους, τους μουσουλμάνους της Θράκης, τους ομογενείς του εξωτερικού και τους παλινοστούντες και αλλοδαπούς. Στόχος είναι, να διευκολυνθεί, στο πλαίσιο της αλληλοκατανόησης, του σεβασμού, της αποδοχής της διαφορετικότητας και της εξάλειψης των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων, η ομαλή προσαρμογή και παραμονή στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα των εν λόγω κοινωνικών ομάδων.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση*» στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013 (έγκριση με την αρ. Ε(2007)546534/16-11-07 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής), στοχεύει στον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας μας και στην αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα. Βασικό πλαίσιο ανάπτυξης του στρατηγικού σχεδιασμού για την παιδεία κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013 αποτελεί το τετράπτυχο Ανάπτυξη – Ανταγωνιστικότητα – Εκπαίδευση – Απασχόληση. Η Ειδική

Υπηρεσία Διαχείρισης ασκεί καθήκοντα στρατηγικού σχεδιασμού και συντονισμού της εφαρμογής των πράξεων του τομέα παιδείας των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος για την περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 2.215 εκ. ευρώ (2.058 εκ. ευρώ συγχρηματοδοτούμενη δαπάνη) με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους. Το ΕΠ Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση έχει μονοταμειακό χαρακτήρα αφού οι δράσεις του συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Το ΕΠ «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*» επικεντρώνεται σε τέσσερις (4) Στρατηγικούς Στόχους.

Ο πρώτος Στρατηγικός Στόχος με τίτλο «*Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης*» στοχεύει στην ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και των αποκεντρωμένων δομών του εκπαιδευτικού συστήματος, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητάς του, ώστε να αναβαθμιστούν οι υπηρεσίες του και να ανταποκριθεί καλύτερα στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας και οικονομίας. Οι ειδικοί στόχοι του αποτελούν η Αναμόρφωση, ο εκσυγχρονισμός και η αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος, η ενίσχυση της κινητικότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού, η αποτίμηση της προόδου στην εκπαίδευση, μέσω της εφαρμογής συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας – αξιολόγησης των συντελεστών του εκπαιδευτικού συστήματος, η επιτάχυνση του ρυθμού ένταξης των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στην εκπαίδευση, η ενίσχυση της πρόσβασης και της συμμετοχής όλων στο εκπαιδευτικό σύστημα και καταπολέμηση της σχολικής διαρροής, με έμφαση στα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (ΕΚΟ) και η ενίσχυση και βελτίωση της ποιότητας της επιμόρφωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με έμφαση στην καινοτομία και τις τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Προβλέπονται 32 σχετικές δράσεις εξειδίκευσης με τους ακόλουθους τίτλους: Νέο σχολείο (σχολείο 21ου αιώνα) -Αναμόρφωση νέων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πιλοτική εφαρμογή, Αναμόρφωση προγραμμάτων σπουδών – Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού Γ' βάθμιας Εκπαίδευσης, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση – α' φάση, Εφαρμογή ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών στην Πρωτοβάθμια & Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος της χώρας για την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας., Εξορθολογισμός τρέχουσας ύλης (Α'βάθμια & Β'βάθμια εκπαίδευση), Αναμόρφωση περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, Υποστηρικτική διδασκαλία στο Λύκειο, Πιστοποίηση προγραμμάτων γ'βάθμιας (σύστημα ECTS), Ανάπτυξη του συστήματος Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας, Διεθνές Πανεπιστήμιο, Κινητές βιβλιοθήκες, Αξιολόγηση σχολικών μονάδων, Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης και τεκμηρίωσης ΙΕΚ, Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης, διασφάλισης της ποιότητας και τεκμηρίωσης των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, Ψηφιακό υλικό για τα σχολεία (πλατφόρμες & περιεχόμενο), Ψηφιακές παρεμβάσεις στα αναλυτικά προγράμματα, Ανάπτυξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, Πιστοποίηση μαθητών σε ICT & εφαρμογές για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας, Αναλυτικά προγράμματα Α' & Β' δημοτικού ειδικών σχολείων, Μητρώο ΑμεΑ, Υποστήριξη μαθητών με αυτισμό, Παρεμβάσεις στα ΚΕΔΔΥ, Ενισχυτική διδασκαλία, Δίκτυο εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών – ΖΕΠ, Διαπολιτισμική εκπαίδευση, Επιμόρφωση εκπαιδευτικών, Πιστοποίηση διδακτικής επάρκειας, Επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε ICT, Μελέτες με κοινωνικούς εταίρους και Προγράμματα ευαισθητοποίησης.

Ο δεύτερος Στρατηγικός Στόχος με τίτλο «Αναβάθμιση των συστημάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας» στοχεύει στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, στο πλαίσιο της αναβάθμισης της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης, με δυνατότητες για τη συνεχή βελτίωση των προσόντων και των επαγγελματικών δεξιοτήτων των νέων. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου άξονα, συμπεριλαμβάνεται ειδική μέριμνα για την προώθηση και ενσωμάτωση της ισότητας των δύο φύλων και της ισότητας ευκαιριών. Οι ειδικοί στόχοι του αποτελούν ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και ενίσχυση του περιεχομένου της, η αναβάθμιση της τεχνικο-επαγγελματικής εκπαίδευσης, με στόχο τη βελτίωση της ελκυστικότητας και της αποτελεσματικότητάς της και η αποτελεσματικότερη σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας. Προβλέπονται 23 σχετικές δράσεις εξειδίκευσης με τους ακόλουθους τίτλους: Αναμόρφωση προγραμμάτων ΙΕΚ και λοιπών φορέων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα ΟΕΕΚ, Πιστοποίηση σπουδαστών, Ανάπτυξη συστήματος πιστωτικών μονάδων, Υποτροφίες, Ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση για ΙΕΚ (προγράμματα E learning), Αναμόρφωση προγραμμάτων ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, Πιστοποίηση προσόντων αποφοίτων ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, Πρακτική Άσκηση γ' βάθμιας εκπαίδευσης, Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (ΔΑΣΤΑ), Πρακτική Άσκηση ΙΕΚ και άλλων φορέων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, Πρακτική Άσκηση ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, ΣΕΠ α' βάθμιας και β' βάθμιας εκπαίδευσης και ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, ΣΕΠ ΙΕΚ και άλλων φορέων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, Γραφεία Διασύνδεσης γ' βάθμιας εκπαίδευσης, Γραφεία Διασύνδεσης ΙΕΚ και άλλων φορέων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, Γραφεία Διασύνδεσης ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, Επιχειρηματικότητα Νέων γ' βάθμιας εκπαίδευσης, Επιχειρηματικότητα Νέων ΙΕΚ και άλλων φορέων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, Επιχειρηματικότητα Νέων ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, Θυρίδες Επιχειρηματικότητας για την ενθάρρυνση της νεανικής επιχειρηματικότητας.

Ο τρίτος Στρατηγικός Στόχος με τίτλο «Ενίσχυση της διά βίου εκπαίδευσης ενηλίκων», στοχεύει στην διεύρυνση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού σε δράσεις διά βίου εκπαίδευσης, για την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που θα προωθήσουν την προσωπική ανάπτυξη, θα αυξήσουν την ενεργό συμμετοχή στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα των γυναικών και θα συμβάλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, μειώνοντας τον κοινωνικό αποκλεισμό και διευκολύνοντας την πρόσβαση στην εκπαίδευση. Προς την κατεύθυνση αυτή δίνεται έμφαση στη συμμετοχή των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, των ατόμων με αναπηρία και των γυναικών σε δράσεις διά βίου μάθησης. Οι ειδικοί στόχοι του αποτελούν η Ενίσχυση του συστήματος και των υπηρεσιών διά βίου εκπαίδευσης και της ίσης πρόσβασης σε αυτήν – αύξηση της συμμετοχής μέσω παροχής ειδικών κινήτρων, η ενίσχυση των ενεργειών διά βίου εκπαίδευσης και καθιέρωση κινήτρων για την αύξηση της συμμετοχής και η ανάπτυξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Προβλέπονται 10 σχετικές δράσεις εξειδίκευσης με τους ακόλουθους τίτλους: Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ), Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ), Εκπαίδευση Ενηλίκων στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες, Εκπαίδευση μεταναστών στην Ελληνική γλώσσα, ΙΔΒΕ, Λοιποί Φορείς Δια Βίου Εκπαίδευσης, ΕΑΠ, Πιστωτικές Μονάδες, Σχολές γονέων και της τοπικής κοινωνίας και Εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Ο τέταρτος Στρατηγικός Στόχος με τίτλο «*Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου για την προαγωγή της έρευνας και της καινοτομίας*», στοχεύει στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, μέσω α) της προώθησης της έρευνας και της καινοτομίας και β) της ποιοτικής αναβάθμισης και του στοχευμένου θεματικού προσανατολισμού των μεταπτυχιακών σπουδών στα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με ερευνητικά κέντρα και άλλους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς, προκειμένου να ενισχυθούν περαιτέρω οι δεξιότητες του ερευνητικού δυναμικού, σύμφωνα με τις προοπτικές της επιστήμης και της ανάγκης του παραγωγικού τομέα. Οι ειδικοί στόχοι του αποτελούν η ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, μέσω προγραμμάτων βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και της προσέλκυσης ερευνητών υψηλού επιπέδου από το εξωτερικό και η αναβάθμιση του επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών, ώστε να συμβάλουν στην παραγωγή και τη διάχυση νέας γνώσης, με έμφαση στις θετικές επιστήμες και τις ΤΠΕ. Προβλέπονται 6 σχετικές δράσεις εξειδίκευσης με τους ακόλουθους τίτλους: ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ, ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ, ΘΑΛΗΣ, ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΓΓΕΤ, Μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και Υποτροφίες.

Από την **επιλέξιμη γεωγραφική περιοχή** για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*» που είναι το σύνολο της χώρας και την διάρθρωση των Αξόνων Προτεραιότητας έχει ως εξής, προκύπτει ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου εντάσσεται στις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης μαζί με τις περιφέρειες: Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Δυτικής Ελλάδας και Βορείου Αιγαίου, Κρήτης. Ειδικότερα για τις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης προβλέπονται οι υπ' αριθμόν 1, 4, 7, 10, 13 Άξονες Προτεραιότητας με τους ακόλουθους τίτλους: Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης, Αναβάθμιση των συστημάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, Ενίσχυση της δια βίου εκπαίδευσης ενηλίκων, Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου για την προαγωγή της έρευνας και της καινοτομίας και Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής.

Οι ειδικοί στόχοι του πρώτου Άξονα Προτεραιότητας, αφορούν την αναμόρφωση, εκσυγχρονισμός και αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος– ενίσχυση της κινητικότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού, την αποτίμηση της προόδου στην εκπαίδευση μέσω της εφαρμογής συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας – αξιολόγησης των συντελεστών του εκπαιδευτικού συστήματος και την επιτάχυνση του ρυθμού ένταξης των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Επίσης ειδικό στόχο αποτελούν η ενίσχυση της πρόσβασης και της συμμετοχής όλων στο εκπαιδευτικό σύστημα και καταπολέμηση της σχολικής διαρροής, με έμφαση στα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (ΕΚΟ) και η ενίσχυση και βελτίωση της ποιότητας της επιμόρφωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με έμφαση στην καινοτομία και στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Αρχικά οι ειδικοί στόχοι του τέταρτου Άξονα Προτεραιότητας, αφορούν τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και ενίσχυση του περιεχομένου της, την αναβάθμιση της τεχνικοεπαγγελματικής εκπαίδευσης με στόχο τη βελτίωση της ελκυστικότητας και της αποτελεσματικότητας της και την αποτελεσματικότερη σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας. Οι ειδικοί στόχοι του έβδομου

Άξονα Προτεραιότητας αφορούν την Ενίσχυση του συστήματος και των υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και της ίσης πρόσβασης σε αυτήν – αύξηση της συμμετοχής μέσω παροχής ειδικών κινήτρων και την ανάπτυξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Επίσης οι ειδικοί στόχοι του δέκατου Άξονα Προτεραιότητας αφορούν την ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας μέσω προγραμμάτων βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και της προσέλκυσης ερευνητών υψηλού επιπέδου από το εξωτερικό και την αναβάθμιση του επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών ώστε να συμβάλλουν στην παραγωγή και τη διάχυση νέας γνώσης με έμφαση στις θετικές επιστήμες και τις ΤΠΕ. Ακόμα οι ειδικοί στόχοι του δέκατου τρίτου Άξονα Προτεραιότητας αφορούν την ενίσχυση της ποιότητας της διαχείρισης και την Δημοσιότητα και πληροφόρηση. Στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Α.²¹⁵ το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» έχει ως σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης, την αναβάθμιση των συστημάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου για την προαγωγή της έρευνας και της καινοτομίας. Επίσης έχει ως σκοπό τις μεταρρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα, ώστε η δια βίου μάθηση να καταστεί πραγματικότητα για όλους και την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών, επιτάχυνση των ρυθμών ένταξης των νέων τεχνολογιών, αναδόμηση της επαγγελματικής κατάρτισης σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των ναυτικών επαγγελμάτων κ.τ.λ. επέκταση των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων και του Ανοικτού Πανεπιστημίου και ενίσχυση των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και ενισχυμένη διδασκαλία των μειονοτήτων. Το Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» επικεντρώνεται σε τέσσερις (4) Στρατηγικούς Στόχους εκ των οποίων ο τρίτος (ΣΣ3) αφορά στην Ενίσχυση της Δια Βίου Εκπαίδευσης ενηλίκων. Ο Στρατηγικός Στόχος (Σ.Σ.) αντιστοιχεί σε τρεις (3) θεματικούς Άξονες Προτεραιότητας (Α.Π.) καθένας εκ των οποίων αντιστοιχεί σε μια κατηγορία Περιφερειών (Σύγκλισης, Σταδιακής Εξόδου και Σταδιακής Εισόδου). Η διαχείριση των ανωτέρω εξασφαλίζεται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ΕΥΔ) του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Αναφορικά με το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς και την Αρκαδία, χρήζει αναφοράς ότι την Παρασκευή 11 Απριλίου 2008, πραγματοποιήθηκε σε εκδήλωση στο Αποστολοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του δήμου της Τρίπολης, η παρουσίαση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-13 για την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Ο σκοπός της εκδήλωσης αφορούσε την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των στόχων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-13²¹⁶. Ο νομός Αρκαδίας²¹⁷ ανήκει διοικητικά στην περιφέρεια Πελοποννήσου, μαζί με τους νομούς Μεσσηνίας, Κορινθίας, Αργολίδας και Λακωνίας. Η μορφολογία του εδάφους είναι (ημι)-ορεινή, οι κλιματολογικές συνθήκες τον χειμώνα συχνά αντίξοες και οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις περιορισμένες. Η πληθυσμιακή πυκνότητα της περιφέρειας Πελοποννήσου είναι 38,3 κάτοικοι ανά km², γεγονός που την κατατάσσει στις αραιοκατοικημένες περιφέρειες της ΕΕ-27 (ο μέσος όρος της πληθυσμιακής πυκνότητας της ΕΕ-27 είναι

²¹⁵ ο δικτυακός τόπος http://www.edulll.gr/?page_id=22 ανακτήθηκε την Παρασκευή 27 Ιανουαρίου 2012 στις 18:46

²¹⁶ Οι πληροφορίες προέρχονται από το περιοδικό «ΕΠΠ» του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, τεύχος Μαΐου 2008.

²¹⁷ «Αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου: Περίπτωση Μελέτης ο Νομός Αρκαδίας», σελ. 25, 30, 87-90. Η παρούσα έρευνα ανακτήθηκε από τον δικτυακό τόπο www.ineqsee.gr/kalwshlthate.html, στις 17 Μαρτίου 2012 στις 00:37.

113 κάτοικοι ανά km²). Συμπερασματικά, από την προηγούμενη ανάλυση προκύπτει ότι, τρεις είναι οι κρίσιμοι τομείς για την απασχόληση του νομού: η γεωργία, η δημόσια διοίκηση και η βιομηχανία (κυρίως η ενέργεια), ενώ σε σχέση με την προστιθέμενη αξία έχουμε τους τομείς της βιομηχανίας και ενέργειας, της δημόσιας διοίκησης και του εμπορίου –τουρισμού.

Τα ισχυρά σημεία του νομού είναι η σημαντική γεωγραφική θέση στο κέντρο της Πελοποννήσου, η εύκολη πρόσβαση από το αναβαθμισμένο οδικό δίκτυο, οι περιβαλλοντικοί πόροι του Νομού, η αναβαθμισμένη τουριστική κίνηση του Νομού, η επιστημονική δραστηριότητα του Πανεπιστημίου, η σταδιακή ανάπτυξη του τουρισμού και η παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης. Τα αδύνατα σημεία του νομού είναι ο αυξημένος μέσος όρος ηλικίας του πληθυσμού, το μεγάλο μέγεθος του αγροτικού πληθυσμού, η περιορισμένη εκβιομηχάνιση, η εσωστρέφεια των επιχειρήσεων, το μικρό μέγεθος και η περιορισμένη εμβέλεια των επιχειρήσεων, η έλλειψη κατάλληλου στελεχιακού δυναμικού, η περιορισμένη εκμετάλλευση της τεχνολογίας, οι αδυναμίες στην διακίνηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων, η προβληματική προώθηση και διαφήμιση προϊόντων και υπηρεσιών και η έλλειψη επαρκών υποδομών στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων. Ευκαιρίες για τον νομό αποτελούν ο αναβαθμισμένος ρόλος των Περιφερειών στο περιβάλλον της Ε.Ε, η δημιουργική αξιοποίηση των οικονομικών ενισχύσεων από την Ε.Ε, η αξιοποίηση των φυσικών και τουριστικών πόρων του Νομού, η αξιοποίηση των βιολογικών προϊόντων του Νομού, η παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης, η παραγωγή και συσκευασία αγροτικών προϊόντων για εξαγωγή, η ενδυνάμωση των εμπορικών συναλλαγών με φορείς του εξωτερικού, η διάχυση της γνώσης που παράγεται στο Πανεπιστήμιο, η παραγωγική εφαρμογή της γνώσης που παράγεται στο Πανεπιστήμιο και η αξιοποίηση του διαδικτύου για την προβολή του Νομού.

Απειλές για τον νομό αποτελούν η αδυναμία διαμόρφωσης στρατηγικού ρόλου, η πληθυσμιακή συρρίκνωση, η αύξηση του μέσου όρου ηλικίας του Νομού, η περιορισμένη δυναμική των επιχειρήσεων, το έλλειμμα σε υποδομή νέων τεχνολογιών και η προβληματική προώθηση και διαφήμιση προϊόντων και υπηρεσιών. Ο αγροτικός τομέας απασχολεί μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού του Νομού Αρκαδίας και είναι αυτός που αξιοποιεί κατά κύριο λόγο τους φυσικούς πόρους και αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη των εμπορικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων του Νομού. Οι βασικοί κλάδοι του αγροτικού τομέα (δηλ. γεωργία, κτηνοτροφία, δάση) βρίσκονται σήμερα αντιμέτωποι με σοβαρότατα προβλήματα όπως: ο (α) ο κατακερματισμός και η εγκατάλειψη της γεωργικής γης, (β) η έλλειψη έργων υποδομής (άρδευση, βελτίωση εδαφών, κ.τ.λ.), (γ) η εγκατάλειψη των βοσκοτόπων, (δ) περιορισμένη εκμετάλλευση της ξυλείας, (ε) ελλείψεις σε αντιπλημμυρικά, αντιτυρικά και έργα οδοποιίας, (στ) δυσμενείς κοινωνικές συνθήκες για τους εργαζομένους κ.ά, αποτελούν ίσως τα σημαντικότερα προβλήματα του πρωτογενούς τομέα στο νομό Αρκαδίας. Για τον πρωτογενή τομέα προτείνεται, η ανάπτυξη των γεωργικών υποδομών, του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, της δασοκομίας με αναδασώσεις περιοχών, διάνοιξη δασικών δρόμων, την βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και προστασίας των δασών κτλ, της μελισσοκομίας και ειδικότερα του βιολογικού μελιού ως τοπικού προϊόντος. Επίσης προτείνεται η αναβάθμιση της φυτικής παραγωγής, με προτεραιότητα στις βιολογικές καλλιέργειες, η αναβάθμιση της κτηνοτροφίας και ειδικότερα των βιολογικών κτηνοτροφικών μονάδων. Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων των παραγωγών με την απόκτηση κατάλληλης κατάρτισης και την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και η δημιουργία και ανάπτυξη σχετικού κέντρου παροχής υπηρεσιών υποστήριξης π.χ. χρηματοδότησης, τεχνολογικών εφαρμογών, προώθησης κ.τ.λ. Όσον αφορά τον

δευτερογενή τομέα, υπάρχουν προβλήματα (α) μικρού πλήθους, (β) μικρού μεγέθους, (γ) ανταγωνιστικότητας, (δ) τεχνογνωσίας, (ε) προώθησης και (στ) υποστήριξης των επιχειρήσεων στο ευρύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον. Επίσης υπάρχουν προβλήματα προσέλκυσης ειδικευμένου προσωπικού και υπάρχει αδυναμία αξιοποίησης των συγκριτικά πλεονεκτήματα των Νομού (π.χ. φυσικοί πόροι, αγροτική παραγωγή, προσβασιμότητα). Για τον δευτερογενή τομέα προτείνεται, η επικέντρωση σε επιλεγμένους κλάδους που αξιοποιούν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του Νομού (π.χ. αγροτικά και βιολογικά προϊόντα, ξυλεία κτλ), η επικέντρωση στην αξιοποίηση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας, η επικέντρωση και προώθηση μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων, που συνδυάζουν ευρωστία, ευελιξία και αποτελεσματικότητα και η δημιουργία και ανάπτυξη σχετικού κέντρου υποστήριξης του «επιχειρείν», π.χ. σε ζητήματα χρηματοδότησης, οργάνωσης διοίκησης, προώθησης κ.τ.λ. αλλά και η δημιουργία θέσεων εργασίας και απασχόλησης εξειδικευμένου δυναμικού. Αναφορικά με τον τριτογενή τομέα, ο τελευταίος αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης του Νομού Αρκαδίας. Υπάρχουν προβλήματα (α) μικρού μεγέθους καταλυμάτων, (β) δυσκολίας προσπέλασης των (ορεινών χειμερινών) προορισμών λόγω έλλειψης υποδομών, (γ) αξιοποίησης των πολιτιστικών πόρων, (δ) μικρής πληρότητας και διάρκειας παραμονής, (ε) οργάνωσης και προώθησης των υπηρεσιών, (στ) παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών (π.χ. ενοικιάσεις αυτοκινήτων, ψυχαγωγίας κλπ), (ζ) άναρχης δόμησης και καταστροφής του περιβάλλοντος. Για τον τριτογενή τομέα προτείνεται, η αξιοποίηση μνημείων, περιοχών οικότουρισμού, λιμνών, ποταμών και μονοπατιών, η ανάπτυξη έργων τουριστικής υποδομής (πχ καταλύματα, ξενώνες κλπ) και η λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος.

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων

Οι τρεις περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων²¹⁸, τις οποίες αφορά το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις, οι οποίες συνδέονται με διάφορους παράγοντες αλλά μοιράζονται και κοινά σημεία. Τα χαρακτηριστικά της χωρικής ενότητας Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων τεκμηριώνουν την ανάγκη άρθρωσης μιας αναπτυξιακής στρατηγικής η οποία θα συμβάλλει στη μεγέθυνση της οικονομίας στην περιοχή προγραμματισμού και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων και των τριών Περιφερειών. Συνεπώς, στα πλαίσια της περιόδου 2007-2013, ο σχεδιασμός του ΠΕΠ αποσκοπεί στην διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της, στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και κοινωνικής ανάπτυξης, στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της χωρικής ενότητας με γνώμονα την αειφόρο ανάπτυξη. Το πρόγραμμα έχει προϋπολογισμό 1,315 δις €. Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της χωρικής ενότητας Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων (ΔΕΠΠΝ) αποτελεί μία από τις πέντε νέες χωρικές ενότητες, οι οποίες δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο των ενεργειών αναμόρφωσης του πλαισίου διαχείρισης της προγραμματικής περιόδου 2007-2013. Η χωρική ενότητα περιλαμβάνει τρεις Περιφέρειες που ανήκουν στον Αμιγή στόχο 1 παρουσιάζουν δηλαδή και οι τρεις ΑΕΠ μικρότερο του 75% του μέσου κοινοτικού όρου. Το ΔΕΠΠΝ εγκρίθηκε με Απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό Ε (2007) 5441/05-11-2007. Ως προς τις αναπτυξιακές τους επιδόσεις οι τρεις Περιφέρειες της χωρικής ενότητας παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις, οι οποίες συνδέονται με διάφορους παράγοντες αλλά μοιράζονται και κοινά σημεία. Ειδικότερα η περιοχή προγραμματισμού περιλαμβάνει δύο σχετικά μεγάλες από πλευράς γεωγραφικής έκτασης, πληθυσμού και αγοράς Περιφέρειες (Πελοπόννησος και Δυτική Ελλάδα) και μία μικρή, νησιωτική και σε απόσταση από το εθνικό κέντρο περιφέρεια (Ιόνια Νησιά). Στην περιοχή προγραμματισμού κατοικεί το 14% του πληθυσμού της χώρας, αλλά με ανισότητα κατανομής του πληθυσμού στο χώρο (216.000 κάτοικοι στα Ιόνια Νησιά, 638.942 κάτοικοι στην Πελοπόννησο και 728.000 κάτοικοι στην Δυτική Ελλάδα). Η χωρική ενότητα συμβάλλει στο 12% του εθνικού ΑΕΠ καταλαμβάνοντας ωστόσο την τελευταία θέση μεταξύ των λοιπών τεσσάρων χωρικών ενότητων με όρους κατά κεφαλήν προϊόντος. Η ιστορική εξέλιξη των ετών 1995-2003, οπότε και αυξήθηκε σημαντικά το επίπεδο σύγκλισης της ελληνικής οικονομίας, επέφερε διαφορετικό ρυθμό σύγκλισης στις τρεις συνιστώσες διοικητικές Περιφέρειες. Η Πελοπόννησος εμφάνισε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης (>1.5% ετησίως), τα Ιόνια Νησιά χαμηλούς ρυθμούς (μεταξύ 0.5% και 1% ετησίως) και η Δυτική Ελλάδα παρέμεινε μάλλον στάσιμη (<0.5% ετησίως). Ουσιαστικά η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή υστέρηση, ενώ τα Ιόνια Νησιά και η Πελοπόννησος εμφανίζουν μικτές επιδόσεις. Η Πελοπόννησος αποτελεί μια παραδοσιακά αγροτική Περιφέρεια, που εμφανίζει συγκέντρωση πληθυσμού κυρίως σε πυκνοκατοικημένες περιοχές και τάσεις εξόδου από Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδος, Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων 2007-2013 αραιοκατοικημένες προς ενδιάμεσες ή πυκνοκατοικημένες περιοχές. Τα Ιόνια Νησιά είναι νησιωτική, τουριστική περιφέρεια με κυρίαρχο χαρακτήρα αραιοκατοικημένης ζώνης και έντονες τάσεις πληθυσμιακής εξόδου από τις

²¹⁸ Ο δικτυακός τόπος <http://www.dytikiellada-peloponnisos-ionio.gr/el/Pages/Default.aspx> ανακτήθηκε την Τρίτη 24 Ιανουαρίου 2012 στις 19:10

πυκνοκατοικημένες προς τις πλέον αραιοκατοικημένες περιοχές. Η Δυτική Ελλάδα είναι Περιφέρεια με μάλλον μη αναγνωρίσιμο χαρακτήρα με πυκνοκατοικημένη ζώνη και σαφείς τάσεις αύξησης της αστικοποίησης. Η Πελοπόννησος συμβάλλει σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10% στη διαμόρφωση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) στον πρωτογενή τομέα όπου παρουσιάζει σημαντικά ποσοστά εξειδίκευσης. Η Πελοπόννησος ωστόσο εμφανίζει ιδιαίτερα υψηλή συμμετοχή (>30%) του δευτερογενή τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ (λόγω ιδιαίτερων συγκεντρώσεων υπερτοπικών δραστηριοτήτων, χωρίς την ανάλογη διάχυση αναπτυξιακών αποστελεσμάτων στην Περιφέρεια) και πολύ υψηλή συμμετοχή (> 55%) του τριτογενή τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ. Η Δυτική Ελλάδα έχει μικρότερη του 10% συμμετοχή στην εθνική ΑΠΑ του πρωτογενή τομέα, αλλά μάλλον σημαντικά ποσοστά εξειδίκευσης του πρωτογενή τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ (της τάξης του 13%). Μικρή εντούτοις είναι η συμμετοχή της Δυτικής Ελλάδας στη διαμόρφωση της εθνικής ΑΠΑ του δευτερογενή τομέα (17%), αλλά σημαντικά μεγάλη (71%) εκείνη του τριτογενή τομέα. Τα Ιόνια Νησιά έχουν μικρή συμμετοχή του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ, αλλά πολύ μεγάλη του τριτογενή (66%). Κατά συνέπεια, ο τριτογενής τομέας αποτελεί τον κυρίαρχο τομέα παραγωγής σε ολόκληρη τη χωρική ενότητα Δυτικής Ελλάδας- Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων σύμφωνα και με τις τάσεις στην εθνική και παγκόσμια οικονομία. Αναφορικά με τον τομέα της απασχόλησης τα ποσοστά είναι άνω του 60% για τα Ιόνια Νησιά και την Πελοπόννησο και κάτω του 60% για τη Δυτική Ελλάδα. Για την τελευταία η χαμηλή απασχόληση (προτελευταία σε όλες τις ελληνικές Περιφέρειες) σχετίζεται με το χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ δηλ. εκφράζει την αδυναμία απασχόλησης ικανού αριθμού ατόμων σε παραγωγικές δραστηριότητες. Η Δυτική Ελλάδα επιπλέον εμφανίζει υψηλό ποσοστό ανεργίας και δεδομένου ότι η φτώχεια είναι στενά συνδεδεμένη με την ανεργία, αυτή η Περιφέρεια εμφανίζει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά πληθυσμού που απειλείται από φτώχεια. Τα Ιόνια Νησιά επίσης εμφανίζουν υψηλό ποσοστό ανεργίας, αλλά πολύ χαμηλό ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας που αποδίδεται στη μεγάλη συμμετοχή τους στο εθνικό τουριστικό προϊόν (αντίστοιχη εικόνα εμφανίζουν και άλλες νησιωτικές Περιφέρειες). Η Πελοπόννησος εμφανίζει τις καλύτερες επιδόσεις απασχόλησης στην χωρική ενότητα δηλαδή μεγαλύτερη αναλογία ενεργού πληθυσμού στο σύνολο, υψηλό ποσοστό απασχόλησης τόσο στο σύνολο των εργαζομένων όσο και στις ειδικές κατηγορίες και σχετικά χαμηλή ανεργία δηλαδή. είναι η Περιφέρεια που προσεγγίζει περισσότερο την αναθεωρημένη στοχοθεσία της στρατηγικής της Λισσαβόνας λαμβάνοντας όμως υπόψη τον γεωργικό χαρακτήρα στον οποίο συμμετέχουν υψηλά ποσοστά εργατικού δυναμικού, με χαρακτηριστικό την υποαπασχόληση. Οι δράσεις του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας- Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων συστηματοποιούνται σε τρεις Γενικούς Στόχους προκειμένου να επιτευχθεί η συνέργεια τόσο μεταξύ τους όσο με τις παρεμβάσεις άλλων προγραμμάτων και να εξυπηρετηθεί ο Γενικός Αναπτυξιακός στόχος του προγράμματος. Οι τρεις γενικοί στόχοι με τίτλους «*Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υποδομών προσπελασιμότητας*», «*Ψηφιακή σύγκλιση με την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και τόνωση της επιχειρηματικότητας*» και «*Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής*», θα υποστηρίζονται από δράσεις τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής. Οι ανωτέρω αναφερόμενοι Γενικοί Στόχοι αντιστοιχίζονται με τους Άξονες Προτεραιότητας του ΠΕΠ. Ο κάθε Γενικός Στόχος – Άξονας Προτεραιότητας εξειδικεύεται στη συνέχεια σε ειδικούς στόχους. Ειδικότερα: Όσον αφορά τον Γενικό Στόχο 1 με τίτλο «*Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υποδομών προσπελασιμότητας*», οι ειδικοί Στόχοι του Γενικού Στόχου είναι η αναβάθμιση και συμπλήρωση των περιφερειακών

μεταφορικών υποδομών τοπικής εμβέλειας, η δημιουργία συνθηκών ασφάλειας και συστημάτων διαχείρισης της κυκλοφορίας στην περιοχή προγραμματισμού και η υποστήριξη υποδομών λιμενικών έργων για την ενίσχυση της αλιείας. Προβλέπεται η δυνατότητα χρηματοδότησης υποδομών αλιείας (π.χ. αλιευτικά καταφύγια) σε εκείνες τις περιπτώσεις που οι ανάγκες δεν καλύπτονται από το ΕΤΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας). Η αναβάθμιση και συμπλήρωση των μεταφορικών υποδομών, με σχετικές διαφοροποιήσεις ανά διοικητική Περιφέρεια, εστιάζονται στη συμπλήρωση του οδικού δικτύου της χωρικής ενότητας με προτεραιότητα στις περιφερειακές/τοπικές οδούς και τις εθνικές οδούς. Η συμπλήρωση του Διευρωπαϊκού Δικτύου της χωρικής ενότητας θα γίνει με παρεμβάσεις στην περιοχή προγραμματισμού από τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα και στον εκσυγχρονισμό των οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών, των λιμανιών και των αεροδρομίων στην περιοχή προγραμματισμού με στόχο τη βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης και ασφάλειας των χρηστών. Η εξειδίκευση του γενικού στόχου ανά τομέα παρέμβασης περιλαμβάνει: Οδικές Μεταφορές- Οδικό δίκτυο, Σιδηροδρομικές Μεταφορές, Θαλάσσιες Μεταφορές, Αεροπορικές Μεταφορές.

Όσον αφορά τον Γενικό Στόχο 2 με τίτλο «Ψηφιακή σύγκλιση με την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και τόνωση της επιχειρηματικότητας», οι ειδικοί Στόχοι του Γενικού Στόχου είναι η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία και υιοθέτηση καινοτόμων πρακτικών και αντιλήψεων στην επιχειρηματική δραστηριότητα, διείσδυση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στις επιχειρήσεις και στους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, η ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας με την ίδρυση νέων και την ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς της οικονομίας, την προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού, την ενσωμάτωση προτύπων ποιότητας και γενικά την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό της επιχειρηματικής δραστηριότητας, την ενίσχυση της παραγωγής εφαρμοσμένης έρευνας και τεχνολογίας, τη σύνδεση επιχειρηματικότητας και καινοτομίας και τον προσανατολισμό των τοπικών παραδοσιακών κλάδων και των νέων επιχειρήσεων σε κλάδους υψηλότερης προστιθέμενης αξία, ο εμπλουτισμός παρεμβάσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα για την υποστήριξη της χωρικής συνοχής με την ενίσχυση των παραγωγικών δυνατοτήτων της χωρικής ενότητας και την ανάδειξη των δυναμικών κλάδων και η προώθηση επενδυτικών σχεδίων.

Όσον αφορά τον Γενικό Στόχο 3 με τίτλο «Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής» οι ειδικοί Στόχοι του Γενικού Στόχου είναι η βελτίωση των συνθηκών προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, ως κυρίαρχων πόρων για την ανάπτυξη της χωρικής ενότητας, αλλά και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, η προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση του πολιτιστικού πλούτου, η άρση της απομόνωσης και των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, με υλοποίηση παρεμβάσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα για την υποστήριξη της χωρικής συνοχής, καθώς και η βελτίωση της διαβίωσης ευπαθών κοινωνικών ομάδων, η ποιοτική και ποσοτική βελτίωση των κοινωνικών υποδομών (εκπαίδευσης και υγείας- πρόνοιας) και βελτίωση των προϋποθέσεων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, η αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών, η βελτίωση των τουριστικών υποδομών και η προβολή της χωρικής ενότητας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και η μείωση της ανεργίας και προώθηση της ισότητας των φύλων.

Οι άξονες προτεραιότητας του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων 2007- 2013, αφορούν τις Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας - Δυτική Ελλάδα, Υποδομές και υπηρεσίες

προσπελασιμότητας – Πελοπόννησος, Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας - Ιόνιοι Νήσοι, Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα - Δυτική Ελλάδα, Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα – Πελοπόννησος, Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα - Ιόνιοι Νήσοι, Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής - Δυτική Ελλάδα, Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής – Πελοπόννησος, Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής - Ιόνιοι Νήσοι και Τεχνική Υποστήριξη. Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ) είναι μια δυναμική διαδικασία που στοχεύει στην εκπλήρωση του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης, διαμέσου της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στο κατά το δυνατόν έγκαιρο στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού πολιτικών, σχεδίων και προγραμμάτων. Με τη λογική ότι, όταν οι αποφάσεις στηρίζονται σε περιβαλλοντικά θεμελιωμένες στρατηγικές, οι ενέργειες που ακολουθούν είναι εξίσου περιβαλλοντικά αποδεκτές, αυξάνεται η βεβαιότητα ότι η ανάπτυξη και η γενικότερη επέμβαση στο περιβάλλον δεν θα είναι επιβλαβής. Βασικό εργαλείο της διαδικασίας ΣΠΕ αποτελεί η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ). Κατά την κατάρτιση του ΠΕΠ Δυτική Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων, η εκπόνηση της ΣΜΠΕ διεξήχθη παράλληλα με τη διαμόρφωση του προγραμματισμού, καθιστώντας εφικτή την ενσωμάτωση των πορισμάτων της μελέτης στις τελικές επιλογές του ΠΕΠ. Το Έγγραφο Εξειδίκευσης Προγραμματισμού (ΕΕΠ), του οποίου η σκοπιμότητα περιγράφεται αναλυτικά στη με αριθμό πρωτοκόλλου 14225/ ΕΥΣΣΑΑΠ 712/27-3-2008 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΟΙΟ) αποτελεί ένα νέο δεδομένο στη διαδικασία εξειδίκευσης του προγραμματικού περιεχομένου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και ειδικότερα σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ) παρέχονται πληροφορίες σχετικές με τους Ειδικούς Στόχους, τις Κατηγορίες Παρεμβάσεων και τις ενδεικτικές Δράσεις, οι οποίες υποστηρίζουν την ενδεικτική κατανομή των πόρων. Η πληροφόρηση αυτή συμβάλλει στην αποτελεσματική λειτουργία της Επιτροπής Παρακολούθησης και της Διαχειριστικής Αρχής κατά την υλοποίηση και παρακολούθηση του ΕΠ, καθώς και στη σύνταξη αναφορών, όπως οι Ετήσιες Εκθέσεις Υλοποίησης. Το ΠΕΠ Δυτική Ελλάδα-Πελοποννήσου-Ιονίων Νήσων, ως στρατηγικό κείμενο, δεν περιλαμβάνει το σύνολο των τεχνικών πληροφοριών που απαιτούνται για την υλοποίησή του, την κατανομή πόρων ανά Δράση, τις διαδικασίες προκήρυξης, τη μεθοδολογία αξιολόγησης και το σύστημα παρακολούθησης των πράξεων. Παράλληλα, βάσει των Κανονισμών είναι σαφής η αναγκαιότητα εξειδίκευσης κάθε ΑΠ σε επίπεδο λεπτομερέστερο από αυτό των Ειδικών Στόχων και των ενδεικτικών Δράσεων. Ως εκ τούτου, σκοπός της εκπόνησης του Εγγράφου Εξειδίκευσης Προγραμματισμού Δυτική Ελλάδα-Πελοποννήσου-Ιονίων Νήσων είναι να αποτελέσει εργαλείο διαχείρισης για τη Διαχειριστική Αρχή και τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης και να υποστηρίξει τις διαδικασίες ένταξης πράξεων μαζί με άλλα εργαλεία που αναπτύσσονται παράλληλα, όπως τα κριτήρια ένταξης, να καταγράψει, να εξειδικεύσει και να συστηματοποιήσει τα δεδομένα του αναπτυξιακού σχεδιασμού που προέκυψαν κατά τη διάρκεια διαβούλευσης και κατάρτισης του ΠΕΠ, να εξειδικεύσει περαιτέρω τη στρατηγική και στοχοθεσία του ΠΕΠ σε συγκεκριμένες Δράσεις, να επισπεύσει και να διευκολύνει τη βέλτιστη υλοποίηση των προβλεπόμενων παρεμβάσεων και την αποτελεσματική παρακολούθησή τους, να τυποποιήσει και να εξειδικεύσει οριζόντια θέματα, όπως η εξειδίκευση κατανομών δημόσιας δαπάνης προκειμένου να παρακολουθείται αποτελεσματικότερα η εκτέλεση του Π/Υ του ΠΕΠ, κυρίως στις 5 Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης και να καταστήσει ευκολότερη την παρακολούθηση και διαχείρισή τους, να υποστηρίξει την ολοκληρωμένη και έγκαιρη ενημέρωση και

προετοιμασία των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης, των Δικαιούχων, των εμπλεκόμενων φορέων και ωφελούμενων και να προσδιορίσει τους φορείς, οι οποίοι θα διαχειριστούν Δράσεις του ΠΕΠ. Η διαδικασία κατάρτισης του ΕΕΠ είναι δυναμική, με την έννοια ότι θα εμπλουτίζεται και θα επικαιροποιείται σταδιακά και περιοδικά με βάση τα δεδομένα υλοποίησης του ΠΕΠ Δυτική Ελλάδα-Πελοποννήσου-Ιονίων Νήσων. Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων που διατίθενται για την υλοποίηση της πολιτικής για τη συνοχή, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, στη διάρκεια αλλά και μετά την υλοποίηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ). Οι αξιολογήσεις αυτές πραγματοποιούνται με ευθύνη του κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και διεξάγονται από Εμπειρογνώμονες ή Φορείς λειτουργικά ανεξάρτητους από τις Αρχές Πιστοποίησης και Ελέγχου που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του ΠΕΠ. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων δημοσιοποιούνται, με βάση τους εφαρμοστέους κανόνες για την πρόσβαση στα έγγραφα. Οι αξιολογήσεις που συνδέονται με την παρακολούθηση του προγράμματος πραγματοποιούνται με ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής και σύμφωνα με τις γενικές αρχές που καθορίζονται από την Εθνική Αρχή Συντονισμού για την αξιολόγηση όλων των ΕΠ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ. Εκτός από τις προτεινόμενες στο Σχέδιο, αξιολογήσεις, είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν, κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου και άλλες αξιολογήσεις, σε περιπτώσεις που θα κριθεί αυτό αναγκαίο. Στόχος της εκ των προτέρων (ex ante) αξιολόγησης είναι "να βελτιστοποιήσει την κατανομή των δημοσιονομικών πόρων στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και να βελτιώσει την ποιότητα προγραμματισμού". Η εκ των προτέρων αξιολόγηση οργανώνεται ανά στόχο ως ακολούθως. Για τον στόχο της Σύγκλισης προβλέπεται η σύνταξη μιας εκ των προτέρων αξιολόγησης για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Για τον στόχο της Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας και Απασχόλησης, η εκ των προτέρων αξιολόγηση αποτελεί τμήμα της εκ των προτέρων αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος εφόσον η σχετική παρέμβαση αποτελεί άξονα ή άξονες σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων εκπονείται από ανεξάρτητο αξιολογητή και αποτελεί μια διαδικασία μέσω της οποίας παρέχονται εκτιμήσεις και συστάσεις από το Σύμβουλο στις αρμόδιες αρχές, σχετικά με το περιεχόμενο των Προγραμμάτων. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante) του ΠΕΠ Δυτική Ελλάδα - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων 2007-2013 καταρτίστηκε σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Υπουργείου Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και το πλαίσιο που προσδιορίζουν τόσο το σχετικό Έγγραφο Εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και ο Γενικός Κανονισμός των Διαρθρωτικών Ταμείων. Το νέο πλαίσιο και οι νέες προδιαγραφές δίνουν έμφαση στην επιχειρησιακή αξιοποίηση της εκ των προτέρων αξιολόγησης, η οποία καλείται να έχει ουσιαστική συμβολή στον κατάλληλο και επιτυχή σχεδιασμό του Προγράμματος. Η αξιολόγηση κατά τη διάρκεια (on going) της προγραμματικής περιόδου είναι μια συνεχής διαδικασία που αποτυπώνεται με τη μορφή μιας σειράς αξιολογήσεων. Ο κύριος σκοπός της είναι να παρακολουθεί την εφαρμογή, την εκτέλεση ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς και τις αλλαγές στο εξωτερικό περιβάλλον του που μπορεί να επηρεάσουν την υλοποίηση του ΕΠ, με στόχο την καλύτερη κατανόηση και ανάλυση των εκροών και των αποτελεσμάτων που έχουν πραγματοποιηθεί και να οδηγήσει στη βελτίωση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων, καθώς επίσης και να συστήσει, εάν είναι απαραίτητο, διορθωτικά μέτρα. Με τον τρόπο αυτό υπογραμμίζεται η ανάγκη για ισχυρότερη σύνδεση μεταξύ παρακολούθησης και αξιολόγησης, καθώς και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων. Στο πλαίσιο αυτό οι αξιολογήσεις κατά την διάρκεια της υλοποίησης των

Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013, θα αποτελέσουν μια διαδικασία μέσω της οποίας θα αναλύονται τα δεδομένα της υλοποίησης, θα γίνονται προβλέψεις για τη μελλοντική εξέλιξη των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και θα διατυπώνονται συμπεράσματα και συστάσεις για την λήψη κατάλληλων μέτρων. Οι αξιολογήσεις αυτές θα εκπονηθούν από ανεξάρτητους εξωτερικούς αξιολογητές (external evaluators). Η εκ των υστέρων αξιολόγηση (ex-post) πραγματοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κάθε στόχο σε στενή συνεργασία με το κράτος μέλος και τις διαχειριστικές αρχές. Εξετάζει την έκταση χρήσης των πόρων, την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του προγραμματισμού των Ταμείων και τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις. Προσδιορίζει επίσης τους παράγοντες που συνέβαλαν στην επιτυχία ή την αποτυχία της υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και εντοπίζει τις ορθές πρακτικές. Η εκ των Υστέρων αξιολόγηση διενεργείται από ανεξάρτητους αξιολογητές και πρέπει να ολοκληρωθεί το αργότερο τρία χρόνια μετά το πέρας της προγραμματικής περιόδου (έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015). Η Συνολική Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος ανέρχεται σε 1,315 δισ. €. Από την ανωτέρω Συνολική Δημόσια Δαπάνη τα 914 εκ. € αποτελούν Κοινοτική Χρηματοδότηση. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ΥΠΟΙΑΝ) η οποία σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 3614/2007 αποτελεί την Εθνική Αρχή Συντονισμού, ορίζεται πέραν των άλλων βάσει του άρθρου 5, παρ. 4 του Ν. 3614/2007 ως η διαχειριστική αρχή των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013. Η διαχειριστική αρχή των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων έχει βάσει του άρθρου 6, παρ. 2 του Ν. 3614/2007 όπως εξειδικεύεται στην ΚΥΑ 3850/ΕΥΣ 523/29.01.2008 (ΦΕΚ 333/Β/29-02-2008), μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Συντονίζει την εξειδίκευση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής τους, συνθέτει και επεξεργάζεται τις προτάσεις για την αναθεώρησή τους και τις υποβάλλει στην οικεία Επιτροπή Παρακολούθησης του προγράμματος, β) Συνεργάζεται με τις Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές για την προετοιμασία των κριτηρίων ένταξης πράξεων στους άξονες του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος, γ) Συνθέτει και επεξεργάζεται τις αναφορές των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών που αφορούν στις ετήσιες και τελικές εκθέσεις των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και μετά την έγκριση της οικείας Επιτροπής Παρακολούθησης τις υποβάλλει στην Επιτροπή, δ) Συμμετέχει στην ετήσια εξέταση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, οργανώνει τις αξιολογήσεις τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΥΣΣΑΑΠ και συνεργάζεται με τις Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων τους, ε) Συντονίζει και παρακολουθεί τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας των ΠΕΠ σε συνεργασία με τις Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΥΣΣΑΑΠ, ζ) Εισηγείται σχετικά με τον ορισμό ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και των στοιχείων της απόφασης εκχώρησης που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 3614/2007 καθώς και κάθε τροποποίηση αυτής, η) Συντονίζει και εποπτεύει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών και των λοιπών Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, θ) Διασφαλίζει ότι η Αρχή Πιστοποίησης λαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις για σκοπούς πιστοποίησης, ι) Εξετάζει τα αποτελέσματα των επαληθεύσεων των Ενδιάμεσων

Διαχειριστικών Αρχών και εισηγείται στην ΕΥ Θεσμικής Υποστήριξης τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για τη βελτίωση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Η Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή (ΕΔΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου συστάθηκε με την 9773/ΕΥΣ 1127/29.02.08 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ΦΕΚ 472/Β/18.03.08) και έχει ως αντικείμενο την διαχείριση των δράσεων του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος και Ιονίων Νήσων 2007-2013*», οι οποίες βρίσκονται στα διοικητικά όρια της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η ΕΔΑ Πελοποννήσου έχει, μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες ανά Μονάδα: Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης, Μονάδα Β: Παρακολούθησης και Διαχείρισης Πράξεων, Μονάδα Γ: Επιτόπιων Επαληθεύσεων και Μονάδα Δ: Οργάνωσης - Υποστήριξης. Η Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης, έχει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Προβαίνει στην .εξειδίκευση των αξόνων προτεραιότητας που διαχειρίζεται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, β) Εισηγείται στην Επιτροπή Παρακολούθησης τα κριτήρια ένταξης των πράξεων στους άξονες προτεραιότητας μετά από τη σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού της Εφαρμογής Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΣΑΑΠ), γ) Συνεργάζεται με την ΕΥΣΣΑΑΠ για την οργάνωση των αξιολογήσεων του ΠΕΠ, δ) Υποστηρίζει την αποστολή και τις εργασίες της Επιτροπής Παρακολούθησης, ε) Προγραμματίζει και προετοιμάζει σε συνεργασία με τη Μονάδα Β τις προσκλήσεις για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης καθώς και την σχετική τους έκδοση και ζ) Συγκεντρώνει, ελέγχει, αξιολογεί την πληρότητα όλων των προτάσεων που υποβάλλονται και μεριμνά για την έκδοση της απόφασης ένταξης των πράξεων.

Η Μονάδα Β Παρακολούθησης και Διαχείρισης Πράξεων έχει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων και μεριμνά για την υλοποίησή τους με βάση την απόφαση ένταξης και τις αναληφθείσες νομικές δεσμεύσεις, β) Υποβάλλει στην Επιτροπή τις απαιτούμενες για τα μεγάλα έργα πληροφορίες, γ) Διενεργεί διοικητικές επαληθεύσεις προκειμένου να επιβεβαιωθεί η παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και η πραγματική πραγματοποίηση των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι, δ) Τηρεί αρχεία στο ΟΠΣ για τις επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα πρότυπα και διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, ε) Μεριμνά για την παροχή στοιχείων προόδου εκτέλεσης των πράξεων στις αρμόδιες για τη χρηματοδότηση δημόσιες υπηρεσίες, ζ) Συνεργάζεται με την Εθνική Αρχή Συντονισμού καθώς και την καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία συντονισμού για θέματα ΕΚΤ και παρέχει σε αυτές κάθε πληροφορία που ζητείται.

Η Μονάδα Γ Επιτόπιων Επαληθεύσεων έχει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Μεριμνά για την επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας των δυνητικών δικαιούχων, β) Προβαίνει σε εξέταση των σταδίων εξέλιξης δημοσίων συμβάσεων και ιδίως κατά τη διαδικασία διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης σύμβασης, γ) Διενεργεί επιτόπιες επαληθεύσεις προκειμένου να επιβεβαιωθεί η παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και η πραγματική πραγματοποίηση των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι, η τήρηση χωριστής λογιστικής μερίδας ή επαρκούς λογιστικής κωδικοποίησης, καθώς και η συμμόρφωση των πράξεων προς τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες, δ) Συντάσσει τις εκθέσεις επιτόπιας επαλήθευσης που διενεργεί και εισηγείται την έγκρισή της από το αρμόδιο όργανο, ε) Τηρεί αρχεία στο ΟΠΣ για τις επιτόπιες επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται και για την παρακολούθηση τυχόν ευρημάτων, σύμφωνα με τα πρότυπα και διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και ζ)

Συnergάζεται με τη Μονάδα Β' για την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης της πράξης.

Η Μονάδα Δ Οργάνωσης - Υποστήριξης έχει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Μεριμνά για την κατάρτιση του ετήσιου προγράμματος ενεργειών τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής σε συνεργασία με τις άλλες μονάδες και την υποβολή του προς έγκριση, β) Εκτελεί τα έργα τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής με δικαιούχο την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή και τηρεί τα στοιχεία φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων αυτών, γ) Καταρτίζει, σε συνεργασία με τις άλλες Μονάδες και υποβάλλει στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ετήσιο πρόγραμμα ενεργειών για το επόμενο έτος με ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους με βάση το στρατηγικό προγραμματισμό της Διάσκεψης των Προέδρων των Επιτροπών Παρακολούθησης, δ) Καταρτίζει τις περιοδικές εκθέσεις για τα επιτευχθέντα αποτελέσματα σε σχέση με τους ετήσιους στόχους σε συνεργασία με τις άλλες Μονάδες, ε) Οργανώνει και λειτουργεί το γραφείο ΟΠΣ καθώς και γραφείο πληροφοριών για την παροχή άμεσης ενημέρωσης και κατευθύνσεων στους ενδιαφερόμενους και ζ) Υποστηρίζει την οργάνωση των συνεδριάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης του οικείου περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος.

Η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων γίνεται, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 3614/2007, από την Επιτροπή Παρακολούθησης που συστήνεται για το σκοπό αυτό σε κάθε πρόγραμμα. Στα πλαίσια αυτά, συγκροτήθηκε με υπουργική απόφαση η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων στην οποία εκ περιτροπής προεδρεύουν επί ένα ημερολογιακό έτος, οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων. Η Επιτροπή Παρακολούθησης αποτελείται από εκπροσώπους: της εθνικής αρχής συντονισμού και της διαχειριστικής αρχής των ΠΕΠ, των διαχειριστικών αρχών των τομεακών προγραμμάτων, των τριών ενδιάμεσων διαχειριστικών αρχών του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων, των ενδιάμεσων φορέων που διαχειρίζονται τμήματα του Προγράμματος, δημόσιων, κεντρικών και περιφερειακών αρχών, φορέων της νομαρχιακής και τοπικής αυτοδιοίκησης από τους νομούς των τριών περιφερειών, εκπροσώπους των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων και εκπροσώπους αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων. Επίσης συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Αρχής Ελέγχου και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Βάσει του άρθρου 65, παρ. 1, εδάφιο α) του Καν. 1083/2006, τα κριτήρια επιλογής πράξεων θα πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Τα προτεινόμενα κριτήρια επιλογής ομαδοποιούνται σε δύο ενότητες: Τα Κριτήρια πληρότητας στοιχείων πρότασης και τα Κριτήρια αξιολόγησης πράξεων δεδομένου ότι η διαδικασία αξιολόγησης των προς χρηματοδότηση πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου 3614/2007, διενεργείται σε δύο στάδια αξιολόγησης. Ειδικότερα η εξέταση των Κριτηρίων πληρότητας στοιχείων πρότασης έχει στόχο να διασφαλίσει τόσο τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο προκειμένου η πρόταση να συμμετέχει στην αξιολόγηση όσο και τη δυνατότητα υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων εκ μέρους του δικαιούχου πριν την έναρξη της αξιολόγησης. Αναλυτικότερα τα Κριτήρια πληρότητας στοιχείων πρότασης διασφαλίζουν γενικά ότι ο δικαιούχος έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης του έργου για το οποίο υποβάλλει την πρόταση για την υποβολή της πρότασης, χρησιμοποιήθηκαν τα τυποποιημένα έντυπα και έχουν επισυναφθεί όλα τα συνοδευτικά έγγραφα σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σχετική πρόσκληση όπως για παράδειγμα :Αίτηση

Υποβολής Πρότασης Πράξης, Βεβαίωση του δικαιούχου περί μη χρηματοδότησης της προβλεπόμενης δαπάνης της πράξης από άλλο ΕΠ στο πλαίσιο της τρέχουσας ή προηγούμενης προγραμματικής περιόδου και Λοιπά στοιχεία που προσδιορίζονται στην σχετική πρόσκληση (μελέτες, αδειοδοτήσεις κλπ). Τα τυποποιημένα έντυπα της πρότασης και τα συνοδευτικά αυτής έγγραφα είναι συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα. Η περίοδος υλοποίησης του προτεινόμενου προς συγχρηματοδότηση έργου εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του προγράμματος. Υπάρχουν οι προαπαιτούμενες αποφάσεις αρμόδιων συλλογικών οργάνων, εφόσον απαιτείται. Τα κριτήρια αξιολόγησης πράξεων διακρίνονται σε τέσσερις ομάδες κριτηρίων, οι οποίες αφορούν στην α) πληρότητα και σαφήνεια της πρότασης, β) τήρηση εθνικών και κοινοτικών κανόνων, γ) σκοπιμότητα πράξης, και δ) ωριμότητα πράξης. Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια για την επιλογή των προς χρηματοδότηση πράξεων εντός έξι μηνών από την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος και εγκρίνει τις τυχόν αναθεωρήσεις των κριτηρίων αυτών σύμφωνα με τις ανάγκες του προγραμματισμού. Η εξειδίκευση των κριτηρίων επιλογής πράξεων κάθε φορά είναι στην ευθύνη του φορέα που έχει την αρμοδιότητα διαχείρισής τους. Για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη υλοποίηση των έργων που εντάσσονται στα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2007-2013 δημιουργήθηκε και λειτουργεί Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.). Η λειτουργία αυτή τηρεί τα προβλεπόμενα στο εγκεκριμένο και από την Ε.Ε. Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Στον πίνακα που ακολουθεί και τηρώντας κανόνες διαφάνειας που διασφαλίζουν «το δικαίωμα του πολίτη να γνωρίζει», καταγράφεται η πορεία υλοποίησης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος "Δυτική Ελλάδα - Πελοπόννησος – Ιόνιοι Νήσοι 2007-2013". Ο πίνακας παράγεται από τα επίσημα στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα. Στον πίνακα, που επικαιροποιείται ανά μήνα, παρουσιάζεται ανά Άξονα Προτεραιότητας και συνολικά: η Δέσμευση του Προγράμματος, δηλαδή οι πόροι που έχουν εγκριθεί ως Κοινοτική συνδρομή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθώς και οι προβλεπόμενοι εθνικοί πόροι που συνολικά διατίθενται για την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την περίοδο 2007-2013, η Ενεργοποίηση του Προγράμματος μέσω προσκλήσεων, εντάξεων έργων, συμβάσεων και πραγματοποιημένων δαπανών. Πιο αναλυτικά αποτυπώνεται: α) Το συνολικό ποσό των Προσκλήσεων που έχουν εκδοθεί από τις Αρχές που ασκούν αρμοδιότητες Διαχειριστικής Αρχής (Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές Περιφερειών και Υπουργείων, Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, κλπ.) και απευθύνονται σε δυνητικούς δικαιούχους (Υπουργεία, ΝΠΔΔ, Περιφέρειες, ΝΠΙΔ, Εκπαιδευτικά- Ερευνητικά Ιδρύματα, κλπ.) προκειμένου να υποβάλλουν τις προτάσεις τους για τη χρηματοδότηση δράσεων συγχρηματοδοτούμενων από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, β) το συνολικό ποσό των Έργων που έχουν Ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα μετά την έκδοση των σχετικών αποφάσεων ένταξης έργων από τις Αρχές που ασκούν αρμοδιότητα Διαχειριστικών Αρχών (Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές Περιφερειών και Υπουργείων, Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, κλπ.) προκειμένου τα έργα αυτά να χρηματοδοτηθούν από το επιχειρησιακό πρόγραμμα, γ) το συνολικό ποσό των Νομικών Δεσμεύσεων (Συμβασιοποίηση) που έχουν αναληφθεί βάσει των δημοσίων συμβάσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ των δικαιούχων (Φορείς Υλοποίησης) έργων που έχουν ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και των αναδόχων (Φορείς Εκτέλεσης) που αναλαμβάνουν την εκτέλεση των έργων αυτών, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο παραγωγής του έργου και δ) το συνολικό ποσό των Δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί (απορροφηθεί) επί του συνολικού

προϋπολογισμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 επιδιώκεται η ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας των φορέων υλοποίησης (δικαιούχων) συγχρηματοδοτούμενων έργων με την θέσπιση κανόνων επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας τους πριν από την ανάληψη της ευθύνης εκτέλεσης έργων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006 ως «δικαιούχος» ορίζεται δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων.

Σχετικά με την χωρική – Περιφερειακή διάσταση της Εκπαίδευσης, η επιλέξιμη γεωγραφική περιοχή για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013 είναι το σύνολο της επικράτειας με την στρατηγική στόχευση του Προγράμματος να διακρίνεται στις τρεις κατηγορίες περιφερειών (Σύγκλισης, Σταδιακής Εξόδου, Σταδιακής Εισόδου), ενώ οι προβλεπόμενοι στόχοι και οι παρεμβάσεις δεν εμφανίζουν χωρική διάσταση (σύνολο επικράτειας), δηλαδή ανά κατηγορία περιφερειών είναι ίδιοι, με την μόνη διαφορά ότι διαφέρουν ως προς την ένταση τους ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε επιλέξιμης κατηγορίας περιφερειών. Η προώθηση της Κοινωνίας της Γνώσης και της Καινοτομίας αποτελεί βασική προτεραιότητα της αναπτυξιακής στρατηγικής της περιόδου 2007-2013. Στο πλαίσιο αυτό η εκπαίδευση και η δια βίου μάθηση καλούνται να διαδραματίσουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην αύξηση της απασχόλησης και στην ισόρροπη ανάπτυξη όλων των Περιφερειών της χώρας. Προς τούτο το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση*» περιλαμβάνει παρεμβάσεις που αφορούν τις Περιφέρειες που εμπίπτουν και στους δύο Στόχους, δηλαδή τον Στόχο της «*Σύγκλισης και τον Στόχο της «Περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης*». Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση είναι ένα από τα 3 Πολυστοχικά Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα Στόχου «Σύγκλισης» και Στόχου «Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας & Απασχόλησης» (multi-objective programmes). Οι περιφέρειες με επιλεξιμότητα του Στόχου Σύγκλισης είναι: 8 Σύγκλισης & 3 Σταδιακής Εξόδου και με επιλεξιμότητα του Στόχου «Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας & Απασχόλησης» είναι οι 2 Σταδιακής Εισόδου. Η Περιφέρεια Πελοποννήσου ανήκει στην Κατηγορία Περιφερειών χωρίς μεταβατική στήριξη και επομένως στην Κατηγορία επιλέξιμων Περιφερειών σύγκλισης του Στόχου 1. Αναφορικά με την χωρική διάσταση της Εκπαίδευσης, ο τομέας της εκπαίδευσης αφορά το σύνολο της Χώρας, αφού σημεία παρέμβασης του αποτελούν όλες οι περιοχές της Ελλάδας, τόσο κατά την προηγούμενη, όσο και κατά την νέα προγραμματική περίοδο.

Σχετικά με την **Δια Βίου Μάθηση** στην Ελλάδα²¹⁹ διαπιστώνεται υψηλή συσχέτιση μεταξύ εκπαιδευτικού επιπέδου και δια βίου μάθησης, καθώς άτομα με υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο τείνουν να συμμετέχουν περισσότερο σε προγράμματα δια βίου μάθησης. Το γεγονός αυτό οδηγεί περιφέρειες με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (Ιόνια Νησιά, Νότιο Αιγαίο, Στερεά Ελλάδα) σε υστέρηση στη συμμετοχή στη δια βίου μάθηση. Σύμφωνα, με τα συγκεντρωτικά στοιχεία της ανάπτυξης των περιφερειακών δομών δια βίου εκπαίδευσης – επιμόρφωσης ενηλίκων, υπάρχει μια σαφής αύξηση των δομών σε σχέση με την περίοδο 2000-2004. Υπάρχει σαφής συγκέντρωση δομών στα μεγάλα αστικά κέντρα όπου και συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού. Οι μισές δομές δια βίου εκπαίδευσης συγκεντρώνονται στις 8

²¹⁹ σελ. 26- 27, 30-32 Ενότητα 1.2 «Χωρική-Περιφερειακή διάσταση της Εκπαίδευσης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

περιφέρειες Σύγκλισης, ενώ οι 3 περιφέρειες σταδιακής εξόδου συγκεντρώνουν το 35,2% των δομών δια βίου μάθησης της χώρας⁸. Η διεύρυνση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού σε δράσεις δια βίου εκπαίδευσης για την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, που θα προωθήσουν την προσωπική ανάπτυξη, συμβάλλει στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, μειώνοντας τον κοινωνικό αποκλεισμό και διευκολύνοντας την πρόσβαση στην εκπαίδευση. Η Ελλάδα βρίσκεται πλησιέστερα στο ποσοστό αναφοράς **πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου** της ΕΕ για το 2010. Από την διαπεριφερειακή σύγκριση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης από το σχολείο (μαθητική διαρροή των τριών τύπων σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) διαπιστώνεται ότι η δυσμενέστερη κατάσταση παρουσιάζεται στην Κρήτη, όπου και στο Γυμνάσιο και στο Ενιαίο Λύκειο και στα ΤΕΕ καταγράφονται ποσοστά υψηλότερα από τους αντίστοιχους εθνικούς μέσους όρους. Δυσμενής είναι η κατάσταση και στο Νότιο Αιγαίο, τα Ιόνια Νησιά και τη Δυτική Ελλάδα, όπου στα σχολεία γενικής εκπαίδευσης παρουσιάζεται ποσοστό μαθητικής διαρροής υψηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο (Γυμνάσιο, Ενιαίο Λύκειο). Αντίθετα ευνοϊκή κατάσταση παρουσιάζεται στη Δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία, Λοιπή Στερεά & Εύβοια και Πελοπόννησο, όπου και στους τρεις τύπους σχολείου καταγράφεται μαθητική διαρροή μικρότερη από τους αντίστοιχους εθνικούς μέσους όρους. Ιδιόμορφη είναι η κατάσταση στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, όπου παρουσιάζεται η υψηλότερη μαθητική διαρροή στο Γυμνάσιο, ενώ καταγράφεται ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά διαρροής στο Ενιαίο Λύκειο. Τέλος στην Αττική, όπου βρίσκεται περίπου το 1/3 του μαθητικού πληθυσμού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι τρεις τύποι σχολείων παρουσιάζουν μαθητική διαρροή που βρίσκεται κοντά στον αντίστοιχο μέσο όρο. Από την σύγκριση της μαθητικής διαρροής των τριών τύπων σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε επίπεδο νομού διαπιστώνεται ότι η δυσμενέστερη κατάσταση παρουσιάζεται στους Νομούς Ξάνθης, Μεσσηνίας, Πειραιά, Λευκάδας, Λέσβου, Κιλκίς, Ηρακλείου, Δωδεκανήσου και Δυτικής Αττικής, όπου η μαθητική διαρροή είναι υψηλότερη του εθνικού μέσου όρου. Η περαιτέρω μείωση της σχολικής διαρροής και αποτυχίας, αποτρέπει φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού, ιδίως ατόμων ευαίσθητων οικονομικά και κοινωνικά ομάδων πληθυσμού (Αλλοδαποί, ΑμεΑ κ.α). Έτσι, περιφέρειες με υψηλά ποσοστά αλλοδαπών και ΑμεΑ υψηλού κινδύνου ως προς την ανάπτυξη φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού. Στην περιφέρεια Αττικής και Ιονίων Νήσων συγκεντρώνεται υψηλό ποσοστό αλλοδαπών μαθητών επί του συνολικού μαθητικού πληθυσμού, 12,3% και 10,9% αντίστοιχα. Αν και δεν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία περιφερειακής κατανομής των ΑμεΑ, υπάρχει σαφής συγκέντρωση στα μεγάλα αστικά κέντρα της περιφέρειας Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας. Ενδεικτικό της αυτής της υψηλής συγκέντρωσης είναι το γεγονός ότι η περιφέρεια Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας συγκεντρώνουν περίπου το 40% των σχολικών μονάδων ειδικής εκπαίδευσης της χώρας. Ήπειρος, Κρήτη και Β.Αιγαίο εμφανίζουν υψηλό ποσοστό (άνω του 2%) κάλυψης σχολείων ειδικής εκπαίδευσης υπό την έννοια ότι τα σχολεία αυτά καλύπτουν ένα σημαντικό κομμάτι του συνόλου των σχολείων ανά περιφέρεια. Η μεγαλύτερη υστέρηση σε μονάδες ειδικής εκπαίδευσης εμφανίζεται στα νηπιαγωγεία, ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι Πελοπόννησος, Ν. Αιγαίο και Ιόνια δεν έχουν δομή ειδικής εκπαίδευσης για την προσχολική εκπαίδευση. Η ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα προϋποθέτει παρεμβάσεις και στην Ανώτατη εκπαίδευση. Περίπου το 45% των τμημάτων ιδρυμάτων ανωτάτης εκπαίδευσης της χώρας βρίσκονται στις περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας. Παράλληλα, οι περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας και της Ηπείρου εμφανίζουν υψηλό ποσοστό σπουδαστών επί του

συνόλου των μαθητών των περιφερειών αυτών. Το Ν. Αιγαίο συγκεντρώνει το μικρότερο ποσοστό σπουδαστών ανώτατης εκπαίδευσης, γεγονός που δικαιολογείται και από τον περιορισμένο αριθμό σχολών ανώτατης εκπαίδευσης στην περιφέρεια. Σχετικά με τον περιφερειακό δείκτη προσδιορισμού της έντασης της παρέμβασης που αφορά τον Δείκτη της Δια Βίου Μάθησης ανά κατηγορία επιλέξιμης περιφέρειας και πιο συγκεκριμένα την Περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρούμε ότι αναφορικά με τον πληθυσμό 25-64 ετών ανά δομή Δια Βίου Μάθησης, η Περιφέρεια Πελοποννήσου βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο με 4.660 αντί 8.069 που αποτελεί το εθνικό σύνολο του γενικού πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών που εντάσσεται σε Δομή Δια Βίου Μάθησης. Ακόμα ο περιφερειακός Δείκτης Δια Βίου Μάθησης, που αφορά τον πληθυσμό 25-64 ετών με ανώτατη εκπαίδευση παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου βρίσκεται κοντά στον μέσο όρο του εθνικού συνόλου του γενικού πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών με ανώτατη εκπαίδευση. Ωστόσο η Ελλάδα ανήκει στις χώρες εκείνες, που έχουν πρόσφατα θεσπίσει νομοθετικό πλαίσιο για τη δια βίου μάθηση, ωστόσο διαπιστώνεται ότι οι στρατηγικές εξακολουθούν να μην είναι ισόρροπες και αποτελεσματικές. Η Ελλάδα εμφανίζει το χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στη δια βίου μάθηση σε σύγκριση ακόμα και με νέα κράτη μέλη, ενώ το ποσοστό συμμετοχής δεν διαφέρει αισθητά μεταξύ ανδρών και γυναικών (1,9% και 1,7% αντίστοιχα). Από την σύγκριση στατιστικών δεδομένων για την Ευρωπαϊκή Ένωση που αφορούν στη συμμετοχή σε κάθε μορφή εκπαίδευσης ή κατάρτισης ατόμων ηλικίας 25-64 χρόνων, προκύπτει ότι το ποσοστό συμμετοχής στην περίπτωση της Ελλάδας για το 2005 είναι πολύ χαμηλότερο από το αντίστοιχο μέσο ποσοστό της ΕΕ25 (1,8% έναντι 10,8% της ΕΕ25). Σε σχέση με το 2000, στην Ελλάδα, έχει σημειωθεί μικρή πρόοδος, με αύξηση κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες. Η υστέρηση με τον μέσο ευρωπαϊκό ποσοστό συμμετοχής φτάνει τις 9 ποσοστιαίες μονάδες, καταδεικνύοντας με τον καλύτερο τρόπο την ανάγκη ενίσχυσης της δια βίου μάθησης σε όλες τις παραγωγικές ηλικιακές ομάδες και σε όλες τις κατηγορίες του εργατικού δυναμικού της χώρας με ευέλικτα προγράμματα κατάρτισης. Ο στόχος μιας βιώσιμης και ανοικτής διαδικασίας δια βίου μάθησης είναι η αύξηση των ποσοστών συμμετοχής σε αυτή, και η μείωση του χάσματος συμμετοχής στη δια βίου μάθηση, που παρουσιάζουν τα άτομα με υψηλότερο επίπεδο μόρφωσης σε σχέση με τα άτομα που έχουν χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, υπέρ των πρώτων. Τα ποσοστά συμμετοχής στη δια βίου μάθηση των ατόμων με χαμηλή εκπαίδευση είναι πολύ μικρά. Συγκεκριμένα, το μέσο ευρωπαϊκό ποσοστό είναι στο 3,4%, ενώ το αντίστοιχο ελληνικό ποσοστό για τα άτομα αυτά είναι 0,2% (Eurostat, 2005). Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν παρατηρούνται διαφοροποιήσεις συμμετοχής ως προς το φύλο. Το ποσοστιαίο χάσμα συμμετοχής στη δια βίου μάθησης μεταξύ των δύο κατηγοριών εκπαίδευσης, πρωτοβάθμιας και τριτοβάθμιας, (ISCED 0-2 και ISCED 5-6) για την Ευρώπη των 25 είναι στο 15,7, ενώ για την Ελλάδα στο 8,5 (Eurostat, 2004). Η ανάγκη να αυξηθούν τα ποσοστά συμμετοχής στη δια βίου μάθηση παραμένει σημαντική πρόκληση για την Ευρώπη, ιδίως στις νότιες ευρωπαϊκές χώρες και τα νέα κράτη μέλη. Τα χαμηλά ποσοστά αποτελούν εμπόδιο στην αυξανόμενη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού, και επομένως κοστίζουν στην οικονομία και την κοινωνία συνολικά, ενώ υπονομεύουν τη βιωσιμότητα του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου²²⁰. Από την ανάλυση των βασικών και των δευτερευόντων δεικτών

²²⁰ σελ. 40-41 Ενότητα 1.3 «Συγκριτική Ανάλυση του τομέα Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

απόδοσης και προόδου προκύπτουν συμπεράσματα ανά στρατηγικό στόχο για το σημείο που βρίσκεται η Ελλάδα, αναφορικά με την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση, σε σύγκριση με την ΕΕ και τα σημεία αναφοράς όπως αυτά προέκυψαν από την σύνοδο της Λισσαβόνας. Περίπου το 10% των ενηλίκων στην ΕΕ, ηλικίας 25-64 ετών, συμμετέχουν στη δια βίου μάθηση, γεγονός που συνιστά περιορισμένη πρόοδο από το 2000. Αντίθετα, στην Ελλάδα μόνο το 1,8% των ατόμων ηλικίας 25-64 συμμετέχουν σε κάποια μορφή εκπαίδευσης ή κατάρτισης (Eurostat, 2005). Το ποσοστό της Ελλάδας είναι ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής στη δια βίου μάθηση σε σύγκριση ακόμα και με νέα κράτη μέλη, ενώ σε σχέση με το 2000, έχει σημειωθεί πολύ μικρή πρόοδος, με αύξηση μόνο κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες. Τα ποσοστά συμμετοχής στη δια βίου μάθηση των ατόμων με χαμηλή εκπαίδευση είναι πολύ μικρότερα σε σχέση με τα άτομα υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης. Το ποσοστιαίο χάσμα συμμετοχής στη δια βίου μάθησης μεταξύ των δύο κατηγοριών εκπαίδευσης, πρωτοβάθμιας και τριτοβάθμιας, (ISCED 0-2 και ISCED 5-6) για την Ευρώπη των 25 είναι στο 15,7, ενώ για την Ελλάδα στο 8,5 (Eurostat, 2004)²²¹.

Οι **δυνατότητες** μέσα από την τρέχουσα λειτουργία του Εκπαιδευτικού Συστήματος συνοψίζονται στα υψηλά ποσοστά συμμετοχής στην ανώτατη εκπαίδευση, υψηλό ποσοστό ολοκλήρωσης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υψηλά ποσοστά αποφοίτων σε μαθηματικές, θετικές και επιστήμες τεχνολογίας (MST) και στο υψηλό επίπεδο ανθρώπινο δυναμικό. Οι **αδυναμίες** μέσα από την τρέχουσα λειτουργία του Εκπαιδευτικού Συστήματος συνοψίζονται στις χαμηλές δημόσιες δαπάνες για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στην χαμηλή συμμετοχή σε προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης, στην έλλειψη αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου, στο χαμηλό επίπεδο βασικών δεξιοτήτων (όπως αυτή μετρείται από PISA), στην περιορισμένη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας (υψηλή ανεργία πτυχιούχων) – πρόβλημα «αρχικής ενσωμάτωσης», στα υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού), στην καθυστέρηση στη διδασκαλία και τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, στις ασυμβατότητες μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας στον τομέα της ΕΤΑ, στην χαμηλή συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και στην διαρκή συρρίκνωση της τεχνικο-επαγγελματικής εκπαίδευσης. Οι μελλοντικές **ευκαιρίες** που δημιουργούνται, συνοψίζονται: στην αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού έργου, στην διεύρυνση των ευκαιριών πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα, στην χρήση ΤΠΕ στα σχολεία συμπεριλαμβανομένης και της πρόσβασης στο Internet, στο άνοιγμα της ανώτατης εκπαίδευσης στη ζήτηση από φοιτητές εξωτερικού, στην ενίσχυση των υποδομών εκπαίδευσης και μέσων διδασκαλίας, στην ενεργοποίηση του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής και Κατάρτισης με την Απασχόληση. Επίσης μελλοντικές ευκαιρίες αποτελούν η ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης και της εκπαίδευσης ενηλίκων, οι χρηματοδοτικές δυνατότητες της 4^{ης} προγραμματικής περιόδου για ΕΤΑ και η αναβάθμιση των ΤΕΕ σε ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ με δυνατότητες πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση. Οι **απειλές** που δημιουργούνται, συνοψίζονται στην δημογραφική γήρανση του πληθυσμού και συρρίκνωση του μαθητικού πληθυσμού, στους δημοσιονομικούς περιορισμούς και τις πιέσεις για περιορισμένη αύξηση των δημοσίων δαπανών για την εκπαίδευση, στην ακαμψία του ποσοστού πρόωρης

²²¹ σελ.52, 54 Ενότητα 1.3 «Συγκριτική Ανάλυση του τομέα Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

εγκατάλειψης, στην αδυναμία σύνδεσης των βαθμίδων εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και στις χαμηλές δαπάνες για έρευνα και τεχνολογία²²²

---

²²² σελ.55- 56 Ενότητα 1.4 «Ανάλυση SWOT», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekraideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

Η Δια Βίου Μάθηση στην Αρκαδία

Ειδικότερα στην Αρκαδία και πιο συγκεκριμένα στην Τρίπολη, λειτουργούν οκτώ Δομές Δια Βίου Μάθησης. Πιο συγκεκριμένα λειτουργούν έξι Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (του Ινστιτούτου Εργασίας ΓΣΕΕ, του Κέντρου Προώθησης της Απασχόλησης του ΟΑΕΔ, του Άκμων, το Ολυμπιακό ΚΕΚ της εταιρείας Ολυμπιακή Εκπαιδευτική, του Ελληνικού Ινστιτούτου Εργασίας Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, Ινστιτούτο Μελετών Επιχειρήσεων και Εκπαίδευσης), ένα Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης. Επίσης μέχρι την σχολική χρονιά 2010-2011 λειτουργούσε και το Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων, το οποίο σταμάτησε την λειτουργία του. Στην πρώτη επίσκεψη καταγράφηκε ένα εστιασμένο focus group, τα οποία έδωσαν μια πρώτη εικόνα. τα συγκεκριμένα στοιχεία των πιστοποιημένων Δομών που έδωσαν μια αρχική αντίληψη στον ερευνητή τα διέθεσαν πληροφορίες που αφορούν, τον αριθμό των ειδικοτήτων, των εκπαιδευόμενων, των εκπαιδευόμενων που διαθέτουν. Το βασικό ερευνητικό ερώτημα της παρούσας έρευνας αποτελούσε η διασύνδεση μεταξύ των εκπαιδευόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας. Κατά πόσο υπήρχε πραγματική σχέση ανάμεσα στους προσλαμβανόμενους και τους εκπαιδευόμενους, ή κατά πόσο η σχέση στηρίζονταν αποκλειστικά στις ανάγκες της επιδότησης. Ξεκινώντας από τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, οφείλουμε να αναφέρουμε αρχικά ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 με τίτλο «Σύσταση-Σκοπός» της υπ' αριθμόν Απόφασης 105127 με τίτλο «*Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης*», που δημοσιεύθηκε στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης στις 9 Ιανουαρίου 2001, τα Κέντρα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης συνιστώνται από αυτοτελές νομικό πρόσωπο. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι εταίρος, μέτοχος, μέλος του Δ.Σ, διαχειριστής, νόμιμος εκπρόσωπος κλπ ενός ΚΕΚ, απαγορεύεται να συμμετέχει με οποιαδήποτε μορφή, ιδιότητα, ή σχέση σε άλλο ΚΕΚ. Το αυτοτελές νομικό πρόσωπο που μπορεί να συστήνει Κέντρο Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης μπορεί να έχει οποιαδήποτε μορφή του Αστικού Κώδικα ή του Εμπορικού Νόμου ή του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα. Στο Καταστατικό του νομικού προσώπου πρέπει να καθορίζεται ως αποκλειστικός σκοπός η δημιουργία ΚΕΚ για την υλοποίηση αποκλειστικά προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με δυνατότητα άσκησης και συναφών προς το αντικείμενο αυτό δραστηριοτήτων (έρευνες-μελέτες, ημερίδες, συνέδρια, εκπαιδευτικά βοηθήματα για τους/τις καταρτιζόμενους/-ες τους, συμμετοχή σε ολοκληρωμένα προγράμματα, Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, δράσεις προώθησης και υποστήριξης της Απασχόλησης.) Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 3 της Απόφασης 105127 «*Διακρίσεις-Κατηγορίες των ΚΕΚ*» που φέρει τον τίτλο «*Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης*», που δημοσιεύθηκε στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης στις 9 Ιανουαρίου 2001, τα ΚΕΚ διακρίνονται σε Εθνικής ή Περιφερειακής Εμβέλειας, Θεματικά/ Κλαδικά, ενώ υπάρχουν και τα αντίστοιχα εξειδικευμένα στην Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας. Τα ΚΕΚ Εθνικής Εμβέλειας διαθέτουν πιστοποιημένες Δομές Κατάρτισης σε τρεις (3) έως πέντε (5) Διοικητικές Περιφέρειες, ενώ τα αντίστοιχα Περιφερειακής Εμβέλειας διαθέτουν πιστοποιημένες Δομές Κατάρτισης σε μία μόνο Διοικητική Περιφέρεια. Τα Θεματικά ΚΕΚ μπορούν να υλοποιούν προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης για ειδικότητες που εντάσσονται σε τέσσερα, κατ' ανώτατο όριο, από εννέα θεματικά πεδία και πιο συγκεκριμένα από: τα επαγγέλματα περιβάλλοντος, υγείας& πρόνοιας, πολιτισμού& αθλητισμού, ΜΜΕ & Επικοινωνιών,

οικονομίας & διοίκησης, πληροφορικής, τουριστικά & παροχής υπηρεσιών, τεχνικά & μεταφορών και τα παιδαγωγικά επαγγέλματα. Τα προτεινόμενα θεματικά πεδία ανταποκρίνονται στους Κωδικούς Στατιστικής Ταξινόμησης Επαγγελματιών της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος. Επιπλέον μπορούν να υλοποιούν προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης σύμφωνα με την θεματική εξειδίκευση τους, στις Διοικητικές Περιφέρειες που έχουν πιστοποιηθεί, σε πιστοποιημένες Δομές. Επίσης μπορούν να υλοποιούν προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και στην υπόλοιπη επικράτεια, σε πιστοποιημένες Δομές. Τα **Κλαδικά ΚΕΚ**, μπορούν να συσταθούν από δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζόμενων του συγκεκριμένου κλάδου ή σε συνεργασία. Σε περίπτωση συνεργασίας αντιπροσωπευτικών συνδικαλιστικών οργανώσεων εργοδοτών και εργαζόμενων απαιτείται διμερής εγγραφή συμφωνία ίδρυσης του Κλαδικού ΚΕΚ πενταετούς τουλάχιστον ισχύος. Σε περίπτωση μη ύπαρξης δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων οργανώσεων Κλαδικά ΚΕΚ μπορούν να ιδρυθούν από πρωτοβάθμιες οργανώσεις που υπογράφουν κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας. Επίσης τα Κλαδικά ΚΕΚ δεν υπόκεινται στην υποχρέωση επιλογής θεματικών πεδίων, υποχρεούνται όμως να περιορίζονται στα θεματικά αντικείμενα των ειδικοτήτων του/ των κλάδου/ων τους σύμφωνα με την διηγήσια κατάταξη της Στατιστικής Ταξινόμησης Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας. Τα εν λόγω ΚΕΚ υπόκεινται στις διατάξεις της Απόφασης 105127. Ακόμα μπορούν να υλοποιούν προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης σε πιστοποιημένες Δομές σε όλη την Επικράτεια. Τα **Εξειδικευμένα στην Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας ΚΕΚ** κατάρτιζουν τους τεχνικούς ασφαλείας, τους γιατρούς εργασίας και τους εκπρόσωπους των εργαζομένων σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 6 του Π.Δ17/18.1.96 περί «Μέτρων για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/Ε.Ο.Κ και 91/383 Ε.Ο.Κ». Οι φορείς που αναλαμβάνουν τα προγράμματα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, πριν την υλοποίησή τους, θα πρέπει να έχουν την έγκριση του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (Σ.Υ.Α.Ε) σχετικά με το πρόγραμμα σύμφωνα με το Ν. 1568/85 Άρθρο 13 και το Π.Δ 17/1996 Άρθρο 6 περί «Μέτρων για την Βελτίωση της Ασφάλειας και της Υγείας των Εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391 ΕΟΚ (ΦΕΚ 11/Α/18.01.1996)». Για τα Εξειδικευμένα στην Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας ΚΕΚ δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου ΙΙ. του άρθρου 2 όπου αναφέρει ότι «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που είναι εταίρος, μέτοχος, μέλος του Δ.Σ., διαχειριστής, νόμιμος εκπρόσωπος κλπ. ενός ΚΕΚ απαγορεύεται να συμμετέχει με οποιαδήποτε μορφή, ιδιότητα ή σχέση σε άλλο ΚΕΚ».

Σε όλα τα Κ.Ε.Κ ισχύει ότι κατ' εξαίρεση και εφόσον επιβάλλεται από τις ανάγκες κατάρτισης μπορούν να υλοποιήσουν ενέργειες κατάρτισης σε άλλους χώρους, με τους όρους που θα ορίζουν οι εκάστοτε Υπουργικές Αποφάσεις Διαχείρισης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Ενεργειών που χρηματοδοτούνται από το Ε.Κ.Τ. Όσον αφορά τους εξαιρούμενους φορείς, τα Θεματικά ΚΕΚ εξαιρούν φορείς όπως τα Κέντρα του Κανονισμού (Ε.Ο.Κ). 815/84, που ανήκουν σε Δημόσιες ή Ιδιωτικές Τράπεζες και τα Κέντρα του Λειτουργικού Προγράμματος «Βελτίωση Δομών Κατάρτισης» του 1^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Τα Θεματικά ΚΕΚ Εθνικής Εμβέλειας εξαιρούν φορείς όπως: ο ΟΑΕΔ και οι πλέον αντιπροσωπευτικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζόμενων που υπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και έχουν χρηματοδοτηθεί από τον

ειδικό Λογαριασμό ΕΛΠΕΚΕ του Ν.2224/94 (ΛΑΕΚ 2436/96) για την δημιουργία ή βελτίωση των μόνιμων δομών τους, με σκοπό την σύσταση Κ.Ε.Κ. ,τα ΚΕΚ της Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α.- ΔΗΜΗΤΡΑ και το ΚΕΚ του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας (Ε.Ο.Κ.Φ), τα Κ.Ε.Κ των πλέον αντιπροσωπευτικών οργανώσεων εργοδοτών και εργαζόμενων που υπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και έχουν χρηματοδοτηθεί από τον ειδικό Λογαριασμό ΕΛΠΕΚΕ του Ν.2224/94 (ΛΑΕΚ 2436/96) για την δημιουργία ή βελτίωση των μόνιμων δομών τους, με σκοπό την σύσταση Κ.Ε.Κ και τα αντίστοιχα του ΟΑΕΔ, της Ε.ΕΤ.ΑΑ, αλλά και το ΚΕΚ του Υπουργείου Πολιτισμού για την υλοποίηση ενεργειών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης σε θέματα της αρμοδιότητας του, εξαιρούνται αντίστοιχα από την υποχρέωση πιστοποίησης σε τέσσερα (4) κατ' ανώτατο όριο θεματικά πεδία. Οι εξαιρούμενοι φορείς υπόκεινται στις διατάξεις της Απόφασης 105127.

Τα αντίστοιχα Περιφερειακής Εμβέλειας εξαιρούν τα ΚΕΚ των Α.Ε.Ι- Τ.Ε.Ι που έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν με απόφαση του ανώτατου συλλογικού οργάνου διοίκησης τους, τα θεματικά πεδία που εμπίπτουν στο γνωστικό αντικείμενο της διδασκαλίας τους και περιέχονται στα σχετικά προγράμματα σπουδών τους. Επίσης εξαιρούνται τα ενιαία κατά Νομό ΚΕΚ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού²²³, τα ΚΕΚ των πλέον αντιπροσωπευτικών οργανώσεων εργοδοτών και εργαζόμενων που υπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και έχουν χρηματοδοτηθεί από τον ειδικό Λογαριασμό ΕΛΠΕΚΕ του Ν.2224/94 (ΛΑΕΚ 2436/96) για την δημιουργία ή βελτίωση των μόνιμων δομών τους, με σκοπό την σύσταση Κ.Ε.Κ.

Στο Β' Κεφάλαιο της υπ' αριθμόν 105127 Υπουργικής Απόφασης με τίτλο «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης», περιγράφονται αναλυτικά τα κριτήρια πιστοποίησης των Κ.Ε. Κ. Στο άρθρο 4 με τίτλο «Κριτήρια Πιστοποίησης» και ειδικότερα στην πρώτη παράγραφο με τίτλο «Εκπαιδευτική Εμπειρία²²⁴-Οργάνωση και Λειτουργία του Κ.Ε. Κ», αναφέρεται ότι τα ΚΕΚ πρέπει να διαθέτουν εκπαιδευτική εμπειρία, και περιλαμβάνει κυρίως όσα ΚΕΚ έχουν συσταθεί μέχρι την 31. 5.1998 κατά την τελευταία τριετία.²²⁵

Όσα ΚΕΚ έχουν συσταθεί μετά την 31. 5.1998 ως εκπαιδευτική εμπειρία λαμβάνεται υπόψη η εμπειρία του Διευθυντή Κατάρτισης. Τα ΚΕΚ που έχουν μεν συσταθεί μέχρι τις 31. 5.1998 αλλά δεν έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με την Υ.Α.111232/12.12.97, κατά την τελευταία τριετία είτε η εμπειρία του Διευθυντή Κατάρτισης ο οποίος πρέπει να διαθέτει πενταετή επαγγελματική ή εκπαιδευτική εμπειρία.

Για την εμπειρία ενός ΚΕΚ λαμβάνεται υπόψη και η εμπειρία ενός και μόνο νομικού προσώπου –φορέα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, που είναι πιστοποιημένο στα πλαίσια του Ν.2469/97, άρθρο 22-«δότη» της εμπειρίας-εφόσον συμμετέχει ως εταίρος με ποσοστό κατ' ελάχιστον 51% στο νομικό πρόσωπο-φορέα του ΚΕΚ-«δέκτη» της εμπειρίας ή ενσωματώνεται σε αυτό με συγχώνευση ή

²²³ Το ενιαίο κατά Νομό ΚΕΚ θα λειτουργήσει με αυτοτελή νομική προσωπικότητα οποιασδήποτε μορφής του Αστικού Κώδικα ή του Εμπορικού Νόμου ή του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα. Στο ενιαίο κατά νομό Κώδικα συμμετέχει με ποσοστό τουλάχιστον 35% ο Δήμος της πρωτεύουσας του Νομού ή η ΤΕΔΚ του Νομού, είτε από κοινού ο Δήμος της πρωτεύουσας του Νομού και η ΤΕΔΚ του Νομού. Κατά το υπόλοιπο ποσοστό συμμετέχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

²²⁴ Ως εκπαιδευτική εμπειρία λαμβάνεται η υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με δυνατότητα άσκησης και συναφών προς αυτό δραστηριοτήτων (έρευνες-μελέτες, ημερίδες, συνέδρια, εκπαιδευτικά βοηθήματα για τους/ τις καταρτιζόμενους/ ες τους, συμμετοχή σε ολοκληρωμένα προγράμματα ή Κοινοτικές πρωτοβουλίες)

²²⁵ Η Απόφαση 105127 με τίτλο «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης», υπεγράφη στις 8 Ιανουαρίου 2001 από τον τότε Υπουργό Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Αναστάσιο Γιαννίτση. Συνεπώς αναφέρεται στην τριετία 1999-2001.

μετατροπή. Ο «δότης» της εμπειρίας δύναται να συμμετέχει σε ένα μόνο ΚΕΚ-«δέκτη» αυτής .

Εάν ο «δότης» της εμπειρίας ήταν μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τότε η ενδεχόμενη κατά την ελεύθερη επιλογή του, τροποποίηση του σε κερδοσκοπικού χαρακτήρα, σε σχέση με την κατά τα ανωτέρω συμμετοχή του ή ενσωμάτωση στον «δέκτη», δεν συνεπάγεται καμία συνέπεια, ως προς το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Σ.Ε.Κ & Σ.Υ.Υ και πραγματοποιείται άνευ οιασδήποτε επιπρόσθετης διαδικασίας ή διατυπώσεως επιβαλλόμενης από αυτό και άνευ αδείας ή εγκρίσεως τους

Εάν ο «δότης» της εμπειρίας είναι πιστοποιημένο ΚΕΚ και ενδεχομένως είχε ήδη αναλάβει την υλοποίηση ενεργειών στα πλαίσια της προηγούμενης πιστοποίησης, τότε μέχρι ολοκληρώσεως της υλοποίησης, δεν ισχύουν για τα πρόσωπα που συνδέονται μαζί του οι απαγορεύσεις συμμετοχής, εργασίας κλπ στο ΚΕΚ «δέκτη» που προβλέπονται στην υπ' αριθμόν 105127 Υπουργική Απόφαση. Τα ΚΕΚ είναι φορείς εφαρμογής της εθνικής προληπτικής κατά της ανεργίας η οποία υλοποιείται σε συνεργασία με τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης και με άλλες Δομές υποστήριξης και προώθησης της απασχόλησης. Τα ΚΕΚ υποχρεούνται να διαθέτουν σύστημα σχεδιασμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας συνολικά.

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας ΓΣΕΕ της Περιφέρειας Πελοποννήσου στην Τρίπολη²²⁶ είναι πιστοποιημένο σε όλα τα θεματικά πεδία. Ο μέσος όρος εκπαιδευόμενων που καταρτίζονται στο συγκεκριμένο ΚΕΚ είναι 20 άτομα, ενώ το ΚΕΚ συνεργάζεται με 10 εκπαιδευτές ενηλίκων (οι οποίοι προσφέρουν θεωρητική και πρακτική εξάσκηση στους καταρτιζόμενους). Από το ΚΕΚ διαπιστώνεται ότι υπάρχει μεγάλη σχέση ανάμεσα στους καταρτιζόμενους των προγραμμάτων κατάρτισης και της αγοράς εργασίας, δεδομένου ότι τα προγράμματα Κατάρτισης που υλοποιούνται, στηρίζονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Βάσει του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος σκοπός των Ι.Ε.Κ. είναι η παροχή κάθε είδους επαγγελματικής κατάρτισης, αρχικής ή συμπληρωματικής, καθώς και η εξασφάλιση στους καταρτιζόμενους των ανάλογων προσόντων μέσω της παροχής επιστημονικών, τεχνικών, επαγγελματικών και πρακτικών γνώσεων και της καλλιέργειας των αντίστοιχων δεξιοτήτων, για την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας και τη διασφάλιση της προσαρμογής τους στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της παραγωγικής διαδικασίας. Στα Ι.Ε.Κ. γίνονται δεκτοί απόφοιτοι Ενιαίου Λυκείου ή Επαγγελματικών Λυκείων ΕΠ.ΑΛ (πρώην Τ.Ε.Ε.) ή ΕΠ.ΑΣ. Η κατάρτιση για τους κατόχους Απολυτηρίου Ενιαίου Λυκείου διαρκεί 4 εξάμηνα. Κάθε έτος κατάρτισης αποτελείται από δυο αυτοτελή εξάμηνα κατάρτισης (14 πλήρεις εβδομάδες κατάρτισης ανά εξάμηνο). Οι κάτοχοι Πτυχίου Τ.Ε.Ε. Β' Κύκλου (ή Τ.Ε.Λ.) φοιτούν στα Ι.Ε.Κ. απευθείας στο 3ο εξάμηνο στην αντίστοιχη ειδικότητα (συνολική διάρκεια φοίτησης 1 έτους), ή επιλέγουν οποιαδήποτε άλλη ειδικότητα των Ι.Ε.Κ., φοιτώντας κανονικά 4 εξάμηνα. Οι παραπάνω σπουδαστές με την αποφοίτησή τους είναι κάτοχοι διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης επιπέδου Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Σε ορισμένα Ι.Ε.Κ. λειτουργούν Τμήματα συγκεκριμένων ειδικοτήτων, που δέχονται και αποφοίτους Γυμνασίου, ηλικίας άνω των 18, οι οποίοι φοιτούν μέχρι 2 εξάμηνα και λαμβάνουν δίπλωμα επαγγελματικής κατάρτισης Επιπέδου 1. Η

²²⁶ Στις σελίδες 416-419 που φέρουν τον τίτλο «Το Περιφερειακό Παράρτημα του Ινστιτούτου Εργασίας της Γ.Σ.Ε.Ε.» του βιβλίου «Εργατικό Κέντρο Αρκαδίας- 80 χρόνια αγώνες (1928-2008)», Γεωργίου Ιωάννη Ζαχαρόπουλου, περιγράφεται εν συντομία η εγκαθίδρυση του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ της Περιφέρειας Πελοποννήσου στην Τρίπολη

παροχή Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης γίνεται μέσω δικτύου δημόσιων και ιδιωτικών Ι.Ε.Κ²²⁷

Το ΙΕΚ Τρίπολης διαθέτει τις συγκεκριμένες ειδικότητες:

Ειδικός Εφαρμογών Αισθητικής		(Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ)		
A/A	Μαθήματα	Είδος	Ώρες	
			Θεωρ.	Εργ.
1.	Αισθητική	Μικτό	1	3
2.	Μέθοδοι Ευεξίας και Χαλάρωσης-SPA α) Μουσικοθεραπεία β) Χρωματοθεραπεία γ) Θαλασσοθεραπεία	Μικτό	1	1
3.	Αρωματοθεραπεία	Μικτό	1	2
4.	Σχέση Αισθητικής με ιατρικές ειδικότητες α) ενδοκρινολογία β) πλαστική χειρουργική	Θεωρητικό	1	
5.	Μακιγιάζ	Μικτό	1	3
6.	Σεμινάρια-Διαλέξεις	Θεωρητικό	2	
7.	Αποτρίχωση	Μικτό	1	2
8.	ΤΑΤΟΟ με χένα	Μικτό	1	3

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ		(Β' ΕΞΑΜΗΝΟ)		
A/A	Μαθήματα	Είδος	Ώρες	
			Θεωρ.	Εργ.
1.	Αγγλικά	Θεωρητικό	3	
2.	Νοσηλευτική Ι, ΙΙ	Μικτό	4	5
3.	Νοσηλευτική Άσκηση στο Νοσοκομείο ΙΙΙ	Εργαστηριακό		5
4.	Παθολογία	Θεωρητικό	3	
5.	Γυναικολογία - Παιδιατρική	Θεωρητικό	2	
6.	Στοιχεία Ψυχιατρικής Νευρολογίας	Θεωρητικό	2	

²²⁷ : σελ. 6-11 Ενότητα 1.1 «Ανάλυση του τομέα της Εκπαίδευσης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

Τεχνικός Αερίων Καυσίμων		(Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ)		
A/A	Μαθήματα	Είδος	ΩΡΕΣ	
			Θεωρ.	Εργ.
1.	Μηχανουργική τεχνολογία	Εργαστηριακό		6
2.	Τεχνική Επικοινωνίας και Επιχειρηματικότητα	Θεωρητικό	2	
3.	Στοιχεία Μηχανών	Θεωρητικό	2	
4.	Προστασία Περιβάλλοντος	Θεωρητικό	2	
5.	Στοιχεία Ηλεκτροτεχνίας	Μικτό		4

48 άτομα εκπαιδευόμενοι, 32 εκπαιδευτές. Οι εκπαιδευόμενοι είναι απόφοιτοι Λυκείου (Ενιαίου ή Τεχνικού-ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ) και πληρώνουν 360 ευρώ το βμηνο ή 190 αν συντρέχουν ιδιαίτεροι κοινωνικοί λόγοι.

Το Επιμελητήριο Αρκαδίας που ιδρύθηκε το 1980 στην Τρίπολη, ως ο επίσημος εκπρόσωπος όλων των επιχειρήσεων, των εμπόρων και των επαγγελματιών, παρέχει διάφορες υπηρεσίες στα μέλη που θα συμβάλουν στην οικονομική τους ανάπτυξη και την ενημέρωσή τους για όλα τα οικονομικά επιχειρηματικά και επενδυτικά θέματα. Μέλη του Επιμελητηρίου είναι υποχρεωτικά όλες οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο Νομό Αρκαδίας και έχουν εμπορική – επαγγελματική – παραγωγική δραστηριότητα και είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Πιο συγκεκριμένα οι υπηρεσίες του Επιμελητηρίου προς τα μέλη του είναι οι εξής: Γνωμοδοτεί και υποβάλλει μελέτες και υπομνήματα για κάθε θέμα που απασχολεί το εμπόριο-βιοτεχνία και βιομηχανία, παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες εισαγωγών-εξαγωγών. Ακόμα εκδίδει πιστοποιητικά προέλευσης των εξαγομένων ειδών, τηρεί ειδικό μητρώο για τους εξαγωγείς, επιμελείται τη συγκέντρωση των στοιχείων, την τήρηση ειδικού μητρώου και την έκδοση αδείας άσκησης επαγγέλματος για τους εμπορικούς Αντιπροσώπους Εισαγωγής-Εξαγωγής, συλλέγει και παρέχει πληροφορίες για τις οικονομίες των ξένων κρατών και τους τρόπους διείσδυσης στις αγορές τους. Επιπλέον παρέχει πληροφορίες για τις διεθνείς εκθέσεις του εξωτερικού και εσωτερικού, μεριμνά για την ενημέρωση των μελών του για προκηρύξεις-διακηρύξεις-χρηματοδοτικά-αγορανομικά-φορολογικές διατάξεις - αποφάσεις Νομισματικής Επιτροπής και οργανώνει διαλέξεις, συνέδρια και επιμορφωτικά σεμινάρια για τα επιχειρηματικά στελέχη της περιφέρειας. Το Επιμελητήριο Αρκαδίας συμμετέχει με εκπροσώπους σε επιτροπές γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος με τελικό σκοπό την προστασία των συμφερόντων την παραγωγή των τάξεων της περιφέρειας, ενεργεί πραγματογνωμοσύνες και δειγματοληψίες και παρέχει βοήθεια μέσω της Επιμελητηριακής διαιτησίας για την ταχεία και με μικρή δαπάνη επίλυση των εμπορικών διαφορών. Επιπλέον τηρεί ειδικό μητρώο για τους κατασκευαστές κοσμημάτων, παρέχει πληροφορίες για ζητήσεις ελληνικών προϊόντων από ξένους οίκους καθώς και προσφορές ξένων οίκων για προώθηση των προϊόντων τους στη χώρα μας. Ακόμα επιμελείται την συγκέντρωση

των στοιχείων, την τήρηση ειδικού μητρώου και την έκδοση αδείας άσκησης επαγγέλματος για τους Μεσίτες Αστικών Συμβάσεων, Ασφαλιστικούς πράκτορες, Ασφαλιστικούς συμβούλους, μεσίτες ασφαλίσεων και συντονιστές ασφαλιστικών συμβούλων και τηρεί βιβλίο καταχώρησης - κατοχύρωσης σε επίπεδο νομού Διακριτικών τίτλων επιχειρήσεων. Επιπροσθέτως το Επιμελητήριο Αρκαδίας συμβάλλει στην ανάπτυξη των εμπορικών δεσμών της χώρας μας με τις ξένες χώρες δια της συμμετοχής του σε οργανωμένες κατά καιρούς εμπορικές αποστολές στο εξωτερικό και χορηγεί κωδικό αριθμό σημάνσεων κοσμημάτων σε βιοτεχνίες αργυροχρυσοχοΐας, βεβαίωση μετά από αυτοψία εγκατάστασης των μηχανημάτων αλλά και βεβαιώσεις σε συνεργία αυτοκινήτων, μοτοποδηλάτων, βουλκανιζατέρ κλπ. για λήψη αδείας ασκήσεως επαγγέλματος από το Υπουργείο Συγκοινωνιών.

Γ' Ερευνητικό Μέρος-Μεθοδολογία

Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρείται μια απόπειρα αναλυτικής παρουσίασης της έρευνας, των στόχων και των σχετικών ερευνητικών υποθέσεων της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Πιο συγκεκριμένα στις επόμενες σελίδες, παρατίθενται οι σχετικές υποενότητες που αφορούν την αναλυτική παρουσίαση του σχεδιασμού της έρευνας, την ερευνητική διαδικασία, την δειγματοληψία την παρουσίαση αλλά και την ερμηνεία των ερευνητικών αποτελεσμάτων

13. Σχεδιασμός της Έρευνας

Στην παρούσα υποενότητα περιγράφονται αναλυτικά το ερευνητικό πλαίσιο, οι ερευνητικοί στόχοι και οι ερευνητικές υποθέσεις της παρούσας έρευνας. Πιο συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται και στην Εισαγωγή της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, ο σκοπός του ακαδημαϊκού πονήματος με τίτλο *«Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Αρκαδίας»*, του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό», του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, αφορά την παρουσίαση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που υλοποιήθηκαν στις αντίστοιχες δομές Εκπαίδευσης Ενηλίκων του νομού Αρκαδίας όπως εκείνος εκφράζεται μέχρι σήμερα.

Πιο συγκεκριμένα ο στόχος της συγκεκριμένης έρευνας εστιάζεται περισσότερο στις δομές της επαγγελματικής κατάρτισης και αφορά την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας.

Με βάση τον στόχο, ο προσανατολισμός στράφηκε προς την χρήση της ποιοτικής μεθόδου δεδομένου ότι *«οι ποιοτικές μέθοδοι εφαρμόζονται σε ερευνητικά εγχειρήματα και προσεγγίσεις που έχουν ως βασικό στόχο την διερεύνηση των νοημάτων και των αναπαραστάσεων που αποδίδουν τα υποκείμενα σε κοινωνικά φαινόμενα και διαδικασίες.»*²²⁸

---

²²⁸ Ιωσηφίδης Θ. «Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες», Κεφάλαιο 1 «Εισαγωγή: Οι Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες και η ανάλυση των δεδομένων», σελ.21

14. Ερευνητική Διαδικασία

Στην παρούσα υποενότητα περιγράφονται αναλυτικά τα στάδια της ακολουθούμενης ερευνητικής διαδικασίας . Πιο συγκεκριμένα χρήζει αναφοράς ότι για χάρη των ερευνητικών σκοπών, επιχειρήθηκε μια πρώτη επίσκεψη στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης. Στην επίσκεψη, επιχειρήθηκε αρχικά μια εστίαση στους φορείς, κάνοντας ένα πρώτο focus group, ώστε να διαπιστωθεί αρχικά μια σειρά από ζητήματα. Τα τελευταία αφορούσαν τις ειδικότητες/ προγράμματα κατάρτισης που υλοποιούνται, τον μέσο αριθμό εκπαιδευόμενων-καταρτιζόμενων, τον μέσο αριθμό εκπαιδευτών αλλά και μια πρώτη διερευνητική συζήτηση με τους υπεύθυνους για την διασύνδεση με την τοπική αγορά εργασίας.

Στην συνέχεια προχωρώντας στην ερευνητική διαδικασία, επιλέχθηκε ως μέθοδος άντλησης πληροφοριών η συνέντευξη, δεδομένου ότι η μέθοδος της συνέντευξης επιτρέπει στον ερευνητή την εις βάθος άντληση της πληροφορίας, ενώ δίνει την δυνατότητα της διερεύνησης των κοινωνικών διαδικασιών, συμπεριφορών, στάσεων, αξιών και αντιλήψεων.

Επιπλέον η μέθοδος της συνέντευξης επιτρέπει στον ερευνητή την κατανόηση κοινωνικών συμπεριφορών, στάσεων και αντιλήψεων των ερωτώμενων. Παράλληλα η μέθοδος της συνέντευξης προδιαθέτει την οικειότητα μεταξύ του ερευνητή και του συνεντευξιαζόμενου, ενώ ενδέχεται να διερευνηθούν ζητήματα που δεν είχαν κατά τον σχεδιασμό της έρευνας προβλεφθεί.

Για τους σκοπούς της έρευνας πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης και στο Επιμελητήριο Αρκαδίας.

15. Δείγμα

Στην παρούσα υποενότητα περιγράφονται αναλυτικά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων (υποκειμένων) στην ένταξη του δείγματος (πχ. φύλο, ηλικία, δημογραφικά χαρακτηριστικά) αλλά και η σχετική διαδικασία επιλογής.

Πιο αναλυτικά είναι χρήσιμο να αναφερθεί ότι για χάρη των ερευνητικών σκοπών, επελέγησαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, δηλαδή το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης και το Επιμελητήριο Αρκαδίας. Συνεπώς έγινε χρήση της σκόπιμης δειγματοληψίας ως μεθόδου δειγματοληψίας της συγκεκριμένης ποιοτικής κοινωνικής έρευνας. Ο λόγος της επιλογής της συγκεκριμένης μεθόδου δειγματοληψίας, έγκειται στην αξιοποίηση της πρότερης γνώσης, ότι η συγκεκριμένη θεσμική ιδιότητα είναι η πλέον αρμόδια για να αναφερθεί σε ζητήματα που αφορούν τον εκάστοτε φορέα κατάρτισης. Επιπροσθέτως οι συμμετέχοντες στην διαδικασία της συνέντευξης πληρούν κεντρικά χαρακτηριστικά που ταιριάζουν με τον σκοπό της ποιοτικής έρευνας. Τόσο ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας όσο και ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, αποτελούν θεσμικά Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης. Από την άλλη πλευρά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, τα τελευταία 14 χρόνια είναι υπεύθυνη των δράσεων του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πληροφόρησης. Επιπλέον τα 4 τελευταία χρόνια είναι υπεύθυνη του Δικτύου Enterprise Europe Network.

Η θεσμική ιδιότητα των συνεντευζιαζόμενων επιβεβαιώνει την χρήση της μεθόδου της συνέντευξης δεδομένου ότι σύμφωνα με τον Ιωσηφίδη²²⁹, *«η μέθοδος της συνέντευξης είναι δυνατόν να χρησιμοποιείται στις ερευνητικές περιπτώσεις όπου η έρευνα εστιάζεται στο υποκειμενικό νόημα μιας κοινωνικής κατάστασης ή φαινομένου, στην διερεύνηση προσωπικών ή κοινωνικών εμπειριών, στάσεων, αντιλήψεων, ιδεών και συμπεριφορών αλλά και προσωπικών αντιλήψεων σε σχέση με κοινωνικές διαδικασίες. Παράλληλα η μέθοδος της συνέντευξης είναι δυνατόν να χρησιμοποιείται στην περίπτωση που χρειάζεται να συμπληρωθούν και να ολοκληρωθούν έρευνες που έχουν ποσοτικό κυρίως χαρακτήρα.»*

Παρατηρείται επίσης ακρίβεια των τριών φορέων ως προς τον ρόλο τους και την ιδιότητα τους με τους στόχους της συγκεκριμένης έρευνας. Από τις υπάρχουσες δομές Επαγγελματικής Κατάρτισης, επιλέχθηκαν δύο αντιπροσωπευτικές δομές Επαγγελματικής Κατάρτισης: το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης. Από την άλλη πλευρά το Επιμελητήριο Αρκαδίας εκφράζει ένα τμήμα και όχι το σύνολο της τοπικής αγοράς εργασίας. Επίσης θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι τρεις προαναφερθέντες φορείς παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης, συνεπώς αποτελούν εκπαιδευτικές δομές.

²²⁹ Ιωσηφίδης Θ. «Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες», Κεφάλαιο 1 «Εισαγωγή: Οι Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες και η ανάλυση των δεδομένων», σελ.21

16. Περιγραφή των Μέσων

Στην παρούσα υποενότητα περιγράφονται αναλυτικά τα ερευνητικά μέσα και εργαλεία μελέτης και έρευνας.

Πιο συγκεκριμένα επιλέχθηκε και στις τρεις συνεντεύξεις η χρήση της ποιοτικής ημι-δομημένης ατομικής συνέντευξης, αφού στήθηκαν πέντε θεματικές ενότητες που αφορούσαν: Εισαγωγικές ερωτήσεις, την τρέχουσα εκπαιδευτική σεζόν, τα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων-προγραμμάτων κατάρτισης, την διασύνδεση με την τοπική αγορά εργασίας και καταληκτικές ερωτήσεις. Οι πέντε θεματικές ενότητες, διαρθρώνονται σε 31 ερωτήσεις. Ο λόγος της επιλογής της ποιοτικής ημι-δομημένης ατομικής συνέντευξης έγκειται στο ότι η ημι-δομημένη συνέντευξη δίνει την δυνατότητα χρήσης των ερωτήσεων, ως χαλαρό πρωτόκολλο αλλά και της ταυτόχρονης ελεύθερης ανάπτυξης απόψεων για το ερευνώμενο θέμα από την πλευρά του συνεντευξιζόμενου. Σε κάθε θεματική ενότητα υπήρχαν αντίστοιχες υπο-ερωτήσεις, κατάλληλα διαμορφωμένες, ώστε να διαμορφώσουν το κατάλληλο προφίλ των αντίστοιχων θεματικών εννοιών. Βέβαια υπήρξαν και αντίστοιχες ερωτήσεις που ήταν καθαρά ατομικές προς μόνο ένα φορέα και ενδεχομένως να μην υποβλήθηκαν στους υπόλοιπους δύο φορείς, λαμβάνοντας βέβαια υπόψη την ιδιαιτερότητα του εκάστοτε φορέα. Συνολικά τέθηκαν 31 ερωτήσεις εκ των οποίων οι 6 ερωτήσεις αφορούσαν την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, μία ερώτηση τέθηκε στον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, ενώ οι υπόλοιπες 24 ερωτήσεις ήταν κοινές. Δηλαδή απευθύνθηκαν και στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης.

Οι 31 ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν στις συνεντεύξεις με τους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης διαρθρώθηκαν σε εννέα τύπους ερωτήσεων που χρησιμοποιούνται στις συνεντεύξεις. Οι εννέα τύποι των ερωτήσεων αφορούσαν εισαγωγικές, ανοικτές, κλειστές, μεικτές, περιγραφικές, ερωτήσεις γνώμης, δομικές, υποθετικές και συμπερασματικές ερωτήσεις. 19 ερωτήσεις ήταν ανοικτού χαρακτήρα, 7 ερωτήσεις ήταν κλειστού χαρακτήρα, 5 ερωτήσεις ήταν μεικτού χαρακτήρα. Παράλληλα 11 ερωτήσεις ήταν περιγραφικού χαρακτήρα, 8 ερωτήσεις ήταν ερωτήσεις γνώμης, 6 ερωτήσεις ήταν δομικού χαρακτήρα. Επιπλέον 2 ερωτήσεις ήταν υποθετικές ερωτήσεις και μία ερώτηση ήταν συμπερασματικού χαρακτήρα. Οφείλει να διευκρινιστεί ότι στις 31 χρησιμοποιούμενες ερωτήσεις υπήρξε αντίστοιχος συνδυασμός από τους προαναφερθέντες 9 τύπους ερωτήσεων.

Στο σημείο αυτό οφείλει να διευκρινιστεί ότι πριν την διεξαγωγή των συνεντεύξεων, είχαν ξεκαθαριστεί τόσο στους Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, η σύσταση της ακαδημαϊκής ιδιότητας και ο σκοπός της συγκεκριμένης μεταπτυχιακής έρευνας.

Στην συνέχεια, αφού ορίστηκαν σχετικές συναντήσεις, οι τρεις ποιοτικές ημι-δομημένες ατομικές συνεντεύξεις, πραγματοποιήθηκαν στα γραφεία των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης στην Τρίπολη της Αρκαδίας τον Μάρτιο του 2012. Τόσο ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης επέτρεψαν την χρήση ψηφιακού μαγνητόφωνα καταγραφής ήχου. Συνεπώς η συνέντευξη πήρε την μορφή πρόσωπο με πρόσωπο (face to face interview). Αντίθετα με την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, με αφορμή τον κατάλογο ερωτήσεων για την συνέντευξη, ακολούθησε μια διερευνητική συζήτηση, όπου δόθηκαν οι πρώτες πληροφορίες για την πλειονότητα

των ερωτήσεων και στην συνέχεια οι ερωτήσεις που δεν απαντήθηκαν, συμπληρώθηκαν με αντίστοιχη ηλεκτρονική αλληλογραφία. Στο σημείο αυτό να σημειωθεί ότι η ακολουθούμενη απομαγνητοφώνηση των δύο συνεντεύξεων που προηγήθηκαν από τον Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης πάραυτα με την σειρά τους πρωτογενή ποιοτικά δεδομένα, που αφορούσαν την συγγραφή κειμένου.

Το επόμενο στάδιο της ερευνητικής διαδικασίας, αφορούσε την συλλογή και την καταγραφή, μέσω της απομαγνητοφώνησης, των ερευνητικών δεδομένων. Με την ολοκλήρωση τους, πραγματοποιήθηκε μια σύντομη καταγραφή των απαντήσεων σε κάθε ερώτηση από κάθε φορέα. Στην συνέχεια αφού καταγράφηκαν τα συμπεράσματα που προκύπτουν από κάθε ερώτηση που υποβλήθηκε, αναλύθηκαν οι ομοιότητες και οι διαφορές ή οι συγκλίσεις και οι αποκλίσεις που προκύπτουν από τα συμπεράσματα των απαντήσεων των τριών Διευθυντών των φορέων κατάρτισης.

Παράλληλα θα πρέπει να τονιστεί ότι σε κάθε ποιοτική έρευνα, θα πρέπει να τηρούνται ορισμένα κριτήρια εγκυρότητας και αξιοπιστίας. Σύμφωνα με την βιβλιογραφία, τα κριτήρια της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας συνήθως πληρούνται μέσω των κριτηρίων της αξιοπιστίας- φερεγγυότητας, της μεταβιβασιμότητας, της εξάρτησης και της επιβεβαιωσιμότητας. Πιο συγκεκριμένα το κριτήριο της αξιοπιστίας- φερεγγυότητας ως προς τις απόψεις που εκφράζονται από τους συμμετέχοντες επιβεβαιώνεται μέσω της επαλήθευσης. Δηλαδή παρουσιάζεται το επεξεργασμένο υλικό στους συμμετέχοντες μέσω της μορφής του θεωρητικού συμπεράσματος, για την εξακρίβωση του βαθμού αλήθειας. Πιο συγκεκριμένα, το κριτήριο της μεταβιβασιμότητας επιβεβαιώνεται μέσω της πιθανότητας της γενικευσιμότητας και μεταβιβασιμότητας των αποτελεσμάτων σε άλλα συγκείμενα. Πιο συγκεκριμένα μέσω της ακριβούς παράθεσης των μεθοδολογικών εργαλείων, διαδικασιών και σημείων επικύρωσης των θεωρητικών αναγωγών. Πιο ακριβέστερα μέσω της περιγραφής του ερευνητικού συγκείμενου και των ερευνητικών προδιαγραφών της έρευνας. Ακόμα, το κριτήριο της εξάρτησης επιβεβαιώνεται μέσω του εντοπισμού των βασικών αλλαγών που παρατηρούνται στο συγκείμενο μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η έρευνα και η μελέτη επιδράσεων των αλλαγών αυτών στην διαδικασία της έρευνας. Επιπλέον αναλύονται οι αποκλίνουσες περιπτώσεις της έρευνας ή οι εναλλακτικές ερμηνείες και η ένταξη όλων των διαφορετικών απόψεων από παρεμφερείς έρευνες στο σώμα της έρευνας. Παράλληλα, το κριτήριο της επιβεβαιωσιμότητας, επαληθεύεται μέσω του βαθμού σύγκρισης και του βαθμού επιβεβαίωσης των αποτελεσμάτων από τρίτους. Ο βαθμός σύγκρισης αφορά την διασταύρωση ευρημάτων της ποιοτικής έρευνας με τα αποτελέσματα παρόμοιων ερευνών ποιοτικής μεθοδολογίας. Ο βαθμός επιβεβαίωσης των αποτελεσμάτων από τρίτους, επιβεβαιώνεται μέσω της αξιολόγησης και επαναξιολόγησης των δεδομένων αλλά και του εντοπισμού των αρνητικών παραδειγμάτων στην ερευνητική διαδικασία που διαστρεβλώνουν ή και κατευθύνουν τα αποτελέσματα.

Στο πλαίσιο ελέγχου των κριτηρίων της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας στις επόμενες σελίδες ακολουθεί η παρουσίαση των 5 θεματικών εννοιών που όπως προαναφέρθηκε αφορούν τις Εισαγωγικές ερωτήσεις, την τρέχουσα εκπαιδευτική σεζόν, τα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων-προγραμμάτων κατάρτισης, την διασύνδεση με την τοπική αγορά εργασίας και καταληκτικές ερωτήσεις.

17. Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Στην παρούσα υποενότητα περιγράφονται αναλυτικά τα αποτελέσματα της ερευνητικής διαδικασίας. Ειδικότερα όσον αφορά την παρουσίαση των θεματικών ενοτήτων αρχικά επιχειρείται σε κάθε θεματική ενότητα μια πρώτη περιγραφή των ερωτήσεων που τέθηκαν στους Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, που αφορά το περιεχόμενο τους και το είδος τους. Στην συνέχεια περιγράφεται η παρουσίαση συμπεράσματος που αφορά τις συγκλίσεις ή τις αποκλίσεις των απόψεων των τριών Διευθυντών των φορέων Κατάρτισης μέσω της ύπαρξης των οποιοδήποτε προκύπτουσών ομοιοτήτων ή διαφορών. Τα τελευταία προκύπτουν από τις πρωτογενείς απαντήσεις που έδωσαν οι Διευθυντές των φορέων κατάρτισης. Παράλληλα ύστερα από κάθε ολοκληρωμένη παράθεση των πληροφοριών που αφορούν κάθε ερώτηση, έχει τοποθετηθεί και η αντίστοιχη τοποθέτηση του εκάστοτε Διευθυντή του φορέα Κατάρτισης η οποία ταιριάζει στην αντίστοιχη ερώτηση. Σημειώνεται ότι για λόγους ευχρηστίας, η αντίστοιχη τοποθέτηση του εκάστοτε Διευθυντή του φορέα Κατάρτισης που ταιριάζει στην αντίστοιχη ερώτηση εμφανίζεται με *πλάγιους χαρακτήρες*.

Με την ολοκλήρωση της παρουσίασης των πέντε θεματικών ενοτήτων, ακολουθεί ως παράρτημα το κοινό πλάνο της συνέντευξης που χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο της διεξαγωγής των τριών ποιοτικών ημι-δομημένων ατομικών συνεντεύξεων με την ταυτόχρονη περιγραφή της κάθε ερώτησης που τέθηκε στον εκάστοτε Διευθυντή του φορέα κατάρτισης.

a. Παρουσίαση θεματικών ενότητων

Η πρώτη θεματική ενότητα αφορούσε τις Εισαγωγικές ερωτήσεις, και αφιερώθηκαν συνολικά 9 ερωτήσεις. Πιο συγκεκριμένα οι 6 ερωτήσεις οι οποίες ήταν κοινές και στους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης και τρεις διακριτές ερωτήσεις που αφορούσαν μόνο την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας.

Οι έξι κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης, αφορούσαν την συλλογή πληροφοριών που σχετίζονταν τόσο με την ταυτότητα του εκάστοτε φορέα κατάρτισης όσο και με το ευρύτερο εκπαιδευτικό και επαγγελματικό προφίλ του Διευθυντή του εκάστοτε φορέα κατάρτισης. Για τον σκοπό αυτό αφιερώθηκαν στις 6 κοινές ερωτήσεις, μια ερώτηση εισαγωγικού-ανοικτού χαρακτήρα, μία ερώτηση ανοικτού-περιγραφικού χαρακτήρα δύο ερωτήσεις κλειστού χαρακτήρα και δύο ερωτήσεις μεικτού χαρακτήρα. Οι τρεις διακριτές ερωτήσεις που τέθηκαν αποκλειστικά στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, μία ερώτηση ανοικτού-περιγραφικού χαρακτήρα, μία ερώτηση ανοικτού-γνώμης χαρακτήρα και μία ερώτηση κλειστού χαρακτήρα.

Στην πρώτη θεματική ενότητα, παρατηρούνται ορισμένες ομοιότητες και διαφορές στις απαντήσεις που δόθηκαν από τις 6 κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης. Ομοιότητες παρατηρούνται στην θεσμική ιδιότητα των συνεντευξιαζόμενων, στο χρονικό ίδρυσης και την ιστορική διαδρομή των φορέων κατάρτισης. Η πρώτη ομοιότητα είναι ότι και οι τρεις συνεντευξιαζόμενοι είναι Διευθυντές σε φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η δεύτερη ομοιότητα έγκειται στο ότι οι φορείς επαγγελματικής κατάρτισης ιδρύθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990, με εξαίρεση το Επιμελητήριο το Επιμελητήριο Αρκαδίας, που ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 888/19.09.1980 (ΦΕΚ 219 Α'). Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Το ΙΕΚ ιδρύθηκε το 1993. Είχαν από το 1992 γίνει προσπάθειες πανελλαδικά να στηριχτεί αυτό το πράγμα που λέγεται κατάρτιση, η οποία θεσμοθετήθηκε το 1993 και εμείς ξεκινήσαμε την πρώτη χρονιά που ιδρύθηκε. Είμαστε από τα πρώτα ΙΕΚ δηλαδή που ξεκίνησαν στην Ελλάδα. »*

Από την άλλη πλευρά, ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε ότι: *«Το ΚΕΚ ιδρύθηκε το 1995. Δύο χρόνια πριν λειτούργησε ως ΙΝΕ, εδώ στην Τρίπολη. Αποτελεί παράρτημα, του Ινστιτούτου Εργασίας, το οποίο έχει έδρα την Αθήνα και διαρθρώνεται σε 13 Περιφερειακά σε όλη την χώρα. Ο στόχος του ΙΝΕ, είναι η στήριξη των συνδικαλιστών στην Περιφέρεια. Μέσω της συνδικαλιστικής εκπαίδευσης αλλά και τεκμηρίωσης και θέσεων, και η κατάρτιση των ανέργων όπως εκφράζεται μέσα από την ίδρυση του ΚΕΚ.»*

Επιπλέον η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Αρχικά αξίζει να σημειώσουμε ότι ο θεσμός του Επιμελητηρίου στην χώρα μας, είναι εδραιωμένος, λίγα χρόνια μετά τη δημιουργία του ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους ιδρύθηκαν τα πρώτα Επιμελητήρια, με το Β.Δ. της 22ης Μαΐου 1836 «Περί συστάσεως εμπορικών επιμελητηρίων και εμπορικών εταιριών». Με τη μεταφορά της πρωτεύουσας στην πόλη της Αθήνας ιδρύθηκε, ενδεικτικά αναφέρω το 1841, το Εμπορικό Επιμελητήριο Αθηνών. Η λειτουργία όμως του νέου Ελληνικού Κράτους παρουσίαζε πολλά*

προβλήματα και για το λόγο αυτό η πρώτη περίοδος ύπαρξης των Ελληνικών Εμπορικών Επιμελητηρίων συνοδευόταν από πολλές αυξανόμενες δυσκολίες οι οποίες, οδήγησαν, μετά το 1875, στην ουσιαστική υποβάθμιση του θεσμού. Οι μεταβολές που επήλθαν, στις αρχές του 20ου αιώνα, στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου σε συνδυασμό με την αλματώδη ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου στην Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο, έδωσαν μία νέα πνοή στον επιμελητηριακό θεσμό, γεγονός το οποίο σηματοδοτείται με το Νόμο 184 / 1914 «Περί συστάσεως εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων», η δομή και λειτουργία των οποίων στηρίζεται στο γαλλογερμανικό πρότυπο. Ο θεσμικός τους ρόλος είναι συμβουλευτικός ως προς την Πολιτεία.

Όσον αφορά το Επιμελητήριο Αρκαδίας, ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 888/19.09.1980 (ΦΕΚ 219 Α'). Μια ομάδα επιχειρηματιών με πρωτεργάτη τον Σωτήρη Σταθόπουλο, ιδιοκτήτη εργοστασίου κατασκευής ηλεκτρικών καλωδίων. Γύρω του είχε μια ομάδα επιχειρηματιών. Αρχικά οι Αρκαάδες επιχειρηματίες εξυπηρετούνταν από το αντίστοιχο Επιμελητήριο της Μεσσηνίας, μέχρι τα τέλη 1982. Μέχρι τότε ήταν εγγεγραμμένα περίπου 500 μέλη. Τότε η έδρα του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, μεταφέρθηκε από την Καλαμάτα στην Αρκαδία, ενώ χρέη γραμματέα διατελούσε ο κ. Γιώργος Καρναβέζος. Αφού το Επιμελητήριο Αρκαδίας ιδρύθηκε θεσμικά, στις αρχές του 1983 συγκροτήθηκε το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο, επί προεδρίας του Σωτήρη Σταθόπουλου. Το 1983 απεβίωσε ο Σωτήρης Σταθόπουλος και την προεδρία ανέλαβε ο τότε Γενικός Γραμματέας κ. Ανδρέας Λέντζος, ο οποίος διατέλεσε πρόεδρος του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, από τότε μέχρι το 2002. Στην συνέχεια την προεδρία του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, ανέλαβε ο κ. Δημήτρης Παυλής, μέχρι το 2009, οπότε και αποχώρησε λόγω συμμετοχής του στα θεσμικά όργανα της Πολιτείας, ενώ από το 2009, μέχρι σήμερα, ο πρόεδρος του Επιμελητηρίου είναι ο κ. Ιωάννης Μπουντρούκας. Υπάρχουν πάρα πολλοί Σύμβουλοι των Διοικήσεων των Επιμελητηρίων που μετέχουν στα θεσμικά όργανα, για δέκα ή και περισσότερα χρόνια. Σημειώνεται ότι ο σημερινός Πρόεδρος κ. Ιωάννης Μπουντρούκας μετέχει στη Διοίκηση του Επιμελητηρίου από σύμβουλος το 1986 καθώς και άλλα μέλη του σημερινού Διοικητικού Συμβουλίου όπως ο κ. Δημήτρης Λουκάς, Αν. Σύριος, Καραγιάννης Γεώργιος, Παπαγεωργίου Ιωάννης, Δελγιάννη Στεφανία, Ορφανός Παρασκευάς, Τερζής Ιωάννης, Μαλλιάρης Αντώνιος, Κατσικερός Παρασκευάς, οι διαδικασίες και οι εκπροσωπήσεις στα θεσμικά όργανα των Επιμελητηρίων απαιτούν γνώση και ανταλλαγή απόψεων για την πρόοδο του θεσμού σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα λειτουργίας του. Αξίζει να σημειωθεί δε ότι όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται με τη διαδικασία των θεσμικών οργάνων των Επιμελητηρίων, ανά τέσσερα έτη από τα εγγεγραμμένα και ταμειακώς ενήμερα μέλη του κάθε Επιμελητηρίου»

Επίσης ομοιότητες παρατηρούνται στην ερώτηση που αφορά την εκπαιδευτική-επαγγελματική διαδρομή των Διευθυντών φορέων κατάρτισης, όπου οι τρεις Διευθυντές των δομών Εκπαίδευσης Ενηλίκων αλλά και του Επιμελητηρίου Αρκαδίας. Η ομοιότητα έγκειται στο ότι οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης διαθέτουν μια σημαντική εκπαιδευτική και επαγγελματική παρουσία, η οποία συνδέεται τόσο με την Εκπαίδευση Ενηλίκων όσο και με την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην χώρα μας.

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: «Εγώ έχω διαδρομή στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, έχω και στην Τριτοβάθμια αλλά βασικά είμαι καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Τα ΙΕΚ διοικούνται από Διευθυντές οι οποίοι επιλέγονται από το στελεχιακό δυναμικό της

*Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Βέβαια υπάρχουν προσόντα που προσμετρούνται. Εγώ
ας πούμε για παράδειγμα οφείλω ότι πήρα αυτή την θέση, επειδή έχω διδακτορικό.»*

*Αντίστοιχα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου
Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: «Έχω
σπουδάσει Κοινωνική Ανθρωπολογία. Από εκεί και μετά έχω ασχοληθεί αρκετά, τα
υπόλοιπα 15-16 χρόνια με την Εκπαίδευση Ενηλίκων. Είμαι στον χώρο της
Εκπαίδευσης, οργανώνοντας προγράμματα κατάρτισης, διδάσκοντας σε προγράμματα
κατάρτισης, αλλά και σε ευρύτερα προγράμματα Δια Βίου Μάθησης και πάσης φύσεως
προγράμματα που αφορούν ενήλικες. Ταυτόχρονα είμαι και εκπαιδευόμενος, αυτή την
στιγμή, ως φοιτητής του Ανοικτού Πανεπιστημίου, στο Τμήμα Εκπαίδευσης Ενηλίκων.
Επίσης παρακολουθώ οποιοδήποτε πρόγραμμα αφορά την βελτίωση των παρεχόμενων
υπηρεσιών που γίνεται στην περιοχή μας.»*

*Από την πλευρά της η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε:
«Εργάζομαι στο Επιμελητήριο Αρκαδίας από το 1982. Έχω σπουδάσει Marketing και
Δημόσιες Σχέσεις, έχω αποκτήσει Executive Diploma of Human Resource
Management από το London Center of Management, παράλληλα δε παρακολουθώ
συνεχώς τις εξελίξεις στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού μέσω της Δια Βίου
Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ΠΙΝΕΠ)
και φυσικά συνεχίζω ακόμα και σήμερα τις μεταπτυχιακές μου επιδιώξεις και
παραίτηρα μορφωτικές δραστηριότητες στο κλάδο αυτό.»*

Παράλληλα ομοιότητες παρατηρούνται στις απαντήσεις των τριών φορέων
κατάρτισης απέναντι στις ερωτήσεις που αφορούν τις κοινωνικές ομάδες που
εκπροσωπούνται διαχρονικά περισσότερο στους φορείς κατάρτισης. Οι ομοιότητες
στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης αφορούν
σε εκπαιδευτικό επίπεδο, άτομα που δεν έχουν αποκτήσει πρόσβαση στην
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (απόφοιτοι Τεχνικών Λυκείων, τελειόφοιτοι Λυκείου,
διαφόρων επαγγελματικών σχολών κλπ). Η επαγγελματική θέση των κοινωνικών
ομάδων χαρακτηρίζεται από την ανεργία (είτε αποτελούν μακροχρόνια άνεργοι ή μη).
Η ηλικία των ατόμων εστιάζεται σε μια ώριμη παραγωγική φύση του βίου τους (είτε
πλησιάζουν τα 30, είτε είναι μεσήλικες 45-50 ετών). Παράλληλα στις κοινωνικές
ομάδες που εκπροσωπούνται στους φορείς κατάρτισης, εντάσσονται και άτομα από
διάφορες ειδικές κοινωνικές ομάδες όπως οι αρχηγοί των μονογονεϊκών οικογενειών,
τα Άτομα με Αναπηρία αλλά και άτομα από απομακρυσμένες ορεινές περιοχές.

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης
ανέφερε ότι: «Στα πρώτα χρόνια όταν πρωτοξεκίνησαν τα ΙΕΚ, υπήρχε, επειδή οι
θέσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ήταν λίγες, υπήρξε πολύς συνωστισμός στο να
μπει κόσμος, στα ΙΕΚ. Και ήταν παιδιά που ήθελαν να σπουδάσουν κάτι και δεν τους το
προσέφερε το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα. Με τον καιρό και όταν άνοιξε πάρα πολύ ο
καιρός των εισακτέων στα ΑΕΙ και στα ΤΕΙ, μειώθηκε αυτός ο αριθμός, μειώθηκε αυτή
η ζήτηση. Οπότε έχουμε δύο κατηγορίες, έχουμε κυρίως ανέργους οι οποίοι έχουν
τελειώσει το Λύκειο και ψάχνουν μια ειδικότητα η οποία να έχει αντιστοίχιση με την
αγορά εργασίας και να μπορούν να απασχοληθούν. Και έχουμε και αποφοίτους
Τεχνικών Λυκείων, οι οποίοι έχουν το ευεργέτημα, αντί να παρακολουθούν τέσσερα
εξάμηνα, εφόσον η ειδικότητα είναι η αντίστοιχη του Τεχνικού Λυκείου, να

παρακολουθούν δύο εξάμηνα, και έτσι έχουμε αυτές τις δύο κύριες ομάδες, που έρχονται αυτό τον καιρό στο ΙΕΚ. »

Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Στα προγράμματα κατάρτισης ανέργων που έχουμε κάνει, εννοείται ότι η ομάδα η οποία είναι κυρίαρχη είναι οι άνεργοι. Από εκεί και μετά αν μιλάμε για ευάλωτες ομάδες που συμμετέχουν σε πρόγραμμα, υπάρχουν και οι μακροχρόνια άνεργοι, οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, τα Άτομα με Αναπηρία, τα άτομα από απομακρυσμένες ορεινές περιοχές. Το κοινό τους στοιχείο βέβαια είναι ότι είναι άνεργοι. Κυρίως οι ηλικίες που έρχονται σε εμάς είναι νέα άτομα έως 30 ετών, το μεγαλύτερο ποσοστό. Χωρίς βέβαια να παραβλέπουμε το γεγονός ότι μιλάμε για ανέργους, εμπλέκονται εδώ οι ειδικές κοινωνικές ομάδες, σε κάθε πρόγραμμα.»* Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε με την σειρά της ότι: *«Οι ομάδες που εκπροσωπούνται στο Επιμελητήριο Αρκαδίας αποτελούν την συγκρίσιμη μάζα του ελληνικού πληθυσμού. Δηλαδή από τελειόφοιτους Λυκείου, διαφόρων επαγγελματικών σχολών, αλλά μεσήλικες, άτομα δηλαδή 45-50 ετών ανάλογα με τις δυνατότητες που παρέχει το κάθε πρόγραμμα επιμόρφωσης.»*

Από την άλλη πλευρά παρατηρούνται διαφορές στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης στην ερώτηση που αφορά τον χρόνο θητείας των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης. Επίσης παρατηρούνται διαφορές στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης στην ερώτηση που αφορά το σε ποια και σε πόσα θεματικά πεδία είναι πιστοποιημένος ο φορέας κατάρτισης αλλά και στην ερώτηση που αφορά το σε ποια θεματικά πεδία έχουν διαχρονικά την μεγαλύτερη ζήτηση και στο πόσοι εκπαιδευόμενοι έχουν καταρτιστεί από την ίδρυση του φορέα κατάρτισης μέχρι σήμερα.

Πιο συγκεκριμένα όσον αφορά τον χρόνο θητείας των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης, παρατηρούνται διαφορές αφού ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης βρίσκεται στον δεύτερο χρόνο της θητείας του. Αντίθετα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, κατέχει την θέση του για δώδεκα έτη. Παράλληλα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, εργάζεται στο Επιμελητήριο για 30 χρόνια, ενώ για 14 χρόνια είναι υπεύθυνη των δράσεων του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πληροφόρησης. Επιπλέον τα 4 τελευταία χρόνια είναι υπεύθυνη του Δικτύου Enterprise Europe Network. Ειδικότερα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Είναι περίπου ενάμιση χρόνος που πρωτο-ανέλαβα ως Διευθυντής στο ΙΕΚ Τρίπολης. Τον Αύγουστο κλείνω τα δύο χρόνια και η θητεία είναι διετής.»* Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Εδώ στην Πελοπόννησο είμαι από το 1998. Οπότε την θέση την έχω από το 2000.»* Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Πέραν των Διοικητικών μου καθηκόντων στο Επιμελητήριο Αρκαδίας, από το 1998 είμαι Συντονίστρια και υπεύθυνη των δράσεων του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πληροφόρησης και στη συνέχεια από το 2008 του Δικτύου Enterprise Europe Network, μέχρι και σήμερα.»*

Ακόμα παρατηρούνται διαφορές συγκριτικά στο σε ποια και σε πόσα θεματικά πεδία είναι πιστοποιημένος ο φορέας κατάρτισης αλλά και στο ποια θεματικά πεδία έχουν διαχρονικά την μεγαλύτερη ζήτηση. Πιο συγκεκριμένα το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης Τρίπολης είναι πιστοποιημένο, όπως όλα τα ΙΕΚ, σε περίπου 230 ειδικότητες. Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ έχει πιστοποιηθεί ανεξαιρέτως σε όλα τα θεματικά πεδία, ενώ τα θεματικά πεδία που έχουν διαχρονικά την μεγαλύτερη ζήτηση είναι κυρίως τα προγράμματα Πληροφορικής με πιστοποίηση. Από την άλλη πλευρά τα θεματικά πεδία που έχουν πιστοποιηθεί και που διαχρονικά έχουν την μεγαλύτερη ζήτηση για το Επιμελητήριο Αρκαδίας αφορούν τόσο τις δράσεις Επιμόρφωσης στους Κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας των διαφόρων επαγγελματικών κλάδων, όσο και την ανταλλαγή επιχειρηματικών πρακτικών και διαδικασιών μεταξύ κλάδων επιχειρήσεων με αντίστοιχες επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα οι διαδικασίες προώθησης των επιχειρηματικών συνεργασιών κ.λ.π και η ανάπτυξη Δεξιοτήτων Χρήσης και Πιστοποίησης Η/Υ, αποτελούν ακόμη τα θεματικά πεδία που έχει πιστοποιηθεί και που διαχρονικά έχουν την μεγαλύτερη ζήτηση για το Επιμελητήριο Αρκαδίας.

Ειδικότερα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Όλα τα ΙΕΚ στην Ελλάδα μετέχουν στην κατάρτιση σε οποιαδήποτε ειδικότητα μπορεί να συσταθεί. Συνολικά είναι περίπου 230 ειδικότητες, οι οποίες ανανεώνονται τακτικά. Δηλαδή υπάρχουν καινούριες. Στην συγκεκριμένη φάση που είμαστε, είναι γύρω στις 230. Εμείς μπορούμε να κάνουμε οποιαδήποτε ειδικότητα έχοντας συγκεντρώσει 25 ενδιαφερόμενους να την παρακολουθήσουν.»*

Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ της Περιφέρειας Πελοποννήσου, λόγω της ιδιαιτερότητας του, είναι ΚΕΚ Κοινωνικού Εταίρου, είναι πιστοποιημένο σε όλα τα θεματικά πεδία χωρίς εξαίρεση. Από ότι φαίνεται, την μεγαλύτερη ζήτηση έχουν τα προγράμματα Πληροφορικής και κυρίως τα προγράμματα Πληροφορικής με πιστοποίηση. Αυτό είναι κάτι καινούργιο, γίνεται τα τελευταία χρόνια. Μπορεί να έρθει ο άνεργος να παρακολουθήσει, μέσα από ένα πρόγραμμα 100 ωρών και αμέσως μετά να δώσει εξετάσεις για να πάρει ένα πιστοποιητικό, αναγνωρισμένο από το Ελληνικό Κράτος, έχοντας το επίδομα του και χωρίς να πληρώσει συμμετοχή στις εξετάσεις. Για αυτά τα δύο πράγματα που του παρέχει, αυτά τα προγράμματα Πληροφορικής είναι τα πιο διαδεδομένα, όσον αφορά την ζήτηση.»*

Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε:

- 1. Δράσεις Επιμόρφωσης στους Κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας των διαφόρων επαγγελματικών κλάδων*
- 2. Ανταλλαγή επιχειρηματικών πρακτικών και διαδικασιών μεταξύ κλάδων επιχειρήσεων με αντίστοιχες επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.*
- 3. Διαδικασίες προώθησης των επιχειρηματικών συνεργασιών κ.λ.π.*
- 4. Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Χρήσης και Πιστοποίησης Η/Υ.*

Επιπλέον παρατηρούνται διαφορές στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης στην ερώτηση που αφορά το πόσοι εκπαιδευόμενοι έχουν

καταρτιστεί από την ίδρυση του φορέα κατάρτισης μέχρι σήμερα . Πιο συγκεκριμένα το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης έχει δεχθεί για φοίτηση 2.300 σπουδαστές, εκ των οποίων αποφοίτησαν 2.000 σπουδαστές. Αντίστοιχα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ έχει καταρτίσει τουλάχιστον 1.000 άτομα. Αναφορικά με το Επιμελητήριο Αρκαδίας, έχουν καταρτιστεί 1600-3200 άτομα. Αναλογικά έχουν καταρτιστεί 4600-9200 άτομα.

Ειδικότερα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Είμαστε περίπου στους 2.300 εκπαιδευόμενους που ήρθαν να καταρτιστούν, κάποιοι από αυτούς δεν ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους. Πάντως γύρω στους 2.000 έχουν αποφοιτήσει.»* Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Αυτό τώρα, δεν το έχουμε δει. Μέχρι και το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης είχαμε κοντά στα 1000 άτομα. Δεν το έχουμε δει αναλυτικά, πόσος κόσμος έχει περάσει. Από εκεί και μετά, έχουν γίνει πολλά προγράμματα στα πλαίσια της Δια Βίου. Αθροιστικά δεν το ξέρω... Σίγουρα υπάρχουν 1000 άτομα.»* Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Μέχρις στιγμής έχουν καταρτιστεί σημαντικός αριθμός ατόμων. Αναλογιστείτε ότι ανά έτος λειτουργούν γύρω στα 2-3 τμήματα ανά θεματικό πεδίο πράγμα που σημαίνει ότι κατ' έτος επιμορφώνονται περίπου 50 με 100 άτομα ανά θεματικό πεδίο»*

Οι τρεις διακριτές ερωτήσεις που αφορούσαν μόνο την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, αφορούσαν την συλλογή πληροφοριών για τον θεσμικό ρόλο του Επιμελητηρίου, τον αριθμό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον νομό Αρκαδίας, αλλά και τα πλεονεκτήματα και ποια τα μειονεκτήματα στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο που διαθέτει ο νομός Αρκαδίας.

Στην πρώτη διακριτή ερώτηση που τέθηκε στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και αφορούσε την συλλογή πληροφοριών για τον θεσμικό ρόλο του Επιμελητηρίου, προκύπτει η πληροφορία ότι ο νομικός ρόλος του Επιμελητηρίου αφορά την προστασία και την ανάπτυξη του εμπορίου, της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας, των επαγγελμάτων, του τομέα παροχής υπηρεσιών και των εξαγωγών, σύμφωνα με τα συμφέροντα και τους στόχους της εθνικής οικονομίας, για την ανάπτυξη και την πρόοδο αυτής. Ακόμα ρόλο των Επιμελητηρίων αποτελεί η παροχή προς την Πολιτεία γνωμοδοτικών εισηγήσεων για κάθε οικονομικό θέμα, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών νομοσχεδίων, με γνώμονα πάντοτε την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειάς τους και την εξυπηρέτηση του γενικότερου συμφέροντος της εθνικής οικονομίας. Επίσης ρόλο των Επιμελητηρίων αποτελεί και η παροχή στα μέλη τους και σε κάθε ενδιαφερόμενο γνωμοδοτικών εισηγήσεων και πληροφοριών για κάθε οικονομικό θέμα.

Ειδικότερα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Σύμφωνα με το θεσμικό του πλαίσιο Ν. 2081/92 και στη συνέχεια ο Ν.3419/2005 όπου αναφέρεται ο ρόλος του ως “υποχρεωτικές, αυτοτελείς και ανεξάρτητες ενώσεις φυσικών και νομικών προσώπων που ασκούν εμπορική δραστηριότητα σε ορισμένη περιφέρεια. Τα Επιμελητήρια είναι Ν.Π.Δ.Δ. επί των οποίων ο Υπουργός Ανάπτυξης ασκεί κατασταλτική διαχειριστική εποπτεία, ως προς την νομιμότητα των πράξεών τους. Ο Υπουργός Ανάπτυξης μπορεί να μεταβιβάζει στους Γενικούς Γραμματείς Περιφέρειας την αρμοδιότητα που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο”. (1) και (2), όπου ο Σκοπός των Επιμελητηρίων, μέσα στα όρια της περιφέρειάς τους, είναι η προστασία και η ανάπτυξη του εμπορίου, της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας, των επαγγελμάτων, του τομέα*

παροχής υπηρεσιών και των εξαγωγών, σύμφωνα με τα συμφέροντα και τους στόχους της εθνικής οικονομίας, για την ανάπτυξη και την πρόοδο αυτής. Η παροχή προς την Πολιτεία γνωμοδοτικών εισηγήσεων για κάθε οικονομικό θέμα, περιλαμβανομένων και των σχετικών νομοσχεδίων, με γνώμονα πάντοτε την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειάς τους και την εξυπηρέτηση του γενικότερου συμφέροντος της εθνικής οικονομίας. Η παροχή στα μέλη τους και σε κάθε ενδιαφερόμενο γνωμοδοτικών εισηγήσεων και πληροφοριών για κάθε οικονομικό θέμα.» . Κατά την γνώμη γίνεται τεράστια προσπάθεια από όλα τα μέλη της Διοίκησης του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, και όλους τους συνεργάτες ώστε να βελτιώνονται οι παροχές μας προς τα μέλη του Επιμελητηρίου ανάλογα με τις επικρατούσες οικονομικές συγκυρίες. Σημαντική πηγή πληροφόρησης είναι η ιστοσελίδα μας www.arcadianet.gr με την καθημερινή ενημέρωση της για τον επιχειρηματία, το εβδομαδιαίο ηλεκτρονικό περιοδικό, καθώς και το έντυπο περιοδικό του Επιμελητηρίου το οποίο λόγω κόστους των ταχυδρομικών τελών εκδίδεται από το 2012 ανά δίμηνο.»

Στην δεύτερη διακριτή ερώτηση που τέθηκε στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και αφορούσε την συλλογή πληροφοριών για τον αριθμό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον νομό Αρκαδίας προκύπτει η πληροφορία ότι στο Νομό Αρκαδίας δραστηριοποιούνται 6.887 ενεργές επιχειρήσεις, με τον αριθμό του ανθρώπινου δυναμικού να παραμένει άγνωστος. Ειδικότερα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: «Οι ενεργές επιχειρήσεις είναι 6.887 σε σύνολο όλων των κλάδων των επιχειρήσεων. Δεν έχουμε στατιστικά στοιχεία για το ανθρώπινο δυναμικό γιατί εκ του Νόμου οι επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται να μας καταθέτουν τα στοιχεία του ανθρώπινου δυναμικού τους.»

Στην τρίτη διακριτή ερώτηση που τέθηκε στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και αφορούσε την συλλογή πληροφοριών για τα πλεονεκτήματα και ποια τα μειονεκτήματα στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο που διαθέτει ο νομός Αρκαδίας , προκύπτει η πληροφορία ότι τα πλεονεκτήματα του Νομού Αρκαδίας σύμφωνα με την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, αποτελούν η γεωγραφική θέση του Νομού, οι ομορφιές της παραλιακής Αρκαδίας, το συγκριτικό πλεονέκτημα που δίνουν στο Νομό τα προϊόντα προέλευσης μέλι, μελιτζανάκι, τυροκομικά προϊόντα, κρασί μοσχοφίλερο και τα μήλα πιλαφά, αλλά και η μελλοντική ανάπτυξη του αεροδρομίου της Τρίπολης. Μοναδικό μειονέκτημα για τον Νομό, αποτελεί η σημερινή εποχή που βιώνουμε η οποία συνεπάγεται την έλλειψη ρευστότητας, την μη δυνατότητα χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και την καθυστέρηση εφαρμογής, υλοποίησης και αποπληρωμής των ευρωπαϊκών προγραμμάτων αναπτυξιακού χαρακτήρα.

Ειδικότερα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: «Ο Νομός μας από γεωγραφικής θέσεως κατέχει κομβικό σημείο στη διακίνηση αγαθών υπηρεσιών και προσώπων, έχει μία Βιομηχανική Περιοχή άρτια οργανωμένη με σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων με δυνατότητες αναπτυξιακής παραγωγής. Ήδη το Επιμελητήριο Αρκαδίας ξεκίνησε τις ενέργειες για την δημιουργία Βιομηχανικού Πάρκου στη Μεγαλόπολη με την συνδρομή των επιχειρηματιών της περιοχής, του Δήμου Μεγαλόπολης και της ΔΕΗ. Η παραλιακή Αρκαδία συνδυάζει όλες τις ομορφιές για την ανάπτυξη και συνεχή βελτίωση του Τουρισμού της περιοχής μας (μέσα σε λίγα χιλιόμετρα από το βουνό βρίσκεσαι στη θάλασσα). Τα προϊόντα ονομασίας προέλευσης μέλι, μελιτζανάκι, τυροκομικά προϊόντα, κρασί μοσχοφίλερο από την μοναδική περιοχή

της Μαντινείας, και τα μήλα πιλάφα δημιουργούν ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι άλλων περιοχών. Θεωρούμε δε ότι η ανάπτυξη του αεροδρομίου της Τρίπολης μπορεί να αποτελέσει μοχλό περαιτέρω ανάπτυξης όχι μόνο για το Νομό μας αλλά για όλη τη Περιφέρεια της Πελοποννήσου. Ένα σημαντικό μειονέκτημα για την περαιτέρω ανάπτυξη των επιχειρήσεων του Νομού μας σ' αυτή την χρονική στιγμή είναι η έλλειψη ρευστότητας, η μη δυνατότητα χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η καθυστέρηση εφαρμογής, υλοποίησης και αποπληρωμής των ευρωπαϊκών προγραμμάτων αναπτυξιακού χαρακτήρα.»

Η δεύτερη θεματική ενότητα αφορούσε την τρέχουσα εκπαιδευτική χρονιά 2011-2012. Για τον σκοπό αυτό αφιερώθηκαν 5 κοινές ερωτήσεις προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης. Οι ερωτήσεις αφορούσαν τον αριθμό των καταρτιζόμενων σπουδαστών την συγκεκριμένη εκπαιδευτική χρονιά, τον αριθμό των προγραμμάτων σπουδών-ειδικοτήτων. Παράλληλα τέθηκαν ερωτήσεις που αφορούσαν τόσο τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων-σπουδαστών, όσο και τα κριτήρια πρόσληψης των εκπαιδευτών ενηλίκων αλλά και των επικρατέστερων εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις εκπαιδευτικές συναντήσεις.

Οι 5 κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης ήταν κυρίως περιγραφικού χαρακτήρα, συγκριτικά λιγότερο ανοικτού χαρακτήρα. Επιπλέον στις 5 ερωτήσεις βρίσκουμε στοιχεία υποθετικών και δομικών ερωτήσεων.

Στην δεύτερη θεματική ενότητα, παρατηρούνται ορισμένες ομοιότητες και διαφορές στις 5 κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης. Πιο συγκεκριμένα η μοναδική ομοιότητα παρατηρείται στην απάντηση που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης στην ερώτηση που σχετίζεται με τον αριθμό των καταρτιζόμενων σπουδαστών την συγκεκριμένη εκπαιδευτική χρονιά. Πρέπει να σημειωθεί ότι για να απαντηθεί σαφώς η ερώτηση οι τρεις Διευθυντές έλαβαν σοβαρά υπόψη τους, το δεδομένο ότι η αντίστοιχη ειδικότητα, το αντίστοιχο πρόγραμμα κατάρτισης και θεματικό πεδίο καθορίζει την ποσότητα των υποψηφίων σπουδαστών/καταρτιζόμενων. Αναλογικά με τους τρεις φορείς υπολογίζεται να έχουν καταρτιστεί περίπου 235 άτομα.

Ειδικότερα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Καταρχάς αυτή την εκπαιδευτική περίοδο έχουμε γύρω στους 50-55 εκπαιδευόμενους. Από αυτούς οι 15 θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους τον Ιούνιο και οι υπόλοιποι θα συνεχίσουν μια ακόμη χρονιά. Ευελπιστούμε αυτή την χρονιά να έχουμε ακόμα περισσότερους. Πέρυσι είχαμε περίπου 100-130, εξαρτάται από το ποιες ειδικότητες εγκρίνονται κάθε φορά. Αν οι ειδικότητες που εγκρίνονται είναι ελκυστικές, έρχεται κόσμος. Οι ειδικότητες που είχαμε φέτος, δεν ήταν τόσο ελκυστικές.»*. Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Αυτή την στιγμή εμείς δεν υλοποιούμε προγράμματα κατάρτισης ανέργων. Έχουμε πάρει κάποια προγράμματα, λόγω άλλων εξελίξεων, αυτά πάνε πιο πίσω. Αν υλοποιηθούν όλα τα προγράμματα που υπολογίζουμε μέχρι φέτος, στο τέλος του 2012 θα έχουμε καταρτίσει 80 άτομα.»*. Αντίστοιχα, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Όπως σας προανέφερα, κάθε χρόνο καταρτίζονται περίπου 50-100 άτομα ανά θεματικό πεδίο.»*

Ξεκάθαρες διαφορές παρατηρούνται στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης στην ερώτηση που αφορά τον αριθμό των προγραμμάτων σπουδών-ειδικοτήτων. Πιο αναλυτικά, τα προγράμματα κατάρτισης ποικίλλουν ανάλογα με τον φορέα κατάρτισης. Όσον αφορά την απάντηση από τον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, παρατηρείται ότι τα τρέχοντα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης αφορούν τους τεχνικούς αερίου καυσίμων, νοσηλευτές για άτομα με ψυχικές παθήσεις και ειδικούς εφαρμογών αισθητικής. Ειδικότερα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Αυτή την στιγμή έχουμε δευτέρου εξαμήνου, τα παιδιά που ξεκίνησαν δηλαδή τον Σεπτέμβρη, αρχές Οκτώβρη, είναι δύο ειδικότητες οι καινούριες, οι οποίες θα λειτουργήσουν για τον χρόνο αυτό και τον επόμενο. Αυτές είναι οι τεχνικοί αερίου καυσίμων και είναι άλλη μια ειδικότητα, που έχει σχέση με την νοσηλεία, είναι νοσηλευτές για άτομα με ψυχικές παθήσεις. Τώρα υπάρχει μια Τρίτη ειδικότητα, η οποία ολοκληρώνει τις σπουδές της τον Ιούνιο, η οποία είναι οι ειδικοί εφαρμογών αισθητικής.»*

Από την απάντηση του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, διαπιστώνεται ότι αναμένεται να υλοποιηθούν πιστοποιούμενα προγράμματα Πληροφορικής. Ακριβέστερα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Όσον αφορά τις ειδικότητες, είναι προγράμματα Πληροφορικής ως επί το πλείστον. Είναι αυτά τα προγράμματα που περιγράψαμε και προηγουμένως, προγράμματα Πληροφορικής με πιστοποίηση.»*

Από την άλλη πλευρά, από την απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας διαπιστώθηκε ότι αναμένεται να υλοποιηθούν προγράμματα κατάρτισης που αφορούν την ανάπτυξη δεξιοτήτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, τους Κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας σε επιχειρήσεις και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και επιχειρηματικών πρακτικών σε επιχειρήσεις. Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Τα προγράμματα κατάρτισης που συνήθως υλοποιούνται αφορούν προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, προγράμματα Κανόνων Υγιεινής και Ασφάλειας σε επιχειρήσεις αλλά και ανταλλαγής τεχνογνωσίας και επιχειρηματικών πρακτικών σε επιχειρήσεις.»*

Ακόμα παρατηρούνται ξεκάθαρες διαφορές στην ύπαρξη έμφυλης τάσης που συμμετέχει στις ειδικότητες ή στα προγράμματα κατάρτισης. Το τελευταίο συνάγεται από το γεγονός ότι οι απαντήσεις από τους τρεις Διευθυντές Κατάρτισης είναι μάλλον αντιφατικές. Τόσο ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και η αντίστοιχη Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, δείχνουν να συμφωνούν πως δεν υπάρχει σαφή τάση προς κάποιο φύλο και με τους νέους ανθρώπους. Σε αντίθεση με τον Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, ο οποίος μας μετέφερε την εικόνα ότι ο χώρος της κατάρτισης είναι θηλυκοκρατούμενος.

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: *«Βέβαια. Οι ειδικότητες οι οποίες είναι ιδιαίτερα ισορροπημένες, δεν υπάρχουν. Οι περισσότερες ειδικότητες είναι ανάλογα ακριβώς με το αντικείμενο το οποίο, έρχονται με το αντικείμενο τους, έχουν ειδικό αντικείμενο. Για παράδειγμα, οι*

ειδικοί δασικής προστασίας, είναι, είχαμε τέτοιο τμήμα, τελείωσε, ήταν σχεδόν όλα αγόρια. Γιατί έχεις να κάνεις με την δασοφυλάκηση, που απασχολούνται πάρα πολλοί άνδρες. Όσον αφορά το θέμα με τους ειδικούς εφαρμογών αισθητικής είναι αμιγώς κοπέλες. Υπάρχουν άλλες ειδικότητες, όπως είναι η κομμωτικής τέχνης, οι οποίες είναι επίσης σχεδόν κοπέλες. Η Πληροφορική είναι μικτή, η οποία κατά καιρούς έτρεξε και ήταν πολύς ο κόσμος που ήθελαν να την παρακολουθήσουν. Υπάρχουν οι τεχνικοί αερίων καυσίμων, έχουν περισσότερα αγόρια, παρά κορίτσια, η Νοσηλευτική επίσης, συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό κοριτσιών, αλλά συγκεντρώνει και αντρικό πληθυσμό. Δηλαδή είναι πιο ισορροπημένη σε σχέση με άλλες ειδικότητες που συγκεντρώνουν κορίτσια. »

Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Η κατάρτιση στην χώρα μας και πέρα από το τι συμβαίνει σε εμάς, η εικόνα που έχω και από ό, τι γίνεται γύρω μας, γυναικοκρατείται και λόγω των ποσοτώσεων που επιβάλλει το ΕΣΠΑ και τα προηγούμενα Κοινωνικά Πλαίσια Στήριξης, και λόγω του συστήματος επιλογής από τον ΟΑΕΔ των ενδιαφερόμενων για κάθε πρόγραμμα, συνήθως υπάρχει μεγάλο ποσοστό γυναικών, με αποτέλεσμα και με την έναρξη του προγράμματος το ποσοστό των γυναικών σε προγράμματα που δεν θα περίμενε κανείς ότι ενδιαφέρουν τις γυναίκες, το ποσοστό των γυναικών είναι πολύ μεγάλο. Μπορεί να αγγίζει και το 80-90%, έστω κι αν το πρόγραμμα είναι τεχνίτες-οικοδόμοι-κτίστες. Δεν σας μιλάω μόνο για προγράμματα που είναι του Ινστιτούτου Εργασίας αλλά είναι προγράμματα που υλοποιούνται στην Πελοπόννησο γενικότερα.»* Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε ότι : *«Δεν υπάρχει ιδιαίτερα μεγάλη διαφοροποίηση. Υπάρχει μια ελαφρά τάση προς τις γυναίκες και τους νέους ανθρώπους. Υπάρχουν βέβαια προγράμματα εκπαίδευσης όπως π.χ. του ΕΦΕΤ που απευθύνονται και στον επιχειρηματία και στον εργαζόμενο.»*

Μερικές διαφορές παρατηρούνται στον αριθμό των συνεργαζόμενων εκπαιδευτών ενηλίκων, στα κριτήρια πρόσληψης των εκπαιδευτών ενηλίκων αλλά και των επικρατέστερων εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις εκπαιδευτικές συναντήσεις. Πιο συγκεκριμένα με εξαίρεση το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, το οποίο συνεργάζεται με 30 εκπαιδευτές, βάσει επιπέδου σπουδών, οι δύο υπόλοιποι φορείς συνεργάζονται κατά περίπτωση με εκπαιδευτές ενηλίκων. Πιο συγκεκριμένα το του Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας συνεργάζεται είτε με εκπαιδευτές Μητρώου Β' του παλιού ΕΚΕΠΙΣ, είτε με ποσοστό από εισαγωγικό Μητρώο του παλιού ΕΚΕΠΙΣ ή με παλιούς εκπαιδευτές με την προσθήκη κάποιων καινούργιων. Από την άλλη πλευρά το Επιμελητήριο Αρκαδίας, ανάλογα με τα προσφερόμενα προγράμματα για κατάρτιση, διαθέτει μια τράπεζα βιογραφικών, όπου ο εκάστοτε φορέας καθορίζει τα κριτήρια και τους κανόνες πιστοποίησης.

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: *«Σε αυτή την περίοδο, έχουμε περίπου 30 εκπαιδευτές, από τους οποίους οι τέσσερις είναι καθηγητές σχολείων που συμπληρώνουν το ωράριο τους εδώ, με βάση τον Νόμο που έγινε το 2010 και κατά προτεραιότητα η εκπαιδευτική τους παρουσία συμπληρώνεται στο ΙΕΚ. Πρόκειται για εκπαιδευτικούς κυρίως τεχνικών ειδικοτήτων που τα σχολεία τα Τεχνικά στα οποία βρίσκονται δεν έχουν την δυνατότητα να τους απασχολήσουν πλήρως. Οι υπόλοιποι είναι ωρομίσθιοι, που κατατάσσονται σε πίνακες*

αναλόγως των προσόντων τους. Πιο ψηλά βγαίνει αυτός που έχει διδακτορικό. Αμέσως μετά πηγαίνει κάποιος που έχει μεταπτυχιακό τίτλο, μετά πάει αυτός που έχει δύο πτυχία. Ακολουθεί αυτός που έχει ένα πτυχίο ΑΕΙ, πηγαίνει μετά κάποιος που έχει πτυχίο ΤΕΙ. Μπορούμε να βάλουμε κι άλλους ανθρώπους. Δηλαδή εφόσον δεν μπορούν να καλυφθούν οι ανάγκες σε αυτές τις ειδικότητες, περνάμε πλέον σε αποφοίτους Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και ΙΕΚ και μετά μπορούμε να πάμε σε αποφοίτους των Τεχνικών Λυκείων, κυρίως σε εργαστηριακά μαθήματα. Βέβαια είναι τόσο μεγάλη η ζήτηση εργασίας αυτό τον καιρό που η κύρια ομάδα εκπαιδευτών στις ειδικότητες που υπάρχουν πανεπιστημιακές σπουδές, έχουν μεταπτυχιακά και διδακτορικά. Υπάρχει και διαφορά στην αμοιβή. Αυτός που έχει διδακτορικό, παίρνει περισσότερα χρήματα από αυτόν που έχει... Τα προσόντα είναι συνεκτιμώμενα. Εμείς έχουμε καταλήξει σε μια τέτοια διαδικασία, δηλαδή προσλαμβάνουμε με βάση το επίπεδο σπουδών». Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε ότι: « Εμείς είμαστε υποχρεωμένοι λόγω του θεσμικού πλαισίου να συνεργαζόμαστε με εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν πάρει πιστοποίηση, ανήκουν στο Μητρώο Β' του παλιού ΕΚΕΠΠΣ. Μας δίνουν ένα ποσοστό την δυνατότητα να συμμετέχουν εκπαιδευτές που είναι στο εισαγωγικό Μητρώο του παλιού ΕΚΕΠΠΣ. Οι εκπαιδευτές συνήθως για ειδικότητες που έχουμε συνεργαστεί σε παλιά προγράμματα, συνεργαζόμαστε με τους παλιούς εκπαιδευτές με την προσθήκη κάποιων καινούργιων. Βέβαια στον βαθμό που δεν περπατάει το θέμα της πιστοποίησης, ουσιαστικά καινούριοι δεν υπάρχουν». Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε ότι: «Υπάρχει μια σημαντική Data – Bank, βιογραφικών ανάλογα με τα προγράμματα που προσφέρονται για κατάρτιση. Όσον αφορά τα κριτήρια, αυτά βασίζονται κατά περίπτωση ανάλογα με τους κανόνες πιστοποίησης του κάθε φορέα.»

Παράλληλα μερικές διαφορές παρατηρούνται στην χρήση των επικρατέστερων εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις εκπαιδευτικές συναντήσεις. Το τελευταίο συμπεραίνεται δεδομένου ότι με εξαίρεση το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, όπου στα θεωρητικά μαθήματα χρησιμοποιούνται διαλέξεις και σεμινάρια, ενώ στα πρακτικά μαθήματα γίνεται χρήση των εργαστηριακών ασκήσεων και της μαθητείας, τόσο στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, όσο και στο Επιμελητήριο Αρκαδίας γίνεται χρήση ενεργητικών διδακτικών τεχνικών και μαθητο-κεντρικών προσεγγίσεων.

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: «Στα θεωρητικά μαθήματα έχουμε διαλέξεις και σεμινάρια. Προβλέπονται δηλαδή και σεμινάρια μέσα από τον κανονισμό κατάρτισης. Η διαφορά των διαλέξεων από τα σεμινάρια είναι η εξής: Οι διαλέξεις γίνονται πάνω σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα που υπάρχει. Τα σεμινάρια είναι για να συμπληρώνουν, ότι έχει καινούριο υπάρξει από όταν έγινε ο οδηγός σπουδών, μέχρι την σημερινή κατάσταση. Τα θεωρητικά μαθήματα είναι λίγα, κυρίως έχουμε πρακτικά μαθήματα. Δηλαδή έχουμε εργαστηριακές ασκήσεις, οι οποίες γίνονται στα εργαστήρια και έχουμε και ένα τρίτο κομμάτι που είναι η μαθητεία. Δηλαδή τώρα που συζητάμε για το τμήμα των Νοσηλευτών, μία μέρα την εβδομάδα, κάθε Τετάρτη, βρίσκονται στο κρατικό Νοσοκομείο, προσφέρουν εργασία εκεί και παίρνουν επαγγελματική εμπειρία, ήδη από το δεύτερο εξάμηνο της φοίτησης τους. Αυτό συνεχίζεται και τα υπόλοιπα εξάμηνα»

Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε ότι: «Υπάρχει

διαφοροποίηση ανάλογα με το πώς υλοποιείται το κάθε πρόγραμμα, απλά η φιλοσοφία του φορέα μας σχετίζεται με την συμμετοχική εκπαίδευση, οπότε στόχος μας είναι οι εκπαιδευτές που έρχονται σε εμάς για να εργαστούν, να γνωρίζουν πολύ καλά και να εφαρμόζουν τις ενεργητικές διδακτικές τεχνικές, κάτι το οποίο έχει εμφανίσει βελτίωση μετά το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ το 2006-7. Βέβαια και πριν ξεκινήσει το πρόγραμμα, είχαν γίνει μίνι προγράμματα εκπαίδευσης από εμάς, ώστε οι εκπαιδευτές να εφαρμόσουν πραγματικά συμμετοχικές τεχνικές γιατί θεωρούμε ότι μόνο με αυτές μπορεί να έχει επιτυχία ένα πρόγραμμα κατάρτισης. Η εισήγηση ως μονόδρομος και ως διδακτική τεχνική εκπαίδευσης πιστεύουμε ότι είναι αποτυχημένη. Αυτό δεν σημαίνει ότι η εισήγηση δεν χρειάζεται. Η εισήγηση είναι απαραίτητη, αλλά με μέτρο και τοποθετείται και βέβαια πλαισιώνεται από συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές. »

Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε ότι : *«Οι συνηθέστερες εκπαιδευτικές μέθοδοι, που αφορούν όλα τα σύγχρονα εργαλεία των μαθητοκεντρικών προσεγγίσεων. Δηλαδή παρουσιάσεις, Powerpoint, χρήση Ίντερνετ, καλές πρακτικές, επισκέψεις σε επιχειρήσεις κλπ.»*

Η τρίτη θεματική ενότητα αφορούσε τα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης. Στο πλαίσιο της συλλογής πληροφοριών, τέθηκαν συνολικά 7 ερωτήσεις. Οι τελευταίες διαρθρώνονται ως ακολούθως: τρεις κοινές ερωτήσεις τέθηκαν προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, τρεις ερωτήσεις τέθηκαν στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και μία ερώτηση τέθηκε στον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Οι τρεις κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, ήταν κυρίως δομικού-μεικτού και περιγραφικού χαρακτήρα. Αντίστοιχα στις τρεις ερωτήσεις που τέθηκαν στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, δύο ερωτήσεις ήταν κλειστού χαρακτήρα, ενώ η Τρίτη ερώτηση ήταν μεικτού χαρακτήρα. Παράλληλα η μία ερώτηση που τέθηκε στον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ήταν κλειστού χαρακτήρα.

Ειδικότερα οι τρεις κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, αφορούσαν αρχικά την διασύνδεση των προγραμμάτων σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης με την τοπική οικονομία και τις τοπικές ανάγκες απασχόλησης. Επίσης σχετίζονταν με την θεσμική διαδικασία όπου η διάγνωση των τοπικών αναγκών απασχόλησης οδηγεί στα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης, που διδάσκονται στον φορέα κατάρτισης αλλά και την ένταξη των πρακτικών ασκήσεων σε κατάλληλους φορείς εντός των προγραμμάτων σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης.

Οι τρεις ερωτήσεις που τέθηκαν στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας αφορούσαν την ύπαρξη πραγματικής ποιοτικής σχέσης ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας, την ύπαρξη περιπτώσεων όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση αλλά και την εκτίμηση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να διορθωθεί το στρεβλό φαινόμενο. Παράλληλα τέθηκε μια ερώτηση με κοινό περιεχόμενο τόσο στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας όσο και στον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης. Η κοινή ερώτηση αφορά το αν υπάρχει η δυνατότητα επικοινωνίας και συμβουλευτικού

προσανατολισμού τόσο στους απόφοιτους του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και στους Νέους Επιχειρηματίες της Αρκαδίας.

Στην πρώτη κοινή ερώτηση που αφορά την διασύνδεση των προγραμμάτων σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης με την τοπική οικονομία και τις τοπικές ανάγκες απασχόλησης παρατηρείται μερική διαφορά στις απαντήσεις των τριών Διευθυντών των φορέων Κατάρτισης. Η μερική διαφορά προκύπτει από την διαπίστωση ότι τόσο στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας παρατηρείται η κεντρική επιλογή των προγραμμάτων σπουδών και των ειδικοτήτων, ενώ σε τοπικό επίπεδο οι φορείς επαγγελματικής κατάρτισης προχωρούν σε αντίστοιχη εξειδίκευση της επιλογής των ειδικοτήτων και των προγραμμάτων σπουδών. Αντίθετα στο Επιμελητήριο Αρκαδίας τα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης καθορίζονται βάσει των τοπικών αναγκών απασχόλησης και της τοπικής οικονομίας.

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Τα προγράμματα σπουδών είναι πανελλαδικής πρακτικής. Τα έχουν εγκρίνει κάποιες επιτροπές που είχαν γίνει στον φορέα που λειτουργούσε την κατάρτιση των ΙΕΚ για την κατάρτιση και τα προγράμματα αυτά. Δεν έχουν να κάνουν με τοπικούς παράγοντες. Με τοπικούς παράγοντες έχει να κάνει η επιλογή της ειδικότητας, δηλαδή το ποιες ειδικότητες επιλέγονται και το είδος των σπουδών.»*

Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας απάντησε: *«Ναι. Αυτό είναι σχετικό, από την στιγμή που τις ειδικότητες τις βγάζει το Υπουργείο, βασιζόμενο σε κάποια γενικότερη διάγνωση αναγκών που έχει κάνει. Άρα θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι ένα θέμα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε ότι τις ειδικότητες δεν τις προτείνουμε εμείς. Τις προτείνει το Υπουργείο και εμείς μπορούμε να κάνουμε μια εξειδίκευση ανάλογα με την περιοχή του ο καθένας, με βάση την διάγνωση αναγκών που κάνουμε εμείς. Άρα λοιπόν ο βαθμός επηρεασμού της κατάστασης είναι μικρότερος σε σχέση με αυτό που θα θέλαμε. Ο τίτλος προγράμματος είναι προδιαγεγραμμένος. Εμείς μπορούμε μόνο να κάνουμε μια εξειδίκευση.»*

Από την άλλη πλευρά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Πάντοτε με βάση, αυτό το γνώμονα προχωράμε.»*

Στην δεύτερη κοινή ερώτηση που αφορά την θεσμική διαδικασία όπου η διάγνωση των τοπικών αναγκών απασχόλησης οδηγεί στα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης, που διδάσκονται στον φορέα κατάρτισης παρατηρείται μερική διαφορά στις απόψεις των Διευθυντών του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας. Η μερική διαφορά προκύπτει από την διαπίστωση ότι από την απάντηση που μας έδωσε ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, γίνεται αντιληπτό ότι το Εργατικό Κέντρο, το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο και το ΙΕΚ αποτελούσαν Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία με την σειρά της κατέθετε προτάσεις προς τον πρώην οργανισμό ΟΕΕΚ και νυν Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης, όπου ανάλογα εγκρίνουν ή απορρίπτουν τις κατατεθειμένες προτάσεις. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου

Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Υπάρχουν δύο καθεστώτα. Το ένα είναι το μέχρι σήμερα και το επόμενο, το οποίο θα είναι από τον Ιούνιο και μετά. Λοιπόν για το μέχρι σήμερα, υπήρχε μια Επιτροπή η οποία, ήταν Συμβουλευτική Επιτροπή. Απαρτιζόταν από εκπροσώπους του Εργατικού Κέντρου και του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου και του Διευθυντή του ΙΕΚ. Αυτή συνεδρίαζε, κατατίθενταν προτάσεις και από τους τρεις φορείς και ακολούθως αυτές οι προτάσεις, πήγαιναν για έγκριση στα κεντρικά. Ο φορέας που τα ενέκρινε πρώτα ήταν ο ΟΕΕΚ. Τώρα ο ΟΕΕΚ ανήκει στην Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, η οποία αποφασίζει. Το καινούριο από εδώ και πέρα, είναι ότι την επιλογή, θα την κάνει μια Επιτροπή από την Περιφέρεια, την οποία ακόμα δεν την έχουμε δει στις λεπτομέρειες της και σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, θα επιλέγει ειδικότητες και θα κάνει προγραμματικές συμβάσεις με την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, για να λειτουργούν τα ΙΕΚ με ειδικότητες που θα έχουν άμεση σχέση με τις ανάγκες της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της Περιφέρειας.»*

Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, δίνει μεγάλη έμφαση στην διάγνωση των αναγκών, όπου πραγματοποιείται πριν και κατά την διάρκεια των συγκεκριμένων προγραμμάτων κατάρτισης. Ειδικότερα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Σε κάθε περίπτωση όταν υπάρχει, όταν έχει βγει μια προκήρυξη, στην οποία συμμετέχουμε για να υποβάλλουμε προτάσεις για τα προγράμματα κατάρτισης, η διαδικασία που ακολουθούμε είναι πρώτα να δούμε αν η περιοχή το αντέχει το πρόγραμμα. Αν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι γι' αυτό το πρόγραμμα, και αν μπορεί να συνδεθεί με τις επιχειρήσεις της περιοχής. Άρα διάγνωση των αναγκών θα κάνουμε. Οπότε σύνδεση υπάρχει μέσα από την δυνατότητα που μας δίνεται να εξειδικεύσουμε το πρόγραμμα. Η οποία βέβαια διάγνωση αναγκών θα συνεχιστεί και κατά την υλοποίηση του προγράμματος, κατά την έναρξη του προγράμματος στην φάση πριν μάλλον και κατά την έναρξη, όπου θα πρέπει πλέον να δεις την διάγνωση των αναγκών της ομάδας που έχεις μπροστά σου προκειμένου να εξειδικεύσεις ακόμα περισσότερο το πρόγραμμα στις ανάγκες τους.»*

Αντίστοιχα τον ρόλο της Συμβουλευτικής Επιτροπής, όπου συμμετέχει το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, διαδραματίζουν διάφοροι σύλλογοι, φορείς, κοινωνικές ομάδες όπου καταθέτουν τις προτάσεις και τις παρατηρήσεις τους στο Επιμελητήριο Αρκαδίας. Στην συνέχεια το Επιμελητήριο Αρκαδίας, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις συλλόγων, φορέων, κοινωνικών ομάδων καταρτίζει στρατηγικό πλάνο για την Εκπαίδευση για την υλοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης. Πιο ακριβέστερα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε ότι: *«Ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, το Επιμελητήριο Αρκαδίας δέχεται τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις συλλόγων, φορέων, κοινωνικών ομάδων και δημιουργεί ένα στρατηγικό πλάνο για την εκπαίδευση και την υλοποίηση τους»*

Στην τρίτη κοινή ερώτηση που αφορά την ένταξη των πρακτικών ασκήσεων σε κατάλληλους φορείς εντός των προγραμμάτων σπουδών των ειδικοτήτων ή των

προγραμμάτων κατάρτισης παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα στις απόψεις. Πιο συγκεκριμένα παρατηρείται ότι οι απαντήσεις των Διευθυντών του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης και του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας κινούνται στην ίδια κατεύθυνση. Στο σημείο αυτό χρήζει διευκρίνισης ότι η συγκεκριμένη ερώτηση όπως ήταν φυσικό δεν τέθηκε στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, αφού οι καταρτιζόμενοι της είναι μέλη της τοπικής αγοράς εργασίας.

Ειδικότερα, στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, οι πρακτικές ασκήσεις όπου εκφράζονται εντός των προγραμμάτων σπουδών μέσω των εργαστηριακών μαθημάτων και της μαθητείας, αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος σπουδών. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης απάντησε: *«Βέβαια. Αν δούμε το πρόγραμμα σπουδών, το μεγαλύτερο μέρος είναι εργαστηριακά μαθήματα και είναι και μαθητεία. Δηλαδή αυτό που ανέφερα πιο πριν για το Νοσοκομείο είναι πρακτική άσκηση-μαθητεία, η οποία δεν είναι αμειβόμενη. Ασφαλίζονται τα παιδιά στον χώρο που εργάζονται, που πηγαίνουν στον χώρο εργασίας αλλά εργάζονται.»*

Από το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, έγινε γνωστό ότι είναι υποχρεωτική η ένταξη των πρακτικών ασκήσεων στην σύναψη συμφωνητικών συνεργασίας. Μάλιστα η πρακτική άσκηση συνδυάζεται με την υποχρεωτική απασχόληση των καταρτιζόμενων με δίμηνες ή τρίμηνες συμβάσεις εργασίας, με την προβλεπόμενη ασφάλιση των καταρτιζόμενων. Ειδικότερα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας απάντησε ότι: *«Υπάρχει η πρακτική άσκηση, η δυνατότητα πρακτικής άσκησης η οποία είναι ένα μεγάλο κομμάτι του προγράμματος. Κάθε πρόγραμμα με εξαίρεση ίσως της Πληροφορικής, είμαστε υποχρεωμένοι να έχουμε συνάψει συμφωνίες με επιχειρήσεις όπου οι καταρτιζόμενοι θα έχουν να κάνουν το κομμάτι της πρακτικής τους. Αυτό με το ΕΣΠΑ και ήδη με το τέλος του Γ' ΚΠΣ έχει ενταθεί όσες προκηρύξεις βγήκαν, προέβλεπαν και την υποχρεωτική απασχόληση ενός μέρους των εκπαιδευομένων. Άρα λοιπόν σήμερα μιλάμε για προγράμματα που υποχρεωτικά θα πρέπει να έχεις συνάψει κάποια συμφωνητικά συνεργασίας όπου οι καταρτιζόμενοι θα πάνε να κάνουν το πρακτικό τους κομμάτι, και αμέσως μετά το τέλος της πρακτικής άσκησης, ένα μίνιμουμ από αυτούς, από το πρόγραμμα κάθε φορά, θα πρέπει να εργαστούν ένα δίμηνο με κανονική σύμβαση, με ασφάλιση κάθε φορά.»*

Ωστόσο η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας απάντησε με την σειρά της σε τρεις ερωτήσεις που αφορούσαν το Επιμελητήριο Αρκαδίας. Οι ερωτήσεις αφορούσαν την ύπαρξη πραγματικής ποιοτικής σχέσης ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας, την ύπαρξη περιπτώσεων όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση αλλά και την εκτίμηση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να διορθωθεί το στρεβλό φαινόμενο. Η δεύτερη ερώτηση ήταν κοινή και τέθηκε στον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης. Η κοινή ερώτηση αφορά την ύπαρξη δυνατότητας επικοινωνίας και συμβουλευτικού

προσανατολισμού τόσο στους απόφοιτους του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και στους Νέους Επιχειρηματίες της Αρκαδίας.

Αρχικά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας δεν μπόρεσε να απαντήσει με σαφήνεια στο αν υπάρχει πραγματική ποιοτική σχέση ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας, ωστόσο ανέφερε ότι στα προγράμματα κατάρτισης τηρούνται τα κριτήρια ποιότητας του φορέα κατάρτισης. Πιο συγκεκριμένα η απάντηση ήταν: *«Αυτό που μπορώ να σας πω είναι ότι τηρούνται τα κριτήρια ποιότητας του φορέα κατάρτισης.»*. Επίσης η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας παραδέχθηκε ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση. Επισήμανε ωστόσο ότι από την πλευρά του Επιμελητηρίου καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να αποφευχθούν παρόμοια φαινόμενα. Πιο χαρακτηριστικά απάντησε ότι: *«Ναι δυστυχώς υπάρχουν και τέτοια φαινόμενα. Εμείς από την πλευρά μας προσπαθούμε με κάθε τρόπο να το αποφύγουμε.»*. Ωστόσο στην ερώτηση που σχετίζεται με την ύπαρξη της δυνατότητας επικοινωνίας και συμβουλευτικού προσανατολισμού στους Νέους Επιχειρηματίες της Αρκαδίας, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας τόνισε ότι στο Επιμελητήριο Αρκαδίας υπάρχει η δυνατότητα παροχής συμβουλευτικού προσανατολισμού τόσο απέναντι στους Νέους Επιχειρηματίες όσο και στους απλούς επιχειρηματίες της Αρκαδίας. Τον ρόλο της συμβουλευτικής υποστήριξης τον διαδραματίζουν ο Σύνδεσμος Νέων Επιχειρηματιών Αρκαδίας (ΣΝΕΑ), το Κέντρο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας “Αγαπήνωρ” και το δίκτυο ολοκληρωμένης επιχειρηματικής υποστήριξης “Enterprise Europe Network – Hellas”. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε ότι: *«Φυσικά και υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Εμείς από την πλευρά μας παρέχουμε συμβουλευτική υποστήριξη σε όσους το έχουν πραγματικά ανάγκη. Για τον λόγο αυτό, υπάρχει ο Σύνδεσμος Νέων Επιχειρηματιών Αρκαδίας (ΣΝΕΑ), το Κέντρο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας “Αγαπήνωρ” και το δίκτυο ολοκληρωμένης επιχειρηματικής υποστήριξης “Enterprise Europe Network – Hellas”»*

Παράλληλα από την απάντηση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, γίνεται αντιληπτό ότι παρέχονται υπηρεσίες ενημέρωσης:

α) από την Γραμματεία προς ενδιαφερόμενους-υποψήφιους σπουδαστές που επιθυμούν να μάθουν πχ ποιες ειδικότητες υπάρχουν, τι είναι αυτές οι ειδικότητες κλπ.

β) μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, όπου πραγματοποιείται μια ευρύτερη προσπάθεια προσέλκυσης του εκπαιδευτικού κοινού.

γ) από την Γραμματεία προς τους σπουδαστές-μελλοντικούς απόφοιτους, οι οποίοι θέλουν να ενημερωθούν για τα επαγγελματικά δικαιώματα των σπουδών τους.

Ωστόσο ο σχετικά μικρός αριθμός των εκπαιδευόμενων, δεν ικανοποιεί την απαίτηση ενός Γραφείου Διασύνδεσης.

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: *«Στο πλαίσιο της λειτουργίας, υπάρχουν δύο επίπεδα. Το ένα είναι όταν κάποιος έρχεται να ρωτήσει για το ποιες ειδικότητες υπάρχουν, τι είναι αυτές οι ειδικότητες κλπ. Σε αυτή την φάση οι συνάδελφοι οι οποίοι είναι στην Γραμματεία, προσπαθούν να δώσουν όσο περισσότερες εξηγήσεις μπορούν και κατευθύνσεις*

ανάλογα με το πώς βλέπουν τον υποψήφιο που έρχεται να ζητήσει κάτι. Σε γενικότερα επίπεδα, προσπαθούμε και από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να κάνουμε γνωστό ότι μπορεί να γίνει, να προσελκύσουμε ένα κόσμο να έρθει στην εκπαιδευτική δομή την δική μας. Τώρα όταν πλησιάζουν προς το τέλος των σπουδών τους, επίσης η Γραμματεία τους κατευθύνει στα επαγγελματικά δικαιώματα που έχουν τελειώνοντας και που θα αποκτήσουν πιστοποιούμενοι. Σε αυτό το επίπεδο κινούμαστε, πιστεύουμε ότι θα ήταν καλό να έχουμε ένα Γραφείο Διασύνδεσης, αλλά με τον αριθμό, των εκπαιδευόμενων που έχουμε μέχρι τώρα δεν είναι κάτι απαραίτητο. Αν φτάσουμε κάποια στιγμή να έχουμε 500 εκπαιδευόμενους τότε σίγουρα θα θέλουμε καλύτερες δομές. Στην συγκεκριμένη φάση όμως, ανταποκρίνεται δηλαδή η Γραμματεία, το έχουμε στις απαιτήσεις.»

Η τέταρτη θεματική ενότητα σχετίζεται με την διασύνδεση στην τοπική αγορά εργασίας. Για τις ανάγκες της συλλογής των απαραίτητων πληροφοριών τέθηκαν 5 ερωτήσεις, εκ των οποίων οι τρεις είναι κοινές και οι δύο τέθηκαν στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας. Να σημειωθεί ότι ο κύριος χαρακτήρας των 5 τεθειμένων ερωτήσεων, ήταν κυρίως ανοικτού χαρακτήρα. Ωστόσο παρατηρούνται στοιχεία ερωτήσεων γνώμης και περιγραφικών ερωτήσεων.

Πιο αναλυτικά, οι τρεις κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, αφορούσαν την εκτίμηση των τριών Διευθυντών σε σχέση με την άποψη τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Η δεύτερη κοινή ερώτηση που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης αφορά την μέχρι στιγμής εικόνα των τριών Διευθυντών για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχουν υλοποιήσει αλλά και την εκτίμηση των τριών Διευθυντών στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Η τρίτη κοινή ερώτηση αφορούσε την εκτίμηση των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης στο κατά πόσο η θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων σας με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας στηρίζεται βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στον συγκεκριμένο φορέα κατάρτισης. Στις τρεις κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές φορέων κατάρτισης, παρατηρούνται ορισμένες ομοιότητες και διαφορές.

Στην πρώτη κοινή ερώτηση που σχετίζεται με την εκτίμηση των τριών Διευθυντών σε σχέση με την άποψη τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας, παρατηρούνται μερικές διαφορές. Οι τελευταίες προκύπτουν από την συμφωνία του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης και της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας στην άποψη ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, η κατάρτιση με τον τρόπο που προσφέρεται από τα ΙΕΚ είναι η πιο κατάλληλη μορφή εκπαίδευσης και επειδή στηρίζεται σε εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν πολύ καλή γνώση και του αντικειμένου και είναι κυρίως άτομα από την αγορά. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης απάντησε: «*Ναι βέβαια. Η κατάρτιση έτσι όπως προσφέρεται από τα ΙΕΚ είναι η πιο κατάλληλη μορφή εκπαίδευσης και επειδή στηρίζεται σε εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν πολύ καλή γνώση και του αντικειμένου και είναι κυρίως άτομα από την αγορά. Δηλαδή είναι πάρα πολλοί οι εκπαιδευτές μας, οι οποίοι είναι επαγγελματίες. Αυτά που διδάσκουν στα παιδιά, στους*

εκπαιδευόμενους είναι και αποτέλεσμα της πανεπιστημιακής τους γνώσης αλλά και της επαγγελματικής τους εμπειρίας.»

Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας απάντησε ότι: *«Τα προγράμματα κατάρτισης από μόνα τους, σαφώς δεν μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Όταν έχεις ένα πρόγραμμα το οποίο το συνδέεις με επιχειρήσεις, πάνε οι εκπαιδευόμενοι να κάνουν την πρακτική τους άσκηση, υπάρχει κάποια σχέση με τον επιχειρηματία και η επιχείρηση δεν πάει καλά, είναι ότι δεν χρειάζεται να προσλάβει επιπλέον προσωπικό, τότε δεν μπορούμε να πούμε ότι προάγουν προς την κατεύθυνση της μείωσης της ανεργίας. Σε μία οικονομία η οποία αναπτύσσεται και δημιουργεί θέσεις απασχόλησης, τα προγράμματα μπορούν να παίξουν μεγαλύτερο ρόλο. Στον βαθμό που ένας άνεργος μπορεί να εξειδικευτεί και να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς. Αυτό γινόταν μέχρι πρόσφατα, όπου οι επιχειρήσεις είχαν την δυνατότητα να προσλάβουν. Υπήρχαν πολλοί εκπαιδευόμενοι-καταρτιζόμενοι δικοί μας οι οποίοι τελείωναν κάποια προγράμματα, μέσω της διαδικασίας προώθησης που κάναμε αλλά και μέσω προσωπικών επιλογών, έβρισκαν απασχόληση σε επιχειρήσεις στο αντικείμενο του προγράμματος κατάρτισης. Σήμερα όμως που οι επιχειρήσεις δεν προσλαμβάνουν πλέον, ίσα-ίσα απολύουν, τα προγράμματα κατάρτισης μικρό ρόλο θεωρώ ότι μπορούν να παίξουν σε αυτή την κατεύθυνση παρά μόνο αν πρόκειται για αντικείμενα τα οποία θα αναπτυχθούν και θα έχουν ζήτηση, αμέσως μετά το πέρας της κρίσης την περίοδο που η χώρα μας θα βρεθεί σε τροχιά ανάπτυξης.»*

Αντίστοιχα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, συμφωνεί με την άποψη ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας, δεδομένου ότι η πλειονότητα των προγραμμάτων αντικατοπτρίζει τις ανάγκες των επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα η απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ήταν: *«Ναι είναι αδιαμφισβήτητο ότι τα προγράμματα συντελούν, δεδομένου ότι η πλειονότητα των προγραμμάτων αντικατοπτρίζει τις ανάγκες των επιχειρήσεων.»*

Η δεύτερη κοινή ερώτηση, αφορά την έως τώρα εικόνα των τριών Διευθυντών των φορέων Κατάρτισης για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχουν υλοποιήσει αλλά και την εκτίμηση τους στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Στην προαναφερθείσα ερώτηση, δίνονται αμφιλεγόμενες απαντήσεις από τους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης. Πιο αναλυτικά, ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης δίνει έμφαση στην μεγάλη μοριοδότηση του πτυχίου του ΙΕΚ, σε προκηρύξεις του Δημοσίου, αλλά και στην χρηματική αμοιβή του σπουδαστή του ΙΕΚ κατά την διάρκεια της εξάμηνης περιόδου της πρακτικής άσκησης. Ωστόσο είναι αρκετοί οι σπουδαστές οι οποίοι απασχολούνται επαγγελματικά στον φορέα που παρέχει την πρακτική άσκηση, όπως πχ η ειδικότητα των Διανομέων. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Λοιπόν να το πούμε γενικά πρώτα. Όταν γίνονται προσλήψεις στο Δημόσιο σε διάφορες ειδικότητες, το πτυχίο του ΙΕΚ πριμοδοτείται πάρα πολύ. Έχουμε δηλαδή, καταρτίσει νέους ανθρώπους οι οποίοι έρχονται εδώ, έχουν τελειώσει κάποιο ΤΕΙ και έρχονται να φοιτήσουν την ίδια ειδικότητα και στο ΙΕΚ για να αποκτήσουν το πτυχίο το οποίο πριμοδοτείται στις προσλήψεις. Το δεύτερο είναι ότι το ΙΕΚ έχει μετά την λήξη*

των σπουδών του, τα τέσσερα εξάμηνα, έχει πρακτική άσκηση. Υπάρχει μια εξάμηνη περίοδος πρακτικής άσκησης στην οποία, ο εκπαιδευμένος-πλέον απόφοιτος του ΙΕΚ πηγαίνει και ασκείται πρακτικά σε έναν εργοδότη χωρίς αμοιβή. Υπάρχει ένα ποσό το οποίο είναι χρηματικό, το οποίο από ότι ξέρουμε τώρα έχει το ΕΣΠΑ, το οποίο πληρώνονται εκ των υστέρων, μια αποζημίωση οι εκπαιδευόμενοι, χωρίς την μεσολάβηση του εργοδότη. Σε αυτή την διάρκεια της εξάμηνης πρακτικής άσκησης είναι πάρα πολλοί που βρίσκουν μια δουλειά, την οποία απασχολούνται και μετά αφού τελειώσει η πρακτική άσκηση. Βέβαια υπάρχει ένα ζήτημα, του πόσο επίκαιρη είναι η ειδικότητα, για πχ υπάρχουν ειδικότητες όπως η ειδικότητα των Διανομέων που ήταν όταν λειτούργησε, αμέσως μετά όλοι οι απόφοιτοι βρήκαν δουλειά στο Ταχυδρομείο. Έγινε ένας διαγωνισμός και απορροφήθηκαν όλοι. Υπάρχουν άλλες ειδικότητες που δεν έχουν απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας, τόσο μεγάλη και έχουμε λιγότερο δυνατά αποτελέσματα.»

Αντίθετα αμφιλεγόμενη ήταν η απάντηση από τον Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας σε σχέση με έως τώρα εικόνα που έχει για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχει υλοποιήσει αλλά και την εκτίμηση του στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Πιο συγκεκριμένα από την απάντηση του προκύπτει η πληροφορία ότι στην περίοδο που η χώρα μας δεν αντιμετώπιζε την κρίση υπήρχε θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Οι απόφοιτοι μπορούσαν να βρουν μια δουλειά στο αντικείμενο που τελείωσαν στο πρόγραμμα. Ωστόσο στην σημερινή περίοδο που η χώρα μας βιώνει την κρίση, από την ευρύτερη εικόνα που έχει σε υπόλοιπα προγράμματα, η διασύνδεση των αποφοίτων είναι δύσκολο να επιτευχθεί με την τοπική αγορά εργασίας. Ειδικότερα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε ότι: «*Στην Ελλάδα προ κρίσης άνθρωποι που ήθελαν να εργαστούν συνήθως υπήρχε σύνδεση και μπορούσαν να βρουν μια δουλειά στο αντικείμενο που τελείωσαν στο πρόγραμμα. Και λέω άτομα που ήθελαν να εργαστούν γιατί ενώ ξεκινάει ένα πρόγραμμα με 20 άτομα τα οποία όλα διακαώς θέλουν να εργαστούν, στο τέλος όταν φτάνουν στο δια ταύτα, και οι επιχειρήσεις ζητάνε κόσμο, πολύ μικρό μέρος από αυτούς ενδιαφέρονται τελικά να εργαστεί. Πάντως από αυτούς που πραγματικά ενδιαφέρονταν να εργαστούν οι περισσότεροι έβρισκαν δουλειά. Αυτό ίσχυε για την Ελλάδα της προ κρίσης.*

Για την Ελλάδα της κρίσης, επειδή δεν έχουμε υλοποιήσει άμεσα πρόγραμμα κατάρτισης ώστε να δούμε τι γίνεται, πάντως από την εικόνα που έχω από τα υπόλοιπα προγράμματα, είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί αυτή η σύνδεση και τα παιδιά να τελειώσουν ένα πρόγραμμα για να απασχοληθούν κάπου. Οι επιχειρήσεις οι οποίες δίνουν θέση για πρακτική άσκηση, αυτή την στιγμή μειώνουν προσωπικό. Άρα λοιπόν δεν μπορούν να μουν σε διαδικασία πρόσληψης νέων. »

Από την άλλη πλευρά, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας επιβεβαιώνει την θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων των σχετικών προγραμμάτων με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας, αφού οι καταρτιζόμενοι και ο βαθμός ζήτησης τους αποτελεί γνώμονα για την περαιτέρω συνέχιση τους μέχρι την ικανοποίηση σε σημαντικό βαθμό της ανάγκης αυτής του

επιχειρηματικού κόσμου. Πιο συγκεκριμένα η απάντηση της ήταν: *«Ναι φυσικά και υπάρχει θετική σχέση δεδομένου ότι οι καταρτιζόμενοι είτε είναι αυτοαπασχολούμενοι, είτε εργάζονται σε επιχειρήσεις και ο βαθμός ζήτησης αυτών αποτελεί γνώμονα για την περαιτέρω συνέχιση τους μέχρι την ικανοποίηση σε σημαντικό βαθμό της ανάγκης αυτής του επιχειρηματικού κόσμου».*

Η τρίτη κοινή ερώτηση, αφορούσε την εκτίμηση των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης στο κατά πόσο η θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας στηρίζεται βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στον συγκεκριμένο φορέα κατάρτισης. Στην προαναφερθείσα ερώτηση παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα στις απαντήσεις των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης. Η ομοιότητα προκύπτει από την διαπίστωση ότι οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης τονίζουν την θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στον συγκεκριμένο φορέα κατάρτισης αλλά προέρχονται από διαφορετική αιτία. Πιο αναλυτικά, ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης δίνει έμφαση στον ρόλο των ειδικοτήτων και στην επιλογή τους από τους καταρτιζόμενους. Παρατηρούνται φαινόμενα να μην επιλέγονται ειδικότητες που έχουν απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας και αντίστοιχα να επιλέγονται ειδικότητες που να μην έχουν απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: *«Οι ειδικότητες έχουν πάρα πολύ μεγάλο ρόλο. Το δυστύχημα είναι ότι υπάρχουν ειδικότητες που θα μπορούσαν να δώσουν και διέξοδο στην σημερινή κατάσταση και να έχουν απορροφητικότητα στις οποίες δεν υπάρχει ενδιαφέρον από την πλευρά των υποψήφιων καταρτιζόμενων. Παράδειγμα ο τεχνικός ασανσέρ, πολύ καλή ειδικότητα, δεν υπάρχει άλλη βαθμίδα που να δίνει αυτές τις ειδικότητες πέρα από τα Πολυτεχνεία κλπ. Δεν ενδιαφέρει κάποιον να κάνει τέτοιες σπουδές για να γίνει συντηρητής ασανσέρ. Παρόλα αυτά όταν την προκηρύξαμε δεν είχαμε τόσο κόσμο. Τελευταία είχαμε προκηρύξει την ειδικότητα αμπελοουργίας και οινοποιίας που η περιοχή μας έχει τεράστιες δυνατότητες να απασχολήσει κόσμο, δεν υπήρξε το αναμενόμενο ενδιαφέρον από τους υποψήφιους. Έχει να κάνει με το ποιες ειδικότητες λειτούργησαν, αν οι ειδικότητες που λειτούργησαν, ήταν εναρμονισμένες με την αγορά εργασίας, είχαν επιτυχία. Υπάρχουν ειδικότητες οι οποίες δεν ήταν εναρμονισμένες με την αγορά εργασίας που όμως τις ζητούσε πάρα πολύ ο κόσμος να τις παρακολουθήσει και λειτούργησαν, με ανάλογα αποτελέσματα στην απορροφητικότητα.»*

Από την πλευρά του ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, τονίζει με την απάντηση του την διασύνδεση της θετικής σχέσης της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων ως προς την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας, με τα προγράμματα κατάρτισης που παρακολούθησαν. Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Επαναλαμβάνω ότι άνθρωποι οι οποίοι ήρθαν εδώ να πάρουν ένα πτυχίο στους Υπολογιστές και το ήθελαν πραγματικά, το πήραν και το χρησιμοποίησαν επαγγελματικά. Ήταν ένα προσόν που τους έλειπε και σε αυτό βασίστηκαν και πήραν μια θέση στην αγορά εργασίας, σε θέσεις υπάλληλοι γραφείου, υπολογιστές κλπ.»*

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, αφού από την απάντηση της προκύπτει η πληροφορία ότι ο βαθμός ζήτησης των καταρτιζόμενων είτε είναι αυτοαπασχολούμενοι, είτε εργάζονται σε επιχειρήσεις, αποτελεί γνώμονα για την περαιτέρω συνέχιση τους μέχρι την ικανοποίηση σε σημαντικό βαθμό της ανάγκης αυτής του επιχειρηματικού κόσμου. Πιο συγκεκριμένα η απάντηση της ήταν: *«Σίγουρα η επαγγελματική πορεία των καταρτιζόμενων στηρίζεται στα προγράμματα κατάρτισης, δεδομένου ότι τα προγράμματα κατάρτισης, αναδεικνύονται από τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.»*

Στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας τέθηκαν δύο ερωτήσεις που αφορούσαν το κατά πόσον οι επιχειρήσεις ή οι νέοι επιχειρηματίες δέχονται για εργασία απόφοιτους από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ. Επίσης τέθηκε η ερώτηση που αφορά την ύπαρξη στατιστικών στοιχείων που να αποδεικνύουν το εκπαιδευτικό επίπεδο του Νέου Επιχειρηματία ή του απλού επιχειρηματία και τι ακριβώς δείχνουν αλλά και την πιθανότητα ύπαρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας από απόφοιτους δομών Εκπαίδευσης Ενηλίκων όπως είναι το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης και τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης της ευρύτερης περιοχής.

Αρχικά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, σε σχέση με κατά πόσον οι επιχειρήσεις ή οι νέοι επιχειρηματίες δέχονται για εργασία απόφοιτους από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ, αναγνώρισε την σημασία της πρόσληψης αποφοίτων από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ σε επιχειρήσεις. Επιπλέον τόνισε ότι το Επιμελητήριο Αρκαδίας μεταφέρει τον σφυγμό της τοπικής αγοράς εργασίας και των αναγκών των επιχειρήσεων στην Συμβουλευτική Επιτροπή Κατάρτισης του ΟΕΕΚ. Πιο συγκεκριμένα η απάντηση της ήταν: *«Είναι σημαντικό αυτό. Θα πρέπει εδώ να αναφέρουμε ότι το Επιμελητήριο Αρκαδίας συμμετέχει στην Συμβουλευτική Επιτροπή Κατάρτισης του ΟΕΕΚ. Δηλαδή το Επιμελητήριο έχει λόγο και μεταφέρει τον σφυγμό της τοπικής αγοράς εργασίας και των αναγκών των επιχειρήσεων»*

Στην συνέχεια σε ότι αφορά την πιθανότητα ύπαρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας από απόφοιτους δομών Εκπαίδευσης Ενηλίκων όπως είναι το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης και τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης της ευρύτερης περιοχής, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας αναγνώρισε ότι οι απόφοιτοι από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ δραστηριοποιούνται σε σημαντικό ποσοστό επιχειρηματικά στον νομό Αρκαδίας. Παράλληλα ανέφερε ότι όσοι έχουν τεχνικές δεξιότητες απορροφώνται κατευθείαν στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα η απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ήταν ότι: *«Οι απόφοιτοι από αυτές τις δομές δραστηριοποιούνται σε σημαντικό ποσοστό. Μην ξεχνάμε όσους έχουν τεχνικές δεξιότητες οι οποίοι απορροφώνται κατευθείαν στην αγορά εργασίας.»*

Η πέμπτη και τελευταία θεματική ενότητα, αφορούσε διάφορες καταληκτικές ερωτήσεις που σχετίζονταν με σημαντικά ζητήματα. Αναλυτικότερα τέθηκαν πέντε κοινές ερωτήσεις που αφορούσαν το κατά πόσο έχει επηρεαστεί ο φορέας κατάρτισης από την οικονομική κρίση όσον αφορά την χρηματοδότηση από την Πολιτεία όσο και από τους εκπαιδευόμενους. Τέθηκε επίσης η ερώτηση στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης που αφορούσε την εκτίμηση τους με ποιο τρόπο η Δια Βίου

Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες. Επιπλέον τέθηκαν ερωτήσεις που αφορούσαν τις προσδοκίες των Διευθυντών από την νεοσυσταθείσα Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης, τις σχέσεις των τριών φορέων με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Επιμελητήριο, ΟΑΕΔ) και στην ύπαρξη συνεργασίας αλλά και στο ποιες είναι οι πιο ευχάριστες και ποιες οι πιο δυσάρεστες στιγμές που έχουν βιώσει οι Διευθυντές ως Διευθυντές των συγκεκριμένων φορέων αλλά και στο αν έχουν έρθει σε δυσάρεστη θέση να μην υλοποιήσουν συγκεκριμένη ειδικότητα λόγω μικρής συμμετοχής.

Ο χαρακτήρας των 5 κοινών ερωτήσεων που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, ήταν κυρίως ανοικτού χαρακτήρα. Πιο συγκεκριμένα οι τρεις ερωτήσεις ήταν ερωτήσεις γνώμης, ενώ οι δύο ερωτήσεις ήταν δομικές. Η τελευταία ερώτηση ήταν συμπερασματικού χαρακτήρα.

Στην πρώτη ερώτηση που αφορά το κατά πόσο έχει επηρεαστεί ο φορέας κατάρτισης από την οικονομική κρίση όσον αφορά την χρηματοδότηση από την Πολιτεία όσο και από τους εκπαιδευόμενους, παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα στις απαντήσεις των τριών Διευθυντών των φορέων κατάρτισης. Το τελευταίο προέρχεται από την διαπίστωση ότι οι τρεις Διευθυντές φορέων κατάρτισης αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα λόγω της οικονομικής κρίσης που πλήττει την χώρα μας.

Στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης η κατάργηση του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ) σε συνδυασμό με την απορρόφηση του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ) από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ), μετέβαλλαν την οικονομική διαχείριση του φορέα κατάρτισης με αποτέλεσμα η κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης να είναι αρκετά δύσκολη, αλλά και να παρατηρούνται φαινόμενα μη καταβολής προμηθειών 6 ή 8 μηνών. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: *«Λοιπόν έχουμε αυτό που βιώνει η χώρα, τα δύο τελευταία χρόνια, εμείς το έχουμε βιώσει εις το πολλαπλούν. Δηλαδή ο ΟΕΕΚ ο οποίος είχε στην ευθύνη του τα ΙΕΚ καταργήθηκε τον Δεκέμβρη του 2010. Ακολούθως τα λειτουργικά έξοδα των ΙΕΚ τα διαχειρίστηκε το ΙΔΕΚΕ, το οποίο και αυτό απορροφήθηκε και συγχωνεύθηκε μαζί με το Ίδρυμα Νεότητας και έγινε τώρα το ΙΝΕΔΙΒΙΜ. Είχαμε μια δυνατότητα οικονομικής διαχείρισης επί ΟΕΕΚ. Υπήρχε ένας λογαριασμός όπου το ΙΕΚ κάλυπτε τις ανάγκες του. Αυτό άλλαξε, περάσαμε σε μια φάση η οικονομική δυσκολία, μας έχει κάνει να μην ψωνίζουμε τα απαραίτητα είδη, που υπάρχουν γιατί όταν είσαι σε μια μεγάλη πόλη με ένα ανώνυμο προμηθευτή, τα πράγματα είναι εύκολα. Στην μικρή επαρχιακή πόλη και οι προμηθευτές είναι μετρημένοι, οι καθημερινοί άνθρωποι που συναντάμε κοντά μας, όταν έχει η Υπηρεσία να τους πληρώσει 6 ή 8 μήνες, εξαντλεί ο Διευθυντής ή οι υπάλληλοι του ΙΕΚ το πρόσωπο που έχουν στο να κάνουν κάποιες αγορές αλλά από ένα σημείο και μετά γίνεται πολύ δύσκολη η κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του ΙΕΚ. »*

Στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, η οικονομική κρίση σήμαινε πρακτικά την παρέλευση δύο ολόκληρων ετών, χωρίς την απαιτούμενη υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης. Το τελευταίο συνεπάγεται οικονομικό πρόβλημα. Παράλληλα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, αντιμετώπισε όπως και τα υπόλοιπα Κέντρα

Επαγγελματικής Κατάρτισης οικονομικό πρόβλημα, που είχε ως αποτέλεσμα οι υποβελημένες προτάσεις του 2009, να εγκρίνονται στα τέλη του 2011. Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Στην περίοδο της κρίσης δεν είχαμε υλοποιήσει προγράμματα κατάρτισης. Τα προγράμματα που υλοποιούμε τώρα είναι για εργαζόμενους, στα πλαίσια της Δια Βίου. Το ΚΕΚ είχε λόγω της κατάστασης, είχαν καθυστερήσει πολύ να εγκριθούν προγράμματα, όλα τα ΚΕΚ της χώρας είχαν ένα οικονομικό πρόβλημα. Δηλαδή προτάσεις που είχαμε υποβάλλει το 2009, άρχισαν να εγκρίνονται μόλις το 2011 το στο τέλος. Οπότε πέρασαν δύο χρόνια κενά, δεν είχαμε προγράμματα κατάρτισης, και όταν ένα ΚΕΚ δεν υλοποιεί προγράμματα, σαφώς έχει οικονομικό πρόβλημα. Εμείς επειδή σαν Ινστιτούτο Εργασίας είχαμε κάποια προγράμματα στο πλαίσιο της Δια Βίου και έχουμε αρκετές άλλες δράσεις, προγράμματα απασχόλησης δεν είχαμε κάποια ιδιαίτερα.»*

Αντίστοιχα, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, ομολογεί ότι και το Επιμελητήριο Αρκαδίας, όπως και οι επιχειρήσεις βιώνει την οικονομική κρίση. Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της, το Επιμελητήριο στρέφεται σε δράσεις εξωστρέφειας επιχειρήσεων, δηλαδή επιχειρηματικές αποστολές, επιχειρηματικές συνεργασίες και ανάπτυξη των εξαγωγών. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Φυσικά. Δεν αποτελούμε εξαίρεση. Βρισκόμαστε και εμείς στο μάτι του κυκλώνα, όπως και οι επιχειρήσεις. Το Επιμελητήριο κάνει μια προσπάθεια για διαρθρωτικές ενέργειες, δηλαδή για δράσεις εξωστρέφειας επιχειρήσεων, για να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση. Το τελευταίο σημαίνει επιχειρηματικές αποστολές, επιχειρηματικές συνεργασίες και ανάπτυξη των εξαγωγών.»*

Στην δεύτερη ερώτηση που σχετίζεται με την εκτίμηση των τριών Διευθυντών των φορέων κατάρτισης με ποιο τρόπο η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες, παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα αφού και οι τρεις Διευθυντές φορέων Κατάρτισης, θεωρούν ότι η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, χαρακτηρίζει την Δια Βίου Μάθηση, ως διαρθρωτική αλλαγή στην οικονομία η οποία περνάει από μορφές κατάρτισης. Θεωρεί επίσης ότι σε περιφερειακό επίπεδο να μπορέσει να δώσει ισχυρή κατεύθυνση για την απασχολησιμότητα. Παράλληλα ανέφερε το πρόγραμμα επιδότησης 14.000 ατόμων ετησίως, που δίνει την δυνατότητα στους σπουδαστές των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης, να επιστρέφουν τα δίδακτρα συμμετοχής, με την ολοκλήρωση δύο εξαμήνων (367 €). Πιο χαρακτηριστικά ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: *«Βέβαια είναι αυτό που λέμε διαρθρωτική αλλαγή στην οικονομία. Περνάει από τέτοιες μορφές κατάρτισης. Οπότε αν γίνει μια σωστή και πλατιά κίνηση για την κατάρτιση, η οποία γίνεται. Να σας αναφέρω ότι υπάρχει ένα πρόγραμμα επιδότησης 14.000 ατόμων κάθε χρόνο τα οποία είτε φοιτούν σε ιδιωτικά ΙΕΚ είτε σε δημόσια ΙΕΚ με το ποσό των διδάκτρων του δημοσίου ΙΕΚ. Το ΙΕΚ έχει δίδακτρα, έχει κάθε εξάμηνο 367 ευρώ συμμετοχή του εκπαιδευόμενου. Οντως υπάρχει μια δυσκολία, στο να καταβάλλει κάποιος τα χρήματα, έγκαιρα. Υπάρχουν τέτοιες δυσκολίες αλλά, αυτό το πρόγραμμα που λέγεται voucher με την ολοκλήρωση, δύο εξαμήνων, επιστρέφει τα χρήματα που έχουν καταβάλλει οι*

εκπαιδευόμενοι. Η ιδέα είναι αυτή. Εφόσον κυλήσει και γίνει και πιο πολύ γνωστό, να ξέρει ο άλλος ότι δεν θα είναι δαπανηρό το να παρακολουθήσει τις σπουδές στο ΙΕΚ, πιστεύουμε ότι θα δώσει μεγαλύτερη ώθηση. Σίγουρα είναι μια δυνατότητα και μάλιστα σε περιφερειακό επίπεδο να μπορέσει να δώσει ισχυρή κατεύθυνση για την απασχολησιμότητα. »

Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, θεωρεί αρχικά η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να δημιουργήσει καλύτερους ανθρώπους και καλύτερους εργαζόμενους . Παράλληλα θεωρεί ότι η Δια Βίου Μάθηση σε συνδυασμό με την ανάπτυξη, μπορούν να βοηθήσουν την χώρα στην έξοδο της από την κρίση. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Η Δια Βίου Μάθηση είναι όπλο που μπορεί να κάνει πολλά πράγματα. Καταρχήν να μας κάνει καλύτερους ανθρώπους και στο φινάλε να μας κάνει καλύτερους εργαζόμενους. Αλλά πέρα από αυτό θα πρέπει να δούμε τις αναπτυξιακές συνθήκες της χώρας, ώστε να μπορούν αυτοί οι άνθρωποι που επιμορφώνονται, που καταρτίζονται, που εκπαιδεύονται, εφόσον το επιθυμούν να βρουν την θέση τους στην αγορά εργασίας. Γιατί χωρίς ανάπτυξη, η Δια Βίου Μάθηση δεν μπορεί να παίξει ρόλο, στην έξοδο της χώρας από την κρίση. »*

Από την πλευρά της η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, θεωρεί ότι στην εποχή της οικονομικής κρίσης η Δια Βίου Μάθηση προσφέρει ακόμα περισσότερο το συγκριτικό πλεονέκτημα στον εργαζόμενο, στο πλαίσιο του ανταγωνισμού. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Ναι βέβαια. Όταν ο άλλος είναι καλός και ενημερωμένος με τις τελευταίες εξελίξεις του επαγγέλματος του έχει, ένα συγκριτικό το πλεονέκτημα που τον βοηθά να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό, πολύ δε περισσότερο σήμερα με την οικονομική κρίση».*

Στην τρίτη ερώτηση που αφορά τις προσδοκίες των Διευθυντών από την νεοσυσταθείσα Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης, παρατηρείται αρχικά και από τους τρεις Διευθυντές φορέων Κατάρτισης διάθεση για συνεργασία. Ωστόσο οι προσδοκίες του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης από την Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης αφορούν:

1. την συνεργασία για την επιλογή των ειδικοτήτων που αφορούν τις πραγματικές ανάγκες της Περιφέρειας
2. τον περιφερειακό συντονισμό των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και την κατανομή των ειδικοτήτων
3. την επίλυση του οικονομικού προβλήματος που αντιμετωπίζει το του Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: *«Εμείς περιμένουμε πάρα πολλά. Δηλαδή οι προσδοκίες μας από την Επιτροπή η οποία θα λειτουργήσει από 1^η Ιουλίου, τα ΙΕΚ θα περάσουν στην Επιτροπή. Οι προσδοκίες μας είναι πολύ μεγάλες σε δύο επίπεδα. Το ένα το επίπεδο έχει να κάνει με την ίδια την Επιτροπή και το πώς θα μπορέσουμε να συνεργαστούμε για να έχουμε, να επιλέξουμε καταρχήν ειδικότητες που να είναι στις πραγματικές ανάγκες και της*

Περιφέρειας. Οπότε να έχει επιτυχία η προσπάθεια του ΙΕΚ να υπάρχουν εκπαιδευόμενοι στο ΙΕΚ και να απορροφώνται στην αγορά εργασίας. Το δεύτερο είναι ο καλύτερος συντονισμός των ΙΕΚ της Περιφέρειας. Σε κάθε νομό υπάρχει ένα ΙΕΚ, δεν είμαστε συντονισμένοι. Δηλαδή δεν υπάρχει κάποιος φορέας σε περιφερειακό επίπεδο να συντονίζει την δράση των ΙΕΚ, να κατανέμει τις ειδικότητες... Σε περιφερειακό επίπεδο σε συνεργασία με αυτή την Επιτροπή πιστεύουμε ότι θα μπορέσει να βοηθήσει, να έχουμε μια πιο καλή περιφερειακή συγκρότηση, να έχουμε συνεργασία και τα ΙΕΚ μεταξύ μας και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση δεύτερου βαθμού και επίσης να λύσει το θέμα με τα οικονομικά. Δηλαδή κάποιος παράγοντας που είναι πολύ πιο κοντά στην Περιφέρεια, να διαχειρίζεται το οικονομικό μέρος, έτσι ώστε οι τρέχουσες ανάγκες να μπορούν να καλύπτονται στον βαθμό που πρέπει. »

Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, προσδοκά την πραγματική εξειδίκευση των αναγκών και των ειδικοτήτων που να ανταποκρίνονται πιο κοντά στις ανάγκες των αγορών εργασίας των τοπικών κοινωνιών. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Το γεγονός ότι με τον καινούριο Νόμο της Δια Βίου, αποκεντρώνονται μια σειρά από ζητήματα, που είναι από την αρμοδιότητα του Υπουργείου ουσιαστικά και τα δίνει στην Αυτοδιοίκηση, αυτό είναι θετικό. Γιατί πλέον οι αποφάσεις δεν θα είναι Αθηνο-κεντρικές, θα μπορούν να είναι πιο κοντά στα πράγματα και μία από τις αρμοδιότητες πχ η επιλογή των ειδικοτήτων στα ΚΕΚ πιστεύω θα είναι πιο κοντά στην πραγματικότητα των νομών και των πόλεων, μιας και οι άνθρωποι που το αποφασίζουν είναι κάτοικοι αυτών των πόλεων. Οπότε θα γνωρίζουν τις ανάγκες, και οι ειδικότητες θα εξειδικεύονται σαφώς πιο εύκολα και θα ανταποκρίνονται πιο κοντά στις ανάγκες της τοπικής αγοράς. »*

Από την πλευρά της, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, περιμένει την συνεργασία και διάλογο, όπως εξάλλου βρίσκεται το Επιμελητήριο Αρκαδίας με όλους τους φορείς. Επίσης το προεδρείο του Επιμελητηρίου συμμετέχει σε περιφερειακές δράσεις. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Εμείς περιμένουμε συνεργασία. Είμαστε πάντα σε συνεργασία και διάλογο με όλους τους φορείς. Εκ του νομικού πλαισίου, το προεδρείο του Επιμελητηρίου μετέχει σε περιφερειακές δράσεις.»*

Στην τέταρτη ερώτηση που αφορά τις σχέσεις των τριών φορέων με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Επιμελητήριο, ΟΑΕΔ) και στην ύπαρξη συνεργασίας, παρατηρείται ομοιότητα στις απαντήσεις. Και οι τρεις φορείς διαθέτουν καλές σχέσεις με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους υπόλοιπους θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς. Ειδικότερα, το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης έχει σχέσεις με αρκετούς θεσμικούς φορείς. Πιο συγκεκριμένα το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης διατηρεί σχέσεις με την Επιτροπή του Δήμου που διαχειρίζεται τα οικονομικά των Σχολείων, όχι όμως με την Δημοτική Αρχή. Το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης διατηρεί σχέσεις με το Υπουργείο Παιδείας, την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, τις υπόλοιπες δομές Εκπαίδευσης πχ Τεχνική Εκπαίδευση. Επίσης το

Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης διατηρεί σχέσεις με το Εργαστηριακό Κέντρο Εκπαίδευσης, με τον ΕΟΠΠΕΠ. Επίσης πολύ καλή συνεργασία διατηρεί το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης με το Εργατικό Κέντρο και με το Επιμελητήριο, τόσο στα πλαίσια επιλογής ειδικοτήτων της Επιτροπής όσο και στην φάση των πιστοποιήσεων γιατί οι σπουδές των ΙΕΚ δεν είναι σπουδές που ολοκληρώνονται στο ΙΕΚ και το ΙΕΚ δίνει ένα πτυχίο το οποίο είναι το τελικό. Παράλληλα οι απόφοιτοι της Σχολής Μαθητείας του ΟΑΕΔ μπορεί να φοιτήσουν στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, ωστόσο επισημαίνεται ότι το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης δεν έχει οργανική σχέση με τον ΟΑΕΔ .

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: «Έχουμε σχέσεις. Δηλαδή με τον Δήμο έχουμε σχέσεις, με την Επιτροπή που διαχειρίζεται τα οικονομικά των Σχολείων. Είναι πάρα πολύ καλές οι σχέσεις μας. Με γενικότερα όμως την Δημοτική Αρχή σαν λειτουργία μας, δεν έχουμε κάποιες σχέσεις λόγω της σχέσης εργασίας μας. Δηλαδή εμείς έχουμε απευθείας σχέση με το Υπουργείο Παιδείας, την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης. Δεν μεσολαβούν κάποιες άλλες Επιτροπές από τις δημοτικές που να έχουν να κάνουν με το ΙΕΚ. Με τις υπόλοιπες δομές Εκπαίδευσης, ας πούμε Τεχνική Εκπαίδευση που έχουμε εδώ, έχουμε πάρα πολύ καλή σχέση. Χρησιμοποιούμε τα εργαστήρια τους, του Εργαστηριακού Κέντρου της Τρίπολης. Έχουμε πάρα πολύ καλή συνεργασία με τον Διευθυντή και τους εκάστοτε Διευθυντές του. Επίσης με το Εργατικό Κέντρο και με το Επιμελητήριο, έχουμε πάρα πολύ καλή συνεργασία τόσο στα πλαίσια επιλογής ειδικοτήτων της Επιτροπής (που σας περιέγραψα σε προηγούμενη ερώτηση) όσο και στην φάση των πιστοποιήσεων γιατί οι σπουδές των ΙΕΚ δεν είναι σπουδές που ολοκληρώνονται στο ΙΕΚ και το ΙΕΚ δίνει ένα πτυχίο το οποίο είναι το τελικό. Δίνεται πιστοποίηση από το ΙΕΚ. Υπάρχει ένας φορέας τώρα ονομάζεται ΕΟΠΠΕΠ, ο οποίος είναι ο νέος φορέας πιστοποίησης όλων των πιστοποιήσεων της χώρας, ο οποίος κατά τακτά χρονικά διαστήματα να διενεργεί διαγωνισμούς σε θεωρητικό επίπεδο και σε πρακτικό επίπεδο και στην πιστοποίηση. Με βάση αυτή την πιστοποίηση εντάσσεται ο απόφοιτος του ΙΕΚ στην αγορά εργασίας. Για να μπορέσει να γίνει αυτή η πιστοποίηση είναι απαραίτητη η συνεργασία αυτών των δύο φορέων οι οποίοι συμμετέχουν κατά 1/3. Δηλαδή 1/3 το ΙΕΚ, 1/3 τα ΙΕΚ της Περιφέρειας που συγκροτούνται σε μια Περιφερειακή Επιτροπή Πιστοποίησης, 1/3 τα Εργατικά Κέντρα, 1/3 το Επιμελητήριο. Ο καθένας από τους τρεις αυτούς παράγοντες είναι υποχρεωμένος να βρει εξεταστές και να τρέξει μια διαδικασία η οποία δεν είναι καθόλου εύκολη. Αν δεν υπήρχε αυτή η συγκρότηση θα ήταν πολύ δύσκολο να γίνει. Με τον ΟΑΕΔ, δεν έχουμε καμία επαφή. Δεν έχει ΙΕΚ ο ΟΑΕΔ, έχει σχολή μαθητείας. Η Σχολή Μαθητείας, οι απόφοιτοι της οποίας μπορεί να φοιτήσουν σε εμάς, αλλά οργανική σχέση με τον ΟΑΕΔ δεν έχουμε. Σε τοπικό επίπεδο επειδή ο ΟΑΕΔ δεν έχει ΙΕΚ, δεν έχει γίνει αντιληπτό πως διασυνδέονται τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης με τον ΟΑΕΔ. Σε άλλες περιοχές που υπάρχουν ΙΕΚ και του ΟΑΕΔ, υπάρχει μια διαφορετική αντίληψη. Εμείς όταν τελειώσει ο εκπαιδευόμενος τις βασικές του σπουδές στο ΙΕΚ, η επόμενη κίνηση του και με βάση τι μπορούμε να του δώσουμε από εδώ, είναι να αναζητήσει τον τρόπο που θα πάρει άδεια άσκησης επαγγέλματος. Για να πάρει άδεια άσκησης επαγγέλματος εξαρτάται τι θέλει, τι απαιτήσεις υπάρχουν στον αντίστοιχο νόμο. Χρειάζεται μια προϋπηρεσία, η οποία ποικίλλει ανάλογα του ποιοι είναι οι υποψήφιοι. Για παράδειγμα οι υποψήφιοι εκπαιδευτές αυτοκινήτων θέλουν 5μηνη, οι νοσηλευτές 4μηνη, 6μηνη, άλλες ειδικότητες είναι τόσο ισχυρά τα Επιμελητήρια τους που έχουν κρατήσει τους αποφοίτους του ΙΕΚ χαμηλά., όπως είναι για τα οικονομικά που τους κρατάνε 8 χρόνια τους αποφοίτους του ΙΕΚ για να τους δώσουν κάποια άδεια. Το θέμα είναι ότι ανάλογα με το πόσο κλειστό ή ανοικτό είναι

ένα επάγγελμα. Ο απόφοιτος μας τυχαίνει καλύτερης ή χειρότερης μεταχείρισης ανάλογα με τους φορείς στους οποίους απευθύνεται. Είναι σπάνιο όμως όταν τελειώνει να πηγαίνει στον ΟΑΕΔ. Συνήθως πηγαίνουν στις κατευθύνσεις που είναι το επαγγελματικό τους εφόδιο.»

Αντίστοιχα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας διατηρεί άριστες σχέσεις με όλους τους τοπικούς φορείς, τους εταίρους ή εκπροσώπους της Ελληνικής Πολιτείας. Πιο συγκεκριμένα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης συνεργάζεται με τον ΟΑΕΔ, ο οποίος προτείνει υποψήφιους καταρτιζόμενους στο ΚΕΚ. Ωστόσο εκτός του ΟΑΕΔ, το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας αναπτύσσει συνεργασίες με όλους τους τοπικούς κοινωνικούς εταίρους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: *«Με όλους τους τοπικούς φορείς, τους εταίρους ή εκπροσώπους της Ελληνικής Πολιτείας έχουμε άριστες σχέσεις. Υπάρχει συνεργασία είτε στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης, όπως είναι ο ΟΑΕΔ γιατί ο ΟΑΕΔ είναι αυτός ο οποίος θα μας προτείνει κόσμο, ανέργους για τα προγράμματα κατάρτισης, αλλά πέρα από αυτό εμείς ως φορέας της ΓΣΕΕ αναπτύσσουμε συνεργασίες με όλους τους τοπικούς κοινωνικούς εταίρους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Όσον αφορά τα προγράμματα απασχόλησης είναι μέσα από πρωτοβουλίες για οτιδήποτε αφορά και έχει να κάνει με την ανάπτυξη της περιοχής και την απασχόληση.»*

Από την πλευρά του το Επιμελητήριο Αρκαδίας, βρίσκεται σε φάση σχεδιασμού και είναι ανοικτό σε οποιαδήποτε πρωτοβουλία για την ανάπτυξη των περιφερειακών δράσεων Επαγγελματικής Κατάρτισης. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: *«Είμαστε σε φάση σχεδιασμού και είμαστε θετικοί σε κάθε πρωτοβουλία για την ανάπτυξη των περιφερειακών δράσεων Επαγγελματικής Κατάρτισης.»*

Η πέμπτη και τελευταία ερώτηση της πέμπτης θεματικής ενότητας αφορά, το ποιες είναι οι πιο ευχάριστες και ποιες οι πιο δυσάρεστες στιγμές που έχουν βιώσει οι Διευθυντές ως Διευθυντές των συγκεκριμένων φορέων αλλά και στο αν έχουν έρθει σε δυσάρεστη θέση να μην υλοποιήσουν συγκεκριμένη ειδικότητα λόγω μικρής συμμετοχής. Οι απαντήσεις που μας έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης ήταν διαφορετικές. Πιο αναλυτικά: Ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, έχει αποκομίσει θετικές εντυπώσεις από την έως τώρα θητεία του. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: *«Γενικά είναι καλές οι στιγμές. Το ΙΕΚ είναι μια καλή υπηρεσία, είναι ένας καλός φορέας. Οι σπουδαστές είναι γενικά άτομα συνειδητοποιημένα, έχουν δηλαδή ξεπεράσει την σχολική ηλικία και αναζητούν κάτι όταν έρχονται, οπότε δεν υπάρχουν ιδιαίτερα προβλήματα. Αυτό που με στεναχωρεί είναι ότι δεν έχουμε την δυνατότητα να επιλέξουμε κάποιες ειδικότητες που εμείς θέλουμε, γιατί τον τελευταίο καιρό κάναμε, 20 προτάσεις για τις ειδικότητες που θέλαμε και είχαμε ειδικότητες που δεν ήταν στις πρώτες μας προτεραιότητες. Επίσης η οικονομική δυσκολία, η οποία δεν μας αφήνει να κάνουμε και κάποια κίνηση που να πιο καλή χρησιμεύει περισσότερο. Μια καλή στιγμή ήταν η περσινή επίσκεψη των εκπαιδευόμενων, των τεχνικών φυσικού*

αερίου, στις εγκαταστάσεις της ΘΕΣΒΑ στην Ρεβινθούσα όπου εκεί δώσαμε το στίγμα μας ότι υπάρχουμε σε αυτό τον τομέα, και είδαν και κάτι διαφορετικό σε σχέση με την αντίστοιχη τρέχουσα αλλά γενικά δεν έχει δυσάρεστες στιγμές. Είναι μια καλή λειτουργία.»

Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας τονίζει ότι η επιτυχία ενός προγράμματος κατάρτισης έγκειται στην ένταξη των καταρτιζόμενων σε μια διαδικασία προώθησης στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: «*Το πιο δυσάρεστο είναι να έχεις ένα πρόγραμμα το οποίο έχει ξεκινήσει με τις καλύτερες συνθήκες, η υποδομή του ΚΕΚ είναι τέτοια που του επιτρέπει να έχει άριστα αποτελέσματα, να έχει τους καλύτερους εκπαιδευτές, θεωρείς ότι έχει κάνει την καλύτερη επιλογή, από τους εκπαιδευόμενους-καταρτιζόμενους και στο τέλος να διαπιστώνεις ότι κανένας από τους εκπαιδευόμενους δεν ενδιαφέρεται να εργαστεί στον τομέα τον οποίο πριν από τρεις μήνες επιθυμούσε διακαώς. Γιατί για μένα ένα πρόγραμμα το οποίο, έγινε και εφόσον μιλάμε για κατάρτιση θα πρέπει η σύνδεση στην απασχόληση να είναι δεδομένη, επιτυχία ενός προγράμματος είναι στο τέλος οι 20 εκπαιδευόμενοι-καταρτιζόμενοι που θέλουν να εργαστούν, να μπορείς να τους βάλεις σε μια διαδικασία προώθησης στην αγορά εργασίας. Το μειονέκτημα ενός προγράμματος, και η δύσκολη κατάσταση για ένα άνθρωπο που δουλεύει στο ΚΕΚ είναι να διαπιστώνει στο τέλος, ότι κανένας από αυτούς δεν ενδιαφέρεται να εργαστεί.*

Αντίθετα μια ευχάριστη στιγμή είναι όταν έχει ξεκινήσει ένα πρόγραμμα με τις ίδιες διαδικασίες, έχεις εργαστεί γι' αυτό, έχεις φροντίσει τον σχεδιασμό του, το ποιοι θα συμμετέχουν, όσον αφορά τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευόμενους, και στο τέλος να διαπιστώνεις ότι 20 στους 20 επιθυμούν διακαώς να ασχοληθούν στην ειδικότητα στην οποία καταρτίστηκαν και με την βοήθεια την δική σου, ή την βοήθεια τρίτων προσώπων, αυτοί οι άνθρωποι μέσα στο εξάμηνο να καταφέρουν να έχουν μια θέση στην αγορά εργασίας.»

Τέλος, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας μας εξέφρασε την φιλοσοφία της που ακολουθεί τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο: την αποδοχή των θετικών, τον προβληματισμό απέναντι στις δύσκολες καταστάσεις και την αισιοδοξία για το μέλλον. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε: «*Ο κώδικας που έχω μέχρι τώρα στην ζωή μου τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο είναι ο εξής: Αποδέχομαι τα καλά, Προβληματίζομαι και Προσπαθώ να βρίσκω Λύση στα δύσκολα, Προχωρώ για τα καλύτερα»*

18. Ανάλυση-Συζήτηση

Στην παρούσα υποενότητα αναλύονται, ερμηνεύονται και πραγματοποιείται συγκριτική μελέτη των ερευνητικών αποτελεσμάτων με αντίστοιχες έρευνες. Ακόμα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις θεωρητικές συνέπειες των αποτελεσμάτων αλλά και στην εγκυρότητα τους. Επιχειρείται με σαφή τρόπο η ανάλυση και η περιγραφή των αποτελεσμάτων ώστε να διαπιστωθεί αν τα ερευνητικά πορίσματα επιβεβαιώνουν τις αρχικές ερευνητικές υποθέσεις. Δηλαδή την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας. Επιπλέον δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα ισχυρά σημεία και στους περιορισμούς της έρευνας, με βάση την ακολουθούμενη μεθοδολογία. Παράλληλα επισημαίνονται ενδεχόμενες ομοιότητες ή διαφορές των αποτελεσμάτων της έρευνας με αντίστοιχες έρευνες οι οποίες είτε επιβεβαιώνουν είτε απορρίπτουν τα ερευνητικά πορίσματα (συμπεράσματα).

Πιο συγκεκριμένα όπως προαναφέρθηκε στην εισαγωγή της παρούσας υποενότητας επιχειρείται μια προσπάθεια ανάλυσης, ερμηνείας συγκριτικής μελέτης των ερευνητικών αποτελεσμάτων με αντίστοιχες έρευνες. Χρήζει αναφοράς ότι παρόμοια έρευνα είχε πραγματοποιηθεί στην μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «*Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό*», του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με τίτλο²³⁰: «*Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.*».

Ειδικότερα, ακολουθήθηκε η εμπειρική προσέγγιση η οποία ήταν στοχευμένη στην ποιοτική ανάλυση των δεδομένων. Αντίστοιχα στην παρούσα έρευνα επιλέχθηκε και στις τρεις συνεντεύξεις με τους Διευθυντές Κατάρτισης, η χρήση της ποιοτικής ημιδομημένης ατομικής συνέντευξης, αφού στήθηκαν πέντε θεματικές ενότητες που αφορούσαν: Εισαγωγικές ερωτήσεις, την τρέχουσα εκπαιδευτική σεζόν, τα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων-προγραμμάτων κατάρτισης, την διασύνδεση με την τοπική αγορά εργασίας και καταληκτικές ερωτήσεις

Παράλληλα στην ερευνητική προσέγγιση που ακολουθήθηκε ο βασικός στόχος της προαναφερθείσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, είναι «*η εκτενής ανάλυση του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης επικεντρώνοντας στο Νομό Κορινθίας. Οι επιμέρους στόχοι είναι να κατανοήσει ο αναγνώστης όλα όσα αναλύθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια και αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό των Κ.Ε.Κ., την οργάνωση των προγραμμάτων κατάρτισης και τις υποδομές που οφείλει να έχει ένα Κ.Ε.Κ. ώστε να πιστοποιηθεί. Συγκεκριμένα, η ερευνητική προσέγγιση της εργασίας επιχειρεί να δώσει απάντηση στα εξής ερωτήματα: Τι προβλέπεται και τι ισχύει για το ανθρώπινο δυναμικό των Κ.Ε.Κ. ; για τις υποδομές των Κ.Ε.Κ.; και τι ισχύει σχετικά με τα προγράμματα όσον αφορά τους καταρτιζόμενους, τους εκπαιδευτές ενηλίκων και τις παρεχόμενες δεξιότητες;»*

---

²³⁰ Το ερευνητικό μέρος της συγκεκριμένης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με τίτλο «*Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.*», του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «*Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό*», του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, είχε αποσταλεί με ηλεκτρονική αλληλογραφία από την μεταπτυχιακή φοιτήτρια κα. Πηγή Μανωλιού την Παρασκευή 25 Μαΐου 2012 11:45 π.μ

Χρήζει αναφοράς ότι στην προαναφερθείσα μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία: «για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η συνέντευξη με ερωτηματολόγιο ως ερευνητικό εργαλείο». Στην ενότητα που αφορά τον σχεδιασμό του ερωτηματολογίου, αναφέρθηκε ότι: «Πιο συγκεκριμένα, το ερωτηματολόγιο αποτελείται από τρία κύρια μέρη. Το πρώτο μέρος έχει ως κύριο στόχο την άντληση πληροφοριών σχετικά με το ανθρώπινο δυναμικό των Κ.Ε.Κ. Οι ερωτήσεις που τίθενται αφορούν στο τι προβλέπεται από το νόμο για το οργανόγραμμα των Κ.Ε.Κ., τι ισχύει στην πράξη και ποιο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης ανάλογα με τη θέση που κατέχει το εκάστοτε στέλεχος του Κ.Ε.Κ. Το δεύτερο μέρος είναι σχετικό με τις υποδομές που είναι απαραίτητες για την πιστοποίηση των Κ.Ε.Κ. και αφορούν τόσο στην ύπαρξη αιθουσών που είναι αναγκαίο να υπάρχουν για την διευκόλυνση της εκπαιδευτικής διαδικασίας όπως για παράδειγμα η βιβλιοθήκη και το εργαστήριο υπολογιστών, καθώς επίσης και η πρόβλεψη για την πρόσβαση στα Κ.Ε.Κ. ατόμων με ειδικές ανάγκες. Το τρίτο μέρος αφορά στα προγράμματα κατάρτισης και είναι το μεγαλύτερο σε έκταση κομμάτι του ερωτηματολογίου. Οι ερωτήσεις έχουν ως επίκεντρο τους καταρτιζόμενους, τους εκπαιδευτές ενηλίκων και την Πιστοποίηση. Σε σχέση με τους καταρτιζόμενους γίνονται ερωτήσεις για το γενικό ηλικιακό επίπεδο των προγραμμάτων, το προσωπικό εκπαιδευτικό επίπεδο του καθένα, το εργασιακό καθεστώς στο οποίο ανήκουν και τον τρόπο με τον οποίο ενημερώνονται σε σχέση με νέες θέσεις εργασίας. Όσον αφορά στους εκπαιδευτές, οι ερωτήσεις έχουν να κάνουν τόσο με τον αριθμό τους ανά θεματικό πεδίο (σε προηγούμενο κεφάλαιο έγινε λόγος για τα θεματικά πεδία που περιλαμβάνουν το Περιβάλλον, την Υγεία και την Πρόνοια, τον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό, την Οικονομία/Διοίκηση, την Πληροφορική, τα Τουριστικά, τα Αγροτικά, τα Τεχνικά/Μεταφορών), όσο και με τα κριτήρια με τα οποία επιλέγονται. Ένα ακόμα σημαντικό κομμάτι είναι η Πιστοποίηση. Επιχειρείται μέσα από το ερωτηματολόγιο η διερεύνηση του τρόπου Πιστοποίησης καθώς και η αναγνωρισιμότητα της Πιστοποίησης αυτής από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν στο ερωτηματολόγιο και γενικές ερωτήσεις, όπως το νομικό καθεστώς υπό το οποίο λειτουργεί το εκάστοτε Κ.Ε.Κ., σε ποια κατηγορία Κ.Ε.Κ. ανήκει (αν είναι κλαδικό, θεματικό κτλ) και αν ανήκει στα θεματικά σε ποια πεδία εξειδικεύεται, καθώς και εάν συνεργάζεται με άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς. Τέλος, στην αρχή του ερωτηματολογίου, εμπεριέχεται μία επιστολή στην οποία αναγράφεται ο σκοπός της έρευνας και οδηγίες για την συμπλήρωση των ερωτήσεων. Οι ερωτήσεις που τέθηκαν χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Υπάρχουν ερωτήσεις ανοικτού τύπου, συμπλήρωσης και κλειστού τύπου. Το σχήμα αυτό επιλέχθηκε για να αναδείξει μία πιο σφαιρική εικόνα για τα Κ.Ε.Κ. και για να δώσει τη δυνατότητα σε αυτούς που τις απαντούν να εκφραστούν πιο ελεύθερα.»

Επιχειρώντας μια συγκριτική αποτίμηση του ερευνητικού πλαισίου, παρατηρείται αρχικά ότι είναι διαφορετική η στόχευση των δύο επιστημονικών ερευνών. Ειδικότερα ο στόχος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», αφορά την εκτενή ανάλυση του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης επικεντρώνοντας στο Νομό Κορινθίας. Αντίθετα ο στόχος της παρούσας έρευνας εστιάζεται περισσότερο στις δομές της επαγγελματικής κατάρτισης και αφορά την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας. Δεδομένης της

διαπίστωσης, ότι οι δύο ερευνητές απευθύνθηκαν σε φορείς κατάρτισης, παρατηρείται μια μικρή διαφορά. Η ερευνήτρια που εκπόνησε την μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «*Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.*», απευθύνθηκε στους Υπευθύνους των Κ.Ε.Κ. αντίστοιχα για το Κ.Ε.Κ. Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας και για το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. Αντίστοιχα στην παρούσα έρευνα, ο ερευνητής απευθύνθηκε στους Διευθυντές του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και του Επιμελητηρίου Αρκαδίας. Ωστόσο ανάμεσα στις δύο επιστημονικές έρευνες υπάρχουν μερικές ομοιότητες. Οι τελευταίες αφορούν, την άντληση ορισμένων πληροφοριών που αφορούσαν Γενικές εισαγωγικές ερωτήσεις, θεματικά πεδία πιστοποίησης του φορέα κατάρτισης, προγράμματα κατάρτισης, εκπαιδευτές (πόσοι, κριτήρια επιλογής), εκπαιδευόμενοι (ομάδα-στόχος), ενδεχόμενες συνεργασίες με φορείς.

Παράλληλα όπως προαναφέρθηκε επιχειρείται με σαφή τρόπο η ανάλυση και η περιγραφή των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας ώστε να διαπιστωθεί αν τα ερευνητικά πορίσματα επιβεβαιώνουν ή όχι τις αρχικές ερευνητικές υποθέσεις. Δηλαδή την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας. Επίσης όπου ήταν δυνατόν, παρατέθηκαν σε ότι αφορά την ερμηνεία των ερευνητικών πορισμάτων της παρούσας μεταπτυχιακής έρευνας, οι αντίστοιχες νομοθετικές διατάξεις, όπως απορρέουν από την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία.

Στην πρώτη θεματική ενότητα, που αφορά Γενικές Ερωτήσεις παρατηρούνται ορισμένες ομοιότητες και διαφορές:

Η πρώτη ομοιότητα έγκειται στην θεσμική ιδιότητα των συνεντευξιζόμενων, οι οποίοι είναι Διευθυντές φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι²³¹ «*θα μπορούσαμε να ορίσουμε την διοίκηση της εκπαίδευσης ως ένα σύστημα δράσης που συνίσταται στην ορθολογική χρησιμοποίηση των διαθέσιμων πόρων -ανθρώπινων και υλικών- για την πραγματοποίηση των στόχων που επιδιώκονται από τους διάφορους τύπους εκπαιδευτικών οργανισμών. Σύμφωνα με την αντίληψη αυτή το έργο της εκπαιδευτικής διοίκησης, που εκφράζεται με την δραστηριότητα των ηγετικών της στελεχών, αποβλέπει: α) στον ακριβή προσδιορισμό των εκπαιδευτικών στόχων, που εκφράζουν την συνισταμένη των ατομικών στόχων όλων των μελών της εκπαιδευτικής (σχολικής) κοινότητας. Δηλαδή όλου του ανθρώπινου δυναμικού που με την μορφή οργανωμένων μονάδων δρα στις σχολικές μονάδες (π.χ διδάσκοντες, μαθητές, γονείς κ. α.) και το οποίο συμβάλλει στην πραγματοποίηση των στόχων του σχολείου του, β) στην εφαρμογή των κανόνων δικαίου, που ρυθμίζουν τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των εκπαιδευτικών οργανισμών, γ) στη δημιουργία και διατήρηση του κατάλληλου εργασιακού περιβάλλοντος, ώστε να προάγεται η ομαδική προσπάθεια μέσω του συντονισμού και της συνεργασίας όλων των ατομικών δραστηριοτήτων κατά τρόπο συστηματικό και*

²³¹ Χ. Σαΐτης 2007, «*Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*» (2007), σελ. 30-31

αποτελεσματικό, δ) στην καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων - ανθρώπινων και υλικών-για την βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ε) στον προσδιορισμό του βαθμού αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού οργανισμού μέσω της μέτρησης του παραχθέντος “εκπαιδευτικού προϊόντος” και στον καθορισμό των αποκλίσεων μεταξύ προγραμματισθέντων και πραγματοποιηθέντων στόχων. και στ) στον επαναπροσδιορισμό των εκπαιδευτικών στόχων, σύμφωνα με τα νέα δεδομένα του εξωτερικού περιβάλλοντος του εκπαιδευτικού οργανισμού, προκειμένου όλη η συμπεριφορά του να προσαρμόζεται στις εκάστοτε ανάγκες της κοινωνίας στην οποία λειτουργεί. Η διοικητική αυτή διαδικασία έχει σημαντική βαρύτητα, αν λάβουμε υπόψη μας ότι η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας είναι συνάρτηση της ποιοτικής στάθμης του εκπαιδευτικού της συστήματος.». Εξάλλου όπως αναφέρει ο Χ. Σαΐτης²³² «το έργο της διοίκησης της εκπαίδευσης δεν περιορίζεται στην πιστή εφαρμογή των κανόνων δικαίου, αλλά επιπρόσθετα έχει την ευθύνη για την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας που συντελείται στις σχολικές μονάδες και οι οποίες απαρτίζουν την εκπαιδευτική ολότητα. Αυτό σημαίνει πως η διοίκηση της εκπαίδευσης πρέπει να αναζητεί και να υιοθετεί νέες μεθόδους μάθησης μέσω των οποίων η παιδεία ως κοινωνικό φαινόμενο, να εξυπηρετεί: α) την ανάπτυξη μερικών βασικών δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την συμμετοχή του ατόμου σε ομαδικές προσπάθειες, όπως η επικοινωνία, η αρίθμηση κ. α, β) τη μετάδοση ενός συστήματος αξιών που να οδηγεί την ανθρώπινη συμπεριφορά σε ατομική και συλλογική κλίμακα και γ) την διάδοση του επιστημονικού τρόπου σκέψης και την ανάπτυξη ερευνητικών ενδιαφερόντων ως μέσων απόκτησης νέας γνώσης (Κοντοράτος 1983: 165-168)». Σύμφωνα με τον Χ. Σαΐτη²³³ εννοεί την διεύθυνση ως «την παροχή ορισμένης κατεύθυνσης στο ανθρώπινο δυναμικό για την πρόκληση ενσυνείδητων ενεργειών με σκοπό την υλοποίηση των προγραμμάτων δράσης του οργανισμού (Λαδόπουλος 1982, Χολέβας 1989, Georges et al. 1998). Αποτελεί τη δυσκολότερη δραστηριότητα της διοίκησης, επειδή έχει να αντιμετωπίσει τον ανθρώπινο παράγοντα, του οποίου η συμπεριφορά είναι δύσκολο να σταθμιστεί και να καθοριστεί. Το έργο της διεύθυνσης συνίσταται στον κατάλληλο χειρισμό των μελών μιας οργάνωσης, στην καθοδήγηση τους για τη συνεργασία μεταξύ τους και στην παρότρυνση τους για την μεγιστοποίηση των προσπαθειών τους.» Στην συνέχεια ο Χ. Σαΐτης εντάσσει στα πλαίσια της διεύθυνσης τις διοικητικές δραστηριότητες που αφορούν την εκχώρηση εξουσίας, την παρώθηση (η υποκίνηση), την επικοινωνία, τον συντονισμό και τον χειρισμό διαφορών.²³⁴

²³² Χ. Σαΐτης 2007, «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» (2007), σελ. 31

²³³ Χ. Σαΐτης 2007, «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» (2007), σελ. 234

²³⁴ Πιο συγκεκριμένα, εντάσσονται οι εξής διοικητικές δραστηριότητες: α) **η εκχώρηση εξουσίας:** Στην προκειμένη περίπτωση ο προϊστάμενος δίνει στους υφισταμένους του εξουσία να ενεργούν κατά την κρίση τους για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων. Μέσω της εκχώρησης εξουσίας δίνεται η ευκαιρία σε όλα τα στελέχη του οργανισμού να παίρνουν αποφάσεις και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες. Σημειώνουμε ότι για να λειτουργεί αποτελεσματικά μια ομάδα ή οργάνωση, πρέπει τα ανώτερα διοικητικά στελέχη να μεταβιβάζουν στους υφισταμένους τους εξουσία-ευθύνη και το σπουδαιότερο να τους περιβάλλουν με εμπιστοσύνη και να βρίσκονται σε ανοικτή επικοινωνία μαζί τους, β) **η παρώθηση (η υποκίνηση):** Ως παρώθηση εννοούμε την προθυμία ενός μέλους μιας ομάδας να αποδώσει έργο σύμφωνα με τις δυνατότητες του για την επίτευξη των στόχων της. Για να συμβεί όμως αυτό, πρέπει ο διευθύνων την ομάδα να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για τους συνεργάτες του, θέτοντας κίνητρα και χρησιμοποιώντας πειθώ, πρωτοβουλία και εμπνευσμένο προσωπικό παράδειγμα., γ) **η επικοινωνία:** Η επικοινωνία και μάλιστα η αμφίδρομη αποτελεί θεμελιώδη ανθρώπινη δραστηριότητα. Η συνεργασία των μελών μιας ομάδας και ο χρόνος μετάδοσης ενός μηνύματος είναι σημαντικοί παράγοντες και παίζουν μεγάλο ρόλο στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας και κατά πρόεκταση στη δημιουργία ευνοϊκού κλίματος στην ομάδα, δ) **ο συντονισμός:** Αναντίρρητα, ο καταμερισμός του έργου καθιστά αναγκαίο το συντονισμό όλων των επιμέρους οργανικών μονάδων έτσι, ώστε όλες οι ενέργειες μέσα στην οργάνωση να τείνουν προς ένα συγκεκριμένο σκοπό. Με το συντονισμό εξασφαλίζονται η εναρμόνιση όλων των προπαθειών, η απρόσκοπτη λειτουργία υπηρεσιών και τμημάτων της οργάνωσης, η μεταξύ τους ωφέλιμη συνεργασία και ο καθορισμός της έκτασης δράσης κάθε οργάνου.

Πιο συγκεκριμένα, στην ερώτηση που αφορά το χρονικό ίδρυσης και την ιστορική διαδρομή του φορέα κατάρτισης στην Τρίπολη (Πότε ιδρύθηκε κλπ), ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης απάντησε ότι: «Το ΙΕΚ ιδρύθηκε το 1993. Είχαν από το 1992 γίνει προσπάθειες πανελλαδικά να στηριχτεί αυτό το πράγμα που λέγεται κατάρτιση, η οποία θεσμοθετήθηκε το 1993 και εμείς ξεκινήσαμε την πρώτη χρονιά που ιδρύθηκε. Είμαστε από τα πρώτα ΙΕΚ δηλαδή που ξεκίνησαν στην Ελλάδα.» Αντίστοιχα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, ανέφερε ότι: «Το ΚΕΚ ιδρύθηκε το 1995. Δύο χρόνια πριν λειτούργησε ως ΙΝΕ, εδώ στην Τρίπολη. Αποτελεί παράρτημα, του Ινστιτούτου Εργασίας, το οποίο έχει έδρα την Αθήνα και διαρθρώνεται σε 13 Περιφερειακά σε όλη την χώρα. Ο στόχος του ΙΝΕ, είναι η στήριξη των συνδικαλιστών στην Περιφέρεια. Μέσω της συνδικαλιστικής εκπαίδευσης αλλά και τεκμηρίωσης και θέσεων, και η κατάρτιση των ανέργων όπως εκφράζεται μέσα από την ίδρυση του ΚΕΚ.» Από την άλλη πλευρά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, απάντησε με την σειρά της ότι: «Αρχικά αξίζει να σημειώσουμε ότι ο θεσμός του Επιμελητηρίου στην χώρα μας, είναι εδραιωμένος, λίγα χρόνια μετά τη δημιουργία του ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους ιδρύθηκαν τα πρώτα Επιμελητήρια, με το Β.Δ. της 22ης Μαΐου 1836 "Περί συστάσεως εμπορικών επιμελητηρίων και εμπορικών εταιριών". Με τη μεταφορά της πρωτεύουσας στην πόλη της Αθήνας ιδρύθηκε, ενδεικτικά αναφέρω το 1841, το Εμπορικό Επιμελητήριο Αθηνών. Η λειτουργία όμως του νέου Ελληνικού Κράτους παρουσίαζε πολλά προβλήματα και για το λόγο αυτό η πρώτη περίοδος ύπαρξης των Ελληνικών Εμπορικών Επιμελητηρίων συνοδευόταν από πολλές αυξανόμενες δυσκολίες οι οποίες, οδήγησαν, μετά το 1875, στην ουσιαστική υποβάθμιση του θεσμού. Οι μεταβολές που επήλθαν, στις αρχές του 20ου αιώνα, στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου σε συνδυασμό με την αλματώδη ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου στην Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο, έδωσαν μία νέα πνοή στον επιμελητηριακό θεσμό, γεγονός το οποίο σηματοδοτείται με το Νόμο 184 / 1914 «Περί συστάσεως εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων», η δομή και λειτουργία των οποίων στηρίζεται στο γαλλογερμανικό πρότυπο. Ο θεσμικός τους ρόλος είναι συμβουλευτικός ως προς την Πολιτεία²³⁵. Όσον αφορά το Επιμελητήριο Αρκαδίας, ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 888/19.09.1980 (ΦΕΚ 219 Α'). Μια ομάδα επιχειρηματιών με πρωτεργάτη τον Σωτήρη Σταθόπουλο, ιδιοκτήτη εργοστασίου κατασκευής ηλεκτρικών καλωδίων. Γύρω του είχε μια ομάδα επιχειρηματιών. Αρχικά οι Αρκάδες επιχειρηματίες εξυπηρετούνταν από το αντίστοιχο Επιμελητήριο της Μεσσηνίας, μέχρι τα τέλη 1982.

Ο συντονισμός σε μια οργάνωση μπορεί να γίνει αρκετά αποτελεσματικός με τις συσκέψεις των προϊσταμένων, τις οποίες διευθύνει αυτός που ασκεί την ανώτατη διοίκηση. Στις συσκέψεις αυτές καθένας εκθέτει τις απόψεις σχετικά με τις αρμοδιότητες του τομέα που προϊσταται και όλοι ενημερώνονται μεταξύ τους και ε) **ο χειρισμός διαφορών:** Πολλές φορές μεταξύ ατόμων ή ομάδων υπάρχουν διαφορές για υπηρεσιακά θέματα, οι οποίες εξελίσσονται σε διαμάχες και με τον α' ή β' τρόπο προκαλούν προβλήματα στο εργασιακό περιβάλλον. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο διευθύνων την οργανική μονάδα πρέπει να είναι σε θέση να επιλύσει τις συγκρούσεις. Χ. Σαΐτης 2007, «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» (2007), σελ. 236

²³⁵ Ειδικότερα το άρθρο 1 του Νόμου 184 / 1914 «Περί συστάσεως εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων» αναφέρει ότι: «Δύνανται να ιδρυθώσιν δια Β. Διατάγματος εις τας πρωτεύουσας των νομών Επιμελητήρια Εμπορικά και Βιομηχανικά, θεωρούμενα ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και σκοπούντα την προστασίαν και προαγωγήν των εμπορικών και βιομηχανικών συμφερόντων της περιφέρειας των έως εν τοις επόμενοις άρθροις ορίζεται. Έκαστον Επιμελητήριον έχει δικαιοδοσίαν εν τη Περιφέρειά του νομού. Εν τούτοις δια Β. Διατάγματος και μετά την γνώμην του Επιμελητηρίου του νομού, δύνανται να ιδρυθώσι και έτερα εν τω νομώ αυτό επιμελητήρια, καθοριζομένης της περιφέρειας εκάστου δια του ως άνω εκδιδομένου Β. Διατάγματος. Επίσης δια Β. Διατάγματος δύνανται να ορισθή έδρα του Επιμελητηρίου αντί της πρωτεύουσας του νομού άλλη πόλις αυτού καταλληλοτέρα, ή ως περιφέρεια του επιμελητηρίου άλλη ή νομός, δύνανται δε προς τούτοις, αν η περιφέρεια νομού τινος δεν κρίνεται επαρκής προς συντήρησιν χωριστών επιμελητηρίων, να χωρισθή εν κοινόν δια δύο ή πλείονας νομαρχιακάς ή άλλας περιφέρειας.» Ο Νόμος 184 / 1914 «Περί συστάσεως εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων» ανακτήθηκε την Τετάρτη 27 Ιουνίου 2012 από τον επίσημο δικτυακό τόπο του Εθνικού Τυπογραφείου www.et.gr στις 15:50

Μέχρι τότε ήταν εγγεγραμμένα περίπου 500 μέλη. Τότε η έδρα του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, μεταφέρθηκε από την Καλαμάτα στην Αρκαδία, ενώ χρέη γραμματέα διατελούσε ο κ. Γιώργος Καρναβέζος. Αφού το Επιμελητήριο Αρκαδίας ιδρύθηκε θεσμικά, στις αρχές του 1983 συγκροτήθηκε το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο, επί προεδρίας του Σωτήρη Σταθόπουλου. Το 1983 απεβίωσε ο Σωτήρης Σταθόπουλος και την προεδρία ανέλαβε ο τότε Γενικός Γραμματέας κ. Ανδρέας Λέντζος, ο οποίος διατέλεσε πρόεδρος του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, από τότε μέχρι το 2002. Στην συνέχεια την προεδρία του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, ανέλαβε ο κ. Δημήτρης Παυλής, μέχρι το 2009, οπότε και αποχώρησε λόγω συμμετοχής του στα θεσμικά όργανα της Πολιτείας, ενώ από το 2009, μέχρι σήμερα, ο πρόεδρος του Επιμελητηρίου είναι ο κ. Ιωάννης Μπουντρούκας. Υπάρχουν πάρα πολλοί Σύμβουλοι των Διοικήσεων των Επιμελητηρίων που μετέχουν στα θεσμικά όργανα, για δέκα ή και περισσότερα χρόνια. Σημειώνεται ότι ο σημερινός Πρόεδρος κ. Ιωάννης Μπουντρούκας μετέχει στη Διοίκηση του Επιμελητηρίου από σύμβουλος το 1986 καθώς και άλλα μέλη του σημερινού Διοικητικού Συμβουλίου όπως ο κ. Δημήτρης Λουκάς, Αν. Σύριος, Καραγιάννης Γεώργιος, Παπαγεωργίου Ιωάννης, Δελγιάννη Στεφανία, Ορφανός Παρασκευάς, Τερζής Ιωάννης, Μαλλιάρης Αντώνιος, Κατσικερός Παρασκευάς, οι διαδικασίες και οι εκπροσωπήσεις στα θεσμικά όργανα των Επιμελητηρίων απαιτούν γνώση και ανταλλαγή απόψεων για την πρόοδο του θεσμού σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα λειτουργίας του. Αξίζει να σημειωθεί δε ότι όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται με τη διαδικασία των θεσμικών οργάνων των Επιμελητηρίων, ανά τέσσερα έτη από τα εγγεγραμμένα και ταμειακώς ενήμερα μέλη του κάθε Επιμελητηρίου»

Από τις προαναφερθείσες απαντήσεις των τριών Διευθυντών των φορέων Κατάρτισης προκύπτουν ορισμένες ομοιότητες και διαφορές: Οι ομοιότητες σχετίζονται με το ότι οι φορείς επαγγελματικής κατάρτισης ιδρύθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990, με εξαίρεση το Επιμελητήριο το Επιμελητήριο Αρκαδίας, που ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 888/19.09.1980 (ΦΕΚ 219 Α')²³⁶

---

²³⁶ Το εν λόγω Π.Δ 888/19.09.1980 (ΦΕΚ 219 Α') με τίτλο «Περί ιδρύσεως Κεντρικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου εν τω Νομώ Αρκαδίας» αναφέρει ότι: ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας έχοντας υπ' όψει: 1. 1. Το άρθρον 1 του Α.Ν. 1579/1939 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της Νομοθεσίας περί Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων».

2. Την παραγρ.2 εδάφ.2 του άρθρου μόνου του Νόμου 1447/50 «περί παρατάσεως της ισχύος και τροποποιήσεως του άρθρου 12 του Ν.Δ. 328/47 ως και ενίων διατάξεων της περί Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων Νομοθεσίας.

3. Την παραγρ.5 του άρθρου 25 του Ν.184/1914 «περί συστάσεως Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων».

4. Την παραγρ.3 του άρθρου 15 του Ν.3305/1925 «περί συστάσεως Επαγγελματικών και Βιοτεχνικών Επιμελητηρίων»

5. Την παρ.1 του άρθρου 12 του Ν.3814/1958 «περί τροποποιήσεως του Α.Ν 2765/1941 «περί Εμπορικών Αντιπροσώπων εισαγωγής και άλλων τινών διατάξεων»

6. Τας υπ' αριθ.1964/25/07/1979 και 1458/14.8.1979 Γνώμας του Εμπορικού και Βιομηχανικού ως και Επαγγελματικού και Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Καλαμάτας.

7. Την υπ' αριθ. 238/12.3.1980 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτάσει του Υπουργού Εμπορίου, αποφασίζομεν:

Ιδρύεται εν τω Νομώ Αρκαδίας Κεντρικών Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητήριον με έδραν την Τρίπολιν και Περιφέρειαν τον Νομόν Αρκαδίας. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Επιμελητηρίου τούτου ορίζεται εις είκοσι πέντε (25) εξ' ων δέκα πέντε (15) επαγγελματίαι και Βιοτέχνηαι και δέκα (10) έμποροι και

Το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης ιδρύθηκε το 1993, ενώ το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας το 1993 λειτουργούσε ως ΙΝΕ, ενώ από το 1995 λειτουργεί ως ΚΕΚ.

Αντίστοιχα στην μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε το νομικό καθεστώς υπό το οποίο λειτουργούν το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Νομού Κορινθίας και το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ., «η απάντηση του Κ.Ε.Κ. Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης είναι ότι τελικά το συγκεκριμένο Κ.Ε.Κ. είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Πιο συγκεκριμένα, το 51% του Κ.Ε.Κ. ανήκει στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κορινθίας, το 35% στην Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων και το υπόλοιπο 14% στον Δήμο Νομού Κορινθίας. Το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. θεωρείται εξαρχής Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.».

Επιπλέον οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης διαθέτουν σημαντική εκπαιδευτική και επαγγελματική παρουσία, η οποία συνδέεται τόσο με την Εκπαίδευση Ενηλίκων όσο και με την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην χώρα μας. Ειδικότερα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης είναι Καθηγητής με διαδρομή στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, και στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είναι απόφοιτος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Τα υπόλοιπα 15-16 χρόνια έχει ασχοληθεί αρκετά με την Εκπαίδευση Ενηλίκων. Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας είναι απόφοιτος Marketing και Δημοσίων Σχέσεων και Εργάζεται στο Επιμελητήριο Αρκαδίας από το 1982. Σχετικά με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων στους φορείς κατάρτισης παρατηρείται ότι σε εκπαιδευτικό επίπεδο πρόκειται για άτομα που δεν έχουν αποκτήσει πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (απόφοιτοι Τεχνικών Λυκείων, τελειόφοιτοι Λυκείου, διαφόρων επαγγελματικών σχολών κλπ). Αντίστοιχα η επαγγελματική θέση των κοινωνικών ομάδων χαρακτηρίζεται από την ανεργία (είτε αποτελούν μακροχρόνια άνεργοι ή μη). Η ηλικία των ατόμων εστιάζεται σε μια ώριμη παραγωγική φύση του βίου τους (είτε πλησιάζουν τα 30, είτε είναι μεσήλικες 45-50 ετών). Παράλληλα στις κοινωνικές ομάδες που εκπροσωπούνται στους φορείς κατάρτισης, εντάσσονται και άτομα από διάφορες ειδικές κοινωνικές ομάδες όπως οι αρχηγοί των μονογονεϊκών οικογενειών, τα Άτομα με Αναπηρία αλλά και άτομα από απομακρυσμένες ορεινές περιοχές.

Οι διαφορές αφορούν τον χρόνο θητείας των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης, τον αριθμό και την ταυτότητα των πιστοποιούμενων θεματικών πεδίων ανά φορέα και τον αριθμό των καταρτιζομένων. Ειδικότερα όσον αφορά τον χρόνο θητείας των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης, παρατηρούνται διαφορές αφού ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης βρίσκεται στον δεύτερο χρόνο της θητείας του. Αντίθετα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, κατέχει την θέση του για δώδεκα έτη. Παράλληλα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, εργάζεται στο Επιμελητήριο για 30 χρόνια, ενώ για 14 χρόνια είναι υπεύθυνη των δράσεων του

Βιομήχανοι. Εις τον Υπουργόν Εμπορίου ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος. Εν Αθήναις τη 19^η Σεπτεμβρίου 1980.

Ευρωπαϊκού Κέντρου Πληροφόρησης. Επιπλέον τα 4 τελευταία χρόνια είναι υπεύθυνη του Δικτύου Enterprise Europe Network. Επίσης παρατηρούνται διαφορές στον αριθμό και την ταυτότητα των πιστοποιούμενων θεματικών πεδίων του φορέα κατάρτισης αλλά και στην διαχρονική ζήτηση των θεματικών πεδίων. Το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης Τρίπολης είναι πιστοποιημένο, όπως όλα τα ΙΕΚ, σε περίπου 230 ειδικότητες. Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ έχει πιστοποιηθεί ανεξαιρέτως σε όλα τα θεματικά πεδία, ενώ τα θεματικά πεδία που έχουν διαχρονικά την μεγαλύτερη ζήτηση είναι κυρίως τα προγράμματα Πληροφορικής με πιστοποίηση. Από την άλλη πλευρά τα θεματικά πεδία που έχουν πιστοποιηθεί και που διαχρονικά έχουν την μεγαλύτερη ζήτηση για το Επιμελητήριο Αρκαδίας αφορούν τόσο τις δράσεις Επιμόρφωσης στους Κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας των διαφόρων επαγγελματικών κλάδων, όσο και την ανταλλαγή επιχειρηματικών πρακτικών και διαδικασιών μεταξύ κλάδων επιχειρήσεων με αντίστοιχες επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα οι διαδικασίες προώθησης των επιχειρηματικών συνεργασιών κ.λ.π και η ανάπτυξη Δεξιοτήτων Χρήσης και Πιστοποίησης Η/Υ, αποτελούν ακόμη τα θεματικά πεδία που έχει πιστοποιηθεί και που διαχρονικά έχουν την μεγαλύτερη ζήτηση για το Επιμελητήριο Αρκαδίας. Ακόμα στο πόσοι εκπαιδευόμενοι έχουν καταρτιστεί από την ίδρυση του φορέα κατάρτισης μέχρι σήμερα . Πιο συγκεκριμένα το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης έχει δεχθεί για φοίτηση 2.300 σπουδαστές, εκ των οποίων αποφοίτησαν 2.000 σπουδαστές. Αντίστοιχα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ έχει καταρτίσει τουλάχιστον 1.000 άτομα. Αναφορικά με το Επιμελητήριο Αρκαδίας, έχουν καταρτιστεί 1600-3200 άτομα. Αναλογικά έχουν καταρτιστεί 4.600-9.200 άτομα.

Οι τρεις διακριτές ερωτήσεις που αφορούσαν μόνο την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, αφορούσαν την συλλογή πληροφοριών για τον θεσμικό ρόλο του Επιμελητηρίου, τον αριθμό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον νομό Αρκαδίας, αλλά και τα πλεονεκτήματα και ποια τα μειονεκτήματα στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο που διαθέτει ο νομός Αρκαδίας. Στην πρώτη διακριτή ερώτηση που τέθηκε στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και αφορούσε την συλλογή πληροφοριών για τον θεσμικό ρόλο του Επιμελητηρίου, προκύπτει η πληροφορία ότι ο νομικός ρόλος του Επιμελητηρίου αφορά την προστασία και την ανάπτυξη του εμπορίου, της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας, των επαγγελμάτων, του τομέα παροχής υπηρεσιών και των εξαγωγών, σύμφωνα με τα συμφέροντα και τους στόχους της εθνικής οικονομίας, για την ανάπτυξη και την πρόοδο αυτής. Ακόμα ρόλο των Επιμελητηρίων αποτελεί η παροχή προς την Πολιτεία γνωμοδοτικών εισηγήσεων για κάθε οικονομικό θέμα, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών νομοσχεδίων, με γνώμονα πάντοτε την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειάς τους και την εξυπηρέτηση του γενικότερου συμφέροντος της εθνικής οικονομίας. Επίσης ρόλο των Επιμελητηρίων αποτελεί και η παροχή στα μέλη τους και σε κάθε ενδιαφερόμενο γνωμοδοτικών εισηγήσεων και πληροφοριών για κάθε οικονομικό θέμα.

Στην δεύτερη διακριτή ερώτηση που τέθηκε στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και αφορούσε την συλλογή πληροφοριών για τον αριθμό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον νομό Αρκαδίας προκύπτει η πληροφορία ότι στο Νομό Αρκαδίας δραστηριοποιούνται 6.887 ενεργές επιχειρήσεις, με τον αριθμό του ανθρώπινου δυναμικού να παραμένει άγνωστος.

Στην τρίτη διακριτή ερώτηση που τέθηκε στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και αφορούσε την συλλογή πληροφοριών για τα πλεονεκτήματα και ποια τα μειονεκτήματα στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο που διαθέτει ο νομός Αρκαδίας, προκύπτει η πληροφορία ότι τα πλεονεκτήματα του Νομού Αρκαδίας σύμφωνα με την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, αποτελούν η γεωγραφική θέση του Νομού, οι ομορφιές της παραλιακής Αρκαδίας, το συγκριτικό πλεονέκτημα που δίνουν στο Νομό τα προϊόντα προέλευσης μέλι, μελιτζανάκι, τυροκομικά προϊόντα, κρασί μοσχοφίλερο και τα μήλα πιλαφά, αλλά και η μελλοντική ανάπτυξη του αεροδρομίου της Τρίπολης. Μοναδικό μειονέκτημα για τον Νομό, αποτελεί η σημερινή εποχή που βιώνουμε η οποία συνεπάγεται την έλλειψη ρευστότητας, την μη δυνατότητα χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και την καθυστέρηση εφαρμογής, υλοποίησης και αποπληρωμής των ευρωπαϊκών προγραμμάτων αναπτυξιακού χαρακτήρα.

Στην πρώτη ενότητα αρχικά χρήζει αναφοράς ότι ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε η ίδρυση του υπ' αριθμόν Νόμου 2009/1992 με τίτλο «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Σ.Ε.Ε.Κ)». Διαπιστώθηκε ότι στο πρώτο άρθρο αναφέρεται ότι *«καθιερώνεται Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Σ.Ε.Ε.Κ), που έχει ως σκοπό: α) την οργάνωση, ανάπτυξη και παροχή επαγγελματικής κατάρτισης, β) την τυπική πιστοποίηση της επαγγελματικής κατάρτισης, γ) την εναρμόνιση της επαγγελματικής κατάρτισης με το εκπαιδευτικό σύστημα, δ) την εκτέλεση κάθε είδους εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και ε) την εκπλήρωση κάθε άλλου παρεμφερούς σκοπού. Το Ε.Σ.Ε.Ε.Κ παρακολουθεί τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της χώρας σε εθνικό και τοπικό επίπεδο και τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, διαμορφώνεται δε και αναπτύσσεται σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, με όλους τους φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, ελληνικούς και διεθνείς, και ειδικότερα με τους φορείς της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας²³⁷.»*

Το άρθρο 3 με τίτλο «Ορισμός, Αποστολή, στόχοι και βασικές λειτουργίες» του Νόμου 3191/2003 με τίτλο «Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)» ορίζει το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α) ως: *«το ολοκληρωμένο σύνολο των συμβατών μεταξύ τους λειτουργιών και μέσων δια των οποίων, με συγκροτημένο και ενιαίο τρόπο, σχεδιάζεται και εφαρμόζεται η εθνική πολιτική για την σύνδεση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης, καθώς και για την σύνδεση τους με την απασχόληση έτσι ώστε: α. να ικανοποιούνται οι προσωπικές και κοινωνικές ανάγκες των ατόμων σε γνώσεις και δεξιότητες, β. να καλύπτονται οι ανάγκες της αγοράς εργασίας με επαγγελματικά στελέχη των ζητούμενων ειδικοτήτων και εξειδικεύσεων, με τα κατάλληλα γι' αυτόν σκοπό, προσόντα (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες).»*

Αντίστοιχη νομοθετική πρωτοβουλία συναντάται στον Ν.3879/2010 με τίτλο «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις», όπου σκοπό του Νόμου αποτελεί *«η ανάπτυξη της δια βίου μάθησης, μέσω της αναγνώρισης εναλλακτικών εκπαιδευτικών διαδρομών, της δικτύωσης των φορέων δια βίου μάθησης και της διασφάλισης της διαφάνειας και της ποιότητας, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η*

²³⁷ Για τον υπ' αριθμόν Νόμο 2009 με τίτλο «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 18/τ. Α / 14-2-1992) ο δικτυακός τόπος www.et.gr ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 19:46 π.μ.

διασύνδεση της δια βίου μάθησης με την απασχόληση, η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας των ατόμων και γενικότερα η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.»

Ειδικότερα: «στόχοι του παρόντος νόμου είναι οι ακόλουθοι: α) η συστηματοποίηση και ο συντονισμός της διερεύνησης των εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών αναγκών των ενηλίκων σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής ανάπτυξης, β) ο προγραμματισμός και η αποκέντρωση των δράσεων δια βίου μάθησης, η συστηματική υποστήριξη των φορέων του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης και η προγραμματική συνεργασία των φορέων διοίκησης του Δικτύου με τους φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης, γ) η ανάδειξη της επαγγελματικής κατάρτισης και της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων ως δύο ισότιμων πυλώνων της δια βίου μάθησης, δ) η θεσμοθέτηση προτύπων και μέσων για την ανάπτυξη και την ποιοτική αναβάθμιση της δια βίου μάθησης, ε) η διασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης των ατόμων και ιδιαίτερα των μελών κοινωνικά ευπαθών και ευάλωτων ομάδων σε όλες τις δράσεις κατάρτισης και γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, στ) η συνεχιζόμενη εκπαίδευση και αξιολόγηση των εκπαιδευτών ενηλίκων, ζ) η δημιουργία συνεκτικού εθνικού πλαισίου αξιολόγησης και πιστοποίησης για όλες τις μορφές κατάρτισης και γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και η) η συγκρότηση ενιαίου εθνικού πλαισίου αναγνώρισης προσόντων και πιστοποίησης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων.»

Επιπλέον το άρθρο 12 με τίτλο «*Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης*» του Ν.3879/2010 με τίτλο «*Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις*» αναφέρει ότι: «1. Τα Ι.Ε.Κ είναι νομικά πρόσωπα ή λειτουργούν στο πλαίσιο νομικών προσώπων, τα οποία έχουν κάποια από τις μορφές που προβλέπονται από την εθνική ή κοινοτική νομοθεσία και σκοπό την παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης. Τα Ι.Ε.Κ έχουν οργανωτική διάρθρωση που περιλαμβάνει λειτουργίες διοίκησης, σχεδιασμού της εφαρμογής και εφαρμογής προγραμμάτων αρχικής ή συμπληρωματικής επαγγελματικής κατάρτισης, διοικητικό, επιστημονικό, ή τεχνικό και εκπαιδευτικό προσωπικό αντίστοιχο προς τις λειτουργίες αυτές, τη χρήση κτιριακής υποδομής, η οποία είναι σύμφωνη με τον κτηριοδομικό κανονισμό, καθώς και εξοπλισμό, που εξυπηρετούν τις παραπάνω λειτουργίες τους, εφαρμόζουν πιστοποιημένα προγράμματα αρχικής ή συμπληρωματικής επαγγελματικής κατάρτισης που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα επαγγελματικά περιγράμματα, εφόσον υπάρχουν και χρησιμοποιούν εκπαιδευτές με ανάλογες γνώσεις ή και εμπειρία.

2. Τα δημόσια Ι.Ε.Κ που έχουν ιδρυθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν.2009/1992(ΦΕΚ 18 Α')²³⁸

---

²³⁸ Το άρθρο 5 με τίτλο «*Ίδρυση, Οργάνωση και λειτουργία των Ι.Ε.Κ*» αναφέρει ότι:

1.α. Η ίδρυση των Ι.Ε.Κ καθώς και η απαιτούμενη αύξηση των θέσεων μόνιμου ή με σύμβαση αορίστου χρόνου διοικητικού, τεχνικού, εκπαιδευτικού και λοιπού προσωπικού του Ο.Ε.Ε.Κ γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ β. Η μετατροπή, συγχώνευση, κατάργηση των Ι.Ε.Κ., ο καθορισμός των τμημάτων και ειδικοτήτων, καθώς και η μείωση του προσωπικού των Ι.Ε.Κ γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ.

2. Με αποφάσεις του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ ρυθμίζονται: α. Το περιεχόμενο της επαγγελματικής κατάρτισης, οι μέθοδοι παροχής επαγγελματικής κατάρτισης, τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων και εργαστηριακών ασκήσεων κατά ειδικότητα, τμήμα και επίπεδο κατάρτισης, η μορφή, η διάρκεια και όροι πρακτικής άσκησης και εφαρμογής, που μπορεί να πραγματοποιείται στα σχολικά εργαστηριακά κέντρα και εργαστήρια της δημόσιας εκπαίδευσης ή σε εργαστήρια των Ι.Ε.Κ. καθώς και σε εργαστήρια, υπηρεσίες και παραγωγικές μονάδες του δημόσιου, καθώς και του ιδιωτικού τομέα. β. Η έναρξη και λήξη των εκπαιδευτικών εξαμήνων, η διάρκεια των προγραμμάτων κατάρτισης, οι εγγραφές, οι μεταγεγραφές, η φοίτηση, οι εξετάσεις, τα εξέταστρα και τα διδάκτρα, τα παράβολα για την ίδρυση των ιδιωτικών Ι.Ε.Κ του παρόντος άρθρου και για την αναγνώριση ημεδαπών και αλλοδαπών τίτλων Ε.Ε.Κ

ως ένα σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής μεταφέρονται στην Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης. Τα Ι.Ε.Κ που έχουν ιδρυθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου από άλλα Υπουργεία ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εποπτεύονται ως προς το εκπαιδευτικό πλαίσιο από την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, ενώ ως προς την οργάνωση και λειτουργία από τους φορείς οι οποίοι τα συνέστησαν.

3. Για την οργάνωση, τη λειτουργία και τη διαχείριση των δημόσιων Ι.Ε.Κ. που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και την παροχή των αντίστοιχων υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης συνάπτονται προγραμματικές συμβάσεις κατά το άρθρο 21 από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και τις Περιφέρειες.

4. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ιδρύονται, μετατρέπονται, συγχωνεύονται και καταργούνται δημόσια Ι.Ε.Κ. που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.

5. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να συνιστώνται Ι.Ε.Κ. από Υπουργεία ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η αρμοδιότητα της οργάνωσης και λειτουργίας των Ι.Ε.Κ. αυτών ανήκει στο Υπουργείο ή

καθώς και ο τύπος των παρεχόμενων τίτλων. γ. Τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των εκπαιδευτών των Ι.Ε.Κ. καθώς και των εκπαιδευόμενων σε αυτά. δ. Κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τον κανονισμό επαγγελματικής κατάρτισης και λειτουργίας των Ι.Ε.Κ.

3. Με αποφάσεις του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ ρυθμίζεται η εκπαιδευτική διαδικασία στα Ι.Ε.Κ που μπορεί να περιλαμβάνει εκπαίδευση στην τάξη ή σε εργαστήρια ή εξ αποστάσεως και να πραγματοποιείται με πλήρη ή μερική φοίτηση, καθώς και με εναλλασσόμενα στάδια εκπαίδευσης και ελεγχόμενης κατάρτισης στους χώρους εργασίας.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδονται μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ, ρυθμίζονται τα κάθε είδους σχετικά με την πρακτική άσκηση των εκπαιδευόμενων θέματα.

5. Για τη στέγαση των Ι.Ε.Κ χρησιμοποιούνται κτίρια σχολικών μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ή άλλα κτίρια που πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ρυθμίζονται όλα τα σχετικά με την εφαρμογή αυτής της παραγράφου θέματα.

6. Είναι δυνατή η ίδρυση Ι.Ε.Κ από άλλα Υπουργεία, ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία και έχουν την ευθύνη της οργάνωσης και λειτουργίας των Ι.Ε.Κ αυτών, με κοινή απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο καθορισμός των προδιαγραφών και η έγκριση των προγραμμάτων των Ι.Ε.Κ αυτών γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ..

7. Είναι δυνατή η ίδρυση Ι.Ε.Κ. από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή από ιδιώτες. Η εποπτεία των Ι.Ε.Κ., που ιδρύονται από Ν.Π.Ι.Δ., ή από ιδιώτες, ασκείται από τον Ο.Ε.Ε.Κ σύμφωνα με τις αποφάσεις του Δ.Σ.

8. Η ίδρυση των Ι.Ε.Κ της προηγούμενης παραγράφου εγκρίνεται με τις αποφάσεις του Ο.Ε.Ε.Κ, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

9. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδονται ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, οι όροι και η διαδικασία άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των Ι.Ε.Κ της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου. Με όμοιες αποφάσεις ρυθμίζονται τα θέματα οργάνωσης, λειτουργίας, υπηρεσιακής και πειθαρχικής κατάστασης του προσωπικού, τα προσόντα και τα θέματα του πειθαρχικού δικαίου των ιδιοκτητών ή εκπρόσωπων των Ι.Ε.Κ αυτών και η διαδικασία διεξαγωγής των εξετάσεων και της εκδόσεως των τίτλων κατάρτισης των Ι.Ε.Κ αυτών, τα της κτιριολογικής και εργαστηριακής υποδομής και κάθε άλλο θέμα που έχει σχέση με τη γενικότερη λειτουργία αυτών, κατ' αναλογία με τα ισχύοντα για τα δημόσια Ι.Ε.Κ

το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που τα συνιστά και η αρμοδιότητα διαμόρφωσης του εκπαιδευτικού πλαισίου τους ανήκει στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.

6. Είναι δυνατή η ίδρυση Ι.Ε.Κ. από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή από ιδιώτες. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, χορηγείται άδεια λειτουργίας τους.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και οι προδιαγραφές που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας και το σύστημα πιστοποίησης των δομών, των προγραμμάτων και των εκπαιδευτών των Ι.Ε.Κ.. Με όμοιο διάταγμα καθορίζονται τα θέματα που αφορούν τη λειτουργία και τις παρεχόμενες από τα Ι.Ε.Κ. υπηρεσίες αρχικής ή συμπληρωματικής επαγγελματικής κατάρτισης, όπως είναι οι ειδικότητες, το περιεχόμενο, η διάρκεια και η εκπαιδευτική διαδικασία των σπουδών τους, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εγγραφών, μετεγγραφών, φοίτησης, εξετάσεων και έκδοσης των αποτελεσμάτων τους, οι υποχρεώσεις του προσωπικού, των εκπαιδευτών και των καταρτιζομένων, η πειθαρχική διαδικασία, τα πειθαρχικά όργανα και οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται στους παραπάνω.

8. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη διαδικασία της αδειοδότησης και την εφαρμογή του συστήματος πιστοποίησης των Ι.Ε.Κ., την οργάνωση των σπουδών, το περιεχόμενο των οδηγιών κατάρτισης ανά ειδικότητα, τους όρους σχεδιασμού και εφαρμογής της πρακτικής άσκησης, τα μέσα της διδασκαλίας και των πρακτικών ασκήσεων, το σύστημα αξιολόγησης του προσωπικού και των εκπαιδευτών, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με την εν γένει λειτουργία των Ι.Ε.Κ..

9. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα σχετικά με τη λειτουργία, τη διαχείριση, το προσωπικό, την υλικοτεχνική υποδομή και τις υπηρεσίες αρχικής ή συμπληρωματικής επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχουν τα δημόσια Ι.Ε.Κ., όπως είναι η διασφάλιση της κτηριακής υποδομής και του εξοπλισμού τους, ο καθορισμός διδασκτρών και εξεταστών και των δικαιούχων αυτών, ο καθορισμός παραβόλων, η στελέχωσή τους με προσωπικό, η απασχόληση εκπαιδευτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

10. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη λειτουργία και τη διαχείριση των ιδιωτικών Ι.Ε.Κ. και τα ειδικότερα θέματα σχετικά με τις υπηρεσίες αρχικής ή συμπληρωματικής επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχουν, όπως είναι ο καθορισμός των υποχρεώσεων των ιδιοκτητών, των προσόντων, των κωλυμάτων και των ασυμβιβάστων για την πρόσληψη οργάνων διοίκησης και για τον ορισμό εκπροσώπων τους, των υποχρεώσεων και του πειθαρχικού δικαίου των ιδιοκτητών, των οργάνων διοίκησης και των εκπροσώπων τους και κάθε σχετικό θέμα.

11. Για τη λειτουργία των Ι.Ε.Κ. εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις των παραγράφων 3, 4, 5 και 10 του άρθρου 5 του ν. 2009/1992.

12. Δεν απαιτείται πιστοποίηση της κτηριακής υποδομής των Ι.Ε.Κ. που λειτουργούν σε κτήρια σχολικών μονάδων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Αντίστοιχα για τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, το άρθρο 13 με τίτλο «Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης» του Νόμου 3879/2010 με τίτλο «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και άλλες διατάξεις» αναφέρει ότι: «1. Τα Κ.Ε.Κ. είναι νομικά πρόσωπα ή λειτουργούν στο πλαίσιο νομικών προσώπων, τα οποία έχουν κάποια από τις μορφές που προβλέπονται από την εθνική ή την κοινοτική νομοθεσία και σκοπό την παροχή υπηρεσιών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Τα Κ.Ε.Κ. έχουν οργανωτική διάρθρωση που περιλαμβάνει λειτουργίες διοίκησης, σχεδιασμού της εφαρμογής και εφαρμογής προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, διοικητικό, επιστημονικό ή τεχνικό και εκπαιδευτικό προσωπικό αντίστοιχο προς τις λειτουργίες αυτές, τη χρήση κτηριακής υποδομής, η οποία είναι σύμφωνη με τον κτηριοδομικό κανονισμό, καθώς και εξοπλισμό, που εξυπηρετούν τις παραπάνω λειτουργίες τους, εφαρμόζουν πιστοποιημένα προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα επαγγελματικά περιγράμματα, εφόσον υπάρχουν, και χρησιμοποιούν εκπαιδευτές με ανάλογες γνώσεις ή και εμπειρία. Αρμόδιος φορέας για την πιστοποίηση και την αδειοδότηση των Κ.Ε.Κ. είναι το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και οι προδιαγραφές που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο και καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας και το σύστημα πιστοποίησης των δομών, των προγραμμάτων και των εκπαιδευτών των Κ.Ε.Κ..

3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη διαδικασία της αδειοδότησης και την εφαρμογή του συστήματος πιστοποίησης των Κ.Ε.Κ. και, ιδίως, τα απαιτούμενα έντυπα και δικαιολογητικά, τα κριτήρια και η διαδικασία πιστοποίησής τους, τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για την πιστοποίηση και την αδειοδότηση, το σύστημα ελέγχου, αξιολόγησης και βαθμολόγησης, οι διοικητικές κυρώσεις για ελλιπή ή ψευδή στοιχεία της αίτησης ή για παράβαση των όρων της άδειας και κάθε θέμα σχετικό με την ίδρυση και λειτουργία των Κ.Ε.Κ. και τις παρεχόμενες από αυτά υπηρεσίες συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. »

Το γεγονός ότι οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης συνδέονται με την Εκπαίδευση Ενηλίκων όσο και με την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αποδεικνύει ότι δίνουν έμφαση στην επαγγελματική κατάρτιση. Όπως εξάλλου αναφέρει ο Γ. Τσιώλης²³⁹ «η συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση εντάσσεται στην λογική της δια βίου εκπαίδευσης-εξού και συνεχιζόμενη-, δίνει ωστόσο έμφαση στην παροχή επιπρόσθετων επαγγελματικών γνώσεων ή δεξιοτήτων με σκοπό την απόκτηση, τη διατήρηση ή την αναβάθμιση της θέσης εργασίας.»

²³⁹ «Εργασία και Κατάρτιση στους βιογραφικούς σχεδιασμούς των Νέων-Μια μικροκοινωνιολογική προσέγγιση, σελ. 463 “Δια Βίου Εκπαίδευση και Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση”», στο 5^ο Μέρος με τίτλο «Εκπαίδευση, Εξουσία και Γνώση: Μελέτες περιπτώσεων» του βιβλίου «Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Πολιτική μεταξύ Κράτους και Αγοράς» των Διονύση Ν. Γράββαρη και Νίκου Παπαδάκη, Αθήνα, 2005, Εκδόσεις Σαββάλα

Χρήςει αναφοράς σχετικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο (όπως τα άτομα που δεν έχουν αποκτήσει πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση -απόφοιτοι Τεχνικών Λυκείων, τελειόφοιτοι Λυκείου, διαφόρων επαγγελματικών σχολών κλπ), αποδεικνύει ότι όπως αναφέρει ο Γ. Τσιώλης²⁴⁰ «οι ανάγκες της παραγωγικής ευελιξίας και της “ευέλικτης εξειδίκευσης” η ρευστοποίηση του μοντέλου της “κανονικής” εργασιακής βιογραφίας, η αποσύνδεση των εργαζομένων από σταθερούς επαγγελματικούς ρόλους, αλλά και παράγοντες όπως η απροσδιοριστία στην αγορά εργασίας καθιστούν τα παραδοσιακά δομημένα συστήματα εκπαίδευσης ανέκανα να ανταποκριθούν στον προπαιδευτικό ρόλο τους και να καταρτίσουν επαγγελματικά τα άτομα. Αυτό το έλλειμμα καλείται να καλύψει το σύστημα της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στο βαθμό, που όντας άτυπο-εκτός δηλαδή του τυπικού δυσκίνητου και γραφειοκρατικά οργανωμένου συστήματος εκπαίδευσης-δύναται να παρέχει στους εργαζόμενους επίκαιρες προς τις ανάγκες της αγοράς εργασίας γνώσεις και δεξιότητες.».

Στο σημείο αυτό οφείλει να κατατεθεί ότι κομβικό ρόλο παίζει ότι η επαγγελματική θέση των κοινωνικών ομάδων χαρακτηρίζεται από την ανεργία (είτε αποτελούν μακροχρόνια άνεργοι ή μη). Όπως αναφέρει ο Ν. Παπαδάκης²⁴¹ «τα τελευταία χρόνια η Ελληνική Πολιτεία τείνει να αποδίδει μια αυξανόμενη σημασία στο ρόλο της κατάρτισης, θεωρώντας ότι η τελευταία καταλαμβάνει κομβικό ρόλο στο πλέγμα κρίσιμων δημόσιων πολιτικών (και δη των πολιτικών απασχόλησης, αλλά και της μακροοικονομικής πολιτικής). Η πολιτική για τη Δια Βίου Μάθηση γίνεται αντιληπτή κυρίως ως μια ενεργητική πολιτική απασχόλησης, ενώ εξακολουθούν να υφίστανται αναφορές (ειδικά στα πλαίσια του ΕΣΔΕν) στο ρόλο της κατάρτισης ως στρατηγικής ενσωμάτωσης και κοινωνικής ένταξης.» Σύμφωνα εξάλλου με τον Γ. Τσιώλη²⁴² «η θεώρηση της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης ως πολιτικής καταπολέμησης της ανεργίας στηρίζεται στην υπόθεση ότι η ανεργία και ιδιαίτερα η ανεργία των νέων οφείλεται στην αναντιστοιχία και αδυναμία σύζευξης των επαγγελματικών προσόντων, τα οποία έχουν αποκτήσει κατά την διαδρομή τους στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.»

Σύμφωνα με τον αριθμό των εγγεγραμμένων στις Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ καταχωρούνται και υπολογίζονται στο σύνολο των εγγεγραμμένων και οι εποχιακά απασχολούμενοι. Περαιτέρω με βάση τα καταχωρημένα στοιχεία στο νέο μηχανογραφικό σύστημα του ΟΑΕΔ προκύπτει ότι για την ανεργία στην Αρκαδία, την τετραετία 2004-2008²⁴³ ο άνεργος πληθυσμός μειώθηκε από τις 31 Δεκεμβρίου 2004, από 3.679 έως τις 31 Οκτωβρίου 2008 σε 2.863.

²⁴⁰ «Εργασία και Κατάρτιση στους βιογραφικούς σχεδιασμούς των Νέων-Μια μικροκοινωνιολογική προσέγγιση, σελ. 464 “Δια Βίου Εκπαίδευση και Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση”», στο 5^ο Μέρος με τίτλο «Εκπαίδευση, Εξουσία και Γνώση: Μελέτες περιπτώσεων» του βιβλίου «Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Πολιτική μεταξύ Κράτους και Αγοράς» των Διονύση Ν. Γράββαρη και Νίκου Παπαδάκη, Αθήνα, 2005, Εκδόσεις Σαββάλα

²⁴¹ «4.1 Η ελληνική “κατάσταση των πραγμάτων”. Μια συνοπτική συγχρονική αποτίμηση κάποιων τάσεων αναφορικά με την κατάρτιση κοινωνικά ευπαθών ομάδων» στο Κεφάλαιο «Εκπαιδευτική Πολιτική και Πολιτικές Κατάρτισης: Οι δεξιότητες στον αστερισμό της Δια Βίου Μάθησης», σελ.175 του βιβλίου «Προς την “Κοινωνία των Δεξιοτήτων”»;

²⁴² «Εργασία και Κατάρτιση στους βιογραφικούς σχεδιασμούς των Νέων-Μια μικροκοινωνιολογική προσέγγιση, σελ. 465 “Δια Βίου Εκπαίδευση και Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση”», στο 5^ο Μέρος με τίτλο «Εκπαίδευση, Εξουσία και Γνώση: Μελέτες περιπτώσεων» του βιβλίου «Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Πολιτική μεταξύ Κράτους και Αγοράς» των Διονύση Ν. Γράββαρη και Νίκου Παπαδάκη, Αθήνα, 2005, Εκδόσεις Σαββάλα

²⁴³ Οι ημερομηνίες που λήφθηκαν υπόψη είναι οι: 31 Δεκέμβρη 2004, 31 Δεκέμβρη 2005, 30 Νοεμβρίου 2006, 31 Ιανουαρίου 2007, 31 Οκτωβρίου 2008. Οι πληροφορίες ανακτήθηκαν από την επίσημη ιστοσελίδα του, Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού» (ΕΙΕΑΔ) <http://www.eiead.gr/>, την Τρίτη 29 Μαΐου 2012. Για την υπόλοιπη 4ετία μέχρι και το 2012 δεν βρέθηκαν πρόσθετες πληροφορίες

Ειδικότερα:

ΕΤΟΣ	ΑΝΔΡΕΣ	(%)	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	(%)	ΣΥΝΟΛΟ
2004	1.162	31,58%	2.517	68,42%	3.679
2005	1.129	33,10%	2.282	66,90%	3.411
2006	1.007	1,007	2.163	68,23%	3.170
2007	1.002	33,92%	1.952	66,08%	2.954
2008	812	28,36	2.051	71,64	2.863

Παράλληλα το χρονικό διάστημα από τον Δεκέμβριο του 2011 μέχρι και τον Μάιο του 2012, παρατηρείται σε πανελλαδικό επίπεδο σταδιακή μείωση του αριθμού των εκπαιδευτικών επιδοτούμενων ανέργων²⁴⁴.

Πιο αναλυτικά, τον μήνα Δεκέμβριο (2011), το σύνολο των εκπαιδευτικών επιδοτούμενων ανέργων ανερχόταν σε πανελλαδικό επίπεδο, 2.560 άνεργους (ποσοστό 0,93%). Αντίστοιχα το μήνα Ιανουάριο (2012), το σύνολο των εκπαιδευτικών επιδοτούμενων ανέργων ανερχόταν σε πανελλαδικό επίπεδο, 1.250 άνεργους (ποσοστό 0,46%). Παράλληλα, το μήνα Φεβρουάριο (2012), το σύνολο των εκπαιδευτικών επιδοτούμενων ανέργων ανερχόταν σε πανελλαδικό επίπεδο, 855 άνεργους (ποσοστό 0,30%). Επιπλέον το μήνα Μάρτιο (2012), το σύνολο των εκπαιδευτικών επιδοτούμενων ανέργων ανερχόταν σε πανελλαδικό επίπεδο, 787 άνεργους (ποσοστό 0,26%). Ακόμα το μήνα Απρίλιο (2012), το σύνολο των εκπαιδευτικών επιδοτούμενων ανέργων ανερχόταν σε πανελλαδικό επίπεδο, 432 άνεργους (ποσοστό 0,17%). Επίσης το μήνα Μάιο (2012), το σύνολο των εκπαιδευτικών επιδοτούμενων ανέργων ανερχόταν σε πανελλαδικό επίπεδο, 359 άνεργους (ποσοστό 0,17%)

Αντίστοιχα στην αντίστοιχη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε την κοινωνική θέση των καταρτιζόμενων, «Όσον αφορά τις ηλικιακές ομάδες, τα 2 Κ.Ε.Κ. συμφωνούν ότι όλες οι ομάδες είναι εν δυνάμει καταρτιζόμενοι, δεν υπάρχει δηλαδή κάποια ομάδα που να παρακολουθεί περισσότερο από κάποια άλλη. Το εκπαιδευτικό επίπεδο των καταρτιζόμενων διαφέρει μεταξύ των 2 Κ.Ε.Κ. Το Κ.Ε.Κ. Αυτοδιοίκησης Κορινθίας απαντά ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των καταρτιζόμενων έχει τελειώσει Πρωτοβάθμια ή Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, ενώ το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. απαντά αντίστοιχα ότι το μεγαλύτερο ποσοστό καταρτιζόμενων έχει τελειώσει Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ή κατέχει πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Αξίζει να διερευνηθεί επίσης, το ποιες ομάδες καταρτιζόμενων συναντά κανείς στα προγράμματα κατάρτισης. Υπάρχουν προγράμματα που απευθύνονται σε εργαζόμενους, σε άνεργους καθώς και σε Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες. Το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. καταρτίζει όλες αυτές τις ομάδες και αναφέρει ενδεικτικά ότι στις Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες καταρτίζει Αθίγγανους. Το Κ.Ε.Κ. Αυτοδιοίκησης έχει καταρτίσει συνολικά 350 εργαζόμενους, 1000 άνεργους και 120 άτομα που ανήκουν σε Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες. Ενδεικτικά, όσον αφορά τις Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες, απαντά ότι καταρτίζει Παλλινοστούντες, Αθίγγανους και Μακροχρόνια άνεργους.»

²⁴⁴ Οι πληροφορίες προέρχονται από τις αντίστοιχες ανακοινώσεις στατιστικών στοιχείων από την ιστοσελίδα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού <http://www.oaed.gr/> για το χρονικό διάστημα Δεκέμβριος 2011 - Μάιος 2012.

Η διετής θητεία του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, επιβεβαιώνεται από την παράγραφο 5 του άρθρου 13 του Νόμου 2009/1992 με ημερομηνία 14 Φεβρουαρίου 1992 «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης», όπου αναφέρει: «Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων και σύμφωνης γνώμης του Δ.Σ του ΟΕΕΚ και κατά παρέκκλιση τυχόν ειδικών διατάξεων είναι δυνατή η μερική ή ολική απόσπαση στον ΟΕΕΚ, εκπαιδευτικών λειτουργών, διοικητικού και λοιπού προσωπικού του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για την κάλυψη αναγκών αυτού σε προσωπικό. Η χρονική διάρκεια της απόσπασης ορίζεται μέχρι ένα έτος με δυνατότητα ανανέωσης της. Η μισθοδοσία των αποσπώμενων βαρύνει τις υπηρεσίες από τις οποίες αποσπώνται. Ο χρόνος της απόσπασης τους θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην θέση από την οποία αποσπώνται για κάθε συνέπεια.»

Ακριβέστερα η διετής θητεία του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, επιβεβαιώνεται στην υπ' αριθμόν 121 Υπουργική Απόφαση με τίτλο «Κανονισμός λειτουργίας του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ)», με ημερομηνία 9 Ιουνίου 1992 (ΦΕΚ Β' 371) και ειδικότερα στο άρθρο 4 με τίτλο «Προϊστάμενοι», στην παράγραφο 2^α, όπου αναφέρεται: «Ως Διευθυντές και Αναπληρωτές Διευθυντές των Ι.Ε.Κ τοποθετούνται: α) υπάλληλοι των κλάδων Π.Ε και Τ.Ε Επαγγελματικής Κατάρτισης ή εκπ/κοί δευτεροβάθμιας εκπ/σης που έχουν πενταετή εμπειρία στην Ε.Ε.Κ κατά προτίμηση σε θέματα διοίκησης σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. ή β) μέλη ΔΕΠ των Α.Ε.Ι ή μέλη Ε.Π των Τ.Ε.Ι.»

Επίσης στην παράγραφο 4α του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι: «Κατά την πρώτη εφαρμογή της απόφασης αυτής και μέχρι να συντρέξουν όλες οι προϋποθέσεις επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων σύμφωνα με τα ισχύοντα στο δημόσιο, προϊστάμενοι όλων των οργανικών μονάδων της Κ.Υ του Ο.Ε.Ε.Κ, πλην του Νομικού Γραφείου, των γραμματειών των Ι.Ε.Κ τοποθετούνται μόνιμοι υπάλληλοι με βαθμό Α' που υπηρετούν οργανικά ή με απόσπαση στον Ο.Ε.Ε.Κ και έχουν τα τυπικά προσόντα των κλάδων από τους οποίους ορίζονται οι Προϊστάμενοι των ως άνω οργανικών μονάδων και θέσεων καθώς επίσης και τα τυχόν επιπλέον προσόντα των υπαλλήλων των ως άνω κλάδων που απαιτούνται για την τοποθέτησή τους ως Προϊσταμένων, σύμφωνα με το άρθρο αυτό. Προκειμένου για τις Διευθύνσεις Κατάρτισης Ερευνών και Προγραμματισμού της Κ.Υ του Ο.Ε.Ε.Κ και των Τμημάτων αυτών καθώς και ως Διευθυντές και Αναπληρωτές Διευθυντές των Ι.Ε.Κ μπορούν να τοποθετούνται και εκπ/κοί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν τα προσόντα που απαιτούνται για τον ορισμό τους ως προϊσταμένων κατά την παράγραφο 1 και 2 του άρθρου αυτού, καθώς και μέλη ΔΕΠ των Α.Ε.Ι ή μέλη Ε.Π των Τ.Ε.Ι. Η τοποθέτηση των Διευθυντών και Αναπληρωτών Διευθυντών των Ι.Ε.Κ σύμφωνα με την παράγραφο αυτή γίνεται για δύο χρόνια με την επιφύλαξη της παραγρ. 5 του άρθρου 13 του Ν.2009/1992 »

Όπως προαναφέρθηκε, ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, κατέχει την θέση του για δώδεκα έτη ενώ είναι απόφοιτος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και τα υπόλοιπα 15-16 χρόνια έχει ασχοληθεί αρκετά με την Εκπαίδευση Ενηλίκων. Δεδομένου ότι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ συστήθηκε το 1998, το προφίλ του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ σύμφωνα με το Άρθρο 4 με τίτλο «Κριτήρια Πιστοποίησης» παράγραφος 2.2 με τίτλο «Απαιτούμενα Προσόντα» της Κοινής

Υπουργικής Απόφασης 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)» ο Διευθυντής του ΚΕΚ θεσμικά:

- «απαιτείται να διαθέτει είτε επαγγελματική εμπειρία στη διοίκηση τουλάχιστον τριών (3) ετών, είτε εκπαιδευτική εμπειρία τουλάχιστον τριών (3) ετών στην κατάρτιση ενηλίκων. Ως εκπαιδευτική εμπειρία νοείται η εμπειρία στον σχεδιασμό, στην οργάνωση, στην υλοποίηση, στη διδασκαλία και στην αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Στην περίπτωση που η εκπαιδευτική εμπειρία είναι μόνο διδακτική, θα πρέπει να βεβαιώνεται για κάθε έτος διδασκαλία τουλάχιστον 150 ωρών»
- «να είναι πλήρους απασχόλησης στο Κ.Ε.Κ. Εάν η εργασιακή του σχέση με τον φορέα του Κ.Ε.Κ. είναι ιδιωτικού δικαίου, να έχει σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, πλήρους απασχόλησης, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να υπάρχει νόμιμη πράξη ορισμού των καθηκόντων του με πλήρη απασχόληση στο Κ.Ε.Κ. διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους και πάντοτε να»
- «προσκομίζεται έγγραφη αποδοχή του εργαζομένου για την ανάληψη των σχετικών καθηκόντων του. Με ευθύνη του φορέα του Κ.Ε.Κ. και εφ' όσον απαιτείται, θα πρέπει τα ανωτέρω να ανανεώνονται έγκαιρα, ώστε να καλύπτεται όλη η χρονική διάρκεια της πιστοποίησης του φορέα για το Κ.Ε.Κ.»
- «να μην έχει οποιασδήποτε μορφής σχέση με άλλο Κ.Ε.Κ., εκτός αυτής του εκπαιδευτή. Συνεκτιμώνται: οι τίτλοι σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής ή αντίστοιχοι τίτλοι σπουδών σχολών της αλλοδαπής, συνοδευόμενοι από πράξη αναγνώρισης του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. ή από πιστοποιητικό αναγνώρισης του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. για την ισοτιμία ή/ και την αντιστοιχία.»
- «οι αναγνωρισμένοι τίτλοι που αποδεικνύουν τη γνώση μιας ξένης γλώσσας.
- η εμπειρία και ευαισθητοποίηση σε θέματα ισότητας ευκαιριών.»

Αντίστοιχα για την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, ως Συντονίστρια Ενεργειών Κατάρτισης, σύμφωνα με το Άρθρο 4 με τίτλο «Κριτήρια Πιστοποίησης» παράγραφος 2.3 με τίτλο «Απαιτούμενα Προσόντα» της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)» η Διευθύντρια απαιτείται θεσμικά: «Τα Κ.Ε.Κ. υποχρεούνται να απασχολούν έναν Συντονιστή Ενεργειών Κατάρτισης σε κάθε Δομή του Κ.Ε.Κ. Ο Συντονιστής Ενεργειών Κατάρτισης απαιτείται:

- να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών σχολών της αλλοδαπής, συνοδευόμενου από πράξη αναγνώρισης του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. ή από πιστοποιητικό αναγνώρισης του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. για την ισοτιμία ή/ και την αντιστοιχία.
- να έχει εκπαιδευτική εμπειρία τριών (3) τουλάχιστον ετών μετά το πέρας των σπουδών στην κατάρτιση ενηλίκων, σε αντικείμενο συναφές με την εξειδίκευση του Κ.Ε.Κ. Ως εκπαιδευτική εμπειρία νοείται η εμπειρία στον σχεδιασμό, την οργάνωση, την υλοποίηση, τη διδασκαλία και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Στην περίπτωση που η εκπαιδευτική εμπειρία είναι μόνο διδακτική, θα πρέπει να βεβαιώνεται για κάθε έτος διδασκαλία τουλάχιστον 150 ωρών.
- να μην έχει οποιασδήποτε μορφής σχέση με άλλο Κ.Ε.Κ., εκτός αυτής του εκπαιδευτή.

- εάν η εργασιακή του σχέση με τον φορέα του Κ.Ε.Κ. είναι ιδιωτικού δικαίου, να έχει σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, απασχόλησης, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να υπάρχει νόμιμη πράξη ορισμού των καθηκόντων του με απασχόληση στο Κ.Ε.Κ. διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους και πάντοτε να προσκομίζεται έγγραφη αποδοχή του εργαζομένου για την ανάληψη των σχετικών καθηκόντων του. Με ευθύνη του φορέα του Κ.Ε.Κ. και εφ' όσον απαιτείται, θα πρέπει τα ανωτέρω να ανανεώνονται έγκαιρα, ώστε να καλύπτεται όλη η χρονική διάρκεια της πιστοποίησης του φορέα για το Κ.Ε.Κ.
- εάν η σχέση του με το Κ.Ε.Κ. είναι ανεξάρτητων υπηρεσιών να έχει σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών τουλάχιστον ενός έτους.
- Συνεκτιμώνται: οι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών της ημεδαπής ή αντίστοιχοι τίτλοι σπουδών σχολών της αλλοδαπής, συνοδευόμενοι από πράξη αναγνώρισης του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. ή από πιστοποιητικό αναγνώρισης του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. για
- την ισοτιμία ή/ και την αντιστοιχία, οι αναγνωρισμένοι τίτλοι που αποδεικνύουν τη γνώση μιας ξένης γλώσσας, η ειδική εκπαίδευση (εκπαίδευση εκπαιδευτών)
- η εμπειρία και ευαισθητοποίηση σε θέματα ισότητας ευκαιριών»

Αντίστοιχα στην αντίστοιχη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε το εκπαιδευτικό επίπεδο του Διευθυντικού Προσωπικού, «παρατηρείται ότι και στα δύο Κ.Ε.Κ. έχουν υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Μάλιστα, στο Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. το Διευθυντικό προσωπικό κατέχει Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών, ενώ στο Κ.Ε.Κ. Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κατέχει πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Το Διοικητικό προσωπικό²⁴⁵ κατέχει και στα δύο Κ.Ε.Κ. πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και οι Εξωτερικοί Συνεργάτες από πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης μέχρι και Διδακτορικό Τίτλο σε κάποιες περιπτώσεις. Οι Εξωτερικοί Συνεργάτες, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι Εκπαιδευτές Ενηλίκων²⁴⁶ έχουν συνήθως, πολύ υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης γιατί το έργο τους απευθύνεται σε ενήλικες.»

Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (INEΔΙΒΙΜ) <http://cert.gsae.edu.gr/iek/>, υπάρχουν 14 τομείς που αφορούν: τον Γεωτεχνικό τομέα, Δομικές και συναφείς κατασκευές, Ένδυση και Υπόδηση, Ενέργειας-Περιβάλλοντος, Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Εφαρμοσμένων Τεχνών, Μηχανολογίας-Ηλεκτρολογίας-Ηλεκτρονικών, Πληροφορικής-Τηλεπικοινωνιών-Δικτύων, Πολιτισμού-Αθλητισμού, Τουρισμού-Μεταφορών, Τροφίμων και Ποτών, Υγείας-Αισθητικής-Κοινωνικών Υπηρεσιών, Χημικής Βιομηχανίας, Χρηματοπιστωτικών και Διοικητικών Υπηρεσιών.

Ειδικότερα ο Γεωτεχνικός Τομέας εντάσσεται στις ομάδες Αξιοποίησης Ζωικού και Φυτικού Πλούτου. Η ομάδα Αξιοποίησης Ζωικού Πλούτου περιλαμβάνει τρεις ειδικότητες που αφορούν: Τεχνικός αναπαραγωγής αγροτικών ζώων, Τεχνικός Μελισσοκομίας-Σηροτροφίας, Τεχνικός Πτηνοτροφίας. Η ομάδα Αξιοποίησης Φυτικού Πλούτου περιλαμβάνει δέκα ειδικότητες που αφορούν: Βοηθός Γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, Διαχειριστής Γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, Ειδικός Δασικής Προστασίας, Τεχνικός Αμπελουργίας-Οινουργίας,

Ανθοκομίας, Αρδεύσεων, Βιολογικής Οικολογικής Γεωργίας, Δενδροκομίας και Μεταποίησης-Επεξεργασίας Προϊόντων Ελιάς-Φιστικιάς, Θερμοκηπίων, Συντήρησης και Επισκευής Γεωργικών Μηχανημάτων. Ο τομέας Δομικών και Συναφών Κατασκευών εντάσσεται στις ομάδες Διαδικασιών Σχεδιασμού και Δομικών. Η ομάδα Διαδικασιών Σχεδιασμού περιλαμβάνει δύο ειδικότητες που αφορούν: Σχεδιαστής μέσω η/υ, Τεχνικός τοπογραφικών εφαρμογών. Η ομάδα Δομικών περιλαμβάνει εννέα ειδικότητες που αφορούν: Γυψαδόρος-Σοβατζής, Ειδικός Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS), Ελαιοχρωματιστής, κτίστης, Λιθόξοος-Μαρμαράς και Λιθοχαράκτης, Τεχνικός Δομικών Έργων, Επισκευής και Συντήρησης Ιστορικών και Παραδοσιακών κτιρίων, Δομικών Έργων Αλουμινίου και Σιδήρου, Μωσαϊκών Πλακοστρώσεων. Ο τομέας Ένδυσης και Υπόδησης εντάσσεται στην ομάδα Ένδυσης και αφορά τις ειδικότητες Ειδικού ενδυματολογίας και σχεδίασης μόδας, ιεροράπτης και τεχνικός δερμάτινης ένδυσης-Αξεσουάρ δερμάτινων ειδών και υπόδησης. Ο τομέας Ενέργειας-Περιβάλλοντος εντάσσεται στην ομάδα Περιβάλλοντος και αφορά τις ειδικότητες: Τεχνικός Διαχείρισης και Ανακύκλωσης Αποβλήτων, Ελέγχου και Βιομηχανικού και Εργασιακού Περιβάλλοντος, Ελέγχου Ρύπανσης και Εγκαταστάσεων Αντιρρύπανσης. Ο τομέας Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης εντάσσεται στις ομάδες εντάσσεται στις ομάδες Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Η ομάδα Επικοινωνίας περιλαμβάνει τέσσερις ειδικότητες: Αθλητική Δημοσιογραφία, Δημοσιογραφίας-Συντάκτες και Ρεπόρτερς, Διαφήμισης, Παραγωγός Ραδιοφωνικών Εκπομπών. Η ομάδα Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης περιλαμβάνει τέσσερις ειδικότητες: Εικονολήπτης, Ηχολήπτης, Οργανωτικός Συντονιστής Παραγωγής (Παραγωγός), Χειριστής Ηλεκτρονικής Συνάρμοσης Εικόνας (Monter). Ο τομέας Εφαρμοσμένων Τεχνών εντάσσεται στις ομάδες Διακόσμησης-Σχεδίασης, Εκτυπώσεων-Γραφικών Τεχνών, Πολιτισμού, Συντήρησης και Φωτογραφίας. Η ομάδα Διακόσμησης-Σχεδίασης περιλαμβάνει δώδεκα ειδικότητες που αφορούν: Αγιογράφος Βυζαντινών Εικόνων και Τοιχογραφιών, Ειδικός Βυζαντινής Αγιογραφίας, Σχεδιασμού Επίπλου, Ξυλογλύπτης, Ξυλουργός, Τεχνικός Διακόσμησης, Κοσμήματος Παραγωγής, Σχεδιασμού Κοσμήματος, Υαλουργός Επιστημονικών Οργάνων, Χειροποίητου Κοσμήματος, Ψηφιογραφίας και Τεχνίτης Ψηφιδωτών. Η ομάδα Εκτυπώσεων-Γραφικών περιλαμβάνει τέσσερις ειδικότητες που αφορούν: Βιβλιοδέτης, Γραφίστας Εντύπου και Ηλεκτρονικών Μέσων, Εικονογράφος-Σκιτσογράφος, Τεχνικός κινούμενης εικόνας ηλεκτρονικής σχεδίασης γραφήματος. Η ομάδα Πολιτισμού περιλαμβάνει την ειδικότητα Υποκριτική Θεάτρου-Κινηματογράφου. Η ομάδα Συντήρησης περιλαμβάνει τις οκτώ ειδικότητες που αφορούν: Αργυροχρυσοχοΐα, τεχνικός παραγωγής Κεραμικής, Παραδοσιακών τεχνών, Συντήρηση Βιβλιακού και Αρχαιακού Υλικού, Συντήρηση Έργων Ζωγραφικής, Συντήρηση Έργων Τέχνης, Χειροποίητης Κεραμικής και Ωρολογοποιίας. Η ομάδα Φωτογραφίας περιλαμβάνει τις δύο ειδικότητες που αφορούν: τεχνικός εργαστηρίου φωτογραφίας και λήψης φωτογραφίας. Ο τομέας Μηχανολογίας-Ηλεκτρολογίας-Ηλεκτρονικών περιλαμβάνει τις ομάδες Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικών και Μηχανολογίας. Η ομάδα Ηλεκτρολογίας περιλαμβάνει τις έξι ειδικότητες που αφορούν: Τεχνικός Ανελκυστήρων, Αυτοματισμών, Εσωτερικών Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων, Περιελίξεων Ηλεκτρικών Μηχανών. Η ομάδα Ηλεκτρονικών περιλαμβάνει τις οκτώ ειδικότητες που αφορούν: Τεχνικός Η/Υ και Ηλεκτρονικών Μηχανών Γραφείου, Ηλεκτρονικός Βιομηχανικών Εφαρμογών, Ιατρικών Οργάνων, Κινητής Τηλεφωνίας και Επικοινωνιών, Οργάνων Μετρήσεων, Ραδιοτηλεοπτικών και Ηλεκτροακουστικών Διαλέξεων, Συναρμολόγησης Ηλεκτρονικών Μικροσυσκευών, Συστημάτων Τηλεπικοινωνιών και Μετάδοσης Πληροφορίας. Η ομάδα Μηχανολογίας περιλαμβάνει τις δώδεκα ειδικότητες που

αφορούν: *Τεχνικός Αερίων Καυσίμων, Αυτοκίνητων Οχημάτων, Εγκαταστάσεων Ψύξης Αερισμού και Κλιματισμού, Εργαλειομηχανών Αριθμητικού Ελέγχου C.N.C, Θερμικών και Υδραυλικών Εγκαταστάσεων, Μηχανημάτων Έργων, Μηχανοτρονικής, Μηχανών Θαλάσσης και Σκαφών Αναψυχής, Μοτοποδηλατών και Μοτοσικλετών, Φανοποιίας και Βαφής Αυτοκίνητων Οχημάτων, Τεχνίτης Εγκαταστάσεων Θέρμανσης και Υδρευσης-Αποχέτευσης.* Ο τομέας Πληροφορικής-Τηλεπικοινωνιών-Δικτύων περιλαμβάνει την ομάδα Πληροφορικής με τις δεκατρείς ειδικότητες που αφορούν: *Τεχνικός Διαχείρισης Συστημάτων & Παροχής Υπηρεσιών Intranet-Internet, Δικτύων, Δικτύων Υπολογιστών, Εφαρμογών Ιατρικής Πληροφορικής, Εφαρμογών Πληροφορικής (με Πολυμέσα-multimedia), Εφαρμογών Πληροφορικής, Δικτύων & Αυτοματισμού Γραφείου, Η/Υ-Επικοινωνιών και Δικτύων, Προγραμματισμού Παιχνιδιών και Ψυχαγωγικών Εφαρμογών (Video games), Συστημάτων Υπολογιστών, Σχεδίασης και Ανάπτυξης Ιστοσελίδων (Web Designer-Developer), Τεχνολογίας Internet, Τηλεπληροφορικής.* Ο τομέας Πολιτισμού-Αθλητισμού περιλαμβάνει τις ομάδες Πολιτισμού και Αθλητισμού. Η ομάδα Αθλητισμού περιλαμβάνει δεκατρείς ειδικότητες: *Διοικητικό Στέλεχος Αθλητισμού, Προπονητής Αθλήματος και Προπονητής Σκάκι.* Η ομάδα Πολιτισμού περιλαμβάνει τρεις ειδικότητες: *Ειδικός καρναβαλικών κατασκευών, Σκηνογράφος-Ενδυματολόγος, Μακιγιάζ Θεάτρου-Σκηνής, Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση, Μουσική με τεχνολογία, Σεναριογράφος, Σκηνοθέτης, τεχνικός καρναβαλικής ενδυμασίας, τεχνικός κατασκευής εγχόρδων μουσικών οργάνων, τεχνικός μουσικής δισκογραφίας & ζωντανών εμφανίσεων, Τεχνικός σκηνοθεσίας θεάτρου και Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων.* Ο τομέας Τουρισμού-Μεταφορών περιλαμβάνει τις ομάδες Μεταφορών, Ξενοδοχειακών Υπηρεσιών, Τουριστικών Υπηρεσιών, Τροφίμων. Η ομάδα Μεταφορών περιλαμβάνει πέντε ειδικότητες: *Εκπαιδευτής Υποψηφίων Οδηγών, Επιμελητής πτήσεων, Οδηγός Ταξί, Τεχνικός Μεταφοράς εμπορευμάτων αερομεταφορών και Υπάλληλος αεροδρομίου.* Η ομάδα Ξενοδοχειακών Υπηρεσιών περιλαμβάνει τρεις ειδικότητες: *Ειδικός Ξενοδοχειακής Ψυχαγωγίας, Ξενοδοχειακών Υπηρεσιών και Τροφοδοσίας και Υπεύθυνος Υποδοχής και Φιλοξενίας.* Η ομάδα Τουριστικών Υπηρεσιών περιλαμβάνει έντεκα ειδικότητες: *Ειδικός αεροπορικών εταιρειών, Διαχείρισης τουριστικών εκδηλώσεων, ειδικός Θαλασσοθεραπείας SPA, ειδικός λουτροθεραπείας SPA, Ναυτιλιακής κατεύθυνσης, τουριστικού πρακτορείου, Επιμελητής-Ξεναγός Εθνικών Δρυμών και χώρων αναψυχής, στέλεχος Τουρισμού Υπαίθριων Δραστηριοτήτων, Συνόδος Βουνού, Τουριστικός Συνόδος, Υπάλληλος Τουριστικού Γραφείου.* Η ομάδα Τροφίμων περιλαμβάνει οκτώ ειδικότητες: *Βοηθός αρτοποιού-ζαχαροπλάστη, Εστιατορικής τέχνης, Ζαχαροπλαστικής τέχνης, Μαγειρικής τέχνης, τεχνικός Αρτοποιίας-Ζαχαροπλαστικής, Μαγειρικής τέχνης, Υπάλληλος Μπαρ, Μονάδας Συστηματοποιημένου Επισιτισμού (Catering).* Ο τομέας Τροφίμων και Ποτών περιλαμβάνει την ομάδα Τεχνολογίας Τροφίμων που αφορά τις ειδικότητες: *Τεχνικός επεξεργασίας Γάλακτος και Ποτοποιίας Αποσταγματοποιίας.* Ο τομέας Υγείας-Αισθητικής-Κοινωνικών Υπηρεσιών, περιλαμβάνει τις ομάδες Αισθητικής, Κοινωνικών Υπηρεσιών και Υγείας. Η ομάδα Αισθητικής περιλαμβάνει δύο ειδικότητες: *Κομμωτής-Τεχνικός Περιποίησης κόμης, τεχνίτης περιποίησης νυχιών.* Η ομάδα Κοινωνικών Υπηρεσιών περιλαμβάνει πέντε ειδικότητες: *Εκκλησιαστική και Πολιτιστική Κατάρτιση, Προσχολικής Αγωγής Δραστηριοτήτων Δημιουργίας και Εκφρασης, Προσχολικής Αγωγής Ημερήσιας Φροντίδας Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες, Στέλεχος Οργάνωσης και Διοίκησης Παιδικών Κατασκηνώσεων και Στέλεχος Υπηρεσιών Ασφαλείας.* Η ομάδα Υγείας περιλαμβάνει είκοσι ειδικότητες: *Βοηθός Αναισθησιολογίας, Οδοντίατρον, Φυσικοθεραπευτή-Υπάλληλος Εργαστηρίου Φυσικοθεραπείας, Φυσικοθεραπευτή σε Ιαματικές Πηγές και Λουτρά, Διασώστης-*

Πλήρωμα Ασθενοφόρου, Ιατρικός Επισκέπτης, Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων Αιματολογικού Εργαστηρίου, Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων Βιοχημικού και Μικροβιολογικού Εργαστηρίου, Ιατρικών Συσκευών Ακτινοθεραπείας, Ιατρικών Συσκευών Απεικονίσεων, Νοσηλευτικής Ατόμων με Ψυχικές Παθήσεις, Νοσηλευτικής Μονάδων Εντατικής Θεραπείας, Νοσηλευτικής Ογκολογικών Παθήσεων, Νοσηλευτικής Τραυματολογίας, Νοσηλευτικής Χειρουργείου, Οδοντοτεχνικής Ορθοδοντικής, Οδοντοτεχνικής Πορσελάνης, Τεχνικός Εφαρμογών Οπτικής και Τεχνικός Προθετικών-Ορθωτικών και λοιπών Μέσων Αποκατάστασης. Ο τομέας Χημικής Βιομηχανίας, περιλαμβάνει τις ομάδες: Μετάλλων και Χημικής Παραγωγής. Η ομάδα Μετάλλων περιλαμβάνει δύο ειδικότητες: Τεχνικός Επιμεταλλώσεων και Μεταλλικών Επιφανειών. Η ομάδα Χημικής Παραγωγής περιλαμβάνει τρεις ειδικότητες: Τεχνικός Ελέγχου Υλικών, Τεχνικός Κεραμικών Υλικών, Τεχνικός Φαρμάκων Καλλυντικών και παρεμφερών προϊόντων. Ο τομέας Χρηματοπιστωτικών και Διοικητικών Υπηρεσιών, περιλαμβάνει τις ομάδες: Διοικητικών, Οικονομικών. Η ομάδα Διοικητικών περιλαμβάνει πέντε ειδικότητες: Γραμματέας Διεύθυνσης, Γραμματέας Νομικών Επαγγελμάτων, Τειρεσίας: Άτομα με προβλήματα Όρασης Χειριστές Τηλεφωνικού Κέντρου, τεχνικός Διανομής και Εξυπηρέτησης Πελατών. Η ομάδα Οικονομικών περιλαμβάνει εικοσιένα ειδικότητες: Διοικητικό και Οικονομικό Στέλεχος Επιχειρήσεων, Ειδικός Ασφαλιστικών Εργασιών, Ειδικός Εμπορίας, Διαφήμισης και Προώθησης Προϊόντων (Marketing), Ειδικός Εμπορικών Επιχειρήσεων, Ειδικός Κοστολόγησης στη Βιομηχανία-Βιοτεχνία, Ειδικός Μηχανογραφημένου Λογιστηρίου, Ειδικός Πωλήσεων, Ειδικός Τραπεζικών Εργασιών, Ειδικός Φοροτεχνικού Γραφείου, Ειδικός Χρηματιστηριακών Εργασιών, Κτηματομεσίτης-Διαχειριστής Ακίνητης Περιουσίας, Στατιστικής Έρευνας Αγοράς και Δημοσκοπήσεων, Στέλεχος Βιβλιοπωλικών Επιχειρήσεων, Στέλεχος Διεθνούς Εμπορίου, Στέλεχος Εκδοτικών Επιχειρήσεων, Στέλεχος Κοστολόγησης στη Βιομηχανία-Βιοτεχνία, Στέλεχος Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Στέλεχος Τραπεζικών Εργασιών, Στέλεχος Υπηρεσιών Εφοδιαστικής Αλυσίδας (Logistics), Στέλεχος Χρηματιστηριακών Εργασιών και Υπεύθυνος Προμηθειών και Διαχείρισης Αποθήκης.

Από την πλευρά του το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ της Περιφέρειας Πελοποννήσου, είναι ΚΕΚ Κοινωνικού Εταίρου και είναι πιστοποιημένο σε όλα τα θεματικά πεδία. Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ: «*Η αναγκαιότητα και η σημασία της επαγγελματικής κατάρτισης, της δια βίου εκπαίδευσης και της συνεχούς επιμόρφωσης δεν τίθεται πλέον σε αμφισβήτηση από κανέναν. Στην Ελλάδα η κατάρτιση ενηλίκων παρουσιάζει σημαντική αύξηση τις δυο πρόσφατες δεκαετίες, με εντυπωσιακή ανάπτυξη της ζήτησης και προσφοράς την δεκαετία του 90. Η ένταση εισόδου και χρήσης νέων τεχνολογιών, η αύξηση της ανεργίας σε συνδυασμό με την ανάγκη γνώσης της παραγωγικής διαδικασίας και των αλλαγών που συντελούνται, σε ένα περιβάλλον όξυνσης του ανταγωνισμού στην παγκόσμια οικονομία, η διεύρυνση των χρηματοδοτήσεων από εθνικές και κοινοτικές πηγές, για την εκπαίδευση ενηλίκων, αποτελούν τους κυριότερους λόγους ανάπτυξης του τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης. Τα Ελληνικά συνδικάτα, φορείς ενεργοί, που συμμετέχουν υπεύθυνα στο οικονομικό και κοινωνικό γίγνεσθαι, δεν μπορούσαν να αγνοήσουν το σημαντικό αυτό πεδίο παρέμβασης που αφορά στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Πολύ περισσότερο μάλιστα όταν κατά την διάρκεια του Α' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Κ.Π.Σ), δημιουργήθηκε ένα σύνολο δραστηριοτήτων, για άνεργους και εργαζόμενους, με σχεδόν απόλυτη απουσία κεντρικού σχεδιασμού και συντονισμού, με έλλειψη ουσιαστικής συμμετοχής των εργαζομένων, παρά τις αντίθετες διακηρύξεις, με μια πανσπερμία φορέων παροχής υπηρεσιών κατάρτισης οι οποίοι καθόριζαν την ζήτηση,*

άσχετα με τις πραγματικές ανάγκες, με ανύπαρκτες δομές, με έλλειψη αποτελεσματικού θεσμικού πλαισίου και με αμφισβητούμενη, επιεικώς, ποιότητα προγραμμάτων. Σε αυτές τις συνθήκες και με διαδικασίες γόνιμου προβληματισμού, στο εσωτερικό των Συνδικάτων, η ΓΣΕΕ και το Ινστιτούτο Εργασίας ιδρύουν το ΚΕΚ/ΙΝΕ-ΓΣΕΕ. Η δημιουργία του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ - ΙΝΕ) το Δεκέμβριο του 1995, δίνει την δυνατότητα παρέμβασης των Συνδικάτων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με αυξημένες προϋποθέσεις συνολικού σχεδιασμού μακροπρόθεσμης διάρκειας, με βελτιωμένους όρους οργάνωσης, συντονισμού και παρακολούθησης των ενεργειών, διατηρώντας ταυτόχρονα τις αναγκαίες ισορροπίες, στο οριακό θέμα της αυτοδυναμίας στη δράση των περιφερειακών και κλαδικών δομών. Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ δεν αποτελεί ένα ακόμα μέσο απλής παρέμβασης στην αγορά εργασίας. Είναι φορέας υλοποίησης στρατηγικών επιλογών της ΓΣΕΕ και του ΙΝΕ στην αναβάθμιση του ανθρώπινου παράγοντα, δια μέσου της Κατάρτισης. Ως εκ τούτου το περιεχόμενο της παρέμβασης προσδιορίζεται από ιδιαιτερότητες που αφορούν τις πληθυσμιακές ομάδες που προσεγγίζει, στον τρόπο και τη μέθοδο προσέγγισης, στις συνεργασίες που διαμορφώνονται, ειδικά στο τοπικό επίπεδο, στην επιλογή των θεματικών πεδίων και στον τρόπο κάλυψης των αναγκών. Στα πλαίσια αυτά η στρατηγική επιδίωξη του ΚΕΚ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ είναι η δομημένη παρέμβαση στις διαδικασίες ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, η ουσιαστική αναγνώριση των συνδικάτων, ως βασικού συντελεστή - ισότιμου μέτοχου, για την διαμόρφωση πολιτικών επαγγελματικής κατάρτισης. Επίσης η απαίτηση για ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στην επαγγελματική κατάρτιση όλων των εργαζομένων και ανέργων και ειδικότερα των ευπαθέστερων πληθυσμιακών ομάδων και η δυναμική ένταξη της επαγγελματικής κατάρτισης, εξ αιτίας της συνεχώς αυξανόμενης σημασίας της, στην διαπραγματεύση και τις συνδικαλιστικές σχέσεις αποτελούν στρατηγικές επιδιώξεις του ΚΕΚ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. Οι στόχοι του ΚΕΚ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ είναι η υλοποίηση των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης συντονισμένα με ενιαία αντίληψη στο σύνολο των περιφερειακών και κλαδικών δομών του Ινστιτούτου, η ανάπτυξη κοινού φιλοσοφικού υπόβαθρου και κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων στην κατάρτιση ενηλίκων. Επιπλέον η αποτελεσματικότερη σύνδεση των προγραμμάτων κατάρτισης με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και η επαφή του συνδικαλιστικού κινήματος στην πράξη με τον κόσμο των ανέργων και η ενημέρωση για τα δικαιώματά τους, ως άνεργοι και ως μελλοντικοί εργαζόμενοι αποτελούν στόχους του ΚΕΚ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, έχει πανελλαδική δομή και ακολουθεί την αντίστοιχη δομή του Ινστιτούτου Εργασίας. Η οργάνωσή του εκτός από την κεντρική, είναι και περιφερειακή, με βάση τις 13 διοικητικές περιφέρειες. Η Περιφερειακή δομή του ΚΕΚ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ είναι η ακόλουθη: Κεντρικό παράρτημα (Αθήνα), Θεσσαλονίκη, Δυτική Μακεδονία (Κοζάνη), Κεντρική Μακεδονία (Βέροια), Αν. Μακεδονία-Θράκη (Ξάνθη), Ηπειρος (Πρέβεζα), Θεσσαλία (Λάρισα), Στερεά Ελλάδα και Εύβοια (Λαμία), Β. Α. Αιγαίο (Χίος), Νότιο Αιγαίο (Ρόδος), Δυτική Ελλάδα (Πάτρα), Πελοπόννησος (Τρίπολη), Κυκλάδες (Σύρος), Κρήτη (Ηράκλειο), Πειραιάς και Ελευσίνα.»

Επιπλέον το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ είναι σύμφωνα με το άρθρο 3 με τίτλο «Εξειδίκευση Κ.Ε.Κ» της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)» ΚΕΚ Περιφερειακής Εμβέλειας, αφού αναφέρεται ότι: «Τα Κ.Ε.Κ., παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση για ειδικότητες που εντάσσονται στα ακόλουθα Θεματικά Πεδία:

- Επαγγέλματα περιβάλλοντος

- *Επαγγέλματα υγείας και πρόνοιας*
- *Επαγγέλματα πολιτισμού και αθλητισμού, ΜΜΕ και επικοινωνιών*
- *Παιδαγωγικά επαγγέλματα*
- *Επαγγέλματα οικονομίας και διοίκησης*
- *Επαγγέλματα πληροφορικής*
- *Επαγγέλματα τουριστικά και παροχής υπηρεσιών*
- *Αγροτικά επαγγέλματα*
- *Επαγγέλματα τεχνικά και μεταφορών*

Η εξειδίκευση των Κ.Ε.Κ., σύμφωνα με τα παραπάνω θεματικά πεδία, ισχύει μέχρι την έκδοση Υπουργικής απόφασης που θα καθορίσει νέο πίνακα εξειδικεύσεων στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.).

Τα Κ.Ε.Κ. δύνανται να παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση, σύμφωνα με τη θεματική εξειδίκευσή τους, σε όλες τις Διοικητικές Περιφέρειες που έχουν πιστοποιηθεί, σε πιστοποιημένες Δομές. Ειδικά, τα Κ.Ε.Κ. τα οποία έχουν πιστοποιημένες Δομές σε περισσότερες από μία Διοικητικές Περιφέρειες δύνανται να παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση και στην υπόλοιπη επικράτεια, σε πιστοποιημένες Δομές. Επίσης, εφόσον επιβάλλεται από τις ανάγκες κατάρτισης, δύνανται να υλοποιήσουν ενέργειες κατάρτισης σε άλλους χώρους, με τους όρους που θα ορίζουν οι εκάστοτε Υπουργικές Αποφάσεις για το Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των Ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης Συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007–2013) καθώς και το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.»

Αντίστοιχα στην αντίστοιχη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε «την κατηγοριοποίηση απάντησαν και τα δύο²⁴⁷ ότι ανήκουν στα Θεματικά Κ.Ε.Κ. και εξειδικεύονται σε όλα τα θεματικά πεδία. Τα 9 θεματικά πεδία είναι η Υγεία και η Πρόνοια, το Περιβάλλον, ο Πολιτισμός και ο Αθλητισμός, η Οικονομία και η Διοίκηση, η Πληροφορική, τα Τουριστικά, τα Αγροτικά, τα Τεχνικά και των Μεταφορών.».

Ακόμα σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Επιμελητηρίου Αρκαδίας www.arcadianet.gr, το Επιμελητήριο Αρκαδίας προσφέρει τις επιμορφωτικές υπηρεσίες του μέσω του Κέντρου Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας «Αγαπήνωρ», του Κέντρου Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης και του Δικτύου Enterprise Europe Network – Hellas. Ειδικότερα σε ότι αφορά το Κέντρο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας «Αγαπήνωρ», η επίσημη ιστοσελίδα του Επιμελητηρίου Αρκαδίας αναφέρει ότι: «Το Κέντρο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας «Αγαπήνωρ» ιδρύθηκε στην Τρίπολη από το Επιμελητήριο Αρκαδίας σε συνεργασία με τον Εμποροβιομηχανικό Σύλλογο Τρίπολης, την Ομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων και το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων ΒΙ.ΠΕ. Τρίπολης. Η δημιουργία του «Αγαπήνωρα» πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Καινοτομίας Περιφέρειας Πελοποννήσου (RIPE) το οποίο υλοποιήθηκε από το 2002 μέχρι το 2004. Σκοπός του Αγαπήνωρα» είναι η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε περιφερειακό επίπεδο, μέσα από δραστηριότητες οι οποίες, ταυτόχρονα, εξυπηρετούν την ανάπτυξη

²⁴⁷ : Εννοούνται το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας και το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ

της εθνικής οικονομίας. Με τη συνεργασία φυσικών και νομικών προσώπων ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου, παρέχει μια μεγάλη γκάμα υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που ήδη λειτουργούν και σε πολίτες που επιθυμούν να αναπτύξουν επαγγελματική δραστηριότητα. Σημαντικό «εργαλείο» για την προώθηση των στόχων του αποτελεί η διαχείριση κάθε μορφής εθνικών, περιφερειακών ή κοινοτικών κονδυλίων, αλλά και άλλων πόρων που προέρχονται από το δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα και διατίθενται για το σκοπό αυτό. Ανάμεσα στους κυριότερους από τους ειδικούς σκοπούς του «Αγαπήνορα», όπως περιγράφονται στη ιδρυτική πράξη του, συμπεριλαμβάνεται η Επιμόρφωση επιχειρηματιών και στελεχών του επιχειρηματικού κόσμου για την ανάπτυξη επιτυχούς επιχειρηματικής δραστηριότητας.» Παράλληλα το πνεύμα της κατάρτισης στο Κέντρο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας «Αγαπήνορ» συναντάται τόσο με την διοργάνωση επιμορφωτικών ημερίδων και ομάδων εργασίας, όσο με την επίκαιρη και αξιόπιστη πληροφόρηση αλλά και μέσω της συμβουλευτικής στήριξης-ενθάρρυνσης μέσα από σύγχρονα και αποτελεσματικά μέσα. Ακόμα ανάμεσα στις παρεχόμενες πολύτιμες υπηρεσίες συμπεριλαμβάνεται και η διοργάνωση σχετικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων. Αναφορικά με το Κέντρο Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης, η επίσημη ιστοσελίδα του Επιμελητηρίου Αρκαδίας αναφέρει συνοπτικά ότι στις 02-05-2003, συστήθηκε το Κέντρο Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης και προσφέρει τις υπηρεσίες του μέσω των τομέων που αφορούν τις μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Πελοποννήσου, τους Νέους Επιχειρηματίες και τις Υπηρεσίες για ομάδες επιχειρηματιών και υποψηφίων επιχειρηματιών. Στο πλαίσιο της ενημέρωσης, το ΚΕΤΑ Πελοποννήσου υλοποιεί δράσεις ενημέρωσης σε όλη την Περιφέρεια Πελοποννήσου με πολλά αντικείμενα όπως ενημέρωση για την ανταγωνιστικότητα, την επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια, τις τεχνολογικές εξελίξεις, τον σύγχρονο τρόπο οργάνωσης και διοίκησης, τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία κλπ που αφορούν όλες τις επιχειρήσεις. Για το σκοπό αυτό έχει υλοποιήσει πλήθος από ημερίδες και συναντήσεις εργασίας σε όλη την Περιφέρεια και πιο συγκεκριμένα για την Αρκαδία στην Τρίπολη, στο Άστρος, στον Τυρό, στο Λεωνίδιο, στη Μεγαλόπολη, στα Τρόπαια, και στην Βυτίνα. Επιπλέον με το Enterprise Europe Network - Hellas η επίσημη ιστοσελίδα του Επιμελητηρίου Αρκαδίας αναφέρει ότι είναι ένα δίκτυο ολοκληρωμένης επιχειρηματικής υποστήριξης στην Ελλάδα αποτελούμενο από βιομηχανικούς συνδέσμους, ερευνητικά και τεχνολογικά ιδρύματα, εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια και καταξιωμένους φορείς στο χώρο της καινοτομίας και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ). Το έργο του δικτύου υλοποιείται από μια κοινοπραξία 16 οργανισμών κατανεμημένων σε όλη την ελληνική επικράτεια, οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε θέματα καινοτομίας, μεταφοράς τεχνολογίας και διεθνούς συνεργασίας. Το Enterprise Europe Network - Hellas, ως μέλος του αντίστοιχου ευρωπαϊκού δικτύου Enterprise Europe Network παρέχει υπηρεσίες διεθνούς επιχειρηματικής συνεργασίας, ενημέρωσης για ευρωπαϊκές πολιτικές, υπηρεσίες για την καινοτομία και τη μεταφορά τεχνολογίας καθώς και υπηρεσίες για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ευρωπαϊκά προγράμματα για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη. Η αποστολή του Enterprise Europe Network Hellas αφορά την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, κυρίως των μικρομεσαίων, την υποστήριξη της ανάπτυξης των λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας, την προώθηση της καινοτομικότητας στις επιχειρήσεις και της επιχειρηματικότητας στα ερευνητικά εργαστήρια, την ενδυνάμωση των δεσμών της βιομηχανίας, της έρευνας και των επενδυτικών κεφαλαίων και την καλλιέργεια οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμης ανάπτυξης και απασχόλησης. Το πνεύμα

της κατάρτισης συναντάται στην Υπηρεσία του Δικτύου «Καινοτομία και Μεταφορά Τεχνολογίας», όπου αναφέρεται ότι «το δίκτυο παρέχει υπηρεσίες διαμεσολάβησης για μεταφορά τεχνολογίας (προώθηση αιτημάτων ζήτησης και προσφοράς τεχνολογίας) που περιλαμβάνουν: Προώθηση προσφοράς και ζήτησης τεχνολογίας στο ευρωπαϊκό δίκτυο, Αναζήτηση συνεργατών για σύναψη συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας, μέσω των βάσεων δεδομένων του δικτύου, εκδηλώσεων μεταφοράς τεχνολογίας, κ.ά., Επιχειρηματικές αποστολές που διοργανώνονται από τα μέλη του Enterprise Europe Network. Επίσης, το Enterprise Europe Network Hellas υποστηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), παρέχοντάς τους υπηρεσίες προώθησης της καινοτομικότητας (τεχνοδιάγνωση, παρατηρητήριο, κατάρτιση). Οι υπηρεσίες αυτές βασίζονται είτε σε υπάρχοντα προγράμματα της ΕΕ, όπως το Europe INNOVA και το PRO-INNO Europe, είτε σε προγράμματα που προωθούν τα κράτη μέλη σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο ή σε προγράμματα ανταλλαγής ορθών πρακτικών με συναφείς επιχειρήσεις. Το δίκτυο διοργανώνει ατομικές επιτόπιες επισκέψεις αξιολόγησης των αναγκών της επιχείρησης και παρέχει συμβουλές σε ένα ευρύ φάσμα επιχειρηματικών θεμάτων, όπως: ο Έλεγχος ευρεσιτεχνιών και καταχωρήσεων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η διερεύνηση ερευνητικών έργων σε εξέλιξη και στα δημοσιευμένα αποτελέσματά τους, η διερεύνηση τεχνολογικής αγοράς και ανταγωνισμού, η αποτίμηση τεχνολογικής θέσης επιχείρησης και η παροχή σεμιναριακής κατάρτισης σε θέματα χρηματοδότησης και διαχείρισης τεχνολογίας και επιχειρηματικής ανάπτυξης. Επίσης το δίκτυο παρέχει υπηρεσία αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων. Ύστερα από τον εντοπισμό ωρίμων ερευνητικών αποτελεσμάτων και την σαφώς διατυπωμένη έκφραση των κατόχων τους για περαιτέρω αξιοποίησή τους το τοπικό γραφείο του Enterprise Europe Network - Hellas, μπορεί να προβεί σε έλεγχο καινοτομικότητας και ευρεσιτεχνιών, να καθοδηγήσει τους ενδιαφερόμενους στις διαδικασίες κατοχύρωσης των δικαιωμάτων τους, να διατυπώσει το Σχέδιο Αξιοποίησης της Τεχνολογίας (Technology Implementation Plan), να βοηθήσει στον εντοπισμό αγορών και ενδεχόμενων συνεργατών, καθώς επίσης και χρηματοδότησης, και να συνδράμει στις διαδικασίες σύστασης και ανάπτυξης της νέας Επιχείρησης που θα αναλάβει την εμπορευματοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Στην δεύτερη θεματική ενότητα που αφορά την τρέχουσα εκπαιδευτική χρονιά 2011-2012, και ειδικότερα στην ερώτηση που σχετίζεται με τον αριθμό των καταρτιζόμενων σπουδαστών την συγκεκριμένη εκπαιδευτική χρονιά πρέπει να σημειωθεί αρχικά ότι για να απαντηθεί σαφώς η ερώτηση οι τρεις Διευθυντές έλαβαν σοβαρά υπόψη τους, το δεδομένο ότι η αντίστοιχη ειδικότητα, το αντίστοιχο πρόγραμμα κατάρτισης και θεματικό πεδίο καθορίζει την ποσότητα των υποψηφίων σπουδαστών/καταρτιζόμενων. Η συγκεκριμένη ερώτηση παρουσιάζει την μοναδική ομοιότητα στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές. Αναλογικά με τους τρεις φορείς υπολογίζεται να έχουν καταρτιστεί περίπου 235 άτομα. Επίσης σύμφωνα με τον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης παρακολουθούσαν 50-55 εκπαιδευόμενοι, εκ των οποίων οι 15 θα αποφοιτήσουν τον Ιούνιο του 2012. Την προηγούμενη εκπαιδευτική σεζόν παρακολούθησαν 100-130 εκπαιδευόμενους. Βέβαια για την προσέλκυση των εκπαιδευόμενων παίζει σημαντικό ρόλο και η ελκυστικότητα των ειδικοτήτων. Πιο αναλυτικά ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Καταρχάς αυτή την εκπαιδευτική περίοδο έχουμε γύρω στους 50-55 εκπαιδευόμενους. Από αυτούς οι 15 θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους τον Ιούνιο και οι υπόλοιποι θα συνεχίσουν μια ακόμη χρονιά. Ευελπιστούμε αυτή την χρονιά να έχουμε ακόμα περισσότερους. Πέρυσι είχαμε περίπου*

100-130, εξαρτάται από το ποιες ειδικότητες εγκρίνονται κάθε φορά. Αν οι ειδικότητες που εγκρίνονται είναι ελκυστικές, έρχεται κόσμος. Οι ειδικότητες που είχαμε φέτος, δεν ήταν τόσο ελκυστικές.» Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης για την παρακολούθηση μίας ειδικότητας είναι απαραίτητη η παρουσία 25 εκπαιδευόμενων.

Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, αναμένει ότι με την υλοποίηση όλων των προγραμμάτων κατάρτισης μέχρι το τέλος του χρόνου, θα έχουν υλοποιηθεί περίπου 80 άτομα. Πιο αναλυτικά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: «Αυτή την στιγμή εμείς δεν υλοποιούμε προγράμματα κατάρτισης ανέργων. Έχουμε πάρει κάποια προγράμματα, λόγω άλλων εξελίξεων, αυτά πάνε πιο πίσω. Αν υλοποιηθούν όλα τα προγράμματα που υπολογίζουμε μέχρι φέτος, στο τέλος του 2012 θα έχουμε καταρτίσει 80 άτομα.» Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας με την πλευρά της στην ίδια ερώτηση, απάντησε ότι 50-100 άτομα καταρτίζονται ανά θεματικό πεδίο. Πιο συγκεκριμένα ανέφερε: «Όπως σας προανέφερα, κάθε χρόνο καταρτίζονται περίπου 50-100 άτομα ανά θεματικό πεδίο.»

Αντίστοιχα στην αντίστοιχη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε τον αριθμό των καταρτιζομένων, «τα υπό αξιολόγηση προγράμματα του Κ.Ε.Κ. Αυτοδιοίκησης περιλαμβάνουν 40 καταρτιζόμενους, ενώ οι καταρτιζόμενοι που επιμορφώνονται την ίδια περίοδο στο Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. είναι 25. Από την άλλη μεριά, αν εξετάσει κανείς τον αριθμό καταρτιζομένων κατά μέσο όρο ανά θεματικό πεδίο, στο Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. θα συναντήσει 25 καταρτιζόμενους. Στο Κ.Ε.Κ. Αυτοδιοίκησης αντλήθηκαν πληροφορίες για μια συνολική εικόνα από το 2002-2008 που υλοποιήθηκαν προγράμματα στα πλαίσια του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, τα οποία ήταν στο σύνολο τους 71, σε αριθμό καταρτιζομένων 1200 και σε σύνολο ανθρωποωρών 200.000. Πιο συγκεκριμένα:

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	ΣΥΝΟΛΑ
Πλήθος Προγραμμάτων	8	12	10	11	8	5	17	71
Ωφελούμενοι	91	170	137	198	131	85	295	1107

(Πηγή: Κέντρο Επιμόρφωσης και Κατάρτισης Νομού Κορινθίας, Οι δράσεις του Κ.Ε.Κ. Νομού Κορινθίας στο Γ' ΚΠΣ)»

Οι διαφορές στην ερώτηση που αφορά τον αριθμό των προγραμμάτων σπουδών-ειδικοτήτων, προκύπτουν από τις αυτούσιες απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές. Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο και τον Νόμο 3369/2005 «Συστηματοποίηση της Δια Βίου Μάθησης και άλλες διατάξεις» στο άρθρο 6 με τίτλο «Έγκριση Υλοποίησης των προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης και Δια Βίου Κατάρτισης», η έγκριση υλοποίησης των προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης και Δια Βίου Κατάρτισης, «για τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (σημείο γ') πραγματοποιούνταν σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Ε.ΕΚ μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης». Αντίστοιχα για «τα

Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (σημείο δ') και τους φορείς του σημείου β' της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του Νόμου αυτού, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Υ.Π.Α.Κ.Π)». Στο άρθρο 2 με τίτλο «Φορείς παροχής δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης», παράγραφος 6, σημείο β, αναφέρεται ότι: «Οι τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών που συνυπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, και η τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση των δημόσιων υπαλλήλων, μπορούν να ιδρύσουν β) φορείς παροχής δια βίου κατάρτισης, οι οποίοι θα διέπονται από τα οριζόμενα στο εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο Πιστοποίησης Φορέων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας». Μάλιστα το άρθρο 4 με τίτλο «Προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης και Δια Βίου Κατάρτισης», αναφέρει ότι:

«1. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες της δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης οργανώνονται σε αντίστοιχα προγράμματα Δια βίου εκπαίδευσης και Δια βίου κατάρτισης, τα οποία καταρτίζονται και λειτουργούν με ευθύνη των φορέων παροχής των υπηρεσιών και εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 6 του νόμου.

2. Ως πρόγραμμα Δια Βίου Επαγγελματικής Κατάρτισης ορίζεται η μαθησιακή διαδικασία, η οποία σχεδιάζεται και παρέχεται από ένα φορέα κατάρτισης, βασίζεται στο αντίστοιχο περίγραμμα του επαγγέλματος ή της ειδικότητας στην οποία το πρόγραμμα απευθύνεται και αποσκοπεί: α) στην παροχή/εκσυγχρονισμό ή/και αναβάθμιση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων για την άσκηση ενός επαγγέλματος ή μιας ειδικότητας στο πλαίσιο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, β) στην παροχή/εκσυγχρονισμό ή/και αναβάθμιση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων συμπληρωματικών προς την τυπική εκπαίδευση, την αρχική επαγγελματική κατάρτιση και την προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία, στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.

3. Η φοίτηση στα προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης και Δια Βίου Κατάρτισης μπορεί να είναι μικρής ή παρατεταμένης διάρκειας, μερική ή εντατική, με ευέλικτο ωράριο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των εκπαιδευόμενων. Η διδασκαλία στα προγράμματα της Δια Βίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης μπορεί να πραγματοποιείται και κατά τις νυκτερινές ώρες, τις αργίες και κατά την περίοδο των θερινών διακοπών. Για τους φορείς της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Νόμου²⁴⁸ ισχύουν τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του Ο.Ε.Ε.Κ., ενώ για τους φορείς της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του Νόμου²⁴⁹

4. Ένα πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τις 250 ώρες διδασκαλίας. Κατ' εξαίρεση τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας μπορούν να υλοποιούν προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης που υπερβαίνουν το ανωτέρω όριο. Ένα πρόγραμμα Δια Βίου Κατάρτισης δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τα όρια που προβλέπονται: α) στο θεσμικό πλαίσιο του Ο.Ε.Ε.Κ., όσον αφορά στην αρχική επαγγελματική κατάρτιση και β) στο εκάστοτε ισχύον Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης

²⁴⁸ νοούνται οι Υπηρεσίες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, στο πλαίσιο της δια βίου κατάρτισης, παρέχονται σε απόφοιτους υποχρεωτικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε απόφοιτους ανώτατης (πανεπιστημιακής και τεχνολογικής) εκπαίδευσης παρέχουν τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.), με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2009/1992

²⁴⁹ Νοούνται οι Υπηρεσίες συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, στο πλαίσιο της δια βίου κατάρτισης, παρέχουν τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (Ε.Κ.Ε.Π.Ι.Σ.) ισχύουν τα οριζόμενα στο εκάστοτε ισχύον Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Ενεργειών Κατάρτισης (Ε.Σ.Δ.Ε.Κ.). Τα προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης και Δια Βίου Κατάρτισης είναι δυνατόν να διεξάγονται και με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Ενεργειών Κατάρτισης (Ε.Σ.Δ.Ε.Κ.), όσον αφορά την Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση.

5. Προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που υλοποιούνται από τους φορείς του άρθρου 2 του Νόμου²⁵⁰ στα πλαίσια άλλου πλαισίου εκπαίδευσης και κατάρτισης θεσμοθετημένου από νομοθετική ή κανονιστική πράξη, μπορούν να χαρακτηρίζονται ως προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης και προγράμματα Δια Βίου Κατάρτισης, ανεξαρτήτως της διάρθρωσης και της συνολικής διάρθρωσης τους, κατά την διαδικασία του άρθρου 6. »

Πιο συγκεκριμένα γίνεται αντιληπτό ότι τα προγράμματα κατάρτισης που αφορούν την Πληροφορική ή ανάπτυξης δεξιοτήτων ηλεκτρονικών υπολογιστών συναντώνται κυρίως στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας αλλά και στο Επιμελητήριο της Αρκαδίας. Αντίθετα το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης στρέφεται σε ειδικότητες που αφορούν τους τεχνικούς αερίου καυσίμων, νοσηλευτές για άτομα με ψυχικές παθήσεις και τους ειδικούς εφαρμογών αισθητικής. Ειδικότερα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: *«Αυτή την στιγμή έχουμε δευτέρου εξαμήνου, τα παιδιά που ξεκίνησαν δηλαδή τον Σεπτέμβρη, αρχές Οκτώβρη, είναι δύο ειδικότητες οι καινούριες, οι οποίες θα λειτουργήσουν για τον χρόνο αυτό και τον επόμενο. Αυτές είναι οι τεχνικοί αερίου καυσίμων και είναι άλλη μια ειδικότητα, που έχει σχέση με την νοσηλεία, είναι νοσηλευτές για άτομα με ψυχικές παθήσεις. Τώρα υπάρχει μια τρίτη ειδικότητα, η οποία ολοκληρώνει τις σπουδές της τον Ιούνιο, η οποία είναι οι ειδικοί εφαρμογών αισθητικής.»* Από την πλευρά του ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας με την σειρά του είχε αναφέρει: *«Όσον αφορά τις ειδικότητες, είναι προγράμματα Πληροφορικής ως επί το πλείστον. Είναι αυτά τα προγράμματα που περιγράψαμε και προηγουμένως, προγράμματα Πληροφορικής με πιστοποίηση.»* Αντίστοιχα στην αντίστοιχη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: *«Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.»*, στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε τους «τομείς ανάπτυξης αυτών των επιχειρησιακών προγραμμάτων αφορούσαν την Κοινωνία της Πληροφορίας, την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση, την Κοινωνική Πρωτοβουλία «EQUAL», την Ανταγωνιστικότητα, το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου και το Επιχειρησιακό σχέδιο ολοκληρωμένης παρέμβασης αστικής ανάπτυξης δυτικής εισόδου της πόλης της Κορίνθου/ Κατάρτιση». Με την σειρά της η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας είχε αναφέρει ότι: *«Τα προγράμματα κατάρτισης που συνήθως υλοποιούνται αφορούν προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, προγράμματα Κανόνων Υγιεινής και Ασφάλειας σε επιχειρήσεις αλλά και ανταλλαγής τεχνογνωσίας και επιχειρηματικών πρακτικών σε επιχειρήσεις.»* Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: *«Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)»* στην δεύτερη ενότητα του Άξονα *«Οργάνωση και Λειτουργία, Παρεχόμενη Κατάρτιση, Συμπληρωματικές Υπηρεσίες»* και ειδικότερα στην δεύτερη ενότητα με τίτλο *«Παρεχόμενη Κατάρτιση»*, αναφέρεται ότι σχετικά με τον σχεδιασμό των προγραμμάτων κατάρτισης εξετάζεται και αξιολογείται *«το σύστημα σχεδιασμού της κατάρτισης και η εφαρμογή του. Η υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της κατάρτισης»*

²⁵⁰ Νοούνται τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, οι Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης, οι Σχολές Γονέων και τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης

Οι ξεκάθαρες διαφορές που προκύπτουν από την ερώτηση που αφορά την ύπαρξη έμφυλης τάσης στις ομάδες συμμετεχόντων που παρακολουθούν τις ειδικότητες ή τα προγράμματα κατάρτισης, προέρχονται από τις αυτούσιες απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές στις συνεντεύξεις τους. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης είχε αναφέρει στην σχετική ερώτηση: *«Βέβαια. Οι ειδικότητες οι οποίες είναι ιδιαίτερα ισορροπημένες, δεν υπάρχουν. Οι περισσότερες ειδικότητες είναι ανάλογα ακριβώς με το αντικείμενο το οποίο, έρχονται με το αντικείμενο τους, έχουν ειδικό αντικείμενο. Για παράδειγμα, οι ειδικοί δασικής προστασίας, είναι, είχαμε τέτοιο τμήμα, τελείωσε, ήταν σχεδόν όλα αγόρια. Γιατί έχεις να κάνεις με την δασοπροσέβση, που απασχολούνται πάρα πολλοί άνδρες. Όσον αφορά το θέμα με τους ειδικούς εφαρμογών αισθητικής είναι αμιγώς κοπέλες. Υπάρχουν άλλες ειδικότητες, όπως είναι η κομμωτικής τέχνης, οι οποίες είναι επίσης σχεδόν κοπέλες. Η Πληροφορική είναι μικτή, η οποία κατά καιρούς έτρεξε και ήταν πολύς ο κόσμος που ήθελαν να την παρακολουθήσουν. Υπάρχουν οι τεχνικοί αερίων καυσίμων, έχουν περισσότερα αγόρια, παρά κορίτσια, η Νοσηλευτική επίσης, συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό κοριτσιών, αλλά συγκεντρώνει και αντρικό πληθυσμό. Δηλαδή είναι πιο ισορροπημένη σε σχέση με άλλες ειδικότητες που συγκεντρώνουν κορίτσια.»* Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, η οποία είχε αναφέρει ότι: *«Δεν υπάρχει ιδιαίτερα μεγάλη διαφοροποίηση. Υπάρχει μια ελαφρά τάση προς τις γυναίκες και τους νέους ανθρώπους. Υπάρχουν βέβαια προγράμματα εκπαίδευσης όπως π.χ. του ΕΦΕΤ που απευθύνονται και στον επιχειρηματία και στον εργαζόμενο.»* Αντίθετα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, είχε αναφέρει ότι: *«Η κατάρτιση στην χώρα μας και πέρα από το τι συμβαίνει σε εμάς, η εικόνα που έχω και από ό, τι γίνεται γύρω μας, γυναικοκρατείται και λόγω των ποσοτώσεων που επιβάλλει το ΕΣΠΑ και τα προηγούμενα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, και λόγω του συστήματος επιλογής από τον ΟΑΕΔ των ενδιαφερόμενων για κάθε πρόγραμμα, συνήθως υπάρχει μεγάλο ποσοστό γυναικών, με αποτέλεσμα και με την έναρξη του προγράμματος το ποσοστό των γυναικών σε προγράμματα που δεν θα περίμενε κανείς ότι ενδιαφέρουν τις γυναίκες, το ποσοστό των γυναικών είναι πολύ μεγάλο. Μπορεί να αγγίζει και το 80-90%, έστω κι αν το πρόγραμμα είναι τεχνίτες-οικοδόμοι-κτίστες. Δεν σας μιλάω μόνο για προγράμματα που είναι του Ινστιτούτου Εργασίας αλλά είναι προγράμματα που υλοποιούνται στην Πελοπόννησο γενικότερα.»*

Ακόμα σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: *«Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)»* στην δεύτερη ενότητα του Άξονα *«Οργάνωση και Λειτουργία, Παρεχόμενη Κατάρτιση, Συμπληρωματικές Υπηρεσίες»* και ειδικότερα στην δεύτερη ενότητα με τίτλο *«Παρεχόμενη Κατάρτιση»*, αναφέρεται ότι σχετικά με τους εκπαιδευόμενους ότι εξετάζονται και αξιολογούνται: *«το σύστημα επιλογής των εκπαιδευομένων και η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής πορείας των εκπαιδευομένων»*

Στην ερώτηση που αφορά τον αριθμό των συνεργαζόμενων εκπαιδευτών ενηλίκων, στα κριτήρια πρόσληψης των εκπαιδευτών ενηλίκων αλλά και των επικρατέστερων εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις εκπαιδευτικές συναντήσεις, παρατηρούνται μικρές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από τις απαντήσεις των τριών Διευθυντών Κατάρτισης. Όπως προαναφέρθηκε, τόσο το Κέντρο Επαγγελματικής

Κατάρτιση του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, όσο και το Επιμελητήριο Αρκαδίας συνεργάζονται κατά περίπτωση με εκπαιδευτές ενηλίκων. Αντίθετα το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, συνεργάζεται με 30 εκπαιδευτές, βάσει επιπέδου σπουδών.

Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε ότι: «Εμείς είμαστε υποχρεωμένοι λόγω του θεσμικού πλαισίου να συνεργαζόμαστε με εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν πάρει πιστοποίηση, ανήκουν στο Μητρώο Β' του παλιού ΕΚΕΠΙΣ. Μας δίνουν ένα ποσοστό την δυνατότητα να συμμετέχουν εκπαιδευτές που είναι στο εισαγωγικό Μητρώο του παλιού ΕΚΕΠΙΣ. Οι εκπαιδευτές συνήθως για ειδικότητες που έχουμε συνεργαστεί σε παλιά προγράμματα, συνεργαζόμαστε με τους παλιούς εκπαιδευτές με την προσθήκη κάποιων καινούργιων. Βέβαια στον βαθμό που δεν περπατάει το θέμα της πιστοποίησης, ουσιαστικά καινούριοι δεν υπάρχουν. » Το θεσμικό πλαίσιο το οποίο ισχυρίζεται ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας έγκειται στο άρθρο 9 με τίτλο «Συγκρότηση Μητρώου Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Β') » της υπ' αριθμόν Απόφασης 113613 με τίτλο «Τροποποίηση της υπ' αριθμόν 113172/2005 (ΦΕΚ 1593 Β/17.11.2005) κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας περί Συστήματος Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων.». Το άρθρο 9 αναφέρει ότι: «9.1. Ο Γενικός Διευθυντής του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. λαμβάνοντας υπόψη το αποτέλεσμα της αξιολόγησης του υποψηφίου, όπως αυτό θα έχει αποτυπωθεί στο πλαίσιο της διεξαγωγής των διαδικασιών πιστοποίησης καθώς και το αποτέλεσμα του δευτεροβάθμιου ελέγχου – όπου απαιτείται – εισηγείται τη χορήγηση ή μη της πιστοποίησης του υποψηφίου στο Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. το οποίο και αποφασίζει τελικά.

9.2. Τα επικυρωμένα από το Δ.Σ. αποτελέσματα κοινοποιούνται με σχετική Βεβαίωση στους υποψήφιους και δημοσιοποιούνται στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ (www.ekepis.gr). Οι επιτυχόντες στη διαδικασία πιστοποίησης εντάσσονται στο Μητρώο των Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. (Μητρώο Β').

9.3. Το Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων απαρτίζεται από τα εξής Υπομητρώα:

- Γενικό Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων
- Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής
- Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» (Ι.Ε.Κ. – Κ.Ε.Κ.)
- Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. «Δήμητρα»
- Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών
- Υπομητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Εκπαιδευτών

9.4. Εκπαιδευτές που εντάσσονται στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. και δεν συμμετέχουν ως εκπαιδευτές στην υλοποίηση ενεργειών κατάρτισης ενηλίκων εντός πέντε (5) ετών από την ημερομηνία λήψης της πιστοποίησης θα υποχρεούνται να παρακολουθήσουν σύντομο πιστοποιημένο από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. πρόγραμμα κατάρτισης, προκειμένου να ανανεώσουν την ισχύ της πιστοποίησής τους, άλλως παύει ισχύουσα η πιστοποίησή τους.

9.4.1. Το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. προκειμένου να ελέγχει τη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης των ενταγμένων στα Μητρώα Εκπαιδευτών Ενηλίκων, καλεί τους υποψήφιους να υποβάλλουν στο Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. κάθε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία ένταξής τους στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. φάκελο με τη διδακτική τους

εμπειρία. Οι υποψήφιοι θα πρέπει να τεκμηριώνουν διδακτική εμπειρία 150 ωρών στην εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων ανά πενταετία. Τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τη διδακτική εμπειρία αναφέρονται στο άρθρο 6 της παρούσας απόφασης. Η αξιολόγηση της διδακτικής εμπειρίας θα γίνεται βάσει της διαδικασίας που περιγράφεται στο άρθρο 5 της παρούσας απόφασης.»

Επιπλέον θα πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)» στην δεύτερη ενότητα του Άξονα «Οργάνωση και Λειτουργία, Παρεχόμενη Κατάρτιση, Συμπληρωματικές Υπηρεσίες» και ειδικότερα στην δεύτερη ενότητα με τίτλο «Παρεχόμενη Κατάρτιση», αναφέρεται ότι σχετικά με τους εκπαιδευτές εξετάζονται και αξιολογούνται «η εφαρμογή των αρχών της εκπαίδευσης ενηλίκων και η παρακολούθηση και αξιολόγηση των εκπαιδευτών από το Κ.Ε.Κ.»

Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε με την σειρά της ότι: «Υπάρχει μια σημαντική Data – Bank, βιογραφικών ανάλογα με τα προγράμματα που προσφέρονται για κατάρτιση. Όσον αφορά τα κριτήρια, αυτά βασίζονται κατά περίπτωση ανάλογα με τους κανόνες πιστοποίησης του κάθε φορέα.»

Αντίθετα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι «Σε αυτή την περίοδο, έχουμε περίπου 30 εκπαιδευτές, από τους οποίους οι τέσσερις είναι καθηγητές σχολείων που συμπληρώνουν το ωράριο τους εδώ, με βάση τον Νόμο που έγινε το 2010 και κατά προτεραιότητα η εκπαιδευτική τους παρουσία συμπληρώνεται στο ΙΕΚ. Πρόκειται για εκπαιδευτικούς κυρίως τεχνικών ειδικοτήτων που τα σχολεία τα Τεχνικά στα οποία βρίσκονται δεν έχουν την δυνατότητα να τους απασχολήσουν πλήρως. Οι υπόλοιποι είναι ωρομίσθιοι, που κατατάσσονται σε πίνακες αναλόγως των προσόντων τους. Πιο ψηλά βγαίνει αυτός που έχει διδακτορικό. Αμέσως μετά πηγαίνει κάποιος που έχει μεταπτυχιακό τίτλο, μετά πάει αυτός που έχει δύο πτυχία. Ακολουθεί αυτός που έχει ένα πτυχίο ΑΕΙ, πηγαίνει μετά κάποιος που έχει πτυχίο ΤΕΙ. Μπορούμε να βάλουμε κι άλλους ανθρώπους. Δηλαδή εφόσον δεν μπορούν να καλυφθούν οι ανάγκες σε αυτές τις ειδικότητες, περνάμε πλέον σε αποφοίτους Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και ΙΕΚ και μετά μπορούμε να πάμε σε αποφοίτους των Τεχνικών Λυκείων, κυρίως σε εργαστηριακά μαθήματα. Βέβαια είναι τόσο μεγάλη η ζήτηση εργασίας αυτό τον καιρό που η κύρια ομάδα εκπαιδευτών στις ειδικότητες που υπάρχουν πανεπιστημιακές σπουδές, έχουν μεταπτυχιακά και διδακτορικά. Υπάρχει και διαφορά στην αμοιβή. Αυτός που έχει διδακτορικό, παίρνει περισσότερα χρήματα από αυτόν που έχει... Τα προσόντα είναι συνεκτιμώμενα. Εμείς έχουμε καταλήξει σε μια τέτοια διαδικασία, δηλαδή προσλαμβάνουμε με βάση το επίπεδο σπουδών.»

Τόσο ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και ο αντίστοιχος Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας αναφέρονται με την σειρά τους στο άρθρο 4.4 με τίτλο «Υπομητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» (Ι.Ε.Κ-Κ.Ε.Κ) του άρθρου 4 με τίτλο «Κριτήρια ένταξης στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α)» της υπ' αριθμόν Απόφασης 113613 με τίτλο «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 113172/2005 (ΦΕΚ 1593 Β/17.11.2005) κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας περί Συστήματος Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων.». Το άρθρο 4.4 με τίτλο «Υπομητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» (Ι.Ε.Κ-Κ.Ε.Κ) αναφέρει ότι: «Στο

Υπομητρώο Εκπαιδευτών «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» (Ι.Ε.Κ. – Κ.Ε.Κ.) εντάσσονται οι κάτωθι:

4.4.1. Για τα Κ.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.»

4.4.1.1. Οι εκπαιδευτές που πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις ένταξης στο Γενικό Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων ή/και στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής, όπως ορίζονται στα άρθρα 4.2. και 4.3. αντίστοιχα.

4.4.2. Για τα Ι.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» εντάσσονται οι υποψήφιοι οι οποίοι διαθέτουν εναλλακτικά τα ακόλουθα:

4.4.2.1. Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή/και Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και τριετή (3) επαγγελματική εμπειρία, συναφή με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία επτά (7) έτη και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

4.4.2.2. Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή/και Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και πενταετή (5) επαγγελματική εμπειρία, συναφή με το αντικείμενο κατάρτισης, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

4.4.2.3. Δίπλωμα Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, (Ι.Ε.Κ.) τμημάτων μεταδευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Κατάρτισης πιστοποιημένο από τον Ο.Ε.Ε.Κ. και αποδεδειγμένη τετραετή (4) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα συναφή με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία εννέα (9) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

4.4.2.4. Πτυχίο Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, Τεχνικού Λυκείου, ΤΕΕ Β' Κύκλου, Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής ή οποιουδήποτε άλλου τύπου Επαγγελματικού Λυκείου θεσμοθετημένου από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. ή Σχολής Μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. ή ισότιμης Σχολής της ημεδαπής ή αλλοδαπής, αναγνωρισμένης από το Τμήμα Ισοτιμιών και Επαγγελματικών Δικαιωμάτων της Διεύθυνσης Κατάρτισης του Ο.Ε.Ε.Κ. ή άλλη αρμόδια αρχή και αποδεδειγμένη επταετή (7) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα συναφή με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δεκαπέντε (15) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

4.4.3. Επισημαίνεται ότι για τους εκπαιδευτές που εντάσσονται στο Υπομητρώο εκπαιδευτών της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» για την απασχόλησή τους ως έκτακτο προσωπικό στα Ι.Ε.Κ. και τα Κ.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» ισχύουν οι ειδικότερες διατάξεις που περιγράφονται στις εκάστοτε ισχύουσες Υ.Α. του Ν. 2956/2001, άρθρο 11 παράγραφος 19.

4.4.4. Συγκεκριμένα, οι υποψήφιοι αυτών των κατηγοριών καλούνται να συνυποβάλλουν, εφόσον διαθέτουν, και τα ακόλουθα δικαιολογητικά προκειμένου να είναι δυνατή, βάσει αυτών, η μοριοδότησή τους κατά τη διαδικασία επιλογής τους για απασχόληση στα Ι.Ε.Κ. και τα Κ.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.»:

- Δικαιολογητικά διδακτικής εμπειρίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της παρούσας Απόφασης
- Βεβαιώσεις παιδαγωγικής επιμόρφωσης (διάρκειας τουλάχιστον ενός διδακτικού εξαμήνου).»

Αντίστοιχα στην μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», στην αντίστοιχη ερώτηση που

αφορούσε τους Εκπαιδευτές Ενηλίκων ανά θεματικό πεδίο και τα κριτήρια με τα οποία επιλέγονται οι Εκπαιδευτές Ενηλίκων, «οι Εκπαιδευτές Πληροφορικής είναι πολύ περισσότεροι από ότι οι υπόλοιποι Εκπαιδευτές Ενηλίκων. Αυτό συμβαίνει διότι τα προγράμματα κατάρτισης επιχειρούν να εισάγουν τις Νέες Τεχνολογίες γενικότερα στην κοινωνία και γι' αυτό το λόγο υπάρχει πληθώρα προγραμμάτων κατάρτισης στην Πληροφορική. Ένα ακόμη ζήτημα που απασχολεί την έρευνα είναι τα κριτήρια με τα οποία επιλέγονται οι Εκπαιδευτές Ενηλίκων από το εκάστοτε Κ.Ε.Κ. να διδάξουν στα προγράμματά του. Δύο κριτήρια θεωρήθηκαν σημαντικά: η κατοχή ή όχι Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών και η προηγούμενη εμπειρία σε Κ.Ε.Κ. Το Κ.Ε.Κ. Αυτοδιοίκησης Κορινθίας υποστηρίζει ότι η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση είναι απαραίτητο προσόν για την επιλογή ενός Εκπαιδευτή Ενηλίκων σε κάποιο πρόγραμμα. Ωστόσο και η προηγούμενη εμπειρία και συνεργασία είναι εξίσου σημαντικά για την πρόσληψή του. Το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. δίνει με αριθμητικά στοιχεία την αναλογία των εκπαιδευτών ενηλίκων ανάλογα με τα προσόντα που προαναφέρθηκαν:

Μεταπτυχιακοί Τίτλοι Σπουδών	4 Εκπαιδευτές
Προϋπηρεσία στα Κ.Ε.Κ.	10 Εκπαιδευτές

Παράλληλα μικρές διαφορές παρατηρούνται στην χρήση των επικρατέστερων εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις εκπαιδευτικές συναντήσεις. Το τελευταίο συμπεραίνεται δεδομένου ότι με εξαίρεση το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, όπου στα θεωρητικά μαθήματα χρησιμοποιούνται διαλέξεις και σεμινάρια, ενώ στα πρακτικά μαθήματα γίνεται χρήση των εργαστηριακών ασκήσεων και της μαθητείας, τόσο στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, όσο και στο Επιμελητήριο Αρκαδίας γίνεται χρήση ενεργητικών διδακτικών τεχνικών και μαθητο-κεντρικών προσεγγίσεων.

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: «Στα θεωρητικά μαθήματα έχουμε διαλέξεις και σεμινάρια. Προβλέπονται δηλαδή και σεμινάρια μέσα από τον κανονισμό κατάρτισης. Η διαφορά των διαλέξεων από τα σεμινάρια είναι η εξής: Οι διαλέξεις γίνονται πάνω σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα που υπάρχει. Τα σεμινάρια είναι για να συμπληρώνουν, ότι έχει καινούριο υπάρξει από όταν έγινε ο οδηγός σπουδών, μέχρι την σημερινή κατάσταση. Τα θεωρητικά μαθήματα είναι λίγα, κυρίως έχουμε πρακτικά μαθήματα. Δηλαδή έχουμε εργαστηριακές ασκήσεις, οι οποίες γίνονται στα εργαστήρια και έχουμε και ένα τρίτο κομμάτι που είναι η μαθητεία. Δηλαδή τώρα που συζητάμε για το τμήμα των Νοσηλευτών, μία μέρα την εβδομάδα, κάθε Τετάρτη, βρίσκονται στο κρατικό Νοσοκομείο, προσφέρουν εργασία εκεί και παίρνουν επαγγελματική εμπειρία, ήδη από το δεύτερο εξάμηνο της φοίτησης τους. Αυτό συνεχίζεται και τα υπόλοιπα εξάμηνα»

Σύμφωνα με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 5 με τίτλο «Ίδρυση, Οργάνωση και λειτουργία Ι.Ε.Κ» στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης του Νόμου 2009/1992 με τίτλο «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης», ότι «με αποφάσεις του Δ.Σ του Ο.Ε.Ε.Κ ρυθμίζεται η εκπαιδευτική διαδικασία στα Ι.Ε.Κ που μπορεί να περιλαμβάνει εκπαίδευση στην τάξη ή σε εργαστήρια ή εξ' αποστάσεως και να πραγματοποιείται με πλήρη ή μερική φοίτηση, καθώς και με εναλλασσόμενα στάδια εκπαίδευσης και ελεγχόμενης κατάρτισης στους χώρους εργασίας.». Ωστόσο σύμφωνα με το άρθρο 5 «Χαρακτηρισμός μαθημάτων-Διάρκεια ωριαίας διδασκαλίας» της υπ' αριθμόν Ε/12450/94 Απόφασης Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ. με τίτλο «Αντικατάσταση Κανονισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Λειτουργία των ΙΕΚ», (ΦΕΚ 593,

τ.Β' /3.8.94), στο πρώτο άρθρο αναφέρεται ότι: «*Η κατάρτιση περιλαμβάνει μαθήματα:*
α. Θεωρητικά: χαρακτηρίζονται τα μαθήματα των οποίων η διδασκαλία πραγματοποιείται από ένα εκπαιδευτή, μόνο σε αίθουσες διδασκαλίας και έχουν ως σκοπό να αποκτήσουν οι καταρτιζόμενοι τις γνώσεις, που είναι απαραίτητες για να κατανοήσουν το γνωστικό αντικείμενο της κατάρτισης τους.

β. Εργαστηριακά: χαρακτηρίζονται τα μαθήματα εκείνα, τα οποία αποβλέπουν στην εμπέδωση του θεωρητικού μέρους της κατάρτισης και στην εκμάθηση δεξιοτήτων, πραγματοποιούνται δε αποκλειστικά στους εργαστηριακούς χώρους.

γ. Μικτά: χαρακτηρίζονται τα μαθήματα εκείνα, τα οποία απαιτούν ταυτόχρονη θεωρητική κατάρτιση και απόκτηση δεξιοτήτων. Ο χαρακτηρισμός κάθε μαθήματος και ο αριθμός των καταρτιζομένων ανά εκπαιδευτή ρυθμίζεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ. Είναι δυνατόν ύστερα από έγκριση της Διεύθυνσης Κατάρτισης να αυξάνεται κατά ένα ο αριθμός των εκπαιδευτών στα μαθήματα που η διοίκηση του Ι.Ε.Κ τεκμηριώνει τέτοια αναγκαιότητα.

2. Η διάρκεια της ωριαίας διδασκαλίας όλων των μαθημάτων καθορίζεται σε 45 λεπτά ή όπως διαφορετικά καθορίσει με απόφαση του Δ.Σ για τα Ι.Ε.Κ όπου παρουσιάζεται η ανάγκη διαφοροποίησης λόγω εξαιρετικών συνθηκών. Η διδασκαλία των εργαστηριακών μαθημάτων ή του εργαστηριακού μέρους των μικτών μαθημάτων είναι δυνατό να γίνεται συνεχόμενη μέχρι τρεις (3) ώρες.

3. Η διάρκεια των διαλειμμάτων ορίζεται σε 5 λεπτά, εκτός του τρίτου διαλείμματος που μπορεί να φθάσει τα 15 λεπτά. Στις περιπτώσεις συνεχούς διδασκαλίας του παραπάνω εδαφίου 2 το διάλειμμα θα είναι αθροιστικό.

4. Μετά την είσοδο του εκπαιδευτή στην αίθουσα διδασκαλίας ή στον εργαστηριακό χώρο δεν επιτρέπεται η είσοδος των καταρτιζομένων.

5. Οι παρουσίες λαμβάνονται υποχρεωτικά ανά ώρα κατάρτισης, με την έναρξη της ώρας και με ευθύνη του εκπαιδευτή ή των εκπαιδευτών.»

Αντίστοιχα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είχε αναφέρει ότι: «Υπάρχει διαφοροποίηση ανάλογα με το πώς υλοποιείται το κάθε πρόγραμμα, απλά η φιλοσοφία του φορέα μας σχετίζεται με την συμμετοχική εκπαίδευση, οπότε στόχος μας είναι οι εκπαιδευτές που έρχονται σε εμάς για να εργαστούν, να γνωρίζουν πολύ καλά και να εφαρμόζουν τις ενεργητικές διδακτικές τεχνικές, κάτι το οποίο έχει εμφανίσει βελτίωση μετά το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ το 2006-7. Βέβαια και πριν ξεκινήσει το πρόγραμμα, είχαν γίνει μίνι προγράμματα εκπαίδευσης από εμάς, ώστε οι εκπαιδευτές να εφαρμόσουν πραγματικά συμμετοχικές τεχνικές γιατί θεωρούμε ότι μόνο με αυτές μπορεί να έχει επιτυχία ένα πρόγραμμα κατάρτισης. Η εισήγηση ως μονόδρομος και ως διδακτική τεχνική εκπαίδευσης πιστεύουμε ότι είναι αποτυχημένη. Αυτό δεν σημαίνει ότι η εισήγηση δεν χρειάζεται. Η εισήγηση είναι απαραίτητη, αλλά με μέτρο και τοποθετείται και βέβαια πλαισιώνεται από συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές. »

Από την πλευρά της η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας είχε αναφέρει ότι: «Οι συνηθέστερες εκπαιδευτικές μέθοδοι, που αφορούν όλα τα σύγχρονα εργαλεία των μαθητοκεντρικών προσεγγίσεων. Δηλαδή παρουσιάσεις, Powerpoint, χρήση Ιντερνετ, καλές πρακτικές, επισκέψεις σε επιχειρήσεις κλπ.»

Παράλληλα θα πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)» στην δεύτερη ενότητα του Άξονα «Οργάνωση και Λειτουργία, Παρεχόμενη Κατάρτιση, Συμπληρωματικές Υπηρεσίες» και ειδικότερα στην δεύτερη ενότητα με τίτλο «Παρεχόμενη Κατάρτιση», αναφέρεται ότι σχετικά με τους εκπαιδευτές εξετάζεται και αξιολογείται «η εφαρμογή των αρχών της εκπαίδευσης ενηλίκων».

Το άρθρο 4 με τίτλο «Προδιαγραφές προγραμμάτων» της υπ' αριθμόν Απόφασης 113708 με τίτλο «Σύστημα Πιστοποίησης Προγραμμάτων, Γνώσεων, Δεξιοτήτων και Ικανοτήτων» (ΦΕΚ Β' 1914 2005) αναφέρει: «4.1. Κεντρικός στόχος των προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι η παροχή, συμπλήρωση ή/και αναβάθμιση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτήθηκαν από τα άλλα συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης καθώς και από επαγγελματική εμπειρία. Βασική προϋπόθεση για την πιστοποίηση ενός προγράμματος αποτελεί η σύνδεση του περιεχομένου του με το πιστοποιημένο περίγραμμα του αντίστοιχου επαγγέλματος ή με τμήμα αυτού.

42. Η δομή των προγραμμάτων διαρθρώνεται ως εξής:

Άξονας 1: Περιγραφή προγράμματος

Άξονας 2: Περιεχόμενο προγράμματος

Άξονας 3: Αξιολόγηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων

4.3. Άξονας 1: Περιγραφή Προγράμματος

4.3.1. Στον άξονα αυτό αναπτύσσεται και τεκμηριώνεται:

- Η επιλογή του συγκεκριμένου τμήματος του επαγγελματικού περιγράμματος
- Ο σκοπός του προγράμματος
- Οι στόχοι του προγράμματος – αναμενόμενα αποτελέσματα σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων των καταρτιζομένων μετά το πέρας της κατάρτισης
- Οι εκπαιδευτικές ανάγκες των καταρτιζομένων
- Τα χαρακτηριστικά καταρτιζομένων – Προαπαιτούμενα παρακολούθησης
- Η διάρκεια του προγράμματος. Η διάρκεια και το περιεχόμενο του προγράμματος είναι δυνατό να διαφοροποιείται και να προσδιορίζεται αντίστοιχα, σύμφωνα με τις κατηγορίες των καταρτιζομένων βάσει των χαρακτηριστικών τους»

4.4. Άξονας 2: Περιεχόμενο Προγράμματος

4.4.1. Στον άξονα αυτό αναπτύσσεται το περιεχόμενο του προγράμματος, όπως αναλύεται σε εκπαιδευτικές ενότητες και ακολουθώντας σε αντικείμενα κατάρτισης, καθώς και οι προδιαγραφές υλοποίησής τους. Αναλυτικότερα, ο άξονας διαρθρώνεται ως εξής:

- Εκπαιδευτικές Ενότητες

Για κάθε εκπαιδευτική ενότητα γίνεται:

- i) Παρουσίαση και ανάπτυξη του περιεχομένου της
- ii) Τεκμηρίωση και συσχετισμός της με τις προδιαγραφές των επαγγελματικών λειτουργιών (Standards) καθώς και με τα κριτήρια επαγγελματικής ανταπόκρισης όπως αναπτύσσονται στο επαγγελματικό περίγραμμα
- iii) Προσδιορισμός των αναμενόμενων αποτελεσμάτων σε επίπεδο γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων σε συνάρτηση με τα κριτήρια επαγγελματικής ανταπόκρισης
- iv) Παράθεση σχετικού εκπαιδευτικού υλικού (έντυπου ή/και ηλεκτρονικού) ή/και ενδεικτικής βιβλιογραφίας
- v) Προσδιορισμός της διάρκειας σε ώρες

vi) Προσδιορισμός των τίτλων των αντικειμένων κατάρτισης που εντάσσονται στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική ενότητα, με συγκεκριμένη αναφορά στα ακόλουθα:

- Προφίλ εκπαιδευτών

- Μεθοδολογία υλοποίησης του αντικειμένου κατάρτισης (θεωρία -πρακτική)
- Εκπαιδευτικές τεχνικές κατάλληλες για την εκπαίδευση ενηλίκων
- Υλικοτεχνικός εξοπλισμός και διαθέσιμοι πόροι. Για το σύνολο του προγράμματος θα παρουσιάζεται ο απαιτούμενος υλικοτεχνικός εξοπλισμός καθώς οι αναγκαίοι για την υλοποίηση του προγράμματος πόροι (ανθρώπινοι και υλικοί)

4.4.1. Στην περίπτωση που η διάρκεια και το περιεχόμενο του προγράμματος διαφοροποιούνται σύμφωνα με τις κατηγορίες των καταρτιζομένων βάσει των χαρακτηριστικών αυτών, θα πρέπει να παρουσιασθούν με σαφήνεια τα σημεία διαφοροποίησης του προγράμματος.

4.5. Άξονας 3: Αξιολόγηση Γνώσεων, Δεξιοτήτων και Ικανοτήτων

4.5.1. Στον άξονα αυτό και με στόχο την επιβεβαίωση της απόκτησης των αναμενόμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, παρουσιάζονται:

- Οι τρόποι αξιολόγησης/εξέτασης των καταρτιζομένων (π.χ. παρατήρηση, γραπτή ή προφορική εξέταση κ.α.) σε αντιστοιχία με τους υποδεικνυόμενους από το επαγγελματικό περίγραμμα, που αφορούν στο σύνολο του περιεχομένου του προγράμματος
- Ενδεικτικές ερωτήσεις/θέματα εξέτασης»

Η τρίτη θεματική ενότητα αφορούσε τα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης. Στο πλαίσιο της συλλογής πληροφοριών, τέθηκαν συνολικά 7 ερωτήσεις. Οι τελευταίες διαρθρώνονται ως ακολούθως: τρεις κοινές ερωτήσεις τέθηκαν προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, τρεις ερωτήσεις τέθηκαν στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και μία ερώτηση τέθηκε στον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Στην πρώτη κοινή ερώτηση που αφορά την διασύνδεση των προγραμμάτων σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης με την τοπική οικονομία και τις τοπικές ανάγκες απασχόλησης παρατηρείται μικρή διαφορά στις απαντήσεις των τριών Διευθυντών των φορέων Κατάρτισης. Η διαφορά προκύπτει από την διαπίστωση ότι τόσο στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας παρατηρείται η κεντρική επιλογή των προγραμμάτων σπουδών και των ειδικοτήτων, ενώ σε τοπικό επίπεδο οι φορείς επαγγελματικής κατάρτισης προχωρούν σε αντίστοιχη εξειδίκευση της επιλογής των ειδικοτήτων και των προγραμμάτων σπουδών. Αντίθετα στο Επιμελητήριο Αρκαδίας τα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης καθορίζονται βάσει των τοπικών αναγκών απασχόλησης και της τοπικής οικονομίας.

Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης είχε αναφέρει ότι: «Τα προγράμματα σπουδών είναι πανελλαδικής πρακτικής. Τα έχουν εγκρίνει κάποιες επιτροπές που είχαν γίνει στον φορέα που λειτουργούσε την κατάρτιση των ΙΕΚ για την κατάρτιση και τα προγράμματα αυτά. Δεν έχουν να κάνουν με τοπικούς παράγοντες. Με τοπικούς παράγοντες έχει να κάνει η επιλογή της ειδικότητας, δηλαδή το ποιες ειδικότητες επιλέγονται και το είδος των σπουδών.». Αντίστοιχα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είχε αναφέρει ότι: «Ναι. Αυτό είναι σχετικό, από την στιγμή που τις ειδικότητες τις βγάζει το Υπουργείο, βασιζόμενο σε κάποια γενικότερη διάγνωση αναγκών που έχει κάνει. Άρα θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι ένα θέμα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε ότι τις ειδικότητες δεν τις προτείνουμε εμείς. Τις προτείνει το Υπουργείο και εμείς μπορούμε να κάνουμε μια εξειδίκευση ανάλογα με την περιοχή του ο καθένας, με βάση την διάγνωση αναγκών που κάνουμε εμείς. Άρα

λοιπόν ο βαθμός επηρεασμού της κατάστασης είναι μικρότερος σε σχέση με αυτό που θα θέλαμε. Ο τίτλος προγράμματος είναι προδιαγεγραμμένος. Εμείς μπορούμε μόνο να κάνουμε μια εξειδίκευση.» Παράλληλα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας είχε αναφέρει ότι: «Πάντοτε με βάση, αυτό το γνώμονα προχωράμε.»

Στην δεύτερη κοινή ερώτηση που αφορά την θεσμική διαδικασία όπου η διάγνωση των τοπικών αναγκών απασχόλησης οδηγεί στα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης, που διδάσκονται στον φορέα κατάρτισης παρατηρείται μικρή διαφορά στις απόψεις των Διευθυντών του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας. Η διαφορά προκύπτει από την διαπίστωση ότι από την απάντηση που έδωσε ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, γίνεται αντιληπτό ότι το Εργατικό Κέντρο, το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο και το ΙΕΚ αποτελούσαν Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία με την σειρά της κατέθετε προτάσεις προς τον πρώην οργανισμό ΟΕΕΚ και νυν Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης, όπου ανάλογα εγκρίνουν ή απορρίπτουν τις κατατεθειμένες προτάσεις. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης είχε αναφέρει ότι: «Υπάρχουν δύο καθεστώτα. Το ένα είναι το μέχρι σήμερα και το επόμενο, το οποίο θα είναι από τον Ιούνιο και μετά. Λοιπόν για το μέχρι σήμερα, υπήρχε μια Επιτροπή η οποία, ήταν Συμβουλευτική Επιτροπή. Απαρτιζόταν από εκπροσώπους του Εργατικού Κέντρου και του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου και του Διευθυντή του ΙΕΚ. Αυτή συνεδρίαζε, κατατίθενταν προτάσεις και από τους τρεις φορείς και ακολούθως αυτές οι προτάσεις, πήγαιναν για έγκριση στα κεντρικά. Ο φορέας που τα ενέκρινε πρώτα ήταν ο ΟΕΕΚ. Τώρα ο ΟΕΕΚ ανήκει στην Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, η οποία αποφασίζει. Το καινούριο από εδώ και πέρα, είναι ότι την επιλογή, θα την κάνει μια Επιτροπή από την Περιφέρεια, την οποία ακόμα δεν την έχουμε δει στις λεπτομέρειες της και σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, θα επιλέγει ειδικότητες και θα κάνει προγραμματικές συμβάσεις με την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, για να λειτουργούν τα ΙΕΚ με ειδικότητες που θα έχουν άμεση σχέση με τις ανάγκες της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της Περιφέρειας.»

Ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, αναφέρεται ξεκάθαρα στον ρόλο και στο έργο της νεοσυσταθείσας Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ειδικότερα η θεσμική διαδικασία η οποία ερμηνεύει την διάγνωση των τοπικών αναγκών απασχόλησης που οδηγεί στα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης, τα οποία διδάσκονται σε φορείς κατάρτισης τόσο στα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης, έγκεινται στην ββ' διάταξη που αναφέρει: «Η υποστήριξη των συλλογικών οργάνων της Περιφέρειας στην έρευνα της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας, την ιεράρχηση των ειδικοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης που πρέπει να λειτουργήσουν στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ), στα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ) και γενικότερα στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης και την σύνδεση της παρεχόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με τις αναπτυξιακές ανάγκες και τις δυνατότητες της Περιφέρειας.» της παραγράφου β' με τίτλο «Τμήμα Δια Βίου Μάθησης και Παιδείας» του υπ' αριθμόν 131 Προεδρικού Διατάγματος με τίτλο «Οργανισμός της Περιφέρειας Πελοποννήσου». Ευρύτερα η διάγνωση των τοπικών

αναγκών απασχόλησης οδηγεί στα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης, που διδάσκονται στον φορέα κατάρτισης τόσο στα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης εντάσσεται στην τρίτη διάταξη του έβδομου άρθρου όπου αναφέρεται ότι «η Περιφέρεια εφαρμόζει το περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης και διαχειρίζεται την εφαρμογή της πολιτικής και των κανόνων της παραγράφου 2 του άρθρου 4 που αφορούν την επαγγελματική κατάρτιση στην περιφέρειά της. Στις αρμοδιότητές της περιλαμβάνονται ιδίως: α) Η συγκρότηση, με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης, με αρμοδιότητα τη διατύπωση εισηγήσεων στο Περιφερειακό Συμβούλιο για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης και σύνδεσής της με την αγορά εργασίας και ιδίως για τη διερεύνηση και εκτίμηση των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας και την ιεράρχηση των επαγγελματικών ειδικοτήτων που πρέπει να λειτουργήσουν στα Ι.Ε.Κ., στα Κ.Ε.Κ. και γενικότερα στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης. Οι σχετικές αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου λαμβάνονται υπόψη κατά την εκπόνηση του Εθνικού Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης και του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχουν εκπρόσωποι των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών και των λοιπών κοινωνικών φορέων που αντιστοιχούν στους αναπτυξιακούς τομείς της Περιφέρειας, εκπρόσωπος της αντίστοιχης Περιφερειακής Ένωσης Δήμων και εκπρόσωπος των Κ.Π.Α. της Περιφέρειας που ορίζεται από τον Ο.Α.Ε.Δ.. β) Η λειτουργία και η διαχείριση των δημόσιων Ι.Ε.Κ. που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12.»

Αντίστοιχα τον ρόλο της Συμβουλευτικής Επιτροπής, όπου συμμετέχει το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, τον απαρτίζουν διάφοροι σύλλογοι, φορείς, κοινωνικές ομάδες όπου καταθέτουν τις προτάσεις και τις παρατηρήσεις τους στο Επιμελητήριο Αρκαδίας.

Ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, δίνει μεγάλη έμφαση στην διάγνωση των αναγκών, όπου πραγματοποιείται πριν και κατά την διάρκεια των συγκεκριμένων προγραμμάτων κατάρτισης. Πιο συγκεκριμένα είχε αναφέρει ότι: «Σε κάθε περίπτωση όταν υπάρχει, όταν έχει βγει μια προκήρυξη, στην οποία συμμετέχουμε για να υποβάλλουμε προτάσεις για τα προγράμματα κατάρτισης, η διαδικασία που ακολουθούμε είναι πρώτα να δούμε αν η περιοχή το αντέχει το πρόγραμμα. Αν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι γι' αυτό το πρόγραμμα, και αν μπορεί να συνδεθεί με τις επιχειρήσεις της περιοχής. Άρα διάγνωση των αναγκών θα κάνουμε. Οπότε σύνδεση υπάρχει μέσα από την δυνατότητα που μας δίνεται να εξειδικεύσουμε το πρόγραμμα. Η οποία βέβαια διάγνωση αναγκών θα συνεχιστεί και κατά την υλοποίηση του προγράμματος, κατά την έναρξη του προγράμματος στην φάση πριν μάλλον και κατά την έναρξη, όπου θα πρέπει πλέον να δεις την διάγνωση των αναγκών της ομάδας που έχεις μπροστά σου προκειμένου να εξειδικεύσεις ακόμα περισσότερο το πρόγραμμα στις ανάγκες τους.»

Επίσης ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας αναφέρεται στην

διάγνωση αναγκών. Ειδικότερα στο άρθρο 4 με τίτλο «Κριτήρια Πιστοποίησης» αναφέρεται ότι: «τα Κ.Ε.Κ υποχρεούνται να διαθέτουν σύστημα σχεδιασμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας συνολικά. Αναλυτικά τα Κ.Ε.Κ. πρέπει να διαθέτουν: Μεθόδους διάγνωσης των εκπαιδευτικών αναγκών, των αναγκών της αγοράς εργασίας και των νέων ειδικοτήτων που να περιλαμβάνουν τους στόχους διάγνωσης, την εκπόνηση των κατάλληλων διαγνωστικών μέσων και εργαλείων και τον τρόπο ενσωμάτωσης των αποτελεσμάτων της διάγνωσης στον προγραμματισμό.»

Παράλληλα θα πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)» στην δεύτερη ενότητα του Άξονα «Οργάνωση και Λειτουργία, Παρεχόμενη Κατάρτιση, Συμπληρωματικές Υπηρεσίες» και ειδικότερα στην δεύτερη ενότητα με τίτλο «Παρεχόμενη Κατάρτιση», αναφέρεται ότι σχετικά με τον σχεδιασμό των προγραμμάτων κατάρτισης εξετάζεται και αξιολογείται: «το σύστημα σχεδιασμού της κατάρτισης και η εφαρμογή του. Η υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της κατάρτισης και ειδικότερα».

Στην συνέχεια το Επιμελητήριο Αρκαδίας, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις συλλόγων, φορέων, κοινωνικών ομάδων καταρτίζει στρατηγικό πλάνο για την Εκπαίδευση για την υλοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης. Παράλληλα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας είχε αναφέρει ότι: «Ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, το Επιμελητήριο Αρκαδίας δέχεται τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις συλλόγων, φορέων, κοινωνικών ομάδων και δημιουργεί ένα στρατηγικό πλάνο για την εκπαίδευση και την υλοποίηση τους»

Στην τρίτη κοινή ερώτηση που αφορά την ένταξη των πρακτικών ασκήσεων σε κατάλληλους φορείς εντός των προγραμμάτων σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα στις απόψεις. Πιο συγκεκριμένα παρατηρείται ότι οι απαντήσεις των Διευθυντών του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης και του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας κινούνται στην ίδια κατεύθυνση. Στο σημείο αυτό χρήζει διευκρίνισης ότι η συγκεκριμένη ερώτηση όπως ήταν φυσικό δεν τέθηκε στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, αφού οι καταρτιζόμενοι της είναι μέλη της τοπικής αγοράς εργασίας.

Ειδικότερα, στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, οι πρακτικές ασκήσεις όπου εκφράζονται εντός των προγραμμάτων σπουδών μέσω των εργαστηριακών μαθημάτων και της μαθητείας, αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος σπουδών. Ακριβέστερα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης είχε αναφέρει ότι: «Βέβαια. Αν δούμε το πρόγραμμα σπουδών, το μεγαλύτερο μέρος είναι εργαστηριακά μαθήματα και είναι και μαθητεία. Δηλαδή αυτό που ανέφερα πιο πριν για το Νοσοκομείο είναι πρακτική άσκηση-μαθητεία, η οποία δεν είναι αμειβόμενη. Ασφαλίζονται τα παιδιά στον χώρο που εργάζονται, που πηγαίνουν στον χώρο εργασίας αλλά εργάζονται ». Σε θεσμικό επίπεδο η ένταξη των πρακτικών ασκήσεων στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης απαντάται σε δύο νομοθετικά κείμενα. Το πρώτο νομοθετικό κείμενο είναι το άρθρο 5 με τίτλο «Ίδρυση, Οργάνωση και Λειτουργία Ι.Ε.Κ» του υπ' αριθμόν Νόμου 2009 με τίτλο «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και άλλες διατάξεις (Ε.Σ.Ε.Ε.Κ)» (ΦΕΚ 18/τ. Α / 14-2-1992). Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται στην δεύτερη διάταξη ότι: «Με

αποφάσεις του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ. ρυθμίζονται: α. Το περιεχόμενο της επαγγελματικής κατάρτισης, οι μέθοδοι παροχής επαγγελματικής κατάρτισης, τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων και εργαστηριακών ασκήσεων κατά ειδικότητα, τμήμα και επίπεδο κατάρτισης, η μορφή, η διάρκεια και οι όροι πρακτικής άσκησης και εφαρμογής, που μπορεί να πραγματοποιείται στα σχολικά εργαστηριακά κέντρα και εργαστήρια της δημόσιας εκπαίδευσης ή σε εργαστήρια των Ι.Ε.Κ, καθώς και σε εργαστήρια, υπηρεσίες και παραγωγικές μονάδες του δημόσιου, καθώς και του ιδιωτικού τομέα.».

Το δεύτερο νομοθετικό κείμενο που δικαιολογεί την ένταξη των πρακτικών ασκήσεων στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης, είναι η υπ' αριθμόν Υπουργική Απόφαση Ζ/1802/6-2-1996 Υ.Α «Πρακτική Άσκηση Αποφοίτων ΙΕΚ» (ΦΕΚ 104/τ β' /22-2-1996), όπου καθιερώνεται η προαιρετική πρακτική άσκηση ενός εξαμήνου των αποφοίτων των Ι.Ε.Κ που περάτωσαν το τελευταίο εξάμηνο στο Δημόσιο, σε Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου ή Ιδιωτικού Δικαίου και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Η πρακτική άσκηση έπρεπε να πραγματοποιηθεί πριν από τις εξετάσεις Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης του καταρτιζομένου. Κατά την διάρκεια της πρακτικής άσκησης, η οποία θεωρούνταν ότι συνέβαλλε στην βελτίωση και συμπλήρωση της κατάρτισης τους, οι απόφοιτοι είχαν όλα τα δικαιώματα των καταρτιζόμενων, όπως αυτά απέρρεαν από τις ισχύουσες ειδικότερες διατάξεις. Ειδικότερα στο τρίτο άρθρο αναφέρει ότι: «1. Κάθε καταρτιζόμενος που επιθυμεί να πραγματοποιήσει Πρακτική Άσκηση στο επάγγελμα που υποβάλλει αίτηση-δήλωση στο πλησιέστερο προς την κατοικία του δημόσιο ΙΕΚ με την οποία δηλώνει την Υπηρεσία ή την επιχείρηση που τον έχει αποδεχθεί για Πρακτική Άσκηση. Ταυτόχρονα υποβάλλει βεβαίωση, με την οποία ο εργοδότης βεβαιώνει ότι αποδέχεται τον καταρτιζόμενο για πρακτική άσκηση διάρκειας ενός εξαμήνου, δηλώνει με σαφήνεια την έναρξη και λήξη της περιόδου της Πρακτικής Άσκησης, περιγράφει το αντικείμενο εργασίας της επιχείρησης και το αντικείμενο της απασχόλησης του καταρτιζομένου, καθώς και ότι αποδέχεται την εποπτεία του έργου της Πρακτικής Άσκησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 της υπ' αριθμόν Υπουργικής Απόφαση Ζ/1802/6-2-1996 Υ.Α “Πρακτική Άσκηση Αποφοίτων ΙΕΚ” (ΦΕΚ 104/τ β' /22-2-1996). 2. Ο Δ/ντής του ΙΕΚ, εγκρίνει την έναρξη και το πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης του καταρτιζομένου, εάν κατά την κρίση του διαπιστώνει ότι ο υποψήφιος για την Πρακτική Άσκηση, καταρτιζόμενος θα απασχολείται σε θέματα της ειδικότητας του, ακόμα ότι σε κάθε περίπτωση δεν θα ετεροαπασχολείται για την συγκεκριμένη περίοδο και επιπλέον ότι η επιχείρηση διαθέτει τα αναγκαία χαρακτηριστικά για την απρόσκοπτη διεξαγωγή της Πρακτικής Άσκησης. Στην περίπτωση που απορρίπτει το σχετικό αίτημα του υποψηφίου για Πρακτική Άσκηση καταρτιζόμενου, οφείλει να δικαιολογήσει την απόφαση του με έγγραφη έκθεση του προς την δ/ση Κατάρτισης του Ο.Ε.Ε.Κ. 3. Κάθε ασκούμενος σπουδαστής τηρεί Βιβλίο Πρακτικής Άσκησης, το οποίο διατίθεται δωρεάν από το Δημόσιο ΙΕΚ. Στο Βιβλίο Πρακτικής Άσκησης αναγράφονται από τον ασκούμενο κατά εβδομάδα οι εργασίες στις οποίες απασχολήθηκε, καθώς και συνοπτική περιγραφή των καθηκόντων που του ανατέθηκαν στον χώρο εργασίας. Κάθε εβδομαδιαία καταχώρηση ελέγχεται και υπογράφεται από τον υπεύθυνο της επιχείρησης ή υπηρεσίας, για την παρακολούθηση των ασκούμενων. 4. Μετά την ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης, ο καταρτιζόμενος το υποβάλλει συμπληρωμένο, με τον αριθμό εβδομαδιαίων εκθέσεων, τον χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις ημέρες απουσίας και την επίδοση του. 5. Οι ασκούμενοι κατά τον χρόνο της προαιρετικής Πρακτικής Άσκησης δεν μπορούν να απουσιάζουν περισσότερες από 15 εργάσιμες ημέρες. 6. Ο Δ/ντής του ΙΕΚ στο οποίο υποβάλλονται τα δικαιολογητικά Πρακτικής Άσκησης αποφασίζει για την αποδοχή ή απόρριψη τους.

Στην περίπτωση της απόρριψης, οφείλει με σχετική πράξη του να δικαιολογήσει την απόφαση αυτή. 7. Για τυχόν απορριπτικές αποφάσεις του Διευθυντή του ΙΕΚ, σχετικές με τις παραγράφους 2 και 4 του παρόντος άρθρου, ο καταρτιζόμενος μπορεί να ασκήσει ένσταση ενώπιον του Προέδρου του Ο.Ε.Ε.Κ μέσα σε προθεσμία 10 ημερών, ο οποίος εξετάζει την υπόθεση τόσο από πλευράς ουσίας, όσο και νομιμότητας.»

Από το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, έγινε γνωστό ότι είναι υποχρεωτική η ένταξη των πρακτικών ασκήσεων στην σύναψη συμφωνητικών συνεργασίας. Μάλιστα η πρακτική άσκηση συνδυάζεται με την υποχρεωτική απασχόληση των καταρτιζόμενων με δίμηνες ή τρίμηνες συμβάσεις εργασίας, με την προβλεπόμενη ασφάλιση των καταρτιζόμενων. Ειδικότερα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είχε αναφέρει ότι: *«Υπάρχει η πρακτική άσκηση, η δυνατότητα πρακτικής άσκησης η οποία είναι ένα μεγάλο κομμάτι του προγράμματος. Κάθε πρόγραμμα με εξαίρεση ίσως της Πληροφορικής, είμαστε υποχρεωμένοι να έχουμε συνάψει συμφωνίες με επιχειρήσεις όπου οι καταρτιζόμενοι θα έχουν να κάνουν το κομμάτι της πρακτικής τους. Αυτό με το ΕΣΠΑ και ήδη με το τέλος του Γ' ΚΠΣ έχει ενταθεί όσες προκηρύξεις βγήκαν, προέβλεπαν και την υποχρεωτική απασχόληση ενός μέρους των εκπαιδευόμενων. Άρα λοιπόν σήμερα μιλάμε για προγράμματα που υποχρεωτικά θα πρέπει να έχεις συνάψει κάποια συμφωνητικά συνεργασίας όπου οι καταρτιζόμενοι θα πάνε να κάνουν το πρακτικό τους κομμάτι, και αμέσως μετά το τέλος της πρακτικής άσκησης, ένα μίνιμουμ από αυτούς, από το πρόγραμμα κάθε φορά, θα πρέπει να εργαστούν ένα δίμηνο με κανονική σύμβαση, με ασφάλιση κάθε φορά.»*

Σύμφωνα με το άρθρο 4 με τίτλο «Κριτήρια Πιστοποίησης» της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)» στον άξονα 4.1 «Οργάνωση και λειτουργία, Παρεχόμενη Κατάρτιση, Συμπληρωματικές Υπηρεσίες» εξετάζονται όσον αφορά την ενότητα Α2 «Παρεχόμενη κατάρτιση» και την υποενότητα Α.2.4 «εκπαιδευτικό έργο» εκπαιδευτική εμπειρία του Κ.Ε.Κ. (ΔΕΙΚΤΗΣ). Για τα υπό πιστοποίηση Κ.Ε.Κ. ως εκπαιδευτική εμπειρία λαμβάνεται, είτε η υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης κατά την τελευταία τριετία, είτε η εμπειρία του Διευθυντή Κατάρτισης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σημείο 7.4²⁵¹, η υλοποίηση της πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις και η συνεργασία του Κ.Ε.Κ. με αυτές και η παρακολούθηση και αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.

Ωστόσο η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας απάντησε με την σειρά της σε τρεις ερωτήσεις που αφορούσαν το Επιμελητήριο Αρκαδίας. Οι ερωτήσεις αφορούσαν την ύπαρξη πραγματικής ποιοτικής σχέσης ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας, την ύπαρξη περιπτώσεων όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση αλλά και την εκτίμηση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να διορθωθεί το στρεβλό φαινόμενο. Η δεύτερη ερώτηση ήταν κοινή και τέθηκε στον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης. Η κοινή ερώτηση αφορά την ύπαρξη δυνατότητας επικοινωνίας και συμβουλευτικού προσανατολισμού τόσο στους απόφοιτους του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και στους Νέους Επιχειρηματίες της Αρκαδίας.

²⁵¹ Το σημείο 7.4 αναφέρει: «Στις περιπτώσεις που ως εκπαιδευτική εμπειρία λαμβάνεται η εμπειρία του Διευθυντή Κατάρτισης, σύμφωνα με το σημείο 4.1. της παρούσας απόφασης, ως βαθμός Εκπαιδευτικής Εμπειρίας (βαθμός βΑ241) στην Κεντρική Δομή και στα Παραρτήματα λαμβάνεται ο βαθμός του Διευθυντή Κατάρτισης (Βαθμός βΒ1) με συντελεστή βαρύτητας 10%.»

Αρχικά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας δεν μπόρεσε να απαντήσει με σαφήνεια στο αν υπάρχει πραγματική ποιοτική σχέση ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας, ωστόσο ανέφερε ότι στα προγράμματα κατάρτισης τηρούνται τα κριτήρια ποιότητας του φορέα κατάρτισης. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε ότι: *«Αυτό που μπορώ να σας πω είναι ότι τηρούνται τα κριτήρια ποιότητας του φορέα κατάρτισης.»*

Επίσης η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας παραδέχθηκε ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση. Επισημάνε ωστόσο ότι από την πλευρά του Επιμελητηρίου καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να αποφευχθούν παρόμοια φαινόμενα. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε ότι: *«Ναι δυστυχώς υπάρχουν και τέτοια φαινόμενα. Εμείς από την πλευρά μας προσπαθούμε με κάθε τρόπο να το αποφύγουμε.»*

Οι δύο προαναφερθέντες ερωτήσεις συνδέονται μεταξύ τους, δεδομένου ότι προσπαθούν να αναδείξουν την πραγματική εικόνα στον χώρο της κατάρτισης που αφορά την ουσιαστική διασύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην τοπική αγορά εργασίας.

Συνεπώς από τις δύο προαναφερθέντες απαντήσεις της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, σχηματίζεται η εικόνα ότι δεν υπάρχει ξεκάθαρη πραγματική ποιοτική σχέση ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας παρά την τήρηση κριτηρίων ποιότητας του φορέα κατάρτισης. Από την άλλη πλευρά υπάρχει και η εικόνα ότι οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση, παρά την προσπάθεια του Επιμελητηρίου αποφυγής τέτοιων φαινομένων.

Ωστόσο στην ερώτηση που σχετίζεται με την ύπαρξη της δυνατότητας επικοινωνίας και συμβουλευτικού προσανατολισμού στους Νέους Επιχειρηματίες της Αρκαδίας, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας τόνισε ότι στο Επιμελητήριο Αρκαδίας υπάρχει η δυνατότητα παροχής συμβουλευτικού προσανατολισμού τόσο απέναντι στους Νέους Επιχειρηματίες όσο και στους απλούς επιχειρηματίες της Αρκαδίας. Τον ρόλο της συμβουλευτικής υποστήριξης τον διαδραματίζουν ο Σύνδεσμος Νέων Επιχειρηματιών Αρκαδίας (ΣΝΕΑ), το Κέντρο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας “Αγαπήνωρ” και το δίκτυο ολοκληρωμένης επιχειρηματικής υποστήριξης “Enterprise Europe Network – Hellas”. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε ότι: *«Φυσικά και υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Εμείς από την πλευρά μας παρέχουμε συμβουλευτική υποστήριξη σε όσους το έχουν πραγματικά ανάγκη. Για τον λόγο αυτό, υπάρχει ο Σύνδεσμος Νέων Επιχειρηματιών Αρκαδίας (ΣΝΕΑ), το Κέντρο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας “Αγαπήνωρ” και το δίκτυο ολοκληρωμένης επιχειρηματικής υποστήριξης “Enterprise Europe Network - Hellas”»*. Ειδικότερα το Κέντρο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας «Αγαπήνωρ», σύμφωνα με την ιστοσελίδα του Επιμελητηρίου Αρκαδίας²⁵² με σύγχρονα αποτελεσματικά μέσα παρέχονται και υπηρεσίες συμβουλευτικής στήριξης και ενθάρρυνσης²⁵³. Αντίστοιχα το Ινστιτούτο

²⁵² Οι σχετικές πληροφορίες αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα: <http://www.arcadianet.gr/Default.aspx?tabid=129&language=el-GR>

²⁵³ Οι υπόλοιπες παρεχόμενες υπηρεσίες αφορούν:

Επαγγελματικής Κατάρτισης, καταβάλλει προσπάθειες ενημέρωσης τόσο προς ενδιαφερόμενους-υποψήφιους σπουδαστές που επιθυμούν να μάθουν πχ ποιες ειδικότητες υπάρχουν, τι είναι αυτές οι ειδικότητες κλπ., όσο μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, όπου πραγματοποιείται μια ευρύτερη προσπάθεια προσέλευσης του εκπαιδευτικού κοινού αλλά και από την Γραμματεία προς τους σπουδαστές-μελλοντικούς απόφοιτους, οι οποίοι θέλουν να ενημερωθούν για τα επαγγελματικά δικαιώματα των σπουδών τους. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε: «Στο πλαίσιο της λειτουργίας, υπάρχουν δύο επίπεδα. Το ένα είναι όταν κάποιος έρχεται να ρωτήσει για το ποιες ειδικότητες υπάρχουν, τι είναι αυτές οι ειδικότητες κλπ. Σε αυτή την φάση οι συνάδελφοι οι οποίοι είναι στην Γραμματεία, προσπαθούν να δώσουν όσο περισσότερες εξηγήσεις μπορούν και κατευθύνσεις ανάλογα με το πώς βλέπουν τον υποψήφιο που έρχεται να ζητήσει κάτι. Σε γενικότερα επίπεδα, προσπαθούμε και από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να κάνουμε γνωστό ότι μπορεί να γίνει, να προσελκύσουμε ένα κόσμο να έρθει στην εκπαιδευτική δομή την δική μας. Τώρα όταν πλησιάζουν προς το τέλος των σπουδών τους, επίσης η Γραμματεία τους κατευθύνει στα επαγγελματικά δικαιώματα που έχουν τελειώνοντας και που θα αποκτήσουν πιστοποιούμενοι. Σε αυτό το επίπεδο κινούμαστε, πιστεύουμε ότι θα ήταν καλό να έχουμε ένα Γραφείο Διασύνδεσης, αλλά με τον αριθμό, των εκπαιδευόμενων που έχουμε μέχρι τώρα δεν είναι κάτι απαραίτητο. Αν φτάσουμε κάποια στιγμή να έχουμε 500 εκπαιδευόμενους τότε σίγουρα θα θέλουμε καλύτερες δομές. Στην συγκεκριμένη φάση όμως, ανταποκρίνεται δηλαδή η Γραμματεία, το έχουμε στις απαιτήσεις.»

Από την απάντηση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, γίνεται αντιληπτό ότι παρέχονται υπηρεσίες ενημέρωσης τόσο από την Γραμματεία προς ενδιαφερόμενους-υποψήφιους σπουδαστές που επιθυμούν να μάθουν πχ ποιες ειδικότητες υπάρχουν, τι είναι αυτές οι ειδικότητες κλπ., όσο μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, όπου πραγματοποιείται μια ευρύτερη προσπάθεια προσέλευσης του εκπαιδευτικού κοινού αλλά και από την Γραμματεία προς τους σπουδαστές-μελλοντικούς απόφοιτους, οι οποίοι θέλουν να ενημερωθούν για τα επαγγελματικά δικαιώματα των σπουδών τους. Ωστόσο ο σχετικά μικρός αριθμός των εκπαιδευόμενων, δεν ικανοποιεί την απαίτηση ενός Γραφείου Διασύνδεσης.

Σε θεσμικό επίπεδο ο ρόλος και οι αρμοδιότητες του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, έγκεινται στην τρίτη παράγραφο του δεύτερου άρθρου της υπ' Αριθμόν 121 Υπουργικής Απόφασης, με τίτλο «Όργανα Διοίκησης-Γραμματείες Ι.Ε.Κ-Επιτροπές» που αναφέρει ότι: «Στην έδρα κάθε Ι.Ε.Κ λειτουργεί Συμβουλευτική Επιτροπή (Σ.Ε.) που απαρτίζεται από εκπροσώπους των εργοδοτών και

-Επίκαιρη και αξιόπιστη πληροφόρηση
-Διαδικασίες για την έναρξη νέων επιχειρήσεων ή επενδύσεων, πληροφόρηση προς τις επιχειρήσεις ώστε να διαπιστώνουν εύκολα τις διαρθρωτικές τους αδυναμίες ή ευκαιρίες, πληροφορίες προς τους πολίτες ώστε να είναι δυνατή η ενημέρωση τους και ευαισθητοποίηση τους στις νέες τάσεις της αγοράς.
-Διάγνωση των αναγκών της επιχειρηματικής κοινότητας
-Καταγραφή του προσωπικού και του επαγγελματικού απολογισμού των επιχειρηματιών, διερεύνηση επιχειρηματικών δεξιοτήτων, συμπλήρωση ειδικών εργαλείων ανάλυσης και επεξεργασίας της επιχειρηματικής ιδέας, συνέντευξη με ειδικούς συμβούλους.

-Ανάπτυξη της επιχειρηματικής ιδέας, επιχειρηματικού σχεδίου, ένταξη σε καθορισμένους βιομηχανικούς θύλακες (ΒΙΟΠΑ., ΒΠΠΑ, ΒΕΠΕ), διαφοροποίηση των προϊόντων, ενίσχυση των επιχειρήσεων από χρηματοδοτικούς οργανισμούς και κοινωνικά προγράμματα, φοροτεχνικά θέματα, δικτύωση με άλλες επιχειρήσεις και αγορές, νομική στήριξη των επιχειρήσεων.

-Διοργάνωση επιμορφωτικών ημερίδων και ομάδων εργασίας

των εργαζομένων της Περιφέρειας και του Ο.Ε.Ε.Κ. Η Επιτροπή αυτή συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου του Ο.Ε.Ε.Κ και αποτελείται από τρεις εκπροσώπους των εργοδοτών, τρεις εκπροσώπους των εργαζομένων, τον Αναπληρωτή Διευθυντή του Ι.Ε.Κ, ένα εκπρόσωπο του Ο.Ε.Ε.Κ, οριζόμενο από τον Πρόεδρο του Ο.Ε.Ε.Κ, ως μέλη και τον Διευθυντή του Ι.Ε.Κ ως Πρόεδρο. Οι τρεις εκπρόσωποι των εργαζομένων προτείνονται από το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο που έχει σαν έδρα την πόλη όπου λειτουργεί το Ι.Ε.Κ. Οι τρεις εκπρόσωποι των εργοδοτικών φορέων ορίζονται κατ' αντιστοιχία των φορέων που συμμετέχουν στο Δ.Σ του Ο.Ε.Ε.Κ και υποδεικνύονται από τους πλέον αντιπροσωπευτικούς φορείς της πόλης (και ελλείψει του Νομού) που λειτουργεί το Ι.Ε.Κ. Η θητεία των ως άνω εκπροσώπων και των ισάριθμων αναπληρωματικών είναι τριετής. Κατά τις συνεδριάσεις της Σ.Ε μπορούν να καλούνται, προκειμένου να διατυπώσουν τις απόψεις τους και εκπρόσωποι των επιμελητηρίων, των εκπαιδευτικών, των επιστημονικών και ερευνητικών ιδρυμάτων, των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και λοιπών αρμοδίων φορέων και οργανώσεων, οι οποίοι έχουν αντικείμενο συναφές με τους σκοπούς του Ο.Ε.Ε.Κ

β) εφόσον στην Περιφέρεια λειτουργούν περισσότερα του ενός Ι.Ε.Κ τότε στην Περιφέρεια αυτή λειτουργεί μία μόνο Συμβουλευτική Επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ως μέλη εκτός των ως άνω εκπροσώπων των εργοδοτών και των εργαζομένων, όλοι οι Διευθυντές και Αναπληρωτές των Ι.Ε.Κ της οικείας Περιφέρειας. Ως Πρόεδρος αυτής ορίζεται με απόφαση του Προέδρου του Ο.Ε.Ε.Κ., ένας από τους Διευθυντές των Ι.Ε.Κ της Περιφέρειας. Η Συμβουλευτική αυτή Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου του Ο.Ε.Ε.Κ και έχει ως έδρα, την έδρα του Ι.Ε.Κ στο οποίο προΐσταται ο Πρόεδρος αυτής, δύναται δε να λειτουργεί, με απόφαση του Προέδρου αυτής, και στις έδρες των άλλων Ι.Ε.Κ της οικείας Περιφέρειας.

γ) Οι παραπάνω εκπρόσωποι των εργοδοτών και των εργαζομένων μαζί με τους αναπληρωτές τους προτείνονται από τους αντίστοιχους φορείς μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την επίδοση της σχετικής πρόσκλησης από τον Διευθυντή του οικείου Ι.Ε.Κ ή από τον Πρόεδρο του Ο.Ε.Ε.Κ εφόσον συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της περίπτωσης β της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού. Σε περίπτωση που δεν προταθούν για οποιοδήποτε λόγο όλοι οι εκπρόσωποι των ως άνω φορέων, τότε η Επιτροπή συγκροτείται νόμιμα με τη συμμετοχή τουλάχιστον τριών από αυτούς.

δ) Η Επιτροπή έχει απαρτία όταν τα παρόντα μέλη αυτής είναι περισσότερα από τα απόντα, αποφασίζει δε μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου αυτής.

ε) Ο Πρόεδρος της Επιτροπής καθορίζει τα προς συζήτηση και έρευνα θέματα και μπορεί να αναθέσει στα μέλη της επιτροπής συγκεκριμένες εργασίες.

στ) Η επιτροπή συγκαλείται τακτικά μια φορά το μήνα, έκτακτα δε ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της ή εάν το ζητήσει το 1/2 των μελών αυτής.

ζ) Κύριο έργο της Επιτροπής είναι η διερεύνηση και εκτίμηση των δεδομένων της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας του Ι.Ε.Κ ή των Κ.Ε.Κ, η ιεράρχηση των επαγγελματικών ειδικοτήτων, που πρέπει να λειτουργήσουν στο οικείο Ι.Ε.Κ για την εξυπηρέτηση των αναγκών σε ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό της Περιφέρειας και η σχετική εισήγηση προς τον οικείο Διευθυντή Ι.Ε.Κ. Επίσης έργο της Επιτροπής είναι και η προώθηση σε περιφερειακό επίπεδο της κοινωνικής συνείδησης ότι η επαγγελματική εκπαίδευση είναι μια συνεχής και δια βίου λειτουργία που συμπληρώνει τα ζωτικά ενδιαφέροντα του ατόμου σε όλη την παραγωγική και εξελικτική του πορεία.

η) Κατά τα λοιπά η Επιτροπή λειτουργεί σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί συλλογικών οργάνων του Δημοσίου. »

Η τέταρτη θεματική ενότητα σχετίζεται με την διασύνδεση στην τοπική αγορά εργασίας. Για τις ανάγκες της συλλογής των απαραίτητων πληροφοριών τέθηκαν 5 ερωτήσεις, εκ των οποίων οι τρεις είναι κοινές και οι δύο τέθηκαν στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας. Να σημειωθεί ότι ο κύριος χαρακτήρας των 5 τεθειμένων ερωτήσεων, ήταν κυρίως ανοικτού χαρακτήρα. Ωστόσο παρατηρούνται στοιχεία ερωτήσεων γνώμης και περιγραφικών ερωτήσεων.

Πιο αναλυτικά, οι τρεις κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, αφορούσαν την εκτίμηση των τριών Διευθυντών σε σχέση με την άποψη τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Η δεύτερη κοινή ερώτηση που τέθηκε στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, αφορά την μέχρι στιγμής εικόνα των τριών Διευθυντών για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχουν υλοποιήσει αλλά και την εκτίμηση των τριών Διευθυντών στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Η τρίτη κοινή ερώτηση αφορούσε την εκτίμηση των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης στο κατά πόσο η θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας στηρίζεται βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στον συγκεκριμένο φορέα κατάρτισης. Στις τρεις κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές φορέων κατάρτισης, παρατηρούνται ορισμένες ομοιότητες και διαφορές.

Στην πρώτη κοινή ερώτηση που σχετίζεται με την εκτίμηση των τριών Διευθυντών σε σχέση με την άποψη τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας, παρατηρούνται μικρές διαφορές. Οι τελευταίες προκύπτουν από την συμφωνία του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης και της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας στην άποψη ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, η κατάρτιση με τον τρόπο που προσφέρεται από τα ΙΕΚ είναι η πιο κατάλληλη μορφή εκπαίδευσης και επειδή στηρίζεται σε εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν πολύ καλή γνώση και του αντικειμένου και είναι κυρίως άτομα από την αγορά.

Πιο συγκεκριμένα από την απάντηση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης διαπιστώνεται ότι ο συνδυασμός της πανεπιστημιακής γνώσης και της επαγγελματικής εμπειρίας των εκπαιδευτών, ως ενεργών μελών της τοπικής αγοράς εργασίας, είναι ο καταλληλότερος τρόπος με τον οποίο τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Ειδικότερα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Ναι βέβαια. Η κατάρτιση έτσι όπως προσφέρεται από τα ΙΕΚ είναι η πιο κατάλληλη μορφή εκπαίδευσης και επειδή στηρίζεται σε εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν πολύ καλή γνώση και του αντικειμένου και είναι κυρίως άτομα από την αγορά. Δηλαδή είναι πάρα πολλοί οι εκπαιδευτές μας, οι οποίοι είναι επαγγελματίες. Αυτά που διδάσκουν στα παιδιά, στους εκπαιδευόμενους είναι και αποτέλεσμα της πανεπιστημιακής τους γνώσης αλλά και της επαγγελματικής τους εμπειρίας.»*. Αναφορικά με την μέθοδο διδασκαλίας, όπως έχει ήδη προαναφερθεί, η διδασκαλία

στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης έγκειται στην τρίτη παράγραφο του άρθρου 5 με τίτλο «*Ίδρυση, Οργάνωση και λειτουργία Ι.Ε.Κ*» στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης του Νόμου 2009/1992 με τίτλο «*Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης*», ότι «*με αποφάσεις του Δ.Σ του Ο.Ε.Ε.Κ ρυθμίζεται η εκπαιδευτική διαδικασία στα Ι.Ε.Κ που μπορεί να περιλαμβάνει εκπαίδευση στην τάξη ή σε εργαστήρια ή εξ' αποστάσεως και να πραγματοποιείται με πλήρη ή μερική φοίτηση, καθώς και με εναλλασσόμενα στάδια εκπαίδευσης και ελεγχόμενης κατάρτισης στους χώρους εργασίας.*». Ωστόσο σύμφωνα με το άρθρο 5 «*Χαρακτηρισμός μαθημάτων-Διάρκεια ωριαίας διδασκαλίας*» της υπ' αριθμόν Ε/12450/94 Απόφασης Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ. με τίτλο «*Αντικατάσταση Κανονισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Λειτουργία των ΙΕΚ*», (ΦΕΚ 593, τ.Β'/3.8.94), στο πρώτο άρθρο αναφέρεται ότι: «*Η κατάρτιση περιλαμβάνει μαθήματα:*

α. Θεωρητικά: *χαρακτηρίζονται τα μαθήματα των οποίων η διδασκαλία πραγματοποιείται από ένα εκπαιδευτή, μόνο σε αίθουσες διδασκαλίας και έχουν ως σκοπό να αποκτήσουν οι καταρτιζόμενοι τις γνώσεις, που είναι απαραίτητες για να κατανοήσουν το γνωστικό αντικείμενο της κατάρτισης τους.*

β. Εργαστηριακά: *χαρακτηρίζονται τα μαθήματα εκείνα, τα οποία αποβλέπουν στην εμπέδωση του θεωρητικού μέρους της κατάρτισης και στην εκμάθηση δεξιοτήτων, πραγματοποιούνται δε αποκλειστικά στους εργαστηριακούς χώρους.*

γ. Μικτά: *χαρακτηρίζονται τα μαθήματα εκείνα, τα οποία απαιτούν ταυτόχρονη θεωρητική κατάρτιση και απόκτηση δεξιοτήτων. Ο χαρακτηρισμός κάθε μαθήματος και ο αριθμός των καταρτιζομένων ανά εκπαιδευτή ρυθμίζεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ. Είναι δυνατόν ύστερα από έγκριση της Διεύθυνσης Κατάρτισης να αυξάνεται κατά ένα ο αριθμός των εκπαιδευτών στα μαθήματα που η διοίκηση του Ι.Ε.Κ τεκμηριώνει τέτοια αναγκαιότητα.*

2. *Η διάρκεια της ωριαίας διδασκαλίας όλων των μαθημάτων καθορίζεται σε 45 λεπτά ή όπως διαφορετικά καθορίσει με απόφαση του Δ.Σ για τα Ι.Ε.Κ όπου παρουσιάζεται η ανάγκη διαφοροποίησης λόγω εξαιρετικών συνθηκών. Η διδασκαλία των εργαστηριακών μαθημάτων ή του εργαστηριακού μέρους των μικτών μαθημάτων είναι δυνατό να γίνεται συνεχόμενη μέχρι τρεις (3) ώρες.*

3. *Η διάρκεια των διαλειμμάτων ορίζεται σε 5 λεπτά, εκτός του τρίτου διαλείμματος που μπορεί να φθάνει τα 15 λεπτά. Στις περιπτώσεις συνεχούς διδασκαλίας του παραπάνω εδαφίου 2 το διάλειμμα θα είναι αθροιστικό.*

4. *Μετά την είσοδο του εκπαιδευτή στην αίθουσα διδασκαλίας ή στον εργαστηριακό χώρο δεν επιτρέπεται η είσοδος των καταρτιζομένων.*

5. *Οι παρουσίες λαμβάνονται υποχρεωτικά ανά ώρα κατάρτισης, με την έναρξη της ώρας και με ευθύνη του εκπαιδευτή ή των εκπαιδευτών.»*

Αναφορικά με τους εκπαιδευτές στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης, οι τελευταίοι θεσμικά εντάσσονται στο άρθρο 4.4 με τίτλο «*Υπομητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.*» (Ι.Ε.Κ-Κ.Ε.Κ) του άρθρου 4 με τίτλο «*Κριτήρια ένταξης στο Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων (Μητρώο Α)*» της υπ' αριθμόν Απόφασης 113613 με τίτλο «*Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 113172/2005 (ΦΕΚ 1593 Β/17.11.2005) κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας*

και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας περί Συστήματος Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων.». Το άρθρο 4.4 με τίτλο «Υπομητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» (Ι.Ε.Κ-Κ.Ε.Κ) αναφέρει ότι: «Στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» (Ι.Ε.Κ. – Κ.Ε.Κ.) εντάσσονται οι κάτωθι:

4.4.1. Για τα Κ.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.»

4.4.1.1. Οι εκπαιδευτές που πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις ένταξης στο Γενικό Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων ή/και στο Υπομητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής, όπως ορίζονται στα άρθρα 4.2. και 4.3. αντίστοιχα.

4.4.2. Για τα Ι.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» εντάσσονται οι υποψήφιοι οι οποίοι διαθέτουν εναλλακτικά τα ακόλουθα:

4.4.2.1. Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή/και Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και τριετή (3) επαγγελματική εμπειρία, συναφή με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία επτά (7) έτη και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

4.4.2.2. Πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι.) ή/και Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (Master ή Διδακτορικό) της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα ισοτιμιών και πενταετή (5) επαγγελματική εμπειρία, συναφή με το αντικείμενο κατάρτισης, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη και μετά τη λήψη του πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

4.4.2.3. Δίπλωμα Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, (Ι.Ε.Κ.) τμημάτων μεταδευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Κατάρτισης πιστοποιημένο από τον Ο.Ε.Ε.Κ. και αποδεδειγμένη τετραετή (4) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα συναφή με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία εννέα (9) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

4.4.2.4. Πτυχίο Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, Τεχνικού Λυκείου, ΤΕΕ Β' Κύκλου, Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής ή οποιουδήποτε άλλου τύπου Επαγγελματικού Λυκείου θεσμοθετημένου από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. ή Σχολής Μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. ή ισότιμης Σχολής της ημεδαπής ή αλλοδαπής, αναγνωρισμένης από το Τμήμα Ισοτιμιών και Επαγγελματικών Δικαιωμάτων της Διεύθυνσης Κατάρτισης του Ο.Ε.Ε.Κ. ή άλλη αρμόδια αρχή και αποδεδειγμένη επταετή (7) επαγγελματική εμπειρία στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα συναφή με το αντικείμενο σπουδών, η οποία αποκτήθηκε κατά τα τελευταία δεκαπέντε (15) έτη και μετά το πέρας των σπουδών.

4.4.3. Επισημαίνεται ότι για τους εκπαιδευτές που εντάσσονται στο Υπομητρώο εκπαιδευτών της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» για την απασχόλησή τους ως έκτακτο προσωπικό στα Ι.Ε.Κ. και τα Κ.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» ισχύουν οι ειδικότερες διατάξεις που περιγράφονται στις εκάστοτε ισχύουσες Υ.Α. του Ν. 2956/2001, άρθρο 11 παράγραφος 19.

4.4.4. Συγκεκριμένα, οι υποψήφιοι αυτών των κατηγοριών καλούνται να συνυποβάλλουν, εφόσον διαθέτουν, και τα ακόλουθα δικαιολογητικά προκειμένου να είναι δυνατή, βάσει αυτών, η μοριοδότησή τους κατά τη διαδικασία επιλογής τους για απασχόληση στα Ι.Ε.Κ. και τα Κ.Ε.Κ. της «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.»:

- Δικαιολογητικά διδακτικής εμπειρίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της παρούσας Απόφασης
- Βεβαιώσεις παιδαγωγικής επιμόρφωσης (διάρκειας τουλάχιστον ενός διδακτικού εξαμήνου).»

Αντίστοιχα από την απάντηση του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας διαπιστώνεται ότι η δύσκολη οικονομική εποχή που βιώνει η χώρα μας, δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις να προσλάβουν επιπλέον εργατικό δυναμικό, ή να προσληφθεί προσωπικό μέσω της διαδικασίας προώθησης της απασχόλησης που περιλαμβάνουν τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Συνεπώς τα προγράμματα κατάρτισης δεν μπορούν να συμβάλλουν όσο πραγματικά θα μπορούσαν στην μείωση της ανεργίας. Ειδικότερα, ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είχε αναφέρει ότι: *«Τα προγράμματα κατάρτισης από μόνα τους, σαφώς δεν μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Όταν έχεις ένα πρόγραμμα το οποίο το συνδέεις με επιχειρήσεις, πάνε οι εκπαιδευόμενοι να κάνουν την πρακτική τους άσκηση, υπάρχει κάποια σχέση με τον επιχειρηματία και η επιχείρηση δεν πάει καλά, είναι ότι δεν χρειάζεται να προσλάβει επιπλέον προσωπικό, τότε δεν μπορούμε να πούμε ότι προάγουν προς την κατεύθυνση της μείωσης της ανεργίας. Σε μία οικονομία η οποία αναπτύσσεται και δημιουργεί θέσεις απασχόλησης, τα προγράμματα μπορούν να παίζουν μεγαλύτερο ρόλο. Στον βαθμό που ένας άνεργος μπορεί να εξειδικευτεί και να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς. Αυτό γινόταν μέχρι πρόσφατα, όπου οι επιχειρήσεις είχαν την δυνατότητα να προσλάβουν. Υπήρχαν πολλοί εκπαιδευόμενοι-καταρτιζόμενοι δικοί μας οι οποίοι τελείωναν κάποια προγράμματα, μέσω της διαδικασίας προώθησης που κάναμε αλλά και μέσω προσωπικών επιλογών, έβρισκαν απασχόληση σε επιχειρήσεις στο αντικείμενο του προγράμματος κατάρτισης. Σήμερα όμως που οι επιχειρήσεις δεν προσλαμβάνουν πλέον, ίσα-ίσα απολύουν, τα προγράμματα κατάρτισης μικρό ρόλο θεωρώ ότι μπορούν να παίζουν σε αυτή την κατεύθυνση παρά μόνο αν πρόκειται για αντικείμενα τα οποία θα αναπτυχθούν και θα έχουν ζήτηση, αμέσως μετά το πέρας της κρίσης την περίοδο που η χώρα μας θα βρεθεί σε τροχιά ανάπτυξης.»*

Το άρθρο 13 με τίτλο «Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης» του Νόμου 3879/2010 με τίτλο «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις.» αναφέρει στην οργανωτική διάρθρωση των Κ.Ε.Κ. την λειτουργία σχεδιασμού της εφαρμογής και εφαρμογής προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης αλλά και την εφαρμογή πιστοποιημένων προγραμμάτων που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα επαγγελματικά περιγράμματα, εφόσον υπάρχουν, και χρησιμοποιούν εκπαιδευτές με ανάλογες γνώσεις ή και εμπειρία. Στο συγκεκριμένο σημείο παρατηρείται ότι σε θεσμικό επίπεδο, ο σκοπός των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης αφορά την εφαρμογή προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση αναφέρεται, σύμφωνα με τον έβδομο ορισμό του άρθρου 2 με τίτλο «Ορισμοί» στην κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή και αναβαθμίζει γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, οι οποίες αποκτήθηκαν από τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης ή από επαγγελματική εμπειρία με στόχο την ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας και την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη. Στην συγκεκριμένη περίπτωση παρατηρείται ότι ενώ σε θεωρητικό επίπεδο συμπεριλαμβάνεται και στον στόχο των προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, η ένταξη ή η επανένταξη στην αγορά εργασίας και η διασφάλιση της εργασίας, σε πρακτικό επίπεδο το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας δυσκολεύεται να πραγματοποιήσει τον

στόχο του. Κυρίαρχο αίτιο ρόλο όπως διαφαίνεται στην απάντηση του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, παίζει η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας καθώς δεν θα πρέπει να λησμονηθεί το γεγονός ότι η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε στην περίοδο της οικονομικής κρίσης που έχει πλήξει την χώρα μας.

Παράλληλα από την απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας διαπιστώνεται ότι οι ανάγκες των επιχειρήσεων στην τοπική αγορά εργασίας εκτός από τον συμβουλευτικό ρόλο που διαδραματίζουν, «*σχεδιάζουν*» τα εκπαιδευτικά προγράμματα κατάρτισης. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας απάντησε ότι: «*Ναι είναι αδιαμφισβήτητο ότι τα προγράμματα συντελούν, δεδομένου ότι η πλειονότητα των προγραμμάτων αντικατοπτρίζει τις ανάγκες των επιχειρήσεων.*». Από την συγκεκριμένη απάντηση σχηματίζεται η εικόνα ότι η αγορά εργασίας «*σχεδιάζει*» τα προγράμματα κατάρτισης τα οποία με την σειρά του το Επιμελητήριο Αρκαδίας υλοποιεί. Επιπλέον το 25^ο άρθρο με τίτλο του Νόμου 181/1914 «*Περί συστάσεως Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων*» έδινε την νομική δυνατότητα στο Κράτος ή σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου να δημιουργήσουν ιδρύματα που αφορούν την εμπορική, βιομηχανική ή επαγγελματική εκπαίδευση ή να διοργανώνουν ειδικά μαθήματα. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι: «*Δύνανται κατόπιν Β. Διατάγματος, να αναλάβωσιν οίκοθεν ή την συνδρομή του Κράτους ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίων ή ιδιωτικών, την ίδρυσιν ή διοίκησιν ιδρυμάτων εμπορικής, βιομηχανικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσως ή και την διοίκησιν των παρά του Κράτους ιδρυόμενων τοιούτων, ή παρά ιδιωτών δια πράξεως εν ζώή ή τελευταίας βουλήσεως να διοργανώσιν ειδικά μαθήματα, να ψηφίζωσιν επιχορηγήσεις προς ειδικοποιήσιν εν τη ημεδαπή ή εν τη αλλοδαπή, προϊσταμένων και τεχνιτών διαφόρων επιτηδευμάτων, να τηρώσι τα μεσιτικά γραφεία προς προμήθειαν ή τοποθέτησιν εργατών. Δια Β. Διατάγματος εν περιπτώσει, καθ' ην ανατίθεται η ίδρυσις ή διοίκησις τοιούτων ιδρυμάτων εις το Επιμελητήρια, τίθενται εις την διάθεσιν αυτών και εν τοις προϋπολογισμοίς του Κράτους αναγραφόμεναι πιστώσεις προς ίδρυσιν και συντήρησιν αυτών, τα δε οικεία εντάλματα εκδίδονται επ' ονόματι του Προέδρου του Επιμελητηρίου. Ομοίως δια Β. Δ. μετά γνώμην των Επιμελητηρίων, κανονίζονται αι λεπτομέρειαι της λειτουργίας, διοικήσεως και εποπτείας των τοιούτων ιδρυμάτων.*»

Η δεύτερη κοινή ερώτηση, αφορά την έως τώρα εικόνα των τριών Διευθυντών των φορέων Κατάρτισης για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχουν υλοποιήσει αλλά και την εκτίμηση τους στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Στην προαναφερθείσα ερώτηση, δίνονται αμφιλεγόμενες απαντήσεις από τους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης. Πιο αναλυτικά, ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης δίνει έμφαση στην μεγάλη μοριοδότηση του πτυχίου του ΙΕΚ, σε προκηρύξεις του Δημοσίου, αλλά και στην χρηματική αμοιβή του σπουδαστή του ΙΕΚ κατά την διάρκεια της εξαμήνου περιόδου της πρακτικής άσκησης. Ωστόσο είναι αρκετοί οι σπουδαστές οι οποίοι απασχολούνται επαγγελματικά στον φορέα που παρέχει την πρακτική άσκηση, όπως πχ η ειδικότητα των Διανομέων. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: «*Λοιπόν να το πούμε γενικά πρώτα. Όταν γίνονται προσλήψεις στο Δημόσιο σε διάφορες ειδικότητες, το πτυχίο του ΙΕΚ πριμοδοτείται πάρα πολύ. Έχουμε δηλαδή,*

καταρτίσει νέους ανθρώπους οι οποίοι έρχονται εδώ, έχουν τελειώσει κάποιο ΤΕΙ και έρχονται να φοιτήσουν την ίδια ειδικότητα και στο ΙΕΚ για να αποκτήσουν το πτυχίο το οποίο πριμοδοτείται στις προσλήψεις. Το δεύτερο είναι ότι το ΙΕΚ έχει μετά την λήξη των σπουδών του, τα τέσσερα εξάμηνα, έχει πρακτική άσκηση. Υπάρχει μια εξάμηνη περίοδος πρακτικής άσκησης στην οποία, ο εκπαιδευμένος-πλέον απόφοιτος του ΙΕΚ πηγαίνει και ασκείται πρακτικά σε έναν εργοδότη χωρίς αμοιβή. Υπάρχει ένα ποσό το οποίο είναι χρηματικό, το οποίο από ότι ξέρουμε τώρα έχει το ΕΣΠΑ, το οποίο πληρώνονται εκ των υστέρων, μια αποζημίωση οι εκπαιδευόμενοι, χωρίς την μεσολάβηση του εργοδότη. Σε αυτή την διάρκεια της εξάμηνης πρακτικής άσκησης είναι πάρα πολλοί που βρίσκουν μια δουλειά, την οποία απασχολούνται και μετά αφού τελειώσει η πρακτική άσκηση. Βέβαια υπάρχει ένα ζήτημα, του πόσο επίκαιρη είναι η ειδικότητα, για πχ υπάρχουν ειδικότητες όπως η ειδικότητα των Διανομέων που ήταν όταν λειτούργησε, αμέσως μετά όλοι οι απόφοιτοι βρήκαν δουλειά στο Ταχυδρομείο. Έγινε ένας διαγωνισμός και απορροφήθηκαν όλοι. Υπάρχουν άλλες ειδικότητες που δεν έχουν απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας, τόσο μεγάλη και έχουμε λιγότερο δυνατά αποτελέσματα.». Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης αναφέρεται αρχικά, σε προκηρύξεις του Δημοσίου. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε σχετικό υπόδειγμα ανακοίνωσης για την πρόσληψη Εποχικού Προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ορισμένου Χρόνου (ΣΟΧ), σε αντίστοιχο υπόδειγμα ανακοίνωσης για τη σύναψη Σύμβασης Μίσθωσης Έργου (ΣΜΕ) σύμφωνα με το Ν.3812 (ΦΕΚ 234/Α/28.12.2009)²⁵⁴, και σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου 2190/1994 με τίτλο «Προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για κάλυψη παροδικών αναγκών»²⁵⁵ του ΑΣΕΠ, οι μονάδες

²⁵⁴ Ο Νόμος 3812/2009 φέρει τον τίτλο «Αναμόρφωση συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις» και ανακτήθηκε από τον επίσημο δικτυακό τόπο του Εθνικού Τυπογραφείου www.et.gr την Τετάρτη 27 Ιουνίου 2012 στις 17:40.

²⁵⁵ Το συγκεκριμένο άρθρο, αναφέρει: «1. Οι δημόσιες υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου επιτρέπεται να απασχολούν προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών, με τις προϋποθέσεις και την διαδικασία των επόμενων παραγράφων. 2. Η διάρκεια της απασχόλησης του προσωπικού της παρ.1 δεν μπορεί να υπερβαίνει τους οκτώ (8) μήνες μέσα σε συνολικό χρόνο δώδεκα (12) μηνών. Στις περιπτώσεις προσωρινής πρόσληψης προσωπικού για αντιμετώπιση, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, κατεπειγουσών αναγκών, λόγω απουσίας προσωπικού ή κένωσης θέσεων, η διάρκεια της απασχόλησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τέσσερις (4) μήνες για το ίδιο άτομο. Παράταση ή σύναψη νέας σύμβασης κατά το ίδιο αυτό ημερολογιακό έτος ή μετατροπή σε σύμβαση αορίστου χρόνου είναι άκυρες. 3. Κατ' εξαίρεση για το προσωπικό προγραμμάτων ή έργων που χρηματοδοτούνται ή επιδοτούνται από διεθνείς οργανισμούς ή ερευνητικών προγραμμάτων ή προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας ή για την εκπλήρωση υποχρεώσεων από συμβάσεις με διεθνείς οργανισμούς, επιτρέπεται η διάρκεια των συμβάσεων να είναι μέχρι ένα έτος και να ανανεώνονται ή παρατείνονται έως το τέλος του προγράμματος ή έργου ή την εκπλήρωση της υποχρέωσης, αποκλεισμένης σε κάθε περίπτωση της αναγνώρισης τους ως συμβάσεων αορίστου χρόνου. Οι υπαγόμενοι στην παρούσα παράγραφο, στην περίπτωση προκήρυξης πλήρωσης θέσεων κατά τις διατάξεις των άρθρων 15-19 του παρόντος νόμου, αν έχουν συνολική απασχόληση στο κατά το προηγούμενο εδάφιο πρόγραμμα ή έργο άνω των τριών (3) ετών, δικαιούνται προσαύξηση του βαθμού που λαμβάνουν σε διαγωνισμό κατά 10/100 αυτού, για το καθορισμό της σειράς κατάταξης τους στους πίνακες επιτυχίας. Ομοίως προηγούνται των κατά την παρ. 6 του άρθρου 18 υποψηφίων, που έχουν αποκτήσει τον οικείο τίτλο σπουδών κατά την αυτή ημερολογιακή τριετία και δεν έχουν διδακτορικό δίπλωμα και των κατά την παρ.8 του ίδιου άρθρου και την παρ.2 του άρθρου 19 υποψηφίων της αυτής κατηγορίας (α,β,γ) προτεραιότητας, επόμενοι πάντως των κατά τις παρ.9 (Θράκη και λοιπές περιοχές) και 10 (ο.τ.α) του άρθρου 18 των υποψηφίων. Αν όμως εμπίπτουν στις διατάξεις των παρ. 9 και 10 του ίδιου άρθρου 18, προηγούνται των λοιπών υποψηφίων, που εμπίπτουν στις ίδιες διατάξεις. 4. Τα αρμόδια για την εκκαθάριση των αποδοχών όργανα υποχρεούνται να παύσουν την καταβολή αποδοχών σε προσωπικό που συμπλήρωσε την κατά τις προηγούμενες παραγράφους διάρκεια απασχόλησης, άλλως καταλογίζονται σε αυτά οι αποδοχές που καταβλήθηκαν. 5. Προϊστάμενοι υπηρεσιών ή άλλα αρμόδια όργανα, που ενεργούν κατά παράβαση των προηγούμενων παραγράφων, διώκονται για παράβαση καθήκοντος κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα αυτεπαγγέλτως και παραπέμπονται υποχρεωτικά στην αρμόδια πειθαρχική δικαιοδοσία. 6. Το προσωπικό του παρόντος άρθρου πρέπει να έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του, να μην έχει υπερβεί το 50^ο και να μην έχει κώλυμα κατά το άρθρο 22 του Υπαλληλικού Κώδικα (π.δ.611/1977. Αν δεν καλύπτεται ο απαιτούμενος αριθμός, επιτρέπεται η πρόσληψη, για την συμπλήρωση του ελλείποντος αριθμού μέχρι και του 63^{ου} έτους της ηλικίας. Ειδικές διατάξεις ή κανονισμοί προσωπικού, που ισχύουν κατά την δημοσίευση του παρόντος νόμου και προβλέπουν κατώτατο όριο ηλικίας πρόσληψης μικρότερο του 18^{ου} έτους, διατηρούνται σε ισχύ. Ειδικώς για προσωπικό

του βασικού τίτλου για Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση με 2 δεκαδικά ψηφία πολλαπλασιάζονται με το 20. Στην συνέχεια ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης αναφέρεται στην εξάμηνη περίοδο της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών πριν την αποφοίτηση τους από το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης. Όπως έχει προαναφερθεί ήδη η θεσμική ένταξη των πρακτικών ασκήσεων στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης συναντάται σε δύο νομοθετικά κείμενα. Το πρώτο νομοθετικό κείμενο είναι το άρθρο 5 με τίτλο «*Ίδρυση, Οργάνωση και Λειτουργία Ι.Ε.Κ*» του υπ' αριθμόν Νόμου 2009 με τίτλο «*Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και άλλες διατάξεις (Ε.Σ.Ε.Ε.Κ)*» (ΦΕΚ 18/τ. Α / 14-2-1992). Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται στην δεύτερη διάταξη ότι: «*Με αποφάσεις του Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ. ρυθμίζονται: α. Το περιεχόμενο της επαγγελματικής κατάρτισης, οι μέθοδοι παροχής επαγγελματικής κατάρτισης, τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων και εργαστηριακών ασκήσεων κατά ειδικότητα, τμήμα και επίπεδο κατάρτισης, η μορφή, η διάρκεια και οι όροι*

αντιμετώπισης αναγκών κατασκηνώσεων, κατώτατο όριο ηλικίας πρόσληψης ορίζεται το 15^ο έτος συμπληρωμένο. 7. Τα προσόντα για την απασχόληση προσωπικού του παρόντος άρθρου ορίζονται κάθε φορά με την ανακοίνωση, που προβλέπεται στην επόμενη παράγραφο 8, ανάλογα με το είδος των εργασιών και τις ειδικότητες ή την εμπειρία που απαιτούνται σε σχέση με αυτές. 8. Για την πρόσληψη προσωπικού του παρόντος άρθρου, η κατά τόπο υπηρεσία εκδίδει ανακοίνωση στην οποία αναφέρονται υποχρεωτικώς: α. Ο αριθμός κατά ειδικότητα του προσωπικού, β. τα απαιτούμενα προσόντα, γ. η υπηρεσία στην οποία θα υποβληθούν οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων, δ. η προθεσμία μέσα στην οποία θα υποβληθούν οι αιτήσεις. 9. Η ανακοίνωση αναρτάται στο κατάστημα της οικείας υπηρεσίας και στο κατάστημα του δήμου ή της κοινότητας, στην οποία αυτή εδρεύει και δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον τοπικές εφημερίδες. Για κάθε ανάρτηση συντάσσεται πρακτικό που υπογράφεται από τον ενεργούντα την ανάρτηση και έναν ακόμη υπάλληλο της υπηρεσίας του δήμου ή της κοινότητας. 10. Η προθεσμία υποβολής αιτήσεων πρόσληψης δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών. 11. Ο προϊστάμενος της κατά τόπο υπηρεσίας που εξέδωσε την ανακοίνωση καταρτίζει πίνακες κατά ειδικότητα στους οποίους καταχωρίζει τους υποψηφίους για πρόσληψη με την ακόλουθη σειρά: α. Προτάσσονται οι υποψήφιοι που έχουν τέκνα, προηγούμενου αυτού που έχει περισσότερα τέκνα. Μεταξύ αυτών εκ των ανωτέρω, που έχουν ίδιο αριθμό τέκνων, προτάσσεται ο μεγαλύτερος στην ηλικία., β. Μεταξύ των υπόλοιπων υποψηφίων προτάσσονται τα τέκνα πολύτεκνων οικογενειών, προηγούμενου μεταξύ αυτών του υποψηφίου που ανήκει στην πολυμελέστερη, από άποψη αριθμού τέκνων, οικογένεια και ούτω καθεξής. Επί ίσου αριθμού τέκνων πολύτεκνης οικογένειας, προτάσσεται ο μεγαλύτερος στην ηλικία υποψηφίος., γ. Μεταξύ των λοιπών υποψηφίων προτάσσονται οι φοιτητές και σπουδαστές σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, προηγούμενου του μεγαλύτερου στην ηλικία. δ. Μεταξύ των υπόλοιπων υποψηφίων προτάσσεται αυτός που έχει τον αρχαιότερο ως προς την ημερομηνία κτήσεως τίτλο σπουδών. Αν συμπίπτει η ημερομηνία κτήσεως, προτάσσεται ο υποψήφιος που έχει τον μεγαλύτερο βαθμό στον τίτλο σπουδών. Αν συμπίπτει και ο βαθμός, προτάσσεται ο μεγαλύτερος στην ηλικία. 12. Αν για την πρόσληψη προσωπικού συγκεκριμένης ειδικότητας ορίζεται ως προσόν πρόσληψης είτε τίτλος σπουδών, είτε εμπειρία, οι έχοντες μόνο εμπειρία, αν υπάγονται στις κατηγορίες των περιπτώσεων α' και β' της προηγούμενης παραγράφου, εντάσσονται στην οικεία σειρά των κατηγοριών αυτών, διαφορετικά έπονται των κατηγοριών γ' και δ' της ίδιας παραγράφου. Μεταξύ τους προτάσσεται ο μεγαλύτερος στην ηλικία. 13. Αν προσληφθέντες αποχωρήσουν πριν την λήξη της συμβάσεως τους, αντικαθίστανται με άλλους από τους εγγεγραμμένους και διαθέσιμους στον πίνακα της οικείας ειδικότητας, κατά την σειρά εγγραφής τους σε αυτόν. 14. Αν για την πρόσληψη προσωπικού του παρόντος άρθρου απαιτούνται προσόντα ειδικού επιστημονικού προσωπικού, η σειρά προτεραιότητας καθορίζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του παρόντος. 15. Οι υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα της παρ.1 του άρθρου 14 κοινοποιούν υποχρεωτικώς στον Α.Σ.Ε.Π. κάθε ανακοίνωση κατά την παρ.8 του παρόντος άρθρου και ακολουθούν το συνολικό αριθμό των αιτήσεων και αποστέλλουν τους πίνακες της παρ.11 του παρόντος άρθρου που περιλαμβάνουν τους προσλαμβανόμενους, με ένδειξη και της χρονικής διάρκειας της απασχόλησης τους. Το Α.Σ.Ε.Π δύναται επίσης να ζητεί από τα Υπουργεία και τα νομικά πρόσωπα κατάλογο των υπηρεσιών τους που απασχολούν προσωπικό του παρόντος άρθρου και να διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους για την τήρηση από τους οικείους προϊσταμένους των διατάξεων αυτού. Τον έλεγχο διενεργούν οι επιθεωρητές του Α.Σ.Ε.Π.. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 8 του παρόντος. 16. Από την δημοσίευση του παρόντος, καταρτιζόμενες συμβάσεις έργου, που υποκρύπτουν συμβάσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου και παραπέμπει στα αρμόδια όργανα κάθε περίπτωση συνεπαγόμενη την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων. 17. Άνεργοι που έχουν απολυθεί ή απολύονται λόγω κατάρτησης υπηρεσιών του Δημοσίου, ν.π.δ.δ, ο.τ.α, ή ν.π.ι.δ, της παρ.1 του άρθρου 14 του παρόντος, εφόσον είχαν συνεχή υπηρεσία δύο (2) τουλάχιστον ετών, προτάσσονται για διορισμό ή πρόσληψη των υποψηφίων με τους οποίους έχουν τις ίδιες προϋποθέσεις, όπως αυτές προσδιορίζονται στις παρ. 6,7,8,9 και 10 του άρθρου 18, στην παρ.2 του άρθρου 19, στα δύο τελευταία εδάφια της παρ.3 και στην παρ.11 του παρόντος άρθρου 21. Η ιδιότητα του ανέργου πιστοποιείται με βεβαίωση εγγραφής στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Α.. Η μεταξύ τους σειρά καθορίζεται βάσει του συνολικού χρόνου υπηρεσίας, που είχαν κατά την απόλυση τους ως προκύπτει από σχετική βεβαίωση της υπηρεσίας ή του νομικού προσώπου από το οποίο απολύθηκαν ή του ασφαλιστικού φορέα στον οποίο υπάγονταν.»

πρακτικής άσκησης και εφαρμογής, που μπορεί να πραγματοποιείται στα σχολικά εργαστηριακά κέντρα και εργαστήρια της δημόσιας εκπαίδευσης ή σε εργαστήρια των Ι.Ε.Κ, καθώς και σε εργαστήρια, υπηρεσίες και παραγωγικές μονάδες του δημόσιου, καθώς και του ιδιωτικού τομέα.». Το δεύτερο νομοθετικό κείμενο που δικαιολογεί την ένταξη των πρακτικών ασκήσεων στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης, είναι η υπ' αριθμόν Υπουργική Απόφαση Ζ/1802/6-2-1996 Υ.Α «Πρακτική Άσκηση Αποφοίτων ΙΕΚ» (ΦΕΚ 104/τ β'/22-2-1996), όπου καθιερώνεται η προαιρετική πρακτική άσκηση ενός εξαμήνου των αποφοίτων των Ι.Ε.Κ που περάτωσαν το τελευταίο εξάμηνο στο Δημόσιο, σε Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου ή Ιδιωτικού Δικαίου και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Η πρακτική άσκηση έπρεπε να πραγματοποιηθεί πριν από τις εξετάσεις Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης του καταρτιζομένου. Κατά την διάρκεια της πρακτικής άσκησης, η οποία θεωρούνταν ότι συνέβαλλε στην βελτίωση και συμπλήρωση της κατάρτισης τους, οι απόφοιτοι είχαν όλα τα δικαιώματα των καταρτιζόμενων, όπως αυτά απέρρεαν από τις ισχύουσες ειδικότερες διατάξεις. Ειδικότερα στο τρίτο άρθρο αναφέρει ότι: «1. Κάθε καταρτιζόμενος που επιθυμεί να πραγματοποιήσει Πρακτική Άσκηση στο επάγγελμα που υποβάλλει αίτηση-δήλωση στο πλησιέστερο προς την κατοικία του δημόσιο ΙΕΚ με την οποία δηλώνει την Υπηρεσία ή την επιχείρηση που τον έχει αποδεχθεί για Πρακτική Άσκηση. Ταυτόχρονα υποβάλλει βεβαίωση, με την οποία ο εργοδότης βεβαιώνει ότι αποδέχεται τον καταρτιζόμενο για πρακτική άσκηση διάρκειας ενός εξαμήνου, δηλώνει με σαφήνεια την έναρξη και λήξη της περιόδου της Πρακτικής Άσκησης, περιγράφει το αντικείμενο εργασίας της επιχείρησης και το αντικείμενο της απασχόλησης του καταρτιζομένου, καθώς και ότι αποδέχεται την εποπτεία του έργου της Πρακτικής Άσκησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 της υπ' αριθμόν Υπουργικής Απόφαση Ζ/1802/6-2-1996 Υ.Α "Πρακτική Άσκηση Αποφοίτων ΙΕΚ" (ΦΕΚ 104/τ β' /22-2-1996). 2. Ο Δ/ντής του ΙΕΚ, εγκρίνει την έναρξη και το πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης του καταρτιζομένου, εάν κατά την κρίση του διαπιστώνει ότι ο υποψήφιος για την Πρακτική Άσκηση, καταρτιζόμενος θα απασχολείται σε θέματα της ειδικότητας του, ακόμα ότι σε κάθε περίπτωση δεν θα ετεροαπασχολείται για την συγκεκριμένη περίοδο και επιπλέον ότι η επιχείρηση διαθέτει τα αναγκαία χαρακτηριστικά για την απρόσκοπτη διεξαγωγή της Πρακτικής Άσκησης. Στην περίπτωση που απορρίψει το σχετικό αίτημα του υποψηφίου για Πρακτική Άσκηση καταρτιζομένου, οφείλει να δικαιολογήσει την απόφαση του με έγγραφη έκθεση του προς την δ/ση Κατάρτισης του Ο.Ε.Ε.Κ. 3. Κάθε ασκούμενος σπουδαστής τηρεί Βιβλίο Πρακτικής Άσκησης, το οποίο διατίθεται δωρεάν από το Δημόσιο ΙΕΚ. Στο Βιβλίο Πρακτικής Άσκησης αναγράφονται από τον ασκούμενο κατά εβδομάδα οι εργασίες στις οποίες απασχολήθηκε, καθώς και συνοπτική περιγραφή των καθηκόντων που του ανατέθηκαν στον χώρο εργασίας. Κάθε εβδομαδιαία καταχώρηση ελέγχεται και υπογράφεται από τον υπεύθυνο της επιχείρησης ή υπηρεσίας, για την παρακολούθηση των ασκούμενων. 4. Μετά την ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης, ο καταρτιζόμενος το υποβάλλει συμπληρωμένο, με τον αριθμό εβδομαδιαίων εκθέσεων, τον χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις ημέρες απουσίας και την επίδοση του. 5. Οι ασκούμενοι κατά τον χρόνο της προαιρετικής Πρακτικής Άσκησης δεν μπορούν να απουσιάζουν περισσότερες από 15 εργάσιμες ημέρες. 6. Ο Δ/ντής του ΙΕΚ στο οποίο υποβάλλονται τα δικαιολογητικά Πρακτικής Άσκησης αποφασίζει για την αποδοχή ή απόρριψη τους. Στην περίπτωση της απόρριψης, οφείλει με σχετική πράξη του να δικαιολογήσει την απόφαση αυτή. 7. Για τυχόν απορριπτικές αποφάσεις του Διευθυντή του ΙΕΚ, σχετικές με τις παραγράφους 2 και 4 του παρόντος άρθρου, ο καταρτιζόμενος μπορεί να ασκήσει ένσταση ενώπιον του Προέδρου του Ο.Ε.Ε.Κ μέσα σε προθεσμία 10 ημερών, ο οποίος εξετάζει την υπόθεση τόσο από πλευράς ουσίας, όσο και νομιμότητας.»

Αντίθετα αμφιλεγόμενη ήταν η απάντηση από τον Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας σε σχέση με την έως τώρα εικόνα που έχει για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχει υλοποιήσει, αλλά και την εκτίμηση του στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Πιο συγκεκριμένα από την απάντηση του προκύπτει η πληροφορία ότι στην περίοδο που η χώρα μας δεν αντιμετώπιζε την κρίση, υπήρχε θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Οι απόφοιτοι μπορούσαν να απασχοληθούν στο αντικείμενο που τελείωσαν στο πρόγραμμα. Ωστόσο στην σημερινή περίοδο που η χώρα μας βιώνει την κρίση, από την ευρύτερη εικόνα που έχει σε υπόλοιπα προγράμματα, η διασύνδεση των αποφοίτων είναι δύσκολο να επιτευχθεί με την τοπική αγορά εργασίας.

Αντίστοιχα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είχε αναφέρει ότι: *«Στην Ελλάδα προ κρίσης άνθρωποι που ήθελαν να εργαστούν συνήθως υπήρχε σύνδεση και μπορούσαν να βρουν μια δουλειά στο αντικείμενο που τελείωσαν στο πρόγραμμα. Και λέω άτομα που ήθελαν να εργαστούν γιατί ενώ ξεκινάει ένα πρόγραμμα με 20 άτομα τα οποία όλα διακαώς θέλουν να εργαστούν, στο τέλος όταν φτάνουν στο δια ταύτα, και οι επιχειρήσεις ζητάνε κόσμο, πολύ μικρό μέρος από αυτούς ενδιαφέρονται τελικά να εργαστεί. Πάντως από αυτούς που πραγματικά ενδιαφέρονταν να εργαστούν οι περισσότεροι έβρισκαν δουλειά. Αυτό ίσχυε για την Ελλάδα της προ κρίσης. Για την Ελλάδα της κρίσης, επειδή δεν έχουμε υλοποιήσει άμεσα πρόγραμμα κατάρτισης ώστε να δούμε τι γίνεται, πάντως από την εικόνα που έχω από τα υπόλοιπα προγράμματα, είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί αυτή η σύνδεση και τα παιδιά να τελειώσουν ένα πρόγραμμα για να απασχοληθούν κάπου. Οι επιχειρήσεις οι οποίες δίνουν θέση για πρακτική άσκηση, αυτή την στιγμή μειώνουν προσωπικό. Άρα λοιπόν δεν μπορούν να μπουν σε διαδικασία πρόσληψης νέων. »*

Σε μία ακόμα ερώτηση²⁵⁶, η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην απάντηση του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας. Το τελευταίο διαφαίνεται από τις συνέπειες που περιγράφονται στον χώρο της τοπικής επαγγελματικής κατάρτισης στην εποχή που η χώρα μας δεν βίωνε έντονα την οικονομική κρίση συγκριτικά με τις αντίστοιχες σημερινές εποχές που η χώρα μας βιώνει την οικονομική κρίση. Χρήζει ιδιαίτερης αναφοράς ότι δεν θα πρέπει να λησμονηθεί ότι η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε στην διάρκεια της περιόδου της οικονομικής κρίσης που έχει πλήξει την χώρα μας.

Από την άλλη πλευρά, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας επιβεβαιώνει την θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων των σχετικών προγραμμάτων με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας, αφού οι καταρτιζόμενοι και ο βαθμός ζήτησης τους αποτελεί γνώμονα για την περαιτέρω συνέχιση τους μέχρι την ικανοποίηση σε σημαντικό βαθμό της ανάγκης αυτής του επιχειρηματικού κόσμου. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας απάντησε ότι: *«Ναι φυσικά και υπάρχει θετική σχέση δεδομένου ότι οι καταρτιζόμενοι είτε είναι αυτοαπασχολούμενοι, είτε εργάζονται σε επιχειρήσεις και ο*

²⁵⁶ Η πρώτη ερώτηση όπου κομβικό ρόλο στην απάντηση του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας παίζει η άσχημη κατάσταση της ελληνικής οικονομίας, αφορούσε την εκτίμηση των τριών Διευθυντών σε σχέση με την άποψη τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας

βαθμός ζήτησης αυτών αποτελεί γνώμονα για την περαιτέρω συνέχιση τους μέχρι την ικανοποίηση σε σημαντικό βαθμό της ανάγκης αυτής του επιχειρηματικού κόσμου». Με την απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, αποδεικνύεται ότι οι ανάγκες του επιχειρηματικού κόσμου, αποτελούν κριτήριο για τον βαθμό ζήτησης των καταρτιζόμενων είτε είναι αυτοαπασχολούμενοι, είτε εργάζονται σε επιχειρήσεις.

Η τρίτη κοινή ερώτηση, αφορούσε την εκτίμηση των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης στο κατά πόσο η θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας στηρίζεται βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στον συγκεκριμένο φορέα κατάρτισης. Στην προαναφερθείσα ερώτηση παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα στις απαντήσεις των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης. Η ομοιότητα προκύπτει από την διαπίστωση ότι οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης τονίζουν την θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στον συγκεκριμένο φορέα κατάρτισης αλλά προέρχονται από διαφορετική αιτία. Πιο αναλυτικά, ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης δίνει έμφαση στον ρόλο των ειδικοτήτων και στην επιλογή τους από τους καταρτιζόμενους. Παρατηρούνται φαινόμενα να μην επιλέγονται ειδικότητες που έχουν απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας και αντίστοιχα να επιλέγονται ειδικότητες που να μην έχουν απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Οι ειδικότητες έχουν πάρα πολύ μεγάλο ρόλο. Το δυστύχημα είναι ότι υπάρχουν ειδικότητες που θα μπορούσαν να δώσουν και διέξοδο στην σημερινή κατάσταση και να έχουν απορροφητικότητα στις οποίες δεν υπάρχει ενδιαφέρον από την πλευρά των υποψήφιων καταρτιζόμενων. Παράδειγμα ο τεχνικός ασανσέρ, πολύ καλή ειδικότητα, δεν υπάρχει άλλη βαθμίδα που να δίνει αυτές τις ειδικότητες πέρα από τα Πολυτεχνεία κλπ. Δεν ενδιαφέρει κάποιον να κάνει τέτοιες σπουδές για να γίνει συντηρητής ασανσέρ. Παρόλα αυτά όταν την προκηρύξαμε δεν είχαμε τόσο κόσμο. Τελευταία είχαμε προκηρύξει την ειδικότητα αμπελοουργίας και οινοποιίας που η περιοχή μας έχει τεράστιες δυνατότητες να απασχολήσει κόσμο, δεν υπήρξε το αναμενόμενο ενδιαφέρον από τους υποψήφιους. Έχει να κάνει με το ποιες ειδικότητες λειτούργησαν, αν οι ειδικότητες που λειτούργησαν, ήταν εναρμονισμένες με την αγορά εργασίας, είχαν επιτυχία. Υπάρχουν ειδικότητες οι οποίες δεν ήταν εναρμονισμένες με την αγορά εργασίας που όμως τις ζητούσε πάρα πολύ ο κόσμος να τις παρακολουθήσει και λειτούργησαν, με ανάλογα αποτελέσματα στην απορροφητικότητα.»* Από την απάντηση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης διαπιστώνεται ότι η επιλογή των ειδικοτήτων από τους υποψήφιους καταρτιζόμενους δεν οδηγεί απαραίτητα στην ομαλή ένταξη τους στην αγορά εργασίας. Το τελευταίο ενδεχομένως να οφείλεται είτε στην μη επακριβή διάγνωση των αναγκών από την πλευρά των θεσμικών φορέων είτε στην έλλειψη πληροφόρησης από πλευράς των υποψήφιων σπουδαστών.

Από την πλευρά του ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, τονίζει με την απάντηση του την διασύνδεση της θετικής σχέσης της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων ως προς την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας, με τα προγράμματα κατάρτισης που παρακολούθησαν. Αντίστοιχα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής

Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είχε αναφέρει ότι: *«Επαναλαμβάνω ότι άνθρωποι οι οποίοι ήρθαν εδώ να πάρουν ένα πτυχίο στους Υπολογιστές και το ήθελαν πραγματικά, το πήραν και το χρησιμοποίησαν επαγγελματικά. Ήταν ένα προσόν που τους έλειπε και σε αυτό βασίστηκαν και πήραν μια θέση στην αγορά εργασίας, σε θέσεις υπάλληλοι γραφείου, υπολογιστές κλπ.»* Η συγκεκριμένη απάντηση τονίζει την πραγμάτωση του στόχου που αφορά την ένταξη ή επανένταξη των καταρτιζομένων στην αγορά εργασίας συγκριτικά με όσα είχαν αποτυπωθεί σε θεσμικό πλαίσιο. Πιο συγκεκριμένα παρατηρείται ότι σε θεωρητικό επίπεδο συμπεριλαμβάνεται στον στόχο των προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, η ένταξη ή η επανένταξη στην αγορά εργασίας και η διασφάλιση της εργασίας, σε πρακτικό επίπεδο το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας να πραγματοποιήσει τον στόχο του.

Αντίστοιχα από την απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, προκύπτει η πληροφορία ότι η επαγγελματική εξέλιξη των καταρτιζομένων έχει άμεση σχέση με τα προγράμματα κατάρτισης, επειδή προκύπτουν από τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας απάντησε ότι: *«Σίγουρα η επαγγελματική πορεία των καταρτιζόμενων στηρίζεται στα προγράμματα κατάρτισης, δεδομένου ότι τα προγράμματα κατάρτισης, αναδεικνύονται από τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.»* Η συγκεκριμένη απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ομοιάζει με την αντίστοιχη απάντηση που είχε δώσει η ξανά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας τόσο με την απάντηση που είχε δώσει στην ερώτηση που αφορούσε την εκτίμηση της στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας, όσο και στην απάντηση της που αφορούσε την εκτίμηση της σε σχέση με την άποψη τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Οι ανάγκες της αγοράς εργασίας *«δημιουργούν»* τα προγράμματα κατάρτισης από τα οποία στηρίζεται η επαγγελματική πορεία των καταρτιζόμενων.

Επιπλέον στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας τέθηκαν δύο ερωτήσεις που αφορούσαν το κατά πόσον οι επιχειρήσεις ή οι νέοι επιχειρηματίες δέχονται για εργασία απόφοιτους από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ. Επίσης τέθηκε η ερώτηση που αφορά την ύπαρξη στατιστικών στοιχείων που να αποδεικνύουν το εκπαιδευτικό επίπεδο του Νέου Επιχειρηματία ή του απλού επιχειρηματία και τι ακριβώς δείχνουν αλλά και την πιθανότητα ύπαρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας από απόφοιτους δομών Εκπαίδευσης Ενηλίκων όπως είναι το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης και τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης της ευρύτερης περιοχής. Οι συγκεκριμένες απαντήσεις της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας στις ερωτήσεις είναι χαρακτηριστικές, δεδομένου ότι από τις απαντήσεις της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, θα διαπιστωθεί αν τα ερευνητικά πορίσματα επιβεβαιώνουν τις αρχικές ερευνητικές υποθέσεις. Δηλαδή την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας. Αρχικά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, σε σχέση με την ερώτηση που αφορά κατά πόσον οι επιχειρήσεις ή οι νέοι επιχειρηματίες δέχονται για εργασία απόφοιτους από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ, αναγνώρισε την σημασία της πρόσληψης αποφοίτων από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ σε επιχειρήσεις. Επιπλέον τόνισε ότι το Επιμελητήριο Αρκαδίας μεταφέρει τον σφυγμό της τοπικής αγοράς εργασίας και των αναγκών των επιχειρήσεων στην

Συμβουλευτική Επιτροπή Κατάρτισης του ΟΕΕΚ. Πιο συγκεκριμένα ανέφερε ότι: *«Είναι σημαντικό αυτό. Θα πρέπει εδώ να αναφέρουμε ότι το Επιμελητήριο Αρκαδίας συμμετέχει στην Συμβουλευτική Επιτροπή Κατάρτισης του ΟΕΕΚ. Δηλαδή το Επιμελητήριο έχει λόγο και μεταφέρει τον σφυγμό της τοπικής αγοράς εργασίας και των αναγκών των επιχειρήσεων»*. Η αναγνώριση της σημασίας της πρόσληψης αποφοίτων από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ σε επιχειρήσεις από την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας σίγουρα αφήνει θετικά μηνύματα, τα οποία πολλαπλασιάζονται από την ερμηνεία που δίνει η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας. Η ερμηνεία της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας εδράζεται στην συμμετοχή του Επιμελητηρίου Αρκαδίας στην Συμβουλευτική Επιτροπή Κατάρτισης του συγχωνευθέντα φορέα ΟΕΕΚ. Επίσης θα πρέπει να τονιστεί ότι ο πρόεδρος του Επιμελητηρίου Αρκαδίας μεταφέρει και ως εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, μεταφέρει την εικόνα της τοπικής αγοράς εργασίας στην Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης. Στην συνέχεια η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, σε σχέση με την ερώτηση που αφορά την πιθανότητα ύπαρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας από απόφοιτους δομών Εκπαίδευσης Ενηλίκων όπως είναι το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης και τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης της ευρύτερης περιοχής, αναγνώρισε ότι οι απόφοιτοι από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ δραστηριοποιούνται σε σημαντικό ποσοστό επιχειρηματικά στον νομό Αρκαδίας. Ειδικότερα η απάντηση της ήταν: *«Οι απόφοιτοι από αυτές τις δομές δραστηριοποιούνται σε σημαντικό ποσοστό. Μην ξεχνάμε όσους έχουν τεχνικές δεξιότητες οι οποίοι απορροφώνται κατευθείαν στην αγορά εργασίας.»* Από την απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας προκύπτει ότι απόφοιτοι από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά στον νομό Αρκαδίας. Η συγκεκριμένη απάντηση με την σειρά επιβεβαιώνει θετικά την αρχική ερευνητική υπόθεση που αφορά την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας. Η αρχική ερευνητική υπόθεση επιβεβαιώνεται ακόμα περισσότερο ειδικότερα όταν η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας αναφέρεται στους έχοντες τεχνικές δεξιότητες, των οποίων η απορρόφηση στην αγορά εργασίας είναι πιο άμεση. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι σε σχετική ερώτηση της τρίτης θεματικής ενότητας, αρχικά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας δεν είχε μπορέσει να απαντήσει με σαφήνεια στο αν υπάρχει πραγματική ποιοτική σχέση ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας. Στην συνέχεια η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας είχε αναφέρει ότι στα προγράμματα κατάρτισης τηρούνται τα κριτήρια ποιότητας του φορέα κατάρτισης, ενώ η παραδοχή της ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση. Επίσης η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας είχε αναφέρει ότι από την πλευρά του Επιμελητηρίου καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να αποφευχθούν παρόμοια φαινόμενα. Δεδομένων των προαναφερθέντων η παρούσα έρευνα οδηγείται στο συμπέρασμα ότι αφενός μεν είναι αμφίβολη η ύπαρξη πραγματικής ποιοτικής σχέσης ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας αφετέρου δε η απορρόφηση των καταρτιζόμενων ως προσλαμβανόμενων, μέσω της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην τοπική αγορά εργασίας είναι άμεση, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τα τεχνικά επαγγέλματα.

Η πέμπτη και τελευταία θεματική ενότητα, αφορούσε διάφορες καταληκτικές ερωτήσεις που σχετίζονταν με σημαντικά ζητήματα. Αναλυτικότερα τέθηκαν πέντε κοινές ερωτήσεις που αφορούσαν το κατά πόσο έχει επηρεαστεί ο φορέας κατάρτισης από την οικονομική κρίση όσον αφορά την χρηματοδότηση από την Πολιτεία όσο και από τους εκπαιδευόμενους. Τέθηκε επίσης η ερώτηση στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης που αφορούσε την εκτίμηση τους με ποιο τρόπο η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες. Επιπλέον τέθηκαν ερωτήσεις που αφορούσαν τις προσδοκίες των Διευθυντών από την νεοσυσταθείσα Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης, τις σχέσεις των τριών φορέων με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Επιμελητήριο, ΟΑΕΔ) και στην ύπαρξη συνεργασίας αλλά και στο ποιες είναι οι πιο ευχάριστες και ποιες οι πιο δυσάρεστες στιγμές που έχουν βιώσει οι Διευθυντές ως Διευθυντές των συγκεκριμένων φορέων αλλά και στο αν έχουν έρθει σε δυσάρεστη θέση να μην υλοποιήσουν συγκεκριμένη ειδικότητα λόγω μικρής συμμετοχής.

Στην πρώτη ερώτηση που αφορά το κατά πόσο έχει επηρεαστεί ο φορέας κατάρτισης από την οικονομική κρίση όσον αφορά την χρηματοδότηση από την Πολιτεία όσο και από τους εκπαιδευόμενους, παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα στις απαντήσεις των τριών Διευθυντών των φορέων κατάρτισης. Το τελευταίο προέρχεται από την διαπίστωση ότι οι τρεις Διευθυντές φορέων κατάρτισης αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα λόγω της οικονομικής κρίσης που πλήττει την χώρα μας.

Στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης η κατάργηση του ΟΕΕΚ σε συνδυασμό με την απορρόφηση του ΙΔΕΚΕ από το ΙΝΕΔΙΒΙΜ, μετέβαλλαν την οικονομική διαχείριση του φορέα κατάρτισης με αποτέλεσμα η κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του ΙΕΚ να είναι αρκετά δύσκολη, αλλά και να παρατηρούνται φαινόμενα μη καταβολής προμηθειών 6 ή 8 μηνών. Πιο αναλυτικά, ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Λοιπόν έχουμε αυτό που βιώνει η χώρα, τα δύο τελευταία χρόνια, εμείς το έχουμε βιώσει εις το πολλαπλούν. Δηλαδή ο ΟΕΕΚ ο οποίος είχε στην ευθύνη του τα ΙΕΚ καταργήθηκε τον Δεκέμβρη του 2010. Ακολούθως τα λειτουργικά έξοδα των ΙΕΚ τα διαχειρίστηκε το ΙΔΕΚΕ, το οποίο και αυτό απορροφήθηκε και συγχωνεύθηκε μαζί με το Ίδρυμα Νεότητας και έγινε τώρα το ΙΝΕΔΙΒΙΜ. Είχαμε μια δυνατότητα οικονομικής διαχείρισης επί ΟΕΕΚ. Υπήρχε ένας λογαριασμός όπου το ΙΕΚ κάλυπτε τις ανάγκες του. Αυτό άλλαξε, περάσαμε σε μια φάση η οικονομική δυσκολία, μας έχει κάνει να μην ψωνίζουμε τα απαραίτητα είδη, που υπάρχουν γιατί όταν είσαι σε μια μεγάλη πόλη με ένα ανώνυμο προμηθευτή, τα πράγματα είναι εύκολα. Στην μικρή επαρχιακή πόλη και οι προμηθευτές είναι μετρημένοι, οι καθημερινοί άνθρωποι που συναντάμε κοντά μας, όταν έχει η Υπηρεσία να τους πληρώσει 6 ή 8 μήνες, εξαντλεί ο Διευθυντής ή οι υπάλληλοι του ΙΕΚ το πρόσωπο που έχουν στο να κάνουν κάποιες αγορές αλλά από ένα σημείο και μετά γίνεται πολύ δύσκολη η κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του ΙΕΚ.»*. Από την απάντηση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης εξάγεται το συμπέρασμα ότι η άμεση επίπτωση της οικονομικής κρίσης αφορά την δυσκολία κάλυψης των λειτουργικών αναγκών του ΙΕΚ. Επιπλέον θα πρέπει να τονιστεί ότι ανάμεσα στις λειτουργικές ανάγκες του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, εντάσσεται και η πληρωμή των εκπαιδευτών των Δημοσίων ΙΕΚ. Για τον σκοπό αυτό ιδρύθηκαν δύο σωματεία από την πλευρά των εκπαιδευτών. Στις 27 Φεβρουαρίου 2011 ιδρύθηκε σωματείο με τίτλο *«Κίνηση Εκπαιδευτών Δημοσίων Ι.Ε.Κ»* και στις 16 Απριλίου 2011 η πρωτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση, με την επωνυμία

«Σωματείο Εκπαιδευτών Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης & Λοιπών Φορέων δια βίου Μάθησης του Δημοσίου (Σ.Ε.Δ.Ι.Ε.Κ. & Α.Φ.Δ.Β.Μ.Δ.)».

Στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, η οικονομική κρίση σήμαινε πρακτικά την παρέλευση δύο ολόκληρων ετών, χωρίς την απαιτούμενη υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης. Το τελευταίο συνεπάγεται οικονομικό πρόβλημα. Παράλληλα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, αντιμετώπισε όπως και τα υπόλοιπα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης οικονομικό πρόβλημα, που είχε ως αποτέλεσμα οι υποβελημένες προτάσεις του 2009, να εγκρίνονται στα τέλη του 2011. Αντίστοιχα ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είχε αναφέρει ότι: *«Στην περίοδο της κρίσης δεν είχαμε υλοποιήσει προγράμματα κατάρτισης. Τα προγράμματα που υλοποιούμε τώρα είναι για εργαζόμενους, στα πλαίσια της Δια Βίου. Το ΚΕΚ είχε λόγω της κατάστασης, είχαν καθυστερήσει πολύ να εγκριθούν προγράμματα, όλα τα ΚΕΚ της χώρας είχαν ένα οικονομικό πρόβλημα. Δηλαδή προτάσεις που είχαμε υποβάλλει το 2009, άρχισαν να εγκρίνονται μόλις το 2011 το στο τέλος. Οπότε πέρασαν δύο χρόνια κενά, δεν είχαμε προγράμματα κατάρτισης, και όταν ένα ΚΕΚ δεν υλοποιεί προγράμματα, σαφώς έχει οικονομικό πρόβλημα. Εμείς επειδή σαν Ινστιτούτο Εργασίας είχαμε κάποια προγράμματα στο πλαίσιο της Δια Βίου και έχουμε αρκετές άλλες δράσεις, προγράμματα απασχόλησης δεν είχαμε κάποια ιδιαίτερα.»* Από την απάντηση του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης αφορούσαν την μη υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης για δύο ολόκληρα έτη, κάτι που συνιστά οικονομικό πρόβλημα. Επίσης θα πρέπει να τονιστεί ότι για τις ανάγκες της παρούσας μεταπτυχιακής έρευνας, ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είχε αναφερθεί σε προηγούμενες ερωτήσεις στην κατάσταση της ελληνικής οικονομίας.

Πιο συγκεκριμένα στην πρώτη κοινή ερώτηση της τέταρτης θεματικής ενότητας που σχετίζεται με την εκτίμηση των τριών Διευθυντών σε σχέση με την άποψη τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας, από την απάντηση του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είχε διαπιστωθεί ότι η δύσκολη οικονομική εποχή που βιώνει η χώρα μας, δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις να προσλάβουν επιπλέον εργατικό δυναμικό, ή να προσληφθεί προσωπικό μέσω της διαδικασίας προώθησης της απασχόλησης που περιλαμβάνουν τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Συνεπώς τα προγράμματα κατάρτισης δεν μπορούν να συμβάλλουν όσο πραγματικά θα μπορούσαν στην μείωση της ανεργίας.

Στην δεύτερη κοινή ερώτηση της τέταρτης θεματικής ενότητας που αφορά την έως τώρα εικόνα των τριών Διευθυντών των φορέων Κατάρτισης για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχουν υλοποιήσει αλλά και την εκτίμηση τους στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας, η απάντηση του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ήταν αμφιλεγόμενη. Πιο συγκεκριμένα από την απάντηση του προέκυψε η πληροφορία ότι στην περίοδο που η χώρα μας δεν αντιμετώπιζε την κρίση, υπήρχε

θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Οι απόφοιτοι μπορούσαν να απασχοληθούν στο αντικείμενο που τελείωσαν στο πρόγραμμα. Ωστόσο στην σημερινή περίοδο που η χώρα μας βιώνει την κρίση, από την ευρύτερη εικόνα που έχει σε υπόλοιπα προγράμματα, η διασύνδεση των αποφοίτων είναι δύσκολο να επιτευχθεί με την τοπική αγορά εργασίας.

Συνεπώς από τις προαναφερθείσες απαντήσεις του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης αφορούσαν την μη υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης για δύο ολόκληρα έτη, δημιουργώντας οικονομικό πρόβλημα, την δυσκολία των προγραμμάτων κατάρτισης να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας, επειδή οι επιχειρήσεις δυσκολεύονταν να προσλάβουν επιπλέον εργατικό δυναμικό, ή μέσω της διαδικασίας προώθησης της απασχόλησης που περιλαμβάνουν τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης να προσληφθεί προσωπικό. Επιπλέον η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει αντίστοιχα την εκτίμηση του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας επειδή στην σημερινή περίοδο που η χώρα μας βιώνει την κρίση είναι δύσκολη η διασύνδεση των αποφοίτων με την τοπική αγορά εργασίας.

Αντίστοιχα, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, ομολογεί ότι και το Επιμελητήριο Αρκαδίας, όπως και οι επιχειρήσεις βιώνει την οικονομική κρίση. Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της, το Επιμελητήριο στρέφεται σε δράσεις εξωστρέφειας επιχειρήσεων, δηλαδή επιχειρηματικές αποστολές, επιχειρηματικές συνεργασίες και ανάπτυξη των εξαγωγών. Πιο συγκεκριμένα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ανέφερε ότι: «Φυσικά. Δεν αποτελούμε εξαίρεση. Βρισκόμαστε και εμείς στο μάτι του κυκλώνα, όπως και οι επιχειρήσεις. Το Επιμελητήριο κάνει μια προσπάθεια για διαρθρωτικές ενέργειες, δηλαδή για δράσεις εξωστρέφειας επιχειρήσεων, για να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση. Το τελευταίο σημαίνει επιχειρηματικές αποστολές, επιχειρηματικές συνεργασίες και ανάπτυξη των εξαγωγών.». Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με έρευνα του Εμποροβιομηχανικού Συλλόγου της Τρίπολης «ο Ερμής» το σύνολο των κλειστών καταστημάτων στους κεντρικούς δρόμους της πόλης το 2011 τα κλειστά καταστήματα ήταν 20%, ενώ το 2012 είναι 30%. Πιο συγκεκριμένα τον Ιούνιο του 2011 «έκλεισαν» 16 καταστήματα, ενώ τον Ιούνιο του 2012 «έκλεισαν» 23 καταστήματα στους κεντρικούς δρόμους της αρκαδικής πρωτεύουσας²⁵⁷.

²⁵⁷ Το γεγονός ότι οι εμπορικές επιχειρήσεις της Τρίπολης βρίσκονται στο «μάτι του κυκλώνα», αποδεικνύεται από την πρόσφατη έρευνα του Εμποροβιομηχανικού Συλλόγου της Τρίπολης, η οποία αναφέρει ότι: Ο Εμποροβιομηχανικός Σύλλογος στα πλαίσια των ερευνών που πραγματοποιεί για την μελέτη των τάσεων στην τοπική αγορά, κατέγραψε τα κλειστά καταστήματα που συναντώνται στη πόλη το τελευταίο διάστημα. Συγκεκριμένα στο σύνολο των καταστημάτων στους κεντρικούς δρόμους της πόλης το 2011 τα κλειστά καταστήματα ήταν 20%, ενώ το 2012 είναι 30%. Παραθέτουμε ένα συγκεντρωτικό πίνακα για την καλύτερη αξιολόγηση των δεδομένων. Ο δικτυακός τόπος <http://www.hermes.org.gr/> ανακτήθηκε την Παρασκευή 15 Ιουλίου 2012

A/A	Οδός	Σύνολο Εμπορικών	Κλειστά Ιούνιος 2011	Ποσοστό Κλειστών 2011	Κλειστά Ιούνιος 2012	Ποσοστό Κλειστών 2012
1.	28 ^{ης} Οκτώβρη	25	3	12,00%	05	20%
2.	Γεωργίου Α'	17	6	35,29%	05	29,41%
3.	Γρηγορίου Ε'	06	1	16,67%	02	33,33%
4.	Γρηγορίου Λαμπράκη	23	6	26,09%	11	47,82%

Στην δεύτερη ερώτηση που σχετίζεται με την εκτίμηση των τριών Διευθυντών των φορέων κατάρτισης με ποιο τρόπο η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες, παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα αφού και οι τρεις Διευθυντές φορέων Κατάρτισης, θεωρούν ότι η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, χαρακτηρίζει την Δια Βίου Μάθηση, ως διαρθρωτική αλλαγή στην οικονομία η οποία περνάει από μορφές κατάρτισης. Θεωρεί επίσης ότι σε περιφερειακό επίπεδο να μπορέσει να δώσει ισχυρή κατεύθυνση για την απασχολησιμότητα. Παράλληλα ανέφερε το πρόγραμμα επιδότησης 14.000 ατόμων ετησίως, που δίνει την δυνατότητα στους σπουδαστές των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης, να επιστρέψουν τα δίδακτρα συμμετοχής, με την ολοκλήρωση δύο εξαμήνων (367 €). Πιο αναλυτικά, ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: *«Βέβαια είναι αυτό που λέμε διαρθρωτική αλλαγή στην οικονομία. Περνάει από τέτοιες μορφές κατάρτισης. Οπότε αν γίνει μια σωστή και πλατιά κίνηση για την κατάρτιση, η οποία γίνεται. Να σας αναφέρω ότι υπάρχει ένα πρόγραμμα επιδότησης 14.000 ατόμων κάθε χρόνο τα οποία είτε φοιτούν σε ιδιωτικά ΙΕΚ είτε σε δημόσια ΙΕΚ με το ποσό των διδάκτρων του δημοσίου ΙΕΚ. Το ΙΕΚ έχει δίδακτρα, έχει κάθε εξάμηνο 367 ευρώ συμμετοχή του εκπαιδευόμενου. Οντως υπάρχει μια δυσκολία, στο να καταβάλλει κάποιος τα χρήματα, έγκαιρα. Υπάρχουν τέτοιες δυσκολίες αλλά, αυτό το πρόγραμμα που λέγεται voucher με την ολοκλήρωση, δύο εξαμήνων, επιστρέφει τα χρήματα που έχουν καταβάλλει οι εκπαιδευόμενοι. Η ιδέα είναι αυτή. Εφόσον κυλήσει και γίνει και πιο πολύ γνωστό, να ξέρει ο άλλος ότι δεν θα είναι δαπανηρό το να παρακολουθήσει τις σπουδές στο ΙΕΚ, πιστεύουμε ότι θα δώσει μεγαλύτερη ώθηση. Σίγουρα είναι μια δυνατότητα και μάλιστα σε περιφερειακό επίπεδο να μπορέσει να δώσει ισχυρή κατεύθυνση για την απασχολησιμότητα.»*. Ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης αναφέρεται στο σύστημα επιχορήγησης ωφελουμένων με Επιταγές Κατάρτισης για τη λήψη υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης και πιστοποίησης, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα, το Σύστημα Επιταγών Κατάρτισης (Training Voucher) όπως αυτό ορίζεται στο «Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των Ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης», (ΦΕΚ 915/Β/20.5.2011). Το Training Voucher αφορά στη λειτουργία ενός συστήματος παροχής και διαχείρισης υπηρεσιών εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης που προσφέρει τη δυνατότητα στους άμεσα ωφελούμενους να λαμβάνουν υπηρεσίες κατάρτισης από πιστοποιημένους Παρόχους. Η χρήση του ανωτέρου μοντέλου παροχής υπηρεσιών δίνει δυνατότητα στους ωφελούμενους να επιλέγουν οι ίδιοι την υπηρεσία και τον Πάροχο. Όπως αναφέρεται στο Α' μέρος της έρευνας που αφορά το θεσμικό-νομοθετικό πλαίσιο, στις 20 Μαΐου 2011, εκδόθηκε η υπ' Αριθμόν Κοινή Υπουργική Απόφαση 1.5188/οικ.3.968 με τίτλο *«Τροποποίηση της με αριθμό οικ. 55582/1933/2008 (ΦΕΚ 1491/Β) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, όπως τροποποιήθηκε με τη με αριθμό 0.15968/3.2570/2010 (ΦΕΚ 1503/ Β) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με θέμα «Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των Ενεργειών*

Επαγγελματικής Κατάρτισης συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ ή το ΕΤΠΑ βάσει του άρθρου 34, παράγραφος 2 του Γενικού Κανονισμού 1083/2006, όπως ισχύει, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007–2013) για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που εμπεριέχουν δράσεις κατάρτισης». Η προαναφερθείσα Κοινή Υπουργική Απόφαση αφορά «την λειτουργία ενός συστήματος παροχής και διαχείρισης υπηρεσιών εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης που προσφέρει τη δυνατότητα στους άμεσα ωφελούμενους να λαμβάνουν υπηρεσίες κατάρτισης από πιστοποιημένους Παρόχους. Η χρήση του ανωτέρου μοντέλου παροχής υπηρεσιών δίνει δυνατότητα στους ωφελούμενους να επιλέγουν οι ίδιοι την υπηρεσία και τον Πάροχο».

Επιπλέον σύμφωνα με σχετική ιστοσελίδα²⁵⁸ ο σκοπός της δράσης είναι να υποστηριχθούν οι καταρτιζόμενοι των ΔΙΕΚ και ΠΕΚ με προτεραιότητα: Α. τους κοινωνικά ασθενέστερους καταρτιζόμενους στα Δημόσια και Ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης αλλά και Β. τον προσανατολισμό των καταρτιζομένων σε ειδικότητες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που υπηρετούν την αναπτυξιακή προοπτική της χώρας και κατά συνέπεια προσφέρουν καλύτερες προοπτικές απασχόλησης. Η «επιταγή» είναι ένα εφάπαξ χρηματικό ποσό που καταβάλλεται ετησίως στους δικαιούχους, σε δύο δόσεις. Το ποσό αυτό ισούται με τα δίδακτρα δύο εξαμήνων, που καταβάλουν οι καταρτιζόμενοι σε Δ.Ι.Ε.Κ. αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση των καταρτιζομένων σε Ι.Ε.Κ. που δικαιούνται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, να καταβάλλουν δίδακτρα μειωμένα, το ποσό της «επιταγής» ισούται με το ύψος των μειωμένων αυτών διδάκτρων. Ο χαρακτήρας της Δράσης είναι ανοικτός και οι ομάδες στόχου της δράσης απευθύνονται σε Σπουδαστές Δημοσίων και Ιδιωτικών ΙΕΚ, Νέοι/ες, Οριζόντια Δράση.

Ακόμα σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα²⁵⁹ «η χώρα μας έχει την ανάγκη σήμερα όσο ποτέ να επενδύσει στο πιο δυναμικό και ελπιδοφόρο κομμάτι της: τους νέους της. Στο πλαίσιο αυτής της κρίσιμης προτεραιότητας το Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων προωθεί την Επιταγή Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης με σκοπό να υποστηριχθούν οι κοινωνικά ασθενέστεροι καταρτιζόμενοι στα Δημόσια και Ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ. και Ι.Ι.Ε.Κ.), αλλά και να προσανατολιστούν οι καταρτιζόμενοι σε ειδικότητες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που υπηρετούν την αναπτυξιακή προοπτική της χώρας και κατά συνέπεια προσφέρουν καλύτερες προοπτικές απασχόλησης. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για χορήγηση της επιταγής αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης έχουν όλοι οι καταρτιζόμενοι, έλληνες και αλλοδαποί υπήκοοι χωρών μελών της Ε.Ε., καθώς και νομίμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών που έχουν εγγράφει σε οποιοδήποτε από τα εξάμηνα κατάρτισης για τις ειδικότητες τεσσάρων (4) και δύο (2) εξαμήνων σε όλα τα Δ.Ι.Ε.Κ. και Ι.Ι.Ε.Κ. της χώρας. Η επιταγή θα χορηγείται σε 14.000 καταρτιζόμενους το χρόνο οι οποίοι θα επιλέγονται με κριτήρια κοινωνικά, εισοδηματικά και γεωγραφικά αλλά και βάσει της ειδικότητας που έχουν επιλέξει.»

Αναφορικά με την επιταγή επαγγελματικής κατάρτισης, η «επιταγή» είναι ένα εφάπαξ χρηματικό ποσό που καταβάλλεται ετησίως στους δικαιούχους, σε δύο δόσεις. Το ποσό αυτό ισούται με τα δίδακτρα δύο εξαμήνων, που καταβάλουν οι καταρτιζόμενοι σε Ι.Ε.Κ. αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης, που σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία είναι 734 € (367€ x 2 εξάμηνα). Το ποσό της επιταγής για όλους τους καταρτιζόμενους σε Δ.Ι.Ε.Κ. και Ι.Ι.Ε.Κ. δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο

²⁵⁸ Ο δικτυακός τόπος <http://step.gov.gr/item/?id=1> ανακτήθηκε το Σάββατο 30 Ιουνίου 2012 στις 21:07

²⁵⁹ Ο δικτυακός τόπος <http://www.voucher-iek-ggdym.gr/> ανακτήθηκε το Σάββατο 30 Ιουνίου 2012 στις 21:09

από 734 € ανεξάρτητα από τα δίδακτρα που αυτοί καταβάλλουν. Στις περιπτώσεις των καταρτιζόμενων σε Ι.Ε.Κ. που δικαιούνται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, να καταβάλλουν δίδακτρα μειωμένα σε σχέση με το ανωτέρω ποσό, το ποσό της «επιταγής» ισούται με το ύψος των μειωμένων αυτών διδάκτρων. Οι καταρτιζόμενοι που δεν καταβάλλουν δίδακτρα (όπως πχ των καταρτιζομένων σε Ι.Ε.Κ. του Ο.Α.Ε.Δ.) δεν μπορούν να καταστούν δικαιούχοι της επιταγής. Η «επιταγή» παρέχεται στους ωφελούμενους καταρτιζόμενους από τη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας Διά Βίου Μάθησης μέσω του εποπτευόμενου από αυτήν Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Η επιταγή συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την Ελληνική Πολιτεία μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013 (Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013). Η συνολική συγχρηματοδοτούμενη δαπάνη για τα οικονομικά έτη 2012 – 2015 έχει προϋπολογιστεί σε ποσό ύψους σαράντα τεσσάρων εκατομμυρίων ευρώ (44.000.000,00 €). Τα κριτήρια βάσει των οποίων θα αναδειχθούν οι ωφελούμενοι της επιταγής είναι:

A. Γεωγραφικά: Η κατανομή των τελικών ωφελούμενων υπόκειται στους περιορισμούς που θέτει το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς στην επιλεξιμότητα χρηματοδότησης των Περιφερειών της χώρας από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι κάθε χρόνο θα γίνεται, κατ' αρχάς, μια κατανομή του αριθμού των 14.000 δυνητικών ωφελούμενων σε τρεις κατηγορίες που αντιστοιχούν στις 3 κατηγορίες Περιφερειών της χώρας μας: 8 Περιφέρειες Σύγκλισης (Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Βορείου Αιγαίου, Κρήτης), 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου (Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Αττικής) και των 2 Περιφερειών Σταδιακής Εισόδου (Στερεάς Ελλάδας, Νοτίου Αιγαίου). Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι στην προσμέτρηση των ωφελούμενων σε κάθε κατηγορία Περιφέρειας δεν παίζει ρόλο ο τόπος καταγωγής των καταρτιζόμενων αλλά ο τόπος που βρίσκεται η εκπαιδευτική μονάδα στην οποία αυτοί καταρτίζονται.

B. Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες: Οι καταρτιζόμενοι που εκτίουν την ποινή τους σε καταστήματα κράτησης καθώς και οι φιλοξενούμενοι ή όσοι έχουν φιλοξενηθεί και δεν έχει παρέλθει πενταετία από τη διαγραφή τους από τις Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που υποβάλλουν την αίτηση τους καταλαμβάνουν αυτοδίκαια θέσεις στους 3 πίνακες ωφελούμενων ανά κατηγορία Περιφέρειας.

Γ. Κοινωνικά : Οι υπόλοιποι ωφελούμενοι αναδεικνύονται μέσα από την κατάταξη τους σε πίνακα μοριοδότησης βάσει των παρακάτω κριτηρίων: α) Η ανεργία των γονέων των καταρτιζομένων που δεν έχουν συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας τους μοριοδοτείται με είκοσι (20) μονάδες όταν είναι άνεργοι και οι δύο γονείς και με δεκαπέντε (15) μονάδες όταν είναι άνεργος μόνο ο ένας γονέας, β) Η κατάταξη του καταρτιζομένου στην κατηγορία ατόμων με αναπηρία, με συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, μοριοδοτείται με δέκα (10) μονάδες. Η κατάταξη του γονέα ή του τέκνου ή του συζύγου του καταρτιζομένου, στην κατηγορία ατόμων με αναπηρία, με συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, μοριοδοτείται με πέντε (5) μονάδες, γ) Η έλλειψη ενός γονέα λόγω θανάτου, των καταρτιζομένων που δεν έχουν συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας τους, μοριοδοτείται με δεκαπέντε (15) μονάδες. Η έλλειψη και των δύο γονέων λόγω θανάτου, των καταρτιζομένων που δεν έχουν συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας τους, μοριοδοτείται με τριάντα (30) μονάδες, δ) Ο καταρτιζόμενος που δεν έχει συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας τους και είναι τέκνο τρίτεκνης ή πολύτεκνης οικογένειας μοριοδοτείται με πέντε (5) μονάδες και ε) Το

πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα του καταρτιζόμενου βάσει του εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος του τρέχοντος οικονομικού έτους, μοριοδοτείται ως εξής:

Πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα		Μονάδες
Του καταρτιζόμενου	Των γονέων του σε περίπτωση που ο καταρτιζόμενος θεωρείται προστατευόμενο μέλος κατά τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος	
Έως 8.000,00 €	Έως 16.000,00 €	20
Από 8.000,01 € έως 12.000,00 €	Από 16.000,01 € έως 24.000,00 €	10
Από 12.000,01 € έως 16.000,00 €	Από 24.000,01 € έως 32.000,00 €	5

Για εισοδήματα του καταρτιζόμενου άνω των 16.000,00 € και των γονέων του στην περίπτωση που θεωρείται προστατευόμενο μέλος άνω των 32.000,00 € δεν προβλέπεται μοριοδότηση του υποψήφιου και δεν απαιτείται η προσκόμιση του εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος. Γενικότερα η μη υποβολή του εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος από τον υποψήφιο ωφελούμενο νοείται ως δήλωση ότι το εισόδημα του εκκαθαριστικού σημειώματος δεν εμπίπτει στα ως άνω κλιμάκια και στη σχετική μοριοδότηση.

Δ. Η επιλογή ειδικότητας αναπτυξιακού χαρακτήρα: Για τους καταρτιζόμενους που επιλέγουν μια από τις παρακάτω ειδικότητες προσμετρούνται επιπλέον (20) μονάδες.
Τουριστικές Υπηρεσίες: Ειδικός Αεροπορικών Εταιρειών, Θαλασσοθεραπείας SPA, ειδικός λουτροθεραπείας SPA, Ναυτιλιακής κατεύθυνσης, Ξενοδοχειακής Ψυχαγωγίας, Ξενοδοχειακών Υπηρεσιών και Τροφοδοσίας, Υπάλληλος Τουριστικού Γραφείου, Υπεύθυνος Υποδοχής και Φιλοξενίας

Τρόφιμα: Βοηθός Αρτοποιού-Ζαχαροπλάστη, Ζαχαροπλαστικής τέχνης, Μαγειρικής Τέχνης, Τεχνικός Επεξεργασίας Γάλακτος, Αρτοποιίας Ζαχαροπλαστικής, Μαγειρικής Τέχνης **Περιβάλλον:** Τεχνικός Διαχείρισης Αποβλήτων, Ελέγχου Βιομηχανικού και Εργασιακού Περιβάλλοντος, Ελέγχου Ρύπανσης και Εγκαταστάσεων Αντιρρύπανσης

Αξιοποίηση Φυτικού και Ζωικού Πλούτου: Διαχειριστής Γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, Τεχνικός Αμπελουργίας Οινοτεχνίας, Αρδεύσεων, Βιολογικής-Οικολογικής Γεωργίας, Θερμοκηπίων, Μελισσοτροφίας-Σηροτροφίας. **Πληροφορική:**

Τεχνικός Διαχείρισης Συστημάτων και παροχής Υπηρεσιών Intranet-Internet, Εφαρμογών Ιατρικής Πληροφορικής, Εφαρμογών Πληροφορικής, Εφαρμογών Πληροφορικής με Πολυμέσα (Multimedia), Δικτύων Υπολογιστών, Η/Υ και Ηλεκτρονικών Μηχανών Γραφείου, Προγραμματισμού Παιχνιδιών και Ψυχαγωγικών Εφαρμογών (Video Games), Συστημάτων Υπολογιστών, Σχεδίασης και Ανάπτυξης Ιστοσελίδων (Web Designer - Developer), Τεχνολογίας Internet .**Οικονομία και Διοίκηση:**

Διοικητικό και Οικονομικό Στέλεχος Επιχειρήσεων, Ειδικός Μηχανογραφημένου Λογιστηρίου, Φοροτεχνικού Γραφείου, Στέλεχος Διεθνούς Εμπορίου, Κοστολόγησης στη Βιομηχανία-Βιοτεχνία, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Υπηρεσιών Εφοδιαστικής Αλυσίδας (Logistics), Τειρεσίας: Άτομα με Προβλήματα Όρασης Χειριστές Τηλεφωνικού Κέντρου, Υπεύθυνος Προμηθειών και Διαχείρισης Αποθήκης. **Μηχανολογία-Ηλεκτρολογία-Ηλεκτρονική:** Τεχνικός αερίων Καυσίμων, Ανελκυστήρων, Αυτοκίνητων Οχημάτων, Αυτοματισμών, Εγκαταστάσεων Ψύξης Αερισμού και Κλιματισμού, Εσωτερικών Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων, Ιατρικών

Οργάνων, Κινητής Τηλεφωνίας και Τηλεπικοινωνιών, Μηχανών Θαλάσσης και Σκαφών Αναψυχής, Μοτοποδηλάτων και Μοτοσυκλετών, Εγκαταστάσεων Θέρμανσης.

Λοιπές Ειδικότητες: Γραφίστας Εντύπου και Ηλεκτρονικών Μέσων, Τεχνίτης Δομικών Έργων Αλουμινίου και Σιδήρου, Τεχνικός Επισκευής και Συντήρησης Ιστορικών και Παραδοσιακών Κτιρίων, Κινούμενης εικόνας Ηλεκτρονικής Σχεδίασης Γραφήματος, Φαρμάκων Καλλυντικών και παρεμφερών προϊόντων.

Στην αρχή του εκπαιδευτικού έτους το Ι.Δ.ΕΚ.Ε. καλεί τους εγγεγραμμένους στα δημόσια και ιδιωτικά Ι.Ε.Κ., να υποβάλουν ηλεκτρονική αίτηση ένταξης στους ωφελούμενους, με πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που δημοσιοποιείται από μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η ηλεκτρονική υποβολή θα γίνεται μέσω της ειδικής εφαρμογή <http://www.voucher-iek-ggdvm.gr/>. Η σχετική διαδικασία θα διαρκεί δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες. Από την επεξεργασία των ηλεκτρονικών αιτήσεων προκύπτει ένας πίνακας αρχικής κατάταξης των υποψήφιων ωφελουμένων βάσει της μοριοδότησης που προκύπτει από τις ηλεκτρονικές δηλώσεις τους. Αυτός ο πίνακας θα καταδεικνύει τον αριθμό των δυνητικών ωφελουμένων και των επιλαχόντων για κάθε μία από τις τρεις κατηγορίες Περιφερειών. Εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, οι δυνητικοί ωφελούμενοι του αρχικού πίνακα, καθώς και οι επιλαχόντες που αντιστοιχούν σε ποσοστό 10% των δυνητικών ωφελουμένων, θα υποβάλουν στα εποπτευόμενα από τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης Δ.Ι.Ε.Κ. που εδρεύουν στην ίδια Περιφέρεια με το φορέα κατάρτισης τους: **Α.** Τις βεβαιώσεις εγγραφής τους στον φορέα κατάρτισης τους στις οποίες αναγράφεται και ειδικότητα κατάρτισης τους, **Β.** Επικυρωμένο αντίγραφο της ταυτότητας ή του διαβατηρίου τους, **Γ.** Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά βάσει των οποίων δικαιούνται μοριοδότηση και συγκεκριμένα: α) Κάρτα ανεργίας του Ο.Α.Ε.Δ., με την οποία αποδεικνύεται η ανεργία ενός ή και των δύο γονέων των καταρτιζομένων, β) Γνωματεύσεις που έχουν χορηγηθεί από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα και βρίσκονται ακόμα σε ισχύ, με τις οποίες αποδεικνύεται ότι ανήκουν οι ίδιοι ή οι γονείς τους ή τα τέκνα τους ή οι σύζυγοι τους στις κατηγορίες ατόμων με αναπηρία. Αυτές οι γνωματεύσεις μπορούν να προέρχονται μόνο από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και από τις πρωτοβάθμιες υγειονομικές επιτροπές των πρώην νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, γ) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, δ) Ληξιαρχική πράξη θανάτου του γονέα, ε) Πιστοποιητικό πολυτεχνικής ιδιότητας, στ) Αντίγραφο του εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος του τρέχοντος οικονομικού έτους: στ.1. Του καταρτιζόμενου, εφόσον είναι άγαμος και υποβάλλει ατομική φορολογική δήλωση, στ.2. Των γονέων του καταρτιζόμενου, εφόσον περιλαμβάνεται ως προστατευόμενο μέλος ο ίδιος στη φορολογική δήλωση που υποβάλλουν οι γονείς του, στ.3. Των καταρτιζόμενων και των συζύγων αυτών, εφόσον είναι έγγαμοι. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνεται υπόψη το ατομικό εισόδημα του καταρτιζόμενου. Σε περίπτωση αδυναμίας προσκόμισης εκκαθαριστικού σημειώματος χωρίς την υπαιτιότητα του καταρτιζόμενου θα προσκομίζεται αντίγραφο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (Ε1) συνοδευόμενη από υπεύθυνη δήλωση με την οποία θα βεβαιώνεται η ορθότητα των στοιχείων του αντίγραφου, ζ) Έγγραφο βεβαιωτικό της νόμιμης διαμονής για αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών, η) Κάθε άλλο πιστοποιητικό του κατά νόμο αρμόδιου φορέα που βεβαιώνει την κοινωνική κατάσταση σε σχέση με τα κριτήρια που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο. Μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών αυτών δημοσιεύεται από το Ι.Δ.ΕΚ.Ε. ο προσωρινός πίνακας ωφελουμένων. Στις περιπτώσεις που κατά τη διαδικασία ελέγχου διαπιστώνεται ανεπάρκεια δικαιολογητικών των καταρτιζομένων που έχουν κληθεί κατά την προηγούμενη παράγραφο να υποβάλουν τα δικαιολογητικά τους, το Ι.Δ.ΕΚ.Ε. καλεί ισάριθμους επιλαχόντες να προσκομίσουν τα δικά τους δικαιολογητικά. Μετά τη

δημοσίευση του προσωρινού πίνακα ωφελουμένων, οι υποψήφιοι ωφελούμενοι δικαιούνται να υποβάλλουν στο Ι.Δ.ΕΚ.Ε. ένσταση εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) εργάσιμων ημερών. Με το πέρας της διαδικασίας εξέτασης και απάντησης των ενστάσεων, δημοσιεύεται ο οριστικός πίνακα των ωφελουμένων. Σε περίπτωση ισοβαθμίας δύο ή περισσότερων υποψηφίων ωφελουμένων στην τελευταία θέση των πινάκων αρχικής και προσωρινής κατάταξης για κάθε μια από τις τρεις κατηγορίες Περιφερειών, προηγείται αυτός που έχει επιλέξει ειδικότητα αναπτυξιακού χαρακτήρα. Σε περίπτωση νέας ισοβαθμίας προηγείται αυτός με το χαμηλότερο εισόδημα βάσει των σχετικών δικαιολογητικών. Αν και πάλι υπάρχει ισοβαθμία επιλέγονται ως ωφελούμενοι στον οριστικό πίνακα κατάταξης όλοι οι ισοβαθμούντες αυτού του τελευταίου επιπέδου. Το Ι.Δ.ΕΚ.Ε. καταβάλει το ποσό της «επιταγής αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης» σε τραπεζικούς λογαριασμούς των τελικών ωφελουμένων αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία επιλογής τους. Το ποσό της «επιταγής» καταβάλλεται σε δύο (2) δόσεις μετά από την επιτυχή παρακολούθηση του φθινοπωρινού και εαρινού εξαμήνου κατάρτισης αντίστοιχα. Η επιτυχής παρακολούθηση των εξαμήνων κατάρτισης αποδεικνύεται με σχετικές βεβαιώσεις από τους φορείς κατάρτισης των ωφελουμένων, τις οποίες υποβάλουν στα εποπτευόμενα από τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης Δ.Ι.Ε.Κ.»

Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, θεωρεί αρχικά η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να δημιουργήσει καλύτερους ανθρώπους και καλύτερους εργαζόμενους. Παράλληλα θεωρεί ότι η Δια Βίου Μάθηση σε συνδυασμό με την ανάπτυξη, μπορούν να βοηθήσουν την χώρα στην έξοδο της από την κρίση. Πιο αναλυτικά η απάντηση του ήταν ότι: «Η Δια Βίου Μάθηση είναι όπλο που μπορεί να κάνει πολλά πράγματα. Καταρχήν να μας κάνει καλύτερους ανθρώπους και στο φινάλε να μας κάνει καλύτερους εργαζόμενους. Αλλά πέρα από αυτό θα πρέπει να δούμε τις αναπτυξιακές συνθήκες της χώρας, ώστε να μπορούν αυτοί οι άνθρωποι που επιμορφώνονται, που καταρτίζονται, που εκπαιδεύονται, εφόσον το επιθυμούν να βρουν την θέση τους στην αγορά εργασίας. Γιατί χωρίς ανάπτυξη, η Δια Βίου Μάθηση δεν μπορεί να παίζει ρόλο, στην έξοδο της χώρας από την κρίση.»

Σε μια ακόμα ερώτηση, ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας εμπλέκει την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας. Οι αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας σε συνδυασμό με την Δια Βίου Μάθηση, δίνουν την δυνατότητα στην χώρα μας να ξεπεράσει την οικονομική κρίση που βιώνει. Επιπλέον δεν θα πρέπει να λησμονηθεί ότι ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας είχε αναφερθεί σε προηγούμενες ερωτήσεις στην κατάσταση της ελληνικής οικονομίας. Πιο συνοπτικά από τις προαναφερθείσες απαντήσεις του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας προέκυψε ότι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης αφορούσαν την μη υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης για δύο ολόκληρα έτη, δημιουργώντας οικονομικό πρόβλημα, την δυσκολία στα προγράμματα κατάρτισης να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας, επειδή οι επιχειρήσεις δυσκολεύονταν να προσλάβουν επιπλέον εργατικό δυναμικό, ή μέσω της διαδικασίας προώθησης της απασχόλησης που περιλαμβάνουν τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης να προσληφθεί προσωπικό. Επιπλέον η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει αντίστοιχα την εκτίμηση του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας

Εργαζομένων Ελλάδας στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας επειδή στην σημερινή περίοδο που η χώρα μας βιώνει την οικονομική κρίση είναι δύσκολη η διασύνδεση των αποφοίτων με την τοπική αγορά εργασίας.

Από την πλευρά της η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, θεωρεί ότι στην εποχή της οικονομικής κρίσης η Δια Βίου Μάθηση προσφέρει ακόμα περισσότερο το συγκριτικό πλεονέκτημα στον εργαζόμενο, στο πλαίσιο του ανταγωνισμού. Πιο συγκεκριμένα, η απάντηση της ήταν: «*Ναι βέβαια. Όταν ο άλλος είναι καλός και ενημερωμένος με τις τελευταίες εξελίξεις του επαγγέλματος του έχει, ένα συγκριτικό το πλεονέκτημα που τον βοηθά να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό, πολύ δε περισσότερο σήμερα με την οικονομική κρίση*». Η απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας παραπέμπει στην συζήτηση περί εκπαίδευσης των ενηλίκων. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ενήλικων εκπαιδευομένων που τους διαφοροποιούν από τους ανήλικους είναι²⁶⁰ ότι: «*α) Έρχονται στην εκπαίδευση με συγκεκριμένους στόχους, είτε αυτοί αφορούν τον επαγγελματικό τομέα ή κοινωνικούς ρόλους που καλούνται να αναλάβουν στην ενήλικη ζωή τους, ή πάλι σχετίζονται με την προσωπική τους ανάπτυξη και τη διεύρυνση των ενδιαφερόντων τους, β) Συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία έχοντας συγκεκριμένες προσδοκίες, που πηγάζουν από την αντίληψη και την εμπειρία τους για το τι είναι μάθηση (βλ. σχολικά χρόνια κ.λπ.) και καταλήγουν στις συγκεκριμένες αναμονές τους από το πρόγραμμα στο οποίο συμμετέχουν, γ) Διαθέτουν γνώσεις και ευρύ φάσμα εμπειριών -πολύ μεγαλύτερο από εκείνο των ανηλίκων- καθώς και διαμορφωμένες ήδη αντιλήψεις. Οι εμπειρίες τους γίνονται αφετηρία για τη νέα μάθηση. Ο Knowles υποστηρίζει ότι, για τα παιδιά, η εμπειρία είναι κάτι που απλά συμβαίνει ενώ για τους ενήλικες η εμπειρία χρησιμεύει στη δημιουργία της δικής τους αντίληψης για την ταυτότητά τους (Rogers, 1999). Η απόρριψη της εμπειρίας τους πολλές φορές εκλαμβάνεται ως προσωπική απόρριψη, με αποτέλεσμα την πρόκληση αρνητικών συναισθημάτων που οδηγούν σε αρνητικές αντιδράσεις και στάσεις στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, δ) Αποζητούν την ενεργητική συμμετοχή στην εκπαίδευσή τους αφού, όπως ήδη αναφέραμε, το γεγονός ότι είναι ενήλικες είναι συνυφασμένο με τη χειραφέτηση και την τάση τους για αυτοκαθορισμό. Συχνά επιθυμούν να συμμετέχουν σε όλα τα στάδια ενός προγράμματος εκπαίδευσης (σχεδιασμός, συνθήκες υλοποίησης, εκπαιδευτική διαδικασία), ε) Έχουν διαμορφώσει προσωπικούς τρόπους και στρατηγικές μάθησης, ανάλογους με τις ικανότητές τους, τις εμπειρίες τους και γενικότερα τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους. Επίσης διαφέρει και ο ρυθμός μάθησης από τον έναν εκπαιδευόμενο στον άλλο, ζ) Βρίσκονται σε εξελισσόμενη διεργασία ανάπτυξης και όχι σε στασιμότητα. Οι διεργασίες ανάπτυξης και εξέλιξης δεν σταματούν με την ενηλικίωση. Αλλαγές συμβαίνουν στη ζωή των ενηλίκων σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα, στη φυσική κατάσταση, στο διανοητικό επίπεδο, στα συναισθήματα και στις σχέσεις, στην επαγγελματική τους ζωή κ.ά. Οι αλλαγές αυτές επηρεάζουν, όπως είναι φυσικό, και την εκπαιδευτική διαδικασία, η) Έχουν ανταγωνιστικά ενδιαφέροντα, υποχρεώσεις, καθήκοντα και δεσμεύσεις που προκαλούν εμπόδια στη μάθηση. Οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι έχουν πολλά καθήκοντα και δεσμεύσεις που απορρέουν από τους κοινωνικούς τους ρόλους (σύζυγοι, γονείς, εργαζόμενοι κ.λπ.). Ορισμένες φορές οι σχέσεις αυτές μπορεί να λειτουργούν υποστηρικτικά, προς όφελος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ενώ άλλοτε τα καθήκοντα με τα οποία είναι επιφορτισμένοι αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην πορεία της*

²⁶⁰ Οι πληροφορίες προέρχονται από το «Εκπαιδευτικό Υλικό για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών των ΣΔΕ, Π. Χατζηθεοχάρους, σε συνεργασία με Β. Νικολοπούλου, Ελ. Γιοβάννη, Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. – ΓΓΔΒΜ – ΙΔΕΚΕ, Αθήνα, 2010» που ανακτήθηκε από το ιστολόγιο <http://www.edu4adults.blogspot.gr/#axzz1zNLduaHY> στις 18 Ιουνίου 2012 στις 09:09:16 πμ.

εκπαίδευσής τους και θ) Αναπτύσσουν μηχανισμούς άμυνας στην προσπάθεια να μην αμφισβητηθούν τα πιστεύω και οι αντιλήψεις τους ή ακόμα και οι συνήθειές τους. Είναι λοιπόν σημαντικός ο τρόπος που ο εκπαιδευτής θα διαχειριστεί τέτοια ζητήματα γιατί αυτοί οι μηχανισμοί άμυνας ή και παραίτησης του εκπαιδευομένου δημιουργούν εμπόδια στη μάθησή του.» Επιπλέον η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας αναφέρεται στα κίνητρα των ενήλικων εκπαιδευόμενων, τα οποία τα οποία αποτελούν προϋποθέσεις αποτελεσματικής μάθησης στους ενήλικες. Σύμφωνα με «Εκπαιδευτικό Υλικό για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών των ΣΔΕ²⁶¹», «Με βάση τα χαρακτηριστικά των ενήλικων εκπαιδευόμενων, θα αναφερθούν ορισμένες προϋποθέσεις που βοηθούν στην αποτελεσματικότητα της μάθησης στους ενήλικες. Α. Ο ενήλικος μαθαίνει όταν η εκπαίδευση έχει άμεση σχέση με την καθημερινότητά του, με τις ανάγκες και τις εμπειρίες του: Οι περιπτώσεις, τα παραδείγματα και τα προβλήματα που μελετώνται είναι απαραίτητα να συνδέονται με την πραγματικότητα του εκπαιδευομένου. Βασική παράμετρος είναι και η αξιοποίηση των εμπειριών των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διεργασία., Β. Ο ενήλικος μαθαίνει όταν αντιλαμβάνεται, κατανοεί και αποδέχεται τους στόχους του εκπαιδευτικού προγράμματος: Οι στόχοι πρέπει, επομένως, να διατυπώνονται με σαφήνεια στην αρχή της εκπαιδευτικής διαδικασίας και να είναι συναφείς, όσο είναι δυνατό, με τις προσδοκίες των διδασκομένων. Είναι πολύ σημαντική λοιπόν τόσο η διάγνωση των εκπαιδευτικών αναγκών όσο και ο διάλογος για τους στόχους του προγράμματος, που πρέπει να γίνονται με την έναρξη κάθε προγράμματος εκπαίδευσης. Γι' αυτό και είναι ιδιαίτερα σημαντική η Εναρκτήρια ή Πρώτη συνάντηση., Γ. Ο ενήλικος μαθαίνει όταν ενεργεί και εμπλέκεται στη διαδικασία εκπαίδευσης: Σύμφωνα με τον P. Micchielli, εάν προσέχουμε, συγκρατούμε κατά προσέγγιση: 10% από αυτά που διαβάζουμε, 20% από αυτά που ακούμε, 30% από αυτά που βλέπουμε, 50% από αυτά που βλέπουμε και ακούμε ταυτόχρονα, 80% από αυτά που λέμε, 90% από αυτά που λέμε, ενώ ταυτόχρονα εκτελούμε πράξεις που απαιτούν σκέψη και στις οποίες εμπλεκόμαστε ενεργητικά (Courau, 2000). Όσο πιο ενεργητικός είναι ο ενήλικος, τόσο καλύτερα μαθαίνει. Επομένως πρέπει να χρησιμοποιούνται από τον εκπαιδευτή παιδαγωγικές τεχνικές που ευνοούν την ενεργητική συμμετοχή των εκπαιδευόμενων και να αποφεύγεται ο παραδοσιακός δασκαλοκεντρικός τρόπος εκπαίδευσης. Αυτό σημαίνει, επίσης, ότι ο ενήλικος πρέπει να κατέχει, στο τέλος της εκπαίδευσης, τα μέσα και τον τρόπο για να συνεχίσει μόνος του τη διαδικασία μάθησης (μαθαίνω πώς να μαθαίνω), Δ. Ο ενήλικος μαθαίνει όταν νιώθει ενταγμένος σε μια ομάδα: Ένας ενήλικος λειτουργεί καλύτερα ανάμεσα σε άλλους ενήλικους με κοινό στόχο. Όσο περισσότερο η εκπαιδευτική διαδικασία βασίζεται στην ομαδική συνέργεια (ασκήσεις ανά δύο ή σε υποομάδες), τόσο πιο αποτελεσματική είναι η μάθηση, Ε. Ο ενήλικος μαθαίνει όταν διερευνώνται τα εμπόδια που συναντά στη μάθηση και ανακαλύπτονται τρόποι για το ξεπέρασμά τους: Τα εμπόδια στη μάθηση είναι συνυφασμένα με την ανθρώπινη φύση και οφείλονται σε διάφορους παράγοντες. Είναι σημαντικό να εντοπιστούν γιατί έτσι αποδέχεται κανείς την ύπαρξή τους και κάνει βήματα για την εξάλειψή τους. Στη διαδικασία αυτή ουσιαστική είναι η συνεισφορά του εκπαιδευτή που με ευαισθησία και κατανόηση επιχειρεί να αντιμετωπίσει τους παράγοντες που εμποδίζουν τη μάθηση, Στ. Ο ενήλικος μαθαίνει όταν λαμβάνονται υπόψη οι προσωπικοί τρόποι και ρυθμοί μάθησης: Είναι ουσιαστικό ο εκπαιδευτής να σέβεται τους διαφορετικούς ρυθμούς και τις στρατηγικές μάθησης των εκπαιδευόμενων και να προσπαθεί να οργανώσει τη διδασκαλία του

²⁶¹ Οι πληροφορίες προέρχονται από το «Εκπαιδευτικό Υλικό για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών των ΣΔΕ, Π. Χατζηθεοχάρους, σε συνεργασία με Β. Νικολοπούλου, Ελ. Γιοβάννη, Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. – ΓΓΛΒΜ – ΙΔΕΚΕ, Αθήνα, 2010» που ανακτήθηκε από το ιστολόγιο <http://www.edu4adults.blogspot.gr/#axzz1zNLduaHY> στις 18 Ιουνίου 2012 στις 09:09:16 πμ..

λαμβάνοντάς τους υπόψη, Ζ. Ο ενήλικος μαθαίνει όταν ο εκπαιδευτής ξέρει να αξιολογεί τα αποτελέσματα της επιτυχίας και της αποτυχίας: Στο σημείο αυτό ο ρόλος του εκπαιδευτή είναι πολύ σημαντικός. Εξηγεί στους εκπαιδευομένους τους στόχους της εκπαιδευτικής διαδικασίας, τα διάφορα στάδια της μάθησης. Προσδιορίζει τα αναμενόμενα αποτελέσματα από τις ασκήσεις, επισημαίνει τις επιτυχίες και εξηγεί με απτά παραδείγματα τις αποτυχίες, Η. Ο ενήλικος μαθαίνει μέσα σε κλίμα που ευνοεί τη συμμετοχή: είναι ίσως η βασική προϋπόθεση για να λειτουργήσουν όλες οι υπόλοιπες. Ο ενήλικος έχει ανάγκη να συμμετέχει μέσα σε ένα μαθησιακό κλίμα που χαρακτηρίζεται από ουσιαστική επικοινωνία και αμοιβαίο σεβασμό, να νιώθει ότι συνεισφέρει και όχι ότι τον χρησιμοποιούν, ότι τον λαμβάνουν υπόψη και όχι ότι τον κρίνουν.»

Στην τρίτη ερώτηση που αφορά τις προσδοκίες των Διευθυντών από την νεοσυσταθείσα Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης, παρατηρείται αρχικά και από τους τρεις Διευθυντές φορέων Κατάρτισης ομοιότητα που αφορά την διάθεση για συνεργασία. Ωστόσο οι προσδοκίες του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης από την Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης αφορούν τόσο την συνεργασία για την επιλογή των ειδικοτήτων που αφορούν τις πραγματικές ανάγκες της Περιφέρειας όσο τον περιφερειακό συντονισμό των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και την κατανομή των ειδικοτήτων αλλά και την επίλυση του οικονομικού προβλήματος που αντιμετωπίζει το του Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης. Αναλυτικότερα η απάντηση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, ήταν: «Εμείς περιμένουμε πάρα πολλά. Δηλαδή οι προσδοκίες μας από την Επιτροπή η οποία θα λειτουργήσει από 1^η Ιουλίου, τα ΙΕΚ θα περάσουν στην Επιτροπή. Οι προσδοκίες μας είναι πολύ μεγάλες σε δύο επίπεδα. Το ένα το επίπεδο έχει να κάνει με την ίδια την Επιτροπή και το πώς θα μπορέσουμε να συνεργαστούμε για να έχουμε, να επιλέξουμε καταρχήν ειδικότητες που να είναι στις πραγματικές ανάγκες και της Περιφέρειας. Οπότε να έχει επιτυχία η προσπάθεια του ΙΕΚ να υπάρχουν εκπαιδευόμενοι στο ΙΕΚ και να απορροφώνται στην αγορά εργασίας. Το δεύτερο είναι ο καλύτερος συντονισμός των ΙΕΚ της Περιφέρειας. Σε κάθε νομό υπάρχει ένα ΙΕΚ, δεν είμαστε συντονισμένοι. Δηλαδή δεν υπάρχει κάποιος φορέας σε περιφερειακό επίπεδο να συντονίζει την δράση των ΙΕΚ, να κατανέμει τις ειδικότητες... Σε περιφερειακό επίπεδο σε συνεργασία με αυτή την Επιτροπή πιστεύουμε ότι θα μπορέσει να βοηθήσει, να έχουμε μια πιο καλή περιφερειακή συγκρότηση, να έχουμε συνεργασία και τα ΙΕΚ μεταξύ μας και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση δεύτερου βαθμού και επίσης να λύσει το θέμα με τα οικονομικά. Δηλαδή κάποιος παράγοντας που είναι πολύ πιο κοντά στην Περιφέρεια, να διαχειρίζεται το οικονομικό μέρος, έτσι ώστε οι τρέχουσες ανάγκες να μπορούν να καλύπτονται στον βαθμό που πρέπει.»

Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, προσδοκά την πραγματική εξειδίκευση των αναγκών και των ειδικοτήτων που να ανταποκρίνονται πιο κοντά στις ανάγκες των αγορών εργασίας των τοπικών κοινωνιών. Πιο συγκεκριμένα η απάντηση του ήταν: «Το γεγονός ότι με τον καινούριο Νόμο της Δια Βίου, αποκεντρώνονται μια σειρά από ζητήματα, που είναι από την αρμοδιότητα του Υπουργείου ουσιαστικά και τα δίνει στην Αυτοδιοίκηση, αυτό είναι θετικό. Γιατί πλέον οι αποφάσεις δεν θα είναι Αθηνο-κεντρικές, θα μπορούν να είναι πιο κοντά στα πράγματα και μία από τις αρμοδιότητες πχ η επιλογή των ειδικοτήτων στα ΚΕΚ πιστεύω θα είναι πιο κοντά στην πραγματικότητα των νομών και των πόλεων, μιας και οι άνθρωποι που το αποφασίζουν είναι κάτοικοι αυτών των πόλεων. Οπότε θα

γνωρίζουν τις ανάγκες, και οι ειδικοί θα εξειδικεύονται σαφώς πιο εύκολα και θα ανταποκρίνονται πιο κοντά στις ανάγκες της τοπικής αγοράς.»

Από την πλευρά της, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, περιμένει την συνεργασία και διάλογο, όπως εξάλλου βρίσκεται το Επιμελητήριο Αρκαδίας με όλους τους φορείς. Επίσης το προεδρείο του Επιμελητηρίου συμμετέχει σε περιφερειακές δράσεις. Πιο αναλυτικά η απάντηση ήταν: «Εμείς περιμένουμε συνεργασία. Είμαστε πάντα σε συνεργασία και διάλογο με όλους τους φορείς. Εκ του νομικού πλαισίου, το προεδρείο του Επιμελητηρίου μετέχει σε περιφερειακές δράσεις.»

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι στις 24 Ιανουαρίου 2012, με την υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 60888/20532/2011 ανακοίνωση συγκροτήθηκε από την Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και την Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού, η Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης της Περιφέρειας Πελοποννήσου που αποτελείται από συνολικά 21 άτομα. Ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι ο Περιφερειακός Σύμβουλος και Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης σε θέματα Απασχόλησης- Παιδείας – Υγείας. Το σώμα της Περιφερειακής Επιτροπής αποτελείται από έξι εκπροσώπους του Περιφερειακού Συμβουλίου, και τους εκπροσώπους φορέων όπως ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού η Περιφερειακή Ένωση Δήμων Πελ/σου, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας – Περ/κο Τμήμα Πελ/σου το Α.ΤΕΙ Καλαμάτας, το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, η ΑΔΕΔΥ το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας-Παράρτημα Πελοποννήσου και Δυτικής Στερεάς Ελλάδος η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος, η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας με αναπληρωτή, η Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Πελοποννήσου, η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών. Κάθε εκπρόσωπος των προαναφερθέντων φορέων συμμετέχει στην Περιφερειακή Επιτροπή με τον/την αναπληρωτή/-τρια του/ης. Η Επιτροπή διαθέτει και Γραμματέα με αναπληρώτρια. Το έργο της Επιτροπής είναι η διατύπωση εισηγήσεων στο Περιφερειακό Συμβούλιο για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης και σύνδεσής της με την αγορά εργασίας και ιδίως για τη διερεύνηση και εκτίμηση των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας και την ιεράρχηση των επαγγελματικών ειδικοτήτων που πρέπει να λειτουργήσουν στα Ι.Ε.Κ., στα Κ.Ε.Κ. και γενικότερα στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης²⁶².

²⁶² Πιο συγκεκριμένα πρόκειται για τους 1. **Πουλά Ανδρέα**, Περιφερειακό Σύμβουλο και Θεματικό Αντιπεριφερειάρχη σε θέματα Απασχόλησης- Παιδείας – Υγείας, ως **Πρόεδρος**, 2. **Σταυριανόπουλο Θεόδωρο**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 3. **Λαλουδάκη Δημήτριο**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 4. **Μελίδη Χριστίνα**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 5. **Βαλασόπουλο Παναγιώτη**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 6. **Γούργαρη Ενώγγελο**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 7. **Πετράκο Αθανάσιο**, Περιφερειακό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του Περιφερειακού Συμβουλίου, 8. **Καμπύλη Γεώργιο**, εκπρόσωπο του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού με αναπληρώτρια την Καραφωτιά Ευθαλία, 9. **Οικονόμου Θεόδωρο**, εκπρόσωπο της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Πελ/σου με αναπληρωτή τον τον Βόσνο Δημήτριο, 10. **Λουκά Αθανάσιο**, εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας – Περ/κο Τμήμα Πελ/σου με αναπληρωτή τον Καρούντζο Δημήτριο, 11. **Παπουτσιή Ιωάννη**, εκπρόσωπο του Α.ΤΕΙ Καλαμάτας με αναπληρωτή τον Δημόπουλο Βασίλειο, 12. **Κριεμάδη Αθανάσιο**, εκπρόσωπο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με αναπληρωτή τον Αλεξόπουλο Παναγιώτη 13. **Χουζούρη Γιάννη**, εκπρόσωπο της ΑΔΕΔΥ με αναπληρωτή τον Σταθόπουλο Χρήστο, 14. **Ανδρικόπουλο Ηλία**, εκπρόσωπο του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας-Παράρτημα Πελοποννήσου και Δυτικής Στερεάς Ελλάδος με αναπληρώτρια τον Κουρεμπέ Θεοφάνη, 15. **Μπουντρούκα Ιωάννη**, εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος με αναπληρωτή τον Λαμούλο Φώτιο, 16. **Κολεβέντης Φώτης**, εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας με αναπληρωτή τον Μαλανδρένη Κων/νο, 17. **Καρούνου Αθανασία**, εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων

Στην τέταρτη ερώτηση που αφορά τις σχέσεις των τριών φορέων με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Επιμελητήριο, ΟΑΕΔ) και στην ύπαρξη συνεργασίας, παρατηρείται ομοιότητα στις απαντήσεις. Και οι τρεις φορείς διαθέτουν καλές σχέσεις με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους υπόλοιπους θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς. Ειδικότερα, το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης έχει σχέσεις με αρκετούς θεσμικούς φορείς. Πιο συγκεκριμένα το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης διατηρεί σχέσεις με την Επιτροπή του Δήμου που διαχειρίζεται τα οικονομικά των Σχολείων, όχι όμως με την Δημοτική Αρχή. Το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης διατηρεί σχέσεις με το Υπουργείο Παιδείας, την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, τις υπόλοιπες δομές Εκπαίδευσης πχ Τεχνική Εκπαίδευση. Επίσης το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης διατηρεί σχέσεις με το Εργαστηριακό Κέντρο Εκπαίδευσης, με τον ΕΟΠΠΕΠ. Επίσης πολύ καλή συνεργασία διατηρεί το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης με το Εργατικό Κέντρο και με το Επιμελητήριο, τόσο στα πλαίσια επιλογής ειδικοτήτων της Επιτροπής όσο και στην φάση των πιστοποιήσεων γιατί οι σπουδές των ΙΕΚ δεν είναι σπουδές που ολοκληρώνονται στο ΙΕΚ και το ΙΕΚ δίνει ένα πτυχίο το οποίο είναι το τελικό. Παράλληλα οι απόφοιτοι της Σχολής Μαθητείας του ΟΑΕΔ μπορεί να φοιτήσουν στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, ωστόσο επισημαίνεται ότι το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης δεν έχει οργανική σχέση με τον ΟΑΕΔ. Αναλυτικότερα η απάντηση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, ήταν:

«Έχουμε σχέσεις. Δηλαδή με τον Δήμο έχουμε σχέσεις, με την Επιτροπή που διαχειρίζεται τα οικονομικά των Σχολείων. Είναι πάρα πολύ καλές οι σχέσεις μας. Με γενικότερα όμως την Δημοτική Αρχή σαν λειτουργία μας, δεν έχουμε κάποιες σχέσεις λόγω της σχέσης εργασίας μας. Δηλαδή εμείς έχουμε απευθείας σχέση με το Υπουργείο Παιδείας, την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης. Δεν μεσολαβούν κάποιες άλλες Επιτροπές από τις δημοτικές που να έχουν να κάνουν με το ΙΕΚ. Με τις υπόλοιπες δομές Εκπαίδευσης, ας πούμε Τεχνική Εκπαίδευση που έχουμε εδώ, έχουμε πάρα πολύ καλή σχέση. Χρησιμοποιούμε τα εργαστήρια τους, του Εργαστηριακού Κέντρου της Τρίπολης. Έχουμε πάρα πολύ καλή συνεργασία με τον Διευθυντή και τους εκάστοτε Διευθυντές του. Επίσης με το Εργατικό Κέντρο και με το Επιμελητήριο, έχουμε πάρα πολύ καλή συνεργασία τόσο στα πλαίσια επιλογής ειδικοτήτων της Επιτροπής (που σας περιέγραψα σε προηγούμενη ερώτηση) όσο και στην φάση των πιστοποιήσεων γιατί οι σπουδές των ΙΕΚ δεν είναι σπουδές που ολοκληρώνονται στο ΙΕΚ και το ΙΕΚ δίνει ένα πτυχίο το οποίο είναι το τελικό. Δίνεται πιστοποίηση από το ΙΕΚ. Υπάρχει ένας φορέας τώρα ονομάζεται ΕΟΠΠΕΠ, ο οποίος είναι ο νέος φορέας πιστοποίησης όλων των πιστοποιήσεων της χώρας, ο οποίος κατά τακτά χρονικά διαστήματα να διενεργεί διαγωνισμούς σε θεωρητικό επίπεδο και σε πρακτικό επίπεδο και στην πιστοποίηση. Με βάση αυτή την πιστοποίηση εντάσσεται ο απόφοιτος του ΙΕΚ στην αγορά εργασίας. Για να μπορέσει να γίνει αυτή η πιστοποίηση είναι απαραίτητη η συνεργασία αυτών των δύο

με Αναπληρία με αναπληρωτή τον Μαυροκορίδη Σωκράτη, 18. **Λυμπεράκη Ιωάννα**, εκπρόσωπο του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας με αναπληρωτή τον Θωμά Διονύσιο, 19. **Σίδηρη Δημήτριο**, εκπρόσωπο της Περιφερειακής Δ/σης Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Πελοποννήσου με αναπληρωτή τον Πανάκο Ζαχαρία, 20. **Μπίτσιο Δημήτρη**, εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Σύννομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών με αναπληρωτή τον Μικρό Κων/νο. Γραμματέας της ως άνω επιτροπής ορίζεται η κ. Καλογεροπούλου Παναγιώτα, υπάλληλος της Περιφέρειας Πελοποννήσου με αναπληρώτρια την κ. Καραλή Μαρία, υπάλληλο της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Ο δικτυακός τόπος

<http://ppel.gov.gr/2012/01/%CF%83%CF%85%CE%B3%CE%BA%CF%81%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7->

[%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%B5%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CF%B5%CF%80%CE%B9%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%AE%CF%82/](http://ppel.gov.gr/2012/01/%CF%83%CF%85%CE%B3%CE%BA%CF%81%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%B5%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CF%B5%CF%80%CE%B9%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%AE%CF%82/)

ανακτήθηκε την Τετάρτη 24 Ιανουαρίου 2012

φορέων οι οποίοι συμμετέχουν κατά 1/3. Δηλαδή 1/3 το ΙΕΚ, 1/3 τα ΙΕΚ της Περιφέρειας που συγκροτούνται σε μια Περιφερειακή Επιτροπή Πιστοποίησης, 1/3 τα Εργατικά Κέντρα, 1/3 το Επιμελητήριο. Ο καθένας από τους τρεις αυτούς παράγοντες είναι υποχρεωμένος να βρει εξεταστές και να τρέξει μια διαδικασία η οποία δεν είναι καθόλου εύκολη. Αν δεν υπήρχε αυτή η συγκρότηση θα ήταν πολύ δύσκολο να γίνει. Με τον ΟΑΕΔ, δεν έχουμε καμία επαφή. Δεν έχει ΙΕΚ ο ΟΑΕΔ, έχει σχολή μαθητείας. Η Σχολή Μαθητείας, οι απόφοιτοι της οποίας μπορεί να φοιτήσουν σε εμάς, αλλά οργανική σχέση με τον ΟΑΕΔ δεν έχουμε. Σε τοπικό επίπεδο επειδή ο ΟΑΕΔ δεν έχει ΙΕΚ, δεν έχει γίνει αντιληπτό πως διασυνδέονται τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης με τον ΟΑΕΔ. Σε άλλες περιοχές που υπάρχουν ΙΕΚ και του ΟΑΕΔ, υπάρχει μια διαφορετική αντίληψη. Εμείς όταν τελειώσει ο εκπαιδευόμενος τις βασικές του σπουδές στο ΙΕΚ, η επόμενη κίνηση του και με βάση τι μπορούμε να του δώσουμε από εδώ, είναι να αναζητήσει τον τρόπο που θα πάρει άδεια άσκησης επαγγέλματος. Για να πάρει άδεια άσκησης επαγγέλματος εξαρτάται τι θέλει, τι απαιτήσεις υπάρχουν στον αντίστοιχο νόμο. Χρειάζεται μια προϋπηρεσία, η οποία ποικίλλει ανάλογα του ποιοι είναι οι υποψήφιοι. Για παράδειγμα οι υποψήφιοι εκπαιδευτές αυτοκινήτων θέλουν 5μηνη, οι νοσηλευτές 4μηνη, 6μηνη, άλλες ειδικότητες είναι τόσο ισχυρά τα Επιμελητήρια τους που έχουν κρατήσει τους αποφοίτους του ΙΕΚ χαμηλά., όπως είναι για τα οικονομικά που τους κρατάνε 8 χρόνια τους αποφοίτους του ΙΕΚ για να τους δώσουν κάποια άδεια. Το θέμα είναι ότι ανάλογα με το πόσο κλειστό ή ανοικτό είναι ένα επάγγελμα. Ο απόφοιτος μας τυχαίνει καλύτερης ή χειρότερης μεταχείρισης ανάλογα με τους φορείς στους οποίους απευθύνεται. Είναι σπάνιο όμως όταν τελειώνει να πηγαίνει στον ΟΑΕΔ. Συνήθως πηγαίνουν στις κατευθύνσεις που είναι το επαγγελματικό τους εφόδιο.».

Αντίστοιχα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας διατηρεί άριστες σχέσεις με όλους τους τοπικούς φορείς, τους εταίρους ή εκπροσώπους της Ελληνικής Πολιτείας. Πιο συγκεκριμένα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης συνεργάζεται με τον ΟΑΕΔ, ο οποίος προτείνει υποψήφιους καταρτιζόμενους στο ΚΕΚ. Ωστόσο εκτός του ΟΑΕΔ, το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας αναπτύσσει συνεργασίες με όλους τους τοπικούς κοινωνικούς εταίρους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Πιο συγκεκριμένα η απάντηση του ήταν: «Με όλους τους τοπικούς φορείς, τους εταίρους ή εκπροσώπους της Ελληνικής Πολιτείας έχουμε άριστες σχέσεις. Υπάρχει συνεργασία είτε στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης, όπως είναι ο ΟΑΕΔ γιατί ο ΟΑΕΔ είναι αυτός ο οποίος θα μας προτείνει κόσμο, ανέργους για τα προγράμματα κατάρτισης, αλλά πέρα από αυτό εμείς ως φορέας της ΓΣΕΕ αναπτύσσουμε συνεργασίες με όλους τους τοπικούς κοινωνικούς εταίρους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Όσον αφορά τα προγράμματα απασχόλησης είναι μέσα από πρωτοβουλίες για οτιδήποτε αφορά και έχει να κάνει με την ανάπτυξη της περιοχής και την απασχόληση.»

Από την πλευρά του το Επιμελητήριο Αρκαδίας, βρίσκεται σε φάση σχεδιασμού και είναι ανοικτό σε οποιαδήποτε πρωτοβουλία για την ανάπτυξη των περιφερειακών δράσεων Επαγγελματικής Κατάρτισης. Πιο αναλυτικά η απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας ήταν: «Είμαστε σε φάση σχεδιασμού και είμαστε θετικοί σε κάθε πρωτοβουλία για την ανάπτυξη των περιφερειακών δράσεων Επαγγελματικής Κατάρτισης.»

Αντίστοιχα στην αντίστοιχη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε «ενδεχόμενες συνεργασίες με ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς. Το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. συνεργάζεται με 5 δημόσιους και 10 ιδιωτικούς φορείς, ενώ το Κ.Ε.Κ. Αυτοδιοίκησης έκτος από την συνεργασία με ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς εντός και εκτός Νομού, έχει συνάψει συνεργασίες και με διακρατικούς φορείς της Γερμανίας και της Κύπρου.»

Η ερώτηση που αφορούσε τις σχέσεις των τριών φορέων με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Επιμελητήριο, ΟΑΕΔ) και στην ύπαρξη συνεργασίας, σχετίζεται ξεκάθαρα με τις δημόσιες σχέσεις των τριών φορέων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Εξάλλου σύμφωνα με τον Π. Φαναριώτη²⁶³ «για να γίνει δυνατή η σφαιρική αντιμετώπιση του προβλήματος του οργανισμού με την έννοια της δημιουργίας των απαραίτητων συνθηκών για την παραγωγή, αλλά και την διανομή των προϊόντων ή των υπηρεσιών που παράγει, είναι απαραίτητη η δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων οι οποίες θα δημιουργήσουν το κατάλληλο κλίμα όχι μόνο στο εσωτερικό του οργανισμού, αλλά και στο εξωτερικό περιβάλλον. Λέγοντας εξωτερικό περιβάλλον, εννοούμε κυρίως το κοινό με το οποίο ο οργανισμός έρχεται σε επαφή και με το οποίο συναλλάσσεται.». Επίσης τονίζεται ότι «οι οργανισμοί δεν λειτουργούν απομονωμένοι και δεν δραστηριοποιούνται στο κενό. Αναπτύσσονται και λειτουργούν σε σχέση με το περιβάλλον στο οποίο απευθύνονται. Το περιβάλλον αυτό, είναι το κοινό με το οποίο έρχεται σε επαφή και το οποίο συντίθεται από μια ποικιλία προσώπων ή οργανισμών». Στην συνέχεια ορίζεται το πλέγμα των Δημοσίων Σχέσεων: «Για να επιτύχει ο οργανισμός στην αποστολή του, πρέπει να λειτουργεί σε αρμονία με όλα αυτά τα στοιχεία του εξωτερικού του περιβάλλοντος και για να το εξασφαλίσει αυτό, πρέπει να αναπτύσσει ένα πλέγμα σχέσεων, μέσα από το οποίο θα αναπτύσσεται η ενημέρωση και αμοιβαία κατανόηση. Το πλέγμα αυτών των σχέσεων, οι οποίες σε γενικές γραμμές αποβλέπουν στην ενημέρωση και στην αμοιβαία κατανόηση μεταξύ του οργανισμού και του κοινού το οποίο συναλλάσσεται, είναι γνωστό ως Δημόσιες Σχέσεις οι οποίες στα αγγλικά αποδίδονται με τον γνωστό όρο *public relations*. Χαρακτηριστικό στοιχείο των Δημοσίων Σχέσεων όπως περιγράψαμε συνοπτικά πιο πάνω, είναι ο εξωστρεφής χαρακτήρας τους σε αντίθεση με τις ανθρώπινες σχέσεις οι οποίες διακρίνονται για τον εσωστρεφή χαρακτήρα τους. Οι ανθρώπινες σχέσεις²⁶⁴ αποβλέπουν στη δημιουργία των συνθηκών για την ποιοτική και ποσοτική βελτίωση της απόδοσης του προσωπικού και των μέσω αυτών ικανοποίησης των αναγκών του, ενώ οι Δημόσιες Σχέσεις αποβλέπουν, κατά κύριο λόγο, στη δημιουργία κλίματος κατανόησης και συνεργασίας του οργανισμού με το κοινό και κατά συνέπεια στη δημιουργία συνθηκών προωθήσεως των προϊόντων ή των υπηρεσιών στις οποίες ειδικεύεται η επιχείρηση. Από την πλευρά αυτή οι Δημόσιες Σχέσεις σχετίζονται περισσότερο με το *marketing* του οργανισμού, ενώ οι ανθρώπινες σχέσεις κυρίως με την άσκηση της ηγεσίας μέσα στους οργανισμούς.»

²⁶³ 1.9 «Ανθρώπινες σχέσεις και Δημόσιες Σχέσεις» στο «Ανθρώπινες σχέσεις στο εργασιακό περιβάλλον-Εισαγωγή στην σύγχρονη επιχειρησιακή ψυχολογία», Π. Φαναριώτης, Εκδόσεις Α. Σταμούλης, σελ.42-43, Αθήνα 1996

²⁶⁴ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο Π. Φαναριώτης στο «Ανθρώπινες σχέσεις στο εργασιακό περιβάλλον-Εισαγωγή στην σύγχρονη επιχειρησιακή ψυχολογία», Π. Φαναριώτης, Εκδόσεις Α. Σταμούλης (σελ. 30-31), όρισε τις Ανθρώπινες σχέσεις ως: «το σύνολο των τυπικών ή άτυπων σχέσεων οι οποίες αναπτύσσονται μέσα στο εργασιακό περιβάλλον δημιουργώντας θετικές ή αρνητικές συνθήκες εργασίας, οι οποίες επηρεάζουν ανάλογα την απόδοση του οργανισμού.»

Η πέμπτη και τελευταία ερώτηση της πέμπτης θεματικής ενότητας αφορά, το ποιες είναι οι πιο ευχάριστες και ποιες οι πιο δυσάρεστες στιγμές που έχουν βιώσει οι Διευθυντές ως Διευθυντές των συγκεκριμένων φορέων αλλά και στο αν έχουν έρθει σε δυσάρεστη θέση να μην υλοποιήσουν συγκεκριμένη ειδικότητα λόγω μικρής συμμετοχής. Οι απαντήσεις που μας έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης ήταν διαφορετικές. Πιο αναλυτικά: Ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, έχει αποκομίσει θετικές εντυπώσεις από την έως τώρα θητεία του. Αναλυτικότερα η απάντηση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, ήταν: *«Γενικά είναι καλές οι στιγμές. Το ΙΕΚ είναι μια καλή υπηρεσία, είναι ένας καλός φορέας. Οι σπουδαστές είναι γενικά άτομα συνειδητοποιημένα, έχουν δηλαδή ξεπεράσει την σχολική ηλικία και αναζητούν κάτι όταν έρχονται, οπότε δεν υπάρχουν ιδιαίτερα προβλήματα. Αυτό που με στεναχωρεί είναι ότι δεν έχουμε την δυνατότητα να επιλέξουμε κάποιες ειδικότητες που εμείς θέλουμε, γιατί τον τελευταίο καιρό κάναμε, 20 προτάσεις για τις ειδικότητες που θέλαμε και είχαμε ειδικότητες που δεν ήταν στις πρώτες μας προτεραιότητες. Επίσης η οικονομική δυσκολία, η οποία δεν μας αφήνει να κάνουμε και κάποια κίνηση που να πιο καλή χρησιμεύει περισσότερο. Μια καλή στιγμή ήταν η περσινή επίσκεψη των εκπαιδευόμενων, των τεχνικών φυσικού αερίου, στις εγκαταστάσεις της ΘΕΣΒΑ στην Ρεβινθούσα όπου εκεί δώσαμε το στίγμα μας ότι υπάρχουμε σε αυτό τον τομέα, και είδαν και κάτι διαφορετικό σε σχέση με την αντίστοιχη τρέχουσα αλλά γενικά δεν έχει δυσάρεστες στιγμές. Είναι μια καλή λειτουργία.»* Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας τονίζει ότι η επιτυχία ενός προγράμματος κατάρτισης έγκειται στην ένταξη των καταρτιζόμενων σε μια διαδικασία προώθησης στην αγορά εργασίας. Πιο αναλυτικά η απάντηση του ήταν: *«Το πιο δυσάρεστο είναι να έχεις ένα πρόγραμμα το οποίο έχει ξεκινήσει με τις καλύτερες συνθήκες, η υποδομή του ΚΕΚ είναι τέτοια που του επιτρέπει να έχει άριστα αποτελέσματα, να έχει τους καλύτερους εκπαιδευτές, θεωρείς ότι έχει κάνει την καλύτερη επιλογή, από τους εκπαιδευόμενους-καταρτιζόμενους και στο τέλος να διαπιστώνεις ότι κανένας από τους εκπαιδευόμενους δεν ενδιαφέρεται να εργαστεί στον τομέα τον οποίο πριν από τρεις μήνες επιθυμούσε διακαώς. Γιατί για μένα ένα πρόγραμμα το οποίο, έγινε και εφόσον μιλάμε για κατάρτιση θα πρέπει η σύνδεση στην απασχόληση να είναι δεδομένη, επιτυχία ενός προγράμματος είναι στο τέλος οι 20 εκπαιδευόμενοι-καταρτιζόμενοι που θέλουν να εργαστούν, να μπορείς να τους βάλεις σε μια διαδικασία προώθησης στην αγορά εργασίας. Το μειονέκτημα ενός προγράμματος, και η δύσκολη κατάσταση για ένα άνθρωπο που δουλεύει στο ΚΕΚ είναι να διαπιστώνει στο τέλος, ότι κανένας από αυτούς δεν ενδιαφέρεται να εργαστεί. Αντίθετα μια ευχάριστη στιγμή είναι όταν έχει ξεκινήσει ένα πρόγραμμα με τις ίδιες διαδικασίες, έχεις εργαστεί γι' αυτό, έχεις φροντίσει τον σχεδιασμό του, το ποιοι θα συμμετέχουν, όσον αφορά τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευόμενους, και στο τέλος να διαπιστώνεις ότι 20 στους 20 επιθυμούν διακαώς να ασχοληθούν στην ειδικότητα στην οποία καταρτίστηκαν και με την βοήθεια την δική σου, ή την βοήθεια τρίτων προσώπων, αυτοί οι άνθρωποι μέσα στο εξάμηνο να καταφέρουν να έχουν μια θέση στην αγορά εργασίας.»*

Τέλος, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας μας εξέφρασε την φιλοσοφία της που ακολουθεί τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο, την αποδοχή των θετικών, τον προβληματισμό απέναντι στις δύσκολες καταστάσεις και την αισιοδοξία για το μέλλον. Πιο συγκεκριμένα ή απάντηση της ήταν: *«Ο κώδικας που έχω μέχρι τώρα στην ζωή μου τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και σε*

επαγγελματικό επίπεδο είναι ο εξής: Αποδέχομαι τα καλά, Προβληματίζομαι και Προσπαθώ να βρίσκω Λύση στα δύσκολα, Προχωράω για τα καλύτερα».

Η τελευταία ερώτηση που αφορούσε το ποιες είναι οι πιο ευχάριστες και ποιες οι πιο δυσάρεστες στιγμές που έχουν βιώσει οι Διευθυντές ως Διευθυντές των συγκεκριμένων φορέων αλλά και στο αν έχουν έρθει σε δυσάρεστη θέση να μην υλοποιήσουν συγκεκριμένη ειδικότητα λόγω μικρής συμμετοχής, σχετίζεται με την ικανοποίηση τους στο εργασιακό περιβάλλον στο οποίο απασχολούνται. Σύμφωνα με τον Φαναριώτη, σχέσεις²⁶⁵ «η ικανοποίηση από την εργασία πρέπει να θεωρείται το συναίσθημα που προκαλείται στον εργαζόμενο, ως αποτέλεσμα των επιδράσεων που ασκεί σε αυτόν ένα δεδομένο εργασιακό περιβάλλον και η συμβολή του στην επίτευξη των στόχων που επιδιώκονται από το περιβάλλον σε αυτό.» Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι ικανοποιημένος, ενώ ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας δείχνει μάλλον μη ικανοποιημένος, με βάση τα κριτήρια που θέτει ως επιτυχία στον χώρο της επαγγελματικής κατάρτισης όπου θα πρέπει να αποτελεί η δεδομένη σύνδεση στην απασχόληση. Αντίστοιχα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, εκφράζει υποκειμενικά τις δικές της διαβαθμίσεις που αφορούν τις προσδοκίες της και της πραγματικής αποδοχής όσον αφορά το συναίσθημα της ικανοποίησης.

Κλείνοντας θα πρέπει να αναφερθεί ότι στην παρούσα υποενοότητα αναλύθηκαν, ερμηνεύθηκαν και πραγματοποιήθηκε συγκριτική μελέτη των ερευνητικών αποτελεσμάτων με την μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό», του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας». Παράλληλα πραγματοποιήθηκε απόπειρα να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις θεωρητικές συνέπειες των αποτελεσμάτων αλλά και στην εγκυρότητα τους. Επιπλέον επιχειρήθηκε με σαφή τρόπο η ανάλυση και η περιγραφή των αποτελεσμάτων ώστε να διαπιστωθεί αν τα ερευνητικά πορίσματα επιβεβαιώνουν τις αρχικές ερευνητικές υποθέσεις. Δηλαδή την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας. Το τελικό συμπέρασμα οδηγεί στην διαπίστωση ότι αφενός μεν είναι αμφίβολη η ύπαρξη πραγματικής ποιοτικής σχέσης ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας αφετέρου δε η απορρόφηση των καταρτιζόμενων ως προσλαμβανόμενων, μέσω της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην τοπική αγορά εργασίας είναι άμεση, ειδικότερα σε ότι αφορά τα τεχνικά επαγγέλματα.

Επιπλέον δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στα ισχυρά σημεία και στους περιορισμούς της έρευνας, με βάση την ακολουθούμενη μεθοδολογία. Παράλληλα έγινε σαφή αναφορά σε ενδεχόμενες ομοιότητες ή διαφορές των αποτελεσμάτων της έρευνας με την μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό», του Τμήματος Κοινωνικής και

²⁶⁵ (σελ. 180) 7.11 «Παράγοντες που διαμορφώνουν το επίπεδο Ικανοποίησης» στο «Ανθρώπινες σχέσεις στο εργασιακό περιβάλλον-Εισαγωγή στην σύγχρονη επιχειρησιακή ψυχολογία», Π. Φαναριώτης, Εκδόσεις Α. Σταμούλης

Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.». οι οποίες είτε επιβεβαιώνουν είτε απορρίπτουν τα ερευνητικά πορίσματα (συμπεράσματα). Πιο συγκεκριμένα από την πραγματοποιηθείσα μια συγκριτική αποτίμηση του ερευνητικού πλαισίου, προέκυψε ότι είναι διαφορετική η στόχευση των δύο επιστημονικών ερευνών. Ειδικότερα ο στόχος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», αφορά την εκτενή ανάλυση του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης επικεντρώνοντας στο Νομό Κορινθίας. Αντίθετα ο στόχος της παρούσας έρευνας εστιάζεται περισσότερο στις δομές της επαγγελματικής κατάρτισης και αφορά την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας. Δεδομένης της διαπίστωσης, ότι οι δύο ερευνητές απευθύνθηκαν σε φορείς κατάρτισης, παρατηρείται μια μικρή διαφορά. Η ερευνήτρια που εκπόνησε την μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», απευθύνθηκε στους Υπευθύνους των Κ.Ε.Κ. αντίστοιχα για το Κ.Ε.Κ. Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας και για το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. Αντίστοιχα στην παρούσα έρευνα, ο ερευνητής απευθύνθηκε στους Διευθυντές του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και του Επιμελητηρίου Αρκαδίας. Ωστόσο ανάμεσα στις δύο επιστημονικές έρευνες υπάρχουν μερικές ομοιότητες. Οι τελευταίες αφορούν, την άντληση ορισμένων πληροφοριών που αφορούσαν Γενικές εισαγωγικές ερωτήσεις, θεματικά πεδία πιστοποίησης του φορέα κατάρτισης, προγράμματα κατάρτισης, εκπαιδευτές (πόσοι, κριτήρια επιλογής), εκπαιδευόμενοι (ομάδα-στόχος), ενδεχόμενες συνεργασίες με φορείς.

19. Συμπεράσματα-Επίλογος

Στην τελευταία ενότητα της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, πραγματοποιείται μια ανακεφαλαίωση των συμπερασμάτων (συμπέρασμα για κάθε υπόθεση). Επίσης παρατίθεται η συσχέτιση των αποτελεσμάτων με αντίστοιχα συναφών ερευνών, τίθενται οι περιορισμοί και οι οριοθετήσεις της έρευνας, ενώ διατυπώνονται προτάσεις για πρακτική εφαρμογή αλλά και για μελλοντικές έρευνες.

Πιο αναλυτικά, στην πρώτη θεματική ενότητα που αφορούσε τις Εισαγωγικές ερωτήσεις, αφιερώθηκαν συνολικά εννέα ερωτήσεις. Πιο συγκεκριμένα οι έξι ερωτήσεις οι οποίες ήταν κοινές και στους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης και τρεις διακριτές ερωτήσεις που αφορούσαν μόνο την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας. Οι έξι κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης, αφορούσαν την συλλογή πληροφοριών που σχετίζονταν τόσο με την ταυτότητα του εκάστοτε φορέα κατάρτισης όσο και με το ευρύτερο εκπαιδευτικό και επαγγελματικό προφίλ του Διευθυντή του εκάστοτε φορέα κατάρτισης. Για τον σκοπό αυτό αφιερώθηκαν στις έξι κοινές ερωτήσεις, μια ερώτηση εισαγωγικού-ανοικτού χαρακτήρα, μία ερώτηση ανοικτού-περιγραφικού χαρακτήρα δύο ερωτήσεις κλειστού χαρακτήρα και δύο ερωτήσεις μεικτού χαρακτήρα. Οι τρεις διακριτές ερωτήσεις που τέθηκαν αποκλειστικά στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, μία ερώτηση ανοικτού-περιγραφικού χαρακτήρα, μία ερώτηση ανοικτού-γνώμης χαρακτήρα και μία ερώτηση κλειστού χαρακτήρα.

Στην πρώτη θεματική ενότητα, παρατηρούνται ορισμένες ομοιότητες και διαφορές στις απαντήσεις που δόθηκαν από τις έξι κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης. Ομοιότητες παρατηρούνται στην θεσμική ιδιότητα των συνεντευξιαζόμενων, στο χρονικό ίδρυσης και την ιστορική διαδρομή των φορέων κατάρτισης, αλλά και στο ότι οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης διαθέτουν μια σημαντική εκπαιδευτική και επαγγελματική παρουσία, η οποία συνδέεται τόσο με την Εκπαίδευση Ενηλίκων όσο και με την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην χώρα μας. Επίσης ομοιότητες παρατηρούνται στις απαντήσεις των τριών φορέων κατάρτισης απέναντι στις ερωτήσεις που αφορούν τις κοινωνικές ομάδες που εκπροσωπούνται διαχρονικά περισσότερο στους φορείς κατάρτισης. Οι ομοιότητες στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης αφορούν σε εκπαιδευτικό επίπεδο, άτομα που δεν έχουν αποκτήσει πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (απόφοιτοι Τεχνικών Λυκείων, τελειόφοιτοι Λυκείου, διαφόρων επαγγελματικών σχολών κλπ). Η επαγγελματική θέση των κοινωνικών ομάδων χαρακτηρίζεται από την ανεργία (είτε αποτελούν μακροχρόνια άνεργοι ή μη). Η ηλικία των ατόμων εστιάζεται σε μια ώριμη παραγωγική φύση του βίου τους (είτε πλησιάζουν τα 30, είτε είναι μεσήλικες 45-50 ετών). Παράλληλα στις κοινωνικές ομάδες που εκπροσωπούνται στους φορείς κατάρτισης, εντάσσονται και άτομα από διάφορες ειδικές κοινωνικές ομάδες όπως οι αρχηγοί των μονογονεϊκών οικογενειών, τα Άτομα με Αναπηρία αλλά και άτομα από απομακρυσμένες ορεινές περιοχές.

Από την άλλη πλευρά παρατηρούνται διαφορές στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης στην ερώτηση που αφορά τον χρόνο θητείας των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης. Επίσης παρατηρούνται διαφορές στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης στην ερώτηση που αφορά το σε ποια και σε πόσα θεματικά πεδία είναι πιστοποιημένος ο φορέας κατάρτισης αλλά και στην ερώτηση που αφορά το σε ποια θεματικά πεδία έχουν

διαχρονικά την μεγαλύτερη ζήτηση και στο πόσοι εκπαιδευόμενοι έχουν καταρτιστεί από την ίδρυση του φορέα κατάρτισης μέχρι σήμερα.

Η δεύτερη θεματική ενότητα αφορούσε την τρέχουσα εκπαιδευτική χρονιά 2011-2012. Για τον σκοπό αυτό αφιερώθηκαν πέντε κοινές ερωτήσεις προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης. Οι ερωτήσεις αφορούσαν τον αριθμό των καταρτιζόμενων σπουδαστών την συγκεκριμένη εκπαιδευτική χρονιά, τον αριθμό των προγραμμάτων σπουδών-ειδικοτήτων. Παράλληλα τέθηκαν ερωτήσεις που αφορούσαν τόσο τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων-σπουδαστών, όσο και τα κριτήρια πρόσληψης των εκπαιδευτών ενηλίκων αλλά και των επικρατέστερων εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις εκπαιδευτικές συναντήσεις. Στην δεύτερη θεματική ενότητα, παρατηρούνται ορισμένες ομοιότητες και διαφορές στις 5 κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης. Πιο συγκεκριμένα η μοναδική ομοιότητα παρατηρείται στην απάντηση που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης στην ερώτηση που σχετίζεται με τον αριθμό των καταρτιζόμενων σπουδαστών την συγκεκριμένη εκπαιδευτική χρονιά. Πρέπει να σημειωθεί ότι για να απαντηθεί σαφώς η ερώτηση οι τρεις Διευθυντές έλαβαν σοβαρά υπόψη τους, το δεδομένο ότι η αντίστοιχη ειδικότητα, το αντίστοιχο πρόγραμμα κατάρτισης και θεματικό πεδίο καθορίζει την ποσότητα των υποψηφίων σπουδαστών/καταρτιζόμενων. Αναλογικά με τους τρεις φορείς υπολογίζεται να έχουν καταρτιστεί περίπου 235 άτομα. Ξεκάθαρες διαφορές παρατηρούνται στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης στην ερώτηση που αφορά τον αριθμό των προγραμμάτων σπουδών-ειδικοτήτων. Πιο αναλυτικά, τα προγράμματα κατάρτισης ποικίλλουν ανάλογα με τον φορέα κατάρτισης. Όσον αφορά την απάντηση από τον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, παρατηρείται ότι τα τρέχοντα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης αφορούν τους τεχνικούς αερίου καυσίμων, νοσηλευτές για άτομα με ψυχικές παθήσεις και ειδικούς εφαρμογών αισθητικής. Ακόμα παρατηρούνται ξεκάθαρες διαφορές στην ύπαρξη έμφυλης τάσης που συμμετέχει στις ειδικότητες ή στα προγράμματα κατάρτισης. Το τελευταίο συνάγεται από το γεγονός ότι οι απαντήσεις από τους τρεις Διευθυντές Κατάρτισης είναι μάλλον αντιφατικές. Τόσο ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και η αντίστοιχη Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, δείχνουν να συμφωνούν πως δεν υπάρχει σαφή τάση προς κάποιο φύλο και με τους νέους ανθρώπους. Σε αντίθεση με τον Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, ο οποίος μας μετέφερε την εικόνα ότι ο χώρος της κατάρτισης είναι θηλυκοκρατούμενος. Μερικές διαφορές παρατηρούνται στον αριθμό των συνεργαζόμενων εκπαιδευτών ενηλίκων, στα κριτήρια πρόσληψης των εκπαιδευτών ενηλίκων αλλά και των επικρατέστερων εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις εκπαιδευτικές συναντήσεις. Πιο συγκεκριμένα με εξαίρεση το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, το οποίο συνεργάζεται με 30 εκπαιδευτές, βάσει επιπέδου σπουδών, οι δύο υπόλοιποι φορείς συνεργάζονται κατά περίπτωση με εκπαιδευτές ενηλίκων. Πιο συγκεκριμένα το του Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας συνεργάζεται είτε με εκπαιδευτές Μητρώου Β' του παλιού ΕΚΕΠΙΣ, είτε με ποσοστό από εισαγωγικό Μητρώο του παλιού ΕΚΕΠΙΣ ή με παλιούς εκπαιδευτές με την προσθήκη κάποιων καινούργιων. Από την άλλη πλευρά το Επιμελητήριο Αρκαδίας, ανάλογα με τα προσφερόμενα προγράμματα για κατάρτιση, διαθέτει μια τράπεζα βιογραφικών, όπου ο εκάστοτε φορέας καθορίζει τα κριτήρια και τους κανόνες πιστοποίησης. Παράλληλα μερικές διαφορές

παρατηρούνται στην χρήση των επικρατέστερων εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις εκπαιδευτικές συναντήσεις. Το τελευταίο συμπεραίνεται δεδομένου ότι με εξαίρεση το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, όπου στα θεωρητικά μαθήματα χρησιμοποιούνται διαλέξεις και σεμινάρια, ενώ στα πρακτικά μαθήματα γίνεται χρήση των εργαστηριακών ασκήσεων και της μαθητείας, τόσο στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, όσο και στο Επιμελητήριο Αρκαδίας γίνεται χρήση ενεργητικών διδακτικών τεχνικών και μαθητο-κεντρικών προσεγγίσεων.

Η τρίτη θεματική ενότητα αφορούσε τα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης. Στο πλαίσιο της συλλογής πληροφοριών, τέθηκαν συνολικά 7 ερωτήσεις. Οι τελευταίες διαρθρώνονται ως ακολούθως: τρεις κοινές ερωτήσεις τέθηκαν προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, τρεις ερωτήσεις τέθηκαν στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και μία ερώτηση τέθηκε στον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης. Ειδικότερα οι τρεις κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν προς τους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, αφορούσαν αρχικά την διασύνδεση των προγραμμάτων σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης με την τοπική οικονομία και τις τοπικές ανάγκες απασχόλησης. Επίσης σχετίζονταν με την θεσμική διαδικασία όπου η διάγνωση των τοπικών αναγκών απασχόλησης οδηγεί στα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης, που διδάσκονται στον φορέα κατάρτισης αλλά και την ένταξη των πρακτικών ασκήσεων σε κατάλληλους φορείς εντός των προγραμμάτων σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης.

Οι τρεις ερωτήσεις που τέθηκαν στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας αφορούσαν την ύπαρξη πραγματικής ποιοτικής σχέσης ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας, την ύπαρξη περιπτώσεων όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση αλλά και την εκτίμηση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να διορθωθεί το στρεβλό φαινόμενο. Παράλληλα τέθηκε μια ερώτηση με κοινό περιεχόμενο τόσο στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας όσο και στον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης. Η κοινή ερώτηση αφορά το αν υπάρχει η δυνατότητα επικοινωνίας και συμβουλευτικού προσανατολισμού τόσο στους απόφοιτους του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και στους Νέους Επιχειρηματίες της Αρκαδίας.

Στην πρώτη κοινή ερώτηση που αφορά την διασύνδεση των προγραμμάτων σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης με την τοπική οικονομία και τις τοπικές ανάγκες απασχόλησης παρατηρείται μερική διαφορά στις απαντήσεις των τριών Διευθυντών των φορέων Κατάρτισης. Η μερική διαφορά προκύπτει από την διαπίστωση ότι τόσο στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας παρατηρείται η κεντρική επιλογή των προγραμμάτων σπουδών και των ειδικοτήτων, ενώ σε τοπικό επίπεδο οι φορείς επαγγελματικής κατάρτισης προχωρούν σε αντίστοιχη εξειδίκευση της επιλογής των ειδικοτήτων και των προγραμμάτων σπουδών. Αντίθετα στο Επιμελητήριο Αρκαδίας τα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης καθορίζονται βάσει των τοπικών αναγκών απασχόλησης και της τοπικής οικονομίας. Στην δεύτερη κοινή ερώτηση που αφορά την θεσμική διαδικασία όπου η διάγνωση των τοπικών αναγκών απασχόλησης οδηγεί στα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων

κατάρτισης, που διδάσκονται στον φορέα κατάρτισης παρατηρείται μερική διαφορά στις απόψεις των Διευθυντών του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας. Η μερική διαφορά προκύπτει από την διαπίστωση ότι από την απάντηση που μας έδωσε ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, γίνεται αντιληπτό ότι το Εργατικό Κέντρο, το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο και το ΙΕΚ αποτελούσαν Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία με την σειρά της κατέθετε προτάσεις προς τον πρώην οργανισμό ΟΕΕΚ και νυν Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης, όπου ανάλογα εγκρίνουν ή απορρίπτουν τις κατατεθειμένες προτάσεις. Στην τρίτη κοινή ερώτηση που αφορά την ένταξη των πρακτικών ασκήσεων σε κατάλληλους φορείς εντός των προγραμμάτων σπουδών των ειδικοτήτων ή των προγραμμάτων κατάρτισης παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα στις απόψεις. Ωστόσο η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας απάντησε με την σειρά της σε τρεις ερωτήσεις που αφορούσαν το Επιμελητήριο Αρκαδίας. Οι ερωτήσεις αφορούσαν την ύπαρξη πραγματικής ποιοτικής σχέσης ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας, την ύπαρξη περιπτώσεων όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση αλλά και την εκτίμηση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να διορθωθεί το στρεβλό φαινόμενο. Η δεύτερη ερώτηση ήταν κοινή και τέθηκε στον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης. Η κοινή ερώτηση αφορά την ύπαρξη δυνατότητας επικοινωνίας και συμβουλευτικού προσανατολισμού τόσο στους απόφοιτους του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης όσο και στους Νέους Επιχειρηματίες της Αρκαδίας. Αρχικά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας δεν μπόρεσε να απαντήσει με σαφήνεια στο αν υπάρχει πραγματική ποιοτική σχέση ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας, ωστόσο ανέφερε ότι στα προγράμματα κατάρτισης τηρούνται τα κριτήρια ποιότητας του φορέα κατάρτισης. Επίσης η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας παραδέχθηκε ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση. Επισήμανε ωστόσο ότι από την πλευρά του Επιμελητηρίου καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να αποφευχθούν παρόμοια φαινόμενα. Ωστόσο στην ερώτηση που σχετίζεται με την ύπαρξη της δυνατότητας επικοινωνίας και συμβουλευτικού προσανατολισμού στους Νέους Επιχειρηματίες της Αρκαδίας, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας τόνισε ότι στο Επιμελητήριο Αρκαδίας υπάρχει η δυνατότητα παροχής συμβουλευτικού προσανατολισμού τόσο απέναντι στους Νέους Επιχειρηματίες όσο και στους απλούς επιχειρηματίες της Αρκαδίας. Τον ρόλο της συμβουλευτικής υποστήριξης τον διαδραματίζουν ο Σύνδεσμος Νέων Επιχειρηματιών Αρκαδίας (ΣΝΕΑ), το Κέντρο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας “Αγαπήνωρ” και το δίκτυο ολοκληρωμένης επιχειρηματικής υποστήριξης “Enterprise Europe Network – Hellas”. Παράλληλα από την απάντηση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, γίνεται αντιληπτό ότι παρέχονται υπηρεσίες ενημέρωσης: α) από την Γραμματεία προς ενδιαφερόμενους-υποψήφιους σπουδαστές που επιθυμούν να μάθουν πχ ποιες ειδικότητες υπάρχουν, τι είναι αυτές οι ειδικότητες κλπ., β) μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, όπου πραγματοποιείται μια ευρύτερη προσπάθεια προσέλκυσης του εκπαιδευτικού κοινού και γ) από την Γραμματεία προς τους σπουδαστές-μελλοντικούς απόφοιτους, οι οποίοι θέλουν να ενημερωθούν για τα επαγγελματικά δικαιώματα των σπουδών τους. Ωστόσο ο σχετικά μικρός αριθμός των εκπαιδευόμενων, δεν ικανοποιεί την απαίτηση ενός Γραφείου Διασύνδεσης.

Η τέταρτη θεματική ενότητα σχετίζεται με την διασύνδεση στην τοπική αγορά εργασίας. Για τις ανάγκες της συλλογής των απαραίτητων πληροφοριών τέθηκαν πέντε ερωτήσεις, εκ των οποίων οι τρεις είναι κοινές και οι δύο τέθηκαν στην Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας. Να σημειωθεί ότι ο κύριος χαρακτήρας των πέντε τεθειμένων ερωτήσεων, ήταν κυρίως ανοικτού χαρακτήρα. Ωστόσο παρατηρούνται στοιχεία ερωτήσεων γνώμης και περιγραφικών ερωτήσεων. Πιο αναλυτικά, οι τρεις κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης, αφορούσαν την εκτίμηση των τριών Διευθυντών σε σχέση με την άποψη τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Η δεύτερη κοινή ερώτηση που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης αφορά την μέχρι στιγμής εικόνα των τριών Διευθυντών για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχουν υλοποιήσει αλλά και την εκτίμηση των τριών Διευθυντών στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Η τρίτη κοινή ερώτηση αφορούσε την εκτίμηση των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης στο κατά πόσο η θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων σας με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας στηρίζεται βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στον συγκεκριμένο φορέα κατάρτισης. Στις τρεις κοινές ερωτήσεις που τέθηκαν στους τρεις Διευθυντές φορέων κατάρτισης, παρατηρούνται ορισμένες ομοιότητες και διαφορές.

Στην πρώτη κοινή ερώτηση που σχετίζεται με την εκτίμηση των τριών Διευθυντών σε σχέση με την άποψη τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας, παρατηρούνται εν μέρει διαφορές. Οι τελευταίες προκύπτουν από την συμφωνία του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης και της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας στην άποψη ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, η κατάρτιση με τον τρόπο που προσφέρεται από τα ΙΕΚ είναι η πιο κατάλληλη μορφή εκπαίδευσης και επειδή στηρίζεται σε εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν πολύ καλή γνώση και του αντικειμένου και είναι κυρίως άτομα από την αγορά. Αντίστοιχα η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, συμφωνεί με την άποψη ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας, δεδομένου ότι η πλειονότητα των προγραμμάτων αντικατοπτρίζει τις ανάγκες των επιχειρήσεων. Η δεύτερη κοινή ερώτηση, αφορά την έως τώρα εικόνα των τριών Διευθυντών των φορέων Κατάρτισης για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχουν υλοποιήσει αλλά και την εκτίμηση τους στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Στην προαναφερθείσα ερώτηση, δίνονται αμφιλεγόμενες απαντήσεις από τους τρεις Διευθυντές των φορέων Κατάρτισης. Πιο αναλυτικά, ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης δίνει έμφαση στην μεγάλη μοριοδότηση του πτυχίου του ΙΕΚ, σε προκηρύξεις του Δημοσίου, αλλά και στην χρηματική αμοιβή του σπουδαστή του ΙΕΚ κατά την διάρκεια της εξαμήνου περιόδου της πρακτικής άσκησης. Ωστόσο είναι αρκετοί οι σπουδαστές οι οποίοι απασχολούνται επαγγελματικά στον φορέα που παρέχει την πρακτική άσκηση, όπως πχ η ειδικότητα των Διανομέων. Αντίθετα αμφιλεγόμενη ήταν η απάντηση από τον Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής

Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας σε σχέση με έως τώρα εικόνα που έχει για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχει υλοποιήσει αλλά και την εκτίμηση του στην ύπαρξη θετικής σχέσης στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Πιο συγκεκριμένα από την απάντηση του προκύπτει η πληροφορία ότι στην περίοδο που η χώρα μας δεν αντιμετώπιζε την κρίση υπήρχε θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας. Οι απόφοιτοι μπορούσαν να βρουν μια δουλειά στο αντικείμενο που τελείωσαν στο πρόγραμμα. Ωστόσο στην σημερινή περίοδο που η χώρα μας βιώνει την κρίση, από την ευρύτερη εικόνα που έχει σε υπόλοιπα προγράμματα, η διασύνδεση των αποφοίτων είναι δύσκολο να επιτευχθεί με την τοπική αγορά εργασίας. Από την άλλη πλευρά, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας επιβεβαιώνει την θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων των σχετικών προγραμμάτων με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας, αφού οι καταρτιζόμενοι και ο βαθμός ζήτησης τους αποτελεί γνώμονα για την περαιτέρω συνέχιση τους μέχρι την ικανοποίηση σε σημαντικό βαθμό της ανάγκης αυτής του επιχειρηματικού κόσμου. Η τρίτη κοινή ερώτηση, αφορούσε την εκτίμηση των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης στο κατά πόσο η θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας στηρίζεται βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στον συγκεκριμένο φορέα κατάρτισης. Στην προαναφερθείσα ερώτηση παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα στις απαντήσεις των Διευθυντών των φορέων κατάρτισης. Η ομοιότητα προκύπτει από την διαπίστωση ότι οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης τονίζουν την θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων τους με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στον συγκεκριμένο φορέα κατάρτισης αλλά προέρχονται από διαφορετική αιτία. Πιο αναλυτικά, ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης δίνει έμφαση στον ρόλο των ειδικοτήτων και στην επιλογή τους από τους καταρτιζόμενους. Παρατηρούνται φαινόμενα να μην επιλέγονται ειδικότητες που έχουν απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας και αντίστοιχα να επιλέγονται ειδικότητες που να μην έχουν απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας. Από την πλευρά του ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, τονίζει με την απάντηση του την διασύνδεση της θετικής σχέσης της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων ως προς την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας, με τα προγράμματα κατάρτισης που παρακολούθησαν. Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η απάντηση της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, αφού από την απάντηση της προκύπτει η πληροφορία ότι ο βαθμός ζήτησης των καταρτιζόμενων είτε είναι αυτοαπασχολούμενοι, είτε εργάζονται σε επιχειρήσεις, αποτελεί γνώμονα για την περαιτέρω συνέχιση τους μέχρι την ικανοποίηση σε σημαντικό βαθμό της ανάγκης αυτής του επιχειρηματικού κόσμου. Αρχικά η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, σε σχέση με κατά πόσον οι επιχειρήσεις ή οι νέοι επιχειρηματίες δέχονται για εργασία απόφοιτους από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ, αναγνώρισε την σημασία της πρόσληψης αποφοίτων από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ σε επιχειρήσεις. Επιπλέον τόνισε ότι το Επιμελητήριο Αρκαδίας μεταφέρει τον σφυγμό της τοπικής αγοράς εργασίας και των αναγκών των επιχειρήσεων στην Συμβουλευτική Επιτροπή Κατάρτισης του ΟΕΕΚ. Στην συνέχεια σε ότι αφορά την πιθανότητα ύπαρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας από απόφοιτους δομών Εκπαίδευσης Ενηλίκων όπως είναι το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης και τα

Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης της ευρύτερης περιοχής, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας αναγνώρισε ότι οι απόφοιτοι από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ δραστηριοποιούνται σε σημαντικό ποσοστό επιχειρηματικά στον νομό Αρκαδίας. Παράλληλα ανέφερε ότι όσοι έχουν τεχνικές δεξιότητες απορροφώνται κατευθείαν στην αγορά εργασίας.

Η πέμπτη και τελευταία θεματική ενότητα, αφορούσε διάφορες καταληκτικές ερωτήσεις που σχετίζονταν με σημαντικά ζητήματα. Αναλυτικότερα τέθηκαν πέντε κοινές ερωτήσεις που αφορούσαν το κατά πόσο έχει επηρεαστεί ο φορέας κατάρτισης από την οικονομική κρίση όσον αφορά την χρηματοδότηση από την Πολιτεία όσο και από τους εκπαιδευόμενους. Τέθηκε επίσης η ερώτηση στους τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης που αφορούσε την εκτίμηση τους με ποιο τρόπο η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες. Επιπλέον τέθηκαν ερωτήσεις που αφορούσαν τις προσδοκίες των Διευθυντών από την νεοσυσταθείσα Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης, τις σχέσεις των τριών φορέων με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Επιμελητήριο, ΟΑΕΔ) και στην ύπαρξη συνεργασίας αλλά και στο ποιες είναι οι πιο ευχάριστες και ποιες οι πιο δυσάρεστες στιγμές που έχουν βιώσει οι Διευθυντές ως Διευθυντές των συγκεκριμένων φορέων αλλά και στο αν έχουν έρθει σε δυσάρεστη θέση να μην υλοποιήσουν συγκεκριμένη ειδικότητα λόγω μικρής συμμετοχής.

Στην πρώτη ερώτηση που αφορά το κατά πόσο έχει επηρεαστεί ο φορέας κατάρτισης από την οικονομική κρίση όσον αφορά την χρηματοδότηση από την Πολιτεία όσο και από τους εκπαιδευόμενους, παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα στις απαντήσεις των τριών Διευθυντών των φορέων κατάρτισης. Το τελευταίο προέρχεται από την διαπίστωση ότι οι τρεις Διευθυντές φορέων κατάρτισης αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα λόγω της οικονομικής κρίσης που πλήττει την χώρα μας. Στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης η κατάργηση του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ) σε συνδυασμό με την απορρόφηση του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ) από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ), μετέβαλλαν την οικονομική διαχείριση του φορέα κατάρτισης με αποτέλεσμα η κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης να είναι αρκετά δύσκολη, αλλά και να παρατηρούνται φαινόμενα μη καταβολής προμηθειών 6 ή 8 μηνών. Στο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, η οικονομική κρίση σήμαινε πρακτικά την παρέλευση δύο ολόκληρων ετών, χωρίς την απαιτούμενη υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης. Το τελευταίο συνεπάγεται οικονομικό πρόβλημα. Παράλληλα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, αντιμετώπισε όπως και τα υπόλοιπα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης οικονομικό πρόβλημα, που είχε ως αποτέλεσμα οι υποβληθείσες προτάσεις του 2009, να εγκρίνονται στα τέλη του 2011. Αντίστοιχα, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, ομολογεί ότι και το Επιμελητήριο Αρκαδίας, όπως και οι επιχειρήσεις βιώνει την οικονομική κρίση. Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της, το Επιμελητήριο στρέφεται σε δράσεις εξωστρέφειας επιχειρήσεων, δηλαδή επιχειρηματικές αποστολές, επιχειρηματικές συνεργασίες και ανάπτυξη των εξαγωγών.

Στην δεύτερη ερώτηση που σχετίζεται με την εκτίμηση των τριών Διευθυντών των φορέων κατάρτισης με ποιο τρόπο η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα

μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες, παρατηρείται ξεκάθαρη ομοιότητα αφού και οι τρεις Διευθυντές φορέων Κατάρτισης, θεωρούν ότι η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, χαρακτηρίζει την Δια Βίου Μάθηση, ως διαρθρωτική αλλαγή στην οικονομία η οποία περνάει από μορφές κατάρτισης. Θεωρεί επίσης ότι σε περιφερειακό επίπεδο να μπορέσει να δώσει ισχυρή κατεύθυνση για την απασχολησιμότητα. Παράλληλα ανέφερε το πρόγραμμα επιδότησης 14.000 ατόμων ετησίως, που δίνει την δυνατότητα στους σπουδαστές των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης, να επιστρέψουν τα δίδακτρα συμμετοχής, με την ολοκλήρωση δύο εξαμήνων (367 €). Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, θεωρεί αρχικά η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να δημιουργήσει καλύτερους ανθρώπους και καλύτερους εργαζόμενους. Παράλληλα θεωρεί ότι η Δια Βίου Μάθηση σε συνδυασμό με την ανάπτυξη, μπορούν να βοηθήσουν την χώρα στην έξοδο της από την κρίση. Από την πλευρά της η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, θεωρεί ότι στην εποχή της οικονομικής κρίσης η Δια Βίου Μάθηση προσφέρει ακόμα περισσότερο το συγκριτικό πλεονέκτημα στον εργαζόμενο, στο πλαίσιο του ανταγωνισμού.

Στην τρίτη ερώτηση που αφορά τις προσδοκίες των Διευθυντών από την νεοσυσταθείσα Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης, παρατηρείται αρχικά και από τους τρεις Διευθυντές φορέων Κατάρτισης διάθεση για συνεργασία. Ωστόσο οι προσδοκίες του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης από την Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης αφορούν την συνεργασία για την επιλογή των ειδικοτήτων που αφορούν τις πραγματικές ανάγκες της Περιφέρειας, τον περιφερειακό συντονισμό των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και την κατανομή των ειδικοτήτων και την επίλυση του οικονομικού προβλήματος που αντιμετωπίζει το του Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης. Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, προσδοκά την πραγματική εξειδίκευση των αναγκών και των ειδικοτήτων που να ανταποκρίνονται πιο κοντά στις ανάγκες των αγορών εργασίας των τοπικών κοινωνιών. Από την πλευρά της, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, περιμένει την συνεργασία και διάλογο, όπως εξάλλου βρίσκεται το Επιμελητήριο Αρκαδίας με όλους τους φορείς. Επίσης το προεδρείο του Επιμελητηρίου συμμετέχει σε περιφερειακές δράσεις.

Στην τέταρτη ερώτηση που αφορά τις σχέσεις των τριών φορέων με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Επιμελητήριο, ΟΑΕΔ) και στην ύπαρξη συνεργασίας, παρατηρείται ομοιότητα στις απαντήσεις. Και οι τρεις φορείς διαθέτουν καλές σχέσεις με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους υπόλοιπους θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς. Ειδικότερα, το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης έχει σχέσεις με αρκετούς θεσμικούς φορείς. Πιο συγκεκριμένα το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης διατηρεί σχέσεις με την Επιτροπή του Δήμου που διαχειρίζεται τα οικονομικά των Σχολείων, όχι όμως με την Δημοτική Αρχή. Το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης διατηρεί σχέσεις με το Υπουργείο Παιδείας, την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, τις υπόλοιπες δομές Εκπαίδευσης πχ Τεχνική Εκπαίδευση. Επίσης το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης διατηρεί σχέσεις με το Εργαστηριακό Κέντρο Εκπαίδευσης, με τον ΕΟΠΠΕΠ. Επίσης πολύ καλή συνεργασία διατηρεί το

Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης με το Εργατικό Κέντρο και με το Επιμελητήριο, τόσο στα πλαίσια επιλογής ειδικοτήτων της Επιτροπής όσο και στην φάση των πιστοποιήσεων γιατί οι σπουδές των ΙΕΚ δεν είναι σπουδές που ολοκληρώνονται στο ΙΕΚ και το ΙΕΚ δίνει ένα πτυχίο το οποίο είναι το τελικό. Παράλληλα οι απόφοιτοι της Σχολής Μαθητείας του ΟΑΕΔ μπορεί να φοιτήσουν στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, ωστόσο επισημαίνεται ότι το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης δεν έχει οργανική σχέση με τον ΟΑΕΔ. Αντίστοιχα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας διατηρεί άριστες σχέσεις με όλους τους τοπικούς φορείς, τους εταίρους ή εκπροσώπους της Ελληνικής Πολιτείας. Πιο συγκεκριμένα το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης συνεργάζεται με τον ΟΑΕΔ, ο οποίος προτείνει υποψήφιους καταρτιζόμενους στο ΚΕΚ. Ωστόσο εκτός του ΟΑΕΔ, το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας αναπτύσσει συνεργασίες με όλους τους τοπικούς κοινωνικούς εταίρους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Από την πλευρά του το Επιμελητήριο Αρκαδίας, βρίσκεται σε φάση σχεδιασμού και είναι ανοικτό σε οποιαδήποτε πρωτοβουλία για την ανάπτυξη των περιφερειακών δράσεων Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Η πέμπτη και τελευταία ερώτηση της πέμπτης θεματικής ενότητας αφορά, το ποιες είναι οι πιο ευχάριστες και ποιες οι πιο δυσάρεστες στιγμές που έχουν βιώσει οι Διευθυντές ως Διευθυντές των συγκεκριμένων φορέων αλλά και στο αν έχουν έρθει σε δυσάρεστη θέση να μην υλοποιήσουν συγκεκριμένη ειδικότητα λόγω μικρής συμμετοχής. Οι απαντήσεις που μας έδωσαν οι τρεις Διευθυντές των φορέων κατάρτισης ήταν διαφορετικές. Ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, έχει αποκομίσει θετικές εντυπώσεις από την έως τώρα θητεία του. Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας τονίζει ότι η επιτυχία ενός προγράμματος κατάρτισης έγκειται στην ένταξη των καταρτιζόμενων σε μια διαδικασία προώθησης στην αγορά εργασίας. Τέλος, η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας μας εξέφρασε την φιλοσοφία της που ακολουθεί τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο: την αποδοχή των θετικών, τον προβληματισμό απέναντι στις δύσκολες καταστάσεις και την αισιοδοξία για το μέλλον.

Επιχειρώντας μια συγκριτική αποτίμηση του ερευνητικού πλαισίου, παρατηρείται αρχικά ότι είναι διαφορετική η στόχευση των δύο επιστημονικών ερευνών. Ειδικότερα ο στόχος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με τίτλο: *«Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.»*, αφορά την εκτενή ανάλυση του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης επικεντρώνοντας στο Νομό Κορινθίας. Αντίθετα ο στόχος της παρούσας έρευνας εστιάζεται περισσότερο στις δομές της επαγγελματικής κατάρτισης και αφορά την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας. Δεδομένης της διαπίστωσης, ότι οι δύο ερευνητές απευθύνθηκαν σε φορείς κατάρτισης, παρατηρείται μια μικρή διαφορά. Η ερευνήτρια που εκπόνησε την μεταπτυχιακή

διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», απευθύνθηκε στους Υπευθύνους των Κ.Ε.Κ. αντίστοιχα για το Κ.Ε.Κ. Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας και για το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. Αντίστοιχα στην παρούσα έρευνα, ο ερευνητής απευθύνθηκε στους Διευθυντές του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης, του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και του Επιμελητηρίου Αρκαδίας. Ωστόσο ανάμεσα στις δύο επιστημονικές έρευνες υπάρχουν μερικές ομοιότητες. Οι τελευταίες αφορούν, την άντληση ορισμένων πληροφοριών που αφορούσαν Γενικές εισαγωγικές ερωτήσεις, θεματικά πεδία πιστοποίησης του φορέα κατάρτισης, προγράμματα κατάρτισης, εκπαιδευτές (πόσοι, κριτήρια επιλογής), εκπαιδευόμενοι (ομάδα-στόχος), ενδεχόμενες συνεργασίες με φορείς.

Όσον αφορά τις Γενικές ερωτήσεις παρατηρούμε αρχικά ότι το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης ιδρύθηκε το 1993, ενώ το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας το 1993 λειτουργούσε ως ΙΝΕ, ενώ από το 1995 λειτουργεί ως ΚΕΚ. Αντίστοιχα στην μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε το νομικό καθεστώς υπό το οποίο λειτουργούν το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Νομού Κορινθίας και το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. παρατηρείται ότι, «η απάντηση του Κ.Ε.Κ. Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης είναι ότι τελικά το συγκεκριμένο Κ.Ε.Κ. είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Πιο συγκεκριμένα, το 51% του Κ.Ε.Κ. ανήκει στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κορινθίας, το 35% στην Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων και το υπόλοιπο 14% στον Δήμο Νομού Κορινθίας. Το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. θεωρείται εξαρχής Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.».

Το εκπαιδευτικό επίπεδο των καταρτιζομένων αφορά άτομα που δεν έχουν αποκτήσει πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση -απόφοιτοι Τεχνικών Λυκείων, τελειόφοιτοι Λυκείου, διαφόρων επαγγελματικών σχολών κλπ), και η επαγγελματική θέση των κοινωνικών ομάδων, χαρακτηρίζεται από την ανεργία (είτε αποτελούν μακροχρόνια άνεργοι ή μη). Αντίστοιχα στην αντίστοιχη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε την κοινωνική θέση των καταρτιζομένων, «Όσον αφορά τις ηλικιακές ομάδες, τα 2 Κ.Ε.Κ. συμφωνούν ότι όλες οι ομάδες είναι εν δυνάμει καταρτιζόμενοι, δεν υπάρχει δηλαδή κάποια ομάδα που να παρακολουθεί περισσότερο από κάποια άλλη. Το εκπαιδευτικό επίπεδο των καταρτιζομένων διαφέρει μεταξύ των 2 Κ.Ε.Κ. Το Κ.Ε.Κ. Αυτοδιοίκησης Κορινθίας απαντά ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των καταρτιζομένων έχει τελειώσει Πρωτοβάθμια ή Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, ενώ το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. απαντά αντίστοιχα ότι το μεγαλύτερο ποσοστό καταρτιζομένων έχει τελειώσει Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ή κατέχει πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Αξίζει να διερευνηθεί επίσης, το ποιες ομάδες καταρτιζομένων συναντά κανείς στα προγράμματα κατάρτισης. Υπάρχουν προγράμματα που απευθύνονται σε εργαζόμενους, σε ανέργους καθώς και σε Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες. Το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. καταρτίζει όλες αυτές τις ομάδες και αναφέρει ενδεικτικά ότι στις Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες καταρτίζει Αθίγγανους. Το Κ.Ε.Κ.

Αυτοδιοίκησης έχει καταρτίσει συνολικά 350 εργαζομένους, 1000 ανέργους και 120 άτομα που ανήκουν σε Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες. Ενδεικτικά, όσον αφορά τις Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες, απαντά ότι καταρτίζει Παλλινოსτούντες, Αθίγγανους και Μακροχρόνια ανέργους.»

Η διετής θητεία του Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, επιβεβαιώνεται από την παράγραφο 5 του άρθρου 13 του Νόμου 2009/1992 με ημερομηνία 14 Φεβρουαρίου 1992 «*Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης*» και στην υπ' αριθμόν 121 Υπουργική Απόφαση με τίτλο «*Κανονισμός λειτουργίας του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ)*», με ημερομηνία 9 Ιουνίου 1992 (ΦΕΚ Β' 371) και ειδικότερα στο άρθρο 4 με τίτλο «*Προϊστάμενοι*», στην παράγραφο 2^α. Όπως προαναφέρθηκε, ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, κατέχει την θέση του για δώδεκα έτη ενώ είναι απόφοιτος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και τα υπόλοιπα 15-16 χρόνια έχει ασχοληθεί αρκετά με την Εκπαίδευση Ενηλίκων. Δεδομένου ότι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ συστήθηκε το 1998, το προφίλ του Διευθυντή του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ σκιαγραφείται σύμφωνα με το Άρθρο 4 με τίτλο «*Κριτήρια Πιστοποίησης*» παράγραφος 2.2 με τίτλο «*Απαιτούμενα Προσόντα*» της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «*Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)*». Αντίστοιχα για την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, ως Συντονίστρια Ενεργειών Κατάρτισης, το προφίλ της σκιαγραφείται σύμφωνα με το Άρθρο 4 με τίτλο «*Κριτήρια Πιστοποίησης*» παράγραφος 2.3 με τίτλο «*Απαιτούμενα Προσόντα*» της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «*Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)*». Αντίστοιχα στην αντίστοιχη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «*Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.*», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε το εκπαιδευτικό επίπεδο του Διευθυντικού Προσωπικού, «*παρατηρείται ότι και στα δύο Κ.Ε.Κ. έχουν υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Μάλιστα, στο Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. το Διευθυντικό προσωπικό κατέχει Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών, ενώ στο Κ.Ε.Κ. Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κατέχει πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Το Διοικητικό προσωπικό²⁶⁶ κατέχει και στα δύο Κ.Ε.Κ. πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και οι Εξωτερικοί Συνεργάτες από πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης μέχρι και Διδακτορικό Τίτλο σε κάποιες περιπτώσεις. Οι Εξωτερικοί Συνεργάτες, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι Εκπαιδευτές Ενηλίκων²⁶⁷ έχουν συνήθως, πολύ υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης γιατί το έργο τους απευθύνεται σε ενήλικες.»*

Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (INEΔΙΒΙΜ) <http://cert.gsae.edu.gr/iek/>, υπάρχουν 14 τομείς που αφορούν: τον Γεωτεχνικό τομέα, Δομικές και συναφείς κατασκευές, Ένδυση και Υπόδηση, Ενέργειας-Περιβάλλοντος, Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Εφαρμοσμένων Τεχνών, Μηχανολογίας-Ηλεκτρολογίας-Ηλεκτρονικών, Πληροφορικής-Τηλεπικοινωνιών-Δικτύων, Πολιτισμού-Αθλητισμού, Τουρισμού-Μεταφορών, Τροφίμων και Ποτών, Υγείας-Αισθητικής-Κοινωνικών Υπηρεσιών, Χημικής

Βιομηχανίας, Χρηματοπιστωτικών και Διοικητικών Υπηρεσιών. Από την πλευρά του το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ της Περιφέρειας Πελοποννήσου, είναι ΚΕΚ Κοινωνικού Εταίρου και είναι πιστοποιημένο σε όλα τα θεματικά πεδία. Επιπλέον το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ είναι σύμφωνα με το άρθρο 3 με τίτλο «Εξειδίκευση Κ.Ε.Κ» της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 9.16031/Οικ.3.2815/10.9.2009 ΚΥΑ (ΦΕΚ1999/Β/15.9.2009) με θέμα: «Σύστημα Πιστοποίησης Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)» ΚΕΚ Περιφερειακής Εμβέλειας, αφού αναφέρεται ότι: «Τα Κ.Ε.Κ., παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση για ειδικότητες που εντάσσονται στα ακόλουθα Θεματικά Πεδία:

- Επαγγέλματα περιβάλλοντος
- Επαγγέλματα υγείας και πρόνοιας
- Επαγγέλματα πολιτισμού και αθλητισμού, ΜΜΕ και επικοινωνιών
- Παιδαγωγικά επαγγέλματα
- Επαγγέλματα οικονομίας και διοίκησης
- Επαγγέλματα πληροφορικής
- Επαγγέλματα τουριστικά και παροχής υπηρεσιών
- Αγροτικά επαγγέλματα
- Επαγγέλματα τεχνικά και μεταφορών

Η εξειδίκευση των Κ.Ε.Κ., σύμφωνα με τα παραπάνω θεματικά πεδία, ισχύει μέχρι την έκδοση Υπουργικής απόφασης που θα καθορίσει νέο πίνακα εξειδικεύσεων στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.).

Τα Κ.Ε.Κ. δύνανται να παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση, σύμφωνα με τη θεματική εξειδίκευσή τους, σε όλες τις Διοικητικές Περιφέρειες που έχουν πιστοποιηθεί, σε πιστοποιημένες Δομές. Ειδικά, τα Κ.Ε.Κ. τα οποία έχουν πιστοποιημένες Δομές σε περισσότερες από μία Διοικητικές Περιφέρειες δύνανται να παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση και στην υπόλοιπη επικράτεια, σε πιστοποιημένες Δομές. Επίσης, εφόσον επιβάλλεται από τις ανάγκες κατάρτισης, δύνανται να υλοποιήσουν ενέργειες κατάρτισης σε άλλους χώρους, με τους όρους που θα ορίζουν οι εκάστοτε Υπουργικές Αποφάσεις για το Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των Ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης Συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007–2013) καθώς και το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.»

Αντίστοιχα στην αντίστοιχη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε «την κατηγοριοποίηση απάντησαν και τα δύο²⁶⁸ ότι ανήκουν στα Θεματικά Κ.Ε.Κ. και εξειδικεύονται σε όλα τα θεματικά πεδία. Τα 9 θεματικά πεδία είναι η Υγεία και η Πρόνοια, το Περιβάλλον, ο Πολιτισμός και ο Αθλητισμός, η Οικονομία και η Διοίκηση, η Πληροφορική, τα Τουριστικά, τα Αγροτικά, τα Τεχνικά και των Μεταφορών.».

Στην ερώτηση που σχετίζεται με τον αριθμό των καταρτιζόμενων σπουδαστών την συγκεκριμένη εκπαιδευτική χρονιά πρέπει να σημειωθεί αρχικά ότι για να απαντηθεί σαφώς η ερώτηση οι τρεις Διευθυντές έλαβαν σοβαρά υπόψη τους, το δεδομένο ότι η αντίστοιχη ειδικότητα, το αντίστοιχο πρόγραμμα κατάρτισης και θεματικό πεδίο καθορίζει την ποσότητα των υποψηφίων σπουδαστών/καταρτιζόμενων. Η

²⁶⁸ : Εννοούνται το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας και το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ

συγκεκριμένη ερώτηση παρουσιάζει την μοναδική ομοιότητα στις απαντήσεις που έδωσαν οι τρεις Διευθυντές. Αναλογικά με τους τρεις φορείς υπολογίζεται να έχουν καταρτιστεί περίπου 235 άτομα. Επίσης σύμφωνα με τον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης παρακολουθούσαν 50-55 εκπαιδευόμενοι, εκ των οποίων οι 15 θα αποφοιτήσουν τον Ιούνιο του 2012. Την προηγούμενη εκπαιδευτική σεζόν παρακολούθησαν 100-130 εκπαιδευόμενους. Βέβαια για την προσέλκυση των εκπαιδευόμενων παίζει σημαντικό ρόλο και η ελκυστικότητα των ειδικοτήτων. Πιο αναλυτικά ο Διευθυντής του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ανέφερε ότι: «Καταρχάς αυτή την εκπαιδευτική περίοδο έχουμε γύρω στους 50-55 εκπαιδευόμενους. Από αυτούς οι 15 θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους τον Ιούνιο και οι υπόλοιποι θα συνεχίσουν μια ακόμη χρονιά. Ευελπιστούμε αυτή την χρονιά να έχουμε ακόμα περισσότερους. Πέρυσι είχαμε περίπου 100-130, εξαρτάται από το ποιες ειδικότητες εγκρίνονται κάθε φορά. Αν οι ειδικότητες που εγκρίνονται είναι ελκυστικές, έρχεται κόσμος. Οι ειδικότητες που είχαμε φέτος, δεν ήταν τόσο ελκυστικές.» Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι στο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης για την παρακολούθηση μίας ειδικότητας είναι απαραίτητη η παρουσία 25 εκπαιδευόμενων.

Από την άλλη πλευρά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, αναμένει ότι με την υλοποίηση όλων των προγραμμάτων κατάρτισης μέχρι το τέλος του χρόνου, θα έχουν υλοποιηθεί περίπου 80 άτομα. Πιο αναλυτικά ο Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας ανέφερε: «Αυτή την στιγμή εμείς δεν υλοποιούμε προγράμματα κατάρτισης ανέργων. Έχουμε πάρει κάποια προγράμματα, λόγω άλλων εξελίξεων, αυτά πάνε πιο πίσω. Αν υλοποιηθούν όλα τα προγράμματα που υπολογίζουμε μέχρι φέτος, στο τέλος του 2012 θα έχουμε καταρτίσει 80 άτομα.» Η Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας με την πλευρά της στην ίδια ερώτηση, απάντησε ότι 50-100 άτομα καταρτίζονται ανά θεματικό πεδίο. Πιο συγκεκριμένα ανέφερε: «Όπως σας προανέφερα, κάθε χρόνο καταρτίζονται περίπου 50-100 άτομα ανά θεματικό πεδίο.»

Αντίστοιχα στην αντίστοιχη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε τον αριθμό των καταρτιζομένων, «τα υπό αξιολόγηση προγράμματα του Κ.Ε.Κ. Αυτοδιοίκησης περιλαμβάνουν 40 καταρτιζόμενους, ενώ οι καταρτιζόμενοι που επιμορφώνονται την ίδια περίοδο στο Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. είναι 25. Από την άλλη μεριά, αν εξετάσει κανείς τον αριθμό καταρτιζομένων κατά μέσο όρο ανά θεματικό πεδίο, στο Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. θα συναντήσει 25 καταρτιζόμενους. Στο Κ.Ε.Κ. Αυτοδιοίκησης αντλήθηκαν πληροφορίες για μια συνολική εικόνα από το 2002-2008 που υλοποιήθηκαν προγράμματα στα πλαίσια του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, τα οποία ήταν στο σύνολο τους 71, σε αριθμό καταρτιζομένων 1200 και σε σύνολο ανθρωποωρών 200.000. Πιο συγκεκριμένα:

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	ΣΥΝΟΛΑ
Πλήθος Προγραμμάτων	8	12	10	11	8	5	17	71
Ωφελούμενοι	91	170	137	198	131	85	295	1107

(Πηγή: Κέντρο Επιμόρφωσης και Κατάρτισης Νομού Κορινθίας, Οι δράσεις του Κ.Ε.Κ. Νομού Κορινθίας στο Γ' ΚΠΣ)»

Στην ερώτηση που αφορά τον αριθμό των συνεργαζόμενων εκπαιδευτών ενηλίκων, στα κριτήρια πρόσληψης των εκπαιδευτών ενηλίκων αλλά και των επικρατέστερων εκπαιδευτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις εκπαιδευτικές συναντήσεις, παρατηρούνται μικρές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από τις απαντήσεις των τριών Διευθυντών Κατάρτισης. Όπως προαναφέρθηκε, τόσο το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας, όσο και το Επιμελητήριο Αρκαδίας συνεργάζονται κατά περίπτωση με εκπαιδευτές ενηλίκων. Αντίθετα το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, συνεργάζεται με 30 εκπαιδευτές, βάσει επιπέδου σπουδών.

Αντίστοιχα στην μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τίτλο: «*Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.*», στην αντίστοιχη ερώτηση που αφορούσε τους Εκπαιδευτές Ενηλίκων ανά θεματικό πεδίο και τα κριτήρια με τα οποία επιλέγονται οι Εκπαιδευτές Ενηλίκων, «*οι Εκπαιδευτές Πληροφορικής είναι πολύ περισσότεροι από ότι οι υπόλοιποι Εκπαιδευτές Ενηλίκων. Αυτό συμβαίνει διότι τα προγράμματα κατάρτισης επιχειρούν να εισάγουν τις Νέες Τεχνολογίες γενικότερα στην κοινωνία και γι' αυτό το λόγο υπάρχει πληθώρα προγραμμάτων κατάρτισης στην Πληροφορική. Ένα ακόμη ζήτημα που απασχολεί την έρευνα είναι τα κριτήρια με τα οποία επιλέγονται οι Εκπαιδευτές Ενηλίκων από το εκάστοτε Κ.Ε.Κ. να διδάξουν στα προγράμματά του. Δύο κριτήρια θεωρήθηκαν σημαντικά: η κατοχή ή όχι Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών και η προηγούμενη εμπειρία σε Κ.Ε.Κ. Το Κ.Ε.Κ. Αυτοδιοίκησης Κορινθίας υποστηρίζει ότι η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση είναι απαραίτητο προσόν για την επιλογή ενός Εκπαιδευτή Ενηλίκων σε κάποιο πρόγραμμα. Ωστόσο και η προηγούμενη εμπειρία και συνεργασία είναι εξίσου σημαντικά για την πρόσληψή του. Το Ιδιωτικό Κ.Ε.Κ. δίνει με αριθμητικά στοιχεία την αναλογία των εκπαιδευτών ενηλίκων ανάλογα με τα προσόντα που προαναφέρθηκαν:*

Μεταπτυχιακοί Τίτλοι Σπουδών	4 Εκπαιδευτές
Προϋπηρεσία στα Κ.Ε.Κ.	10 Εκπαιδευτές

Αναφορικά με τους περιορισμούς και τις οριοθετήσεις της παρούσας μεταπτυχιακής έρευνας, υπενθυμίζεται ότι ο στόχος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με τίτλο «*Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Αρκαδίας.*», του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «*Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό, Τυπική, Άτυπη και από Απόσταση Εκπαίδευση (Συμβατικές και e-μορφές)*» του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, αφορούσε την εξέταση της διασύνδεσης των απόφοιτων από δομές όπως είναι το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Ελλάδας και το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Τρίπολης, με την τοπική αγορά εργασίας. Αναμφίβολα το επιστημονικό πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων προσφέρει αρκετές ιδέες για μελλοντικές έρευνες, όπως η ανάλυση των προγραμμάτων σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης που προσφέρονται στους ενήλικες, ή η ποσοτική διασύνδεση των προγραμμάτων κατάρτισης με την τοπική αγορά εργασίας.

Μία σύγκριση των πέντε νομών της Περιφέρειας Πελοποννήσου, στο πλαίσιο μιας νέας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, θα μπορούσε να προσφέρει αρκετά ποιοτικά συμπεράσματα αναφορικά με το επίπεδο της παρεχόμενης κατάρτισης αλλά και με την διασύνδεση αποφοίτων από δομές Επαγγελματικής Κατάρτισης απέναντι στις τοπικές αγορές εργασίας των πέντε νομών της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Επιπλέον επειδή στην παρούσα μεταπτυχιακή έρευνα, ο νομός Αρκαδίας εξετάστηκε για τις ανάγκες της έρευνας μονομερώς (δόθηκε έμφαση στην επαγγελματική κατάρτιση και την διασύνδεση με την τοπική αγορά εργασίας), μια νέα μεταπτυχιακή έρευνα θα μπορούσε να εξετάσει αναλυτικά τον θεσμό της Δια Βίου Μάθησης στην Αρκαδία χρησιμοποιώντας μια παρόμοια δομή της παρούσας μεταπτυχιακής έρευνας, πόσο μάλλον αντίστοιχες ακαδημαϊκές έρευνες στις πέντε Περιφερειακές Ενότητες (Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας) της Περιφέρειας Πελοποννήσου αλλά και η αντίστοιχη σύγκριση και ερμηνεία των ερευνητικών πορισμάτων που θα προκύψουν.

Αναφορικά με τις πρακτικές εφαρμογές της παρούσας μεταπτυχιακής έρευνας, η παρούσα μεταπτυχιακή έρευνα θα μπορούσε ενδεχομένως να αποτελέσει αντίστοιχο οδηγό για αντίστοιχες ακαδημαϊκές εργασίες για τις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες (πχ Αργολίδας, Λακωνίας, Μεσσηνίας) της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Θα μπορούσε ενδεχομένως να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο απέναντι στην Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας αλλά και στην Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ώστε να διαπιστωθεί το επίπεδο της παρεχόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης απέναντι στην αγορά εργασίας της Αρκαδίας ή και των υπόλοιπων τεσσάρων νομών της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Εν κατακλείδι, ο συγγραφέας της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με τίτλο *«Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Αρκαδίας»*, του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών *«Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό, Τυπική, Άτυπη και από Απόσταση Εκπαίδευση (Συμβατικές και e-μορφές)»* του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου θεωρεί ότι η σύσταση της Περιφερειακής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης της Περιφέρειας Πελοποννήσου θα ενισχύσει τον πλούτο των ακαδημαϊκών εργασιών απέναντι στο ευρύ επιστημονικό πεδίο της Δια Βίου Μάθησης σε περιφερειακό επίπεδο. Πόσο μάλλον ευελπιστεί η παρούσα μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο στην Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης της Περιφέρειας Πελοποννήσου ώστε να βελτιωθούν οι αδυναμίες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο συγκεκριμένος χώρος τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

20. Βιβλιογραφία

Παρατίθενται όλες οι βιβλιογραφικές αναφορές που χρησιμοποιήθηκαν για την συγγραφή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με τίτλο «*Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Αρκαδίας.*», του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «*Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό, Τυπική, Άτυπη και από Απόσταση Εκπαίδευση (Συμβατικές και e-μορφές)*» του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Βιβλιογραφία-Νομοθεσία

1. Αμίτσης Γ., «*Θεσμοί και πολιτικές Επαγγελματικής Κατάρτισης: Η Ευρωπαϊκή πρόκληση και η εξέλιξη του εθνικού συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης*», Αθήνα 2000
2. Ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας «*Έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000): προς την Ευρώπη της καινοτομίας και της γνώσης*»
3. Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2001, σχετικά με την πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής Δια Βίου Μάθησης [[COM\(2001\) 678](#) τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα], «*Ευρωπαϊκή περιοχή της διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης*»
4. Απόφαση Δ.Σ Ε/12450/94. του Ο.Ε.Ε.Κ. «*Αντικατάσταση Κανονισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Λειτουργία των ΙΕΚ*», (ΦΕΚ 593, τ.Β' /3.8.94)
5. Απόφαση 113172 (ΦΕΚ 1593 Β/17.11.2005) «*Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων*»
6. Βρασιδίας Χ, Μαυροειδής Γ, στο «*Εκπαιδευτικές Καινοτομίες για το Σχολείο του Μέλλοντος*» Τόμος Α' τυπωθήτω Σεπτέμβριος 2004
7. Β.Δ (ΦΕΚ Α 140/1947) «*Περί Συστάσεως Επιτροπής Διενέργειας Εράνων υπέρ των πληθυσμών Βορείου Ελλάδος υπό την επωνυμίαν "Πρόνοια Βορείου Ελλάδος"*»
8. Β.Δ. 405/18.06.1971 «*Περί οργανώσεως, συγκροτήσεως και λειτουργίας των Υπηρεσιών του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού*»
9. Γράββαρης Δ., Παπαδάκης Ν «*Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Πολιτική Μεταξύ Κράτους και Αγοράς*», Επίμετρο: Robert Cowen, Αθήνα 2005
10. «*Διεθνής Συνδιάσκεψη Εκπαίδευση Ενηλίκων*», Επιμέλεια: Αλέξης Κόκκος, Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών, 23-25 Νοεμβρίου 2001
11. «*Έκθεση για τους μελλοντικούς συγκεκριμένους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης*» [5680/01EDUC 18].
12. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2005, «*Στοιχεία Κοινωνικο-Οικονομικής Λειτουργίας και Θεσμικού Πλαισίου*», τόμος Α' της Θεματικής Ενότητας «*Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων*», του Προγράμματος «*Εκπαίδευση Ενηλίκων*», της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, Πάτρα 2005
13. «*Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1995), «Λευκή Βίβλος*», Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Στρατηγική, στο Σάντρους, Μ., (1999), «*Δια Βίου Εκπαίδευση: Στρατηγική της περιφέρειας για το ανθρώπινο δυναμικό*», «*Νέοι Παράμετροι στην Εκπαίδευση : Εκπαίδευση από απόσταση και Δια Βίου Εκπαίδευση*», επιμέλεια Τσολακίδης, Κ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος

14. Ζαχαρόπουλος Γ. «Εργατικό Κέντρο Αρκαδίας 80 χρόνια Αγώνες (1928-2008)», Τρίπολη 2008
15. Ιωσηφίδης Θ. «Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες»
16. Κελπανίδης Μ., Βρυνιώτη Κ., «Δια Βίου Μάθηση Κοινωνικές Προϋποθέσεις και Λειτουργίες-Δεδομένα και Διαπιστώσεις», Αθήνα 2004
17. Κανονισμός 2372/2003 των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας «Οργάνωση και Λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας»
18. ΚΥΑ 5067/30.12.1985 (ΦΕΚ Β 794/1985) των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Πολιτισμού και Οικονομικών «Κανονισμός Λαϊκής Επιμόρφωσης»
19. ΚΥΑ Δ/8007/13-5-2002 (ΦΕΚ 668/ τ. β'/29-5-2002) των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «Αύξηση των διδάκτρων των καταρτιζομένων στα Δημόσια ΙΕΚ αρμοδιότητας ΥΠΕΠΘ»
20. Μανωλιού Π. «Οι πολιτικές της Δια Βίου Μάθησης και οι Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Χαρτογράφηση και εξέταση των δραστηριοτήτων τους στον νομό Κορινθίας.», του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό», του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Το ερευνητικό μέρος της συγκεκριμένης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είχε αποσταλεί με ηλεκτρονική αλληλογραφία από την κα. Πηγή Μανωλιού την Παρασκευή 25 Μαΐου 2012 11:45 π.μ
21. Ν.184 / 1914 «Περί συστάσεως εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων»
22. Ν.Δ «Περί στοιχειώδους γεωργικής εκπαίδευσης» (07/10/1927)
23. Ν. 4397/1929 «Περί στοιχειώδους εκπαίδευσως»
24. Ν. 5019, ΦΕΚ Α 160/1931 «Περί Ιδρύσεως Σχολικών Ταμείων και Σχολικών Εφορειών»
25. Ν.Δ. 1104/19.01.1972 «Περί θεμάτων τινών ασφαλίσεως και εκπαίδευσως των επαγγελματικώς καταρτιζομένων»
26. Ν.Δ 1198 «Περί του τρόπου ρυθμίσεως των ωρών αμοιβής και εργασίας του επί σχέσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α και Ν.Π.Δ.Δ. και τροποποιήσεως διατάξεων της περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας νομοθεσίας.»
27. Ν. 709 (22/09/ 1977 - ΦΕΚ Α' 282) «Περί καθιερώσεως κινήτρων επαγγελματικής κατάρτισεως εργατικού δυναμικού και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων»
28. Ν. 1558/1985 (ΦΕΚ 137 26.07.1985) «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα»»
29. Ν. 1766/1988 «Κατάργηση του άρθρου 4 του Ν.1365/1983»
30. Ν. 1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις»
31. Ν. 1836 (ΦΕΚ Α' 79) «Πρώθηση της Απασχόλησης και άλλες διατάξεις»
32. Ν. 2009 «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 18/τ. Α / 14-2-1992)
33. Ν.2190/1994 «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης»
34. Ν. 2224/1994 (ΦΕΚ Α) «Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπουργείου Εργασίας και των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις»

35. Ν. 2327/1995 ΦΕΚ 156^Α «Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, Ρύθμιση θεμάτων έρευνας παιδείας και μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις»
36. Ν. 2525 (ΦΕΚ Α' 188) «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις»
37. Ν.2860/2000 «Διαχείριση, Παρακολούθηση και έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες Διατάξεις»
38. Ν. 2909 «Ρυθμίσεις θεμάτων εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις»
39. Ν. 3191/2003 «Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α)»
40. Ν. 3369 (ΦΕΚ Α 171/06.07.2005) «Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης και άλλες διατάξεις»
41. Ν. 2009 «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 18/τ. Α / 14-2-1992)
42. Ν. 3812/2009 «Αναμόρφωση συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις»
43. Παπαδάκης Ν., «Προς την “Κοινωνία των Δεξιοτήτων”» Αθήνα-Κομοτηνή 2006
44. Πρακτική Άσκηση Φοιτητών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής: «Παιδαγωγικές Αφετηρίες και Διδακτικές Πρακτικές στην Εκπαίδευση Ενηλίκων: Το παράδειγμα των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας», Επιβλέπουσες Καθηγήτριες κ. Βεντούρα Λίνα, Καρακατσάνη Δέσποινα. Ομάδα Έρευνας: Καλύβα Χριστίνα, Κολλιντζογιαννάκης Αρίσταρχος, Μαστρογιαννόπουλος Γιώργος, Πετροπούλου Μαρικαίτη, Πέρρος Ιωσήφ, Τούλας Γιώργος, Φωτόπουλος Γιώργος. Περίοδος Έρευνας: Μάρτιος-Ιούνιος 2006 (εαρινό εξάμηνο), Κόρινθος.
45. Περιοδικό «Ενημέρωση», Μηνιαία έκδοση του ΙΝΕ/ ΓΣΕΕ, τεύχος 3, Μάιος 1995, με τίτλο «Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επαγγελματικής Κατάρτισης».
46. Περιοδικό «Ενημέρωση» του ΙΝΕ ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ, τεύχος 43, Ιανουάριος 1999, με τίτλο «Συνοπτικά Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού συμποσίου για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση» της Βασιλικής Λιώνη.
47. Περιοδικό «ΕΠΙ» του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, τεύχος Μαΐου 2008.
48. Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2004, για τη θέσπιση ολοκληρωμένου προγράμματος δράσης στον τομέα της Δια Βίου Μάθησης [[COM\(2004\) 474](#) τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα.].
49. ΠΔ.132 ΦΕΚ Α 64/03.03.1989 «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης»
50. Π.Δ 142/02 ΦΕΚ 118^Α «Οργάνωση-Διοίκηση του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε)»
51. Σαϊτής Χ. 2007, «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης», Αθήνα 2005
52. Σημειώσεις του μαθήματος «Εκπαίδευση Ενηλίκων, του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005

53. Σταμέλος Γ, Βασιλόπουλος Α «*«Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική-Συγκρότηση, Θεματολογία, Μεθοδολογία υλοποίησης, Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση»*, Μεταίχμιο, 2004
54. Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Σχέδιο Κοινής έκθεσης προόδου του Συμβουλίου και της Επιτροπής για το 2008 σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Εργασίας «*Εκπαίδευση & Κατάρτιση 2010*», «*Παροχή δια βίου μάθησης για γνώση, δημιουργικότητα και καινοτομία*». 5723/08)
55. ΥΑ 121/ 25-5-1992 «*Κανονισμός λειτουργίας του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ)*» (ΦΕΚ 371/τ.β' /9-6-1992)
56. ΥΑ Ζ/1802/6-2-1996 «*Πρακτική Άσκηση Αποφοίτων ΙΕΚ*» (ΦΕΚ 104/τ β' /22-2-1996),
57. ΥΑ (Τεύχος 557/Β/07/07/1997) «*Αντικατάσταση Κανονισμού Υποτροφιών Δημοσίων ΙΕΚ*»
58. ΥΑ Δ/13074/7.6.2000, Υ.Α «*Εγγραφή αλλοδαπών και ομογενών σε Δημόσια και Ιδιωτικά ΙΕΚ*», (ΦΕΚ 780, τ. Β' /23.6.2000).»
59. ΥΑ 2107/02 ΦΕΚ 993Β «*Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.Ε.Κ.Ε)*»
60. Υπουργικές Αποφάσεις 260 και 4014 (ΦΕΚ 34 Β'-ΦΕΚ) «*Οργάνωση και Λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας*» και με τίτλο «*Λειτουργία τμημάτων εκτός έδρας Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε)*»
61. Φαναριώτης Π., «*Ανθρώπινες σχέσεις στο εργασιακό περιβάλλον-Εισαγωγή στην σύγχρονη επιχειρησιακή ψυχολογία*», Αθήνα 1996
62. 2461η σύνοδος του Συμβουλίου, - ΠΑΙΔΕΙΑ, ΝΕΟΛΑΙΑ και ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ -, Βρυξέλλες, 11/12 Νοεμβρίου 2002
63. Jarvis. Ρ «*Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Κατάρτιση-Θεωρία και Πράξη*», Οκτώβριος 2004

Δικτυακοί τόποι:

- 1) Ο δικτυακός τόπος <http://www.24grammata.com/?p=4015> ανακτήθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2011 στις 13:00.
- 2) Ο δικτυακός τόπος <http://www.tandfonline.com/toc/uedg20/current> ανακτήθηκε την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2012 στις 16:03.
- 3) Ο δικτυακός τόπος <http://www.tandfonline.com/toc/uedg20/current> ανακτήθηκε την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2012 στις 16:03.
- 4) Ο δικτυακός τόπος <http://www.tandfonline.com/toc/uedg20/current> ανακτήθηκε την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2012 στις 17:25
- 5) Ο δικτυακός τόπος <http://www.tandfonline.com/loi/csce20> ανακτήθηκε την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2012 στις 18:19.
- 6) Ο δικτυακός τόπος <http://www.tandfonline.com/action/pricing?journalCode=ujch> ανακτήθηκε την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2012 στις 18:55.
- 7) Ο δικτυακός τόπος <http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1002/%28ISSN%291536-0717/homepage/ProductInformation.html> ανακτήθηκε την Παρασκευή 13 Ιανουαρίου 2012 στις 20:25
- 8) Ο δικτυακός τόπος <http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1002/%28ISSN%291943-7501> ανακτήθηκε το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 10:25
- 9) Ο δικτυακός τόπος <http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1002/%28ISSN%292155-6458> ανακτήθηκε το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 10:58.
- 10) Ο δικτυακός τόπος <http://aeq.sagepub.com/> ανακτήθηκε το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 11:13.
- 11) Ο δικτυακός τόπος http://www.iiz-dvv.de/index.php?article_id=121&clang=1 ανακτήθηκε το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 11:34
- 12) Ο δικτυακός τόπος <http://education.fiu.edu/newhorizons/> ανακτήθηκε το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 12:03
- 13) Ο δικτυακός τόπος http://www.adulteduc.gr/001/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=4&Itemid=1 ανακτήθηκε την Κυριακή 12 Φεβρουαρίου 2012 στις 14:08
- 14) Η συλλογή πραγματοποιήθηκε από την επίσημη ιστοσελίδα του Επιμελητηρίου Αρκαδίας <http://www.arcadianet.gr/>
- 15) Η επίσημη ιστοσελίδα του Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσού <http://www.lsparnas.gr/> , ανακτήθηκε το Σάββατο 05 Νοεμβρίου 2011 στις 12:10, αναφέρει ως έτος ίδρυσης του Συλλόγου, το έτος 1865 και όχι το 1860.
- 16) Ο δικτυακός τόπος <http://www.juntadeandalucia.es/averroes/vertie/motivadores/womrigr.htm> ανακτήθηκε το Σάββατο 05/11/2011 στις 01:25 π.μ.
- 17) 1986, σελ. 22-23
- 18) «Από το “Παιδομάζωμα” στο βασιλικό “παιδοφύλαγμα” : Μεταπολεμικές Όψεις Κοινωνικής Δικαιοσύνης στις Βόρειες Επαρχίες της Χώρας.» των κ.κ Ανδρέα Ανδρέου (αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας), Σοφίας Ηλιάδου-Τάχου (Επίκουρης Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) και του Γιάννη Μπέτσα (Λέκτορα του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) στην ηλεκτρονική διεύθυνση

http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=%25CE%25B2%25CE%25B1%25CF%2583%25CE%25B9%25CE%25BB%25CE%25B9%25CE%25BA%25CE%25AE%2B%25CF%2580%25CF%2581%25CE%25BF%25CE%25BD%25CE%25BF%25CE%25B9%25CE%25B1&source=web&cd=10&ved=0CFYQFjAJ&url=http%3A%2F%2Fwww.eriande.elemedu.upatras.gr%2F%3Fsection%3D985%26language%3Del%26tmpvars%255B0%255D%255Baction%255D%3DgetFile%26tmpvars%255B0%255D%255Bfile%255D%3Dfile-1112-1030%26tmpvars%255B0%255D%255Bmoduleid%255D%3D_kernel%26tmpvars%255B0%255D%255Bmodidforfile%255D%3D693%26tmpvars%255B0%255D%255Brealfilename%255D%3D%25CE%2591%25CE%25BD%25CE%25B4%25CF%2581.%2B%25CE%2599%25CE%25BB%25CE%25B9%25CE%25B1%25CE%25B4.%2B%25CE%259C%25CF%2580%25CE%25B5%25CF%2584%25CF%2583%25CE%25B1%25CF%2582.pdf&ei=SUK6TpW6F5Dtsgag-eS3Bg&usg=AFQjCNGjm8zo6ECGkXwuKwnzvsUYLJBQrg&cad=rja

κατόπιν σχετικής αναζήτησης στον διεθνή Δικτυακό Τόπο www.google.com, ο οποίος ανακτήθηκε την Τρίτη 08 Νοεμβρίου στις 17:10.

- 19) Σύμφωνα με την εισήγηση των κ.κ Ανδρέα Ανδρέου (αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας), Σοφίας Ηλιάδου-Τάχου (Επίκουρης Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) και του Γιάννη Μπέτσα (Λέκτορα του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας), με τίτλο «Από το “Παιδομάζωμα” στο βασιλικό “παιδοφύλαγμα”: Μεταπολεμικές Όψεις Κοινωνικής Δικαιοσύνης στις Βόρειες Επαρχίες της Χώρας.», σελ.3, στην ενότητα 2.1 με τίτλο «Το θεσμικό πλαίσιο της Βασιλικής Πρόνοιας και οι Δομές της», το 1955 η ερανική επιτροπή, μετονομάστηκε σε Βασιλική Πρόνοια και αργότερα με το ΦΕΚ 125/2.6.1970, σε Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας.
- 20) Το σχετικό χρονικό πλαίσιο τοποθετείται στην περίοδο του Εμφύλιου Πολέμου. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύχθηκαν και άλλοι έρανοι, όπως «Η φανέλα του Στρατιώτου», «Ο Έρανος Πρόνοιας Συμμοριοπλήκτων», « η Βασιλική Πρόνοια», ενώ την ίδια χρονική περίοδο αναπτύχθηκαν διάφορα ιδρύματα όπως «Ελληνικό Φως», «Ελληνική Μέριμνα» και το 1956 ο «Οργανισμός Προικοδοτήσεως Κορασίδων». Πηγή: «Από το “Παιδομάζωμα” στο βασιλικό “παιδοφύλαγμα”: Μεταπολεμικές Όψεις Κοινωνικής Δικαιοσύνης στις Βόρειες Επαρχίες της Χώρας.» των κ.κ Ανδρέα Ανδρέου (αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας), Σοφίας Ηλιάδου-Τάχου (Επίκουρης Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) και του Γιάννη Μπέτσα (Λέκτορα του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=%25CE%25B2%25CE%25B1%25CF%2583%25CE%25B9%25CE%25BB%25CE%25B9%25CE%25BA%25CE%25AE%2B%25CF%2580%25CF%2581%25CE%25BF%25CE%25BD%25CE%25BF%25CE%25B9%25CE%25B1&source=web&cd=10&ved=0CFYQFjAJ&url=http%3A%2F%2Fwww.eriande.elemedu.upatras.gr%2F%3Fsection%3D985%26language%3Del%26tmpvars%255B0%255D%255Baction%255D%3DgetFile%26tmpvars%255B0%255D%255Bfile%255D%3Dfile-1112-1030%26tmpvars%255B0%255D%255Bmoduleid%255D%3D_kernel%26tmpvars%255B0%255D%255Bmodidforfile%255D%3D693%26tmpvars%255B0%255D%255Brealfilename%255D%3D%25CE%2591%25CE%25BD%25CE%25B4%25CF%2581.%2B%25CE%2599%25CE%25BB%25CE%25B9%25CE%25B1%25CE%25B4.%2B%25CE%259C%25CF%2580%25CE%25B5%25CF%2584%25CF%2583%25CE%25B1%25CF%2582.pdf&ei=SUK6TpW6F5Dtsgag-eS3Bg&usg=AFQjCNGjm8zo6ECGkXwuKwnzvsUYLJBQrg&cad=rja

- [%25CF%2584%25CF%2583%25CE%25B1%25CF%2582.pdf&ei=SUK6TpW6F5Dtsgag-eS3Bg&usg=AFQjCNGjm8zo6ECGkXwuKwnzvsUYLJBQrg&cad=rja](#)
κατόπιν σχετικής αναζήτησης στον διεθνή Δικτυακό Τόπο www.google.com ,
ο οποίος ανακτήθηκε την Τρίτη 08 Νοεμβρίου στις 17:10.
- 21) «Από το “Παιδομάζωμα” στο βασιλικό “παιδοφύλαγμα”: Μεταπολεμικές Όψεις Κοινωνικής Δικαιοσύνης στις Βόρειες Επαρχίες της Χώρας.» των κ.κ Ανδρέα Ανδρέου (αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας), Σοφίας Ηλιάδου-Τάχου (Επίκουρης Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) και του Γιάννη Μπέτσα (Λέκτορα του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας) στην ηλεκτρονική διεύθυνση [www.google.com](http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=%25CE%25B2%25CE%25B1%25CF%2583%25CE%25B9%25CE%25BB%25CE%25B9%25CE%25BA%25CE%25AE%2B%25CF%2580%25CF%2581%25CE%25BF%25CE%25BD%25CE%25BF%25CE%25B9%25CE%25B1&source=web&cd=10&ved=0CFYQFjAJ&url=http%3A%2F%2Fwww.eriande.elemedu.upatras.gr%2F%3Fsection%3D985%26language%3Del%26tmpvars%255B0%255D%255Baction%255D%26getFile%26tmpvars%255B0%255D%255Bfile%255D%26file-1112-1030%26tmpvars%255B0%255D%255Bmoduleid%255D%26tmpvars%255B0%255D%255Bmodidforfile%255D%26693%26tmpvars%255B0%255D%255Brealfilename%255D%2625CE%2591%25CE%25BD%25CE%25B4%25CF%2581.%2B%25CE%2599%25CE%25BB%25CE%25B9%25CE%25B1%25CE%25B4.%2B%25CE%259C%25CF%2580%25CE%25B5%25CF%2584%25CF%2583%25CE%25B1%25CF%2582.pdf&ei=SUK6TpW6F5Dtsgag-eS3Bg&usg=AFQjCNGjm8zo6ECGkXwuKwnzvsUYLJBQrg&cad=rja
κατόπιν σχετικής αναζήτησης στον διεθνή Δικτυακό Τόπο <a href=) ,
ο οποίος ανακτήθηκε την Τρίτη 08 Νοεμβρίου στις 17:10.
- 22) Ο δικτυακός τόπος <http://www.edlit.auth.gr/docs/files/propt/p1807/notes.pdf>
ανακτήθηκε την Δευτέρα 02 Ιανουαρίου 2012 στις 11:11, και έχει ως τίτλο «*Διδακτικές Σημειώσεις Μαθήματος –Π 1807 (Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση: Θεωρία και Πράξη)*» του Προπτυχιακού προγράμματος Σπουδών του Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
- 23) Τα αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών. Για την αναζήτηση των εκλογικών αποτελεσμάτων ο δικτυακός τόπος www.hellenicparliament.gr
ανακτήθηκε την Κυριακή 20 Νοεμβρίου 2011 στις 14:19.
- 24) Για την αναζήτηση των ονομάτων των ευρωβουλευτών της περιόδου Οκτώβριος 1981-Ιούνιος 1984, ο δικτυακός τόπος www.europarl.gr
ανακτήθηκε την Δευτέρα 21 Νοεμβρίου 2011 στις 19:15.
- 25) Για την αναζήτηση των εκλογικών αποτελεσμάτων ο δικτυακός τόπος www.hellenicparliament.gr
ανακτήθηκε την Τετάρτη 30 Νοεμβρίου 2011 στις 11:27. σελ.250, του επίσημου χρονολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 26) Για την αναζήτηση των αποτελεσμάτων των εκλογικών διαδικασιών, ο δικτυακός τόπος www.hellenicparliament.gr
ανακτήθηκε την Τρίτη 22 Νοεμβρίου 2011 στις 15:40.
- 27) Ο δικτυακός τόπος <http://www.oEEK.gr/index2.html>
ανακτήθηκε την Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012 στις 18:48.

- 28) Ο δικτυακός τόπος <http://www.docman.gr/Documents/Standing%283636%29.aspx> ανακτήθηκε την Τρίτη 31 Ιανουαρίου 2012 στις 20:31
- 29) «*Citation Information To cite this Med Thesis: Κυριάκης, Κ. (2009). Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική: Ανάλυση του Κοινοτικού 'Λόγου' για τη Διά Βίου Μάθηση*» (1995 – 2007). Πάτρα: ΕΑΠ Ο δικτυακός τόπος <http://independent.academia.edu/KostasKyriakis/Papers/1096815/Analysing-European-Discourse-on-Lifelong-Learning-1995-2007-in-Greek> ανακτήθηκε την Τρίτη 06 Δεκεμβρίου 2011 στις 16:19.
- 30) σελ.57, υποενότητα 1.5.1 «Σύντομη παρουσίαση του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006» της Ενότητας 1.5 «Συνοπτική αποτίμηση των επιτευγμάτων του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47
- 31) Ο δικτυακός τόπος του ΕΠΕΑΕΚ http://www.epeaek.gr/epeaek/el/redirect_a_2_5_1_2.html ανακτήθηκε την Παρασκευή 06 Ιανουαρίου 2012 στις 00:23.
- 32) σελ.57-58, υποενότητα 1.5.1 «Σύντομη παρουσίαση του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006» της Ενότητας 1.5 «Συνοπτική αποτίμηση των επιτευγμάτων του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47.
- 33) Για το Πρόγραμμα της Δια Βίου Μάθησης 2007-2013 οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν τον σχετικό δικτυακό τόπο http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/general_framework/c11082_el.htm που ανακτήθηκε στις 14/01/2012
- 34) Για την αναζήτηση της υπ' αριθμόν 1282/24-03-2008 Απόφασης της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων, ο δικτυακός τόπος http://cert.gsae.edu.gr/iek/index.php/menu11-4?act=&region_id=&regn_p=&regn_page_size=&poio=&regn_ids=&view=article&option=com_content&id=32&Itemid=105&rtyperigrafi= ανακτήθηκε την Πέμπτη 19 Ιανουαρίου 2012 στις 01:40.
- 35) Ο δικτυακός τόπος <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0413:FIN:EL:PDF> ανακτήθηκε στις 26/12/2011 στις 19:30
- 36) Η ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος διά βίου μάθησης έγινε από τον Ιανουάριο έως τον Δεκέμβριο του 2010 από ανεξάρτητη κοινοπραξία υπό τη διεύθυνση του Ινστιτούτου Δημόσιας Πολιτικής και Διοίκησης της Λιθουανίας. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης για την ενδιάμεση αξιολόγηση του ΠΔΒΜ υπάρχει στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/.
- 37) ο δικτυακός τόπος <http://www.ekepis.gr/main/> ανακτήθηκε την Δευτέρα 11 Ιουνίου 2012 στις 20:35

- 38) Το κείμενο της Διακήρυξης ανακτήθηκε την Πέμπτη 28 Ιουνίου 2012 στις 16:08 από τον δικτυακό τόπο <http://ekpediek.blogspot.gr/>.
- 39) Το κείμενο του Καταστατικού της πρωτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης, με την επωνυμία «Σωματείο Εκπαιδευτών Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης & Λοιπών Φορέων δια βίου Μάθησης του Δημοσίου (Σ.Ε.Δ.Ι.Ε.Κ. & Λ.Φ.Δ.Β.Μ.Δ.)». αναρτήθηκε την Πέμπτη 28 Ιουνίου 2012 στις 16:16 από τον δικτυακό τόπο <http://www.sediek.gr/site/>
- 40) Ο δικτυακός τόπος <http://www.voucher.gov.gr/> ανακτήθηκε την Τετάρτη 27 Ιουνίου 2012
- 41) Ο δικτυακός τόπος http://www.gsae.edu.gr/attachments/530_prosklisi.pdf ανακτήθηκε την Δευτέρα 9 Απριλίου 2012 στις 17:45
- 42) σελ. 6-11 Ενότητα 1.1 «Ανάλυση του τομέα της Εκπαίδευσης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47
- 43) Σύμφωνα με το Πιστοποιημένο Επαγγελματικό Περίγραμμα του «Νέου Εκπαιδευτή Ενηλίκων», που είχε εκδώσει το τότε Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης σε.6, το οποίο είχε ανακτηθεί από τον δικτυακό τόπο www.ekepis.gr στις 24 Φεβρουαρίου 2009
- 44) Ο δικτυακός τόπος <http://www.eopp.gov.gr/index.php/news/anakoynoseis/81-diavouleuseiekpaideutikieparkeia> ανακτήθηκε την Παρασκευή 11 Μαΐου 2012
- 45) Ο δικτυακός τόπος http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BC%CF%8C%CF%81%CF%86%CF%89%CF%83%CE%B7&dq ανακτήθηκε στις 20/12/2011 19:46
- 46) Ο δικτυακός τόπος http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%CE%9C%CE%91%CE%98%CE%97%CE%A4%CE%95%CE%99%CE%91&dq ανακτήθηκε στις 20/12/2011 19:47
- 47) Ο δικτυακός τόπος <http://www.eopp.gov.gr/index.php/news/anakoynoseis/81-diavouleuseiekpaideutikieparkeia> ανακτήθηκε την Παρασκευή 11 Μαΐου 2012
- 48) ο δικτυακός τόπος <http://epagelmata.oaed.gr/show.php> ανακτήθηκε την Δευτέρα 28 Μαΐου 2012 στις 15:21.
- 49) Ο δικτυακός τόπος <http://ppel.gov.gr/2012/01/%CF%83%CF%85%CE%B3%CE%BA%CF%81%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%B5%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%AE%CF%82/> ανακτήθηκε την Τετάρτη 24 Ιανουαρίου 2012
- 50) Ο δικτυακός τόπος <http://ppel.gov.gr/2012/01/t%CE%B1-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%B9%CE%B5%CE%BA-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%B1-%CE%B2%CE%AF%CE%BF%CF%85-%CE%BC%CE%AC%CE%B8%CE%B7%CF%83%CE%B7->

[%CF%83%CF%84%CE%B7/](#) ανακτήθηκε την Παρασκευή 03 Φεβρουαρίου 2012

- 51) Ο δικτυακός τόπος <http://www.esos.gr/%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7/%CE%B9%CE%B5%CE%BA/item/27162-%CE%BA-%CE%B1%CF%81%CE%B2%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%83-%C2%AB%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B1-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%B9%CE%B5%CE%BA-%CE%BD%CE%B1-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%86%CE%BF%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%8D%CE%BD-%CE%B1%CF%80%CE%B1%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CF%8D%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%BF%CE%B9-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%8C%CF%87%CE%B9-%CE%AC%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%BF%CE%B9%CE%BB.html> ανακτήθηκε την Τετάρτη 08 Φεβρουαρίου 2012 στις 14:02
- 52) Ο δικτυακός τόπος <http://www.eopp.gov.gr/> ανακτήθηκε την Παρασκευή 10 Φεβρουαρίου 2012 στις 15:40
- 53) Ο δικτυακός τόπος <http://www.nqf.gov.gr/> ανακτήθηκε την Παρασκευή 10 Φεβρουαρίου 2012 στις 15:40
- 54) 87-90. Η παρούσα έρευνα ανακτήθηκε από τον δικτυακό τόπο www.inegsee.gr/kalwshlhthate.html, στις 17 Μαρτίου 2012 στις 00:37.
- 55) σελ. 26- 27, 30-32 Ενότητα 1.2 «Χωρική-Περιφερειακή διάσταση της Εκπαίδευσης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47
- 56) σελ. 40-41 Ενότητα 1.3 «Συγκριτική Ανάλυση του τομέα Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47.
- 57) σελ.52, 54 Ενότητα 1.3 «Συγκριτική Ανάλυση του τομέα Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης», της Ενότητας 1. «Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47

- 58) σελ.55- 56 Ενότητα 1.4 «*Ανάλυση SWOT*», της Ενότητας 1. «*Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού*» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47
- 59) ο δικτυακός τόπος http://www.edulll.gr/?page_id=22 ανακτήθηκε την Παρασκευή 27 Ιανουαρίου 2012 στις 18:46
- 60) «*Αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου: Περίπτωση Μελέτης ο Νομός Αρκαδίας*», σελ. 25, 30, 87-90. Η παρούσα έρευνα ανακτήθηκε από τον δικτυακό τόπο www.inegsee.gr/kalwshlthate.html , στις 17 Μαρτίου 2012 στις 00:37.
- 61) Ο δικτυακός τόπος <http://www.dytikiellada-peloponnisio-onio.gr/el/Pages/Default.aspx> ανακτήθηκε την Τρίτη 24 Ιανουαρίου 2012 στις 19:10
- 62) σελ. 26- 27, 30-32 Ενότητα 1.2 «*Χωρική-Περιφερειακή διάσταση της Εκπαίδευσης*», της Ενότητας 1. «*Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού*» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47
- 63) σελ. 40-41 Ενότητα 1.3 «*Συγκριτική Ανάλυση του τομέα Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης*», της Ενότητας 1. «*Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού*» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47
- 64) σελ.52, 54 Ενότητα 1.3 «*Συγκριτική Ανάλυση του τομέα Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης*», της Ενότητας 1. «*Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού*» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47
- 65) σελ.55- 56 Ενότητα 1.4 «*Ανάλυση SWOT*», της Ενότητας 1. «*Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού*» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47
- 66) σελ. 6-11 Ενότητα 1.1 «*Ανάλυση του τομέα της Εκπαίδευσης*», της Ενότητας 1. «*Ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού*» της επίσημης υποβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*», της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Ο δικτυακός τόπος http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Ekpaideysi-DiaBiou_Mathisi.pdf ανακτήθηκε την Πέμπτη 05/01/2012 στις 12:47
- 67) Η επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ) <http://www.eiead.gr/> , ανακτήθηκε την Τρίτη 29 Μαΐου

2012. Για την υπόλοιπη 4ετία μέχρι και το 2012 δεν βρέθηκαν πρόσθετες πληροφορίες
- 68) Οι πληροφορίες προέρχονται από τις αντίστοιχες ανακοινώσεις στατιστικών στοιχείων από την ιστοσελίδα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού <http://www.oaed.gr/> για το χρονικό διάστημα Δεκέμβριος 2011 - Μάιος 2012.
- 69) Οι σχετικές πληροφορίες αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα: <http://www.arcadianet.gr/Default.aspx?tabid=129&language=el-GR>
- 70) Ο δικτυακός τόπος <http://www.hermes.org.gr/> ανακτήθηκε την Παρασκευή 15 Ιουλίου 2012
- 71) Ο δικτυακός τόπος <http://step.gov.gr/item/?id=1> ανακτήθηκε το Σάββατο 30 Ιουνίου 2012 στις 21:07
- 72) Ο δικτυακός τόπος <http://www.voucher-iek-ggdvm.gr/> ανακτήθηκε το Σάββατο 30 Ιουνίου 2012 στις 21:09
- 73) Οι πληροφορίες προέρχονται από το «*Εκπαιδευτικό Υλικό για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών των ΣΔΕ, Π. Χατζηθεοχάρους, σε συνεργασία με Β. Νικολοπούλου, Ελ. Γιοβάννη, Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. – ΓΓΔΒΜ – ΙΔΕΚΕ, Αθήνα, 2010*» που ανακτήθηκε από το ιστολόγιο <http://www.edu4adults.blogspot.gr/#axzz1zNLduaHY> στις 18 Ιουνίου 2012 στις 09:09:16 πμ.
- 74) Οι πληροφορίες προέρχονται από το «*Εκπαιδευτικό Υλικό για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών των ΣΔΕ, Π. Χατζηθεοχάρους, σε συνεργασία με Β. Νικολοπούλου, Ελ. Γιοβάννη, Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. – ΓΓΔΒΜ – ΙΔΕΚΕ, Αθήνα, 2010*» που ανακτήθηκε από το ιστολόγιο <http://www.edu4adults.blogspot.gr/#axzz1zNLduaHY> στις 18 Ιουνίου 2012 στις 09:09:16 πμ..

20. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A) Οι ερωτήσεις που τέθηκαν και στους τρεις φορείς

Γενικά-Περιγραφικές ερωτήσεις

1. Μιλήστε μας για το χρονικό ίδρυσης και την ιστορική διαδρομή στην Τρίπολη; (Πότε ιδρύθηκε κλπ)
2. Ποια είναι μέχρι σήμερα η εκπαιδευτική-επαγγελματική σας διαδρομή;
3. Πόσο καιρό είσαστε Διευθυντής στον φορέα κατάρτισης;
4. Σε ποια και σε πόσα θεματικά πεδία είναι πιστοποιημένος ο φορέας κατάρτισης; Ποια θεματικά πεδία έχουν διαχρονικά την μεγαλύτερη ζήτηση;
5. Μέχρι σήμερα πόσοι εκπαιδευόμενοι έχουν καταρτιστεί από την ίδρυση του φορέα κατάρτισης;
6. Ποιο φύλο εκπροσωπείται και ποιες κοινωνικές ομάδες εκπροσωπούνται διαχρονικά περισσότερο στον φορέα κατάρτισης (πχ. Άνεργοι, άγαμες μητέρες, μετανάστες κλπ);

Μόνο Επιμελητήριο: Περιγραφικές ερωτήσεις

7. Ποιες είναι οι υπηρεσίες που προσφέρει ευρύτερα το Επιμελητήριο; (Ο ρόλος του κλπ)
8. Πόσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται μέχρι σήμερα στον νομό Αρκαδίας και πόσα άτομα απασχολούνται;
9. Ποια θεωρείτε ότι είναι τα πλεονεκτήματα και ποια τα μειονεκτήματα στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο που έχει ο νομός Αρκαδίας;

Φετινή εκπαιδευτική σεζόν

10. Πόσοι περίπου εκπαιδευόμενοι καταρτίζονται ή αναμένονται να έχουν καταρτιστεί την τρέχουσα εκπαιδευτική περίοδο; (Μέχρι το τέλος του 2011 ή και του 2012 αν υπάρχει η δυνατότητα να απαντηθεί κάτι τέτοιο)
11. Ποια προγράμματα κατάρτισης υλοποιούνται ή αναμένεται να έχουν υλοποιηθεί την τρέχουσα εκπαιδευτική περίοδο;
12. Διακρίνετε μέχρι στιγμής αν υπάρχει έμφυλη τάση ανάμεσα στα προγράμματα κατάρτισης; Δηλαδή υπάρχουν προγράμματα κατάρτισης που αρέσουν περισσότερο πχ στις γυναίκες; Ανεξάρτητα βέβαια από την ομάδα-στόχο που απευθύνεται το εκάστοτε πρόγραμμα κατάρτισης
13. Με πόσους εκπαιδευτές συνεργάζεστε; Και με ποια προσόντα επιλέγονται οι εκπαιδευτές σας; Βάσει της πιστοποίησης τους από το ΕΚΕΠΙΣ;
14. Ποιες είναι οι επικρατέστερες εκπαιδευτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται κατά την διάρκεια των εκπαιδευτικών συναντήσεων;

Τα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων

15. Τα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης στηρίζονται βάσει της τοπικής οικονομίας; των τοπικών αναγκών απασχόλησης;
16. Μπορείτε να μας εξηγήσετε την θεσμική διαδικασία από όπου η διάγνωση των τοπικών αναγκών απασχόλησης οδηγεί στα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης, που διδάσκονται στον φορέα κατάρτισης;
17. Στα προγράμματα σπουδών προβλέπονται πρακτικές ασκήσεις σε ανάλογους φορείς;
18. **(Μόνο Επιμελητήριο)** Υπάρχει πραγματική ποιοτική σχέση ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας;
19. **(Μόνο Επιμελητήριο)** Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση; Θεωρείτε ότι μπορεί να διορθωθεί με κάποιο τρόπο αυτή η παθογένεια;
20. **(Μόνο Επιμελητήριο)** Υπάρχει η δυνατότητα παροχής συμβουλευτικού προσανατολισμού τόσο απέναντι στους Νέους Επιχειρηματίες όσο και στους απλούς επιχειρηματίες της Αρκαδίας;
21. **(Μόνο ΙΕΚ):** Υπάρχει επικοινωνία με τους απόφοιτους του ΙΕΚ ; Υπάρχουν δράσεις συμβουλευτικής κατάρτισης και συμβουλευτικού προσανατολισμού από το ΙΕΚ;

Η διασύνδεση με την αγορά εργασίας

22. Θεωρείτε μέχρις στιγμής ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας;
23. Έχετε εικόνα για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχετε υλοποιήσει μέχρις στιγμής; Διαβλέπετε πχ αν υπάρχει θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων σας με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας;
24. Αν ναι, κατά πόσο η θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων σας με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας στηρίζεται βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στο;
25. **(Μόνο Επιμελητήριο)** Κατά πόσον οι επιχειρήσεις ή οι νέοι επιχειρηματίες δέχονται για εργασία απόφοιτους από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ; Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία που να αποδεικνύουν το εκπαιδευτικό επίπεδο του Νέου Επιχειρηματία ή του απλού επιχειρηματία και τι ακριβώς δείχνουν;
26. **(Μόνο Επιμελητήριο)** Κατά πόσον απόφοιτοι από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά στον νομό Αρκαδίας; Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία που να αποδεικνύουν το επιχειρηματικό πνεύμα αποφοίτων από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ;

Διάφορα άλλα...

27. Έχει επηρεαστεί ο φορέας κατάρτισης από την οικονομική κρίση; Τόσο όσον αφορά την χρηματοδότηση από την Πολιτεία όσο και από τους εκπαιδευόμενους;
28. Θεωρείτε πως η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες;
29. Ποιες είναι οι προσδοκίες σας από την Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης, ως Διευθυντής του φορέα κατάρτισης;
30. Ποιες είναι οι σχέσεις σας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Επιμελητήριο, ΟΑΕΔ) Υπάρχει συνεργασία;
31. Μέχρις στιγμής ποια είναι η πιο ευχάριστη και η πιο δυσάρεστη στιγμή σας ως Διευθυντής του; Έχετε βρεθεί ποτέ σε περίπτωση να μην «τρέξετε» κάποια ειδικότητα λόγω μικρής συμμετοχής στην συγκεκριμένη ειδικότητα;

B) Συνέντευξη με τον Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης

Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 06 Μαρτίου 2012 στις 17:00, στο γραφείο Διευθυντή του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης κ. Γεωργίου Πανόπουλου στην Τρίπολη.

Ερωτήσεις για συνέντευξη

Γενικά

1. Μιλήστε μας για το χρονικό ίδρυσης και την ιστορική διαδρομή του ΙΕΚ Τρίπολης; (Πότε ιδρύθηκε κλπ)

«Το ΙΕΚ ιδρύθηκε το 1993. Είχαν από το 1992 γίνει προσπάθειες πανελλαδικά να στηριχτεί αυτό το πράγμα που λέγεται κατάρτιση, η οποία θεσμοθετήθηκε το 1993 και εμείς ξεκινήσαμε την πρώτη χρονιά που ιδρύθηκε. Είμαστε από τα πρώτα ΙΕΚ δηλαδή που ξεκίνησαν στην Ελλάδα. »

2. Ποια είναι μέχρι σήμερα η εκπαιδευτική-επαγγελματική σας διαδρομή;

«Εγώ έχω διαδρομή στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, έχω και στην Τριτοβάθμια αλλά βασικά είμαι καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Τα ΙΕΚ διοικούνται από Διευθυντές οι οποίοι επιλέγονται από το στελεχιακό δυναμικό της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Βέβαια υπάρχουν προσόντα που προσμετρούνται. Εγώ ας πούμε για παράδειγμα οφείλω ότι πήρα αυτή την θέση, επειδή έχω διδακτορικό.»

3. Πόσο καιρό είσατε Διευθυντής στο ΙΕΚ Τρίπολης;

«Είναι περίπου ενάμιση χρόνος που πρωτο-ανέλαβα ως Διευθυντής στο ΙΕΚ Τρίπολης. Τον Αύγουστο κλείνω τα δύο χρόνια και η θητεία είναι διετής.»

4. Σε ποια γνωστικά αντικείμενα και σε ποιες ειδικότητες είναι πιστοποιημένο το ΙΕΚ Τρίπολης; Ποιες από τις ειδικότητες έχουν διαχρονικά την μεγαλύτερη ζήτηση;

«Όλα τα ΙΕΚ στην Ελλάδα μετέχουν στην κατάρτιση σε οποιαδήποτε ειδικότητα μπορεί να συσταθεί. Συνολικά είναι περίπου 230 ειδικότητες, οι οποίες ανανεώνονται τακτικά. Δηλαδή υπάρχουν καινούριες. Στην συγκεκριμένη φάση που είμαστε, είναι γύρω στις 230. Εμείς μπορούμε να κάνουμε οποιαδήποτε ειδικότητα έχοντας συγκεντρώσει 25 ενδιαφερόμενους να την παρακολουθήσουν.»

5. Μέχρι σήμερα πόσοι εκπαιδευόμενοι έχουν καταρτιστεί από το ΙΕΚ Τρίπολης από την ίδρυση του τελευταίου;

«Είμαστε περίπου στους 2.300 εκπαιδευόμενους που ήρθαν να καταρτιστούν, κάποιοι από αυτούς δεν ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους. Πάντως γύρω στους 2.000 έχουν αποφοιτήσει.»

6. Ποιο φύλο εκπροσωπείται και ποιες κοινωνικές ομάδες εκπροσωπούνται διαχρονικά περισσότερο στο ΙΕΚ Τρίπολης (πχ. Άνεργοι, άγαμες μητέρες, μετανάστες κλπ);

«Στα πρώτα χρόνια όταν πρωτοξεκίνησαν τα ΙΕΚ, υπήρχε, επειδή οι θέσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ήταν λίγες, υπήρξε πολύς συνωστισμός στο να μπει κόσμος, στα ΙΕΚ. Και ήταν παιδιά που ήθελαν να σπουδάσουν κάτι και δεν τους το προσέφερε το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα. Με τον καιρό και όταν άνοιξε πάρα πολύ ο καιρός των εισακτέων στα ΑΕΙ και στα ΤΕΙ, μειώθηκε αυτός ο αριθμός, μειώθηκε αυτή η ζήτηση. Οπότε έχουμε δύο κατηγορίες, έχουμε κυρίως ανέργους οι οποίοι έχουν τελειώσει το Λύκειο και ψάχνουν μια ειδικότητα η οποία να έχει αντιστοίχιση με την αγορά εργασίας και να μπορούν να απασχοληθούν. Και έχουμε και αποφοίτους Τεχνικών Λυκείων, οι οποίοι έχουν το ευεργέτημα, αντί να παρακολουθούν τέσσερα εξάμηνα, εφόσον η ειδικότητα είναι η αντίστοιχη του Τεχνικού Λυκείου, να παρακολουθούν δύο εξάμηνα, και έτσι έχουμε αυτές τις δύο κύριες ομάδες, που έρχονται αυτό τον καιρό στο ΙΕΚ. »

Φετινή εκπαιδευτική σεζόν

7. Πόσοι περίπου εκπαιδευόμενοι καταρτίζονται την τρέχουσα εκπαιδευτική περίοδο; (και τα δύο εξάμηνα)

«Καταρχάς αυτή την εκπαιδευτική περίοδο έχουμε γύρω στους 50-55 εκπαιδευόμενους. Από αυτούς οι 15 θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους τον Ιούνιο και οι υπόλοιποι θα συνεχίσουν μια ακόμη χρονιά. Ευελπιστούμε αυτή την χρονιά να έχουμε ακόμα περισσότερους. Πέρυσι είχαμε περίπου 100-130, εξαρτάται από το ποιες ειδικότητες εγκρίνονται κάθε φορά. Αν οι ειδικότητες που εγκρίνονται είναι ελκυστικές, έρχεται κόσμος. Οι ειδικότητες που είχαμε φέτος, δεν ήταν τόσο ελκυστικές. »

8. Ποιες ειδικότητες υπάρχουν την τρέχουσα εκπαιδευτική περίοδο; (και τα δύο εξάμηνα);

«Αυτή την στιγμή έχουμε δευτέρου εξαμήνου, τα παιδιά που ξεκίνησαν δηλαδή τον Σεπτέμβρη, αρχές Οκτώβρη, είναι δύο ειδικότητες οι καινούριες, οι οποίες θα λειτουργήσουν για τον χρόνο αυτό και τον επόμενο. Αυτές είναι οι τεχνικοί αερίου καυσίμων και είναι άλλη μια ειδικότητα, που έχει σχέση με την νοσηλεία, είναι νοσηλευτές για άτομα με ψυχικές παθήσεις. Τώρα υπάρχει μια τρίτη ειδικότητα, η οποία ολοκληρώνει τις σπουδές της τον Ιούνιο, η οποία είναι οι ειδικοί εφαρμογών αισθητικής.»

9. Διακρίνετε μέχρι στιγμής αν υπάρχει έμφυλη τάση ανάμεσα στις ειδικότητες; Δηλαδή υπάρχουν ειδικότητες που αρέσουν περισσότερο πχ στις γυναίκες;

«Βέβαια. Οι ειδικότητες οι οποίες είναι ιδιαίτερα ισορροπημένες, δεν υπάρχουν. Οι περισσότερες ειδικότητες είναι ανάλογα ακριβώς με το αντικείμενο το οποίο, έρχονται με το αντικείμενο τους, έχουν ειδικό αντικείμενο. Για παράδειγμα, οι ειδικοί δασικής προστασίας, είναι, είχαμε τέτοιο τμήμα, τελείωσε, ήταν σχεδόν όλα αγόρια. Γιατί έχεις να κάνεις με την δασοπυρόσβεση, που απασχολούνται πάρα πολλοί άνδρες. Όσον αφορά το θέμα με τους ειδικούς εφαρμογών αισθητικής είναι αμιγώς κοπέλες. Υπάρχουν άλλες ειδικότητες, όπως είναι η κομμωτικής τέχνης, οι οποίες είναι επίσης σχεδόν κοπέλες. Η Πληροφορική είναι μικτή, η οποία κατά καιρούς έτρεξε και ήταν πολύς ο κόσμος που ήθελαν να την παρακολουθήσουν. Υπάρχουν οι τεχνικοί αερίων καυσίμων, έχουν περισσότερα αγόρια, παρά κορίτσια, η Νοσηλευτική επίσης, συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό κοριτσιών, αλλά συγκεντρώνει

και αντρικό πληθυσμό. Δηλαδή είναι πιο ισορροπημένη σε σχέση με άλλες ειδικότητες που συγκεντρώνουν κορίτσια. »

10. Με πόσους εκπαιδευτές συνεργάζεστε; Και με ποια προσόντα επιλέγονται οι εκπαιδευτές σας; Βάσει της πιστοποίησης τους από το ΕΚΕΠΙΣ;

«Σε αυτή την περίοδο, έχουμε περίπου 30 εκπαιδευτές, από τους οποίους οι τέσσερις είναι καθηγητές σχολείων που συμπληρώνουν το ωράριο τους εδώ, με βάση τον Νόμο που έγινε το 2010 και κατά προτεραιότητα η εκπαιδευτική τους παρουσία συμπληρώνεται στο ΙΕΚ. Πρόκειται για εκπαιδευτικούς κυρίως τεχνικών ειδικοτήτων που τα σχολεία τα Τεχνικά στα οποία βρίσκονται δεν έχουν την δυνατότητα να τους απασχολήσουν πλήρως. Οι υπόλοιποι είναι ωρομίσθιοι, που κατατάσσονται σε πίνακες αναλόγως των προσόντων τους. Πιο ψηλά βγαίνει αυτός που έχει διδακτορικό. Αμέσως μετά πηγαίνει κάποιος που έχει μεταπτυχιακό τίτλο, μετά πάει αυτός που έχει δύο πτυχία. Ακολουθεί αυτός που έχει ένα πτυχίο ΑΕΙ, πηγαίνει μετά κάποιος που έχει πτυχίο ΤΕΙ. Μπορούμε να βάλουμε κι άλλους ανθρώπους. Δηλαδή εφόσον δεν μπορούν να καλυφθούν οι ανάγκες σε αυτές τις ειδικότητες, περνάμε πλέον σε αποφοίτους Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και ΙΕΚ και μετά μπορούμε να πάμε σε αποφοίτους των Τεχνικών Λυκείων, κυρίως σε εργαστηριακά μαθήματα. Βέβαια είναι τόσο μεγάλη η ζήτηση εργασίας αυτό τον καιρό που η κύρια ομάδα εκπαιδευτών στις ειδικότητες που υπάρχουν πανεπιστημιακές σπουδές, έχουν μεταπτυχιακά και διδακτορικά. Υπάρχει και διαφορά στην αμοιβή. Αυτός που έχει διδακτορικό, παίρνει περισσότερα χρήματα από αυτόν που έχει... Τα προσόντα είναι συνεκτιμώμενα. Εμείς έχουμε καταλήξει σε μια τέτοια διαδικασία, δηλαδή προσλαμβάνουμε με βάση το επίπεδο σπουδών. »

11. Ποιες είναι οι επικρατέστερες εκπαιδευτικές μέθοδοι που

χρησιμοποιούνται κατά την διάρκεια των εκπαιδευτικών συναντήσεων;

«Στα θεωρητικά μαθήματα έχουμε διαλέξεις και σεμινάρια. Προβλέπονται δηλαδή και σεμινάρια μέσα από τον κανονισμό κατάρτισης. Η διαφορά των διαλέξεων από τα σεμινάρια είναι η εξής: Οι διαλέξεις γίνονται πάνω σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα που υπάρχει. Τα σεμινάρια είναι για να συμπληρώνουν, ότι έχει καινούριο υπάρξει από όταν έγινε ο οδηγός σπουδών, μέχρι την σημερινή κατάσταση. Τα θεωρητικά μαθήματα είναι λίγα, κυρίως έχουμε πρακτικά μαθήματα. Δηλαδή έχουμε εργαστηριακές ασκήσεις, οι οποίες γίνονται στα εργαστήρια και έχουμε και ένα τρίτο κομμάτι που είναι η μαθητεία. Δηλαδή τώρα που συζητάμε για το τμήμα των Νοσηλευτών, μία μέρα την εβδομάδα, κάθε Τετάρτη, βρίσκονται στο κρατικό Νοσοκομείο, προσφέρουν εργασία εκεί και παίρνουν επαγγελματική εμπειρία, ήδη από το δεύτερο εξάμηνο της φοίτησης τους. Αυτό συνεχίζεται και τα υπόλοιπα εξάμηνα»

Τα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων του ΙΕΚ Τρίπολης

12. Τα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων στηρίζονται βάσει της τοπικής οικονομίας; των τοπικών αναγκών απασχόλησης;

«Τα προγράμματα σπουδών είναι πανελλαδικής πρακτικής. Τα έχουν εγκρίνει κάποιες επιτροπές που είχαν γίνει στον φορέα που λειτουργούσε την κατάρτιση των ΙΕΚ για την κατάρτιση και τα προγράμματα αυτά. Δεν έχουν να κάνουν με τοπικούς παράγοντες. Με τοπικούς παράγοντες έχει να κάνει η επιλογή της ειδικότητας, δηλαδή το ποιες ειδικότητες επιλέγονται και το είδος των σπουδών. »

13. Μπορείτε να μας εξηγήσετε την θεσμική διαδικασία από όπου η διάγνωση των τοπικών αναγκών απασχόλησης οδηγεί στα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων, που διδάσκονται στο ΙΕΚ Τρίπολης;

«Υπάρχουν δύο καθεστώτα. Το ένα είναι το μέχρι σήμερα και το επόμενο, το οποίο θα είναι από τον Ιούνιο και μετά. Λοιπόν για το μέχρι σήμερα, υπήρχε μια Επιτροπή η οποία, ήταν Συμβουλευτική Επιτροπή. Απαρτιζόταν από εκπροσώπους του Εργατικού Κέντρου και του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου και του Διευθυντή του ΙΕΚ. Αυτή συνεδρίαζε, κατατίθενταν προτάσεις και από τους τρεις φορείς και ακολούθως αυτές οι προτάσεις, πήγαιναν για έγκριση στα κεντρικά. Ο φορέας που τα ενέκρινε πρώτα ήταν ο ΟΕΕΚ. Τώρα ο ΟΕΕΚ ανήκει στην Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, η οποία αποφασίζει. Το καινούριο από εδώ και πέρα, είναι ότι την επιλογή, θα την κάνει μια Επιτροπή από την Περιφέρεια, την οποία ακόμα δεν την έχουμε δει στις λεπτομέρειες της και σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, θα επιλέγει ειδικότητες και θα κάνει προγραμματικές συμβάσεις με την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, για να λειτουργούν τα ΙΕΚ με ειδικότητες που θα έχουν άμεση σχέση με τις ανάγκες της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της Περιφέρειας. »

14. Στα προγράμματα σπουδών προβλέπονται και ασκήσεις σε εργαστήρια;
«Βέβαια. Αν δούμε το πρόγραμμα σπουδών, το μεγαλύτερο μέρος είναι εργαστηριακά μαθήματα και είναι και μαθητεία. Δηλαδή αυτό που ανέφερα πιο πριν για το Νοσοκομείο είναι πρακτική άσκηση-μαθητεία, η οποία δεν είναι αμειβόμενη. Ασφαλίζονται τα παιδιά στον χώρο που εργάζονται, που πηγαίνουν στον χώρο εργασίας αλλά εργάζονται »

Η διασύνδεση με την αγορά εργασίας

15. Θεωρείτε πως τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων μπορούν να αποτελέσουν όπλο στην μείωση της ανεργίας;
«Ναι βέβαια. Η κατάρτιση έτσι όπως προσφέρεται από τα ΙΕΚ είναι η πιο κατάλληλη μορφή εκπαίδευσης και επειδή στηρίζεται σε εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν πολύ καλή γνώση και του αντικειμένου και είναι κυρίως άτομα από την αγορά. Δηλαδή είναι πάρα πολλοί οι εκπαιδευτές μας, οι οποίοι είναι επαγγελματίες. Αυτά που διδάσκουν στα παιδιά, στους εκπαιδευόμενους είναι και αποτέλεσμα της πανεπιστημιακής τους γνώσης αλλά και της επαγγελματικής τους εμπειρίας.»

16. Έχετε εικόνα για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων σας; Διαβλέπετε πχ αν υπάρχει θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων σας με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας;

«Λοιπόν να το πούμε γενικά πρώτα. Όταν γίνονται προσλήψεις στο Δημόσιο σε διάφορες ειδικότητες, το πτυχίο του ΙΕΚ πριμοδοτείται πάρα πολύ. Έχουμε δηλαδή, καταρτίσει νέους ανθρώπους οι οποίοι έρχονται εδώ, έχουν τελειώσει κάποιο ΤΕΙ και έρχονται να φοιτήσουν την ίδια ειδικότητα και στο ΙΕΚ για να αποκτήσουν το πτυχίο το οποίο πριμοδοτείται στις προσλήψεις. Το δεύτερο είναι ότι το ΙΕΚ έχει μετά την λήξη των σπουδών του, τα τέσσερα εξάμηνα, έχει πρακτική άσκηση. Υπάρχει μια εξάμηνη περίοδος πρακτικής άσκησης στην οποία, ο εκπαιδευμένος-πλέον απόφοιτος του ΙΕΚ πηγαίνει και ασκείται πρακτικά σε έναν εργοδότη χωρίς αμοιβή. Υπάρχει ένα ποσό το οποίο είναι χρηματικό, το οποίο από ότι ξέρουμε τώρα έχει το ΕΣΠΑ, το οποίο πληρώνονται εκ των υστέρων, μια αποζημίωση οι εκπαιδευόμενοι, χωρίς την μεσολάβηση του εργοδότη. Σε αυτή την διάρκεια της εξάμηνης πρακτικής άσκησης είναι πάρα πολλοί που βρίσκουν μια δουλειά, την οποία απασχολούνται και μετά αφού τελειώσει η πρακτική άσκηση. Βέβαια υπάρχει ένα ζήτημα, του πόσο επίκαιρη είναι η ειδικότητα, για πχ υπάρχουν ειδικότητες όπως η ειδικότητα των Διανομέων που ήταν όταν λειτούργησε, αμέσως μετά όλοι οι απόφοιτοι βρήκαν δουλειά στο Ταχυδρομείο. Έγινε ένας διαγωνισμός και απορροφήθηκαν όλοι. Υπάρχουν άλλες ειδικότητες που δεν έχουν απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας, τόσο μεγάλη και έχουμε λιγότερο δυνατά αποτελέσματα. »

17. Αν ναι, κατά πόσο η θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων σας με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας στηρίζεται βάσει των ειδικοτήτων που παρακολούθησαν στο ΙΕΚ;

«Οι ειδικότητες έχουν πάρα πολύ μεγάλο ρόλο. Το δυστύχημα είναι ότι υπάρχουν ειδικότητες που θα μπορούσαν να δώσουν και διέξοδο στην σημερινή κατάσταση και να έχουν απορροφητικότητα στις οποίες δεν υπάρχει ενδιαφέρον από την πλευρά των υποψήφιων καταρτιζόμενων. Παράδειγμα ο τεχνικός ασανσέρ, πολύ καλή ειδικότητα, δεν υπάρχει άλλη βαθμίδα που να δίνει αυτές τις ειδικότητες πέρα από τα Πολυτεχνεία κλπ. Δεν ενδιαφέρει κάποιον να κάνει τέτοιες σπουδές για να γίνει συντηρητής ασανσέρ. Παρόλα αυτά όταν την προκηρύξαμε δεν είχαμε τόσο κόσμο. Τελευταία είχαμε προκηρύξει την ειδικότητα αμπελουργίας και οινοποιίας που η περιοχή μας έχει τεράστιες δυνατότητες να απασχολήσει κόσμο, δεν υπήρξε το αναμενόμενο ενδιαφέρον από τους υποψήφιους. Έχει να κάνει με το ποιες ειδικότητες λειτούργησαν, αν οι ειδικότητες που λειτούργησαν, ήταν εναρμονισμένες με την αγορά εργασίας, είχαν επιτυχία. Υπάρχουν ειδικότητες οι οποίες δεν ήταν εναρμονισμένες με την αγορά εργασίας που όμως τις ζητούσε πάρα πολύ ο κόσμος να τις παρακολουθήσει και λειτούργησαν, με ανάλογα αποτελέσματα στην απορροφητικότητα. »

Διάφορα άλλα...

18. Έχει επηρεαστεί το ΙΕΚ Τρίπολης από την οικονομική κρίση; Τόσο όσον αφορά την χρηματοδότηση από την Πολιτεία όσο και από τους εκπαιδευόμενους;

«Λοιπόν έχουμε αυτό που βιώνει η χώρα, τα δύο τελευταία χρόνια, εμείς το έχουμε βιώσει εις το πολλαπλούν. Δηλαδή ο ΟΕΕΚ ο οποίος είχε στην ευθύνη του τα ΙΕΚ καταργήθηκε τον Δεκέμβρη του 2010. Ακολούθως τα λειτουργικά έξοδα των ΙΕΚ τα διαχειρίστηκε το ΙΔΕΚΕ, το οποίο και αυτό απορροφήθηκε και συγχωνεύθηκε μαζί με το Ίδρυμα Νεότητας και έγινε τώρα το ΙΝΕΔΙΒΙΜ. Είχαμε μια δυνατότητα

οικονομικής διαχείρισης επί ΟΕΕΚ. Υπήρχε ένας λογαριασμός όπου το ΙΕΚ κάλυπτε τις ανάγκες του. Αυτό άλλαξε, περάσαμε σε μια φάση η οικονομική δυσκολία, μας έχει κάνει να μην ψωνίζουμε τα απαραίτητα είδη, που υπάρχουν γιατί όταν είσαι σε μια μεγάλη πόλη με ένα ανώνυμο προμηθευτή, τα πράγματα είναι εύκολα. Στην μικρή επαρχιακή πόλη και οι προμηθευτές είναι μετρημένοι, οι καθημερινοί άνθρωποι που συναντάμε κοντά μας, όταν έχει η Υπηρεσία να τους πληρώσει 6 ή 8 μήνες, εξαντλεί ο Διευθυντής ή οι υπάλληλοι του ΙΕΚ το πρόσωπο που έχουν στο να κάνουν κάποιες αγορές αλλά από ένα σημείο και μετά γίνεται πολύ δύσκολη η κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του ΙΕΚ. »

19. Θεωρείτε πως η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες;

«Βέβαια είναι αυτό που λέμε διαρθρωτική αλλαγή στην οικονομία. Περνάει από τέτοιες μορφές κατάρτισης. Οπότε αν γίνει μια σωστή και πλατιά κίνηση για την κατάρτιση, η οποία γίνεται. Να σας αναφέρω ότι υπάρχει ένα πρόγραμμα επιδότησης 14.000 ατόμων κάθε χρόνο τα οποία είτε φοιτούν σε ιδιωτικά ΙΕΚ είτε σε δημόσια ΙΕΚ με το ποσό των διδάκτρων του δημοσίου ΙΕΚ. Το ΙΕΚ έχει δίδακτρα, έχει κάθε εξαμήνο 367 ευρώ συμμετοχή του εκπαιδευόμενου. Όντως υπάρχει μια δυσκολία, στο να καταβάλλει κάποιος τα χρήματα, έγκαιρα. Υπάρχουν τέτοιες δυσκολίες αλλά, αυτό το πρόγραμμα που λέγεται voucher με την ολοκλήρωση, δύο εξαμήνων, επιστρέφει τα χρήματα που έχουν καταβάλλει οι εκπαιδευόμενοι. Η ιδέα είναι αυτή. Εφόσον κυλήσει και γίνει και πιο πολύ γνωστό, να ξέρει ο άλλος ότι δεν θα είναι δαπανηρό το να παρακολουθήσει τις σπουδές στο ΙΕΚ, πιστεύουμε ότι θα δώσει μεγαλύτερη ώθηση. Σίγουρα είναι μια δυνατότητα και μάλιστα σε περιφερειακό επίπεδο να μπορέσει να δώσει ισχυρή κατεύθυνση για την απασχολησιμότητα. »

20. Ποιες είναι οι προσδοκίες σας από την Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης, ως Διευθυντής του ΙΕΚ Τρίπολης;

«Εμείς περιμένουμε πάρα πολλά. Δηλαδή οι προσδοκίες μας από την Επιτροπή η οποία θα λειτουργήσει από 1^η Ιουλίου, τα ΙΕΚ θα περάσουν στην Επιτροπή. Οι προσδοκίες μας είναι πολύ μεγάλες σε δύο επίπεδα. Το ένα το επίπεδο έχει να κάνει με την ίδια την Επιτροπή και το πώς θα μπορέσουμε να συνεργαστούμε για να έχουμε, να επιλέξουμε καταρχήν ειδικότητες που να είναι στις πραγματικές ανάγκες και της Περιφέρειας. Οπότε να έχει επιτυχία η προσπάθεια του ΙΕΚ να υπάρχουν εκπαιδευόμενοι στο ΙΕΚ και να απορροφώνται στην αγορά εργασίας. Το δεύτερο είναι ο καλύτερος συντονισμός των ΙΕΚ της Περιφέρειας. Σε κάθε νομό υπάρχει ένα ΙΕΚ, δεν είμαστε συντονισμένοι. Δηλαδή δεν υπάρχει κάποιος φορέας σε περιφερειακό επίπεδο να συντονίζει την δράση των ΙΕΚ, να κατανέμει τις ειδικότητες... Σε περιφερειακό επίπεδο σε συνεργασία με αυτή την Επιτροπή πιστεύουμε ότι θα μπορέσει να βοηθήσει, να έχουμε μια πιο καλή περιφερειακή συγκρότηση, να έχουμε συνεργασία και τα ΙΕΚ μεταξύ μας και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση δεύτερου βαθμού και επίσης να λύσει το θέμα με τα οικονομικά. Δηλαδή κάποιος παράγοντας που είναι πολύ πιο κοντά στην Περιφέρεια, να διαχειρίζεται το οικονομικό μέρος, έτσι ώστε οι τρέχουσες ανάγκες να μπορούν να καλύπτονται στον βαθμό που πρέπει.»

21. Ποιες είναι οι σχέσεις σας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Επιμελητήριο, ΟΑΕΔ) Υπάρχει συνεργασία;

«Έχουμε σχέσεις. Δηλαδή με τον Δήμο έχουμε σχέσεις, με την Επιτροπή που διαχειρίζεται τα οικονομικά των Σχολείων. Είναι πάρα πολύ καλές οι σχέσεις μας. Με γενικότερα όμως την Δημοτική Αρχή σαν λειτουργία μας, δεν έχουμε κάποιες σχέσεις λόγω της σχέσης εργασίας μας. Δηλαδή εμείς έχουμε απευθείας σχέση με το Υπουργείο Παιδείας, την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης. Δεν μεσολαβούν κάποιες άλλες Επιτροπές από τις δημοτικές που να έχουν να κάνουν με το ΙΕΚ. Με τις υπόλοιπες δομές Εκπαίδευσης, ας πούμε Τεχνική Εκπαίδευση που έχουμε εδώ, έχουμε πάρα πολύ καλή σχέση. Χρησιμοποιούμε τα εργαστήρια τους, του Εργαστηριακού Κέντρου της Τρίπολης. Έχουμε πάρα πολύ καλή συνεργασία με τον Διευθυντή και τους εκάστοτε Διευθυντές του. Επίσης με το Εργατικό Κέντρο και με το Επιμελητήριο, έχουμε πάρα πολύ καλή συνεργασία τόσο στα πλαίσια επιλογής ειδικοτήτων της Επιτροπής (που σας περιέγραφα σε προηγούμενη ερώτηση) όσο και στην φάση των πιστοποιήσεων γιατί οι σπουδές των ΙΕΚ δεν είναι σπουδές που ολοκληρώνονται στο ΙΕΚ και το ΙΕΚ δίνει ένα πτυχίο το οποίο είναι το τελικό. Δίνεται πιστοποίηση από το ΙΕΚ. Υπάρχει ένας φορέας τώρα ονομάζεται ΕΟΠΠΕΠ, ο οποίος είναι ο νέος φορέας πιστοποίησης όλων των πιστοποιήσεων της χώρας, ο οποίος κατά τακτά χρονικά διαστήματα να διενεργεί διαγωνισμούς σε θεωρητικό επίπεδο και σε πρακτικό επίπεδο και στην πιστοποίηση. Με βάση αυτή την πιστοποίηση εντάσσεται ο απόφοιτος του ΙΕΚ στην αγορά εργασίας. Για να μπορέσει να γίνει αυτή η πιστοποίηση είναι απαραίτητη η συνεργασία αυτών των δύο φορέων οι οποίοι συμμετέχουν κατά 1/3. Δηλαδή 1/3 το ΙΕΚ, 1/3 τα ΙΕΚ της Περιφέρειας που συγκροτούνται σε μια Περιφερειακή Επιτροπή Πιστοποίησης, 1/3 τα Εργατικά Κέντρα, 1/3 το Επιμελητήριο. Ο καθένας από τους τρεις αυτούς παράγοντες είναι υποχρεωμένος να βρει εξεταστές και να τρέξει μια διαδικασία η οποία δεν είναι καθόλου εύκολη. Αν δεν υπήρχε αυτή η συγκρότηση θα ήταν πολύ δύσκολο να γίνει. Με τον ΟΑΕΔ, δεν έχουμε καμία επαφή. Δεν έχει ΙΕΚ ο ΟΑΕΔ, έχει σχολή μαθητείας. Η Σχολή Μαθητείας, οι απόφοιτοι της οποίας μπορεί να φοιτήσουν σε εμάς, αλλά οργανική σχέση με τον ΟΑΕΔ δεν έχουμε. Σε τοπικό επίπεδο επειδή ο ΟΑΕΔ δεν έχει ΙΕΚ, δεν έχει γίνει αντιληπτό πως διασυνδέονται τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης με τον ΟΑΕΔ. Σε άλλες περιοχές που υπάρχουν ΙΕΚ και του ΟΑΕΔ, υπάρχει μια διαφορετική αντίληψη. Εμείς όταν τελειώσει ο εκπαιδευόμενος τις βασικές του σπουδές στο ΙΕΚ, η επόμενη κίνηση του και με βάση τι μπορούμε να του δώσουμε από εδώ, είναι να αναζητήσει τον τρόπο που θα πάρει άδεια άσκησης επαγγέλματος. Για να πάρει άδεια άσκησης επαγγέλματος εξαρτάται τι θέλει, τι απαιτήσεις υπάρχουν στον αντίστοιχο νόμο. Χρειάζεται μια προϋπηρεσία, η οποία ποικίλλει ανάλογα του ποιοι είναι οι υποψήφιοι. Για παράδειγμα οι υποψήφιοι εκπαιδευτές αυτοκινήτων θέλουν 5μηνη, οι νοσηλευτές 4μηνη, 6μηνη, άλλες ειδικότητες είναι τόσο ισχυρά τα Επιμελητήρια τους που έχουν κρατήσει τους αποφοίτους του ΙΕΚ χαμηλά., όπως είναι για τα οικονομικά που τους κρατάνε 8 χρόνια τους αποφοίτους του ΙΕΚ για να τους δώσουν κάποια άδεια. Το θέμα είναι ότι ανάλογα με το πόσο κλειστό ή ανοικτό είναι ένα επάγγελμα. Ο απόφοιτος μας τυχαίνει καλύτερης ή χειρότερης μεταχείρισης ανάλογα με τους φορείς στους οποίους απευθύνεται. Είναι σπάνιο όμως όταν τελειώνει να πηγαίνει στον ΟΑΕΔ. Συνήθως πηγαίνουν στις κατευθύνσεις που είναι το επαγγελματικό τους εφόδιο. »

22. Μέχρις στιγμής ποια είναι η πιο ευχάριστη και η πιο δυσάρεστη στιγμή σας ως Διευθυντής του ΙΕΚ Τρίπολης; Έχετε βρεθεί ποτέ σε περίπτωση

να μην «τρέξετε» κάποια ειδικότητα λόγω μικρής συμμετοχής στην συγκεκριμένη ειδικότητα;

«Γενικά είναι καλές οι στιγμές. Το ΙΕΚ είναι μια καλή υπηρεσία, είναι ένας καλός φορέας. Οι σπουδαστές είναι γενικά άτομα συνειδητοποιημένα, έχουν δηλαδή ξεπεράσει την σχολική ηλικία και αναζητούν κάτι όταν έρχονται, οπότε δεν υπάρχουν ιδιαίτερα προβλήματα. Αυτό που με στεναχωρεί είναι ότι δεν έχουμε την δυνατότητα να επιλέξουμε κάποιες ειδικότητες που εμείς θέλουμε, γιατί τον τελευταίο καιρό κάναμε, 20 προτάσεις για τις ειδικότητες που θέλαμε και είχαμε ειδικότητες που δεν ήταν στις πρώτες μας προτεραιότητες. Επίσης η οικονομική δυσκολία, η οποία δεν μας αφήνει να κάνουμε και κάποια κίνηση που να πιο καλή χρησιμεύει περισσότερο. Μια καλή στιγμή ήταν η περσινή επίσκεψη των εκπαιδευόμενων, των τεχνικών φυσικού αερίου, στις εγκαταστάσεις της ΘΕΣΒΑ στην Ρεβινθούσα όπου εκεί δώσαμε το στίγμα μας ότι υπάρχουμε σε αυτό τον τομέα, και είδαν και κάτι διαφορετικό σε σχέση με την αντίστοιχη τρέχουσα αλλά γενικά δεν έχει δυσάρεστες στιγμές. Είναι μια καλή λειτουργία.»

23. Υπάρχει επικοινωνία με τους απόφοιτους του ΙΕΚ ; Υπάρχουν δράσεις συμβουλευτικής κατάρτισης και συμβουλευτικού προσανατολισμού από το ΙΕΚ;

«Στο πλαίσιο της λειτουργίας, υπάρχουν δύο επίπεδα. Το ένα είναι όταν κάποιος έρχεται να ρωτήσει για το ποιες ειδικότητες υπάρχουν, τι είναι αυτές οι ειδικότητες κλπ. Σε αυτή την φάση οι συνάδελφοι οι οποίοι είναι στην Γραμματεία, προσπαθούν να δώσουν όσο περισσότερες εξηγήσεις μπορούν και κατευθύνσεις ανάλογα με το πώς βλέπουν τον υποψήφιο που έρχεται να ζητήσει κάτι. Σε γενικότερα επίπεδα, προσπαθούμε και από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να κάνουμε γνωστό ότι μπορεί να γίνει, να προσελκύσουμε ένα κόσμο να έρθει στην εκπαιδευτική δομή την δική μας. Τώρα όταν πλησιάζουν προς το τέλος των σπουδών τους, επίσης η Γραμματεία τους κατευθύνει στα επαγγελματικά δικαιώματα που έχουν τελειώνοντας και που θα αποκτήσουν πιστοποιούμενοι. Σε αυτό το επίπεδο κινούμαστε, πιστεύουμε ότι θα ήταν καλό να έχουμε ένα Γραφείο Διασύνδεσης, αλλά με τον αριθμό, των εκπαιδευόμενων που έχουμε μέχρι τώρα δεν είναι κάτι απαραίτητο. Αν φτάσουμε κάποια στιγμή να έχουμε 500 εκπαιδευόμενους τότε σίγουρα θα θέλουμε καλύτερες δομές. Στην συγκεκριμένη φάση όμως, ανταποκρίνεται δηλαδή η Γραμματεία, το έχουμε στις απαιτήσεις.»

Γ) Συνέντευξη με τον Διευθυντή του ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η συνέντευξη με τον Διευθυντή του ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ Περιφέρειας Πελοποννήσου κ. Αθανάσιο Παπαδολιά, πραγματοποιήθηκε στο γραφείο του Διευθυντή στην Τρίπολη Αρκαδίας την Τρίτη 13 Μαρτίου 2012.

Ερωτήσεις για συνέντευξη

Γενικά

- 1. Μιλήστε μας για το χρονικό ίδρυσης και την ιστορική διαδρομή του ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ στην Τρίπολη; (Πότε ιδρύθηκε κλπ)**

«Το ΚΕΚ ιδρύθηκε το 1995. Δύο χρόνια πριν λειτούργησε ως ΙΝΕ, εδώ στην Τρίπολη. Αποτελεί παράρτημα, του Ινστιτούτου Εργασίας, το οποίο έχει έδρα την Αθήνα και διαρθρώνεται σε 13 Περιφερειακά σε όλη την χώρα. Ο στόχος του ΙΝΕ, είναι η στήριξη των συνδικαλιστών στην Περιφέρεια. Μέσω της συνδικαλιστικής εκπαίδευσης αλλά και τεκμηρίωσης και θέσεων, και η κατάρτιση των ανέργων όπως εκφράζεται μέσα από την ίδρυση του ΚΕΚ. »

- 2. Ποια είναι μέχρι σήμερα η εκπαιδευτική-επαγγελματική σας διαδρομή;**

«Έχω σπουδάσει Κοινωνική Ανθρωπολογία. Από εκεί και μετά έχω ασχοληθεί αρκετά, τα υπόλοιπα 15-16 χρόνια με την Εκπαίδευση Ενηλίκων. Είμαι στον χώρο της Εκπαίδευσης, οργανώνοντας προγράμματα κατάρτισης, διδάσκοντας σε προγράμματα κατάρτισης, αλλά και σε ευρύτερα προγράμματα Δια Βίου Μάθησης και πάσης φύσεως προγράμματα που αφορούν ενήλικες. Ταυτόχρονα είμαι και εκπαιδευόμενος, αυτή την στιγμή, ως φοιτητής του Ανοικτού Πανεπιστημίου, στο Τμήμα Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Επίσης παρακολουθώ οποιοδήποτε πρόγραμμα αφορά την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών που γίνεται στην περιοχή μας.»

- 3. Πόσο καιρό είσαστε Διευθυντής στο ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ;**

«Εδώ στην Πελοπόννησο είμαι από το 1998. Οπότε την θέση την έχω από το 2000.»

- 4. Σε ποια και σε πόσα θεματικά πεδία είναι πιστοποιημένο το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ; Ποια θεματικά πεδία έχουν διαχρονικά την μεγαλύτερη ζήτηση;**

«Το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ της Περιφέρειας Πελοποννήσου, λόγω της ιδιαιτερότητας του, είναι ΚΕΚ Κοινωνικού Εταίρου, είναι πιστοποιημένο σε όλα τα θεματικά πεδία χωρίς εξαίρεση.

Από ότι φαίνεται, την μεγαλύτερη ζήτηση έχουν τα προγράμματα Πληροφορικής και κυρίως τα προγράμματα Πληροφορικής με πιστοποίηση. Αυτό είναι κάτι καινούργιο, γίνεται τα τελευταία χρόνια. Μπορεί να έρθει ο άνεργος να παρακολουθήσει, μέσα από ένα πρόγραμμα 100 ωρών και αμέσως μετά να δώσει εξετάσεις για να πάρει ένα πιστοποιητικό, αναγνωρισμένο από το Ελληνικό Κράτος, έχοντας το επίδομα του και χωρίς να πληρώσει συμμετοχή στις εξετάσεις. Για αυτά τα δύο πράγματα που του παρέχει, αυτά τα προγράμματα Πληροφορικής είναι τα πιο διαδεδομένα, όσον αφορά την ζήτηση. »

5. Μέχρι σήμερα πόσοι εκπαιδευόμενοι έχουν καταρτιστεί από το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ από την ίδρυση του τελευταίου;

«Αυτό τώρα, δεν το έχουμε δει. Μέχρι και το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης είχαμε κοντά στα 1000 άτομα. Δεν το έχουμε δει αναλυτικά, πόσος κόσμος έχει περάσει. Από εκεί και μετά, έχουν γίνει πολλά προγράμματα στα πλαίσια της Δια Βίου. Αθροιστικά δεν το ξέρω... Σίγουρα υπάρχουν 1000 άτομα.»

6. Ποιο φύλο εκπροσωπείται και ποιες κοινωνικές ομάδες εκπροσωπούνται διαχρονικά περισσότερο στο ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ (πχ. Άνεργοι, άγαμες μητέρες, μετανάστες κλπ);

«Στα προγράμματα κατάρτισης ανέργων που έχουμε κάνει, εννοείται ότι η ομάδα η οποία είναι κυρίαρχη είναι οι άνεργοι. Από εκεί και μετά αν μιλάμε για ευάλωτες ομάδες που συμμετέχουν σε πρόγραμμα, υπάρχουν και οι μακροχρόνια άνεργοι, οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, τα Άτομα με Αναπηρία, τα άτομα από απομακρυσμένες ορεινές περιοχές. Το κοινό τους στοιχείο βέβαια είναι ότι είναι άνεργοι. Κυρίως οι ηλικίες που έρχονται σε εμάς είναι νέα άτομα έως 30 ετών, το μεγαλύτερο ποσοστό. Χωρίς βέβαια να παραβλέπουμε το γεγονός ότι μιλάμε για ανέργους, εμπλέκονται εδώ οι ειδικές κοινωνικές ομάδες, σε κάθε πρόγραμμα. »

Φετινή εκπαιδευτική σεζόν

7. Πόσοι περίπου εκπαιδευόμενοι καταρτίζονται ή αναμένονται να έχουν καταρτιστεί την τρέχουσα εκπαιδευτική περίοδο; (Μέχρι το τέλος του 2011 ή και του 2012 αν υπάρχει η δυνατότητα να απαντηθεί κάτι τέτοιο)

«Αυτή την στιγμή εμείς δεν υλοποιούμε προγράμματα κατάρτισης ανέργων. Έχουμε πάρει κάποια προγράμματα, λόγω άλλων εξελίξεων, αυτά πάνε πιο πίσω. Αν υλοποιηθούν όλα τα προγράμματα που υπολογίζουμε μέχρι φέτος, στο τέλος του 2012 θα έχουμε καταρτίσει 80 άτομα. »

8. Ποια προγράμματα κατάρτισης υλοποιούνται ή αναμένεται να έχουν υλοποιηθεί την τρέχουσα εκπαιδευτική περίοδο;

«Όσον αφορά τις ειδικότητες, είναι προγράμματα Πληροφορικής ως επί το πλείστον. Είναι αυτά τα προγράμματα που περιγράψαμε και προηγουμένως, προγράμματα Πληροφορικής με πιστοποίηση. »

9. Διακρίνετε μέχρι στιγμής αν υπάρχει έμφυλη τάση ανάμεσα στα προγράμματα κατάρτισης; Δηλαδή υπάρχουν προγράμματα κατάρτισης που αρέσουν περισσότερο πχ στις γυναίκες; Ανεξάρτητα βέβαια από την ομάδα-στόχο που απευθύνεται το εκάστοτε πρόγραμμα κατάρτισης

«Η κατάρτιση στην χώρα μας και πέρα από το τι συμβαίνει σε εμάς, η εικόνα που έχω και από ό, τι γίνεται γύρω μας, γυναικοκρατείται και λόγω των ποσοστώσεων που επιβάλλει το ΕΣΠΑ και τα προηγούμενα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, και λόγω του συστήματος επιλογής από τον ΟΑΕΔ των ενδιαφερόμενων για κάθε πρόγραμμα, συνήθως υπάρχει μεγάλο ποσοστό γυναικών, με αποτέλεσμα και με την έναρξη του προγράμματος το ποσοστό των γυναικών σε προγράμματα που δεν θα περίμενε κανείς ότι ενδιαφέρουν τις γυναίκες, το ποσοστό των γυναικών είναι πολύ μεγάλο. Μπορεί να αγγίζει και το 80-90%, έστω κι αν το πρόγραμμα είναι τεχνίτες-οικοδομωκτίστες. Δεν σας μιλάω μόνο για προγράμματα που είναι του Ινστιτούτου Εργασίας αλλά είναι προγράμματα που υλοποιούνται στην Πελοπόννησο γενικότερα. »

10. Με πόσους εκπαιδευτές συνεργάζεστε; Και με ποια προσόντα επιλέγονται οι εκπαιδευτές σας; Βάσει της πιστοποίησης τους από το ΕΚΕΠΙΣ;

« Εμείς είμαστε υποχρεωμένοι λόγω του θεσμικού πλαισίου να συνεργαζόμαστε με εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν πάρει πιστοποίηση, ανήκουν στο Μητρώο Β' του παλιού ΕΚΕΠΙΣ. Μας δίνουν ένα ποσοστό την δυνατότητα να συμμετέχουν εκπαιδευτές που είναι στο εισαγωγικό Μητρώο του παλιού ΕΚΕΠΙΣ. Οι εκπαιδευτές συνήθως για ειδικότητες που έχουμε συνεργαστεί σε παλιά προγράμματα, συνεργαζόμαστε με τους παλιούς εκπαιδευτές με την προσθήκη κάποιων καινούργιων. Βέβαια στον βαθμό που δεν περπατάει το θέμα της πιστοποίησης, ουσιαστικά καινούριοι δεν υπάρχουν. »

11. Ποιες είναι οι επικρατέστερες εκπαιδευτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται κατά την διάρκεια των εκπαιδευτικών συναντήσεων;

«Υπάρχει διαφοροποίηση ανάλογα με το πώς υλοποιείται το κάθε πρόγραμμα, αλλά η φιλοσοφία του φορέα μας σχετίζεται με την συμμετοχική εκπαίδευση, οπότε στόχος μας είναι οι εκπαιδευτές που έρχονται σε εμάς για να εργαστούν, να γνωρίζουν πολύ καλά και να εφαρμόζουν τις ενεργητικές διδακτικές τεχνικές, κάτι το οποίο έχει εμφανίσει βελτίωση μετά το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ το 2006-7. Βέβαια και πριν ξεκινήσει το πρόγραμμα, είχαν γίνει μίνι προγράμματα εκπαίδευσης από εμάς, ώστε οι εκπαιδευτές να εφαρμόσουν πραγματικά συμμετοχικές τεχνικές γιατί θεωρούμε ότι μόνο με αυτές μπορεί να έχει επιτυχία ένα πρόγραμμα κατάρτισης. Η εισήγηση ως μονόδρομος και ως διδακτική τεχνική εκπαίδευσης πιστεύουμε ότι είναι αποτυχημένη. Αυτό δεν σημαίνει ότι η εισήγηση δεν χρειάζεται. Η εισήγηση είναι απαραίτητη, αλλά με μέτρο και τοποθετείται (???) και βέβαια παισιώνεται από συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές. »

**Τα προγράμματα σπουδών των ειδικοτήτων του ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ
Τρίπολης**

12. Τα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης στηρίζονται βάσει της τοπικής οικονομίας; των τοπικών αναγκών απασχόλησης;

«Ναι. Αυτό είναι σχετικό, από την στιγμή που τις ειδικότητες τις βγάζει το Υπουργείο, βασιζόμενο σε κάποια γενικότερη διάγνωση αναγκών που έχει κάνει. Άρα θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι ένα θέμα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε ότι τις ειδικότητες δεν τις προτείνουμε εμείς. Τις προτείνει το Υπουργείο και εμείς μπορούμε να κάνουμε μια εξειδίκευση ανάλογα με την περιοχή του ο καθένας, με βάση την διάγνωση αναγκών που κάνουμε εμείς. Άρα λοιπόν ο βαθμός επηρεασμού της κατάστασης είναι μικρότερος σε σχέση με αυτό που θα θέλαμε. Ο τίτλος προγράμματος είναι προδιαγεγραμμένος. Εμείς μπορούμε μόνο να κάνουμε μια εξειδίκευση. »

13. Μπορείτε να μας εξηγήσετε την θεσμική διαδικασία από όπου η διάγνωση των τοπικών αναγκών απασχόλησης οδηγεί στα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης, που διδάσκονται στο ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ;

«Σε κάθε περίπτωση όταν υπάρχει, όταν έχει βγει μια προκήρυξη, στην οποία συμμετέχουμε για να υποβάλλουμε προτάσεις για τα προγράμματα κατάρτισης, η διαδικασία που ακολουθούμε είναι πρώτα να δούμε αν η περιοχή το αντέχει το πρόγραμμα. Αν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι γι' αυτό το πρόγραμμα, και αν μπορεί να συνδεθεί με τις επιχειρήσεις της περιοχής. Άρα διάγνωση των αναγκών θα κάνουμε. Οπότε σύνδεση υπάρχει μέσα από την δυνατότητα που μας δίνεται να εξειδικεύσουμε το πρόγραμμα. Η οποία βέβαια διάγνωση αναγκών θα συνεχιστεί και κατά την υλοποίηση του προγράμματος, κατά την έναρξη του προγράμματος στην φάση πριν μάλλον και κατά την έναρξη, όπου θα πρέπει πλέον να δεις την διάγνωση των αναγκών της ομάδας που έχεις μπροστά σου προκειμένου να εξειδικεύσεις ακόμα περισσότερο το πρόγραμμα στις ανάγκες τους. »

14. Στα προγράμματα σπουδών προβλέπονται πρακτικές ασκήσεις σε ανάλογους φορείς;

«Υπάρχει η πρακτική άσκηση, η δυνατότητα πρακτικής άσκησης η οποία είναι ένα μεγάλο κομμάτι του προγράμματος. Κάθε πρόγραμμα με εξαίρεση ίσως της Πληροφορικής, είμαστε υποχρεωμένοι να έχουμε συνάψει συμφωνίες με επιχειρήσεις όπου οι καταρτιζόμενοι θα έχουν να κάνουν το κομμάτι της πρακτικής τους. Αυτό με το ΕΣΠΑ και ήδη με το τέλος του Γ' ΚΠΣ έχει ενταθεί όσες προκηρύξεις βγήκαν, προέβλεπαν και την υποχρεωτική απασχόληση ενός μέρους των εκπαιδευομένων. Άρα λοιπόν σήμερα μιλάμε για προγράμματα που υποχρεωτικά θα πρέπει να έχεις συνάψει κάποια συμφωνητικά συνεργασίας όπου οι καταρτιζόμενοι θα πάνε να κάνουν το πρακτικό τους κομμάτι, και αμέσως μετά το τέλος της πρακτικής άσκησης, ένα μίνιμουμ από αυτούς, από το πρόγραμμα κάθε φορά, θα πρέπει να εργαστούν ένα δίμηνο (ή τρίμηνο???) με κανονική σύμβαση, με ασφάλιση κάθε φορά.»

Η διασύνδεση με την αγορά εργασίας

15. Θεωρείτε μέχρι στιγμής ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των προγραμμάτων κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας;

«Τα προγράμματα κατάρτισης από μόνα τους, σαφώς δεν μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας. Όταν έχεις ένα πρόγραμμα το οποίο το συνδέεις με επιχειρήσεις, πάνε οι εκπαιδευόμενοι να κάνουν την πρακτική τους άσκηση, υπάρχει κάποια σχέση με τον επιχειρηματία και η επιχείρηση δεν πάει καλά, είναι ότι δεν χρειάζεται να προσλάβει επιπλέον προσωπικό, τότε δεν μπορούμε να πούμε ότι προάγουν προς την κατεύθυνση της μείωσης της ανεργίας. Σε μία οικονομία η οποία αναπτύσσεται και δημιουργεί θέσεις απασχόλησης, τα προγράμματα μπορούν να παίξουν μεγαλύτερο ρόλο. Στον βαθμό που ένας άνεργος μπορεί να εξειδικευτεί και να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς. Αυτό γινόταν μέχρι πρόσφατα, όπου οι επιχειρήσεις είχαν την δυνατότητα να προσλάβουν. Υπήρχαν πολλοί εκπαιδευόμενοι-καταρτιζόμενοι δικοί μας οι οποίοι τελείωναν κάποια προγράμματα, μέσω της διαδικασίας προώθησης που κάναμε αλλά και μέσω προσωπικών επιλογών, έβρισκαν απασχόληση σε επιχειρήσεις στο αντικείμενο του προγράμματος κατάρτισης. Σήμερα όμως που οι επιχειρήσεις δεν προσλαμβάνουν πλέον, ίσα-ίσα απολύουν, τα προγράμματα κατάρτισης μικρό ρόλο θεωρώ ότι μπορούν να παίξουν σε αυτή την κατεύθυνση παρά μόνο αν πρόκειται για αντικείμενα τα οποία θα αναπτυχθούν και θα έχουν ζήτηση, αμέσως μετά το πέρας της κρίσης την περίοδο που η χώρα μας θα βρεθεί σε τροχιά ανάπτυξης. »

16. Έχετε εικόνα για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων από τα προγράμματα κατάρτισης που έχετε υλοποιήσει μέχρι στιγμής; Διαβλέπετε πχ αν υπάρχει θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων σας με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας;

«Στην Ελλάδα προ κρίσης άνθρωποι που ήθελαν να εργαστούν συνήθως υπήρχε σύνδεση και μπορούσαν να βρουν μια δουλειά στο αντικείμενο που τελείωσαν στο πρόγραμμα. Και λέω άτομα που ήθελαν να εργαστούν γιατί ενώ ξεκινάει ένα πρόγραμμα με 20 άτομα τα οποία όλα διακαώς θέλουν να εργαστούν, στο τέλος όταν φτάνουν στο δια ταύτα, και οι επιχειρήσεις ζητάνε κόσμο, πολύ μικρό μέρος από αυτούς ενδιαφέρονται τελικά να εργαστεί. Πάντως από αυτούς που πραγματικά ενδιαφέρονταν να εργαστούν οι περισσότεροι έβρισκαν δουλειά. Αυτό ίσχυε για την Ελλάδα της προ κρίσης.

Για την Ελλάδα της κρίσης, επειδή δεν έχουμε υλοποιήσει άμεσα πρόγραμμα κατάρτισης ώστε να δούμε τι γίνεται, πάντως από την εικόνα που έχω από τα υπόλοιπα προγράμματα, είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί αυτή η σύνδεση και τα παιδιά να τελειώσουν ένα πρόγραμμα για να απασχοληθούν κάπου. Οι επιχειρήσεις οι οποίες δίνουν θέση για πρακτική άσκηση, αυτή την στιγμή μειώνουν προσωπικό. Άρα λοιπόν δεν μπορούν να μπουν σε διαδικασία πρόσληψης νέων. »

17. Αν ναι, κατά πόσο η θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των αποφοίτων σας με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας στηρίζεται βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στο ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ;

«Επαναλαμβάνω ότι άνθρωποι οι οποίοι ήρθαν εδώ να πάρουν ένα πτυχίο στους Υπολογιστές και το ήθελαν πραγματικά, το πήραν και το χρησιμοποίησαν

επαγγελματικά. Ήταν ένα προσόν που τους έλειπε και σε αυτό βασίστηκαν και πήραν μια θέση στην αγορά εργασίας, σε θέσεις υπάλληλοι γραφείου, υπολογιστές κλπ. »

Άλλα...

18. Έχει επηρεαστεί το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ από την οικονομική κρίση; Τόσο όσον αφορά την χρηματοδότηση από την Πολιτεία όσο και από τους εκπαιδευόμενους;

«Στην περίοδο της κρίσης δεν είχαμε υλοποιήσει προγράμματα κατάρτισης (???). Τα προγράμματα που υλοποιούμε τώρα είναι για εργαζόμενους, στα πλαίσια της Δια Βίου. Το ΚΕΚ είχε λόγω της κατάστασης, είχαν καθυστερήσει πολύ να εγκριθούν προγράμματα, όλα τα ΚΕΚ της χώρας είχαν ένα οικονομικό πρόβλημα. Δηλαδή προτάσεις που είχαμε υποβάλλει το 2009, άρχισαν να εγκρίνονται μόλις το 2011 το στο τέλος. Οπότε πέρασαν δύο χρόνια κενά, δεν είχαμε προγράμματα κατάρτισης, και όταν ένα ΚΕΚ δεν υλοποιεί προγράμματα, σαφώς έχει οικονομικό πρόβλημα. Εμείς επειδή σαν Ινστιτούτο Εργασίας είχαμε κάποια προγράμματα στο πλαίσιο της Δια Βίου και έχουμε αρκετές άλλες δράσεις, προγράμματα απασχόλησης δεν είχαμε κάποια ιδιαίτερα. »

19. Θεωρείτε πως η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες;

«Η Δια Βίου Μάθηση είναι όπλο που μπορεί να κάνει πολλά πράγματα. Καταρχήν να μας κάνει καλύτερους ανθρώπους και στο φινάλε να μας κάνει καλύτερους εργαζόμενους. Αλλά πέρα από αυτό θα πρέπει να δούμε τις αναπτυξιακές συνθήκες της χώρας, ώστε να μπορούν αυτοί οι άνθρωποι που επιμορφώνονται, που καταρτίζονται, που εκπαιδεύονται, εφόσον το επιθυμούν να βρουν την θέση τους στην αγορά εργασίας. Γιατί χωρίς ανάπτυξη, η Δια Βίου Μάθηση δεν μπορεί να παίξει ρόλο, στην έξοδο της χώρας από την κρίση. »

20. Ποιες είναι οι προσδοκίες σας από την Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης, ως Διευθυντής του ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ;

«Το γεγονός ότι με τον καινούριο Νόμο της Δια Βίου, αποκεντρώνονται μια σειρά από ζητήματα, που είναι από την αρμοδιότητα του Υπουργείου ουσιαστικά και τα δίνει στην Αυτοδιοίκηση, αυτό είναι θετικό. Γιατί πλέον οι αποφάσεις δεν θα είναι αθηνοκεντρικές, θα μπορούν να είναι πιο κοντά στα πράγματα και μία από τις αρμοδιότητες πχ η επιλογή των ειδικοτήτων στα ΚΕΚ πιστεύω θα είναι πιο κοντά στην πραγματικότητα των νομών και των πόλεων, μιας και οι άνθρωποι που το αποφασίζουν είναι κάτοικοι αυτών των πόλεων. Οπότε θα γνωρίζουν τις ανάγκες, και οι ειδικότητες θα εξειδικεύονται σαφώς πιο εύκολα και θα ανταποκρίνονται πιο κοντά στις ανάγκες της τοπικής αγοράς. »

21. Ποιες είναι οι σχέσεις σας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Επιμελητήριο, ΟΑΕΔ) Υπάρχει συνεργασία;

«Με όλους τους τοπικούς φορείς, τους εταίρους ή εκπροσώπους της Ελληνικής Πολιτείας έχουμε άριστες σχέσεις. Υπάρχει συνεργασία είτε στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης, όπως είναι ο ΟΑΕΔ γιατί ο ΟΑΕΔ είναι αυτός ο οποίος

θα μας προτείνει κόσμο, ανέργους για τα προγράμματα κατάρτισης, αλλά πέρα από αυτό εμείς ως φορέας της ΓΣΕΕ αναπτύσσουμε συνεργασίες με όλους τους τοπικούς κοινωνικούς εταίρους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Όσον αφορά τα προγράμματα απασχόλησης είναι μέσα από πρωτοβουλίες για οτιδήποτε αφορά και έχει να κάνει με την ανάπτυξη της περιοχής και την απασχόληση. »

22. Μέχρις στιγμής ποια είναι η πιο ευχάριστη και η πιο δυσάρεστη στιγμή σας ως Διευθυντής του ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ; Έχετε βρεθεί ποτέ σε περίπτωση να μην «τρέξετε» κάποια ειδικότητα λόγω μικρής συμμετοχής στην συγκεκριμένη ειδικότητα;

«Το πιο δυσάρεστο είναι να έχεις ένα πρόγραμμα το οποίο έχει ξεκινήσει με τις καλύτερες συνθήκες, η υποδομή του ΚΕΚ είναι τέτοια που του επιτρέπει να έχει άριστα αποτελέσματα, να έχεις τους καλύτερους εκπαιδευτές, θεωρείς ότι έχεις κάνει την καλύτερη επιλογή, από τους εκπαιδευόμενους-καταρτιζόμενους και στο τέλος να διαπιστώνεις ότι κανένας από τους εκπαιδευόμενους δεν ενδιαφέρεται να εργαστεί στον τομέα τον οποίο πριν από τρεις μήνες επιθυμούσε διακαώς. Γιατί για μένα ένα πρόγραμμα το οποίο, έγινε και εφόσον μιλάμε για κατάρτιση θα πρέπει η σύνδεση στην απασχόληση να είναι δεδομένη, επιτυχία ενός προγράμματος είναι στο τέλος οι 20 εκπαιδευόμενοι-καταρτιζόμενοι που θέλουν να εργαστούν, να μπορείς να τους βάλεις σε μια διαδικασία προώθησης στην αγορά εργασίας. Το μειονέκτημα ενός προγράμματος, και η δύσκολη κατάσταση για ένα άνθρωπο που δουλεύει στο ΚΕΚ είναι να διαπιστώνει στο τέλος, ότι κανένας από αυτούς δεν ενδιαφέρεται να εργαστεί.

Αντίθετα μια ευχάριστη στιγμή είναι όταν έχει ξεκινήσει ένα πρόγραμμα με τις ίδιες διαδικασίες, έχεις εργαστεί γι' αυτό, έχεις φροντίσει τον σχεδιασμό του, το ποιοι θα συμμετέχουν, όσον αφορά τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευόμενους, και στο τέλος να διαπιστώνεις ότι 20 στους 20 επιθυμούν διακαώς να ασχοληθούν στην ειδικότητα στην οποία καταρτίστηκαν και με την βοήθεια την δική σου, ή την βοήθεια τρίτων προσώπων, αυτοί οι άνθρωποι μέσα στο εξάμηνο να καταφέρουν να έχουν μια θέση στην αγορά εργασίας.»

Δ) Συνέντευξη με την Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας

Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 23 Μαρτίου 2012 στις 09:00, στο γραφείο της Διευθύντριας του Επιμελητηρίου Αρκαδίας κας Σταματίνας Τζιμούρη στην Τρίπολη.

Ερωτήσεις για συνέντευξη

Γενικά

32. Μιλήστε μας για το χρονικό ίδρυσης και την ιστορική διαδρομή του Επιμελητηρίου Αρκαδίας; (Πότε ιδρύθηκε κλπ)

«Αρχικά αξίζει να σημειώσουμε ότι ο θεσμός του Επιμελητηρίου στην χώρα μας, είναι εδραιωμένος, λίγα χρόνια μετά τη δημιουργία του ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους ιδρύθηκαν τα πρώτα Επιμελητήρια, με το Β.Δ. της 22ης Μαΐου 1836 "Περί συστάσεως εμπορικών επιμελητηρίων και εμπορικών εταιριών". Με τη μεταφορά της πρωτεύουσας στην πόλη της Αθήνας ιδρύθηκε, ενδεικτικά αναφέρω το 1841, το Εμπορικό Επιμελητήριο Αθηνών. Η λειτουργία όμως του νέου Ελληνικού Κράτους παρουσίαζε πολλά προβλήματα και για το λόγο αυτό η πρώτη περίοδος ύπαρξης των Ελληνικών Εμπορικών Επιμελητηρίων συνοδευόταν από πολλές αυξανόμενες δυσκολίες οι οποίες, οδήγησαν, μετά το 1875, στην ουσιαστική υποβάθμιση του θεσμού. Οι μεταβολές που επήλθαν, στις αρχές του 20ου αιώνα, στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου σε συνδυασμό με την αλματώδη ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου στην Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο, έδωσαν μία νέα πνοή στον επιμελητηριακό θεσμό, γεγονός το οποίο σηματοδοτείται με το Νόμο 184 / 1914 "Περί συστάσεως εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων", η δομή και λειτουργία των οποίων στηρίζεται στο γαλλογερμανικό πρότυπο. Ο θεσμικός τους ρόλος είναι συμβουλευτικός ως προς την Πολιτεία.

Όσον αφορά το Επιμελητήριο Αρκαδίας, ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 888/19.09.1980 (ΦΕΚ 219 Α'). Μια ομάδα επιχειρηματιών με πρωτεργάτη τον Σωτήρη Σταθόπουλο, ιδιοκτήτη εργοστασίου κατασκευής ηλεκτρικών καλωδίων. Γύρω του είχε μια ομάδα επιχειρηματιών. Αρχικά οι Αρκάδες επιχειρηματίες εξυπηρετούνταν από το αντίστοιχο Επιμελητήριο της Μεσσηνίας, μέχρι τα τέλη 1982. Μέχρι τότε ήταν εγγεγραμμένα περίπου 500 μέλη. Τότε η έδρα του Επιμελητηρίου

Αρκαδίας, μεταφέρθηκε από την Καλαμάτα στην Αρκαδία, ενώ χρέη γραμματέα διατελούσε ο κ. Γιώργος Καρναβέζος. Αφού το Επιμελητήριο Αρκαδίας ιδρύθηκε θεσμικά, στις αρχές του 1983 συγκροτήθηκε το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο, επί προεδρίας του Σωτήρη Σταθόπουλου. Το 1983 απεβίωσε ο Σωτήρης Σταθόπουλος και την προεδρία ανέλαβε ο τότε Γενικός Γραμματέας κ. Ανδρέας Λέντζος, ο οποίος διατέλεσε πρόεδρος του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, από τότε μέχρι το 2002. Στην συνέχεια την προεδρία του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, ανέλαβε ο κ. Δημήτρης Παυλής, μέχρι το 2009, οπότε και αποχώρησε λόγω συμμετοχής του στα θεσμικά όργανα της Πολιτείας, ενώ από το 2009, μέχρι σήμερα, ο πρόεδρος του Επιμελητηρίου είναι ο κ. Ιωάννης Μπουντρούκας. Υπάρχουν πάρα πολλοί Σύμβουλοι των Διοικήσεων των Επιμελητηρίων που μετέχουν στα θεσμικά όργανα, για δέκα ή και περισσότερα χρόνια. Σημειώνεται ότι ο σημερινός Πρόεδρος κ.Ιωαν. Μπουντρούκας μετέχει στη Διοίκηση του Επιμελητηρίου από σύμβουλος το 1986 καθώς και άλλα μέλη του σημερινού Διοικ. Συμβουλίου όπως ο κ. Δημ. Λουκάς, Αν. Σύριος, Καραγιάννης Γεώργιος, Παπαγεωργίου Ιωάννης, Δεληγιάννη Στεφανία, Ορφανός Παρασκευάς, Τερζής Ιωάννης, Μαλλιάρας Αντώνιος, Κατσικερός Παρασκευάς, οι διαδικασίες και οι εκπροσωπήσεις στα θεσμικά όργανα των Επιμελητηρίων απαιτούν γνώση και ανταλλαγή απόψεων για την πρόοδο του θεσμού σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα λειτουργίας του. Αξίζει να σημειωθεί δε ότι όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται με τη διαδικασία των θεσμικών οργάνων των Επιμελητηρίων, ανά τέσσερα έτη από τα εγγεγραμμένα και ταμειακώς ενήμερα μέλη του κάθε Επιμελητηρίου»

33. Ποια είναι μέχρι σήμερα η εκπαιδευτική-επαγγελματική σας διαδρομή;

«Εργάζομαι στο Επιμελητήριο Αρκαδίας από το 1982. Έχω σπουδάσει Marketing και Δημόσιες Σχέσεις, έχω αποκτήσει Executive Diploma of Human Resource Management από το London Center of Management, παράλληλα δε παρακολουθώ συνεχώς τις εξελίξεις στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού μέσω της Δια Βίου Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ΠΙΝΕΠ) και φυσικά συνεχίζω ακόμα και σήμερα τις μεταπτυχιακές μου επιδιώξεις και περαιτέρω μορφωτικές δραστηριότητες στο κλάδο αυτό.

34. Πόσο καιρό είσαστε Διευθύντρια/ Συντονίστρια Δράσεων Κατάρτισης στο Επιμελητήριο Αρκαδίας;;

«Πέραν των Διοικητικών μου καθηκόντων στο Επιμελητήριο Αρκαδίας, από το 1998 είμαι Συντονίστρια και υπεύθυνη των δράσεων του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πληροφόρησης και στη συνέχεια από το 2008 του Δικτύου Enterprise Europe Network, μέχρι και σήμερα.»

35. Ποιες είναι οι υπηρεσίες που προσφέρει ευρύτερα το Επιμελητήριο; (Ο ρόλος του κλπ)

«Σύμφωνα με το θεσμικό του πλαίσιο Ν. 2081/92 και στη συνέχεια ο Ν.3419/2005 όπου αναφέρεται ο ρόλος του ως «υποχρεωτικές, αυτοτελείς και ανεξάρτητες ενώσεις φυσικών και νομικών προσώπων που ασκούν εμπορική δραστηριότητα σε ορισμένη περιφέρεια. Τα Επιμελητήρια είναι Ν.Π.Δ.Δ. επί των οποίων ο Υπουργός Ανάπτυξης ασκεί κατασταλτική διαχειριστική εποπτεία, ως προς την νομιμότητα των πράξεων

τους. Ο Υπουργός Ανάπτυξης μπορεί να μεταβιβάσει στους Γενικούς Γραμματείς Περιφέρειας την αρμοδιότητα που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο». (1) και (2), όπου ο Σκοπός των Επιμελητηρίων, μέσα στα όρια της περιφέρειάς τους, είναι η προστασία και η ανάπτυξη του εμπορίου, της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας, των επαγγελμάτων, του τομέα παροχής υπηρεσιών και των εξαγωγών, σύμφωνα με τα συμφέροντα και τους στόχους της εθνικής οικονομίας, για την ανάπτυξη και την πρόοδο αυτής. Η παροχή προς την Πολιτεία γνωμοδοτικών εισηγήσεων για κάθε οικονομικό θέμα, περιλαμβανομένων και των σχετικών νομοσχεδίων, με γνώμονα πάντοτε την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειάς τους και την εξυπηρέτηση του γενικότερου συμφέροντος της εθνικής οικονομίας. Η παροχή στα μέλη τους και σε κάθε ενδιαφερόμενο γνωμοδοτικών εισηγήσεων και πληροφοριών για κάθε οικονομικό θέμα.» . Κατά την γνώμη γίνεται τεράστια προσπάθεια από όλα τα μέλη της Διοίκησης του Επιμελητηρίου Αρκαδίας, και όλους τους συνεργάτες ώστε να βελτιώνονται οι παροχές μας προς τα μέλη του Επιμελητηρίου ανάλογα με τις επικρατούσες οικονομικές συγκυρίες. Σημαντική πηγή πληροφόρησης είναι η ιστοσελίδα μας www.arcadianet.gr με την καθημερινή ενημέρωση της για τον επιχειρηματία, το εβδομαδιαίο ηλεκτρονικό περιοδικό, καθώς και το έντυπο περιοδικό του Επιμελητηρίου το οποίο λόγω κόστους των ταχυδρομικών τελών εκδίδεται από το 2012 ανά δίμηνο.»

36. Πόσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται μέχρι σήμερα στον νομό Αρκαδίας και πόσα άτομα απασχολούνται;

«Οι ενεργές επιχειρήσεις είναι 6.887 σε σύνολο όλων των κλάδων των επιχειρήσεων. Δεν έχουμε στατιστικά στοιχεία για το ανθρώπινο δυναμικό γιατί εκ του Νόμου οι επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται να μας καταθέτουν τα στοιχεία του ανθρωπίνου δυναμικού τους.»

37. Ποια θεωρείτε ότι είναι τα πλεονεκτήματα και ποια τα μειονεκτήματα στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο που έχει ο νομός Αρκαδίας;

«Ο Νομός μας από γεωγραφικής θέσεως κατέχει κομβικό σημείο στη διακίνηση αγαθών υπηρεσιών και προσώπων, έχει μία Βιομηχανική Περιοχή άρτια οργανωμένη με σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων με δυνατότητες αναπτυξιακής παραγωγής. Ήδη το Επιμελητήριο Αρκαδίας ξεκίνησε τις ενέργειες για την δημιουργία Βιομηχανικού Πάρκου στη Μεγαλόπολη με την συνδρομή των επιχειρηματιών της περιοχής, του Δήμου Μεγαλόπολης και της ΔΕΗ. Η παραλιακή Αρκαδία συνδυάζει όλες τις ομορφιές για την ανάπτυξη και συνεχή βελτίωση του Τουρισμού της περιοχής μας (μέσα σε λίγα χιλιόμετρα από το βουνό βρίσκεται στη θάλασσα). Τα προϊόντα ονομασίας προέλευσης μέλι, μελιτζανάκι, τυροκομικά προϊόντα, κρασί μοσχοφίλερο από την μοναδική περιοχή της Μαντινείας, και τα μήλα πιάφα δημιουργούν ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι άλλων περιοχών.

Θεωρούμε δε ότι η ανάπτυξη του αεροδρομίου της Τρίπολης μπορεί να αποτελέσει μοχλό περαιτέρω ανάπτυξης όχι μόνο για το Νομό μας αλλά για όλη τη Περιφέρεια της Πελοποννήσου.

Ένα σημαντικό μειονέκτημα για την περαιτέρω ανάπτυξη των επιχειρήσεων του Νομού μας σ' αυτή την χρονική στιγμή είναι η έλλειψη ρευστότητας, η μη δυνατότητα χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η καθυστέρηση εφαρμογής, υλοποίησης και αποπληρωμής των ευρωπαϊκών προγραμμάτων αναπτυξιακού χαρακτήρα.»

Δράσεις κατάρτισης

38. Αναπτύσσει το Επιμελητήριο Αρκαδίας δράσεις κατάρτισης;; Αν ναι σε ποιους επιχειρηματίες απευθύνεται και σε ποια θεματικά πεδία ? ?

«Φυσικά το Επιμελητήριο Αρκαδίας αναπτύσσει δράσεις κατάρτισης. Τα θεματικά πεδία, στα οποία αναπτύσσει σχετικές δράσεις κατάρτισης, ποικίλλουν ανάλογα με την ζήτηση των επιχειρήσεων του Νομού μας ενδεικτικά αναφέρουμε ότι σ' αυτή τη χρονική στιγμή μεγάλη ζήτηση έχουν οι < Δράσεις Επιμόρφωσης στους Κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας των διαφόρων επαγγελματικών κλάδων»

39. Ποια θεματικά πεδία συγκεντρώνουν διαχρονικά την μεγαλύτερη ζήτηση;

1. «Δράσεις Επιμόρφωσης στους Κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας των διαφόρων επαγγελματικών κλάδων»
2. Ανταλλαγή επιχειρηματικών πρακτικών και διαδικασιών μεταξύ κλάδων επιχειρήσεων με αντίστοιχες επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Διαδικασίες προώθησης των επιχειρηματικών συνεργασιών κ.λ.π.
4. Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Χρήσης και Πιστοποίησης Η/Υ.

5. Μέχρι σήμερα πόσα άτομα έχουν καταρτιστεί από το Επιμελητήριο Αρκαδίας; από την ίδρυση του τελευταίου;

«Μέχρις στιγμής έχουν καταρτιστεί σημαντικός αριθμός ατόμων. Αναλογιστείτε ότι ανά έτος λειτουργούν γύρω στα 2-3 τμήματα ανά θεματικό πεδίο πράγμα που σημαίνει ότι κατ' έτος επιμορφώνονται περίπου 50 με 100 άτομα ανά θεματικό πεδίο»

6. Ποιες κοινωνικές ομάδες εκπροσωπούνται διαχρονικά περισσότερο στο Επιμελητήριο Αρκαδίας; (ανά φύλο, ηλικίες, εκπαιδευτικό επίπεδο);

«Οι ομάδες που εκπροσωπούνται στο Επιμελητήριο Αρκαδίας αποτελούν την συγκρίσιμη μάζα του ελληνικού πληθυσμού. Δηλαδή από τελειόφοιτους Λυκείου, διαφόρων επαγγελματικών σχολών, αλλά μεσήλικες, άτομα δηλαδή 45-50 ετών ανάλογα με τις δυνατότητες που παρέχει το κάθε πρόγραμμα επιμόρφωσης.»

- 7. Πόσοι περίπου εκπαιδευόμενοι καταρτίζονται μέχρι σήμερα ή καταρτίστηκαν μέχρι το τέλος του 2011 ή αναμένεται να έχουν καταρτιστεί μέχρι το τέλος του 2012;**

«Όπως σας προανέφερα, κάθε χρόνο καταρτίζονται περίπου 50-100 άτομα ανά θεματικό πεδίο.»

- 8. Ποια προγράμματα κατάρτισης υλοποιούνται ή αναμένεται να έχουν υλοποιηθεί την τρέχουσα σεζόν;**

«Τα προγράμματα κατάρτισης που συνήθως υλοποιούνται αφορούν προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, προγράμματα Κανόνων Υγιεινής και Ασφάλειας σε επιχειρήσεις αλλά και ανταλλαγής τεχνογνωσίας και επιχειρηματικών πρακτικών σε επιχειρήσεις.»

- 9. Διακρίνετε μέχρις στιγμής αν υπάρχει έμφυλη τάση ανάμεσα στα προγράμματα κατάρτισης; Υπάρχουν γυναικοκρατούμενα ή ανδροκρατούμενα προγράμματα κατάρτισης; Ή πιο ισορροπημένα προγράμματα κατάρτισης; Ανεξάρτητα βέβαια από την ομάδα-στόχο που απευθύνεται το εκάστοτε πρόγραμμα κατάρτισης**

«Δεν υπάρχει ιδιαίτερα μεγάλη διαφοροποίηση. Υπάρχει μια ελαφρά τάση προς τις γυναίκες και τους νέους ανθρώπους. Υπάρχουν βέβαια προγράμματα εκπαίδευσης όπως π.χ. του ΕΦΕΤ που απευθύνονται και στον επιχειρηματία και στον εργαζόμενο.»

- 10. Με πόσους εκπαιδευτές συνεργάζεστε; Και με ποια προσόντα επιλέγονται οι εκπαιδευτές σας; Βάσει της πιστοποίησης τους από το ΕΚΕΠΙΣ;**

«Υπάρχει μια σημαντική Data – Bank, βιογραφικών ανάλογα με τα προγράμματα που προσφέρονται για κατάρτιση. Όσον αφορά τα κριτήρια, αυτά βασίζονται κατά περίπτωση ανάλογα με τους κανόνες πιστοποίησης του κάθε φορέα.»

- 11. Ποιες είναι οι επικρατέστερες εκπαιδευτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται κατά την διάρκεια των εκπαιδευτικών συναντήσεων;**

«Οι συνηθέστερες εκπαιδευτικές μέθοδοι, που αφορούν όλα τα σύγχρονα εργαλεία των μαθητοκεντρικών προσεγγίσεων. Δηλαδή παρουσιάσεις, Powerpoint, χρήση Ίντερνετ, καλές πρακτικές, επισκέψεις σε επιχειρήσεις κλπ.»

Τα προγράμματα σπουδών των δράσεων κατάρτισης του Επιμελητηρίου Αρκαδίας

- 12. Τα προγράμματα σπουδών των δράσεων κατάρτισης στηρίζονται βάσει της τοπικής οικονομίας; των τοπικών αναγκών απασχόλησης;**

«Πάντοτε με βάση, αυτό το γνώμονα προχωράμε.»

13. Μπορείτε να μας εξηγήσετε την θεσμική διαδικασία του τρόπου με τον οποίο η διάγνωση των τοπικών αναγκών της αγοράς εργασίας οδηγεί στις συγκεκριμένες δράσεις κατάρτισης, που διδάσκονται στο Επιμελητήριο Αρκαδίας;

«Ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, το Επιμελητήριο Αρκαδίας δέχεται τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις συλλόγων, φορέων, κοινωνικών ομάδων και δημιουργεί ένα στρατηγικό πλάνο για την εκπαίδευση και την υλοποίησή τους»

14. Υπάρχει πραγματική ποιοτική σχέση ανάμεσα στην σύνδεση μεταξύ των καταρτιζόμενων και των προσλαμβανόμενων στην αγορά εργασίας;

«Αυτό που μπορώ να σας πω είναι ότι τηρούνται τα κριτήρια ποιότητας του φορέα κατάρτισης.»

15. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι καταρτιζόμενοι, παρακολουθούν τυπικά ορισμένες δράσεις κατάρτισης «μόνο» για την επιδότηση; Θεωρείτε ότι μπορεί να διορθωθεί με κάποιο τρόπο αυτή η παθογένεια;

«Ναι δυστυχώς υπάρχουν και τέτοια φαινόμενα. Εμείς από την πλευρά μας προσπαθούμε με κάθε τρόπο να το αποφύγουμε.»

16. Υπάρχει η δυνατότητα παροχής συμβουλευτικού προσανατολισμού τόσο απέναντι στους Νέους Επιχειρηματίες όσο και στους απλούς επιχειρηματίες της Αρκαδίας;

«Φυσικά και υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Εμείς από την πλευρά μας παρέχουμε συμβουλευτική υποστήριξη σε όσους το έχουν πραγματικά ανάγκη. Για τον λόγο αυτό, υπάρχει ο Σύνδεσμος Νέων Επιχειρηματιών Αρκαδίας (ΣΝΕΑ), το Κέντρο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας “Αγαπήνωρ” και το δίκτυο ολοκληρωμένης επιχειρηματικής υποστήριξης “Enterprise Europe Network - Hellas”»

Η διασύνδεση με την αγορά εργασίας

17. Θεωρείτε μέχρι στιγμής ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών των δράσεων κατάρτισης του Επιμελητηρίου Αρκαδίας μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση της ανεργίας;

«Ναι είναι αδιαμφισβήτητο ότι τα προγράμματα συντελούν, δεδομένου ότι η πλειονότητα των προγραμμάτων αντικατοπτρίζει τις ανάγκες των επιχειρήσεων.»

18. Έχετε εικόνα για την επαγγελματική αποκατάσταση των κατάρτιζόμενων από τις δράσεις κατάρτισης που έχετε υλοποιήσει μέχρι στιγμής; Διαβλέπετε αν υπάρχει θετική σχέση στην επαγγελματική πορεία των κατάρτιζόμενων σας με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας;

«Ναι φυσικά και υπάρχει θετική σχέση δεδομένου ότι οι κατάρτιζόμενοι είτε είναι αυτοαπασχολούμενοι, είτε εργάζονται σε επιχειρήσεις και ο βαθμός ζήτησης αυτών αποτελεί γνώμονα για την περαιτέρω συνέχιση τους μέχρι την ικανοποίηση σε σημαντικό βαθμό της ανάγκης αυτής του επιχειρηματικού κόσμου»

19. Κατά πόσο η επαγγελματική πορεία των κατάρτιζόμενων σας με την διασύνδεση τους στην τοπική αγορά εργασίας, στηρίζεται βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν στο Επιμελητήριο Αρκαδίας;

«Σίγουρα η επαγγελματική πορεία των κατάρτιζόμενων στηρίζεται στα προγράμματα κατάρτισης, δεδομένου ότι τα προγράμματα κατάρτισης, αναδεικνύονται από τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.»

20. Κατά πόσον οι επιχειρήσεις ή οι νέοι επιχειρηματίες δέχονται για εργασία απόφοιτους από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ; Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία που να αποδεικνύουν το εκπαιδευτικό επίπεδο του Νέου Επιχειρηματία ή του απλού επιχειρηματία και τι ακριβώς δείχνουν;

«Είναι σημαντικό αυτό. Θα πρέπει εδώ να αναφέρουμε ότι το Επιμελητήριο Αρκαδίας συμμετέχει στην Συμβουλευτική Επιτροπή Κατάρτισης του ΟΕΕΚ. Δηλαδή το Επιμελητήριο έχει λόγο και μεταφέρει τον σφυγμό της τοπικής αγοράς εργασίας και των αναγκών των επιχειρήσεων»

21. Κατά πόσον απόφοιτοι από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά στον νομό Αρκαδίας; Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία που να αποδεικνύουν το επιχειρηματικό πνεύμα αποφοίτων από δομές όπως τα ΚΕΚ και το ΙΕΚ;

«Οι απόφοιτοι από αυτές τις δομές δραστηριοποιούνται σε σημαντικό ποσοστό. Μην ξεχνάμε όσους έχουν τεχνικές δεξιότητες οι οποίοι απορροφώνται κατευθείαν στην αγορά εργασίας.»

Άλλα...

22. Έχει επηρεαστεί το Επιμελητήριο Αρκαδίας από την οικονομική κρίση; Τόσο όσον αφορά την χρηματοδότηση από την Πολιτεία όσο και από τους κατάρτιζόμενους;

«Φυσικά. Δεν αποτελούμε εξαίρεση. Βρισκόμαστε και εμείς στο μάτι του κυκλώνα, όπως και οι επιχειρήσεις. Το Επιμελητήριο κάνει μια προσπάθεια για διαρθρωτικές ενέργειες, δηλαδή για δράσεις εξωστρέφειας επιχειρήσεων, για να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση. Το τελευταίο σημαίνει επιχειρηματικές αποστολές, επιχειρηματικές συνεργασίες και ανάπτυξη των εξαγωγών.»

23. Θεωρείτε πως η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να βοηθήσει την χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση που βιώνει αυτές τις ημέρες;

«Ναι βέβαια. Όταν ο άλλος είναι καλός και ενημερωμένος με τις τελευταίες εξελίξεις του επαγγέλματος του έχει, ένα συγκριτικό το πλεονέκτημα που τον βοηθά να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό, πολύ δε περισσότερο σήμερα με την οικονομική κρίση»

24. Ποιες είναι οι προσδοκίες σας από την Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματική Κατάρτισης, ως Διευθύντρια του Επιμελητηρίου Αρκαδίας;

«Εμείς περιμένουμε συνεργασία. Είμαστε πάντα σε συνεργασία και διάλογο με όλους τους φορείς. Εκ του νομικού πλαισίου, το προεδρείο του Επιμελητηρίου μετέχει σε περιφερειακές δράσεις.»

25. Ποιες είναι οι σχέσεις σας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους λοιπούς θεσμικούς-επαγγελματικούς φορείς; (πχ Περιφέρεια, Δήμοι, ΚΕΚ, ΙΕΚ, ΟΑΕΔ κλπ) Υπάρχει συνεργασία;

«Είμαστε σε φάση σχεδιασμού και είμαστε θετικοί σε κάθε πρωτοβουλία για την ανάπτυξη των περιφερειακών δράσεων Επαγγελματικής Κατάρτισης.»

26. Μέχρις στιγμής ποια είναι η πιο ευχάριστη και η πιο δυσάρεστη στιγμή σας ως Διευθύντρια στο Επιμελητήριο Αρκαδίας; Έχετε βρεθεί ποτέ σε περίπτωση να μην υλοποιήσετε κάποια δράση κατάρτισης λόγω μικρής συμμετοχής;

«Ο κώδικας που έχω μέχρι τώρα στην ζωή μου τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο είναι ο εξής: Αποδέχομαι τα καλά, Προβληματίζομαι και Προσπαθώ να βρίσκω Λύση στα δύσκολα, Προχωράω για τα καλύτερα»

